Knihy Juraje Červenáka v nakladatelství Brokilon:

Cyklus Bivoj:
Bivoj bělobijce
Bivoj válečník

Cyklus Conan:
Conan a dvanáct bran pekla
Conan nelítostný
*Conan a svatyně démonů **

Cyklus Kapitán Báthory:
Strážcové Varadínu
*Brána Irkally **

Samostatné knihy:
Sekera z bronzu, rouno ze zlata
*Kámen a krev (sbírka povídek) **

** připravujeme*

První část cyklu o protitureckých válkách v Uhersku, Sedmihradsku, Chorvatsku a Středomoří v letech 1660–1664.

Kapitán Kornelius Báthory, šermíř, rytíř a básník, už mnohokrát prokázal své vojenské kvality. Jako člověk však selhal, když po manželčině smrti zanevřel na svého syna a raději dal přednost vojenské kariéře. Dnes, kdy je Michalovi Báthorymu dvanáct let, chce Kornel všechno napravit a opět se mu stát otcem. Osud však chce, aby upřímnost svého pokání prokázal velkými oběťmi a podstoupil nevídané útrapy. Michal je totiž zajat loupežnými martalovci a než se jeho otec vyléčí z těžkých zranění, stopy po chlapci pohltí Osmanská říše. Skončil v otroctví, nebo v některém z janičářských výcvikových táborů? Je jen jediný člověk, který ví, kam přesně Michala odvedli. A ten se právě připojil k turecké invazi do Sedmihradska. Kornel se vydává na cestu k ikonické pevnosti Varadín, proti níž už silně obrovská přesila Turků...

9 788086 309330

Doporučená cena
včetně DPH: 358,- Kč

Mediální partneři:
fantázia
pevnost

Juraj Červenák
STRÁŽCOVÉ VARADÍNU

DOBRODRUŽSTVÍ KAPITÁNA BÁTHORYHO
kniha první

DOBRODRUŽSTVÍ KAPITÁNA BÁTHORYHO

Juraj Červenák
(* 16. 6. 1974)

si získal přízeň čtenářů především jako autor hrdinské fantasy se slovanskými motivy v románových sériích Černokněžník, Bohatýr a Bivoj. Ve svém novém eposu zůstává věrný středoevropskému prostoru a dějinám, avšak přesouvá se v čase až do druhé poloviny 17. století, kdy habsburskou monarchii po třicetileté válce a uherských stavovských povstáních otřásl i poslední velký útok osmanských Turků.

Strážcové Varadínu jsou první částí Červenákova dlouho připravovaného projektu Dobrodružství kapitána Báthoryho. Tradičně strhující vyprávění je především historickým románem, ale nechybí v něm ani prvky fantasy a hororu, či dokonce ozvěny westernového žánru. Červenák zkrátka vložil do tohoto příběhu všechno, co ho baví jako autora, čtenáře i diváka. I proto lze knihu, kterou držíte v ruce, považovat za vyvrcholení jeho dosavadní tvorby.

Tvorba Juraje Červenáka byla publikována nejen v rodné slovenštině, ale také v češtině, polštině, ruštině a angličtině. O tom, ale také mnoha dalších věcech si můžete popovídat přímo s autorem na jeho webových stránkách:

www.cervenak.sk

Juraj Červenák

STRÁŽCOVIA VARADÍNU

Copyright © 2009 by Juraj Červenák
Translation © 2009 by Robert Pilch
Cover, Illustrations & Maps © 2009 by Michal Ivan
For Czech Edition © 2009 by Robert Pilch – Brokilon

ISBN 978-80-86309-33-0

Juraj Červenák

STRÁŽCOVÉ VARADÍNU

Dobrodružství kapitána Báthoryho, kniha první

Nakladatelství BROKILON
PRAHA
2009

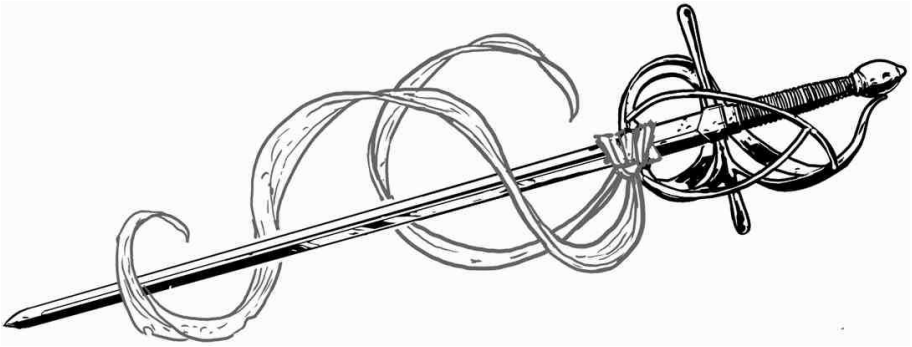
DOBRODRUŽSTVÍ KAPITÁNA BÁTHORYHO

Na těchto stránkách vydáno jest svědectví o příhodách neuvěřitelných, útrapách nesmírných i skutcích udatných, jež podstoupil a vykonal slovutný rytíř a oficír armády Jeho Veličenstva císaře Leopolda I., kapitán Kornelius Báthory.

Předkládáme ctěnému čtenáři dobrodružství v krajích cizích i tuzemských, souboje s nepřáteli pozemskými i pekelnými, hojnost střetnutí tajemných, zrad mrzkých a ukrutností pohanských. Stranou však nezůstanou ani vzplanutí milostná či družnost mužná, jež v nebezpečích nejednomu křesťanovi život zachrání.

Toto je svazek první,
v němž náš chrabrý hrdina čelí pomstychtivosti pohanské.
S Boží pomocí však smrti unikne a v odpověď na podlost poturčenců
a pro spásu svého jediného syna podnikne obdivuhodnou cestu
do knížectví Sedmihradského.
Čti a žasni, vážený čtenáři, co vše na té pouti zažil.

Horní Země
Zvolen
Košice
Schemnitz-Štiavnica
hron
Nitra
Krupina
Vídeň
Prešpurk
Pukanec
Filek
tisa
Levice
Drienov
Sečany
Sirok
Úvar-Nové Zámky
Vacov
Jáger
dunaj
Ostrihom
Ejálet Egir
Budín
Debrecín
Hajdúság
Szoboszló
Ejálet Buda
Sedmihradsko
Varadín

HLAVA PRVNÍ,

v níž spadne hlava první. Pravda, náš příběh se odehrává ve válečných časech, tudíž přeťatých krků bude podstatně více, avšak žádná smrt, křesťanská či pohanská, neovlivní osud kapitána Báthoryho takto dramatickým způsobem.

Ve středu 2. června 1660 krátce po úsvitu vyšel onbaši Hasan Karači ze svého stanu na louce u Tichého potoka, hlasitě zívl, protáhl si údy, zapraskal klouby a nevrlým povelem zburcoval členy své jednotky. Chlapi chrápající pod prostými přístřešky z chvojí a volských kůží reagovali dvojím způsobem: Albánci a Bosňané, povětšinou mohamedáni jako jejich velitel, ihned vstávali – ještě před východem slunce bylo potřeba vykonat *sabah*, ranní modlitbu. S družinou však jezdilo také pět Řeků, tři Makedonci a jeden Srb, kteří, přestože byli v tureckých službách, zůstali křesťany. Jich se Hasanův rozkaz netýkal, takže jen zamlaskali, něco zabručeli, obrátili se na druhý bok a přitáhli si koňským potem nasáklé přikrývky až k uším.

Srb si ze spánku hlasitě upšoukl.

Modlitbě předcházela důkladná očista. Mladý onbaši se nejdříve vyprázdnil v keřících za táborem a pak se odebral k bystřině, jež veselým zurčením protiřečila svému jménu. Jemným pískem ze dna potoka si vydrhl ruce až po lokty. Vytřel si ospalky z očí, vysmrkal se, zašťoural mokrými malíčky v uších a opláchl si šíji. Celou dobu

vzdychal a syčel skrz zaťaté zuby – voda stékající z Dubových vrchů byla ledová. Nakonec se vyzul a umyl si nohy. Našlapuje na příbřežní kameny, aby si znovu neumazal bosá chodidla, vyšel zpátky na louku. Do svěží trávy si rozprostřel seccáde. Modlitební kobereček už byl řádně ošoupaný, takže výšivka s obrazcem výklenku nasměrovaného k Mekce se dala sotva rozeznat. Hasan v duchu požádal Boha o odpuštění a slíbil, že až se vrátí do Jágru, konečně si obstará nový.

Zatímco se v pokleku vnitřně připravoval na spojení s Alláhem, ostatní muži se také umyli a rozprostřeli své koberečky. Společná modlitba započala klaněním. Nato onbaši nahlas přečetl fatihu, první súru. Muži padli na kolena, dotýkali se čely země a soustředěně velebili Boha.

Modlili se hlavně za mladého velitele. Věděli, že dnes bude Alláhovu přízeň skutečně potřebovat.

Po sabahu se chlapi v tichosti odebrali k rozdmýchanému ohništi. Hasan ještě hodnou chvíli seděl na patách a mlčky rozjímal. Během svinování seccáde však už i jemu myšlenky odběhly k pozemským záležitostem. K snídani si dá chléb a sýr. Žádný pilaf ani kebab. Pak hrnek kávy. Pořádné silné kávy. Muži už dali vařit čerstvou vodu z pramene nad táborem…

Právě vstal, když se nad loukou prohnalo chvějivé dunění. Hasan polekaně švihl pohledem k čedičovým skalám na severu. Že by ti prokletí džaurové z Fileku porušili dohodu a rozhodli se nečestně zaútočit?

Také ostatní muži se neklidně rozhlíželi. Dokonce i křesťanští lenoši konečně vylezli z pelechů, mžourali kolem sebe, rychle se obouvali a sahali po zbraních. Hasan se už už chtěl rozběhnout do stanu pro pistoli a šavli, když se zvuk podivně zlomil a on náhle pochopil, že se nechal oklamat ozvěnou. Ve skutečnosti se hřmění kopyt blížilo z opačné strany.

Obrátil pohled k jihu.

Zpoza husté doubravy v ohybu cesty vyrazila početná skupina jezdců. Hasan spatřil turbany a šišáky. Ulevilo se mu, ale jen na okamžik. Vzápětí zahlédl bunčuk ozdobený medvědími drápy a

pochopil, že tyto muže nepřivedla zvědavost na jeho šermířské umění. Právě naopak – přijeli, aby mu jeho dnešní plány překazili.

Jezdci zpomalili. Koně to přijali s úlevou – pěna na nozdrách a vlhce se lesknoucí srst vypovídaly o dlouhé a namáhavé jízdě. Těsně před táborem se družina roztáhla do širokého půlkruhu. Pět tuctů ozbrojenců na statných koních budilo respekt. Mužů v táboře nebylo ani dvacet. Nejedna ruka se zatoulala k jílci šavle či pažbě pistole.

Hasan jezdce vítal s hrdě zvednutou hlavou. Pobledlé tváře a neklidné oči však prozrazovaly, že nemá úplně pevnou půdu pod nohama. Učinil krok vpřed a odkašlal si.

„Irhane?“

Muž, který před ním zarazil koně, se od zbytku jízdy odlišoval nejen honosnější zbrojí a oděvem – kroužková suknice, šišák s drátěným závěsem po obvodu, kožešinou podšitý plášť, kalhoty z kordovánu, safiánové boty – ale hlavně pyšným výrazem tváře. Dal by se považovat za urozeného bojovníka, možná důstojníka sipáhiů, kdyby nevelel různorodé sběři, která více než vojenský oddíl připomínala bandu vyvrhelů.

„Proč jsi přijel?“ zeptal se Hasan.

Vojevůdce neodpověděl. Seskočil z koně a rázně vykročil k Hasanovi. Černé obočí měl svraštělé, ústa pod dlouhými kníry zlostně zkřivená a purpurová jizva na levé líci soupeřila s žilami na spáncích v rozčileném pulzování. V ruce svíral krátký pružný bičík, jímž ještě před chvílí netrpělivě pobízel valacha.

„Počkej, bratře!“ natáhl k němu onbaši ruku a ustoupil.

Irhan se nezastavil. Rozehnal se a švihl Hasana tak silně, že i když mladík zachytil bičík rychle pozvednutou levičkou, síla úderu ho srazila na zadek.

Hasanovi družiníci sebou trhli, zahučeli nelibostí a sáhli po zbraních. Irhan prudce vzhlédl od plazícího se bratra. Pistole se zasekly za opasky, šavle znehybněly s čepelemi napůl tasenými z pochev.

„Neopovažte se!“ zařval Irhan. „Chátro nevděčná! Zapomněli jste na přísahu karačiovské odě?! I na to, že odabašim jsem stále já? Tenhle červ,“ ukázal bičíkem na Hasana, „podléhá mým rozkazům! Vzepřel se mi, a vy jste se k němu přidali, takže na vás padá stejná

vina! Dobře víte, že kdo chce opustit naše řady, musí se vykoupit. Jinak je to dezerce, tak jako v řádném vojsku, a za tu je kůl do prdele!“

Nikdo ani nemukl. Oči vystrašeně lezly z důlků a ruce spěchaly pryč od zbraní.

Irhan se nadechl. „Karačiovci nejsou jako ostatní martalovské ody,“ pokračoval už méně zlostně, avšak stále zvučně a ostře. „Věděli jste to, už když jste se k družině hlásili. Disciplínu a oddanost veliteli stavíme nade vše. Je to zákon! A zákony ody je nutné dodržovat. Jestli chcete žít jako obyčejní lupiči a štvanci, přidejte se k prokletým Vranovičovcům, nebo jděte do Ostřihomi za smradlavými Idrizovci. No tak? Kdo chce zradit Karačiovce a přidat se k jiné odě?“

Muži v táboře klopili zraky. Dokonce i jezdci, přestože byli v tu chvíli na koni – doslova i obrazně – se raději zdrželi úšklebků a posměšků, aby na sebe nepřivolali pozornost podrážděného velitele.

Odabaši pokýval hlavou a pohlédl na Hasana. Na mladíkově zápěstí naběhl rudý pruh.

„Jsme jedné krve,“ procedil Irhan skrz zuby, „ale to neznamená, že si můžeš dělat, co se ti zlíbí. Důrazně jsem tě žádal, aby ses vzdal toho potrhlého úmyslu. Nejdříve žádal, pak prosil, nakonec zakazoval. Jako do dubu. Zklamal jsi mě, bratře.“

„Zklamal?“ odsekl Hasan a rázně vstal. „Jestli tu někdo zklamal, tak jsi to ty! Vztekáš se, protože chci udělat to, nač jsi ty dosud nenašel odvahu?!“

Irhan zúžil oči a jizva opět začala hrozivě tepat. „Varuji tě, Hasane…“

„Nevyhrožuj mi, *bratře*!“ rozohňoval se mladík. „Oháníš se zákony ody. A co *džakmarča*? Není to nejvyšší nařízení ze všech? Krevní msta je posvátná. Dokonce i špinaví Idrizovci ji ctí. Ty ale už tři roky necháváš otcovu smrt bez odplaty!“

„Ty štěně!“ vyprskl Irhan a znovu se rozmáchl. Tentokrát však bičík nedopadl – odabašiho zápěstí uvázlo v pohotově nastavené, překvapivě pevné Hasanově dlani.

„Neopovažuj se mě znovu udeřit,“ zasyčel mladší Karači. „Jinak ti ten bičík vezmu a přede všemi ti výprask vrátím. Alláh ví, že by sis

to zasloužil. Za to, že otcův vrah stále kráčí po tváři světa. Ty snad neskřípeš zuby, když slyšíš zvěsti o *velikém turkobijci, jenž skolil Storukého Omara Karačiho*? Už dávno jsi měl jeho hlavu nabodnout na kůl, jeho příbuzné prodat do otroctví a jeho brloh v Banských vrších srovnat se zemí! Tři roky, Irhane! Tři roky ses nezmohl na to, abys krví prašivého bezvěrce očistil otcovo jméno! A teď mi ještě ke všemu chceš bránit v tom, abych odčinil tvé selhání?“

Irhan vykroutil ruku z Hasanových prstů a o krok ucouvl. Chvíli marně hledal slova. Svaly v obličeji se mu vlnily, jak svíral čelisti.

„Ty tvrdohlavý osle!“ zvolal nakonec. „Paličatý, nepoučitelný hlupáku! Musíš mít místo mozku kravské lejno, když si myslíš, že můžeš zvítězit! Nechápeš, o co tady jde? Snažím se tě zachránit před jistou smrtí! Ten čubčí syn kosí nepřátelské hlavy jako makovice! Svedl už přinejmenším tucet podobných soubojů a z každého odešel po vlastních. Přemohl dokonce i sečanského sandžakbega Karu Mehmeda. Nejlepšímu tureckému šermíři v pohraničí srazil hlavu dřív, než k uším diváků dolehlo první zařinčení mečů! A ty si myslíš, že ho porazíš?!“

Když utichly ozvěny Irhanova hlasu, odrážející se od čedičového útesu, na louce se rozhostilo ticho. Hasan zamračeně hleděl do bratrovy tváře.

„Možná zvítězím, možná ne,“ zachroptěl nakonec. „Na tom teď nezáleží.“

„Jakpak by ne? A na čem tedy?“

„Aby se v pohraničí vědělo, že synové Omara Karačiho nenechali otcova vraha beztrestně chodit po zemi. Přísahám při Prorokovi, že udělám vše pro to, abych vrátil čest otcově památce, naší rodině i celé karačiovské odě. A tobě radím – nestůj mi v cestě!“

Irhan se zprudka nadechl, jako by se chtěl na bratra znovu obořit, ale pak zaváhal a zase vydechl.

„Jak myslíš,“ zabručel po chvíli. „Očividně nemá smysl bránit ti. Ostatně, teď už není cesty zpět. Kdybychom souboj odvolali, oda by upadla do hanby.“

Hasan překvapeně pozvedl obočí. „Tak k čemu celé tohle divadlo?“

„Ještě se ti nerozbřesklo, hlupáku? Chtěl jsem tě odradit od účasti v souboji. Ne ho zrušit.“

„Cože?“

„S džaurem budu bojovat já sám.“

To Hasana zaskočilo. Chvíli nevěděl, zda se má rozčílit, nebo ustoupit, ale nakonec narovnal ramena a zavrtěl hlavou.

„Nic takového. Půjdu já. Od prvního dne, kdy jezdím s odou, sbírám bojové zkušenosti jen pro tento den. Nesnaž se mě přemluvit!“

Irhan Karači si ztěžka povzdechl, pokrčil rameny a pokynul svým chlapům, že konečně mohou sesednout z koní.

„Pojďme si uvařit kávu,“ navrhl Hasanovi. „Nikdy v životě jsem tolik nepotřeboval hrnek dobré, silné kávy.“

~ ~ ~

Téhož rána byl Kornel Báthory, kapitán hradu Drienov, nucen udělat cosi, co se mu za jiných okolností z duše příčilo.

Musel pokleknout.

Ve zpovědnici to jinak nešlo. Tam se i ta nejpyšnější hlava musela s pokorou sklonit.

„…a také jsem bral Boží jméno nadarmo,“ soukal ze sebe neochotně. „Klel jsem, až se ozvěna od hradeb odrážela. Nechci se vymlouvat, ale… když člověk velí vojenské posádce, tak to snad ani jinak nejde. Sám víte, že chlapi v pevnosti nejsou žádné dobře vychované slečinky z hraběcího fraucimoru…“

„Rozumím,“ ozvalo se ze stínu za dřevěnou mřížkou. „Pokračuj, můj synu.“

„Také zanedbávám modlitby. Ani na mše nechodím pravidelně…“

„To jsem si všiml.“

„S tím souvisí opilství. Občas si chlap po těžkém dni potřebuje vypít, a když si otupí hlavu chlastem, na večerní modlitbu už si nevzpomene. Spíše se mu hlavou honí další hříchy. A když už jsme u toho – od poslední zpovědi jsem pětkrát… ne, vlastně šestkrát, když počítám i včerejší večer… takže šestkrát jsem se nemanželsky spustil s krčmářovou Ildikó. Ale bylo to s vědomím jejího otce. Ten

vydřiduch ode mne dokonce chtěl zlatku za její… *přítulnost*. Tak tomu říkal, kuplíř starý. Řekl jsem mu, že až příště vtrhnou do vesnice martalovci nebo hajduci, jeho jediného nepustím do hradu a s protiútokem počkám, dokud mu nevypálí krčmu. Ten mamlas se tak vylekal…“

„Kornelie,“ přerušil ho kněz, zavrtěl se na lavici a naklonil se k mřížce. „Kornelie, Kornelie…“

„Velebný pane?“ zvedl Báthory zrak a pohlédl do vyzáblé, vráskami zbrázděné tváře. Na světě byli jen dva lidé, kteří ho nazývali celým křestním jménem. Jeho rodný otec a otec Martin. Oba to dělali tehdy, když ho chtěli za něco pokárat.

„Chválím tě za přiznání všech napáchaných hříchů,“ začal Martin z druhého konce. „Přestože, popravdě řečeno, bych byl rád, kdybys nechodil ke zpovědi, jen když se chystáš do boje nebo k duelu… Ale chci se tě zeptat na něco jiného. Jistě víš, čeho se ta otázka týká.“

Báthory se zhluboka nadechl a sklonil hlavu. Dlouhý plavý cop, spletený z pramene vlasů na temeni jinak vyholené hlavy, mu sklouzl do tváře.

„Jistěže vím. A odpověď je stále stejná.“

„Takže jsi ten dopis nenapsal. Proč?“

„I na toto vám odpovím stejně jako posledně. Nevím.“

„Ale víš.“

„Tak dobrá,“ zabručel Báthory už poněkud podrážděně. „Protože jsem nenalezl odvahu. Ano, přiznávám, jsem zbabělec…“

„V jiných záležitostech ti však statečnost nechybí. Když ti kapitanát přikazuje vyrazit na jih a rubat tam nepřátele hlava nehlava, bez otálení vskočíš do sedla. Také jsem slyšel, jak ti zazáří oči, když ti nějaký mohamedánský nadutec pošle výzvu k souboji…“

„Nu ano, ale to psaní… to je něco jiného. K němu se asi nikdy neosmělím.“

„Ale osmělíš, Kornelie. Jednoho dne to budeš muset udělat. Vím, že ti otec neustále píše, někdy i tři dopisy ročně. Nezanevřel na tebe.“

„Jak by také mohl, vždyť mu každý rok posílám padesát zlatých. Poctivých uherských…“

„Myslíš, že mu jsou peníze přednější než synovo slovo? Mám mu napsat místo tebe? Poslat mu tvé pozdravy? Jemu… a tvému synovi?“

„To by byla ještě větší zbabělost než úplné mlčení.“

„Pravda. Ale byl by to první krok. Potom bys jim snad napsal sám. A nakonec bys možná dostal rozum a zajel domů. Je to tvá rodina, Kornelie. Kdy jsi své blízké viděl naposledy? Na matčině pohřbu?“

„Uhm.“

„A to už je… kolik? Sedm let?“

„V září to bude osm.“

„Osm let jsi neviděl otce, bratra a vlastního syna.“ Otec Martin pokýval prošedivělou hlavou. „Toto je tvůj nejtěžší hřích, Kornelie. Přemýšlím, zda jsi ho vůbec hodlal zmínit. Rodina je svatá. Je to jeden z nejcennějších Božích darů. Pověz, proč se jí vlastně straníš? Je to kvůli synovi? Připomíná ti neblahé okolnosti, za nichž přišel na svět?“

Báthory se ošil. „Možná.“

„Ale ten chlapec za to přece nemůže. Je nevinný. Čistá duše. A ty ho trestáš za něco, co neudělal.“

„Netrestám, já jen…“

„Neodmlouvej mi, Kornelie! Snažím se ti otevřít oči. Hrubě jsi zanedbal rodinu. Tvůj syn vyrůstá bez otce. Jsem si jist, že se o něj jeho děd stará příkladně, ale vlastního otce mu nikdy nenahradí. Matku chlapec ztratil ještě jako nemluvně, Boží vůli nezměníme, ale otce… otce jsi mu vzal ty sám.“

„Už budu muset jít,“ zabručel náhle Báthory a zachrastil kroužkovým brněním, jež měl navlečeno pod koženým kabátcem s krátkými rukávy. „Aby na mne ta hadrová hlava nemusela čekat.“

„Teď z tebe hovoří vzdor, Kornelie. A právě v okamžiku, kdy je nutné být pokorný a upřímně litovat hříchů! Žel, za těchto okolností ti nemohu dát rozhřešení.“

„Když nemůžete, tak nemůžete,“ zamumlal Báthory a vstal.

„Jen tak nad tím mávneš rukou? Pamatuj, že dnešek může být tvým posledním dnem…“

„To sotva. Nemíním zemřít pod martalovskou šavlí.“

Dvířka ve zpovědnici se otevřela a ze stínu se vynořila šlachovitá, vysoká postava v tmavém hávu.

„Vybral sis špatný čas pro pýchu a tvrdohlavost, Kornelie.“

„Už jsem jednou takový,“ pokrčil Báthory rameny. „Jiný nebudu.“

„Až se Hospodin rozhodne, že je potřeba tě změnit, nějak už to zařídí. Koleduješ si o lekci, která tvou hrdost zlomí.“

Kapitán si povzdechl. „Když už ne rozhřešení, co alespoň požehnání, otče? A jestli ne mně, požehnejte alespoň mému meči.“

Otec Martin zavrtěl hlavou. Nebylo to však odmítavé gesto, jen vyjádření bezmoci nad Báthoryho povahou.

„Dobrá,“ povzdechl si. „Ale jen proto, že také Bohu jsou milá tvá vítězství nad pohanskou chátrou.“ Ze širokého rukávu vyklouzla kostnatá ruka a načrtla do vzduchu kříž. „Jdi tedy ve jménu Božím. Nechť tě chrání Otec, Syn i Duch svatý. Amen.“

„Amen…“

~ ~ ~

Před kostelem ho bodlo do očí ostré světlo. Slunce se právě odlepilo od Kočičí, ztuhlého lávového proudu na východním obzoru, vroubilo zlatem tmavé věže na kopci a pomalu rozhánělo stíny v uličkách podhradí. Kornel si nasadil klobouk, zastínil oči širokou krempou, rozhlédl se… a překvapeně protáhl obličej.

Malé náměstí bylo plné lidí. Po ranní mši se Drienované nerozešli domů. Pohledy visící na Báthorym jasně vypovídaly o tom, co je důvodem jejich zdržení.

Kapitán zaváhal, ale pak narovnal ramena a sešel po krátkém schodišti. Dav se před ním rozestoupil jako Rudé moře před Mojžíšem. Báthory, poněkud v rozpacích, kráčel živou uličkou. Vesničané se za ním otáčeli s téměř nábožnými výrazy v obličejích.

„Nechť při vás stojí Všemohoucí, pane rytíři!“

„Dejte tomu bezbožnému lotrovi nažrat poctivého křesťanského železa!“

„Vraťte se nám ve zdraví!“

„Budeme se za vás úpěnlivě modlit!“

„Hej, kapitáne, včera jsem v lese setnul mladou borovici, byla na kůl pro mohamedánskou hlavu! Stačí říct a ohobluju ji, zaostřím a zatluču do země před hradní bránou!“

Jak jinak, stála tam také Ildikó a smáčela si kyprý výstřih slzami. Přes její rameno se na Kornela mračil krčmář – hrdina, nehrdina, byl mu dlužen za *přítulnost* jeho dcery. Báthory jim věnoval pouze krátký pohled – vzápětí se mu z druhé strany přihrnul do cesty korpulentní muž v drahém, kožešinou podšitém kabátu, který vystavoval na odiv navzdory nefalšovaně letnímu počasí.

„Kapitáne, dovolte mně a několika urozeným pánům, abychom vás doprovodili na kolbiště. Neodpustili bychom si, kdybychom propásli příležitost vidět něco takového na vlastní oči…“

„Ne, pane rychtáři,“ zavrtěl Báthory hlavou a vymanil rameno z mužovy zpocené ruky. „Už jsem vám jednou vysvětlil, že to není možné. Wesselényi povolil souboj pouze pod podmínkou, že doprovod každého účastníka nepřesáhne dva tucty mužů. Já sám jsem to vyzývateli stvrdil čestným slovem.“

„To samozřejmě chápu, ale možná se s tím dá něco udělat,“ naléhal rychtář a obrátil pohled ke skupině jezdců, čekajících na okraji náměstí. „Kdybyste střelce ukryl v lese…“

„To také udělám. Nejsem naivní. Ale i tak budou diváky pouze mí ozbrojenci, připravení v kteroukoli chvíli odpovědět na případný útok. Rozumějte, mým sokem je martalovec. Od nich může přijít lecjaká podlost. Musím přece dbát o vaše bezpečí. Kdyby se vám něco stalo, odpovědnost padne na mou hlavu.“

Drienovský starosta přimhouřil oči, zda nezahlédne pod Báthoryho knírem alespoň letmý úsměv, protože měl dojem, že se ho velitel hradu snaží řečmi o nebezpečí jen obalamutit. Kapitán se však tvářil smrtelně vážně.

„Tak tedy… když ne, tak ne,“ povzdechl si rychtář odevzdaně. „Nechť tedy Pán Bůh vede vaši ruku. A svatý Jiří nechť vám dopřeje další vítězství.“

„Díky. Slibuji, že se o výsledku souboje dozvíte jako první.“

Báthory se konečně prodral shromážděním ke svým mužům, kteří se už netrpělivě uhnízdili v sedlech.

„Dnes jste se zpovídal nějak dlouho, kapitáne,“ ušklíbl se poručík Horváth a podal Báthorymu bandalír se dvěma pistolemi v kožených poutkách a rapírem v pochvě na opasníku. Kornel si ho hned převěsil křížem přes hruď a převzal od poddůstojníka uzdu svého koně. V sedle se ocitl jediným skokem, přestože v poslední době nejídal právě střídmě a opasek si od loňska musel povolit o dvě dírky.

„Ďábelsky dlouho,“ zabručel. „Dusil mě tam jako tetřeva na víně. Kolena mě z klekadla bolí tak, že budu muset šermovat vsedě.“

Poručík se zachechtal. „Znovu ta stará písnička o zanedbané rodině a psaní otci?“

„Pořád dokolečka. Jeďme, ať se neopozdíme.“

Horváth dal znamení družině. Husaři v blýskavých kyrysech i lehkoodění střelci s dlouhými ručnicemi na zádech a širokými bandalíry křižujícími hruď jako jeden muž pobídli koně. Dosud povislé zástavy s erby Drienova – žlutý květ na černém kameni – a Báthoryových – tři bělostné tesáky v krvavě rudém poli obtočeném drakem řádu svatého Jiří – zapleskaly mužům nad hlavami. Dav se hrnul za jezdci až na kraj vsi. Povzbudivé výkřiky zněly na pozadí drmolených modliteb. Nejedna slečna mávala mokrým kapesníčkem.

Ozbrojenci nechali podhradí za sebou, minuli i černé kamenné pole a otlučený čedičový vodopád, z jehož šestibokých úlomků byl postaven samotný hrad, a zamířili cestou k jihu.

Báthory se celou dobu mračil jako pohanský bůh hromu.

~ ~ ~

Zřícenina Šalgova se tyčila na strmém sopečném kopci pouhé dvě míle od Drienova.

Kdysi i tato pevnost hrdě střežila cestu, jež vedla Dubovými vrchy k jihu, do Jágru či Vacova na Dunaji. Jenomže pak přišla ničivá patnáctiletá válka s Turkem. Mazaní pohané obsadili hrad bez jediného výstřelu – vzali obyčejné sudy, natřeli je na černo a připevnili k vozům tak, že je obránci v mlžném počasí považovali za dobývací hmoždíře a raději se hned vzdali. Několik let se pak nad pevností třpytil pozlacený půlměsíc. Když roku 1593 přišlo osvobození, Turci se sice stáhli bez odporu, ale před odchodem se rozhodli tvrz zničit. Vyškrábali se s artilerií na nedaleký

Čarodějnický vrch a odtamtud hrad rozstříleli napadrť. Zůstal v tak žalostném stavu, že jeho dědicové už se neobtěžovali s obnovou.

Když Báthory vybíral místo souboje – jako vyzvaný na to měl právo – nejdříve se v něm ozval romantik: napadlo ho, že by se mohli bít přímo nahoře v ruinách. Jenže vzápětí si uvědomil to, co za něj trefně vyjádřil Horváth: „V těch bodláčím a trním zarostlých rozvalinách si zlámete hnáty dřív, než čepele svlaží první krev!“ A tak Kornel zvolil méně malebnou, avšak vhodnější louku v údolí.

Ve skutečnosti nebyla malebná vůbec. Jakmile se jezdci vynořili z šeré doubravy, do nosů je udeřil nepříjemný zápach. Po jeho zdroji nemuseli pátrat.

Na louce se od hlavní silnice oddělovala hradní cesta, stoupající v serpentinách až k pobořené bráně Šalgova. Uprostřed rozcestí byl do udupané hlíny vsazen vysoký kůl s kolem nahoře. Mezi loukotěmi bezvládně visely polámané, popálené, vránami ozobané a jinak zohavené lidské údy.

Báthoryho to samozřejmě nepřekvapilo. Mrtvolu nechal na kůl pověsit on sám. Stejně tak na jeho příkaz byla ke kůlu přibita cedule s nápisem:

KDO TUDY SE ZLÝMI ÚMYSLY PROCHÁZÍ
TEN BUDE SPOLEČNÍKEM KRKAVCŮ
NA VRCHOLU TOHOTO KŮLU.

Zatímco cedule už byla řádně ošlehaná živly, nebožtík vypadal poměrně čerstvě. Báthory se staral, aby byli pravidelně dodáváni noví. O kandidáty na kolo nebyla v pohraničí nouze.

„K ďasu, už začíná pořádně zavánět,“ nakrčil Horváth nos, zachrchlal, naklonil se v sedle a hlučně si odplivl.

„Proto jsem ten kůl nenechal vztyčit na kraji vesnice,“ odvětil Báthory.

Oddíl sjel z cesty na louku a rychle se vzdaloval od smradlavého rozcestí. U košaté třešně, jež se osaměle tyčila uprostřed prostranství, Kornel zastavil a přikázal sesednout. Jen jeden lehkooděnec zůstal v sedle a na kapitánův pokyn pobídl koně k jihu. Zakrátko se společně s cestou ponořil do lesa.

„Trochu vína?“ sňal Horváth ze sedlové hrušky čutoru.

„Ani nápad,“ ohradil se Báthory. „Jen by mě to zpomalilo. Navíc se od toho incidentu snažím chlastu vyhýbat…“

„Třicítku člověk oslavuje jen jednou za život.“

„Ale nemusel by při tom zase tak řádit. Polesný si byl stěžovat, jaký polom jsme způsobili…“

„Jednou za čas je potřeba vyzkoušet bojeschopnost kanónů. Že to bylo v noci a že jsme byli všichni ožralí jako prasata…“ Horváth se ušklíbl a pokrčil rameny.

„Musel jsem mu dát deset zlatých, aby neposlal do Fileku stížnost a žádost o náhradu škody.“

„Ale já přece neříkám, že se máme zlískat. Stačí hlt, na osmělenou…“

„Odvahy mám dost. A kromě toho,“ nakrčil Báthory obočí, „jste ve službě, poručíku. A pokud mě paměť neklame, opilství ve službě je zapovězeno.“

„Opilství? Jaké opilství? Vždyť to není pálenka. Jen víno na posilněnou, kvůli žízni…“

„Odložte tu láhev, poručíku.“

Horváth si povzdechl a zase převěsil čutoru přes sedlo.

„Ten farář vám ale zvedl náladu,“ zabručel pod dlouhými kníry. „Někdy je lepší nechat svědomí spát.“

Báthory ho počastoval nevlídným pohledem a otočil se k ostatním mužům.

„Buďte ve střehu, chlapi. Prach na pánvičky, pistole a šavle k ruce. Ale bez mého výslovného příkazu nikdo nic nepodnikne, jasné? Ani kdyby se souboj vyvíjel špatně.“

„To se přece nestane, kapitáne,“ ušklíbl se jeden z husarů. „S tím martalovským holobrádkem si raz dva poradíte.“

„Moje řeč,“ přidal se Horváth. „Tohle bude asi nejkratší souboj, jaký jste kdy svedl. Bez urážky, ale tenhle protivník vás není hoden. Nechtěl jsem vám nic říkat, máte vlastní rozum, jenže… takový proslulý sběratel mohamedánských hlav by měl přijímat výzvy jen od nejlepších tureckých šermířů, od urozených sipáhiů a janičářských důstojníků, a ne se zahazovat s kdejakým pomstychtivým

martalovským klučíkem. Kdyby byl alespoň náčelníkem ody, ale on je to jenom podělaný onbaši…“

„Na hodnosti a původu nezáleží,“ uťal Báthory. „Zabil jsem junákovi otce. Má právo na odvetu.“

„Hovno právo. Starého jste odpravil v poctivém boji. Storuký Omar si ani nezasloužil tak dobrou smrt. Měl skončit nabodnutý na kůlu nebo roztrhaný koňmi. Vlastně by vám to jeho štěně mělo být vděčné.“

„Hasan Karači na to má očividně jiný názor. Pomyslete na to, že jeho pomsta mohla mít i jinou, zákeřnější formu. Karačiovci se mohli vyzuřit na nevinných, vydrancovat vesnice v drienovské správě, řádně nám zatopit. Namísto toho nám sami nabízejí palici Omarova syna. Byl bych hlupák, kdybych zahodil takovou příležitost.“

„Jen aby za tím nebylo něco jiného, kapitáne. Nějaký úskok.“

„S tím přece počítáme. Proč bych jinak přikázal střelcům, aby…“

„Zvěd se vrací!“ zvolal jeden z kyrysníků.

Obrátili pohledy k jihu. Jezdec, který před chvílí zmizel v lese, se opět objevil na cestě. Odbočil na louku a svižně klusal k třešni.

„Přijíždějí!“ hlásil veliteli. „Jasně jsem viděl karačiovský bunčuk s medvědími pařáty…“

„Kolik jich je?“

„Něco přes dvacet.“

„Podle dohody. Nezahlédl jsi nic podezřelého? Nějaký pohyb v lese, vyplašené hejno ptáků nad stromy, cokoli, co by prozrazovalo, že je jich nablízku víc?“

„Naslouchal jsem jako rys, díval se jako jestřáb,“ dušoval se zvěd. „Nespatřil jsem nic nekalého.“

Báthory pokýval hlavou. „Dobrá. Uvidíme, jakou váhu má martalovská čest… Pokud něco takového vůbec existuje.“

~ ~ ~

„Vážně je mladý,“ utrousil Horváth.

„Čekal jsem, že bude ještě mladší,“ zabručel Báthory.

Velitel blížících se jezdců přitáhl oři uzdu a rázně pozvedl předloktí se zaťatou pěstí. Martalovci se zastavili v uctivé vzdálenosti od třešně. Hasan Karači sesedl, pokynul muži nesoucímu

bunčuk a vykročil přes prostranství k Drienovským. Báthory mu šel naproti s vlastním praporečníkem po boku.

Setkali se uprostřed. Bunčuk s medvědími drápy vsazenými do pozlacené hlavice byl otlučený, jako by ho používali v boji místo kopí, ale i přesto se blýskal na slunci. Drak řádu svatého Jiří se jen neklidně vlnil a střídavě se skrýval a zase objevoval v záhybech vlajky.

Soupeři se navzájem měřili pohledy. Báthory hledal v mladíkově výrazu nenávist a pomstychtivost, avšak z Hasanových očí sálal pouze chlad. Ticho se prohlubovalo. Báthory čekal. Bylo na vyzývateli, aby se představil jako první.

„Myslím, že se navzájem známe," promluvil nakonec poturčenec. „Nechejme stranou zdvořilostní fráze."

„Ani já si na ně nepotrpím," přikývl Báthory. „Přejděme rovnou k praktickým otázkám. Zbraně."

„Zbraně. Vidím, že nenosíš šavli."

„Ne. Šermuji rapírem."

„Má trochu širší a těžší čepel. Dá se s ním i sekat?"

„Dá. Nějaké námitky?"

„Ne. Budu mu čelit tímto šinširem." Zachrastil řetěz, na němž u Karačiho boku visela pochva s úzkou dlouhou šavlí. „Nějaké další zbraně?"

„Tesák do levé ruky a čakan pro případ, že se zlomí meč."

„Na mé straně kinžál a balta. Střelné zbraně?"

„Ty jsou pro zbabělce."

„Souhlasím. Koně?"

„To nechám na tobě."

„Cestou sem jsem se naseděl v sedle dost. Rád si protáhnu kosti."

„Já také. Zbroj?"

„Co navrhuješ?"

„Nechám si chrániče předloktí a kroužkový pancíř."

„Přilba? Štít?"

„Ne."

„V pořádku. I já si nechám chrániče a bechterec."

Báthory zhodnotil pohledem protivníkův pancíř. Do kroužkové suknice byly vpředu vpleteny řady menších kovových plátů.

„Bechterec tě chrání lépe,“ poznamenal.

„Také je citelně těžší.“

„Pravda, tím se to vyrovná. Bojujeme na smrt, předpokládám.“

„Jak jinak?“

Báthory konečně postřehl v Karačiho výrazu změnu.

„Jak jinak…“ zopakoval zadumaně. „V tom případě je nutná dohoda o těle poraženého. Navrhuji, aby bylo odevzdáno jeho druhům. Včetně oddělených částí. Pro řádný pohřeb dle nebožtíkovy víry.“

„Trvám na tom, že si vítěz může vzít soupeřovu hlavu.“

Báthory přimhouřil oči. „Dychtíš po trofeji?“

„Rozhodně. Hlavu mého otce jsi nechal shnít na hradní bráně. Teď budou vrány klovat do té tvé. Už pro ni mám v Jágru přichystaný kůl.“

Kapitán si ukazovákem a palcem promnul špičku dlouhého světlého kníru.

„Budiž,“ přikývl po chvíli. „Hlava patří vítězi. A co praktičtější odměna?“

„Chceš uzavřít sázku?“

„Uhm.“

„Kolik?“

„Řekněme… padesát zlatých?“

„Rýnských? Benátských?“

„Uherských. Zdá se ti to příliš?“

„Příliš? Zvyšme to na sedmdesát.“

„Tak potom rovnou sto. Ať to stojí za to.“

Karači trhl černým knírem. „Tedy dobrá. Sto dukátů a hlava ať jsou cenou pro vítěze.“

„Dohodnuto.“ Báthory měl na okamžik nutkání podat mu ruku, ale ze soupeřova postoje odhadl, že by toto gesto zůstalo bez odezvy. „Nuže – vše bylo řečeno…“

„Ještě něco.“

Kornel, který se už už chystal ukázat soupeři záda, pozvedl obočí.

„Musím tě varovat, bezvěrče – o nic se nepokoušej.“

„Kam tím míříš, *pohane*?“

„Vím o těch mužích v houští támhle na úbočí.“

„Nemám tušení, o čem mluvíš.“

„Ale jistěže máš. Předpokládám, že jsou to vybraní drienovští střelci. Dobře si rozmysli, zda je použiješ. Přišel jsem sem s tolika muži, kolik povoluje dohoda, ale zbytek mé ody je blíž, než by ti mohlo být milé.“

„Ale, ale? Odabaši Irhan kryje mladšímu bratříčkovi záda? Když prohraješ, co udělá? Vyrazí tě pomstít, jak káže martalovský zákon? O tom dost pochybuji. Tři roky se neodhodlal pomstít otce. Na tvém místě bych se na něj nespoléhal.“

Karači zatnul zuby – poprvé ho něco vyvedlo z míry. „Važ slova, džaure. Irhan Karači tě ještě může překvapit.“

„Jen ať to zkusí. Můj oddíl je připraven na cokoli. A ke tvému podezření, že jsem na svazích ukryl střelce… řekni svým chlapům, ať raději nedělají žádné prudké pohyby.“

„Dost řečí,“ zavrčel Karači. „Nejvyšší čas zkřížit čepele!“

„Také si myslím.“

Protivníci se rázně otočili na patách a následováni vlajkonoši spěchali zpátky k družinám.

„Jak to probíhalo?“ vyzvídal Horváth.

„Musel jsem mu lhát do očí.“

„V čem?“

„V tom, že jsme připraveni i na útok celé karačiovské ody.“

„Cože?!“

„Vyhrožoval mi, že zbytek bandy je někde poblíž a může sem kdykoli přicválat a rozsekat nás na cáry.“

„Panenko Maria a všichni svatí! Pošlu rychlého jezdce pro posily…“

„Ne. Neuděláme nic, co by je znervóznilo. Postačí, když zůstanete ve střehu. Mějte oči na stopkách. A nenechte se příliš unést soubojem – nenápadně hlídejte okolí.“

„Už je to tady, kapitáne,“ upozornil jeden z husarů.

Báthory se ohlédl. Karači se nezdržoval s přípravami. Opět kráčel loukou směrem k třešni. V ruce svíral šavli, za opaskem měl zastrčenu tureckou válečnou sekeru, v pochvě u boku se mu houpal kinžál.

„Ten je nedočkavý jako panna před svatební nocí,“ utrousil Horváth.

Báthory nic neřekl, jen si sňal klobouk, dozadu za opasek zastrčil čakan se špičatou hlavicí – vynikající při prorážení kyrysů a přilbic – natáhl si kožené rukavice a tasil rapír. Oboustranně broušená čepel se zableskla na slunci jako prut ryzího zlata.

Pak vykročil vstříc soupeři.

~ ~ ~

Přestože měl Báthory pověst výjimečného bojovníka, skutečný šerm nikdy pořádně netrénoval. Na studiích v Praze to zkoušel, ale rychle zjistil, že ve škole cechu fedrfechtýřů se nenaučí nic, co by už předtím nepochytil od svého otce v nesčetných cvičných soubojích. A pokud ano, byly to jen neužitečné finty, které v uherském pohraničí neměl proti komu použít. Když člověk čelí husarské šavli, hajduckému fokoši nebo širokému tureckému kiliči, většinou jsou mu všechny ty parere, cavere, stringere a bůhvíco ještě k ničemu.

Jistě, kdyby se kapitán postavil absolventu italské nebo německé šermířské školy, pravděpodobně by neobstál. Jenže v těchto končinách se bojovalo hrubě. Více rozhodovala síla a rychlost než skutečná zručnost. Báthorymu jeho schopnosti bohatě stačily i proti „civilizovaněji“ bojujícím Švédům při obléhání Prahy. Zde, v kraji lupičů, hajduků, balkánských poturčenců a zabedněných šlechticů, kteří i s moderními zbraněmi zacházeli se stejnou dřevorubeckou grácií, s jakou se jejich předkové mlátili turnajovými obouručáky, se jeden snadno stal slovutným mistrem meče. Hlavně když mu v krvi kolovala krev rytířů, kteří bojovali s pohany už po boku udatného Vlada Draculy nebo u Moháče.

To samozřejmě neznamenalo, že by Báthory protivníka podceňoval. Už z postoje, který Karači zaujal, mu bylo jasné, že nečelí žádnému zelenáči.

Kornel pravačkou pozvedl meč, v levačce sevřel tesák – zacházení s ním bylo jednou z mála užitečných věcí, které ho naučili čeští šermířští mistři – a mírně se přikrčil. Jeho tělo jako by se změnilo v pružinu.

Martalovci a Drienovští se kvůli lepšímu výhledu rozestoupili do stran a vytvořili tak dva půlkruhy, vyznačující kolbiště. Uprostřed kruhu Báthory a Karači pomalu obcházeli kolem sebe, bodavými pohledy navzájem odhadovali své úmysly, studovali pohyby a nohama prohmatávali terén. Zimy byly v posledních letech nezvykle dlouhé, takže časná červnová tráva byla ještě nízká.

Až na občasné zabzučení včely, frknutí koně nebo zašumění vánku v koruně třešně panovalo naprosté ticho.

„Tvůj otec," promluvil nečekaně Báthory, „zemřel v boji. Byla to čestná smrt. Když jsem ho probodl, dívali jsme se jeden druhému do očí."

„Proč mi to říkáš?" ucedil Karači. „Chceš ulevit svědomí, nebo přidusit mou nenávist a touhu po pomstě?"

„Svědomí mě hryže kvůli lecčemu. V téhle věci je ale čisté."

„Nech si ty řeči a raději bojuj."

„Jak myslíš," odvětil Báthory a vyrazil.

Byl to pozoruhodně rychlý výpad, avšak martalovec se zaskočit nenechal. Sekající meč zachytil šinširem – s rukojetí ve výšce a hrotem obráceným k zemi – a pod čepelemi, na okamžik spojenými v jiskřivém ocelovém tření, prudce bodl kinžálem. Báthory odrazil dýku tesákem, ukročil, dvakrát zopakoval výpad šikmým sekem a pak náhle změnil způsob útoku a s levou nohou nataženou dozadu a pravým kolenem ohnutým bodl. Karači odrazil rapír na poslední chvíli, nazdařbůh švihl kinžálem a vrávoravě uskočil. Také Báthory ustoupil, mírně se uvolnil a zaujal základní postoj. Za jeho zády doznívaly vzrušené hlasy Drienovských.

Znovu kolem sebe kroužili, ostražitější než předtím, dech zrychlený. Báthory vyčkával. Předpokládal, že se soupeř bude chtít předvést, že nemá v úmyslu jen odvracet výpady.

Nemýlil se. Karači s heknutím poskočil a zaútočil. Báthory se šikovně kryl a couvl, avšak jeho protivník pokračoval v tlaku přískoky, doplněnými o další výpady. Kornel promyšleně ustupoval, odrážeje střídavě šinšir a kinžál. Nechal protivníka podlehnout určité monotónnosti rytmu… a potom náhle ukročil, čímž přinutil Karačiho otočit se tváří ke slunci. V okamžiku, kdy martalovec přimhouřil oči, Báthory tvrdě přešel do protiútoku.

Karači mohl děkovat bechterci. Obyčejným kroužkovým pancířem by hrot rapíru jistě pronikl, ale tentokrát zaskřípal na jednom z ocelových plátků vsazených do pletiva. Poturčenec vytřeštil oči, ale neztratil duchapřítomnost, využil situace a švihl šavlí. Příliš blízko stojící Báthory ji sice zachytil, jenže zakřivená čepel sklouzla po ostří až ke koši meče.

Oba pocítili na zpocených tvářích soupeřův dech. Martalovci i Drienovští společně zahučeli.

Báthory prudce zatlačil na meč, odstrčil protivníka a zespodu zaútočil levačkou.

Hrot tesáku však už probodl jen vzduch.

Karači se totiž odstrčením nenechal vyvést z rovnováhy, právě naopak – využil jeho energii k bleskové otočce podél Kornelova pravého boku, kterou se dostal za jeho záda. Dokončuje piruetu, sekl nejdříve kinžálem – ostří zařinčelo na pancíři kryjícím Báthoryho rameno – a vzápětí i šavlí.

„Je tvůj, odabaši!“ zakřičel někde vzadu jeden z martalovců. „Setni mu kebuli!“

Odabaši?

Vodorovně dopadající čepel šiniru mířila na Báthoryho šíji.

Odsekla však jen konec Kornelova plavého copu. Kapitán se pohotově vrhl k zemi. Šavle mu zasvištěla necelou píď nad temenem.

„K čertu s tebou!“ štěkl Karači.

Báthory udělal kotoul v trávě – měl štěstí, že se při tom nezranil o čakan zastrčený za opaskem – a bleskově se zvedl na kolena. Právě včas, aby odrazil další výpad.

Odabaši?!

Šiniř zařinčel na vodorovně nastavené čepeli rapíru. Jednou, podruhé, znovu. Karači se očividně rozhodl, že už nedovolí soupeři vstát. Bušil do něj jako posedlý. Báthory si uvědomil, že nemá mnoho možností, jak se z toho dostat. A žádné východisko z onoho mizerného výběru nebylo čestné.

Jenomže tady v pohraničí neměly souboje žádná pravidla.

Vykryl další drtivý úder, a zatímco se protivník znovu rozháněl, prudce se narovnal a bodl tesákem. Zespodu, pod okraj Karačiho bechterce, do vnitřní strany stehna. A otočil zakřivenou čepelí v ráně.

Martalovec zařval a ještě jednou švihl šavlí. Báthory ji snadno odrazil a vytrhl tesák z rány. Vytryskl mohutný proud krve.

Z tepny.

Karači vrávoravě ustoupil. Vyvalenýma očima sledoval rudý gejzír, skrápějící svěže zelenou trávu.

„Čubčí synu…“ vyrazil ze sebe. „Podlý, zákeřný džaure… proklínám tě!“

Už začínal lapat po dechu. Pochopil, že nemá mnoho času, sebral zbytky sil, zahodil kinžál, sevřel rukojeť šiniru obouruč a se širokým rozmachem sekl.

Jenže Báthory už stál na nohou. Šavli odrazil tak důrazně, že ji vyškubl soupeři z dlaní. Zatočila se ve vzduchu a dopadla pod nohy vyděšeně zírajících martalovců.

Karači klesl na kolena. Kdyby se nezachytil rychle nataženou rukou, upadl by na obličej.

„Prašivý bezvěrče…“ sípal. S krví z něj rychle unikala síla i život. „Boj se pomsty Karačiovců… Můj bratr… si tě najde…“

„Myslíš Hasana? Musí sníst ještě hodně pilafu, aby nabral odvahu se mi postavit. Dnes ji v sobě očividně nevykřesal.“

Martalovec vzhlédl. Oči už se mu kalily, ale přesto se v nich zrcadlilo překvapení.

„Tušil jsem to od chvíle, kdy jsem tě zahlédl,“ řekl Báthory. „Ale až když tě oslovili hodností, ujistil jsem se, kdo doopravdy jsi.“

Kapitán se rozehnal mečem.

„Už brzy se setkáš s otcem, Irhane. Pozdravovat ho ode mne nemusíš. Na dně pekla budeš mít jiné starosti.“

Čepel zasvištěla. Hlava Irhana Karačiho dopadla do trávy. Krev vytryskla z hrdla v impozantní jiskřivé fontáně, jako když se sypou drahé kameny.

Báthory švihnutím meče setřásl z ostří jedinou rubínovou krůpěj. Vzhlédl. Martalovci stáli bez pohybu, jako by právě pohlédli do očí bájné Medúzy. Nikdo ani nehlesl.

„Hlava poraženého a sto dukátů,“ připomněl jim Báthory. „Tak zněla dohoda. Chci jen zlato. Hlavu si nechejte. Pohřběte velitele, jak káže mohamedánský obyčej.“

Martalovci se konečně vzpamatovali a začali si vyměňovat pohledy. Rozezněly se tiché, vrčivé hlasy. Báthory jim ani nemusel rozumět. Po každém souboji, který v životě svedl, se našli tací, co chtěli zabitého bojovníka okamžitě pomstít. Ti rozumnější jim útok na protivníkův doprovod vymlouvali. Někdy skutečně došlo k boji, jindy si družiny rivalů vyměnily jen pár nenávistných pohledů a v klidu se rozešly. Byl zvědavý, kterou z možností zvolí martalovci.

Hádka byla ostrá, avšak nakonec zvítězil hlas rozumu. Z houfu se oddělilo pět mužů a zamířilo k velitelově mrtvole. Báthory sklonil meč a pozpátku, nespouštěje poturčence z očí, ustoupil. Jeden z martalovců mu hodil k nohám cinkající měšec. Pak čtyři z nich zvedli tělo, pátý hlavu, a všichni se rychle vrátili ke svým druhům.

Drienovští čekali, ruce na pažbách pistolí a rukojetích šavlí. Martalovci bez otálení nasedli na koně a vyrazili k jihu. Báthory vydržel, dokud nezmizeli v lesních stínech. Pak se otočil a spěchal zpátky k třešni.

Napjatá jednotka si vydechla a s následujícím nádechem propukla v jásot. Muži se shlukli kolem kapitána jako vosy na med a uznale ho poplácávali po ramenou.

„Pěkně jste mu pustil žilou, kapitáne!“ chechtal se Horváth. Přilbici měl zastrčenu pod paží a mozolnatou dlaní si otíral pleš. Byl zpocený, jako by s Karačim bojoval sám.

„Nic pěkného na tom nebylo,“ zabručel Báthory nespokojeně. „Ani rytířského. Vlastně měl pravdu, když mě obvinil z podlosti.“

„Ale jděte! V souboji s podělaným martalovcem neexistuje nic nečestného. Každý způsob, kterým ta pohanská sebranka sejde ze světa, je pro křesťanského bojovníka dobrý. Teď už si dáte to víno, kapitáne?“

„Později. Hlavně odtud zmizme. Čím dříve, tím lépe. Než se na nás sesype celá oda. Na koně!“

Báthory se ani nemusel obtěžovat s nasedáním. Ruce mužů ho do sedla doslova vynesly.

Jednotka pobídla koně k severu.

Nedojeli však ani k lesu, když se na cestě objevil jezdec. Očividně měl naspěch. Na rozcestí odbočil na louku a klusal vstříc

ozbrojencům. Brigantina a prostá přilbice prozrazovaly příslušnost k vojenskému stavu.

„Filecký erb," přimhouřil Kornel oči.

„Posel," hádal Horváth. „Že by nové rozkazy z kapitanátu?"

„To by na nás počkal na hradě."

Jezdec trhl uzdou a svižně seskočil z koně.

„Kapitán Báthory?"

„To jsem já."

Muž rozepjal koženou brašnu u boku, vytáhl z ní úhledně složený, zapečetěný dopis a s uctivě skloněnou hlavou ho podal Báthorymu. Kornel dopis obrátil v prstech a pohlédl na pečeť. Údiv v jeho obličeji přinutil Horvátha, aby se zvědavě naklonil blíž. V rudém vosku byly vytlačeny tři dračí zuby.

Báthory dopis rozpečetil.

Muži se na něj beze slova dívali. Jak přelétal zrakem po úhledných řádcích, vytrácela se mu z tváří krev. Když dospěl k podpisu dole, jeho oči úplně ztratily lesk a propadly se hluboko do lebky.

„Špatné zprávy?" zeptal se Horváth nesměle. „Stalo se něco u vás doma?"

Ruka s dopisem klesla na sedlovou hrušku. Kornel se zhluboka nadechl a zadíval se přes koruny stromů kamsi k severu.

„Poručíku…" Pokoušel se mluvit pevným hlasem, avšak chvění deroucí se od srdce nebylo možné přeslechnout. „Myslím, že budete muset na nějakou dobu převzít velení nad drienovskou posádkou."

~ ~ ~

„Při Šajtánovi a všech pekelných džinech, ghúlech a ifrítech!" zaklel Hasan Karači, jakmile otevřel oči. Zrak měl zamlžený, ale když se trochu soustředil, zjistil, že leží ve svém stanu na louce u Tichého potoka. V hlavě mu hučelo, žaludek se mu dral do krku a na jazyku měl poušť. Byl ještě omámený, ale přesto se pokusil vstát. Nešlo to. Ani se nepohnul. Kotníky a zápěstí měl pevně svázané.

„Co to má znamenat?" vyštěkl. „Slyšíte? Kde jste kdo!"

Vchod do stanu se rozhrnul a dovnitř dopadl proud slunečního světla. Hasan s další hrubou kletbou odvrátil tvář. Světlo zaclonila vysoká postava.

„Vydrž, onbaši. Hned ti donesu čerstvou vodu.“

„Nechci žádnou zasranou vodu, Ismaile! Okamžitě mě rozvaž!“

„Odpusť, ale nemůžu. Odabaši to zakázal. Prý dokud se nevrátí, nesmíme tě pustit.“

„Nevrátí? Odkud?!“

„Odjel se dvěma tucty mužů na sever. Na louku pod zříceným hradem.“

Hasan nejdříve ztuhl a pak divoce zalomcoval pouty.

„Okamžitě pojď sem a zbav mě provazů!“ zařval.

„Mrzí mě to, onbaši, ale nemůžu…“

„Mrzet tě to teprve začne, jestli mě okamžitě neposlechneš!“

Jenže postava z vchodu zmizela, látka sklouzla dolů a ve stanu opět zavládlo přítmí.

„Bastarde!“ řval Hasan za vzdalujícími se kroky. „Prase špinavé! Hej, slyšíte mě? Kdo mě hned rozváže, dostane na místě deset zlatých!“

Venku u táboráku zněly bručivé hlasy, někdo se dokonce tlumeně chechtal, ale ke stanu se nikdo nehrnul.

„Zbičuju vás jako špinavé otroky!“ vykřikoval Hasan bezmocně. „Vymiškuju vás tupým nožem! Udělám z vás tlupu kvičících eunuchů!“

Nadarmo plýtval dechem. Ztichl a zlostně funěl. Po chvíli kdosi opět vpustil dovnitř slunce.

„Tvá voda, onbaši. Irhan říkal, že až se probereš, budeš mít žízeň jako velbloud. Něco ti nasypal do kávy. Usnul jsi jako zabitý.“

Hasan chvíli skřípal zuby, ale pak dovolil pobočníkovi, aby mu nadzvedl hlavu a přiložil ke rtům čutoru. Skutečně měl ukrutnou žízeň.

„Jak dlouho jsem chrněl?“ zeptal se.

„Už je čas polední modlitby.“

„Do prdele!“

Náhle se nízko položené hlasy v táboře zprudka zvedly. Vzápětí zaduněla kopyta. Ismail se ohlédl přes rameno.

„Že by už byli zpátky?“

„Jdi se podívat, hlupáku!“

Pobočník vstal, rozhrnul plátno a vyhlédl ven.

„Och…“

„Co je?“ prskl Hasan. Slyšel, jak se hlasy mužů lámou. Koně se zastavovali, jezdci s cinkáním postrojů a řinčením zbrojí sesedali. Namísto vítězoslavného volání se odevšad ozývaly tiché modlitby.

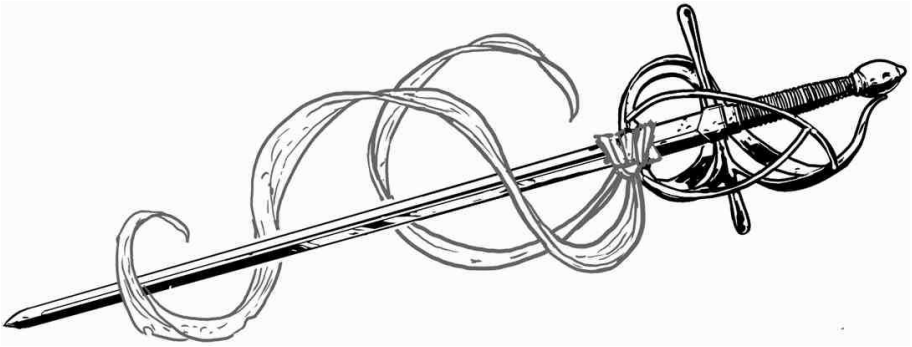
„Co se děje?!“ vykřikl mladý onbaši.

Ismail se k němu vrátil, beze slova vytáhl bičak a pustil se do přeřezávání provazů.

„Co je? Uhnil ti jazyk?“ vrčel na něj Hasan. Zrak už se mu pročistil, takže postřehl, jak pobočník zbledl. Hrdlo mu sevřela strašlivá předtucha. Setřásl rozříznuté provazy, promnul si strnulé údy, ztuhle se postavil a vrávoravým krokem vyšel ze stanu.

Slunce ho oslepilo. Zaclonil si oči dlaní, zamrkal a nalezl mezi rozmazanými siluetami právě se navrátivší jezdce. Když se na ně podíval lépe, ztuhl.

Vzápětí se od čedičové skály nad táborem odrazilo jeho drásavé vytí.

HLAVA DRUHÁ,

v níž Báthory koná pokání, avšak dramatické okolnosti mu nedovolí odčinit hříchy dostatečnou měrou.

Do Schemnitzbany – nebo *Štiavnice*, jak proslulé hornické město nazývali slovensky hovořící starousedlíci – dorazil Báthory už ve čtvrtek v podvečer.

Přímo ve městě se neměl v úmyslu zdržet, když však svižným klusem vyjel od Krupinské brány do srdce města vysoko ve svahu, u kostela přece jen na okamžik zadržel koně. Zpoza farní zdi zaznívaly hlasy. Jeden z nich bezpečně poznal, přestože ho neslyšel už léta. Chvíli rozvažoval, zda nesesednout a nevstoupit do zahrady, ale pak si jen povzdechl a odvrátil pohled. Ukázal záda Novému zámku – impozantní hlásce, jež zachytávala varovné signály ze stanovišť na okolních kopcích, hlavně ze Sitna – a vzápětí už mířil k Belianské bráně, kterou město opustil.

Stoupal do severních vrchů. Za hřeben vlevo zapadalo žhavé slunce, údolím vpravo se rozléhal hlas kostelního zvonu z Dilnu – *Belé*. Byl čas večerní mše. Báthory neodolal, opět na chvíli zastavil, sňal klobouk a pokochal se nádherným výhledem. Za mlada touhle trasou cestoval téměř každý den, ale panorama údolí s bílou kostelní věží uprostřed a modravými vrchy v pozadí ho nikdy neomrzelo.

Znovu zlehka pobídl koně ostruhami a ponořil se i s hrbolatou cestou do hustého lesa.

Pozemky a lesy v okolí Štiavnice vlastnili zámožní měšťané a *waldbürgeři* – těžařští magnáti. Už dávno se zmocnili také gruntů zadlužených šlechticů, takže v horách sevřených obloukem Hronu přežívala jen hrstka tvrdohlavých zemanů. Patřili k nim i Báthoryové z kurie na Širokém vrchu.

Nebyla tu bůhvíjak úrodná půda. Rod vlastnil jen pár vysoko položených políček a pastvin a největší hodnotu měl lán lesa, bohatého na zvěř. Poddaných žilo na statku a v okolních salaších a samotách jen málo. Kornel se otci vždy divil, proč za nic na světě nechce prodat chřadnoucí kopanice a za utržené peníze koupit možná malý, ale pohodlný dům dole ve městě. Nabídek dostával přehršle. Odmítal je však rázně a nejednou i velmi hrubě, ba dokonce se kvůli tomu dostal do vážných sporů s waldbürgery a byl předvolán před městskou radu. Přesto neustoupil. Nevzdal se lesů, jimiž se toulal skoro celý život a znal v nich každý strom.

Cesta byla čím dál strmější a hrbolatější. Slunce se nadobro skrylo za kopce a lesy se přikrádal soumrak. Kornel zpomalil, aby si kůň na výmolech nepochroumal nohy. Vpravo od něj stromy ustupovaly od cesty, aby uvolnily prostor rozsáhlému borůvčí. Usmál se. Kolikrát se odtud vracel s fialovými prsty a jazykem?

Ze vzpomínek ho vytrhly hlasy. Houstnoucím šerem před ním probleskло světlo.

„Mladý pane!“ volal někdo. „Ozvěte se! Mladý panéééé!“

Kornel přitáhl uzdu a sevřel pažbu pistole, palec na kohoutku.

Zpoza stromů v ohybu cesty vyšli tři muži. Nejstarší měl na sobě dlouhou, pod krkem zapnutou kabanici a beranici s perem zastrčeným do spony nad čelem; na zádech nesl starou mušketu. Jeho společníci měli jen kamizoly a širáky a ozbrojení byli obyčejnými valaškami.

„Dobrý večer,“ řekl Báthory.

Vyděšeně zaláteřili a zastavili tak zprudka, až zpod škorní a opánek vytryskly kamínky.

„Kristova krev, co jsi zač?!“ zvolal nejstarší a sklonil proti ponuré postavě dlouhou hlaveň pušky. „Čert, nebo křesťanská duše?!“

„Ani čert, ani poturčenec,“ odvětil Báthory. „Opatrně s tím kvérem, Šlacho. Je to staré harampádí. Mrzelo by tě, kdyby náhodou vystřelilo.“

Muž v čepici škubl šedivými, skoro bílými kníry, natáhl krk a přimhouřil oči.

„Co to… Paľo, posviť mi líp!“

Světlo rozhoupané lucerny poskakovalo po kmenech a keřích, jen jezdce jako by se bálo dotknout. Vraník nervózně frkal a křesal podkovami o kamenitou cestu.

„Copak mě nepoznáváš?“ ušklíbl se Báthory a sňal si klobouk.

Muž s puškou ztuhl.

„Ale vždyť… to je milostpán Kornel!“ Mušketa okamžitě obrátila ústí k tmavnoucí obloze, pažba klesla na chodidlo v holínce. „Takže jste ráčil přijet. Stihl jste to. Můj dopis vás našel…“

„Očividně,“ přisvědčil Kornel. „Ale to probereme doma. Kam jste vyrazili takhle v noci?“

Šlacha přešlápl z nohy na nohu. „No, my… hledáme mladého pana Michala. Ztratil se. Nikde není…“

Báthory se zachmuřil. „Kdy a kde jste ho viděli naposledy?“

„Ještě v poledne byl doma. Pak ho zahlédly ženy, které okopávaly pole u lesa, jak si vykračuje po stezce do bučiny…“

„A jindy to nedělává? Vsadím se, že zdědil dědovu toulavou povahu – v lese je mu lépe než za pecí…“

„Svatá pravda, milostpane! Kluk doma neposedí; někdy zmizí na celý den. Ale před západem slunce se vždycky vrátí. Tolik disciplíny ještě má. Jenže dnes… Pomalu se stmívá, a kluk nikde. Jako kdybych mu tisíckrát nedomlouval, jak jsou lesy po soumraku nebezpečné! Číhají v nich světlonoši, pomstychtiví permoníci, ohniví salamandři a jiné přízraky. Kolem Červené studny se po nocích na černém koni prohání duch Barbory Rösslové. V patách se jí řítí pekelní psi, kteří ji kdysi pod zem zavlekli. Tady Jano a Paľo se nedávno zapomněli v hospodě v Teplé, a když se před půlnocí vraceli domů, slyšeli Satanovu smečku výt a štěkat nad polomem…“

Šlachovi společníci se jako na povel současně pokřižovali.

„Nemluvě o tom, že se po okolí toulají hajduci a poturčenci," pokračoval Šlacha v lamentování. „Kdyby takového šohaje prodali do otroctví, k janičářům, pořádně by si namastili kapsy. Navíc jsem od formanů s pivem slyšel, že se v hvozdu pod Skalkou usadili cikáni. Od nich se taky dá čekat leccos, ale zřídkakdy něco dobrého. Jenže vysvětlovat to mladému pánovi je jako zkoušet dřevěnými vidlemi probodnout husarský kyrys… Račte odpustit, urozený pane. K ničemu je šafář, který dopustí něco takového…"

„To posoudíme později. Je možné, že kluk utekl z domu?"

„Proč by to dělal? Na Širokém vrchu se mu nikdy neděla křivda…"

„Nu, právě proto. Možná mu zármutek zakalil rozum. Co si vzal s sebou? Náhradní oblečení, jídlo, zásoby na delší cestu?"

„Právě že ne. Zmizela jen pánova kuše, která visela nad krbem. Mladý pán měl vlastní, menší, ale teď si vzal dědovu, kterou sotva natáhne…"

Báthorymu ožily oči. Sklonil se v sedle a natáhl ruku k pacholkovi. „Dej mi tu lucernu. Já kluka najdu."

„Ale…" nadechl se Šlacha.

„Vím přesně, kam se zašil. Vraťte se na statek. Po cestě trefíte i bez světla."

Šlacha jen škubl šedivým knírem, ale dál už nic nenamítal. Báthory obrátil koně a vyrazil zpátky cestou, kterou přijel. Šafář a čeledíni za ním hleděli, dokud světlo lucerny nesklouzlo z cesty na úzkou pěšinu a nepohltila ho tma.

„Ech…" vydechl jeden z pacholků a znovu se pokřižoval. „I vy teď přemítáte, jestli to byl chlap z masa a kostí, nebo jsme potkali přízrak?"

Šlacha se na něj nevrle zamračil; o to nevrleji, že jeho napadlo totéž.

~ ~ ~

Na místě, kde pastýřskou stezku protínala bystřina, bylo úzké koryto přehrazeno ledabyle navršenými kameny. Voda se rozlila do šířky a vytvořila malé jezírko. Rozbahněné břehy byly věčně posety

hlubokými stopami kopyt. Během dne tu pastýři cestou na pastvu a zpět napájeli dobytek. Za tmy, hlavně večer a brzy ráno, sem chodila za vodou vysoká.

Už během sestupu po úbočí k hrázi vraník neklidně pofrkával. U potoka Báthory zjistil proč – větřil krev. V bahně na druhém břehu ležel jelen. Pořádný kus, paroží košaté, přinejmenším dvanácterák.

Báthory pozvedl lucernu a rozhlédl se. Nezachytil žádný pohyb a kromě zurčení vody ani neobvyklý zvuk. Ostruhy se dotkly koňských slabin. Oř se neochotně přebrodil k mrtvému zvířeti. Báthory seskočil do bláta.

Jelena skolila střela z kuše. Kromě ní okusil také ostří nože – někdo zkušeně pustil krev z hlavní tepny a nařízl kůži od krku až ke slabinám. Vnitřnosti už však vyvrhnout nestačil. Vyrušil ho blížící se jezdec.

Báthory vzhlédl. Stezka za potokem prudce stoupala do svahu a už po pár krocích se ztrácela v husté doubravě.

„Neboj se," řekl Báthory.

„Nebojím," ozvalo se z houští ve stráni. „Mám kuši."

Kornel se musel nadechnout, aby si zachoval pevný hlas. Od srdce se mu dralo sílící chvění. „Jak vidím, umíš s ní zacházet."

„To tedy umím. Jeden podezřelý pohyb, pane, a skončíte jako ten jelen."

„To bych nerad." Báthory pátral pohledem po chlapcově stínu v houštinách, záblesku očí ve tmě nebo alespoň zachvění lístku či větvičky, ale marně. „Před chvílí jsem potkal Šlachu. Vydal se tě hledat. Má strach, že tě unesli martalovci nebo cikáni…"

„Kdo jste, pane? Představte se!"

Kornelovi se sevřelo hrdlo. Tuto situaci si často představoval. Důkladně si připravoval, co řekne – jako herec, zkoušející těžkou roli. Jenže když se náhle zvedla opona, nacvičená slova mu vyvanula z mysli. Odkašlal si.

„Jsem Kornel Báthory. Kapitán císařského vojska. Toho času velitel hradu Drienov."

Rozhostilo se ticho. Jen voda šplouchala mezi kameny.

„Posviťte si do obličeje," přikázal hlas v temnotě.

„Cože?"

„Udělejte to. Mířím na vás.“ Houští zašustilo. Báthory zachytil záblesk na hrotu ocelové střely. Představil si, jak musí být chlapec vystrašený a jak se mu chvěje prst na spoušti, a raději rychle sňal klobouk a pozvedl lucernu k obličeji.

„A teď co? Když jsme se viděli naposledy, byl jsi ještě malý. A nevím o žádném portrétu…“

„Možná rozeznám rodovou podobu.“ Další odmlka. „Jenže tady žádná není. Vůbec nemáte báthoryovské rysy. Nepodobáte se ani mému dědovi, ani strýčku Peterovi. Budete mě muset přesvědčit jinak.“

Kornel neztratil trpělivost. Naopak, souhlasně pokýval hlavou. „Chytrý chlapec. Jen mamlas by se vydal do rukou cizího člověka.“

„Přesně tak. Nuže? Jak dokážete, že jste ten, jehož jménem se oháníte?“

„Co myslíš, jak jsem tě našel? Když mi šafář řekl, že se vypařila otcova kuše, namířil jsem si to rovnou sem. Otec mě tu učil střílet, zrovna když jsem byl ve tvém věku. On sám tady nikdy nelovil – říkával, že ho nebaví číhat tam, kde se mu zvěř sama přijde producírovat pod nosem. Ale pro zaučení nezkušeného střelce je to dokonalé místo. Napadlo mě, že tě tady najdu.“

Chvíli se nic nedělo. Potom z houští nad potokem vyšel chlapec s dlouhými plavými vlasy a těžkou starobylou kuší v rukou. Byl překvapivě vysoký, ale zároveň hubený, přímo vyzáblý, jako vesničan přežívající na mizerné stravě.

„*Producírovat pod nosem,*“ zopakoval. „To jsou přesně dědova slova.“

„Co to byl za nápad vyrazit na lov takhle v noci?“ zeptal se Báthory, pošilhávaje po zbrani – sice skloněné, ale pořád natočené jeho směrem.

„Neměl jsem v plánu lovit potmě,“ pokrčil chlapec rameny. „Jenomže zvěř se dříve neukázala. A já jsem dnes *musel* něco ulovit. Stůj, co stůj.“

„A proč?“

„Napadlo mě,“ hlas mu trochu přeskočil, „že na dědově karu by neměla chybět zvěřina.“

Báthorymu chvíli trvalo, než nalezl slova. „Svatá pravda. Otec by měl určitě radost. A ty jsi na jeho počest skolil královský kus. Jen nechápu, jak jsi ho chtěl odtáhnout domů. Proč sis nevzal koně?“

„Kůň je hlučný. I vás jsem uslyšel na půl míle. Jelena bych rozporcoval a vzal tolik, kolik bych unesl.“

„A zbytek liškám a vlkům?“

Chlapec opět pokrčil rameny. Pak konečně vytáhl ze žlábku kuše střelu, naprázdno spustil tětivu a sestoupil po srázu k potoku. Báthory mu hleděl do očí, aniž by musel sklonit hlavu – inu, chlapec už dosáhl věku, kdy rostl jako z vody. Kornel horečnatě přemýšlel, zda ho obejmout nebo mu alespoň podat pravici, jenže mladík držel v obou rukou zbraň a očividně neměl ani pomyšlení na vřelé uvítání. Báthory v rozpacích sklonil pohled k úlovku.

„Vyvrhneme ho doma,“ rozhodl. „Musíme se vrátit. Dřív, než nás tady opravdu vyčenichají vlci. A dřív, než starému Šlachovi strachem zešediví i beranice.“

Chlapec se letmo pousmál.

Domů kráčeli bok po boku. Koně s jelenem přehozeným přes sedlo vedl Báthory za sebou.

Cestou mezi nimi nepadlo jediné slovo.

~ ~ ~

Báthoryové pocházeli ze Sedmihradska. Dodnes tam měli rozsáhlé majetky – přinejmenším hlavní rodová větev, z níž pocházela transylvánská knížata a uherští palatýni, dokonce i jeden král. Jenže kmen měl i menší výhonky, jež se ve stínu košaté koruny téměř ztrácely. Báthoryové z Banských vrchů patřili k těmto zapomenutým větvičkám.

Svůj původ odvozovali od Gregora Báthoryho, hrdiny od Moháče, který po návratu z nešťastného bojiště nalezl svůj dvorec v Karpatech obrácený v popel. Jeho rodina skončila kdesi v tureckém otroctví – už o ní nikdy neslyšel. Hnán touhou po pomstě se Gregor stal potulným lovcem Turků a poturčenců. Po mnoha letech bojů jej osud zavál do horních Uher, kde se zjizvený rytíř na stará kolena znovu oženil. Dcera bohatého štiavnického měšťana přinesla do

manželství věno v podobě statku na Širokém vrchu. A dala Gregorovi syna, Kornelova praděda. Rod přetrval.

Proslulého předka připomínal Báthoryovým jeho meč. Obrovitý obouruční meč, jenž byl nemoderním harampádím už v Gregorových dobách. Rytíř jej získal přímo na moháčském bojišti, kde mu ho svěřil umírající arcibiskup Tomory, velitel uherského vojska a zapřísáhlý turkobijce. Ostatně, i samotný meč se tak jmenoval.

Turkobijce.

Tradovalo se, že Gregor na cestě pomsty sťal sto mohamedánských hlav. Zřejmě šlo o pořádně nadsazené číslo, jenže když se teď Kornel díval na masivní zbraň, visící na zdi v hlavní palotě, docela tomu věřil. Z meče sálala hrozba a zároveň jistá vznešenost. Jako by pocházel z pohádek, kde jím hrdinové jedním švihem stínali dračí hlavy. Po zubaté, ale dobře ošetřené, vycíděné a nabroušené čepeli poletovaly plamenné jazyky – odraz ohně praskajícího v krbu naproti. Meč díky tomu vypadal jako rozžhavený. Jako by se po letech nečinnosti dožadoval zakalení v krvavé koupeli.

„Děda mi o něm často vyprávěl.“ Báthory odtrhl pohled od meče a tázavě se zadíval na Michala.

Seděli za masivním hodovním stolem, sami dva, v mihotavém světle krbu a mnohoramenného svícnu. Jeden měl před sebou korbel s medovým mlékem, druhý džbán piva ze starodávného pivovaru v nedalekých Wyhních. V jídle se jen nimrali – Kornel proto, že ho dostatečně nasytily předchozí dva chody, a chlapec s očividnou nechutí už od chvíle, kdy sloužící začali servírovat.

„O kom?“ neporozuměl Kornel.

„Ne o kom – o čem. O meči.“

„Ach tak.“

„Hlavně jak se s ním Gregor Báthory prosekal z těch jatek u Moháče. Anebo jak ho praděda Imrich naposledy vzal do boje a u Sečan zahnal na útěk celý bölük janičářů. Jen tím, že strašně křičel a točil Turkobijcem nad hlavou.“

„Jo,“ přitakal Kornel tak trochu zahanben tím, že to byl chlapec, kdo se osmělil prolomit mlčení jako první. „Ty příběhy dobře znám. Otec nám je v dětství často vyprávěl. Mně a Peterovi.“

„Škoda, že už se dnes s takovými meči nebojuje.“

„Proč? Byly hrozně těžké. Copak jsi Turkobijce nikdy nedržel v rukou?“

Michal uhnul pohledem a zase vidličkou zašťoural v talíři. Silně kořeněná jehněčí plíčka mu očividně vůbec nevoněla. „Děda to zakázal. Prý je to rodová relikvie, ne hračka pro děti…“

„To říkal i mně s Peterem. Ale pokaždé, když nás nechal doma samotné, sundali jsme ho a soupeřili, kdo z nás ho udrží v rukou déle. Vsadím se o dukát, že i ty jsi to zkoušel.“

Chlapci škublo koutky úst. „Jo, zkoušel. Pak jsem ho stěží vyvlekl zpátky na zeď.“

„Vidíš? Kdo chtěl s takovým mečem bojovat, musel být kus chlapa.“

„No právě. Rapír nebo šavli uzvedne i děcko.“ Michal zalétl pohledem ke Kornelově meči, opřenému o křeslo před krbem. Tepaný koš a hlavice se blýskaly odrazem plamenů.

„To ještě neznamená,“ oponoval Báthory, „že muž s rapírem neporazí chlapa, který mává starým rytířským mečem. Právě naopak.“

„Hm. Vy o tom něco musíte vědět. Slyšel jsem o vašich duelech s tureckými šermíři.“

„Ano?“ Kornel dojedl telecí na slanině a cibuli, odsunul talíř a sáhl po džbánku s pivem. „Co přesně?“

„Vlastně všechno. Děda si o vás sháněl všechny podrobnosti. Jednou potkal ve Štiavnici kaprála pukanských husarů, který s vámi sloužil a několik soubojů viděl na vlastní oči. Děda ho vyslýchal jako inkvizitor, div že ho nenatáhl na lavici. Náramně ho to zajímalo. Určitě by ocenil zprávy z první ruky.“

Kornel se zamračil do džbánku, zaváhal a pak se zhluboka napil. Chlapec k němu zvedl pohled.

„Proč jste mu nikdy neodepsal? Pokaždé, když přijel posel s poštou, děda se hned ptal, jestli nemá v brašně dopis od vás. Jenže vy jste mu žádný neposlal. Ani jednou. Příliš mnoho povinností?“

Báthory si ještě jednou lokl. Když nádobu postavil zpátky na stůl, praštil s ní o desku možná víc, než bylo potřeba.

„Jsi bystrý chlapec, Michale,“ otřel si mimovolně vousy. „Víš, že kdybych ti tvrdil něco takového, jen bych se vymlouval. Nechci ti lhát hned první den.“

„Tak proč jste se celá léta neozval?“

„Nevím. Asi jsem nenašel odvahu.“

„Udatně jste bojoval s mohamedány, ale napsat dědovi jste se neosmělil?“

Báthory se křivě ušklíbl. „Nejsi první, kdo mi to vyčítá.“

„To kvůli mně?“

„Cože?“

„Opustil jste rodinu kvůli mně? Abyste se nemusel starat o děcko?“

„To ne. To určitě ne… S tebou to nijak nesouviselo. Celé je to složité. Asi jsem si příliš zvykl na vojenský život. Vrhal jsem se do potyček, abych zapomněl na…“ Zbytek věty Báthory spolkl a zase se natáhl pro pivo.

„Na mámu?“

Kornel zavrtal pohled do stolu. Znenadání na něj dolehla únava. Do ticha praskala polena v krbu. Turkobijce se blýskal na zdi pokryté flekatou omítkou. Michal se odhodlal a strčil si do úst jedno sousto.

„Četl jsem vaše básně,“ řekl, zatímco bez nadšení žvýkal.

„Moje básně?“ zareagoval Kornel nepřítomně. „Kde jsi k nim přišel?“

„Přece v knížce. Děda si ji nechal dovézt z Prešpurku. Stála ho tři dukáty.“

„On ji také četl?“

„Jistě. Několikrát. Vlastně dost často. Chcete vidět, jak je ošoupaná? I listy už z ní vypadávají. Donesu vám ji ukázat…“

„Není potřeba.“

„Popravdě řečeno, hm…“

„Co?“

„Nevím, co na těch básních viděl. Nejsou moc dobré.“

„Tak v tom se shodneme,“ ušklíbl se Báthory.

„Upřímnost za upřímnost. Nikola Zrínský píše o dost líp. Četl jste Sirénu Adriatického moře?“

„Kdo ji nečetl?“

„Nejlepší báseň je Obléhání Szigetu.“

„To bezesporu.“

„Takovou poezii byste měl psát. O zabíjení Turků, o obětování se za křesťanskou vlast. Vždyť i my jsme měli předky, o nichž by se daly psát hrdinské eposy.“

„Můžeš to zkusit ty. Já píšu verše, jen když je mi smutno.“

„Vím,“ pokýval Michal hlavou a znovu, tentokrát s konečnou platností, odsunul talíř. „Všechny byly mámě. Vlastně jen proto jsem knihu přečetl. Vy…“ Nedopověděl.

„Hm?“ pohlédl na něj Kornel.

Chlapec se rozpačitě zavrtěl v křesle. „Měl jste ji hodně rád?“

Jejich oči se na okamžik setkaly.

„Ach ano,“ přikývl Báthory. „Velmi.“

Po zdech tančily stíny. Vedle vrzala podlaha z borovicových fošen. Šafář Šlacha tlumeným hlasem komandoval čeleď.

„Kateřina, ona…“ soukal ze sebe Báthory. „Umřela příliš brzy. V rozpuku krásy. Ještě dychtila po životě. Děda ti o tom určitě vyprávěl.“

„Jednou. Dávno. Ne moc podrobně.“

„Někdy ti ten příběh povyprávím.“

„Proč ne teď?“

„Oba máme za sebou těžký den. A ještě těžší nás čeká. Měli bychom se jít vyspat.“

„Rozumím. Nechcete jitřit staré rány.“

„Nic takového jsem neřekl…“

„V tom případě bych si to rád poslechl.“

Báthory na chlapce zkoumavě pohlédl. V jeho výrazu nebylo ani stopy po ospalosti.

„Není to pohádka na dobrou noc, chlapče. A určitě nemá šťastný konec…“

„Z pohádek už jsem vyrostl.“

Kornel opětoval Michalův nedočkavý pohled.

„Tak dobrá,“ nadechl se zhluboka a nahlédl do džbánku. „Ale nejdříve mi musí Šlacha dočepovat pivo.“

~ ~ ~

Kateřina Hájková pocházela z významného pražského rodu – jeden z jejích předků z otcovy strany se proslavil jako alchymista a astronom a nějakou dobu působil na císařském dvoře jako osobní lékař Rudolfa II.

Nebylo divu, že urozená rodina s nelibostí sledovala prohlubující se vztah Kateřiny s chudým uherským zemanem, který přišel na Karlo-Ferdinandovu univerzitu studovat právo.

~ ~ ~

„Právo?“ pozvedl Michal obočí. „O tom se děda nikdy nezmínil…“

„Necelý rok,“ upřesnil Kornel. „Na konci prvního semestru mi Kateřina oznámila, že je v jiném stavu…“

~ ~ ~

Svatba se konala v tichosti, potají, jen v přítomnosti kněze a dvou svědků, Kornelových spolužáků. Navzdory tomu se o ní Bedřich Hájek dozvěděl skoro okamžitě.

Neúprosně vyplnil hrozby a vykázal dceru z domu.

~ ~ ~

„Takže jsme zůstali skoro bez prostředků. Museli jsme si najít skrovné bydlení v chudinské čtvrti na Starém Městě. Snažil jsem se pokračovat ve studiích, ale šlo mi to čím dál hůř. Nakonec jsem dal univerzitě sbohem a začal jsem shánět peníze pro rodinu. Mnoho možností nebylo. Občas jsem musel volit i ne zrovna nejpoctivější způsoby…“

„Student práva mimo zákon?“ neodpustil si Michal. „Co to bylo za obživu?“

„Něco, nač nejsem vůbec hrdý. Nepočítej s podrobnostmi.“

„Škoda.“

Kornel se na něj zamračil. „Tak či onak, v létě měla Katka rodit. Jenže právě tehdy do Prahy vtrhla švédská vojska…“

~ ~ ~

Armáda generála Königsmarcka s pomocí zrádného Arnošta z Ottowaldu obsadila levý břeh Vltavy – Hradčany a Malou Stranu. Předpoklad, že se stejně snadno zmocní i východního břehu, se ukázal jako mylný. Občané Starého Města se rozhodli bránit – zřejmě také pod vlivem hrůzostrašných zpráv o švédském vraždění a drancování Pražského hradu, jemuž neunikla ani vzácná díla z Rudolfovy Kunstkomory. Zatímco Švédové rabovali, velitel pražské vojenské posádky, maršál Colloredo, zorganizoval sbor měšťanů. K němu se přidala legie sestavená ze studentů a profesorů univerzity.

~ ~ ~

„A vy jste byl mezi nimi," hádal Michal. „V té legii."

Kornel přikývl. „Bránili jsme město jako diví. Nejstrašnější byla bitva na Karlově mostě. Vltava zrudla krví, jako by náhle vypláchli všechna pražská jatka. Také já jsem v té tlačenici získal první válečnou jizvu – švédská halapartna mi nakousla rameno. Nakonec jsme je ale odrazili a včas spustili mříž na Mostecké věži…"

~ ~ ~

Koncem července dorazil Königsmarckovi na pomoc další švédský generál, Wittenberg. Zahájili drtivou dělostřeleckou palbu na Staré Město. Ze všech stran. Přes Vltavu i z Vítkova několik dní svištěly železné koule a bušily do hradeb i města za nimi. Obránci ani nemohli střelbu opětovat – měli jen tři malé kanóny.

~ ~ ~

„A uprostřed té hrůzy ses narodil ty. Katka jen tak tak přežila porod. Ztratila mnoho krve. Ležela v horečkách, a než se stačila vzpamatovat, oslabené tělo si našla nákaza…" Kornelovi se zachvěl hlas. Na okamžik ztichl, pohled bloudící po škrábancích na stole. Michal ani nehlesl – sám měl stažené hrdlo.

„To léto bylo horké," pokračoval Báthory chraplavě. „Žhavé, dusné… a páchnoucí."

~ ~ ~

Mrtví se povalovali všude. Také Vltava byla plná těl – v celých vrstvách se zachytávala o mola pod hradbami a tam se rozkládala. Městem se šířily epidemie.

Když onemocněla Kateřina, Báthory byl prosit u její rodiny – na kolenou tloukl do pevně zavřené brány domu Hájkových. Nakonec se slitovali a poslali ke Kateřině nejlepšího doktora.

Už jí nedokázal pomoct.

V polovině září se odebrala k Bohu.

~ ~ ~

„Tebe se chtěli ujmout Hájkové. Jenže právě tehdy dorazily zprávy o švédských plánech na další velký útok. Rozhodl jsem se, že tě vezmu pryč. Domů, do uherských kopců, k čisté vodě, na čerstvý vzduch. A hlavně daleko od válečného běsnění. Dnes už vím, že to nebyl nejrozumnější nápad. Byl jsi ještě maličký a cestu do Uher jsi přežil jen zázrakem."

V palotě se opět rozhostilo ticho. Plameny v krbu se zkrátily a stíny na zdech už netančily, jen se nepatrně chvěly.

„Zvláštní," ozval se Michal. „Když jste mě nevydal mamінčině rodině…"

„Co?"

„Člověk by si myslel, že jste se o mne chtěl starat."

„Měl jsem to v úmyslu…"

„Tak proč jste odešel z domu dřív, než jsem se naučil chodit?"

Kornel se zarazil. „To ti řekl děda? *Ještě dřív, než ses naučil chodit?*"

„Není to pravda?"

„Odešel jsem na jaře. Celou zimu jsem se od tebe ani nehnul."

„Celou jednu zimu jste mi byl otcem."

Báthory se zachmuřil a zdálo se, že chlapce okřikne, ale spolkl rozhořčená slova a raději sáhl po džbánku.

„Chceš vědět, proč jsem odešel," zabručel. „Kéž bych znal prostou, jednoznačnou odpověď. Asi to souvisí s mou povahou. Otec byl celý život srostlý s těmito končinami, nikdy z nich nevytáhl paty. Já jsem zdědil toulavé nohy našich předků. V Praze jsem se více našel v potyčkách se Švédy než ve vysedávání nad knihami. Za

dunění kanónů a rachotu pochodujících holínek na dlažbě jsem si říkal, že tohle je mi asi předurčeno. Vojenský život.“

„Anebo vám pohled na mne připomínal matku.“

„Možná. Nevím. Za těch dvanáct let vzpomínky zmatněly, pocity téměř vyprchaly. Nedokážeš si představit, čím vším jsem od té doby prošel. Kolika bitvami a jinými hrůzami…“

„Jistě.“

„Nevykrucuji se. Tak to je.“

„Odcizil jste se nám. Divím se, že jste vůbec přijel na dědův pohřeb. I strýček Peter říkal, že vás raději nemám očekávat. A ještě říkal, že i když se náhodou ukážete, nemám doufat, že mi budete zase otcem.“

Kornelovi potemněl obličej.

„Nevím, jestli bych to vůbec dokázal,“ přiznal. „Jisté je, že na Širokém vrchu nezůstanu. Hned po pohřbu se vracím do pohraničí. Na jihu janičáři buší do kotlů. Budínský Ahmed paša vytáhl s velkou armádou do Sedmihradska. U Koložváru se srazil s Rákoczym a obrátil ho na ústup. Hornozemské posádky každým dnem očekávají, že je císař povolá a přesune na východ. Mnozí prorokují, že tím začne další velká válka s pohany. Určitě chápeš, že za těchto okolností nemůžu povinnostem ukázat záda.“

Báthory posledním douškem vyprázdnil džbán a rázně vstal.

„Pro dnešek to stačí, co myslíš? Už z nás obou mluví únava.“

Vrzly dveře a do místnosti nahlédla šafářova šedivá hlava.

„Milostpane, mohu požádat o…“

„Neoslovuj mě tak, Šlacho,“ zarazil ho Báthory. „Když už, tak raději hodností…“

„Jak si přejete… pane kapitáne. Chtěl jsem s vámi probrat podrobnosti smuteční slavnosti. Sepsal jsem seznam hostů, jejich pořadí v průvodu za rakví, všechny chody na karu a rozdělení obsluhující čeledi k sudům a do kuchyně. Také račte nahlédnout do genealogie. Je potřeba vybrat, kteří významní členové rodu mají být zítra zmíněni při kázání…“

„Není co probírat a vybírat,“ přelétl Báthory zrakem hustě popsaný papír, který mu Šlacha strkal pod nos. „Ty víš stokrát líp, co je potřeba zařídit. Vše s důvěrou vkládám do tvých rukou. Já

potřebuji jen jedno. Ať mám ráno připraveného koně. Pojedu se podívat na otcovo tělo. Předpokládám, že je v márnici u Frauenbergu.“

„Ano, tam. Patřičně nabalzamované, v nejlepší cínové rakvi…“

„Chci se s otcem rozloučit o samotě. Odjedu do města brzy. Asi zajdu i na ranní mši.“

„Mám vám přichystat snídani?“

„Není potřeba. Najím se, až se vrátím. A Bůh ví, možná si mě Peter všimne v kostele, pozve na faru a něčím mě pohostí.“

Šlacha na něj zkoumavě pohlédl, jako by se snažil odhadnout, zda pán nežertuje. Zdálo se, že ne.

„A teď… dobrou noc,“ uzavřel Báthory. Nečekal na odpověď a prosmýkl se kolem šafáře do předsíně. Nezamířil však ke schodišti na první podlaží, kde už mu čeleď přichystala jeden z hostinských pokojů. Otevřel hlavní dveře a vyšel na dvůr. Pod hvězdnou oblohou se zhluboka nadechl.

Předchozí hodinu měl tam uvnitř pocit, že se zadusí.

~ ~ ~

Když ráno vykročil ze stejných dveří a zastavil se na zápraží, už se mu dýchalo o něco volněji. Stále cítil bolestivé tepání hluboko uvnitř, ale aspoň ho netrýznila nevýslovná včerejší únava. Večer se v posteli hodnou chvíli převaloval, hlava pukající myšlenkami, ale když konečně usnul, jako by ho do vody hodili. Tělo, na rozdíl od mysli, vědělo, že je doma.

Vzduch byl svěží a pročištěný nočním chladem; jen pozvolna se naplňoval denními vůněmi. Na dvoře spíše nevábnými, ale s útržky řídké mlhy se z blízkých svahů připlazila také omamná vůně lesa. Kornel si jí naplnil plíce, nasadil si klobouk a vykročil přes nádvoří ke stáji.

Statek byl ponořen do ticha. Zatím. Dnes tu bude mimořádně rušno. Pohřeb a mše sice proběhnou dole ve městě – tělo Bartoloměje Báthoryho uloží do rodinné hrobky na hřbitově u Frauenbergské brány – ale na smuteční hostinu se truchlící budou muset vyškrábat na Široký vrch. Za okamžik se statek začne hemžit čeledí, poletující tam a zase zpátky podle Šlachových rozkazů.

Jenže na to bylo ještě brzy. Rozednívalo se pomalu, světlo bylo zatím kalné a obrysy jednotlivých budov neostré jako inkoustová kresba politá vodou. Ne že by se tady bylo čím kochat. Báthoryovská kurie nebyla přepychovým zámkem. Kamennými zdmi a poschodím se mohl pyšnit pouze panský dům – ostatní budovy byly obyčejné dřevěnice se slaměnými střechami. Od selské samoty se dvorec lišil jen kolovou hradbou, která ho chránila.

Vrata stáje zela dokořán. Před nimi se Báthorymu poklonil urostlý čeledín – Kornel v něm poznal jednoho z včerejších Šlachových průvodců. Jak už věděl, bratři Jano a Paľo Kružlicovi měli nejsilnější a nejšikovnější ruce na statku.

Vešel do přítmí uvnitř stáje.

„Dobré ráno, milostpa… ehm, kapitáne," vynořila se vlevo od něj kostnatá postava.

„Už jsi vzhůru, Šlacho?"

„Už… Vlastně jsem si vůbec nešel lehnout. Jen jsem si na hodinku zdřímL s hlavou na papírech. Dnes je toho potřeba hodně zařídit."

„Dokážu si to představit. Bude to tady jako v pevnosti před tureckým útokem, co?"

Šafář vycenil zažloutlé zuby – zjevně mu přirovnání pohřebních hostů k plenícím nájezdníkům přišlo zábavné. „Vy jste se taky vystrojil jako do boje, pane kapitáne."

Kornel pokrčil rameny. Kroužkový pancíř, který měl jako obvykle navlečený pod kabátcem, tiše zachřestil.

„Beze zbroje a zbraní nechodím ani do kostela."

„Pochopitelně. Člověk ve vašem postavení musí být ostražitý na každém kroku."

„Tak nějak. Meč budu mít i na pohřbu, bez ohledu na řeči."

Báthory přešel ke svému vraníkovi. Letmo zkontroloval postroj, utáhl podpěnku a spokojeně vzal oře za uzdu.

„Tak mě napadlo, pane," zastavil ho ještě Šlacha a rozpačitě se poškrábal ve vousech, „že když už budete ve městě, mohl byste navštívit velkomožného pana Kellera."

„Kellera? Připomeň mi…"

„Waldbürger. Jeden z nejbohatších ve Štiavnici. Významný člen městské rady.“

„Už se mi rozjasňuje.“

„Také vlastník lesů, sousedících s našimi…“

„Ach tak,“ zúžil Kornel oči. „Hlavní zájemce o pozemky na Širokém vrchu. Nezdá se ti, že na jednání o něčem takovém je trochu brzy?“

„Milostpán Keller bude hostem i na karu…“

Báthorymu ztvrdla tvář. „Jestli ten sup začne nad otcovou rakví škemrat o báthoryovské majetky, rozbiju mu hubu. Třeba i před celým smutečním shromážděním.“

„Možná právě proto byste tu záležitost mohl projednat předtím.“

„Ne, Šlacho. Na něco takového nemám ani pomyšlení. Kromě toho, Peter a Michal k tomu také mají co říct. Nebo se už snad rozhodli? A co ty?“

„Já, pane?“

„Naléháš, protože se nemůžeš dočkat nového pána? Zámožnějšího, lépe platícího…“

„Chraň Bůh, pane kapitáne!“ zbledl šafář. „Co si to o mně myslíte? Věrně jsem sloužil Báthoryům celý život…“

„Tak v tom ještě chvíli pokračuj. Probereme ty věci později.“

„Jak si přejete…“

Zahanbený a zmatený Šlacha se s hlavou staženou mezi ramena klidil Kornelovi z cesty. Než však Báthory stačil vyjít ze stáje, zaklapala za ním kopyta. Ohlédl se. Z šera se vynořil Michal. Měl na sobě jezdecký oděv a za uzdu vedl klisnu s připnutým sedlem a nasazenou ohlávkou.

„Myslel jsem, že jsi ještě pod duchnou,“ podivil se Kornel.

„Jedu s vámi do města.“

„Jenže…“

„I já se chci naposledy rozloučit s dědečkem. Bez toho, aby na mne všichni zírali a aby mi plačky smrkaly na dolomán.“

Michal rázným krokem vyšel na dvůr. Otce minul rychle, ale Kornel přesto postřehl vlhký záblesk v jeho očích. Spolkl zbylé námitky a vyvedl vraníka na zápraží. Chlapec stál zády k němu, hlavu svěšenou, tvář skrytou v dlani. Kornel zaváhal, pak ale zvedl

ruku a opatrně ji položil synovi na rameno. Michal ztuhl, ale nevyvlékl se.

„Vsadím se, že děda byl na tebe vždycky hodný," řekl Kornel. „Nikdy na tebe nevztáhl ruku…"

„Ovšemže vztáhl," odvětil šohaj přiškrceně. „I přes koleno mě občas přehnul a řádně mi zmaloval zadek řemenem. Ale vždycky jsem si to zasloužil."

„Nu, ano. Otec byl přísný jako německý generál. Ale nepamatuji si, že by mi někdy křivdil."

„Ani mně ne. Nikdy."

Až teď Michal poodstoupil, se stále odvráceným obličejem si protřel oči a tváře, zasunul nohu do třmenu a svižně nasedl. Na Kornela se neohlédl, jen pobídl kobylu k bráně. Tu mezitím Paľo Kružlic zbavil závory a otevřel. Zachmuřený Báthory nasedl a následoval chlapce.

Proklusali stromořadím třešní a jabloní až ke studánce, jež byla hlavním zdrojem vody na statku. Pod ní se cesta stáčela a po travnatém svahu prudce klesala k temným lesům v údolí.

Byli zhruba v polovině úbočí, když Kornel přitáhl vraníkovi uzdu.

„Michale?"

Chlapec rozeznal neklid v jeho hlase, zarazil kobylu a ohlédl se.

Báthory upřeně hleděl do údolí. Les ještě halilo šero. Tu a tam se korunami stromů proplétaly cáry řídké mlhy. Vládlo ticho jako po soudném dni.

„Co se děje?" zachraptěl chlapec.

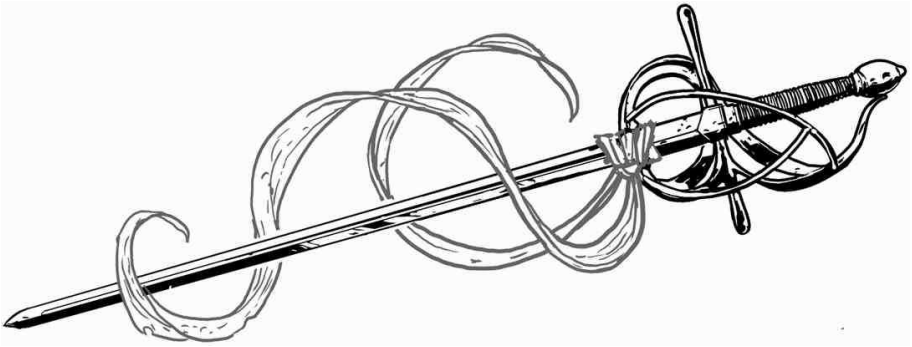
„Nevím," zabručel Kornel a položil ruku na pažbu pistole. „Ale něco mi říká…"

Z korun stromů na úpatí svahu se s vyplašeným křikem vzneslo hejno ptáků.

„…že bychom se měli vrátit! Hned!"

Hrůza v otcových očích přiměla Michala poslechnout. Rázně zatáhl za uzdu do strany, aby obrátil koně.

Vtom v lese pod kopcem zarachotil výstřel. Vytryskla krev a klisna se s řičením zhroutila na kamenitou cestu.

HLAVA TŘETÍ,

v níž Báthory potvrdí svou pověst postrachu Turků a poturčenců.

„Miško!“ vykřikl Báthory.

Zahřměly další výstřely. Kornel se přikrčil v sedle. Zahvízdaly kulky, od cesty pod vraníkovými kopyty vyprsklo kamení. Prudké pohyby splašeného zvířete proměnily vše kolem v roztřesené šmouhy, ale i v tom zmatku Báthory postřehl bílé kotouče dýmu na pozadí tmavého lesa pod kopcem. Rázným trhnutím uzdy zkrotil jančícího koně a vyrazil k Michalovi.

Nešťastně řičící kobyla se pokoušela vstát. Při pádu díkybohu nezalehla jezdce – chlapec vypadl ze sedla a skutálel se do trávy u cesty. Právě se otřeseně zvedl na všechny čtyři, když u něj zazvonily vraníkovy podkovy.

„Chyť se, Miško! Honem!“

Vzhlédl vytřeštěnýma očima, sesbíral zbytky duchapřítomnosti a chopil se ruky v kožené rukavici. Báthory se rázně narovnal v sedle a zvedl chlapce nejdříve na nohy a pak za sebe na koňský zadek.

„Drž se!“

Zrovna obracel koně, když z úvalu vzlétlo přímo nelidské vytí.

„Karačíííííííí!!!“

Báthory ještě zahlédl, jak z porostu na úpatí vyrážejí jezdci. Nepočítal je, vyletěl zrakem k návrší a zaryl ostruhy do koňských slabin.

Kopyta hltala cestu po sázích. Vraník co nejrychleji dorazil k ohybu u studánky a odbočil na příjezdovou cestu.

Brána byla pořád zavřená.

„Otevřete!“ zakřičel Báthory. „Okamžitě nám otevřete!“

Dole ve stráni zapráskaly pistole. Z jabloně, kolem níž se kůň s dvojitým břemenem mihl, odlétl kus kůry. Cestu zasněžily bílé třísky.

„Slyšíte, čubčí syni?!“

Panty zaskřípaly, avšak škvíra mezi vraty a vyřezávanou obrubou se rozšiřovala příliš pomalu. Vraník se těsně před bránou vzepjal na zadní. Kdyby Michal nesevřel otce kolem pasu pevněji, sletěl by na zem jako shnilá hruška. Báthory zaklel, vyškubl z poutka na bandalíru pistoli a popadl prachovnici. První vyjící jezdec se právě prohnal kolem pramene a zahnul k bráně. Také on svíral v ruce pistoli a snažil se zamířit, jenže Kornel už nasypal prach na pánvičku, cvakl ocílkou a hranou dlaně natáhl kohoutek.

Útočník vypálil. Kulka vysekla do tmavého trámu vrat bledou jizvu. Vraník zaržál. Báthoryho zbraň zarachotila, vychrlila oblak kouře. Nepřítel se svalil na koňský zadek a odtamtud na zem. Jeho bolestné skučení umlčela kopyta koní, kteří právě dorazili ke studánce. Báthory sáhl po druhé pistoli.

„Milostpane!“

Šlehl pohledem k bráně. Mezera se zvětšila na šířku koňské hrudi. Báthory do ní bez zaváhání vtrhl – třmenem škrtl o trám. Paľo Kružlic vrávoravě uskočil, ale nezpanikařil, vrhl se zpět a zapřel se do masivní veřeje. Vrata dosedla na místo, těžká závora zajela do držáků.

Kornel se prohnal nádvořím k hlavní budově, škubl uzdou, sáhl za sebe a doslova strhl na zem vyjeveného Michala.

„Utíkej se schovat!“ houkl na něj.

Chlapec s ještě trochu nepříčetným výrazem vyrazil ke dveřím. Opačným směrem už se belhal Šlacha.

„Panenko Marie a všichni svatí!“ křičel zděšeně a pěstí natahoval tuhý kohoutek muškety. „Co je to za chátru?“

„Martalovci!“ štěkl Báthory, vytáhl druhou pistoli a otočil vraníka.

Útočníci se dovalili k bráně, houf se roztrhl, jezdci vyrazili ve dvou proudech podél palisády. Paľo Kružlic couvl od vrat, valašku v ruce. Nad hroty kůlů přelétlo pár šípů, avšak čeledínovi jen neškodně zasvištěly nad širákem a zabodly se do nádvoří. Statkem se rozléhal nářek žen, křik mužů, dusot nohou, bouchání dveří.

„Je jich jako much, milostpane!“ volal Paľo. „Nádvoří neubráníme!“

„Nemáme šanci,“ zprudka se u něj zastavil Báthory. „Můžeme je jenom zpomalit. Pozor, každou chvíli začnou seskakovat dovnitř.“

Jeho obavy naplnil mrštný jezdec, který se vyšvihl chodidly na sedlo a vzápětí už se škrábal přes zašpičatělé kůly. Kornel pozvedl pistoli, jenže někdo ho předběhl – zaduněl výstřel, až mu zalehlo pravé ucho. Útočníkova hlava doslova zmizela a zanechala po sobě jen obláček pomalu klesající rudé mlhy. Bylo slyšet, jak tělo dopadlo na cestu.

Báthory se ohlédl. Šlacha se potácel a snažil se nespadnout na zadek. Z hlavně muškety se kouřilo jako z komína.

„Dobrá muška!“ zachechtal se Kornel. „A teď pryč odtud, stařiku! Nažeň všechny do hlavní budovy! Zamkněte dveře, zabedněte okna! Rychle!“

Šlacha neměl kdy protestovat – Báthory si ho už nevšímal. Na palisádu po stranách brány právě vylezli další dva martalovci. Jeden z nich vypálil z pistole, ale kulka jen lízla střechu Kornelova klobouku. Báthory výstřel opětoval. Chlap se s proděravělým ramenem zřítil k patě hradby. Než se stačil zvednout, padl na něj stín statné postavy. Vzhlédl. Kružlicova valaška se mu zaťala rovnou mezi vytřeštěné oči.

Báthory se přihnal k palisádě. Druhý nepřítel právě balancoval na jejím zubatém vrcholku. Báthory tasil rapír, srazil stranou soupeřovu šavli a sekl ho do krku. Chrčící martalovec se zřítil jako pytel otrub.

„Milostpane!“

Báthory se ohlédl za pacholkovým hlasem. Krvavá valaška ukazovala na vzdálenější úsek palisády. Nedaleko stáje ji přeskočili další tři martalovci. Dole je přivítala hromada koňské mrvy, v níž jim uvázly holínky. Jeden na to okamžitě doplatil – ze stáje se totiž vyřítil Jano Kružlic a jako Poseidon bodající trojzubcem vrazil poturčenci do břicha vidle.

Na víc už se nezmohl. Než stačil vysvobodit dřevěné hroty, druhý martalovec ho sekl šavlí mezi krk a rameno.

„Bratře!“ zařval Paľo a rozběhl se ke stáji.

„Stůj!“ okřikl ho Báthory. „Omrzel tě život?!“

Kružlic neposlouchal. Hnal se proti Janovým vrahům, nešťastně a zároveň pomstychtivě skučel a švihal valaškou, jako by se prosekával neviditelným bodláčím. Kornel za ním pobídl koně, jenže v tu chvíli se cosi mihlo na okraji jeho zorného pole.

Levou nohu mu proklála ostrá bolest. Kůň zaržál a roztančil se na místě. Báthory zasyčel skrz zaťaté zuby a podíval se dolů. Opeření šípu se ještě chvělo. Střela probodla stehno těsně pod okrajem kroužkového pancíře – hrot zastavilo až sedlo.

Báthory se snažil ovládnout splašeného koně. Lukostřelec a další tři chlapi seskočili na dvůr u brány. Bleskově vysunuli závoru z úchytů a pověsili se na těžká vrata; panty zasténaly. Martalovci za palisádou vítězně zaječeli.

Báthory strhl jančícího vraníka k hlavní budově. V otočce letmo zahlédl Paľa Kružlice, který se právě vrhl na martalovce. Ti samozřejmě nečekali jako telata na porážce. Jednoho z nich pacholkova valaška zasáhla do ramene, druhý však zprudka bodl jatagánem a doslova připíchl Paľa ke stěně stáje. Kolohnát se nevzdával, a než ho Kornel nadobro ztratil z dohledu, valaška se znovu mihla a rozlouskla majiteli jatagánu lebku.

Na zápraží hlavní budovy Báthorymu skočili do cesty dva martalovci, přibíhající od kůlny. Koník drásavě zaržál. Prvního chlapa náraz koňské hrudi odhodil stranou. Druhý muž upadl rovnou pod kopyta. Kůň o něj zakopl tak nešťastně, že ztratil rovnováhu a zřítil se hlavou k zemi. Báthory vyletěl ze sedla. Jak se kutálel po nádvoří, šíp ve stehně se zlomil. Kdyby mu pád nevyrazil dech, ječel by z plných plic.

„Chci ho živého!“ zaslechl výkřik od brány.

Vraník vyskočil na zázrakem nezraněné nohy a rozběhl se pryč, co mu síly stačily. Vzpamatoval se i jeden z nepřátel a s šavlí v ruce spěchal k Báthorymu.

Kornel se snažil vstát, jenže raněná noha protestovala. Zapřel hrot rapíru do země, napjal svaly…

Martalovec se rozmáchl.

Zarachotil výstřel. Martalovcem to škublo, až se zatočil kolem osy. Šavle dopadla na zem jen okamžik před svým vlastníkem.

Báthory konečně vstal, zíraje na vůdce blížících se jezdců. Z pistole v jeho ruce se ještě kouřilo.

„Řekl jsem, že ho chci živého!“ štěkl velitel ody. „Chyťte toho smrada!“

Kornel na nic nečekal, otočil se a vyběhl po schodech z rozpůlených klád. Na verandě jeho zrak nečekaně padl na Michala. Chlapec stál ve dveřích a v rukou svíral dědovu kuši.

„Uhni!“ vykřikl, přitiskl pažbu zbraně k rameni a přimhouřil oko.

Kornel tváří v tvář jeho odhodlání bleskově uskočil.

Michal stiskl spoušť. Tětiva šlehla, kuše poskočila, železná střela hrozivě zabzučela. Kornel se za ní ohlédl.

Pod velitelem útočníků se zřítil kůň. Zvířata cválající za ním o něj zakopávala a ztrácela rytmus a rovnováhu, jedno se dokonce zřítilo na dvůr. Řičení rvalo uši, na padajících jezdcích řinčela zbroj, vzduchem poletovaly hroudy hlíny a zuřivé kletby.

„Dovnitř!“ křikl Kornel na chlapce. Michal se otočil a přeskočil práh. Báthory se vřítil hned za ním. V předsíni už čekal připravený Šlacha. Zabouchl dveře a zasunul těžkou litinovou petlici.

Zvenčí do vrat zlostně zaklepaly martalovské šípy.

„Díky Bohu na nebesích,“ vydechl si šafář. „Jsme v bezpečí.“

„Hovno v bezpečí,“ vyplivl Kornel krvavou slinu. „V pasti!“

~ ~ ~

„V pasti?“ polkl Šlacha naprázdno. „Ale vždyť vy sám jste nařídil…“

„Nařídil,“ odsekl Kornel, „protože mě nic rozumnějšího nenapadlo. Nikdo netvrdil, že nás to spasí. Zůstal někdo venku?“

Místo odpovědi se nad statkem rozlehl táhlý ženský výkřik.

„Takže zůstal," zkřivil Kornel rty. „Zajistili jste všechny vchody?"

„Všechny, o kterých vím." Domem se kromě lamentování a dusotu nohou rozléhalo bušení kladiv a vrzání přesouvaného nábytku. „Právě zatloukáme okenice."

„Ne moc pevně. Některá okna možná použijeme jako střílny. Co patro?"

„Tam jsme se ještě nedostali," zavrtěl šafář hlavou. „Myslíte, že by ty svině mohly…"

Kornel už ho neposlouchal. Přidržuje se zábradlí, stoupal po dřevěných schodech. Každé prkno pokropilo pár kapek čerstvé krve.

~ ~ ~

Stříška nad verandou se zvedala k zábradlím chráněnému ochozu, jenž lemoval průčelí domu. Dveře na onu úzkou pavlač byly pootevřené. Škvírou se dovnitř prodíralo sílící denní světlo a zlostné pokřikování martalovců.

Kornel přitiskl záda ke stěně, ověšené otcovými loveckými trofejemi. Rapír opřel vedle sebe, vytáhl jednu z pistolí a palcem natáhl kohoutek na první záskok. Z kapsiček v bandalíru vyndal v papíru zabalenou dávku pro výstřel. Ukousl konec s kulkou, kterou přidržel jazykem na zubech, nasypal trochu prachu na pánvičku pistole, zaklapl víčko s ocílkou, vsypal zbytek prachu do hlavně, pak do ústí vyplivl kulku a za ní nacpal roztržený papír. Zpod hlavně vytáhl krátký kovový nabiják a zatlačil jím papírovou zátku až do komory. Nakonec zasunul nabiják zpátky pod hlaveň a natáhl kohoutek do pohotovostní polohy.

Celé mu to trvalo jen pár vteřin. V mírových časech si posádky hradů krátily čas lecčím – třeba i soutěžemi v podobných zručnostech. Kornel dosud nenarazil na soupeře, který by střílel z pistole rychleji než on. Sedm úderů srdce a byl připraven udělat někomu díru do kebule.

S rapírem v pravačce a pistolí v levé ruce se přesunul chodbou k východu na ochoz. Opatrně vyhlédl pootevřenými dveřmi ven.

Jak jinak, jeden poturčenec už lezl po strmé stříšce. Druhý se právě vyhoupl z koňského sedla na její okraj, s nohama ve vzduchu šátral rukama po hliněných taškách a snažil se vytáhnout vzhůru.

„Hni sebou, Gorane!“ okřikl ho jeden z jezdců, kteří se nervózně proháněli tam a zase zpátky po nádvoří. „Prdel máš těžší než ta vypasená křesťanská panička, co jsme u ní nocovali předevčírem!“

Báthory dýchal zhluboka a snažil se zapomenout na pulzující bolest a teplo krve stékající po noze do holínky.

První martalovec svižně přeskočil zábradlí a klesl do ostražitého podřepu. Chvilku naslouchal a šmejdil kolem pohledem. Potom se narovnal a zamířil k pootevřeným dveřím. Šavle se syčivě otřela o kované ústí pochvy.

Báthory pevně sevřel jílec meče.

Zloduch nahlédl mezerou dovnitř, ale v přítmí nepostřehl žádný pohyb. Pozvedl šavli a levačkou strčil do dveří. Vrzly panty.

Kornel zaútočil rychle jako zmije. Kopl do dveří, čímž je otevřel dokořán, a bleskovým výpadem na trup probodl nepřítele skrz naskrz. Nezastavil se, vytlačil chrčícího martalovce na ochoz a přirazil ho zády k zábradlí. Lotr poprskal Kornela krví, ale ještě se nevzdával – šavle se vznesla k pomstychtivému úderu. Báthory musel pustit rukojeť rapíru a popadnout dopadající zápěstí.

„To je ten čubčí syn!“ ozval se výkřik z nádvoří.

Zarachotily výstřely, zadrnčely tětivy. Báthory se přikrčil za soupeřem. Živým štítem škublo několik zásahů. Jedna kulka prošla skrz, vyletěla z chlapovy hrudi a zkropila Kornelův obličej krví. Ze zábradlí a stěny za kapitánem létaly třísky.

„Přestaňte!“ zařval velitel jezdců. „Máte nasráno v uších? Neslyšeli jste, že ho chci zabít sám?!“

„Ale kolik chlapů mezitím oddělá on?“ namítl kdosi ostře.

Zařinčela ocel, zaržál kůň, zadunělo padající tělo.

„Ještě někdo má výhrady k mým rozkazům?!“

Nikdo se neozval. Střelba ustala. Báthory opět sevřel rukojeť rapíru a strčil do ochablého poturčence. Rozstřílené tělo přepadlo přes zábradlí, vlastní váhou sklouzlo z čepele a zanechávajíc na taškách vlhkou rudou šmouhu, sesunulo se na dvůr. Přitom jen o pár palců minulo chlapa, který se pořád snažil vytáhnout přes okraj

střípky. Nemotora se ohlédl za mrtvolou; pak obrátil vytřeštěné oči zpátky k ochozu.

Zrak mu vklouzl do černého ústí Kornelovy pistole.

Hned se pustil – zvolil raději pád na dvůr než díru v hlavě. Báthory stiskl spoušť. Křemen na kohoutku škrtl o ocílku, vyletěla jiskra, prach ohnivě prskl a hlaveň vychrlila kulku a mračno dýmu. Bzučící olovo zasáhlo martalovce rovnou do čela a na druhé straně vymetlo z lebky smršť krve a slizkých chuchvalců mozku.

Tělo se svalilo na schody před verandou. Vzedmula se další smršť nadávek a zlostného pokřikování. Střílet se však už nikdo neodvážil.

„Každá další krysa, která se pokusí dostat dovnitř, skončí stejně!“ vykřikl Báthory, pohrdavě si odplivl, zacouval do dveří a rázně je zabouchl.

Vzápětí mu oslabená noha vypověděla službu. Zády narazil do zdi, až na ní zachrastilo paroží, a bezvládně se svezl na zadek.

~ ~ ~

„Zatněte zuby, kapitáne,“ poradil mu Šlacha a naklonil nad Kornelovu nohu láhev s čirou, pronikavě zavánějící tekutinou.

„Počkej,“ zavrčel Báthory a vyškubl mu láhev z prstů. Pořádně si z ní přihnul, zasténal a zkřivil obličej. Na jihu pil většinou pivo a sladké dolnozemské víno, takže ho síla jablečné pálenky ze Širokého vrchu po letech opět překvapila. „Do háje, ty čertovy chcanky mi vyžerou maso až na kost. Na,“ zhluboka se nadechl, „můžeš.“

Šafář zprudka nalil pálenku na ránu, šklebící se z rozříznutých, krví nasáklých kalhot.

Kornel sebou škubl, zaskučel jako zatracená duše a klesl zády na postel, do níž ho Šlacha s Michalovou pomocí dovlekl.

Zatímco pacient lapal po dechu, šafář mu potřel ránu nevábně páchnoucí mastí neznámého složení a ovázal stehno čistým obvazem.

„Co se tam děje?“ zachraptěl Báthory na Michala.

Chlapec škvírou mezi okenicemi pozoroval dvůr. V rukou svíral nataženou kuši.

„Nevidím je. Slyším hlasy a kroky, ale nikoho nevidím.“

„Pochopili, že každou hlavu v dohledu provětráme olovem," vycenil Šlacha zkažené zuby a přitáhl uzel na obvazu. Kornel ho odměnil vyčítavým pohledem a znovu si lokl z láhve.

„Spíše slídí, kudy se dostat dovnitř."

„Můžou prostě zapálit dům," zbrázdily Šlachův už tak dost vrásčitý obličej nové obavy. „Vykouřit nás jako vosy."

„To neudělají," ozval se Michal.

„Proč ne?"

„Není ohně bez kouře," obrátil chlapec staré rčení. „A dým z požáru by mohli zahlédnout strážci na Novém zámku nebo na Glanzenbergu, případně dole v Belé."

„Bystrý chlapec," ušklíbl se Báthory, posadil se a začal nabíjet pistole. „Štiavnica by okamžitě poslala oddíl husarů na průzkum. Po tom ti špinavci určitě netouží. Musejí rychle vymyslet něco jiného."

„Ale proč neseberou kořist a zajatce a nezmizí?" divil se Šlacha. „Nadělal jste mezi nimi pořádnou paseku, kapitáne. Dokonce i já jsem jednoho poslal Luciferovi na vidle. Jestli za každý pokus dostat se dovnitř zaplatí dalšími krky…"

„Nepřišli kvůli kořisti," přerušil ho Michal. Na otce přitom nepohlédl, pořád se díval ven. Obličej mu protínal svislý pruh denního světla.

„A kvůli čemu?"

„Neslyšel jsi odabašiho, staříku?" mračil se Kornel. „Chce mě dostat živého."

„Ach… Takže vás znají?"

„Zjevně."

„Tedy i vy víte, co jsou zač."

„Jistě. Karačiovská oda."

„Kriste… Slyšel jsem o nich. Jedna z nejpočetnějších martalovských družin."

„A z nejnebezpečnějších. Oficiálně slouží Hüseyin pašovi, který jí platí za dodávky dobytka a potravin pro jágerskou vojenskou posádku. Ve skutečnosti je to obyčejná loupežnická tlupa, divoká a krvelačná. Má na svědomí stovky křesťanských životů…"

„Storuký Omar Karači," promluvil opět Michal. „Toho jsi zabil v boji, ne?"

Kornel přikývl, dvojnásobně udiven – jednak chlapcovými znalostmi, a jednak tím, že mu přestal vykat. „A předevčírem jsem sťal hlavu jeho synovi Irhanovi.“

„Kdo se ti přišel pomstít? Další Omarův syn?“

„Hasan Karači,“ přikývl Báthory. „Nový odabaši. Ten, pod nímž jsi skolil koně. Mimochodem, dobrý zásah.“

„Ani ne. Mířil jsem na jezdce.“

Kornel se zachechtal, dokončil nabíjení pistolí, zastrčil si je do poutek na bandalíru a sundal nohy z postele. „Neměli bychom jen tak vyčkávat. I my musíme něco vymyslet. Protože jinak něco vymyslí oni.“

„Ten Hasan,“ zeptal se Šlacha, „se asi jen tak nevzdá, co?“

„To rozhodně ne. Je to Albánec. A jako všichni Albánci má tvrdou palici a je posedlý zákonem krevní msty. Neodejde, dokud neprolije mou krev…“

„Báthory!“ rozlehlo se nádvořím. „Ty špinavé nevěřící prase! Slyšíš mě?“

Kornel vstal a dokulhal k Michalovi. „Vidíš ho?“

Chlapec jen zavrtěl hlavou.

„Ozvi se, křesťanský tchoři!“

„Neřvi, Hasane!“ zakřičel Báthory škvírou mezi okenicemi. „Nejsem hluchý.“

„Cha! Takže žiješ?!“

„Žiju a zdraví mi slouží, díky za optání.“

„Dobře, že jsi při síle! Vylez ven!“

„Proč bych to dělal?“

„Zkřížíme čepele!“

„Jednu příležitost jsi už dostal. Nadělal sis do kalhot a místo sebe jsi poslal staršího bratříčka. Předali ti jeho hlavu?“

Nejdřív zavládlo ticho. Potom mladý odabaši zaječel a vychrlil proud slov. Nerozuměli ani jedinému, ale zuřivý tón jasně prozrazoval obsah.

„To je albánština?“ zeptal se Šlacha. „Zní to jak psí štěkání.“

Kornel se jen křivě usmál. V ruce svíral jednu z pistolí a pozorně se rozhlížel po dvoře, zda nezahlédne vhodný cíl.

Trvalo hodnou chvíli, než nadávky utichly. „Ty slizký červe, pojď ven a bij se se mnou!“ zopakoval Hasan. „Jinak začneme podřezávat zajatce!“

Báthory se zarazil, ale jen na okamžik. „Jen si poslouž! Jsou to obyčejní poddaní. Žádného z nich neznám jménem. Proč by mi na nich mělo záležet?“

„Jsou tady i ženy a děti! Chceš, abychom je kvůli tobě oddělali a naházeli na hnůj?!“

„Pane,“ zachraptěl bledý Šlacha, „co když ty ubožáky opravdu…“

„Neudělají to,“ zarazil ho Kornel tlumeně. „Zajatci jsou přece zboží. Hlavně ženy a děti. Kdyby se jich zbavili, jako by vysypali do studny měšec dukátů…“ Zvýšil hlas. „Dělej, co uznáš za vhodné, Hasane!“

„Zbabělče! Posraný strašpytle! Přiznej, že se bojíš!“

„Ach ano, bojím. Jenže ne tvé šavle. Tvé podlosti! Když ti vyhovím, doplatí na to i ti, kdo jsou tady se mnou. Neexistuje nic, čím bys mě přinutil dobrovolně se ti vydat na milost! Chceš se mnou bojovat? Musíš přijít ty za mnou! Ale pamatuj, že máme střeliva i odhodlání na rozdávání. Ubráníme se, dokud nepřijde pomoc. A to mi věř, brzy se někdo objeví!“

„Lžeš! Jste odříznutí od světa! Dostaneme se dovnitř a všechny vás pobijeme! Tvou lebkou ozdobím karačiovský tug. Vnitřnosti dám sežrat prasatům. Stáhnu ti kůži a nechám z ní udělat nový postroj pro svého koně!“

„Vyjednávání skončilo,“ konstatoval Báthory a odstoupil od okna. „Michale, ty zůstaň tady. Budeš mít na starosti patro. Kdyby zase vylezli na stříšku nad verandou nebo se pokusili vniknout dovnitř některým z oken, zakřičíš o pomoc. Ale ani šípy nemusíš šetřit. Myslíš, že to zvládneš, vzít někomu život?“

Michal mu pohlédl do očí. V obličeji se mu mihl záblesk nejistoty, ale pak odhodlaně přikývl. „Jsou to jen pohané. Bezbožná chátra. A zavraždili Jana s Paľem. Jejich životy nemají žádnou cenu.“

„Správný přístup,“ poplácal ho Kornel po rameni a rychle se vybelhal z místnosti. Šlacha ho následoval, nabitou mušketu v rukou.

Právě sestupovali po schodech, když se domem rozlehly dunivé nárazy.

„Už to začalo," zavrčel Báthory a přidal do kroku.

~ ~ ~

Vchodové dveře se otřásaly. Báthory a Šlacha mohli jen hádat, co martalovci použili jako beranidlo. Muselo to však být něco těžkého a masivního, protože trámy spoutané železným kováním varovně praskaly a ze škvír se sypal prach.

„Nevydrží navěky," pohlédl Kornel na závoru. Rachotila a poskakovala v držácích. „Musíme vrata podepřít něčím těžkým. Truhlicí, skříní, čímkoliv. Rychle!"

„Seženu pomoc," přikývl Šlacha a otočil se na patě.

Vtom Báthory zaslechl rachot i za sebou. Znepokojeně se ohlédl.

„Zadní vchod," vysvětlil šafář zbytečně.

„Které dveře jsou pevnější?"

„Přední by měly vydržet déle…"

„Vezmi si je na starost. Já jdu dozadu. Ať už odtamtud uslyšíš cokoli, neopouštěj pozici. Musíš ubránit hlavní vchod!"

„Vynasnažím se, pane."

Kornel kulhal domem. Cítil, jak skrz obvaz na noze prosakuje krev, ale snažil se to nevnímat.

Hlavní palota a kuchyně byly přeplněny slzami a drmolenými otčenáši. Báthory doufal, že si zde takříkajíc naverbuje posily, jenže vystrašené obličeje zírající z koutů a zpod stolů patřily většinou ženám a nedospělým. Dva chlapi, které zahlédl, by klidně mohli být Šlachovými otci. Rozdrtil mezi zuby kletbu a vyšel z kuchyně do chodby.

Rány, jež lomcovaly dveřmi na zadní dvůr, neměly drtivou sílu náporu na hlavní vchod, dopadaly však častěji. Petlice, i když stará a potažená povlakem rzi, vypadala masivně a prozatím vzdorovala.

Útočníkům se nepodařilo dveře vykopnout ani vyrazit, takže se chopili seker – střídavě dopadající ostří rychle zvětšovala zubatou škvíru. Dovnitř se sypaly třísky.

Kornel prokulhal kolem spižírny a schodů do sklepa a vytáhl jednu z pistolí. Zrovna se přiblížil ke dveřím, když z nich sekery

vyrazily první větší úlomek. Přítmí v chodbě prořízl paprsek světla. Sekery utichly a někdo nahlédl do otvoru.

Báthory do zvědavého oka vypálil kulku. Pro vřavu a dupot, jež se strhly na zápraží, měl jen pohrdavý úšklebek.

„Vysekali jste mi úhlednou střílnu, bastardi!“ vykřikl. „Cokoli před ní zahlédnu, proděravím olovem!“

Světlo dopadající dírou opět cosi zastínilo. Namísto oka nakoukla do chodby hlaveň bambitky, na konci se rozšiřující jako trouba.

Kornel zaklel a bleskově se otočil.

Bambitka zaburácela. Chodbou se prohnala smršť sekaného olova, hřebíků, střepů, štěrku a Bůh ví, čeho ještě. V tu chvíli už Kornel stál na kamenných schodech do sklepa, tvář odvrácenou, a zatímco kousek od něj hvízdající projektily trhaly omítku, on chladnokrevně nabíjel ještě kouřící pistoli.

Sekery se už neozvaly. Na dvoře dupaly holínky i koňská kopyta. Tlumené hlasy se na něčem domlouvaly. Báthory vykročil ze tmy nad schodištěm, vytáhl i druhou pistoli a s ramenem u zdi se opatrně přesouval ke dveřím. V proudu světla, jež dopadalo dírou, se míhaly siluety. Palci natáhl oba kohoutky. Už už se chystal na stíny spustit palbu, když ho náhle cosi přinutilo ohlédnout se a nastražit uši.

Od předního vchodu stále zaznívalo dunění provizorního beranidla a čím dál hrozivější praskání dveří. Náhle však údery nabraly rychlejší rytmus.

„Kapitáne!“ rozlehl se domem Šlachův chraplavý hlas. „Pomoc! Při krvi na kříži, oni…“

Zbylá slova pohltil strašlivý rámus. Na podlahu předsíně se zřítilo něco těžkého. Do domu se vevalil vítězoslavný ryk martalovců. Zarachotil výstřel – bezpochyby šafářova mušketa. Krvelačný pokřik ani nezakolísal. Vtrhl do budovy společně s řinčením oceli a dusotem nohou.

Báthory s rozbušeným srdcem švihl pohledem zpátky k zadním dveřím.

A vytřeštil oči.

Martalovci mezitím prostrčili dírou železný hák – *kde ho, u svatého kopí, vzali?* – a zaklesli hrot o silnější trám uprostřed dveří.

Kornel pochopil, co se stane, ještě než zaslechl prásknutí karabáče a koňské zaržání.

Zaduněla kopyta. Zadrnčelo napínané lano. Rozsekané dveře se přelomily vejpůl, vyletěly z pantů jako vytržené rukou obra a zmizely v proudu denního světla, jež Kornela přinutilo přimhouřit oči.

Rychle couval chodbou ke dveřím do kuchyně. Bojový pokřik útočníků na druhém konci domu splynul s řevem martalovců, kteří se hrnuli zadním vchodem.

Práskl výstřel. Kornela sekly úlomky omítky, vyražené kulkou ze zdi. Nazdařbůh vystřelil z obou pistolí do změti tmavých postav. Zavibroval bolestný řev. Někdo spadl přímo na sklepní schody a skutálel se do podzemí. Další zasažený muž tvrdě narazil do zdi a odtamtud se skácel pod nohy vlastních kumpánů. Bezohledně ho podupali.

Kornel zahodil pistole, tasil rapír a tesák a pozpátku ustoupil do kuchyně, aby čepelím dopřál více prostoru. Martalovci vtrhli za ním. Ocel zařinčela. Zpod dlouhého pracovního stolu, zaplněného jídlem na kar, s pronikavým ječením vyklouzly dvě sotva dospělé dívky a strkajíce jedna do druhé utekly širšími dveřmi do hodovní síně. Poturčenci zahlédli jejich poskakující copy, vosí pasy a nahá lýtka a zavyli jako psi, kteří vycítili hárající fenu.

Od kořisti je však dělilo pásmo smrti, tvořené dvěma zlověstně svištícími ostřími.

„Tak," procedil Kornel skrz zuby, „kdo chce jít do ráje jako první?"

Kandidátů bylo požehnaně. Rapír a tesák se daly do práce.

~ ~ ~

Báthory byl ve svém živlu. V tomhle byl opravdu dobrý. Přímý souboj tváří v tvář, ocel proti oceli.

Prvnímu útočníkovi probodla čepel hrdlo – chlap skončil na podlaze v objetí s polovinou prasete, kterou při pádu strhl ze stolu. Druhému poturčenci tesák rozťal ruku až ke kosti; krev z tepny napršela do džbánu s mlékem a obarvila ho do růžova. Třetí muž švihl obouruč širokým tureckým kiličem. Báthory zachytil meč

zkříženými čepelemi a strhl ho stranou. Kilič práskl do stolu a rozpůlil dvě oloupané cibule. Kornel praštil soupeře loktem do obličeje a rychle ucouvl, čímž vysvobodil zaklesnuté zbraně.

Právě včas. Zatímco muž s kiličem potřásal hlavou a mumlavě klel, prodralo se kolem něj statné chlapisko s baltou v dlaních. Obouruč jí švihl. Báthory na poslední chvíli vykryl výpad rapírem, jenže se ukázalo, že to byla chyba. Sekera totiž strhla meč na zděný sporák a přirazila ho hrotem k rozžhavené plotně.

Čepel rapíru se zlomila.

Kornel zaklel a vrazil soupeři mezi žebra tesák. Ocel zjevně našla správné místo – pod hromotlukem se okamžitě podlomila kolena. Báthory vyškubl čepel z rány a rychle ustoupil před padajícím tělem.

Muž s rozdrceným nosem znovu pozvedl kilič a mocně jím švihl. Báthory uskočil a pohotově využil ztráty rovnováhy, kterou poturčenci způsobil dopad čepele do prázdna.

Vrazil mu pahýl rapíru pod bradu a hrtanem nahoru do lebky.

Zničenou zbraň nechal v ráně.

Martalovci se valili podél dlouhého stolu. Báthory couval ke dveřím do hlavní paloty a snažil se nepřátele zpomalit vším, co mu přišlo pod ruku. Vzduchem prolétlo několik nožů, těžká pánev i uzená šunka. Z řeznického prkna Kornel vyškubl sekáček a mrštil ho nejbližšímu darebákovi po hlavě – zasáhl sice jen tupou stranou, ale chlap se přesto zhroutil jako podťatý. Na sporáku bublal velký hrnec s vroucí vodou – Báthory ho shodil poturčencům pod nohy. Zakopávali, vráželi jeden do druhého a ječeli jako vyslanci pekel polití svěcenou vodou.

Těsně předtím, než nadobro opustil místnost, popadl Kornel ze stolu široký tác s několika přihrádkami a vyhodil ho k hradovému stropu. Vzápětí se otočil a přeskočil práh, takže už neviděl, jak bandu zahalil oblak pepře, pálivé papriky, namačkaného česneku, skořice, majoránky a dalšího koření.

S kašlem, kýcháním, slzením a protíráním očí se martalovci drali dveřmi do hodovní síně.

K jejich velkému překvapení tam na ně ten prokletý křesťan čekal.

V dlaních svíral rukojeť obrovského rytířského meče.

~ ~ ~

Karačiovci ztuhli a vytřeštili na zbraň krví podlité, slzami zamlžené oči. Po dlouhatánské čepeli přelétl odlesk ohně v krbu, takže se jim zdálo, že před nimi stojí cherubín s plamenným mečem v rukou.

Tenhle však neměl křídla ani zářivé brnění. A strážce rajské brány by na ně určitě nezařval:

„Chcípněte, zkurvenci zasraní!“

Meč, jenž hltal pohanskou krev už na moháčském poli, po dlouhých letech opět zasvištěl vzduchem.

Ostří už dlouho nikdo nepřebrousil, takže hlavu prvního martalovce, který vkročil do místnosti, spíše urazilo, než odseklo. S rotováním proletěla nad turbany a čapkami ostatních lotrů. Tělo se svalilo třem poturčencům do náruče, krev prýštící z krku jim pokropila obličeje. Než si ji vytřeli z očí, Báthory nabral rovnováhu znejistělou váhou meče a zeširoka udeřil znovu.

Tři chlapi se s bolestným řevem zhroutili. Ostatní ustoupili, ve tvářích nefalšovanou hrůzu.

Kornel se obrátil a rozběhl se ke dveřím do předsíně. Čeleď shromážděná v hodovní síni po něm vztahovala ruce a žebrala o ochranu. Nevěnoval nešťastníkům jediný pohled. Nemohl. Myslel na záchranu jediné duše v tomto domě.

V předsíni ho čekalo překvapení.

„Tak pojďte, havěti pohanská! Pojďte! Rozmlátím vám palice na kaši!“

Šlacha ještě žil. Vydatně krvácel z několika hlubších a mnoha povrchových ran, ale pořád bojoval. Mušketu držel za hlaveň a máchal jí kolem sebe jako kyjem. Pažba už praskla a byla ulepená krví a vlasy. Na zemi se svíjeli ranění martalovci.

„Šlacho!“ zvolal Báthory.

Málem i on schytal mušketou do čela – na poslední chvíli sklonil hlavu před svištící pažbou.

„Milostpane…“ zachraptěl šafář, zapotácel se a náhle klesl na kolena. Jako by až s příchodem posily přijal myšlenku, že už měl dávno přestat vzdorovat. „Zachraňte…“

Zbylá slova přehlušil křik martalovců. Vycítili příležitost a nahrnuli se do předsíně. V následující chvíli zjistili, že čelí ještě

horšímu protivníkovi. Báthory krátkým pohledem ujistil Šlachu, že pochopil a že se na něj může spolehnout; vzápětí zatočil Turkobijcem nad hlavou.

Cítil se jako v horečnatém snu. Jako v blouznivé vidině, v níž z něho spadla veškerá bolest a slabost, a namísto nich ho zaplavila přímo nadpřirozená síla. A ta dravá energie do něj proudila skrz pevně sevřenou rukojeť meče. Jako by duše dávných bojovníků, zakleté ve zbrani, posedly nového pána čepele a proměnily ho v bohatýra, schopného bořit hory a kosit lesy.

Udeřil jednou, podruhé a pak znovu. Řinčelo lámané nepřátelské železo, hlasitě praskaly kosti, pršela krev i leccos dalšího, co z lidského těla uvolní nelítostné ostří. Báthory měl pocit, že nebojuje on, ale meč sám. Přinutil martalovce ustoupit…

…a pak couvl, otočil se a vyrazil vzhůru schodištěm.

Šlacha ho vyprovodil vděčným pohledem. Potom klesl pod čepelemi nepřátel.

Bolest se vrátila. Báthory ve dvou třetinách schodiště zakopl o dřevěný schod, a kdyby se včas nezachytil zábradlí, svalil by se zpátky pod martalovské šavle. První útočník už stoupal k němu. Kornel se snažil pozvednout zbraň, jež znovu nevýslovně ztěžkla…

Kdesi nad ním pleskla tětiva. Poturčenec zaskučel a zřítil se dozadu, takže strhl ze schodů i své kumpány.

Báthory vstal a rychle se vydrápal na vrchol schodiště. Michal právě zasunul chodidlo do třmínku kuše a oběma rukama napjal tětivu. Snažil se tvářit neohroženě, ale obličej měl bledý jako tvaroh.

Kornel popadl chlapce za rameno a táhl ho ke dveřím na ochoz.

„Kam jdeš? Co chceš dělat?“ vyrazil ze sebe Michal a zasunul do kuše další střelu.

„Utéct,“ odsekl Báthory a otevřel dveře. „Není jiná možnost. Přinejmenším ty se odtud musíš dostat.“

„Všude kolem se hemží ta chátra…“

„Zkusíme se probít. Lez!“ postrčil ho k zábradlí a zároveň mu vykroutil z prstů kuši. Po schodech už dusaly nohy. Kornel se otočil, strčil kuši do otevřených dveří a vystřelil na prvního chlapa, jenž položil nohu na podlahu patra. Lebka proražená železným hrotem hlasitě praskla.

Báthory upustil kuši na podlahu a neohrabaně přelezl zábradlí. Michal mezitím po zadku sklouzl k okraji stříšky a odtamtud bez váhání seskočil na nádvoří.

„Snaží se zdrhnout!“

„Kde?!“

„Támhle na střeše, copak ti vrány vyklovaly oči?!“

Zarachotila kopyta. Kornel pochopil, že to nebyl dobrý plán, ale už neměl kam ustoupit. Uchopil Turkobijce za tupou část čepele mezi záštitou a dvěma trny a sklouzl po taškách ke žlabu. Michal už vstal ze země a rozběhl se přes dvůr. Seskok z nemalé výšky mu díkybohu neublížil.

„Utíkej, Miško!“ křičel za ním Báthory. „Utíkej, neohlížej se!“

Zpoza rohu domu se vyřítil jezdec a vyrazil za chlapcem. Také z verandy seskočili dva martalovci a chtěli se přidat k pronásledování.

Ze stříšky se však na ně přiřítila zkáza.

Jednoho z chlapů Kornel využil pro měkčí přistání. Druhého praštil mečem, jímž při dopadu obouruč švihl.

Všichni tři se ve zběsilém chumlu zřítili na zápraží. Báthorymu se na chvilku zatmělo před očima, ale potřásl hlavou, zamrkal, pozvedl Turkobijce a hlavicí rukojeti udeřil muže pod sebou do zátylku. Ten, jehož zasáhl mečem, už víc nepotřeboval – z úst a nosu se mu valila krev, oči měl obrácené v sloup a tělem škubaly křeče.

Kornel se s pomocí zbraně opřené o zem zvedl na nohy. Právě včas. Kdovíodkud se k němu přihnal další jezdec. U Báthoryho škubl uzdou a rozehnal se šavlí.

K velkému překvapení obou mužů, toho v sedle i toho na zemi, byl pěšákův těžký meč rychlejší. Vzlétl k jezdci, zasáhl ho do žeber a srazil ze sedla.

Kůň zaržál a chtěl se rozběhnout pryč, ale Kornel ho duchapřítomně popadl za ohlávku. Muž a zvíře se zatočili dokola jako v nacvičeném tanečním čísle, potom se Báthorymu podařilo zastrčit nezraněnou nohu do třmenu. Na to, aby se vytáhl do sedla, však potřeboval obě ruce, takže musel obětovat Turkobijce.

Meč hrdinského biskupa Tomoryho a báthoryovských bojovníků s řinčením dopadl do prachu. Tam ho vzápětí pošlapaly nohy martalovců, vybíhajících z domu.

Báthory cválal k bráně. Vzduchem létaly šípy a zlostné výkřiky.

„Chyťte ho, hlupáci!“ ječel kdesi za ním Hasan Karači.

Kornel se však díval jen kupředu. Michal prchal jako zajíc – než ho pronásledovatel dohonil, doběhl až k bráně. Tam ho popadla za límec ruka martalovce, nakloněného v sedle. Jezdec se ho snažil vytáhnout k sobě do sedla, jenže chlapec mu to nehodlal ulehčit. Vřískal, kopal, mlátil kolem sebe rukama. Řičící kůň se točil, přičemž vlekl Michalovy dlouhé nohy po zemi.

Báthory se ohlédl po nějaké zbrani. Měl štěstí – v poutku pod sedlovou hruškou poskakovala balta. Hned ji vytáhl a narovnal se v sedle. Jezdce zápasícího s Michalem už měl na dosah. Rozmáchl se…

Něco zabzučelo vzduchem a Kornel ucítil náraz do horní části zad. Skoro se zřítil obličejem na koňskou šíji. Balta mu vypadla z ochablé ruky. Kůň zaržál a zrychlil z cvalu do trysku. Prohnal se kolem poturčence, který stále zápasil s Michalem, potom dokořán otevřenou bránou a vzápětí se už řítil po příjezdové cestě.

Báthory lapal po dechu a snažil se vzpamatovat. Ukrutná bolest a obrovská ztráta krve ho téměř ochromily. Hučením v uších mu však přece jen cosi proniklo – a nebyl to zuřivý řev martalovců, i když i ten vibroval někde v pozadí, jakoby míle daleko.

„Táto!“ rozlehlo se nad Širokým vrchem.

Táto?

Báthory s vypětím všech sil zvedl hlavu. Kůň se mezitím prohnal kolem studánky, jenže neodbočil do údolí – sjel z cesty a vyrazil napříč loukami vysoko na úbočích. Uzda ochable visela v jezdcově ruce, takže kůň se řítil bezhlavě, řízen pouze vlastní vůlí.

Táto?!

Báthory se ohlédl. Nejdříve mu do oka padlo opeření šípu – hrot pronikl pancířem, vešel do těla vedle horního okraje lopatky a vylezl těsně pod klíční kostí.

Potom uviděl jezdce, kteří se právě vyřítili ze stromořadí před bránou statku a pustili se po svahu za ním.

Nebylo cesty zpět.

„Synku…“ zachraptěl a zaskřípal zuby.

Vrátím se pro tebe, dodal v duchu. *Najdu si tě. Přísahám při krvavém kříži na dračích zádech!*

Potom obrátil zrak před sebe a pevněji sevřel uzdu. Musel se soustředit.

Začínala štvanice.

~ ~ ~

Cválali po hřebenech kopců nad hlubokým údolím, jímž se vinula cesta ze Štiavnice dolů do pivovarnických Wyhní. Nejdříve na loukách kličkovali mezi lískovými houštinami, březovými háji a jalovcovými keři, připomínajícími osamělé zahalené postavy, potom se ponořili do bukového lesa, protkaného paprsky vycházejícího slunce.

Hasan se hnal s větrem o závod v čele tlupy. Za sebou slyšel dunění kopyt a Ismailovo pokřikování. Pobočník se ho zřejmě snažil zastavit, ale odabaši si toho nevšímal. Ostruhami krvavil koňské slabiny a pohledem visel na prchajícím jezdci, který se občas mihl mezi stromy.

Pomsta. Na ničem jiném nezáleželo. Ani na kořisti, přestože se jí v Banských vrších nabízely přehršle. Jistě, nebylo lehké provést odu pod hláskami, rozhlednami a vartovkami, jež ze svahů a skalisek dohlížely na přístupové cesty. Královská města, jejichž názvy zvonily zlatem a stříbrem, byla úzkostlivě střežena. Málokteré martalovské družině se v uplynulých desetiletích podařilo proklouznout tak hluboko do kopců sevřených obloukem Hronu. A když už to některá dokázala, vrátila se buď s nepředstavitelnou kořistí, nebo s nepředstavitelnými ztrátami.

Hasan to dokázal. Pod rouškou noci dovedl své chlapy na dohled proslulé Štiavnice. A to vše jen proto, aby očistil jméno Karači.

Naplnění zákona džakmarča měl na dosah. Jasně viděl, jak se náskok toho prašivého vraha zkracuje. Křesťan se hrbil v sedle a občas, hlavně když překonával nerovné úseky, měl očividně problém udržet se na koňském hřbetě.

Už to dlouho nepotrvá a jeho krev uhasí žízeň Hasanova meče.

Odabaši nedočkavě vykřikl a znovu pobídl koně.

Terén začínal být členitější a kamenitější. Kopyta, do této chvíle hluše dusající na lesní půdě, pronikavě zazvonila na skalách. Mezi stromy se míhaly skupiny balvanů. Také svahy pod jezdci byly viditelně strmější a z tmavého lesa na stráni čím dál častěji cenila zuby šedivá skaliska. Zpod podkov sršely jiskry.

Hasan si ničeho z toho nevšímal. Pohledem visel na uprchlíkovi. Byl k němu čím dál blíž…

Zničehonic Báthory prudce zpomalil. Odabaši, skloněný skoro až ke koňské šíji, zvedl hlavu a nechápavě zamrkal. Že by ten pes konečně omdlel a zchvácený kůň, jakmile přestal cítit pobízení a jezdcovo vedení, zvolnil tempo?

Ne. Džaur ho z onoho omylu vyvedl, když se rychle ohlédl přes rameno.

Jejich pohledy se na okamžik setkaly.

„Je po tobě!“ zařval Hasan.

Báthory odvrátil tvář a opět rázně pobídl koně. Martalovský valach zaržál a vyrazil. Tryskem.

Zmatený Hasan naopak zpomalil, narovnal se v sedle a pozorněji se zahleděl dopředu. Okamžitě pochopil, co ten prokletý tchoř dělá.

Les přímo před nimi končil. A nejen les – i samotné návrší. Protínala ho roklina, kterou padala do údolí zpěněná bystřina.

Hasan vytřeštil oči. Úžlabina byla příliš široká. Žádný kůň ji nemohl přeskočit.

Báthory na to měl zjevně jiný názor. Pobízeje ořе výkřiky, docválal k okraji propasti, pevně sevřel v rukou uzdu a zabořil tvář do koňské hřívy.

Kůň se s pronikavým zaržáním odrazil od skalní hrany.

Hasan i ostatní martalovci škubli uzdami, zastavili se a s rozšířenýma očima sledovali skok.

Kůň letěl, přední nohy skrčené pod hrudí, oči vytřeštěné, hřívu vlající a švihající modlícího se Kornela do tváře. Do strže se sypalo kamení uražené koňskými kopyty z okraje skaliska.

Chvíli se zdálo, že to valach zvládne.

Jenže nezvládl.

~ ~ ~

Přední kopyta zahrabala ve vzduchu v zoufalé snaze dosáhnout na protilehlý útes. Podařilo se jim to, jenomže váhu celého těla už přenést nedokázala. Koňský zadek se propadl do hlubiny. Zvíře narazilo tlamou do hrany skaliska. Obě přední nohy se s hlasitým křupnutím zlomily.

Kůň i jezdec se zřítili do propasti.

Byl to ošklivý pád. Oř zlomil nevelkou křivou borovici rostoucí z pukliny v útesu, vrazil do širokého skalního převisu těsně nad bystřinou a nakonec ho ostrými hranami přivítaly balvany na dně rokliny.

Báthory se za ním opozdil jen o chviličku. Hrudníkem vrazil do přelomené borovice a zoufale šátrajícíma rukama se pokusil zachytit koruny stromu visící na pruzích čerstvě obnaženého lýka. Podařilo se mu to, jenže borovice neudržela jeho váhu, lýko se vypáralo až ke skále a vzápětí už Báthory i s jehličnatým chumáčem v náručí padal těsně podél stěny a vrážel do skalních výčnělků. Na převis dopadl zády, bezvládně se převalil přes okraj a zřítil se na břeh bystřiny, jen pár stop od dodělávajícího koně.

Hasan a jeho druhové sesedli z koní, opatrně došli k hraně útesu a vyjeveně zírali do rokliny.

„Vidíte ho?“ zeptal se někdo. Strž halilo šero a mlha z vodní tříště.

„Támhle je, spadl pod převis,“ ukazoval druhý muž. „Vyčnívají mu jen nohy.“

„Nehýbá se.“

„Je po něm,“ řekl Ismail. „Takový pád nikdo nepřežije.“

„Chci jeho hlavu,“ procedil Hasan skrz zuby. „Přísahal jsem při Bohu a Prorokovi, že lebka toho vraha bude chrastit na karačiovském tugu!“

„Nevidím žádnou schůdnou cestu, veliteli,“ namítl Ismail. „Museli bychom sejít až dolů do údolí a potom se škrábat vzhůru soutěskou k tělu…“

Odabaši po něm šlehl pohledem. „Proč bychom to dělali, hlupáku? Máme přece provazy. Slezu tam a dokončím to. Nevěřím, že je opravdu mrtvý.“

„Slézt tam? To je příliš nebezpečné. Zapomeň na tu mršinu. Alláh si zjevně nepřál, aby zemřel tvým ostřím. Zabil ho sám…“

„Odmítáš splnit můj rozkaz?“ štěkl Hasan a sáhl po šiništru.

„Pane…“ Ismail ucouvl, ale zrak nesklonil. „Prosím, uvažuj střízlivě! Je to hluboko. Skály jsou mokré a kluzké. Než se dostaneš k tělu a zase zpátky, ztratíme příliš mnoho času. Možná hodinu. To si přece nemůžeme dovolit! Je potřeba vrátit se na statek, vzít kořist a dát se urychleně na ústup. Dříve než se na nás vrhnou štiavničtí husaři!“

Hasan zaklel, zaskřípal zuby a zuřivě zastrčil napůl vytažený meč zpátky do pochvy.

„Ale přísahal jsem,“ zopakoval. „Džakmarča…“

„Zákon krevní msty přece nemusíš naplnit přímo na džaurovi. Můžeš se pomstít na jeho bližních. Máme toho kluka.“

Hasan se zachmuřil, ale zároveň mu oči zlověstně zasvítily.

„Pravda. Ten parchant. Nazval Báthoryho otcem. Hm… na tom něco je, Ismaile.“

Pobočník horlivě přikyvoval. „Fakan je lepší terč pro tvou pomstu, veliteli. Z kuše, která ti zabila koně, taky střílel on.“

Odabaši to ještě chvíli zvažoval, obočí svraštělé, ústa zkřivená. Nakonec přikývl a hlubokým výdechem ze sebe vyfoukl zbytky zlosti. „Asi to tak mělo být. Báthory pobil mé příbuzné, takže se i já pomstím na jeho rodu. Vyhladím Báthorye z povrchu zemského. Ale než parchantova lebka ozdobí tug, chvíli to potrvá. Pohrajeme si s ním.“

„Bude trpět,“ přikývl Ismail. „Ale teď se vraťme. Prosím tě o to.“

„Vydrž chvilku,“ obrátil Hasan pohled zpátky do propasti. „Střelci! Připravte se!“

Martalovci se poslušně chopili luků a dlouhých tureckých pušek.

„Chci mít jistotu, že to ten prasožrout nepřežije.“

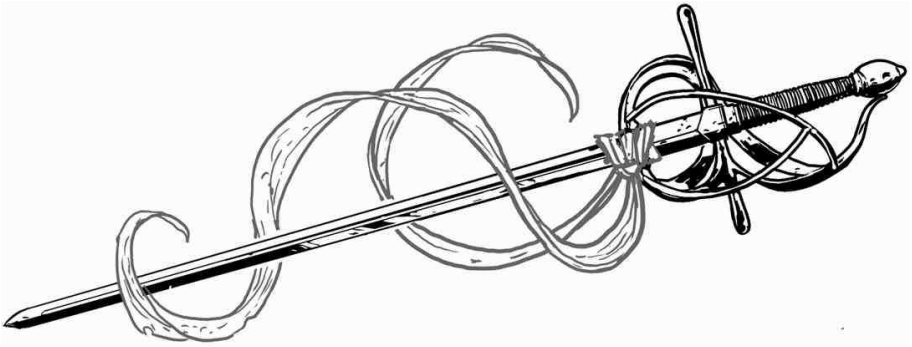
Zarachotila salva z ručnic, zadrnčely tětivy. Když se dým rozplynul, Hasan viděl, že obě těla na dně rokliny jsou prošpikována šípy a kameny pod nimi zalévá krev. Kůň naposledy hrábl kopytem a hlava mu klesla do vody. Báthory vůbec nezměnil polohu. Podle všeho jej skutečně zabil už samotný pád.

Mladý odabaši spokojeně pokýval hlavou, vyskočil na koně a vyrazil zpět po vlastních stopách. Ismail a ostatní jezdci ho následovali.

Dusot kopyt zanikl v dálce. Roklinu znovu naplňovalo jen monotónní hučení bystřiny. Slunce pozvolna stoupalo po obloze.

Potom se z korun stromů ozvalo chraplavé zakrákání a nad propastí zapleskala černá křídla.

Mrchožrouti se slétali na hostinu.

HLAVA ČTVRTÁ,

v níž Báthoryho obcházejí přízraky minulosti, svědomí a smrti.

„Vstávej, mladý muži. Je čas jít.“

Zívl, promnul si oči a neochotně vstal z pařezu, na němž dosud odpočíval.

„Jak je to daleko?“

„Za chvíli jsme tam.“

„Proč jsme nejeli na koni?“

„Nebrblej. A nezívej. Dobrý lovec musí vstávat časně, ještě za tmy. Zvěř se objevuje s prvním světlem. Hni sebou, nezdržuj.“

Poslechl. Nadhodil si na rameni kuši – byla o polovinu menší než otcova, ale přesto mu připadala příliš těžká – a vykročil po úzké stezce.

Lesem se kradl úsvit. Z mlhavého šera se jako hnáty kostlivců natahovaly černé větve. On se však vůbec nebál. Ne, když měl nablízku otce. Bartoloměj Báthory znal každičký strom v lese, každý ohyb stezky. I kdyby existovalo nebezpečí, jež by zde na ně mohlo číhat, otec by o něm dávno věděl a zdaleka se mu vyhnul.

V pozvolna sílícím světle došli na svah nad potokem. Přímo pod nimi se bystřina křižila s pastýřskou stezkou. Hráz z kamenů naházených do potoka vytvářela malé jezírko. Otec si přitiskl prst ke

rtům a sňal z ramene kuši. Zasunul nohu do třmínku, natáhl tětivu a vložil do drážky střelu. Malý lovec ho napodobil. Přidřepli v houštině a vyčkávali.

Potok zurčel. Vzduch byl chladný a svěží. Les tichounce, téměř neslyšně šuměl, jako by si zadumaně prozpěvoval.

„Už je to hezkých pár let," zašeptal Bartoloměj, „co jsem sem přivedl tvého otce. Skolil tu svého prvního srnce."

Chlapec na něj nechápavě pohlédl. *Mého otce? Ale vždyť…*

Vždyť ty jsi můj otec.

Počkat…

Zahleděl se na muže lépe, přelétl pohledem vrásčitý obličej a šedivé vlasy. No jistě. Byl starší. O mnoho starší než tehdy, když ho sem poprvé přivedl. Starší nejen o všechna ta léta, jež uplynula, ale také o starosti, které ho mezitím tížily.

„Pro skutečného lovce to není dobré místo. Zvěř se ti sem sama přijde producírovat pod nosem. Ale pro zaučení nezkušeného střelce je to dokonalá číhaná. Připrav se, Miško."

Miško?!

„Otče… já jsem Kornel. Tvůj syn."

Stařec se na něj zamračil. „Cože? Co to plácáš?"

„Nejsem Michal. Jsem Kornel. A tohle… tohle musí být sen. Nějaká vidina. Prapodivná popletená vzpomínka…"

Bartoloměj Báthory si ho zamyšleně prohlížel.

„Možná…" přikývl pomalu. „Možná máš pravdu. Vypadáš jako Kornelius. Jste si s Miškem tak podobní… Ale jestli je to vzpomínka, tak čí? Moje, nebo tvoje?"

„Ty jsi zemřel. Jsi duch. Přízrak. Dnes jsme tě měli pohřbít."

„Ach ano," povzdechl si starší Báthory zasněně, jako by se rozpomínal na něco příjemného z mládí. „To je pravda. Jsem mrtvý a ležím v cínové rakvi na Frauenbergu… Hm. Takže jsi přijel? Na můj pohřeb?"

„Jistě. Šlacha mi poslal psaní. Skoro jsem uštval koně, abych to stihl."

„Dobře. To je dobře. Škoda jen, že jsi nepřijel, když jsem byl ještě naživu."

„Ano. Škoda. Mrzí mě, že jsem se ti tak odcizil."

„Stal ses vojákem. Určitě jsi zažil strašné věci. Krveprolévání, ukrutnosti. To člověka změní. Poznamená.“

„Už nechci hledat vysvětlení. Všechno jsou to jen výmluvy.“

„Byli bychom společně vyrazili na lov. I s Miškem. Šikovný mládenec, co říkáš?“

„To ano.“

„Přenocovali bychom v divočině a ty bys nám u ohně vyprávěl, kde všude jsi byl a co jsi tam zažil. Vždycky mě to zajímalo. Dychtil jsem po každé zprávičce od tebe. Jaké bitvy ses zúčastnil, koho jsi přemohl v souboji. Každý, kdo mi o tobě vyprávěl, tě opěvoval jako hrdinu. Moc jsem toužil slyšet ty příběhy z tvých úst.“

„Vím.“

„I tvé básně jsem četl. Nechal jsem si dovézt knížku z Prešpurku. Stála mě tři dukáty. Dobré básně. Já jsem nikdy veršovat neuměl, ale ty… hotový Homér.“

„To určitě. I Michal ví, že ty verše nestojí za nic.“

„Nesmysl. Čte je pořád dokola.“

„Opravdu?“

„Na mou duši.“

„Protože jsou o jeho matce.“

„Nu ano… Jen z těch básní se o ní mohl něco dozvědět. Měl by o ní slyšet od tebe.“

„Už se stalo. Vyprávěl jsem mu o Praze, o Katce…“

„To jsem rád. Škoda, že jsem si s tebou nemohl popovídat i já.“

„Je mi to líto. Bál jsem se, že jsi na mne zanevřel.“

„Nedostával jsi mé dopisy?“

„Ano, ale…“

„Myslíš, že bych psal odvrženému synovi? Kdepak. Hruď se mi dmula pýchou, kdykoli někdo vyslovil tvé jméno. Kapitán Báthory, rytíř, proslulý šermíř, udatný turkobijce…“

„Muž, který se nepostaral o vlastní rodinu.“

„To ještě můžeš napravit. Já už jsem sice na pravdě Boží, ale je tady Miško. Když se o něj postaráš, odčiníš svá selhání. Ulevíš svědomí.“

„Postarat se o syna?“ Kornel se zamračil. Vracely se mu nejčerstvější vzpomínky. „Jenže… co když jsem o něj přišel?“

„Proč bys měl? Něco se stalo?“

Neklid narůstal, pulzoval, bubnoval v hrudi na poplach. „Ano, stalo. Dnes ráno… Na statek zaútočili poturčenci.“

„Cože?“

„Přišli se mi pomstít. Stěží jsem se probil…“

„A Miško?“

„Ten tam zůstal.“

„Tak se vrať a pomoz mu.“

„Nemůžu. Já jsem totiž…“

„Co?“

„Mrtvý. Ležím na dně propasti, rozbitý a rozstřílený.“

„Nemůžeš zemřít. Kdo zachrání Miška?“

„Určitě jsem mrtvý. Jak jinak bych s tebou mohl mluvit?“

„Musíš se vrátit.“

„Ale jak…“

„Vrať se. Okamžitě.“

„Jenže mé tělo…“

„Co na něm teď záleží?! Tvůj syn tě potřebuje. Je třeba ho najít. Nikdo jiný to nedokáže.“

„Otče, já ale netuším…“

„Ty jsi jeho jediná naděje, Kornelie. Tak nefňukej a vrať se mezi živé!“

~ ~ ~

…mezi živé! …živé!

Jak podivuhodná ozvěna. Neodráží se od stěn rokliny. Poletuje přímo v hlavě, chrastí v ní jako olověná kulka v lebce, z níž už larvy dávno vyžraly mozek.

Kornel se rozkašle. Drásavě, krvavě, prská tmavý hlen na vlastní obličej. S vypětím všech sil se obrátí na bok. Nohy ho neposlouchají, jsou probodané šípy a proděravělé kulkami z martalovských pušek. Kosti má zpřelámané. Ten pád…

Chrchlá a zvrací. Skučí bolestí a bezmocí. Nejraději by se vrátil do záhrobní vidiny, k otci, k toulkám lesem za hranicemi tohoto světa.

Otevře oči. Má je zakalené, zamlžené; kromě skal, o něž si odírá tvář, vidí všechno rozmazaně. Světla okolo je však dostatek, takže ještě musí být den. Snaží se zaostřit zrak…

A rozezná stíny, pohybující se opodál.

Znehybní.

Slábnoucím hučením v uších pronikají zvuky – čenichání, varovné vrčení, pleskání tlap na kamenech. A k tomu něco, co zní jako párání vlhké látky, ale ve skutečnosti to vydávají tesáky, strhávající kůži ze svalstva a maso z kostí.

Čtyřnohé stíny ho nejistě obcházejí. Neodváží se přiblížit, ale jak dlouho bude trvat, než se jeden osmělí a povzbudí tím celou smečku?

Kdyby aspoň dokázal vykřiknout, zaplašit je nečekaným výhružným řevem, znásobeným ozvěnami v úžlabině. Jenže kdepak. Z hrdla se mu dere jen neartikulovaný, sotva slyšitelný chropot a už samotný pokus vydat nějakou hlásku mu citelně ubírá sil.

Stíny nervózně pobíhají kolem. Vůdce smečky a hrstka vyvolených hlasitě hodují na vychladlé konině, ti ostatní, odstrčení, pošilhávají po druhém těle.

Shromáždí v sobě zbytky sil a snaží se plazit. Dopadne to uboze – nohy má úplně bezvládné a ani ruce nevyvázly bez zranění; zradí ho a podlomí se. Hlava dopadne zpátky na kameny. Do mozku udeří nový příval bolesti.

Nestačí ani zaskučet. Snaha zůstat při vědomí je úplně marná. Těsně před tím, než opět upadne do mdlob, zaslechne sílící vrčení.

Vlci přicházejí.

~ ~ ~

„Už přicházejí! Už jsou tady!“

Křik cvalem se blížícího kyrysníka vzlétl po táhlém svahu na mírnou vyvýšeninu, místními nazývanou Lech. Tam narazil do provizorní hradby z vozů a narychlo stlučených zábran ze špičatých kůlů a okamžitě vyvolal vlnu vzrušeného hučení, štěkavých rozkazů, dupání nohou a lomození zbraněmi.

Němečtí mušketýři se seřadili a začali do země zabodávat furkety, o něž opírali moderní křesadlovky. Za nimi se ne už tak disciplinovaně, avšak neméně horlivě chystali uherští hajdukové –

většina z nich s sebou ještě tahala zastaralé harampádí s kolečkovým zámkem, takže svorně foukali do doutnáků. Našli se i tací, co natahovali kuše, a někteří dokonce napínali tětivy do luků, dvakrát prohnutých podle tatarského vzoru.

Po stranách vozové hradby se neklidně vlnily houfy dobrovolníků z okolních obcí, především z nedaleké vesnice Vozokany. Slovenští sedláci se tvářili až překvapivě odhodlaně. Museli vědět, že právě v jejich řadách si bitva vyžádá nejvíce obětí, avšak poté, co nepřítel týden drancoval, vypaloval a vyvražďoval jejich domovy, v nich kypěl spravedlivý hněv. Navíc Turci s sebou vláčeli bezmála tři sta zajatců, mezi nimiž měl každý z dobrovolníků příbuzného nebo známého. Nebylo se co divit, že pomstychtivě mávali sekerami, motykami, vidlemi, cepy a dobře nabroušenými kosami.

Zatroubily surmity, zavířily bubny. Na křídlech zaržáli a zadusali váleční oři. Vpravo koně německých kyrysníků, jezdců hraběte Eszterházyho a rytířů vyslaných palatýnem Wesselényim. Vlevo jednotky novozámeckého velitele Adama Forgáče, posílené o posádky z Vráblů, Ďarmot a Levic.

Pod levické velení spadala i nevelká skupina husarů z Pukance, vedená kaprálem Báthorym.

„Těch ale je," zasténal mladý poddůstojník a přimhouřil oči před sluncem, přestože ho clonily zpoza horizontu stoupající oblaka kouře. Jak hlásili jezdci, které Forgáč vyslal na průzkum, Turci v poledne přepadli a podpálili vesnici Tesáre. Odtamtud se vydali na východ. Povodí Žitavy už vyplenili, takže teď měli v úmyslu přesunout se k Hronu a tam pokračovat v zabíjení, pálení a zotročování.

Uherské oddíly povolané představenstvem Tekovské župy se rozhodly, že jim to nedovolí. A tak teď svorně hleděly na kopce s vinohrady, přes něž se přelévala turecko-tatarská horda pod velením ostřihomského bega Mustafy.

„Jako much na lejně," přisvědčil vicekapitán Tomáš Eszterházy, jenž měl na povel levické jezdce. „Přes čtyři a půl tisíce."

„A nás je kolik?" rozhlédl se Báthory. „Dvanáct stovek?"

„Zhruba tak," přikývl Gašpar Eszterházy, Tomášův mladší bratr. „Samozřejmě nepočítám tu nevolnickou lůzu s kosami a vidlemi."

„Já bych je nepodceňoval,“ namítl Báthory. „Vypadají nabroušeně. Ale i když je započítáme, pořád čelíme více než trojnásobné přesile.“

„Snad se nebojíte, kaprále?“ ušklíbl se pod štramácky zakrouceným knírem kapitán vrábelského Zemského hradu Mikuláš Nadányi. „Potomek tak slavných turkobijců, rytíř dračího řádu…“

„Říkal jsem něco o strachu?“ odsekl Báthory. „Jen hodnotím situaci. A modlím se k Hospodinovi, aby hrabě Forgáč byl skutečně tak schopný vojevůdce, jak se o něm říká.“

„Kdyby nebyl,“ přestal se pošklebovat Nadányi, „císař by mu sotva svěřil velení nejmodernější uherské pevnosti.“

„Jen klid, páni rytíři,“ zasáhl do vyostřující se debaty Tomáš Eszterházy. „Každému z nás svírají srdce obavy. Kdo tvrdí opak, lže nebo je ožralý. Navíc tady pro Báthoryho je to první bitva s Turkem, nemám pravdu?“

„První,“ přitakal Kornel, ještě trochu naježený. „V Praze jsem bojoval se Švédy, ale mohamedánská břicha jsem zatím nepáral.“

„Cheche. Připravte se na úplně novou zkušenost, kaprále. Pohané se bijí úplně jinak než civilizované národy. Nemluvě o Tatarech, které Mustafa v hojném počtu naverboval. To vám je odporná, krvelačná sebranka! Při útoku vřeští jako démoni z jámy pekelné, zasypávají nepřítele roji šípů, nemají žádnou disciplínu ani čest. A když zabijí křesťana, neodříznou mu hlavu nebo jazyk, jak to dělají jejich turečtí páni. Míří níž.“

„Cože? Kam?“ zděsil se Nadányi.

„Přesně tam,“ přikývl mladý hrabě. „Ufiknou vám koule a z jejich kůže vyrobí měšec, který jim Turci naplní stříbrnými akče. Čím větší koule, tím větší odměna. Proto logicky vyhledávají šlechtice a důstojníky, protože jak je známo, urozené koule jsou větší než nevolnické.“

Jezdci vyděšeně zmlkli.

„Takhle se nám snažíš dodat odvahu před bitvou, bratře?“ zachechtal se Gašpar Eszterházy nervózně.

Tomáš na něj mrkl a zeširoka se zazubil. „Jen vám radím, abyste si kromě hlavy a srdce chránili i jiná citlivá místa.“

Opět zavřeštěly trubky a obrátily pozornost jezdců k Adamu Forgáčovi.

„Slyšte, páni rytíři!“ vykřikl urostlý padesátník, klusající před šiky a mávající nad hlavou důstojnickým palcátem s pozlacenou rukojetí a dvanácti stříbrnými listy. „Jak sami vidíte, stojíme proti přesile! Avšak hlavy vzhůru! Na naší straně je Všemohoucí Bůh a ten nedovolí, aby pohanská lůza zvítězila nad výkvětem křesťanských bojovníků! Mustafova zavšivená horda natropila neuvěřitelné škody na majetcích Opponických, Eszterházyů a Forgáčů. Povodí Žitavy proměnila ve spáleniště – hle, dým ještě stoupá k nebesům! A teď by stejnou, ne-li horší zkázu chtěla šířit podél Hronu. Možná si brousí zuby i na hornická města. To však nedovolíme! Rozdrtíme ji silou naší víry, našich šavlí a našich děl!“

Ozbrojenci souhlasně vykřikli a zarachotili železem.

„Dobře poslouchejte, jak to uděláme!“ pokračoval Forgáč. „Nebudeme jen tak postávat a čekat, až se přeskupí a vymyslí útočnou strategii. Nedopřejeme jim čas na spřádání zákeřných plánů. Musíme je vyprovokovat k okamžitému boji. To bude úkol pro jezdce – vyrazí po stovce z každého křídla a tvrdě udeří na tatarskou jízdu, která Turkovi chrání boky. Rozsekají, co půjde, a pak se na můj signál dají na ústup. Turečtí parchanti si budou myslet, že vyhráli první fázi bitvy, a opojení falešným triumfem vyrazí do protiútoku. A v tom okamžiku jim dáme nažrat olova!“

Kaprál Báthory se vehementně hlásil do prvního útoku – chtěl dokázat pošklebujícímu se Nadányimu, že se střetu s pohany nebojí. Forgáč, přestože u hlavního velitele nebyla přímá účast v boji obvyklá – a vlastně ani rozumná – prohlásil, že výpad povede osobně. Muže na levém křídle to povzbudilo.

Mustafovo vojsko právě sestoupilo z vinicemi pokrytých svahů do úvalu a zvažovalo další postup, když se nad Lechem znenadání rozlehlo útočné troubení. Turci překvapeně vzhlédli. Předpokládali, že citelně slabší džaurové budou jen bránit pozice. Dolů strání však ve dvou proudech vyrazili uherští jezdci. Z rychlého klusu přešli do cvalu a z něj do trysku. Kyrysy a přilbice se blýskaly na slunci, jako by byly ze zlata. Dopředu napřažená kopí, meče, šavle a bojové čakany vytvořily hrozivě se vlnící ocelovou houštinu.

„Bijte bezvěrce!“ vykřikl Kornel, aby si dodal odvahu, a zatočil nad hlavou mečem. Také ostatní jezdci prováděli se zbraněmi všelijaké kousky, aby nepřátelům ukázali svou zručnost a nedočkavost. A aby se předváděli před sebou navzájem, samozřejmě.

Turky prudký útok zaskočil. Velitelé se rozštěkali, zapleskali karabáči a snažili se seřadit pěší střelce – janičáře a azaby – v jádru vojska. Zároveň se dopředu urychleně přesouvaly jízdní oddíly sipáhiů. Překážely jim však houfy tatarských jezdců, neuspořádaně klusající po stranách pěšího středu.

Právě na Tatary se valila uherská jízda. Dva proudy vytvořily jakousi živou podkovu, jež se zužovala směrem k nepřátelské mase. Tataři nedostali žádné rozkazy, a tak jen nekoordinovaně vyrazili útočníkům vstříc, přičemž stříleli z luků a dlouhých pistolí. Jeden z levických jezdců poblíž Kornela vykřikl a zmizel mladíkovi ze zorného pole. Zasažení koně ohlušivě zaržáli. Husaři vyškubli z pouzder na sedlech pistole a opětovali palbu.

Mladému kapitánovi se svět změnil v kouřem zahalený roztřesený chaos, plný bzučících šípů a hlíny létající zpod kopyt. Dočista dezorientovaný se nechal unášet proudem jezdců.

Někde vpředu došlo ke střetu. Ozval se šílený povyk a lomoz. Uhry srážka zpomalila, avšak rozhodně nezastavila. Tataři nestačili na tak krátkou vzdálenost nabrat dostatečnou rychlost, takže tryskem se valící Forgáčova kohorta rozčísla jejich houfy jako čakan lebku.

Kornel měl pocit, že vřava musí být slyšet až u nebeské brány. Od bitvy na Karlově mostě uplynuly už čtyři roky – mezitím skoro zapomněl, jak strašlivě zní kakofonie válečného střetu. Náhle se přímo před ním vynořil z chaosu tatarský bojovník – kožešinová čapka s vyhrnutými okraji, úzké vlčí oči, dlouhé kníry, kožený kabátec, ovčí houně. A šavle v pozvednuté ruce.

„Svatý Jiří!“ zaječel Báthory a mocně švihl mečem.

Tatarova čepel sekla ve stejném okamžiku. Zařinčela na chrániči Kornelova ramene a skoro ho odtrhla od kyrysu. Báthory byl úspěšnější – přestože mu rukou otřásl soupeřův úder, zřetelně cítil, jak ostří jeho meče proniká svalstvem, mezi žebry a do poddajných vnitřností. Tatar se zřítil z koně, ale Báthory už to neviděl, protože se

sám snažil udržet v sedle. Podařilo se. Přitáhl zvířeti uzdu, zpomalil a zakroužil kolem sebe pohledem.

Zaskočilo ho, jak hluboko se uherský klín ponořil – kyrysníci doslova rozmetali Tatary a pronikli až k tureckému středu. Ten tvořili janičáři, kteří se konečně seřadili a sklonili proti křesťanům dlouhou řadu mušket. Kornel zahlédl, jak hrabě Forgáč těsně před střelci zprudka zahnul a snaží se obrátit koně zpátky.

„Ústup!“ řval z plných plic.

Zahřměla první salva. Pušky vychrlily oheň a mračna kouře. Kulky zazvonily na uherských pancířích, zapleskaly do koňského masa, dokonce proděravěly i nejednoho Tatara.

Pod Adamem Forgáčem padl kůň.

„Vaše Milosti!“ zakřičel Báthory a bez zaváhání pobídl oře k veliteli. Musel se prodírat proti proudu – jeho spolubojovníci, vystrašení ničivým účinkem janičářské střelby, bez otálení poslechli rozkaz k ústupu.

„Pomozte!“ křičel na ně Kornel. „Pomozte hraběti!“

Nikdo ho v tom zmatku neslyšel – anebo nechtěl slyšet. Janičáři s ještě dýmajícími puškami o tři kroky ustoupili a přes ně se dopředu procedil druhý šik střelců. Na povel důstojníka se stříbrným odznakem na čapce přitiskli ručnice k ramenům a natáhli kohoutky.

„Vaše Milosti!“ vykřikl Kornel znovu.

Forgáč se právě zvedl zpoza dodělávajícího koně. Zdálo se, že není raněný, ale když se obrátil tváří k šiku střelců, vypadal jako odsouzenec před popravčí četou.

Neměl kam uniknout.

A Kornel, který už byl skoro u něj, také ne.

Janičářský velitel znovu vyštěkl. Střelci zamířili.

Báthory v duchu přivolal Svatou Trojici. Pochopil, že je konec.

Salva však nezazněla. Na prostranství před janičářskými hlavněmi vtrhl ohlušující bojový pokřik a rachot kopyt. Turečtí střelci se překvapeně ohlédli za zvukem a urychleně zvedli hlavně pušek k obloze.

Na bojiště se vyřítili sipáhiové – pýcha turecké armády, osmanští rytíři. Chybělo málo a janičářská střelba by zasáhla jejich čelo. To vedl důstojník ve zlatem a stříbrem intarzovaném brnění.

„Domine Forgáči!“ vykřikl Kornel a napřáhl k hraběti volnou levou ruku.

Šlechtic odtrhl pohled od rychle se blížících sipáhiů a vzhlédl. Zaváhal jen na okamžik – vzápětí sevřel mladíkovu ruku a vytáhl se na koně.

„Pozor!“ zvolal, právě když se Báthory pokoušel řičící zvíře obrátit.

Turek v přepychové zbroji se k nim přihnal jako vichřice a švihl kiličem. Kornel obratně odrazil zakřivenou, na konci se rozšiřující čepel a odpověděl vlastním výpadem. Koně kolem sebe zatančili. Forgáč se nezapojil, měl co dělat, aby ho spolujezdcovy prudké pohyby neshodily z koňského zadku.

Po třetím zvonivém střetu Kornelův meč pronikl protivníkovou obranou, těsně minul kroužkový závěs přilbice a zabodl se pod ucho. Sipáhi vytřeštil oči. Mladík nezaváhal a prudkým trhnutím čepele mu otevřel krční tepnu.

V rudém lijáku pak konečně obrátil koně zpět k Lechu a zabořil mu ostruhy do žeber. Za ním zněl nenávistný řev sipáhiů.

Přestože Báthoryův kůň nesl dvojité břemeno, přibližně v polovině táhlého svahu doběhl chvost uherských oddílů. Kolem zlostně svištěly turecké kulky a šípy – v kteroukoli chvíli mohly zasáhnout Forgáče, který teď byl jakýmsi živým štítem pro Kornelova záda. S Boží pomocí však vyvázli a nezranění docválali až k vozové hradbě na návrší.

„Mušketýři! Kanonýři!“ zakřičel Forgáč, až Kornelovi zalehlo v uších. „Připraveni poskytnout pohanům bouřlivé přivítání?!“

Obránci Lechu souhlasně zahučeli. Němečtí střelci natáhli kohoutky. Hajduci foukli do luntů na zámcích pušek. Zvedly se kuše a luky, zavrzaly tětivy. Hlavně však v provizorní hradbě popojely dva vozy a dopředu se vysunuly hlavně kanónů.

Turci a přeskupení Tataři se právě přihnali na temeno vyvýšeniny.

Mysleli si, že je zde čeká jisté vítězství a velkou sbírkou džaurských hlav ohromí a zahanbí zbytek vojska dole v úvalu.

„Palte!“ zaječel Forgáč, který mezitím přelezl z Kornelova koně přímo na jeden ze žebříňáků. „Palte ze všech hlavní!“

Houfnice zahřměly a poskočily na lafetách dozadu. I skrz oblaka kouře bylo vidět, jak smršť železa vysekává do tureckých a tatarských houfů krvavé uličky. Padali koně i jezdci, řinčela zbroj, létala hlína, stříkala krev.

Vzápětí se předvedli němečtí mušketýři. Jejich salva způsobila ještě horší paseku.

Adam Forgáč odvrátil pohled, jako by o masakr ztratil zájem, a pohlédl na Kornela.

„Tomu pozlacenému pohanovi jste pěkně pustil žilou," překřičel dunění uherských zbraní a překvapené skučení Turků. „Víte, kdo to byl?"

„Nějaký důstojník," pokrčil Báthory rameny.

„Ne *nějaký*, ale sandžakbeg Ali, Mustafova pravá ruka. Obávaný bojovník a šermíř. A vy jste ho probodl jako slaměného panáka na cvičišti!"

„Snažil jsem se jen ochránit Vaši Milost."

Forgáč se rozřehtal. „A to se vám podařilo, pane rytíři! Komu vděčím za svůj život?"

„Kaprál Kornelius Báthory, pukanská posádka…"

„Těší mě, poručíku!"

„Kaprál, pane, jsem jen kaprál!"

„Ale prd, tak smělý chlap a zručný turkobijce nemůže být jenom kaprál. A na pukanských osadách jste skončil. Chci vás za pobočníka v Nových Zámkách."

Báthory vyvalil oči. Než se zmohl na poděkování, nad Lechem se rozlehl sbor vítězoslavných hlasů.

„Prchají!" vyřvával nejstarší z Eszterházyů, Ferenc. „Podívejte se, jak upalují!"

„Jen se neradujte předčasně, domine!" zavolal na něj Forgáč skrz mračno štiplavého kouře. „Ještě jsme nevyhráli. Kořist může kopat a kousat, ale dokud jsou vlci v přesile, nepřestanou dorážet!"

~ ~ ~

„Vlci…"

„So vakeres?"

„Vlci… kde…"

„Á, ruva. Už jsou pryč. Me tradelas… odehnala jsem je. Neboj se. Lež. Nic neříkej. Vypustíš duši.“

Už neseděl na koni a kolem se nerozprostíralo vozokanské bojiště. Ušní bubínky mu ještě rozechvívala ozvěna kanonády – anebo se mu to jen zdálo? – jenže tady vládlo ticho. Praskalo hořící dřevo a do tmy vyletovaly plamenné jazyky a roje jisker.

Ležel na zádech, už ne na holé skále, ale na něčem měkkém a hřejivém, nejspíš na ovčí houni.

„Kdo…“ zachraptěl.

„Ticho. Jsi slabý. Jestli chceš žít, lež. Ticho. Na, pij.“

Něčí ruka mu nadzvedla hlavu. Rtů se dotkl okraj nádoby. Jazyk svlažila čerstvá voda, dolů krkem se rozběhl příjemný chlad.

„Polóvke… pomalu.“

Hlas patřil ženě. Možná dívce. Některá slova a přízvuk mu prozradily, co je zač. *Prý se v hvozdu pod Skalkou usadili cikáni,* ozval se ze vzpomínek Šlacha.

Zaskočilo mu. Naklonila ho na bok a přidržovala, dokud kašel nepřešel. Zrak měl pořád zamlžený a to málo, co viděl, se mu před očima rozdvojovalo. Jen krev, která mu prskala z úst na žlutavou ovčí houni, viděl zřetelně.

Opatrně ho obrátila zpátky. Zahlédl záplavu havraních vlasů a zlatavý záblesk velké náušnice, potom se odtáhla a on zase civěl na černou klenbu, která byla zřejmě oblohou, a na mohutné šedé tvary, jež byly nejspíše skalisky.

Takže pořád leží na dně propasti.

Nablízku zarachotilo kamení, tmou probleskla mihotavá světla.

„Erža!“ zakřičel přísný mužský hlas. „Kaj sal?“

Dívka vyskočila. „Ade!“

Roklinou podél bystřiny stoupalo mnoho nohou a několik loučí.

„So pes ačkhija?“ Když nevrlý chlap došel blíž, zprudka se zastavil a ztuhl. To poznal i Báthory, i když svět kolem byl nejasný jako dva dny starý sen.

„Ko hin oda gadžo, Erža?“

„Trádino,“ odpověděla dívka těsně předtím, než Kornela znovu přemohla slabost a přestal vnímat svět.

~ ~ ~

„To přece vidím, že jezdec!“ vyštěkl vajda Chmura, až mu prošedivělá vousiska poskočila. „Spadl ze skály?“

„Stříleli na něho. Z pušek i luků. Vytáhla jsem z něho pět šípů. Ještě se musí dostat ven kulky. Ale ne tady. Už ztratil hodně krve.“

„Ty ho kurýruješ? Proč?“

„Jak to proč, dado? Když mu nepomůžeme, zemře. Divoká zvěř ho roztrhá. Ohněm jsem odehnala vlky. Koukněte, jak zřídili koně.“

„Vidím. Čhave!“ obrátil se vajda k trojici mladších, noži a sekerami vyzbrojených chlapů, kteří přišli s ním. „Stáhněte z mršiny sedlo a uzdu. Vypadají draze. Ten gadžo je urozený pán.“

„Nenecháme ho raději být, dado?“ zabručel jeden z mladíků. „Podřízneme mu hrdlo, aby se netrápil, a rychle het.“

„Co to říkáš, dillo?!“ vynadala mu Erža. „Pánbíček tě slyší! Raněnému se musí pomoct, i když je to gadžo.“

„Gadžo nebo náš, to je teď fuk,“ mračil se Chmura. „Přemýšlejte. Někdo chtěl pána zamordovat. Co když se pro něho vrátí? Vystopují ho až k nám a potom s námi bude zle!“

„Nenajdou nás. Jsme dobře schovaní,“ žadonila dívka. „Dado, nenechte ho umřít. Možná se nám jeho rodina odmění!“

„Odmění?!“ Vajda si odfrkl, odstrčil dceru a sklonil se, že mladíkům pomůže stáhnout z mršiny zkrvavený postroj. „Leda tak smyčkou na krk, hákem pod žebro, zapáleným roštím pod paty! Budou si myslet, že jsme ho takhle zmrzačili my. Pokaždé, když se stane něco zlého, gadžové hned ukáží na cikána. Ne, ne, ruce pryč od pána. Nic dobrého z něho pro nás nevzejde…“

„Tak ho prodáme Lebkovi!“ dupla si Erža.

Chmura ztuhl. Také mladíci vzhlédli od koňských ostatků. Dívka si založila ruce na prsou a pozvedla obočí.

„Myslíš, že by ho koupil?“ poškrábal se vajda ve vousech.

„Určitě.“

„Co by s ním dělal?“

„Co asi? Kurýroval. On umí kurýrovat.“

„Kurýrovat,“ odfrkl si jeden z mladíků. „Viděl jsem ho, jak rozřezal vránu, vyvrhl ji, zašil do ní počmáraný papír, pak jí cosi nalil do zobáku a něco drmolil. Asi čekal, že ožije a odpoví mu. Kdepak kurýrování. Čarování!“

„Alchémyje,“ poučila ho Erža. „A nejsou to čáry, ale velké umění. Takoví, co ho ovládají, si cpou panděra v palácích gadžovských vajdů.“

„Opravdu? Tenhle je kost a kůže a žije v lesní chýši.“

„Ale má zlato. Sami jste viděli. Za věci, které si nechal přinést, dobře zaplatil.“

„Pravda,“ podpořil sestru ten, kterému vynadala do hlupáků. „Koneckonců je to Žid. Beztak má někde schovaný hrnec zlata.“

„A i kdyby neměl, určitě si ho dokáže vyrobit,“ přidal se druhý mladík. „Alchemyjci to prý dokážou. Nasbírají oblázky a promění je v dukáty.“

„Čertovina!“ odplivl si vajda a pohlédl na Eržu. „Ty se často motáš u Židovy chýše. Co myslíš, co udělá s gadžem? I jeho rozřeže? Hodí jeho srdce satanášům?“

Dívka se nejdřív nadechla, aby protestovala, ale pak lišácky přimhouřila oči. „Najednou vás trápí, co bude s gadžem, dado? Před chvílí jste ho chtěl nechat napospas vlkům.“

„Radši vlkům než čertům.“

„Lebka ho nerozřeže. Bude ho kurýrovat. Vy dostanete dukáty. A kdyby gadža přišel někdo hledat, najde ho u Žida. Nemusíme se bát.“

Chmura ještě jednou mrskl knírem a pak zamračeně přikývl. „Čhave!“ okřikl syny. „Potřebujeme klacky a chvojí na nosítka. Hybaj!“

„Děkuju, dado,“ vyhrkla Erža a rychle se otočila, aby chlapi neviděli její radost a vítězoslavný svit v očích. Poklekla k raněnému a přejela mu rukou po rozpáleném čele.

„Vydrž, trádino. Zachráním tě. Lebka ti nevypije krev ani tě nedá sežrat čertům. Vykurýruje tě, uvidíš.“

Muž se zachvěl a na okamžik otevřel oči. Usmála se.

Zdálo se jí, že se pokouší úsměv opětovat. Potom však tiše zasténal a ponořil se zpátky do mdlob.

~ ~ ~

Vodopád havraních vlasů… zdravé bílé zuby, odhalené v úsměvu… chlácholivý hlas…

Byla tam. Nakláněla se k němu…

Ne, vlastně ne.

On se skláněl nad ní.

Vlasy rozhozené po polštáři měla slepené potem. Zuby zatínala bolestí. Byla bledá a tváře měla propadlé. A páchla. Strašně páchla.

Avšak jemu pořád připadala nebesky krásná.

Za Vltavou duněla švédská děla. Občas se zachvěla země, z hradového stropu se sesypal prach a stíny se v mihotavém světle svíček dočista zbláznily.

„Katko. Už jsem tady. U tebe."

Natáhl ruku, aby jí setřel pot z čela, když se za ním ozvalo varovné odkašlání. Ohlédl se.

Fyzikus, jehož na zeťovy úpěnlivé prosby poslali Hájkové, rázně zavrtěl hlavou. Kornel poslušně stáhl ruku. Jan Marcus Marci, lékař Království českého a jeden z nejvýznamnějších profesorů na lékařské fakultě, si úzkostlivě zakrýval nos a ústa hedvábným šátkem. Báthory věděl, že se musí připravit na špatné zprávy.

Obrátil pohled k manželce. Skoro se polekal, když zjistil, že se probrala a hledí na něj unavenýma, horečnatě se lesknoucíma očima.

„Jsi raněný…" všimla si krve na jeho rukou a obličeji.

„Jen pár škrábanců. Nepřátelé provedli další šturm. Ale odrazili jsme je. Na Karlově mostě. Vůbec se tím netrap. Jsme v bezpečí."

„Korneli… co řekl fyzikus? Umřu?"

„Kdepak, drahá," lhal jí, oči sklopené. „Oslabené tělo si našla nemoc, ale dostaneš se z toho. Neklesej na duchu."

„Strašně to bolí. Jako by mě něco žralo zevnitř."

„Bolest poleví, až se začneš uzdravovat." Musel zatnout zuby, aby si zachoval pevný výraz. Naklonila hlavu. „Neslyším Míšu…"

„Spí. Nic mu není. Je zdravý jako buk. Našel jsem mu kojnou."

„Kdy ho uvidím?"

Kornelovi se sevřelo hrdlo. Poočku tázavě pohlédl na lékaře. Profesorův smutný výraz mu dal jasnou odpověď.

„Brzy," uklidňoval Kateřinu. „Jen co tě ctihodný pan Marci vyléčí. Je to nejlepší lékař v Praze."

Zkoumavě se na něj podívala. „Říkáš mi pravdu, Korneli?"

Polkl naprázdno. „Proč bych ti…"

Náhle se za dveřmi ozval dětský pláč. Báthory se ohlédl.

„Slyšíš?“ usmál se nuceně. „Slyšíš, jak je silný?“

„Po tobě.“

„Po nás obou.“

Pláč ztichl, slyšeli konejšivý hlas kojné.

„Korneli.“

„Ano?“

„Slib mi něco.“

„Jistě.“

„Až tady nebudu…“

„To neříkej!“

„Poslouchej mě. Musíš se o chlapce postarat.“

„Katko, to přece…“

„Vezmi ho někam pryč. Do bezpečí. Slib mi to.“

„Nemysli na takové věci, lásko.“

„Přísahej! Při Ježíšově krvi!“

Opětoval její upřený, naléhavý pohled.

„Přísahám.“

Kateřina se zlehka usmála a hlava jí vyčerpaně klesla. Během několika vteřin usnula.

Kornel pomalu vstal z pelesti a přešel ke dveřím.

„Co je to, pane profesore?“ zeptal se šeptem.

Marci mu pokynul hlavou a vyšel z místnosti. V předsíni kojná chovala malý uzlíček, šeptala mu říkanky a nabízela mu mlékem nalité ňadro. Na pány vrhla ustrašený pohled. Kornel pochopil, že víckrát do nákazou zamořeného domu nepřijde.

Vyšli na rozvrzanou dřevěnou pavlač. Až tam si fyzikus sňal z obličeje šátek, odkašlal si a odplivl na zablácený dvůr.

„Břišní mor,“ řekl a zadíval se přes střechy někam ke Švédy obsazeným Hradčanům.

Kornel sevřel v dlaních zábradlí. Chvíli trvalo, než se mu podařilo protlačit hrdlem první slova:

„Jste si jistý? Nemůže to být…“

„Příznaky jsou jasné,“ nenechal ho Marci domluvit. „Vysoká horečka, nepřirozeně pomalý tep, vyrážka na břiše. Kromě toho…“ Zaváhal.

„Co?“

„Její stolice. Změnila barvu. Už není zelená, ale černá.“

„Všemohoucí… krev?“

„Nemoc rozežírá vnitřnosti. Střeva se trhají. Domine Báthory, nerad to říkám, ale už neexistuje lék ani procedura, která by to zvrátila. Vaší manželce zbývá jen velmi málo času. Pár dní. Možná hodiny.“

Zdálo se, že Kornela neunesou nohy. Ztráta krve a strašlivé zprávy mu vzaly sílu. Držel se zábradlí jako námořník na rozbouřeném moři.

„Zřejmě se nakazila špinavou vodou,“ dodal Marci. „Navíc je tohle nuzné doupě plné krys a vší.“

„Co tím naznačujete?“ zamumlal Kornel. „Že by neonemocněla, kdybych ji neodvedl ze sídla Hájkových do chudinské čtvrti?“

„Nikdo vás z ničeho neobviňuje. Jen říkám, že zde v zájmu vlastního zdraví nesmíte zůstat. A hlavně tady nesmí zůstat to dítě.“

Kornel vzhlédl. „Pokračujte. Řekněte všechno, co máte na jazyku.“

„Dovolte mi chlapce odnést. Pan Hájek je ochoten jej přijmout. Koneckonců, je to jeho vnuk.“

Báthory na něj zíral téměř nepříčetnýma očima.

„Odnést chlapce? Myslíte hned teď?“

„Čím dříve, tím lépe. Dům je prostoupený nákazou…“

„Ne.“

„Prosím?“

Kornel se narovnal, přestože musel zatnout zuby bolestí.

„Nedám vám ho,“ zachraptěl.

„Uvažujte rozumně. U Hájků se dítěti dostane prvotřídní péče. Co mu můžete nabídnout vy? K Praze se stahují další švédské oddíly. Jste členem studentské legie, je to tak? Účastníte se bojů. Kdykoli můžete padnout. Co bude s chlapcem pak?“

„Odejdu. Vezmu dítě pryč. Tady je nakažená nejen voda, ale i vzduch. Celá Praha páchne jako hrob. Jsem si jistý, že to cítí i nahoře u Hájků.“

„Máte rozum? Vydat se s kojencem na cestu je krajně…“

„Kateřina chce, abych to udělal. Přísahal jsem jí!“

„Přísahal jste blouznící ženě, která brzy zemře!“

Kornelův obličej se změnil v kovovou masku.

„Pane profesore,“ promluvil po chvíli nepříjemného ticha, „vážím si toho, že jste přišel. Ale po těchto slovech bude lepší, když okamžitě odejdete.“

„Omlouvám se,“ řekl Marci, očividně v rozpacích. „Musíte ale zvážit všechny…“

„Odejděte, dokud vám nabízím možnost sejít po schodech. Je tady i kratší cesta.“

Fyzikus vrhl pohled přes zábradlí. Pavlač byla dobré tři sáhy nad dvorem. Odkašlal si, hrdě pozvedl hlavu, věnoval Báthorymu poslední pohled, otočil se a vykročil po rozvrzaném schodišti.

„Správně. Tohle je zase v zájmu *vašeho* zdraví.“

Na Malé Straně znovu zaburácela švédská artilerie. Tříštivé koule zuřivě bušily do staroměstských hradeb a zděného vltavského nábřeží. Některé přelétly opevnění. Městem otřásaly výbuchy. Báthory viděl, jak se zřítila polovina střechy jednoho z měšťanských domů. Bylo to o dvě ulice dál, ale i tak zřetelně slyšel ozvěnu strašlivého křiku zevnitř.

Ano, byl nejvyšší čas odtud vypadnout. Z tohoto *doupěte*, jak výstižně poznamenal Marci, i ze samotné Prahy.

Vešel zpátky do místnosti.

„Jen se posilni, synku,“ pohlédl na dítě, přisáté k ňadru kojné. „Čeká nás dlouhá cesta.“

~ ~ ~

„Otče… tohle je Miško… můj syn…“

Žid zvaný Lebka sklonil lucernu k provizorním nosítkům na zápraží. Obličej zraněného muže vypadal v přízračném světle jako tvář umrlce. A nejspíše k němu neměl daleko – záchvěvy, jež jím lomcovaly, vypadaly jako poslední křeče.

„Říká něco?“ natočil Žid k nemocnému pravé ucho – na to druhé zjevně dobře neslyšel.

„Blouzní,“ odpověděla Eržika. „Má horečku. Polévku na něm uvaříš. Je třeba začít ho kurýrovat. Friišsen.“

„Očividně,“ přikývl Lebka. „Už má duši na jazyku. Skoro ji vidím.“

„Takže ho koupíš?“ ožil Chmura. „Dáš nám nějaké lóuve?“

Žid si dlaní uhladil dlouhatánský prošedivělý plnovous.

„Nepomohli jste mu z lásky k bližnímu?“ pohlédl na cikány bodavě.

Vajda přešlápl z nohy na nohu. „Z lásky. Jistěže z lásky, pane. Ale vyrobit nosítka, dotáhnout ho až sem nahoru… Těžká práce. Velká námaha. Zasloužíme si odměnu. Vždycky dáš lóuve, když ti přineseme něco cenného. A chlap je cenný, ne? Můžeš si s ním dělat, co budeš chtít. Kurýrovat, nebo… nebo…“

„Nebo co?“ zatvářil se Lebka ještě přísněji.

Chmurovi synové pod jeho pohledem stáhli hlavy mezi ramena a vypadalo to, že se každou chvíli otočí a rozběhnou do lesa na svahu pod chýší. Chmura byl smělejší.

„Deš dukátů?“ ukázal prsty obou rukou.

„Ani nápad. Myslíš si snad, že vyrábím zlato z říčních oblázků?“

Mladší cikáni si za otcovými zády vyměnili pohledy.

„Dám jeden dukát tobě a jeden ať si rozdělí tvé děti,“ navrhl Lebka.

Chmura se popadl za hrudník a zalapal po dechu, jako by ho postihla náhlá srdeční slabost. „To je málo za chlapa, pane. Dej dukát každému. I Erži. Ona ho našla.“

Lebka mlaskl. „Smlouval bych, ale není čas. Je potřeba postarat se o pacienta, jinak mi opravdu dodýchá na prahu. Dostanete tři zlatky…“

„Ale pane…“

„To je moje poslední slovo! A mám jednu podmínku.“

„Jakou?“

„Dívka tady zůstane.“

Vajda ztuhl. Synové se zamračili a mimovolně sáhli po nožích, potěžkali sekery. Dívka pozvedla obočí, ale v hlubině černých očí jí vzplanuly ohníčky pochopení a naděje.

„Za mri čhaj musíš dát víc dukátů, pane,“ odvětil Chmura odměřeně. „O hodně víc. Je ještě panna.“

Eržika se rychle otočila a zadívala se někam ke skalám, jež vyrůstaly z temene rozložité hory. Chmura si jejích rozpaků vůbec

nevšiml – upřeně zíral do židovy tváře s pichlavýma očima po stranách mohutného nosu.

Lebka byl očividně zmatený. „Cože? Co má její panenství společného s… počkat! U Abrahámova vousu! Vy si myslíte… Ne, ne! Co vás to napadlo, ničemové?!“

„Tobě se mri čhaj nelíbí?“ zabručel vajda uraženě.

„Ale líbí, jistěže, je to nádherná dívka…“

„Tak dej víc dukátů.“

Lebka odmítavě zašermoval kostnatýma rukama, až na něm vzdušný chalát vlál jako ve větru. „Špatně jsi mě pochopil, vajdo! Úplně špatně. Jen se na mě podívej. Jsem starý jako země, na které stojíme. Už dávno jsem zvadl jako loňské pampelišky. Rozumíš?“

„Aha. Chápu.“ Vajda soustrastně pokýval hlavou. Mezi jeho lidmi se něco takového považovalo za vůbec nejhorší věc, jakou muži přinášel věk. „Ale pořád můžeš potěšit oko. A ruce. A…“

„Dost!“ vykřikl Lebka, až se od skal nad chatrčí odrazila ozvěna. „Nechci dívku na chlípná potěšení! Pomůže mi s kurýrováním. Vím, že ji takové věci zajímají. Slídila kolem chýše, pozorovala mě při výrobě mastí, při alchymistických procedurách. Odteď se nebude jen dívat. Může mi podávat instrumenty, až budu raněnému vytahovat kulky a narovnávat polámané kosti. Anebo vařit léčivé masti a odvary. Znáš bylinky, děvče?“

„Znám všechny!“ vyhrkla Eržika, marně skrývající nadšení.

„Všechny určitě ne, ale to ani nebudeme potřebovat. Tak co, vajdo? Dovolíš dceři, aby mi chodila pomáhat? Lecčemu se u mě přiučí. Bude umět kurýrovat.“

Chmura se chvilku ošíval. V hlavě mu vířily všechny řeči a fámy o záhadných židových zvycích a praktikách.

„Odhoď obavy,“ ušklíbl se Lebka, jako by jeho myšlenky slyšel. „Neublížím jí. Určitě jí nevezmu panenství, které jsi chtěl tak pohotově zpeněžit, ty starý kuplíři. Ani ji neobětuji satanášům, protože s žádným nejsem a ani nemám v úmyslu být ve spojení.“

„Musíš dát víc dukátů,“ nalezl vajda pevnou půdu pod nohama.

„Dám. Ale Eržice. A až potom, když se osvědčí jako dobrá pomocnice.“

Chmura zaškubal kníry a pohlédl na dceru. Ani se jí nemusel ptát – její výraz nemohl vyjadřovat souhlas zřetelněji.

„Tak dobře. Dohodnuto. Ruku na to.“ Vajda si přes vykotlané zuby plivl do dlaně a napřáhl ji k Židovi. Ten ji bez otálení sevřel.

„A teď toho nešťastníka přeneste dovnitř. Připravím stůl.“ Lebka se otočil a v hlubokém předklonu vešel nízkými dveřmi do chýše. Eržika chtěla vejít hned za ním, nevýslovně zvědavá, co uvidí uvnitř, jenže otec ji popadl za rameno a přitáhl k sobě.

„Oči na stopkách, Eržo!“ sykl tlumeně.

„Ale dado, už se tolik nestrachujte, stařec mi nic neudělá…“

„O tom nemluvím. Dobře se dívej a zjisti, kam schoval hrnec s židovským zlatem.“

„Dado!“ zamračila se dívka. „Jen proto jste souhlasil? Abych vám dělala špicla?“

„Dobře se dívej,“ zopakoval Chmura a postrčil ji k plaňkovým dveřím. „Čhave!“ luskl prsty na syny a ukázal na nosítka.

Lebkův příbytek je překvapil. Chatrč schoulená ve svahu byla uvnitř mnohem prostornější, než by jeden při pohledu zvenčí předpokládal. Vzadu byla totiž pořádně zahloubená do úbočí.

Chmura a jeho potomstvo, hlavně Eržika, zírali kolem sebe s otevřenými ústy. Z trámů visely svazky bylin, rozličné amulety a prapodivně tvarované, strašidelné nástroje. Na hrubě stlučených policích byly naskládány lebky různých druhů a velikostí, voskem zapečetěné hliněné nádoby s tajemným obsahem i velké skleněné lahve s netopýry, hady a jinými odpornostmi naloženými ve zlatavé tekutině.

„Sem,“ ukázal Lebka na masivní stůl, z něhož právě narychlo odklidil mnohoramenný svícen a několik misek, džbánů a hmoždířů s podezřele páchnoucím obsahem. Nechoval se k nim zrovna šetrně – výjimkou byla jen tlustá kniha s ošoupanou koženou vazbou, okovanými rohy a zažloutlými pergamenovými stránkami. Tu odložil na nedaleký stojan obezřetně, jako by zacházel s právě narozeným nemluvnětem.

Když přesouvali raněného muže z nosítek na flekatou a poškrábanou dubovou desku, neznámý sebou škubl a zasténal.

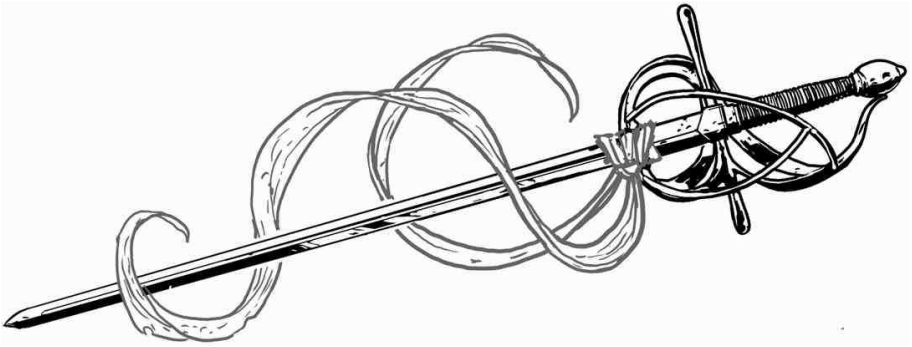
„Miško…“

„Cože?“ natočil k němu Lebka zdravé ucho. „Co říká?“

„Bez přestání volá nějakého Miška,“ pokrčila Eržika rameny. „Blouzní z horečky. Nejvyšší čas začít ho kurýrovat.“

„Tak, tak,“ přisvědčil Žid zachmuřeně a začal si rolovat rukávy chalátu nad lokty. „Roztop v peci a dej vařit vodu. Pustíme se do toho. Hospodine, dej, aby už nebylo pozdě.“

Tu noc se v chýši pod Skalkou svítilo až do rozbřesku.

HLAVA PÁTÁ,

v níž Báthory váhá, zda se stát součástí Velkého Díla. Sny plné neblahých vizí jeho rozhodování urychlí.

Bylo ještě před svatým Janem, avšak letní parna už neúprosně soužila vše živé. Než se Eržika po strmé stezce vyškrábala k Lebkově chýši, nos a skráně se jí perlily potem. A to den teprve začínal – sluneční paprsky se prodíraly skrz smrky na stráni vodorovně, jako by si chtěly lehnout na zem.

„Dneska bude horko," vzdychla místo pozdravu.

„Hm," zabručel Lebka, shrbený na špalku na zápraží. Na kostnatých kolenou měl položenu čarodějnickou knihu a soustředěně do ní hleděl. Eržika by dala všechno za to, aby rozuměla tajným znakům a prapodivným, často zneklidňujícím kresbám na zažloutlých stránkách.

„Dobře že jsi vylezl ven," došla k němu. „Slunce ti prohřeje klouby."

„Dohořela mi poslední svíčka," odvětil, aniž by vzhlédl od knihy. „Potřeboval jsem světlo."

„Ale slunce a čerstvý vzduch ti stejně prospějí. V posledních dnech jsi vypadal špatně. Jako něco, co vykopali ze starého hrobu."

Lebka konečně zvedl hlavu.

„A pořád tak vypadáš,“ zhrozila se dívka. „Viděl ses? Tváře propadlé, pod očima pytle, i vrásek ti přibylo… Zase ses nevyspal, co?“

„Vůbec jsem si nešel lehnout. Myslím, že už jsem blízko.“

„K sestavení velkého zaklínadla?“

„Není to zaklínadlo. Alespoň ne tak, jak to chápeš ty… Tohle je mé Opus Magnum. *Velké Dílo*. Sen každého alchymisty. A já ho mám na dosah.“

„To jsi tvrdil už před několika dny.“

„Jenže teď už opravdu zbývá jen krůček. Správná kombinace slov a písmen na šému. Propojení sefirotů. Můj vlastní, jedinečný Strom života. Recept na panaceu…“

„Nerozumím ti ani slovo, mešteri,“ zarazila ho Eržika. „Blouzníš jako trádino v horečce. Měl by sis odpočinout. Mysl se ti pročistí, síla vrátí. Právě to potřebuješ k poslednímu kroku. Podívej, co jsem přinesla!“

Z pestře vyšívané brašny u boku vytáhla skleněnou nádobku. V narůžovělém oleji plaval nějaký tmavě rudý chuchvalec.

„Co je to?“ vzal Lebka lahvičku do kostnatých prstů.

„Játra z… jak se to… čouka.“

„Čouka?“

„Pták. Velký, černý, ošklivý hlas…“

„Krkavec?“

„Menší.“

„Havran.“

„Ano, havran. Jsou to játra z havrana. Vytáhla jsem mu i mozgoš. Ale ten jsem prodala Araně za korálkový náramek, podívej, tenhle.“

„Pěkný.“

„Arana má malé čhávo. Celé noci propláče. Na to je havraní mozgoš nejlepší. Když s ním děcku potíráš zavřené oči, bude dobře spát.“

„Jo, to se říká. Díky, Eržiko. Játra z havrana jsou velká vzácnost. Budou se hodit.“

„Uděláš z nich lék pro trádina?“

„Možná. Náš pacient je na tom pořád špatně…“

„Ale horečka už klesla, ne? I rány přestaly hnisat. Nemusíš mu nic uříznout.“

„Některé kosti srostly křivě. Budeme je muset znovu zlomit a napravit. A pořád je slabý jako moucha. Sotva mu nahmatáš tep, krve v žilách je málo. Odvar z havraních jater ho nezachrání. Potřebuje něco… silnějšího.“

„Tvé velké zaklínadlo?“

„Možná.“

„Zachrání ho?“

„Pokud jsem našel správný recept. Ale cítím, že by to mohlo fungovat.“ Lebka zívl do dlaně. „Jdi ho umýt, Eržiko. Už zase smrdí jako kozel.“

„Umýt?“ zkřivila dívka rty. „Ech, mešteri…“

„Co?“

„Dáváš mi takové úkoly…“

„Jaké?“

„Obyčejné! Chtěla jsem se učit zaklínadla, umění kurýrovat…“

„Ale, ale? Základní péče o nemocného ti přijde podřadná? Myslela sis, že kolem něj budeme jenom tancovat, mávat kadidly a kreslit pentagramy? Ke kurýrování patří i vynášení moči a umývání pacienta, když se ušpiní. Nebo vybírání vší z vousů. Když už jsme u toho, jen se to tam jimi hemží. Měli bychom ho oholit.“

„Ale mešteri…“

„Copak? Zdá se ti, že tě zneužívám na práci, která se mně samotnému hnusí? Neučím tě snad vařit léčivé masti a odvary? Nenahlédla jsi se mnou do lidského těla?“

„To jo…“

„Tak dělej, co říkám, a jdi se o něj postarat. Pak vyhledáme v knize, na co jsou dobrá havraní játra.“

Eržika se nadechla, ale další námitky spolkla, uraženě se otočila a zamířila k chýši. Už už skláněla hlavu do nízkých dveří, když zevnitř zazněl chraplavý hlas. Ohlédla se.

„Už zase blouzní.“

„Cože?“ zeptal se Lebka nepřítomně. Zrakem i myslí se znovu ponořil do knihy.

„Něco říká. Neslyšíš?“

„Děvče, vždyť víš, že jsem hluchý jako pařez…“

„Neměl by blouznit. Říkal jsi, že horečka ustoupila.“

„Pravda, ustoupila. V noci spal klidně. Že by…“

Hlas v chýši zesílil natolik, že ho zaslechl i nahluchlý stařec.

„Kde… kde jste kdo…“

Lebka zavřel knihu a vstal ze špalku.

„Že by se konečně probral?“

Alchymista a jeho neobvyklá žačka nedočkavě vstoupili do chatrče.

~ ~ ~

Poručík Báthory dychtivě vstoupil do Újváru – Nových Zámků. Podkovy ještě před chviličkou duněly na padacím mostě přes Nitrou napájený příkop, teď ostře zařinčely na dlažbě.

Průjezd bránou byl tak dlouhý, že jeho prostřední část musely i uprostřed slunečného dne osvětlovat lucerny. Hradby i v nejslabším místě dosahovaly tloušťky úctyhodných deseti sáhů – to aby je nepřátelská dělostřelba jen tak nerozbila. V koridoru Kornela a jeho družinu zdravili členové hlídky, opírající se o muškety a halapartny.

„Moc hezká trofej, poručíku!“ zahalekal velitel stráže. „Sud vína, když ji vystavíte před naší bránou! Bude to ohromný honor a dekor!“

„To zní dobře, určitě se dohodneme,“ zazubil se Báthory přes rameno.

„Budeme od ní odhánět vrány, aby nám vydržela co nejdéle!“ sliboval dráb, ale poručík už ho dobře neslyšel, protože v tu chvíli vyjel na sluncem zalitou hlavní ulici a tam se do něj ze všech stran opřelo oslavné volání.

Vítali ho všichni – od zlatem se lesknoucích měšťanů v kloboucích zdobených pestrobarevnými volavčími pery, až po tu nejšpinavější, svrabem a vešmi prolezlou městskou lůzu. Od počestných šlechtických a měšťanských dcer až po nevěstky necudně se nakrucující na balkónech hostinců. Řemeslníci na něj mávali z dokořán otevřených dveří dílen, kupci a formani se rychle klidili stranou s vozy, sedláci z venkova rychle táhli pryč ovocem, zeleninou a obilím naložená kolečka a káry.

Mnozí lemovali hlavní třídu a další se teprve sbíhali z bočních uliček. Každý chtěl vidět hlavu čeribašiho Abdullaha Toptana, obávaného tureckého šermíře, který přicestoval až z Rumelie, aby zkřížil meč s čím dál slavnějším poručíkem Báthorym. Byla nabodnutá na kopí, jež Kornel vezl s patkou zapřenou do třmenu.

Ovšem, hlava se nijak výrazně neodlišovala od trofejí, které si mladý bojovník přivezl z předchozích soubojů. Oči obrácené v sloup, bělma vyvalená, tváře odkrvené a propadlé, černé kníry smutně povislé, ústa pootevřená, jazyk bledý, připomínající mrtvého slimáka.

Pahýl hrdla jako vždy ukončený rovně a hladce, bez roztřepené kůže a převislých krvavých zbytků. Krásná práce čepele, vedené silnou, přesnou, zkušenou rukou.

Ulice, rovná jako podle pravítka, přivedla Báthoryho a jeho suitu složenou z důstojníků rozličných hodností na rozlehlé čtvercové náměstí s novým kostelem.

Tam je čekala vzorně seřazená jednotka mušketýrů a halapartníků. Žádný z nich se neusmíval a neprovolával Kornelovi slávu. Obzvláště ne nadporučík Fekete, jenž oddílu velel. Při pohledu do jeho rozdurděného obličeje ztuhl úsměv i v Báthoryho tváři.

„Poručíku Báthory!“ Fekete svíral v rukou tasenou šavli, což nevěstilo nic dobrého. „Sesedněte a odevzdejte všechny zbraně!“

Kornel se zamračil a podal kopí s Toptanovou hlavou jednomu z pobočníků.

„O co jde, nadporučíku?“ zabručel.

Fekete opětoval jeho pohled a mimoděk se ušklíbl. Následující slova si očividně vychutnal.

„Zatýkám vás!“

~ ~ ~

„Výslovně jsem vám ten souboj zakázal,“ vrčel Adam Forgáč. „Vzpomínáte si na to, že?“

„Naprosto zřetelně, pane,“ odvětil Báthory, dívaje se přes prošedivělé temeno hraběte na zeď s velkou mapou Horních Uher.

„Takže se přiznáváte k přečinu neuposlechnutí přímého rozkazu?“

„Duel jsem podstoupil v době osobního volna, pane…“

„Důstojník vaší hodnosti a v pevnosti, jako je tato, nemá osobní volno!“ štěkl Forgáč a plácl dlaní do stolu, až se z něj sesypalo několik svitků, navršených ve vysokých hromadách. „Újvár je nejmodernější hornozemská tvrz! Jestli si pohané usmyslí dobýt zbytek říše, cestou k Vídni budou muset nejdříve pokořit tyto hradby,“ ukázal rukou s krajkovou manžetou ven otevřeným oknem. Za měšťanskými domy se temně rýsoval pás masivního opevnění.

„To samozřejmě dobře vím…“ zkusil Báthory.

„Tak to si potom určitě uvědomujete, že taková pevnost potřebuje prvotřídní posádku.“

„O tom není pochyb, pane.“

„Posádku s železnou disciplínou. A tu může mít jen tehdy, když mají železnou disciplínu i její důstojníci.“

Báthory se zhluboka nadechl a sklonil pohled z mapy na Forgáčovu brunátnou tvář. „Vaše Milosti, tu výzvu jsem nemohl odmítnout. Hadrové hlavy by se mi posmívaly. Poslaly by mi ženské šaty, jak to dělávají zbabělcům…“

„To já přece chápu,“ řekl hrabě mírněji. „Vím, že je to otázka cti. Nezakázal jsem vám duel s úmyslem pošramotit vám pověst. Vážně nechápete, o co mi šlo?“

„Pane?“

„Nechtěl jsem přijít o jednoho z nejlepších mužů. Taková je pravda, Korneli. K ďasu, o Toptanovi se říkalo, že v západních ejáletech nemá důstojného soupeře…“

„Tak ho konečně našel. Jeho hlavu jsem přivezl na kopí.“

Forgáč varovně zamířil prst. „Teď z vás promlouvá pýcha, poručíku. Obávám se, že vám pověst turkobijce přerostla přes hlavu. A něco takového nestrpím. Budu vám muset srazit hřebínek.“

„Pane?“

„Za vaši svévoli bych vás mohl hnát před vojenský soud. Vzepřít se rozkazu župního kapitána… za to by mohla být šibenice.“

Báthory polkl naprázdno, jako by už pod ohryzkem cítil škrábání konopné smyčky.

„Jenže nic takového samozřejmě neudělám. Civilisté vás zbožňují, vojáci obdivují. A já jsem vaším dlužníkem. Abych ale

ukázal, že vám to nedává právo skákat mi po hlavě, budete s okamžitou platností…“

„Degradován,“ vydechl Báthory.

„Ne. Povýšen.“

Kornel vytřeštil oči. „Vaše Milosti? To je nějaký žert?“

„Tvářím se jako člověk, který vtipkuje? Vypadám jako pouťový kejklíř, který si strká živého úhoře do kalhot?“

„To ne, pane…“

„Povyšuji vás na kapitána. Zároveň s dekretem dostanete rozkaz o přeložení.“

„Cože? Pryč z Újváru?“

„Přesně tak.“

„Kam?“

„Do Drienova.“

„Drienov? Vždyť to je zapadákov až někde za Filekem…“

„Kroťte se, kapitáne! Je to malý, ale důležitý hrad, který nedávno přešel pod mou správu a velení. Střeží průsmyk přes Dubové vrchy, cestu do Vacova. Přímo pod jeho zdmi se táhne hraniční čára mezi kapitanátem Filek a ejáletem Jáger. Logicky je to neklidná oblast. Nájezdy martalovců jsou tam na denním pořádku a občas je nutné krotit i hajduky a lecjakou jinou sebranku. Zkrátka a dobře, potřebuji tam schopného velitele. Vás. Namísto trestu vám nabízím lekci zodpovědnosti. Naučíte se, jakou váhu musejí mít rozkazy kapitána pevnosti.“

Chvíli trvalo, než se Báthory zmohl na slovo. „Pane, na jazyk se mi dere otázka…“

„Jen do toho.“

„Tohle vaše rozhodnutí nijak nesouvisí s mým umírněným postojem k protestantům, že ne?“

Forgáč nejdříve ztuhl a probodl Kornela pohledem, pak se zapřel sevřenými pěstmi do stolu, vstal z čalouněné stoličky a zaskřípal zuby.

„Tam u Vozokan jste se pro mě jako jediný vrátil a zachránil mě před pohanskými handžáry, kapitáne. Ale varuji vás – nehazardujte s mou vděčností. Pro své vlastní dobro už neříkejte ani slovo. Na přípravu a rozloučení máte pouze zbytek dnešního dne. Zítra ať

kopyta vašeho koně dusají směrem k Drienovu! Cestou se budete hlásit kapitánovi Wesselényimu ve Fileku, pro něhož nejpozději do večera připravím korespondenci. Odchod!“

Pobledlý Báthory se otočil na podpatku a ztuhle, jako by ho Forgáč přinutil spolknout kopí s Toptanovou hlavou, vypochodoval z pracovny.

Na zvědavé otázky poddůstojníků nereagoval. Prodral se mezi nimi, seběhl po širokém schodišti a otevřel dveře na náměstí.

Čekal, že ho do očí udeří slunce.

Namísto toho se propadl do tmy.

~ ~ ~

Zmateně mrkal ospalkami slepenýma očima. Chvíli mu trvalo, než pochopil, že tohle už není mrákotná tma. Nehalila jen jeho mysl, obklopovala ho i ve skutečnosti. Vnímal, byl znovu při vědomí. Z dálky, nebo zpoza nějaké překážky, k němu doléhaly lidské hlasy.

„Kde…“ zachraptěl. „Kde jste kdo…“

Hlasy se chvíli dohadovaly, potom tmu roztrhl proud světla. Z něj vystoupily dvě siluety. Jedna se k němu nedočkavě naklonila.

„Sar pes irzines?“ zeptala se.

Netušil, o jakém psovi je řeč. Pokud vůbec o nějakém.

„Jak se cítíš?“ zopakovala otázku slovensky. Hlas patřil ženě; přesněji řečeno dívce.

„Pít…“ protlačil hrdlem.

„Hned.“ Dívka mu zmizela ze zorného pole. Místo ní se nad lůžko sehnul druhý stín, o něco vyšší, hubený a s vousy.

„Už bylo načase,“ řekl spokojeně.

„Kde…“

„V bezpečí. Není proč se znepokojovat. Tedy… pokud neberu v úvahu vaši mizernou kondici. Utrpěl jste několik vážných zranění – hlavně v oblasti nohou. Ty vám nekryla skála, takže muži střílející z útesu – ať už to byl kdokoli – vám je pěkně zřídili. Nechci dělat předčasné závěry, ale bude potřeba zázrak, abyste mohl znovu chodit. I když, vzato kolem a kolem, na tom zázraku intenzivně pracuji.“

Dívka se vrátila, podepřela Kornelovi hlavu a přiložila mu ke rtům něco studeného, kovového. Opatrně se napil.

„Kdo vlastně…“ vysoukal ze sebe, když klesl zpátky.

„Přátelé,“ dostal další neurčitou odpověď. „Odhoďte obavy a soustřeďte se na sbírání sil. Budete je potřebovat, jestli se chcete uzdravit.“

Odhodit obavy. Kdyby to šlo tak snadno…

„Miško…“

„Váš syn, že? Jestli jste jeho jméno nevykřikl z horečnatých vidin alespoň stokrát, sním svou starou jarmulku. Žel, nemáme o něm žádné zprávy. Jsme tady dost odříznutí od světa. Což je pro vás zároveň dobrá zpráva. Ti, kdo vás takhle zřídili, vás tu jen tak snadno nevyčenichají.“

„Ti už jsou… dávno pryč… Kterého je?“

„Cože?“ natočil k němu stařec pravé ucho.

„Který je den?“

„Ptáte se na datum? Podle křesťanského kalendáře je… dvacátého června. Neděle. Už jste tu přes dva týdny.“

Kornel sebou škubl, jako by ho něco kouslo. „Miško… Já musím…“

„Nic nemusíš, trádino,“ položila mu dívka ruku na rameno a jemně, avšak důrazně ho přitiskla k posteli. „A vlastně ani nemůžeš a nesmíš. V tomhle stavu by ses nedoplazil ani ke dveřím.“

„Ale… můj syn…“

„Je v rukou Hospodinových,“ chlácholil ho stařec. „Budeme se za něj modlit. Vy teď musíte myslet na sebe, pane.“

„Přesně tak,“ přidala se dívka. „Ničím se netrap, trádino. My tě vykurýrujeme. Musíš odpočívat. Spi.“

A Kornel, dočista vyčerpaný pokusy o konverzaci a vědomím vlastní bezmoci, zavřel oči a spal.

~ ~ ~

„Vstávejte, chcípáci!“ zařval Báthory do nočního ticha. „Slyšíte, chátro pohanská? Už vám skoro šlapeme po palicích, a vy pořád chrápete! Hnidy líné! Na nohy a do zbraně! Braňte se!“

Ani kdyby do Dubových vrchů nad táborem šlehl blesk, nemělo by to takový účinek jako náhlý křik z lesní temnoty. Nocležiště na mýtině okamžitě ožilo. Martalovci šátrali po zbraních, vrávoravě vstávali a zmateně se rozhlíželi v mihotavém světle dohořívajících táborových ohňů.

Nic víc Báthory nepotřeboval.

„Pal!“ vykřikl a švihl mečem.

Střelci seřazení na kraji lesa stiskli spouště. Pušky zarachotily a v záblescích z pánviček a hlavní se na okamžik objevily temné siluety pěšáků i jezdců mezi stromy na úbočí. Mnozí martalovci si toho všimli. A pro mnohé to bylo to poslední, co v životě spatřili.

Táborem se prohnalo hvízdající olovo. Kulky pleskaly do masa, tříštily kosti, trhaly z hlav gejzíry krve a mozků. Dobrá třetina mužů v táboře se znovu odporoučela k zemi. Řev plný překvapení, bolesti i zlosti musel být slyšet až do Fileku.

„Vpřed!“ zavelel Báthory a pobídl koně. „Bijte tu havěť!“

Z lesa se vyřítily dva tucty kyrysníků. Za nimi se se stejně odhodlaným křikem hrnulo dvakrát tolik pěšáků. Vpadli do tábora a pustili se do krvavé práce. Nabodávali na kopí, rubali sekerami, fokoši i čakany, švihali šavlemi, bušili palcáty. Bez slitování, hlava nehlava. Teď už křik doléhal možná až do Jágru.

Báthory cválal ke stanu na druhém konci mýtiny. Cestou zkrvavil hlavy dvěma poturčencům, kteří se mu v tom chaosu připletli do cesty. Předpokládal, že stejně snadno skolí i statného vousáče, jenž vyběhl ze stanu. Mýlil se. Jeho meč se zajiskřením odrazila široká čepel kiliče. Kopyta řičícího koně zhltla ještě několik sáhů. Před lískovým houštím na kraji lesa Báthory zvíře obrátil. Ostruhy však do slabin nezabořil. V náhlém popudu vysunul nohu ze třmenu, přehodil ji přes sedlo a seskočil do trávy.

Vousáč mu spěchal naproti. Kilič svíral v obou rukou. Za jeho zády se přeléval nepřehledný, zběsile povykující chaos. Kůň jednoho z husarů dupl do žároviště a k obloze se vznesl roj jisker.

„Storuký Omar,“ pronesl Báthory mrazivým hlasem.

Vousáč neodvětil, nezpomalil, krok měl svižný a pevný. Přestože stan proděravělo několik kulek, on neměl ani škrábanec. „Ty budeš nový drienovský kapitán.“

„Kornel Báthory, k tvým službám.“

„Poslož si tímhle!“ zavrčel Karači a ze všech sil máchl mečem.

Kapitán neodvrátil útok přímým střetem čepelí. Uskočil doleva, natočil se k soupeři, rázně odstrčil ruce s kiličem a bleskovým horním výpadem bodl do Omarova vousu. Špička rapíru těsně minula okraj kroužkového pancíře a zanořila se poturčenci do hrdla. Karači vytřeštil oči a zachrčel.

„Tvou mršinu nechám nabodnout na kůl u cesty,“ sliboval Báthory, zatímco vůdce martalovců kašlal krev a pomalu klesal, přidržovaný a usměrňovaný rapírem. „Hlavu pošlu jágerskému pašovi. To aby tvůj chlebodárce věděl, že Drienov má nového velitele a hrdlořezové, které pošle na křesťanská území, se vrátí leda tak v havraních žaludcích.“

Karači zabořil kolena do trávy. Báthory ho popadl za vlasy a rázně vyškubl meč z rány. Po černých vousech se proudem valila krev.

Nablízku zadusala kopyta. „Kapitáne!“ vykřikl jezdec. „Vítězství je naše! Pobili jsme ty bezbožníky jako koťata!“

„Dobrá práce, poručíku. Půjčte mi sekeru.“

„Kapitáne?“

„Tu pěknou tureckou baltu, co vám visí na sedle. Sem s ní!“

Karači se naposledy vzchopil a pohlédl na stoupající ostří na dlouhém topůrku.

„Mí…“ zamumlal s vypětím všech sil. Vzduch mu v krvavých bublinách unikal dírou v hrdle, „…synové…“

„Počkám si na ně,“ slíbil Báthory. „Jen co si otřou mléko na bradách, určitě mě vyhledají. Do té doby si můžou hrát s tvojí lebkou.“

Sekera dopadla.

~ ~ ~

„Lebka.“

„Jste vzhůru, kapitáne? Hned vám dám napít.“

„Lebka…“

„Ano?“

„Co je to vlastně za jméno?“

„Není to mé pravé jméno. Ve skutečnosti se jmenuji Lebbek. Zachariáš Lebbek. Cikáni mi špatně rozuměli, když jsem se jim představoval… a už jsem jim to nevymluvil.“

„Je mi ctí, Zachariáši.“

„Klidně mi říkejte Lebko. Svým způsobem se mi to líbí. Hodí se to k údělu vyhnance a poustevníka, zabývajícího se tím, co neznalí nazývají tajným uměním nebo magií… Kromě toho mě nové jméno odlišuje od člověka, jímž jsem býval dřív. A to je výstižné, protože ze Zachariáše Lebbeka nezbylo nic. Jeho předchozí život je pryč. Rozplynul se jako… nu ano, jako dým. Společně s rodinou a přáteli, se vším… Tady je voda. Pomalu, ať vám nezaskočí.“

„Děkuji.“

„V kotlíku už bublá polévka. Musíte začít pořádně jíst, aby vám zhoustla krev.“

„Zachariáši?“

„Ano?“

„Jak se takový učený člověk ocitl v těchhle končinách? Společnost cikánských štvanců a divoké zvěře se k vám nehodí.“

„Se mnou si nelamte hlavu, kapitáne. Neměl byste se teď zatěžovat malichernostmi.“

„Pro vás jsou to malichernosti?“

„Jistěže ne, ale…“

„Vláčíte na ramenou břímě.“

„A kdo nevláčí? Lidstvo je armáda Atlasů.“

„Výstižné. Nic to ale nemění na tom, že mě vaše minulost zajímá.“

„Pochopitelně. Pokoušíte se odhadnout, zda mi můžete důvěřovat…“

„To mě nenapadlo. Mám podezřívat člověka, který mi zachránil život?“

„Jen se neunáhlete. Nevíte, proč vás léčím.“

„Snad za mne nechcete požadovat výkupné?“

„Ale kdepak. Ani vás nechci obětovat Luciferovi, jak se obávají Eržičini příbuzní.“

„Tak o co jde? Bojíte se, že až se uzdravím a dostanu se odtud, prozradím úřadům, kde vás najdou?“

„A udělal byste to?“

„Aha, takže jsem to odhadl správně.“

„Myslím, že polévka už bude hotová…“

„No tak, Zachariáši. Nikdo z nás není bez skvrny na svědomí. Svěřte se mi. Odkud jste sem přišel?“

„Z Prešpurku.“

„Z Prešpurku? Myslel jsem, že Židé… vždyť víte… Že vás zákonem vykázali z královských měst. Už někdy před sto lety.“

„Je to tak. Prý kazíme *pořádným lidem* obchody a roznášíme mor a jiné epidemie. Ale zisk z naší kupecké nebo mýtnické činnosti, ten se vrchnosti nehnusí. Takže nad námi občas přimhouří oko a dovolí nám usídlit se poblíž. Například v ghettu na předměstí Prešpurku.“

„Okamžik. O prešpurském ghettu jsem něco zaslechl. Nebylo zničeno?“

„Zničeno a srovnáno se zemí. Ale až po konfiskaci veškerého cenného majetku, samozřejmě.“

„Samozřejmě. A co občané?“

„Popel a prach, kapitáne. Jen popel a prach, nic víc nezbylo. Ani z ghetta, ani z těch, kdo tam žili.“

„Už si nevzpomínám na důvod…“

„Vražda dítěte. Na smetišti u Dunaje našli desetiletou holčičku. Svázanou, podříznutou, s tělíčkem posetým tajemnými symboly.“

„Rituální vražda?“

„Spíše si dal někdo záležet, aby to tak vypadalo.“

„To smetiště bylo poblíž ghetta?“

„A víte, že ani ne? Někdo ale prohlásil, že znaky na mrtvole jsou židovské. Netuším, co je na tom pravdy. Možná to skutečně byly symboly z kabaly… Tak či onak začalo veliké zatýkání a vyslýchání.“

„*In tortura*.“

„Jak jinak? Na skřipcích, na lavicích, s pilami v rozkrocích a prsty v katovských kleštích se mnozí zlomili a potvrdili, že k vraždě skutečně došlo v synagoze. Za účasti celého ghetta. Prý jsme si dokola podávali číši s dětskou krví, pili z ní a modlili se k démonům. Nemusím snad zdůrazňovat, že nic takového se nikdy nestalo.“

„Jenže přiznání je přiznání, i kdyby bylo vynuceno na mučidlech.“

„Přesně tak. Rozsudek byl nelítostný.“

„Smrt na hranici?“

„Kromě dětí do deseti let. Ty rozdělili do měšťanských rodin na křesťanskou převýchovu. Všechny ostatní, mladé i staré, muže i ženy, na Hlavním náměstí uškrtili a jejich těla spálili. Až na ty tři, kteří prý oběť vlastnoručně usmrtili – ty upálili zaživa… Dohromady padesát životů.“

„Jak jste vyvázl?“

„S Boží pomocí. Anebo krutou hrou osudu? Někdy si říkám, že i můj popel měli raději spláchnout do Dunaje… Zpráva o zatýkání mě zastihla na zámku v Šintavě. Byl jsem tam na žádost barona Eszterházyho – jako mnozí další, i on na stará kolena zatoužil po elixíru života. Nejdříve jsem spěchal domů, ale těsně před Prešpurkem mi dorazila naproti zvěst, že už je po všem. Že to mračno na obzoru je ve skutečnosti kouř z hranic. A tak jsem obrátil oslíka a zachraňoval si holý život. Potloukal jsem se, kudy se dalo. Nějakou dobu jsem se skrýval u příbuzných na venkově, ale někdo mě udal, takže jsem se musel vydat dál. Nakonec jsem skončil v lesích za Hronem. Už pár let mám klid. Na prešpurské ghetto se zapomnělo… Ach, k čertu! Moje polévka! Zatímco tady žvaníme, dočista se mi rozvaří zelenina!“

„Jen pomalu, nemusíte se kvůli tomu popálit. Mně nebude vadit, když mě nakrmíte kaší. I tak mě polykání ukrutně bolí… Jako vlastně všechno. Ale bolest není to nejhorší.“

„Ne?“

„Horší je svrbění.“

„To se vám hojí rány. Dobré znamení.“

„Obávám se, že to není jen tím…“

„Vší jsme vás zbavili. A že to byl tuhý boj, možná jste takový nesvedl ani s Turky…“

„Proto jste mi oholili vlasy a vousy?“

„Proto. A abychom mohli zašít tu ránu na hlavě. Srostla dobře, ale stejně vám zůstane jizva. Nebyla to žádná úhledná rána, víte?

Zřejmě jste při pádu narazil hlavou do skály. Štěstí, že to lebka vydržela.“

„Vždycky mi říkali, že ji mám tvrdší než ostatní.“

„Hehe. Takové znám. Nebojte se, s tím svrběním něco uděláme. Až přijde Eržika, přikážu jí, aby vás zase umyla.“

„Cikánka, která se stará o čistotu. Jaký div!“

„Nesluší se trousit o ní pohrdavé poznámky, kapitáne. Divil byste se, jak je to bystrá a šikovná dívka. A jak dychtí po vědomostech. Chce být léčitelkou. A možná i vědmou a čarodějnicí, těch si cikáni hodně váží… Chtěl jsem jen říct, abyste je neházel do jednoho pytle.“

„Nebudu. Nechtěl jsem urážet. Jsem vám oběma vděčný…“

„To byste tedy měl. Hlavně jí. No, tady je polévka. Vydržte, podložím vám hlavu. Tak, a teď… Opatrně, ještě je horká.“

„Jen mě napadlo – za daných okolností, když mě krmíte jako děcko a umýváte a všechno kolem toho… Neodhodíme oficiality?“

„Jako začít si tykat?“

„Uhm. Jsem Kornel.“

„Kornel. To je z Kornelius?“

„Uhm.“

„Starobylé jméno. Pochází tuším ještě z dávného Říma.“

„Tušíš správně. Otec mě pojmenoval podle prvního římského legionáře, který přijal křesťanskou víru.“

„Vážně? O tom jsem neslyšel.“

„Proč bys měl? Jsi Žid.“

„Tvůj otec měl zjevně dobré úmysly, ale Kornelius ve skutečnosti není moc křesťanské jméno.“

„Já vím. Roh, tvrdý, mužská plodnost… Ale dokonce i jeden papež se tak jmenoval.“

„Hehe. Myslíš, že byl plodný?“

„Záleží na tom, jestli spával s osobami ženského pohlaví…“

„Chachacha!“

„Dost o poklescích papežů, Zachariáši. Smích mě bolí.“

„Právě jsem si vzpomněl na dalšího významného Kornelia. Agrippu. Velkého německého alchymistu a mága.“

„Toho, co vyvolával démony? Včetně Mefistofelova černého psa?“

„Strašidelné pohádky. Jako většina toho, co se o alchymistech vypráví.“

„No, ty o tom musíš něco vědět.“

„Kam tím míříš?“

„Jsi přece alchymista, ne?“

„Dejme tomu.“

„A okultista?“

„Hm…“

„Nechceš o tom mluvit?“

„Nepopírám, že mám znalosti i z těchto oblastí. Studoval jsem kabalu a částečně i jiná mystická umění. Sám se však považuji především za lékaře. Jestli mám být upřímný, zaradoval jsem se, když tě sem cikáni přinesli. Konečně pořádný pacient! Opravdová výzva, ne jen odstraňování bradavic a vaření lektvarů pro posílení potence.“

„Chápu. Takže jsem pro tebe něco jako studijní materiál. Jako když mistr Jesenius koupil od kata Mydláře mrtvého viselce na veřejnou pitvu. Rozdíl je jen v tom, že tohle tělo ještě žvaní.“

„Ať je to, jak chce, pro tebe to na věci nic nemění. Cílem je vyléčení pacienta.“

„Standardními metodami?“

„Cože?“

„Budeš mě jen krmit polévkami, nalévat bylinkovými odvary a natírat hojivými mastmi?“

„Mluv na rovinu. Bojíš se židovské magie?“

„Nebyl jsem celou dobu v bezvědomí. Slyšel jsem, jak Eržice vykládáš o Velkém Díle, o sefirotech a šémech. Já vím, co je šém, Zachariáši. Studoval jsem v Praze. Co za vzorec to sestavuješ, když si po nocích vypisuješ poznámky z té velké knihy? Jen mi neříkej, že se pokoušíš stvořit golema! Udělal jsi na mě dojem rozumného člověka, nepokaz to…“

„*Golem* není bláznovství, Kornelie. V Praze ti nejspíš namluvili, že je to vzteklá hliněná obluda, která boří domy a šlape po lidech, až jim pukají hlavy jako shnilá vejce. Jenže to je jen jedna z možností,

jak šém použít. Vlastně ta nejprimitivnější. Šém je napodobení Božího aktu stvoření. Prvním golemem byl Adam, jehož Hospodin také uhnětl z hlíny…“

„Och, takže toužíš po božských schopnostech?“

„Nepřekrucuj má slova, Kornelie. Chci odhalit tajemství šému. Je to velmi náročné a komplikované zaklínadlo. Maharal jím vdechl život do sochy vymodelované z vltavského bahna. Nic proti němu, udělal to s dobrými úmysly… ale mé ambice jsou vyšší. Chci šém modifikovat a učinit z něj prostředek nejen k oživování, ale zejména k léčení.“

„Čímž se dostáváme ke staré známé alchymistické posedlosti – a tou je snaha o vytvoření všeléku. Elixíru života.“

„Nazývej to, jak chceš. A klidně pokračuj v ohrnování nosem. Všechno dělám proto, abych tě uzdravil.“

„Koho chceš obalamutit, Zachariáši? Už jsem pochopil, o co tady jde; proč ses tak zaradoval, když mě sem cikáni přinesli. Hodím se pro tvé pokusy – hrouda rozstříleného masa a zpřelámaných kostí, na níž můžeš zkoušet kabalistické čáry máry. Chceš ze mě udělat golema? Nebo snad poslušného homunkula?“

„Vidím, že tě náš rozhovor unavil, Korneli. Měl by ses zase prospat, dřív než mě urazíš tak, že ti nebudu moci odpustit.“

„To je výstraha?“

„Opakuji – chci tě vyléčit. Ať už to otočíš, jak chceš. Jestli se mi to nepodaří, zřejmě už nikdy nebudeš chodit. Rozumíš? Nikdy. Ale pokud ano, pokud sestavím ten správný šém, všechna zranění se ti dokonale zahojí a ty se postavíš na nohy, jako by se celé to neštěstí s pádem do propasti nikdy neodehrálo. A, na to nezapomínej, budeš moci jet hledat svého syna.“

„Svého… Ale no tak, Zachariáši! Co to na mne zkoušíš? Nejdříve hrozby, teď sliby?“

„Co se s chlapcem stalo? Unesli ho? Ti samí chlapi, kteří tě zahnali do propasti?“

„Poturčenci. Přepadli náš statek… Neměň téma, Zachariáši. Co máš za lubem? Jaké pokusy na mně chceš provádět? A vůbec, i kdyby se ti podařilo zázračně mě vyléčit, o čemž velmi pochybuji…

jaké to bude mít následky? Co se ze mne stane? Uvažoval jsi o tom někdy?

Vyléčení je jedna věc… ale neříkej mi, že ten proces nezanechá stopy v mysli a duši léčeného.“

„Nu… hm…“

„Co? Trefil jsem se? Nikdy jsi o tom neuvažoval?“

„Dobře, máš pravdu. Na tento aspekt jsem nepomyslel…“

„Tak vidíš. A čekáš, že ti to jen tak dovolím? V tuto chvíli jsem sice bezmocný, vydaný ti napospas, ale ještě pár dní…“

„Můj šém nepotřebuje pár dní. Už je prakticky hotový. Jen ho musím vyzkoušet…“

„Neopovaž se!“

„Podívejme se! Co to do tebe vjelo? To si vážně myslíš, že…“

„Hola hej, co to slyším? Vy se hádáte?“

„Eržiko. Neslyšel jsem tě přijít…“

„Bodejť bys slyšel, mešteri. Sváříte se, že je vás slyšet až na úpatí Skalky.“

„Nepřeháněj.“

„Na mou duši. Ale vlastně z toho mám radost. Znamená to, že trádino je při síle. A tohle ho posílí ještě víc. Podívejte, co jsem donesla!“

„Co je v tom batůžku, děvče? Ten flek je od krve?“

„Od krve. A čerstvé. Jako tenhle… velký šťavnatý kus hovězího! Posílá ho můj dado. I když jsem ho musela chvíli přemlouvat. Upečeme ho? Nebo uvaříme guláš?“

„Eržiko, odkud je to maso?“

„Odkud asi? Z krávy. Z mladičké jalovice. Nedělala bych takový cirkus s tuhou podrážkou ze starého vola…“

„Děláš vola ze mě, Eržo. Odpověz, na co se tě skutečně ptám. *Odkud je to maso*?“

„Bratři přivedli kravičku, od Bzenice…“

„Řekni mi, že ji koupili. Za dukáty, které jste ze mě vymámili za tohohle nedůvěřivého a podezřívavého křesťanského paličáka.“

„Dukáty schoval dado. Nedal nám ani jeden.“

„U všech proroků, takže tu jalovici ukradli!“

„Neukradli. Našli ji. Hajduci prý hnali stádo podél Hronu, do Svatého Kříže nebo na zvolenský trh. Jalovička se jim zatoulala. V lese by zahynula, strhli by ji vlci. Bratři ji zachránili.“

„Zachránili… Hospodine, dej mi více trpělivosti! Eržo, Eržo, ta vaše cikánská povaha…“

„Neurážej, mešteri. Nejsme zloději ani nenažranci. O maso jsme se chtěli podělit. Jestli se ti to nelíbí, zase ho odnesu. V táboře je dost hladových krků…“

„Ne, počkej. Když už jsi ho přinesla… Za jiných okolností bych tě s tou zlodějinou vykázal, ale náš marod potřebuje lepší stravu. Dobrý hovězí vývar z kosti…“

„Co myslíš, Zachariáši, je to maso košer? Zabili cikáni jalovičku, jak káže Tóra?“

„Moc vtipné, Kornelie. Ty už dnes raději nic neříkej. A ty, Eržiko, vzkaž bratrům, že jednali velmi, velmi nemoudře. Jestli stádo opravdu hnali hajduci… Ti dokáží být zlí. Hodně zlí. A pomstychtiví. Musíme se modlit, aby si ztráty jalovice nevšimli…“

„Nebuď naivní, Zachariáši. Neexistuje hajduk, který by si nevšiml, že mu chybí kus ze stáda.“

„V tom případě prosme Boha, aby zakryl stopy Chmurových synů. Protože jestli je hajduci vyčenichají…“

„Už se tak neboj, mešteri. A když už musíš, strachuj se s plným břichem. Nabodněme maso na rožeň.“

„Hm, vlastně jsem spíš uvažoval o tom guláši.“

„Jak chceš. Nakrájím maso.“

„Ne. Já ho přichystám. Alespoň to ať je podle Zákona. Ty sežeň cibuli, houby, majoránku, česnek…“

„Nebude česnek pro trádina těžký?“

„Hm. Možná. Slyšíš, Kornelie? Pořád myslíme na tvé zdraví. A ty, jak projevuješ vděk? Podezříváním, nedůvěrou, předsudky, urážkami… Kornelie?“

„Tiše, mešteri. Usnul.“

„Chvála Bohu.“

~ ~ ~

Utíkal, co mu síly stačily. Nohy ho poslouchaly, přestože mu v podvědomí hlodalo podezření, že by neměly. Nebyl těžce raněný? Nezmrzačila ho martalovská střelba? Neležel bezmocný v nějakém temném pelechu?

Měl v tom zmatek. Určitě věděl jen jedno – že musí utíkat. Neohlížet se, nezpomalovat, jen běžet a běžet, aby vytvořil co největší vzdálenost mezi sebou a… kým vlastně?

Pomalu se rozednívalo. Do nížinného lesa se prodíralo kalné světlo. Netušil, kde přesně je, ale zřejmě se blížil k řece nebo močálu – pod nohama mu namísto nedávného šustění listí čvachtal vlhký mech. Houštiny vystřídalo vysoké rákosí a místo dubů a buků se kolem míhaly břízy, olše a vrby. V jednu chvíli mu cestu proťal pás stojaté, zatuchlé, zeleným kalem potažené vody – bezpochyby slepé říční rameno. Rychle se přes ně přebrodil. Na druhém břehu uklouzl a spadl do bláta, ale hned zase vstal a upaloval dál.

Už začínal lapat po dechu. V plicích ho píchalo a srdce jako by mělo každou chvíli puknout. Nohy zakopávaly o kořeny i jedna o druhou. Říkal si, že měl zalézt do nějakého úkrytu a aspoň trochu si odpočinout. Druhý hlas – hlas strachu – mu však křičel do mozku, aby běžel dál.

A pak znenadání les skončil; stromy jako by se rozprchly do stran. Dopotácel se k nepříliš široké, ale vodnaté řece. Přidržel se olše, nakloněné nad šplouchající vodu, a udýchaně se rozhlédl.

Oči se mu rozšířily překvapením a nadějí.

Na opačném břehu, přímo naproti, dřepěla osada. Dřevěnice na kůlech omývaných vodou, střechy z rákosí, rozprostřené sítě, stojany s rozvěšenými rybami, prosté čluny houpající se u nahrubo stlučeného mola. Z komínů stoupal kouř a po úzkých lávkách se od verandy k verandě motaly postavy.

„Pomoc!“ zakřičel. Hlas se mu lámal do vzlyků. „Pomozte mi, prosím! Segítsen, kérem!“ dodal, protože věděl, že tohle je Dolní Země.

Vylekaně se rozhlíželi. Spatřili ho a začali pokřikovat jeden na druhého. Ženy urychleně svolávaly děti, nešetrně je táhly domů a zavíraly dveře. Dva muži slezli po žebříku na molo a zamířili ke

člunům. Náhle se však zarazili, vyvalili oči, přešlápli z nohy na nohu… a rozběhli se zpátky k žebříku.

„Ne!“ volal za nimi zoufale. „Počkejte!“

Zaduněla kopyta. Vyděšeně se ohlédl. Z lesa se vyřítili jezdci. Koně ržáli. Od podkov létaly chuchvalce trávy a mokré hlíny.

„Támhle je!“

Pustil se olše a rozběhl se po mělčině. Voda mu cákala až nad hlavu. Musí se dostat do hlubších míst! Plavat sice neumí, ale raději se utopí, než by měl znovu padnout do rukou těch surovců… Neměl šanci. Hned byli u něj. Vzduchem šlehl karabáč. Pružná kůže se mu omotala kolem hrdla a strhla ho k zemi. Všechno zmizelo v gejzírech zakalené, kopyty zpěněné vody. Nadarmo šátral po krku a snažil se zbavit škrtícího sevření, karabáč ho nemilosrdně vytáhl na břeh. Zmítal se, vyvaloval oči, skučel, kašlal, dávil kalnou vodu.

Jezdci se jen řehtali. Ten s karabáčem sklouzl ze sedla, přešel k uprchlíkovi a s chutí ho nakopl.

„To máš za toho strážce, sráči jeden zavšivený. Byl to jenom srbský džaur, ale patřil k odě, a já nedovolím, aby nějaké štěně podřezávalo mé muže! Od ucha k uchu! Vždyť mu skoro upadla hlava! Kde jsi nabral tolik síly, ha? Nevymlátil jsem z tebe všechen vzdor? Jsem na tebe moc měkký? Tak s tím něco uděláme!“

Holínka se mu podruhé zabořila do žaludku. Zkroutil se jako plod v děloze. Než stačil popadnout dech, jezdec ho surově popadl za vlasy a zvedl z bláta. Druhá ruka se sevřela do pěsti.

„Už nikdy se nepokoušej utéct, špíno. Jinak na to, co jsem ti udělal doteď, budeš vzpomínat jako na mazlení. Jsi můj. Patříš mi. Zaplatíš za všechno, co mi způsobil tvůj zkurvený otec. On zemřel příliš rychle. Musíš trpět za něj. Až do konce svého žalostně krátkého života!“

Pěst se nejdříve vzdálila a pak bleskově přilétla zpět.

Zablesklo se. Mozek zasáhla exploze bolesti.

Potom ho spolkla vysvobozující tma.

~ ~ ~

„Miško!“

„Jenom klid, Kornelie. To se ti jen zdálo. Už je to pryč.“

„Zachariáši…“

„Vydrž, přinesu ti pití.“

„Zachariáši… počkej.“

„No?“

„To nebyl obyčejný sen…“

„To tedy nebyl. Trýznila tě noční můra. Házel jsi sebou jako ryba v síti. Zrovna jsem si říkal, že je načase tě probudit.“

„Tak jsem to… tak jsem to nemyslel. Viděl jsem ho.“

„Svého syna?“

„Uhm.“

„Je přirozené, že se ti o něm zdá. Svírá tě nejistota, co s ním je. Kdo ví, možná je v pořádku…“

„Není. Vím to. Neuvěřitelně trpí. Za mou nadutost. Ten karačiovský bastard se na něm mstí za to, co jsem mu způsobil já…“

„To všechno si jen namlouváš.“

„Ne! Poslouchej mě. Ten sen byl… tak živý. Byl jsem v Miškově kůži. Díval jsem se jeho očima. Snažil se utéct, ale oni ho chytili a dali mu strašlivou lekci. Někde na jihu…“

„Kornelie…“

„Musím jít za ním, Zachariáši. Musím ho najít a zachránit!“

„Už se uklidni, ano? Dobře víš, v jakém jsi stavu. Bez pomoci ani nevyjdeš na zápraží, tak přestaň blouznit o výpravě za Michalem…“

„Udělej to!“

„Cože?“

„Ten svůj pokus. Opus Magnum. Uskutečni ho. Máš už přece šém, ne? Svůj vlastní Strom života. Máš?“

„Víceméně ano. Kombinace sefirotů by měla být konečně správná…“

„Takže máš všelék na dosah!“

„Nu… ano. Vypadá to tak. Nejdříve ho ale vyzkouším na nějakém zvířeti…“

„Vyzkoušej to na mně! Buď mě to vyléčí, nebo zabije.“

„Kornelie, to není zrovna rozumné. Vzpamatuj se. Jsi rozrušený, neuvažuješ střízlivě…“

„Garantuju ti – mysl mám jasnou!“

„I kdyby ano, žádáš nemožné. Sám jsi přišel s obavou, že ten pokus může mít na subjekt nepředvídatelný dopad. Že zasáhne nejen tělo, ale možná i duši…“

„Nevykrucuj se! Od začátku jsi mě tomu chtěl podrobit. Proto jsi za mne zaplatil cikánům.“

„Asi ano, ale otevřel jsi mi oči…“

„K čertu! Židáku prokletý, ohluchl jsi i na druhé ucho? Už nemůžu čekat! Vyzkoušej to na mně! Postav mě na nohy! Předveď své znalosti a schopnosti. Ty jsi rodinu zachránit nestihl, já to ještě dokázat můžu.“

„Ach, Kornelie… mou rodinu… tam už se nedalo nic…“

„Nebalamuť mě. Vím, jak tě kvůli tomu hryže svědomí. Chceš, abych se utápěl ve stejných výčitkách? Pomoz mi uskutečnit to, co jsi ty nedokázal!“

„Kornelie…“

„Neblábol dokola mé jméno. Slib mi, že hned ráno se do toho pustíme.“

„Nevím, jestli se stačím tak rychle připravit…“

„Stačíš. Eržika ti pomůže. Nesmíme to odkládat.“

„Jsi si ale úplně jistý…“

„Vypadám na to, že mě sužují pochybnosti?“

„Ne, ale…“

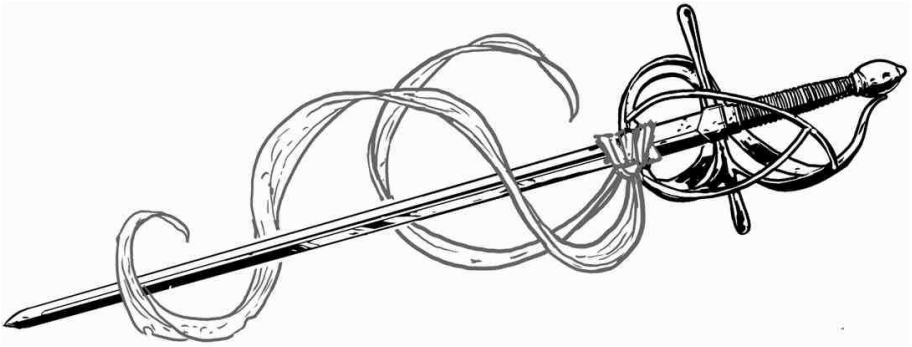
„Tak vidíš. Ráno to uskutečníš. Velké Dílo!“

„Velké Dílo. Hm… Doufejme.“

„Co?“

„Doufejme, že z toho nevzejde spíše dílo Satana.“

„Zachariáši… I kdybys ze mne na fleku udělal rohatého… tak ať! Aspoň té sebrance, která mi unesla syna, předvedu opravdové peklo!“

HLAVA ŠESTÁ,

v níž Báthory čelí dalším bolestným ztrátám a musí nalézt odvahu k setkání s člověkem, jemuž se dlouho neosmělil pohlédnout do očí.

Táhlý svah pokrývala vrstva balvanů, obyvateli nedalekých Wyhní nazývaná Kamenné moře. Byla vidět zdaleka – zatímco okolní kopce dřímaly pod přikrývkou hustého jehličnatého lesa, stráň posypaná šedivě-fialovými kameny zůstala lysá; jen tu a tam živořil trs bodláčí nebo osamělý keřík.

O původu Kamenného moře kolovalo mnoho pověr a pověstí – ty nejbujnější ho považovaly za zbytky dávnověkého pohanského hradu, pobořeného rozzlobenými archanděly. Bystrý pozorovatel však na první pohled rozeznal, že zde nestával hrad, ale obyčejné skalisko, zřejmě sopečná vyvřelina; v těchto končinách o ně nebyla nouze. Skalisko postupně zvětrávalo a pukalo a jednoho dne, možná během zemětřesení, se prostě rozsypalo. Největší kameny ležely na úpatí kopce a směrem k vrcholku byly čím dál menší a menší.

Zachariáš Lebbek se ochomýtal horní částí suťového pole, kde skály dosahovaly velikosti mužské pěsti. Tvářil se soustředěně. Občas se sehnul, zvedl některý z kamenů, několikrát jej obrátil v prstech a nespokojeně ho zahodil. Po nějaké době se narovnal,

promasíroval si kříž a zavzdychal. Ani ne tak bolestí jako spíše proto, že se nedokázal rozhodnout.

Náhle koutkem oka zachytil pohyb. Ztuhl a pomaličku obrátil hlavu.

Na kameni s ostrými hranami seděla ještěrka. Kamenné moře se jimi jen hemžilo, ale tahle byla jiná – měřila skoro dvě pídě a šupinky na zádech se jí leskly jako bronzové plíšky. Natočila hlavu, jako by chtěla velkého dvounohého vetřelce zhodnotit i druhým okem.

„Podívejme se," ušklíbl se alchymista. „Že by znamení?"

Sotva pohnul rukou, ještěrka se jen mihla – ocásek švihl o kameny a bleskově zmizel v tmavé škvíře.

Zachariáš se zájmem přešel ke kameni, z něhož ho tvor ještě před chvílí pozoroval, zvedl ho a obrátil.

Ne, nezalesklo se zlato a stříbro jako před očima pastýře ze starých štiavnických pověstí. Lebbek přejel prsty po hladké, odlomené straně kamene. Souběžné vlnovky v odstínech od sytě fialové až po narůžovělou vytvářely hezký vzor.

Zachariáš spokojeně pokýval hlavou.

S nálezem v kostnatých prstech se otočil, ukázal Kamennému moři záda a ponořil se do lesa na odvráceném svahu hory.

~ ~ ~

Den byl vlhký, sychravý a nevlídný. Mezi stromy se plazila mlha a měnila denní světlo v šedivý přísvit. Les vypadal strašidelně. Chmurovi stáli zády ke kamenitému srázu a probodávali šero mezi stromy ostražitými pohledy. Když na stezce zašustily kroky a z oparu se vynořila vysoká postava, polekaně sáhli po zbraních.

„Copak mě nepoznáváte?" zabručel Lebbek, než stačili spustit křik a pozvednout sekery a nože. „Zabedněnci pověrčiví…"

„Kde ses zapomněl, mešteri?" vytkla mu Eržika. Ještě ji hryzalo, že jí přikázal jít s ostatními.

„Na Kamenném moři," ukázal fialový kámen.

„Co je to?" ozval se Kornel z nosítek položených na zemi.

„Tohle… nu, tohle bude můj Kámen mudrců," vysvětlil Zachariáš, trochu v rozpacích.

„To myslíš vážně?“

„Naprosto vážně.“

Báthory se podezřívavě zamračil. „Oprav mě, jestli se pletu, ale není Kámen mudrců látka vytvořená složitými procesy ze směsi vzácných substancí? Nedokáže proměnit obyčejný kámen ve zlato?“

„Zlato?“ ožil vajda Chmura. „Proměníš ten kámen ve zlato, Lebko?“

„To sotva.“

„Ani to nezkusíš? Zlato by se hodilo. Nesli jsme trádina daleko…“

„Není to ani míle.“

„Ale hodně špatná cesta. Velká námaha. Nemám pravdu, čhave?“

Synové horlivě přikyvovali, tvářili se udýchaně a hřbety rukou si otírali úplně suchá čela.

„Dostanete zaplaceno, jak jsme se dohodli.“

„Prošli jsme údolím,“ pokračoval Chmura v naříkání. „Mohli nás zahlédnout gadžové. V bahně u potoka hned pod cestou zůstaly stopy. Co když je najdou drábové? Hodně nebezpečné. Dej víc dukátů…“

„Dost!“ zavrčel Zachariáš. „Nebudeme smlouvat. Ne tady a teď. Potřebuji se soustředit.“

„Ale nějaké lóuve…“

„Nechte toho, dado,“ vstoupila mezi otce a učitele Eržika. „Mešteri potřebuje ticho a klid. Udělá velké zaklínadlo.“

„Jen aby,“ ozval se znovu Kornel. „Protože jestli je tenhle šutr nalezený někde v lese Kámen mudrců…“

„Není,“ odsekl Zachariáš. „Ale bude. Sice ne stvořený z karmotu nebo alkahestu a určitě bez schopnosti transmutovat prvky, ale… věřím, že panaceu s jeho pomocí vytvoříme.“

„Támhle?“ obrátil Kornel pohled k úpatí kopce. Zurčel tam pramen a voda vytvořila mezi balvany nepříliš široké, avšak hluboké jezírko.

„Přesně tak,“ přisvědčil Lebbek.

„Tohle bude fontána božského nektaru, pramen ambrózie, elixír života? V něm mě vykoupeš a zázračně uzdravíš?“

Zachariáš se na něj nevrle zamračil. „Neuškodila by ti trocha pokory a víry, Kornelie. Odpusť si ten posměšný tón. Sám jsi včera naléhal…“

„Dobrá, dobrá… Dělej, co zamýšlíš. Hlavně ať už to máme za sebou.“

Alchymista si z ramene sňal objemný vak a vytáhl z něj baňatou lahvičku, štětec a stočený pergamen. Posadil se na balvan, rozprostřel hustě počmáraný svitek a začal z něj přepisovat znaky na přinesený kámen. Namísto inkoustu používal hustou, tmavě rudou tekutinu z lahvičky. Kornel ho v noci pozoroval při její výrobě – Zachariáš jako jednu z přísad použil vnitřnosti z užovky.

Vajda Chmura mezitím obcházel jezírko a větřil jako vlk.

„Určitě chceš trádina namočit do téhle vody, Lebko?“ bručel. „Smrdí jako rezavé železo. Možná si sem čerti chodí umývat okovaná kopyta. Anebo vytéká přímo z pekla. Asi proto je tak horká. Hele, jak se z ní kouří…“

„Ta voda je nejen bezpečná, ale také velmi zdravá,“ odsekl Zachariáš, shrbený nad svitkem, kamenem a kalamářem. „My jen znásobíme její léčivou sílu. A už nevyrušuj. Kdybych jen jediný znak namaloval špatně, může to mít neblahé následky.“

„Ty vážně chceš, abych si to rozmyslel,“ utrousil Kornel.

Zachariáš si ho nevšímal. Pokynul Eržice. „Svlékněte pacienta a ponořte ho do jezírka. Za chvíli začneme kurýrovat.“

Dívka se bez otázek sklonila k nosítkům a stáhla z Kornela ovčí houni. Bratři jí přiskočili na pomoc a společně svlékli raněnému propocenou halenu. Nezastyděl se, neupadl do rozpaků – jednak si na Eržičin pohled na svou nahotu už zvykl, jednak ho plně zaujala bolest v ranách a špatně srostlých zlomeninách. Když ho cikáni opatrně pokládali do jezírka, musel zatnout zuby, aby nezaskučel. Voda byla teplá, skoro horká. V nezahojených ranách štípala jako pepř.

Zachariáš se špičkou jazyka mezi rty dokončil poslední opatrný tah štětcem. Potom odložil všechno ostatní, a drže pokreslený kámen špičkami všech prstů, chvíli na něj foukal. Když záhadná barva zaschla, vstal a přešel k jezírku.

„Voda ty znaky smyje,“ utrousil Kornel. Ležel na kamenech v jezírku a hladina mu sahala až k bradě.

„Víru a pokoru, Kornelie,“ připomněl mu Lebbek, sehnul se a opatrně ponořil kámen do vody. Okamžitě klesl na dno, kde se zastavil o Báthoryho nohu. Voda zůstala čirá – ať už Žid přimíchal do barvy cokoli, nerozpouštěla se.

„To jen tak? Nebudeš přitom šermovat rukama a hrozivým hlasem přednášet tajemná zaklínadla?“

„Kornelie,“ nadechl se Zachariáš zhluboka a to oslovení znělo ještě více otcovsky než od Bartoloměje Báthoryho, „napsal jsem na kámen ve speciálním pořadí a seskupení slova, z nichž každé je Božím jménem. Myslíš, že to můžu ještě posílit blábolením nějakého *avra kedavra*?“

Nečekaje na odpověď se alchymista otočil a zase se chopil štětce a kalamáře.

„Nehýbej se!“ přikázal, když se vrátil a poklekl ke Kornelově hlavě, položené na kamenech.

Báthory poslechl. Lepkavý štětec mu putoval po čele od konce nové jizvy až k levému spánku.

„To je hebrejsky?“

„Nerozuměl jsi? Nehýbej se. Nekrč čelo, jinak rozetřeš znaky a změníš jejich význam. Věř mi, to nechceš. Ani nikdo z nás.“

Zachariáš dokončil slovo a podal psací potřeby Eržice, která mu zvědavě nahlížela přes rameno.

„Co teď?“ zeptal se Kornel.

„Teď se nadechni.“

„He?“

Zachariáš položil dlaň na Kornelovu oholenou, zjizvenou hlavu a zprudka mu zatlačil na temeno. Báthory v poslední chvíli hltavě zalapal po vzduchu.

Vzápětí se ocitl pod hladinou, oči a ústa zavřená, tváře nafouknuté. Z nosu mu uniklo několik bublin. Horká voda kolem něj zavířila.

Čekal. Srdce mu bušilo divoce a hlasitě jako už dlouho ne. Když ucítil potřebu nadechnout se, zachytil se jakž takž zdravou pravačkou

kamenů a odstrčil se k hladině. Jenže Zachariášova ruka ho s překvapivou silou zase zatlačila zpátky.

Kornel sebou zazmítal.

A v následující vteřině, těsně předtím, než začal panikařit, to náhle ucítil. Překvapeně znehybněl.

Pochopil totiž, že vykřikování zaklínadel starý felčar skutečně nepotřeboval. *Tohle* totiž nebylo žádné pouťové kouzlo. Tohle bylo… něco jako…

Ó, Všemohoucí!

~ ~ ~

Jezero bylo mnohem větší. Vyplňovalo celé údolí, na širším konci přehrazené hrází z masivních kamenných bloků. Neobklopoval ho les, ale sluncem spálená skaliska, z nichž vítr zvedal mračna prachu. A rozhodně nemělo průzračnou vodu a železitou vůni.

Úděsně páchlo. Příčina byla zřejmá na první pohled – podél břehů, hlavně u propusti, pokrývala hladinu odporná, hmyzem a drobnými vodními živočichy se hemžící vrstva.

Zbytky mrtvol a zdechlin. Cáry kůží, chuchvalce krví slepené ovčí vlny, žalostně trčící kopyta, hnáty s povlakem shnilého masa, tu a tam propletence nafouklých střev. A lebky. Většinou rozdrcené, jak se někdo snažil dostat k mozku, ale i tak se dalo rozeznat, že ne všechny jsou jen zvířecí.

Zakašlal, naklonil se v sedle a hlučně si odplivl. Už chápal, proč voda z přehrady – jediného zdroje vody široko daleko – otrávila celý kraj. Proč město dole na pláni zachvátil mor.

Byl nejvyšší čas to zarazit. Pobídl koně.

Podél jezera se vinula stezka, loket široká terasa zařízntá do příkrého skalnatého břehu. Podkovy chvíli zvonily na kamenech, chvíli hluše dusaly v závějích jemného písku. Zvířený prach škrábal v krku a nozdrách, ve žlutavém povlaku se usazoval na koňské hřívě a jezdcově plášti. Pot stékal zpod přilbice s pohyblivými lícnicemi a štípal v očích.

V pravačce nesl kopí – ratiště zastrčené pod paží, hrot neustále skloněný proti hladině nádrže. Na levém zápěstí měl nasazený obdélníkový štít s velkou puklicí uprostřed. O stehno se mu otírala

pochva s krátkým jednoručním mečem. V oku na sedle se houpala válečná sekera.

Údolí se postupně zužovalo, až se změnilo v úzkou tmavou soutěsku. Tam, u pramene, byla voda viditelně čistší. Také zápach zeslábl.

Nepochyboval, že svého soupeře nalezne právě zde. Nasvědčovala tomu i vzrůstající nervozita jeho oře. Kůň neustále větřil, frkal, pohazoval hlavou a bušil kopyty do země, jako by šlapal po klubkách hemžících se hadů.

Na konci úžlabiny jezdec zastavil. U paty skaliska, z něhož v kaskádách zurčela bystřina, byla voda překvapivě hluboká. Zadíval se pod hladinu.

Ve stínu pod podemletým skaliskem se něco pohnulo. Kůň vyvalil oči, zaržál a ucouvl. Bojovník musel rázně zatáhnout za uzdu, aby mu zabránil obrátit se na útěk.

„Vylez!“ zakřičel a přehmátl si kopí tak, aby měl hrot na straně malíčku. „Slyšíš, nakažený červe?! Ve jménu Božím – ukaž se, zkurvenče!“

Tentokrát se o dno otřel naprosto zřetelný černý obrys. Voda se zčeřila a nad hladinu vyrazil proud bublin.

Jezdec pozvedl štít.

Voda vytryskla do výšky a pocákala vyprahlá skaliska. Z gejzíru se vymrštilo pružné tělo s černými šupinami na zádech a zlatavými na břiše. Tlama s kmitajícím rozeklaným jazykem chňapla po rytířově oři.

Kůň se se šíleným rykem vzepjal na zadní.

Zaskočený Báthory vyletěl ze sedla a zřítil se obličejem na stezku.

Alespoň mu to tak připadalo. Při dopadu obličejem do malé písečné duny si nevyrazil dech, nezatmělo se mu před očima, neochromila ho bolest. Zvedl se na všechny čtyři a zmateně se ohlédl.

A zjistil, že bojovník ve zbroji římského legionáře se pevně sevřenými koleny stále drží v sedle, odhodlaně křičí a rozhání se kopím.

V tu chvíli si Kornel vzpomněl, že podobnou scénu už viděl. Na ilustracích v zažloutlé knize, z níž mu otec jako malému chlapci četl prastaré křesťanské legendy.

U Kristovy krve, co se to děje?

Řičící kůň dopadl předními kopyty zpátky na břeh. Jezdec využil energie tohoto pohybu a zprudka bodl. Hrot kopí vnikl do zubaté tlamy a srazil černého ještěra dolů. Nenávistné syčení zadusila voda, kterou okamžitě zakalila tmavá krev. Ještěr se divoce zmítal, švihal ocasem o hladinu i do skal, naprázdno hrabal pařáty. Jezdec svižně seskočil z koně, nepouštěje kopí. Pevně se rozkročil na břehu a prudce zatlačil na ratiště. Hrot se vynořil mezi šupinami před prvním párem zakrslých nohou a přibil netvora ke dnu jezírka.

Zdálo se, že křeče nikdy neustanou. Bojovník však vytrval a zůstal na kopí pověšený, dokud ocas neprořízl hladinu naposledy. Tlapy s blánami mezi prsty ještě jednou naslepo zašátraly po kamenech na dně a potom černé tělo konečně znehybnělo. Ve vodě plynoucí k hrázi se trhaly rudé šmouhy.

Rytíř pustil ratiště, ustoupil od hrany, sňal si přilbici a dlaní si vytřel pot z obočí. Potom se náhle otočil a pohlédl přímo na Kornela.

Báthory mimovolně o krok ucouvl.

„Do prdele, co jsi zač?“ zavrčel drakobijce.

„Já? Já…“

„Nekoktej a odpověz.“

„Vlastně ani nevím.“

„Nevíš? Jak to můžeš nevědět, pitomče?!“

„Netuším, kým jsem tady a teď. Ještě před chvílí jsem byl tebou.“

„To jsem si všiml. Jako by se mi v hlavě převalovaly cizí myšlenky. Brr, tfuj. Jak k tomu vlastně došlo?“

„Řekl bych, že tohle celé je jen vidina.“

„Hm.“ Rytíř si prsty prohrábl řídké vlasy. „Asi to tak bude. Ale rozhodně je to tvůj sen. Já bych si tě určitě nepředstavoval. Netuším, kdo jsi.“

„Jsem… voják jako ty. Rytíř řádu draka. Na jeho počátku jsi stál ty.“

„Takže jsi něco jako můj následovník?“

„Něco takového. I když nejsem příliš hoden nosit tvůj erb…“

„Můj erb?“

„Draka s křížem vyřezaným do zad.“

„Kříž vyřezaný… To není špatný nápad. Přesně tohle té zasrané obludě udělám.“

„Proslavíš se tím. Prohlásí tě za svatého. A budou k tobě s úctou vzhlížet nejudatnější křesťanští rytíři.“

„Skutečně? I ty jsi bojovník kříže?“

„Ne příliš svědomitý…“

„Možná proto jsi tady. Aby sis připomněl své povinnosti.“

„Zjevně. Abych viděl, jak zabít bestii.“

„Nějaká nestvůra řádí i ve tvém čase a zemi?“

Kornel po krátkém zaváhání přikývl. „Řádí. Drak s mnoha hlavami. S tisícovkami hlav. A já ho musím zastavit. Jako ten mor, kterým ještěr nakazil město pod přehradou.“

Drakobijce se letmo ušklíbl. „Zdá se, troubo, že už víš, kdo vlastně jsi. Ba co víc, nalezl jsi své poslání.“

„Problém je v tom, že už jedno mám. Musím zachránit syna. Zmocnila se ho ta tisícihlavá pohanská obluda…“

„Buď chlap. Musíš se povznést nad osobní zájmy.“

„Ne. To jsem dělal několik let. Zapřísahal jsem se, že od této chvíle bude na prvním místě rodina. Když nedokážu ochránit ani vlastní dítě, jak bych mohl bojovat za vyšší principy?“

„Hm, na tom něco je. Jenže možná nebudeš mít na vybranou. Co když už obluda tvého syna zhltla?“

Kornel se zděšeně zadíval bojovníkovi do obličeje. Pak najednou stočil pohled kousek vedle a oči se mu rozšířily ještě víc.

„Co je?“ zavrčel rytíř, když viděl, jak Báthory civí přes jeho náplecník.

Ratiště kopí sebou škubalo ze strany na stranu.

„Pozor!“

Hladina pod pramenem znovu vybuchla. Bojovníkův kůň zařičel strachem a chtěl se obrátit na útěk. Jeho pán byl rychlejší. Popadl oře za uzdu a vyškubl z koženého oka u sedla sekeru.

Černý ještěr v posledním poryvu síly zaútočil. Ratiště kopí, stále trčící z krvavé tlamy, jen těsně minulo rytíře a narazilo do skály.

Drak se svezl po dřevci – hrot se mu vynořil z rány na krku o dobré dva lokty.

Bojovník nezaváhal a rozehnal se sekerou. V nejvyšším bodě rozmachu ji otočil v dlaních – hlavice měla na jedné straně ostří, na druhé ostrý trn. Bodec hnaný veškerou rytířovou silou zasáhl ještěrovu hlavu a přes lebku se zarazil přímo do mozku.

Netvor sebou zuřivě házel. Podrazil nohy přemožiteli i záhadnému svědkovi souboje. Kornel se zřítil ze stezky. Otevřel ústa, ale než stačil vykřiknout, narazil do rozbouřené hladiny. Ta se vzápětí zavřela.

Koupal se v dračí krvi.

~ ~ ~

„Koukejte!“ hlesl vajda Chmura, z bezpečné vzdálenosti natahující krk a zírající do vody pod pramenem. „Devla miro! Vidíte?“

„Vidíme,“ zabručel Zachariáš, který také poodstoupil od jezírka a tvářil se, jako by ho nevýslovně mrzelo, co právě udělal.

„To musí strašně bolet,“ cedila Eržika skrz zaťaté zuby.

„Nemyslím, že to cítí,“ zavrtěl alchymista hlavou. „Alespoň v to upřímně doufám. V opačném případě jsem mu způsobil taková muka, že by mě obdivoval každý inkvizitor.“

„Neutopí se? Už se nevynořil strašně dlouho…“

„Taky mám obavy. Ale neodvážím se to přerušit. Mohlo by to mít ještě horší…“

Nedopověděl. Cikáni sebou škubli, jako když do nich střelí, a jako na povel se obrátili k lesu.

„Co je?“ zmateně se ohlédl nahluchlý alchymista. „Co jste slyšeli?“

„Kroky,“ odpověděla mu bledá Eržika.

„Možná jen drozd poskakuje houštinami…“

„Ne, mešteri. Někdo se sem plíží.“

„Ko hin odoj?“ zavolal Chmura chraplavě, vytáhl z kapsy zavírací nůž a vysunul píď dlouhou zubatou čepel. „Čorto! Jsi to ty? Přikázal jsem ti hlídat tábor!“

Žádná odpověď. Porostem se proplétaly cáry mlhy.

Potom v přítmí pod stromy zaznělo kovové cvaknutí.

Vajdovi synové jako na povel vyškubli sekery a nože.

„Ani hnout, špinavci!“ štěkl kdosi.

Zdřevěněli.

Z křoví se totiž rázně vynořily dvě pistole s nataženými kohoutky, za nimi dvě ruce a potom zarostlý kolohnát v beranici a obnošeném dolománu, hruď překříženou bandalíry.

„Nerozuměli jste? Jestli se o něco pokusíte, na místě vás pobijeme!“

~ ~ ~

Cikáni zírali do dvou hlavní, na konci se hrozivě rozšiřujících. Eržika přidušeně zakvílela, Lebka jen vytřeštil oči a brada se mu rozechvěla.

Ozbrojenec kráčel k prameni. Z houští po stranách stezky se vynořili další dva chlapi. Ti nechali pistole za opasky, v dlaních svírali šavle. K tomu jeden vytáhl fokoš, druhý baltu. Rozestoupili se, aby cikánům odřízli ústupové cesty.

„Hnidy zlodějské,“ odplivl si chlap s pistolemi. „Mysleli jste, že si toho nevšimneme? Anebo že nevyčenicháme vaše stopy?“

„Neunáhlete se, pánové,“ zvedl Lebka ruce ve smířlivém gestu. „Promluvme si jako rozumní…“

„Zavři hubu, židáku!“ zamířila na něj jedna z bambitek. „A vy odhoďte ty žabikuchy! No tak! Zavedete nás do tábora. Jestli tam nenajdeme naši jalovici, draze za ni zaplatíte!“

„Zaplatí, i kdyby ji nesežrali,“ vycenil chlap vlevo vykotlané zuby. „Za nepříjemnosti, které nám způsobili. Všiváci zasraní!“

„Tak co bude s tím nožem?“ zavrčel vůdce hajduků, došel k Chmurovi a přitiskl mu ústí pistole k čelu. „Pustíš ho, nebo ti mám ustřelit palici?!“

Vajda se mu podél zbraně zahleděl do očí.

„Nechceš střílet,“ řekl tiše.

„Cože?!“ dloubla ho trubka hlavně do čela, až se zapotácel.

„V táboře by vás zaslechli. Hned by popadli zbraně a běželi nám na pomoc. To nechcete. Jinak byste nás už postříleli.“

„Na mou duši ti vystřelím ten chytrácký mozek z lebky!“ Hajduk ustoupil na vzdálenost natažené ruky, jako by nechtěl, aby ho zacákala cikánova krev, a pevněji sevřel pažbu pistole.

„Stejně nás zabijí,“ utrousil Chmura cikánsky. V očích upřených do velitelova obličeje se mu rýsovalo zoufalé odhodlání.

„A potom všechny v táboře,“ šeptl nejstarší ze synů. „Musíme je…“

„Co to žvaníš?“ vykročil proti němu chlap se shnilým chrupem. „Nesyč jako had, nebo ti vyříznu ten černý…“

„Na ně, čhave!“ vykřikl vajda, bleskově uhnul hlavou od pistole a švihl proti hajdukovi křivákem.

„Ne!“ zaječeli Erža a Lebka jednohlasně.

Velitel pohotově uskočil – zubaté ostří ho škráblo do bandalíru – pozvedl proti Chmurově bojovně zkřivené tváři druhou pistoli a stiskl spoušť. Zaburácel výstřel.

~ ~ ~

Vajda se prudce zřítil na zem, doslova zmizel z tváře světa. Jeho syny potřísnila kaše z krve a mozku.

Zaječeli a vyrazili do útoku.

Nejstarší mladík švihl dlouhatánským nožem. Kolozubý hajduk ho lehce odrazil šavlí, otočkou se dostal za mladíka a sekl ho baltou do kříže. Páteř slyšitelně praskla.

Velitel se k cikánům natočil pravým bokem a vypálil z druhé zbraně. Smršť sekaného olova měla zasáhnout nejmladšího Chmuru, ten se však duchapřítomně vrhl k zemi. Za ním stojící Lebka se zlomil v pase, Eržiku zasáhlo olovo na okraji rozptylu do ramene. Oba upadli zároveň – stařec s bezmocným chrčením, dívka s ohlušujícím výskotem.

Prostřední Chmura se ohnal sekerou. Třetí hajduk nečekal, až ostří dopadne, a sekl soupeře šavlí tak silně, až mu útočící ruku oddělil v lokti. Cikán nestačil ani vykřiknout – hajduk ihned švihl fokošem, který svíral v druhé ruce. Krátké špičaté ostří prorazilo zmrzačenému mladíkovi lebku.

Nejmladší vajdův syn, k smrti vyděšený střelbou, krví a zmatkem, vyskočil jako srnec a chtěl se rozběhnout k lesu. Vzduchem se však mihla velitelova kouřící pistole. Okovaná pažba praštila cikána do obličeje. Vyplivl zuby a krev a odporoučel se k

zemi. Hajduk si zastrčil bambitku za odranou šerpu, tasil šavli, dupl na plazícího se mladíka a vší silou jej sekl do zátylku.

Eržika se svíjela na kamenité zemi a hlasitě naříkala. Držela se za poraněné rameno a mezi prsty jí crčela krev. Když se pokusila vstát, do boku ji nakopla holínka. S vyraženým dechem se převalila na záda.

„Zůstaň pěkně na zemi, čubko," sehnul se k ní velitel. „Zaplatíš nám za jalovičku hned tady a teď."

„Chceš ji ošoustat?" podivil se druhý hajduk. „Takovou zavšivenou cikánskou špínu? Vážně?"

„Vypadá čistěji než ty, Arpáde. Ani vší nemá víc."

„Ale smrdí! Cikánštinou, fuj! Já do ní ptáka nevrazím. Určitě by mi uhnil."

„Nechceš, nemusíš, nikdo tě nenutí. Pišto, klekni jí na ruce! Kroutí se jako úhoř!"

„Nejdřív ji podřízni. Může tě poškrábat nebo kousnout, ještě něco chytíš…"

„A kdo nás zavede do tábora, pitomče? No tak, kurvo, roztáhni kolena! Kopeš jako panna! Neříkej mi, že se na tobě nestřídal táta s bratry! Cikánům je to přece jedno, pelešíte se všichni dohromady. Proč bys nepodržela i mně?"

Arpád nechal kumpány zápasit s vřískající dívkou a zamířil k jezírku. Obličej měl zacákaný krví z ruky prostředního Chmurova syna.

„Ale do prdele!" zaklel, když se zastavil u pramene. „Ferenci!"

„Co je?" štěkl velitel, nedočkavě šátrající Eržice pod suknì.

„Tady je ještě jeden."

„Živý?"

„Zdá se, že dýchá. Ale asi nevnímá. To je divné…"

„Co?"

„Něco má načmárané na čele. A není to normální křesťanské písmo, to poznám, i když neumím číst. Tfuj! Co jsme to vlastně přerušili, chlapi? Slyšíš, čubko? Co jste to tady prováděli? Nějaké židovsko-cikánské čarodějnické rituály?"

Eržika neodpověděla. Měla právě jiné starosti. Zoufale křičela a snažila se zabránit hajdukovi se staženými kaťaty, aby se jí probojoval k rozkroku.

„Možná," přemýšlel Arpád nahlas, „jsme toho chlapa zachránili na poslední chvíli. Zdá se, že ho ta sebranka chtěla obětovat Belzebubovi. Ta voda smrdí jako čertí prdy." Dřepl si k jezírku a šťouchl do bezvládného muže. Ten ležel s hlavou položenou na kamenech na břehu a z úst mu s tichým bubláním vytékala kalná, jakoby krvavá voda. „Slyšíš? Prober se! Co jsi zač?"

Nahý muž otevřel oči.

~ ~ ~

„Do háje, co to… ghchrrr…"

Ferenc, svírající v dlani ztvrdlý úd a pokoušející se ho zasunout do Eržičina lůna, vzhlédl. Také Pišta se ohlédl.

Arpád se hrbil nad jezírkem. Příčinou prapodivné polohy byla bezpochyby jeho vlastní šavle, jejíž čepel mu na délku pídě vyčnívala ze zad.

Prudké trhnutí uvolnilo zbraň z rány. Chrčící Arpád sebou bezvládně plácl do jezírka. Tím uvolnil kumpánům výhled na nahého chlapa, který se právě po kolenou vyškrábal na břeh. Přitom křečovitě kašlal a dávil vodu.

„Zabij ho!" štěkl Ferenc na Pištu.

Hajduk mlaskl skrz děravé zuby, zvedl kolena z Eržičiných zápěstí, popadl baltu pohozenou na zemi, vstal a zamířil k prameni.

Naháč, ještě pořád na všech čtyřech, vzhlédl.

Pišta se obouruč rozehnal sekerou.

Muž z jezírka něco vykřikl, nečekaně rychle se zvedl na kolena a sekl hajduka šavlí přes břicho. Vystříkla krev. Pišta vyvalil oči a zalapal po dechu. Balta mu vyklouzla z prstů a zazvonila na kamenech za ním.

„Kurva!" prskl Ferenc a snažil se vyhrabat od Eržičiných nohou. Štíhlá stehna jej však pevně sevřela, lýtka se zahákla kolem boků. Překvapeně sklonil pohled. A zjistil, že v těch několika málo okamžicích, kdy cikánce nevěnoval pozornost, se zmítala nejen proto, aby mu unikla. Snažila se dosáhnout na otcův pohozený nůž.

Ferenc zaklel a sáhl po fokoši.

Eržika se bleskově nadzvedla a s nenávistným výkřikem vrazila vajdův křivák Ferencovi pod ucho. Zařval a rozmáchl se fokošem. Dívka vytrhla čepel z rány – vytryskla krev – a nazdařbůh bodla hajduka do obličeje. Nůž zasáhl oko, avšak do mozku nepronikl – zaskřípal o lebku v očním důlku. Eržičina dlaň sklouzla po křiváku a řízla se o čepel.

Ferencův fokoš udeřil. Eržika trhla hlavou. Špičaté ostří zajiskřilo na kameni a useklo pramen černých vlasů.

Hajduk se z posledních sil rozehnal znovu.

Na kamení zapleskaly bosé nohy. Sykla ocel. Puklo to, jako když ostrý nůž rozpoltí tykev.

Ferenc zemřel potupně, se staženými kalhotami a holým zadkem, křečovitě se zmítajícím mezi Eržičinými stehny. Krev stříkala z rozpolcené hlavy jako z čerstvě naraženého sudu s červeným vínem.

Erža hlasitě naříkala a pokoušela se ho ze sebe svalit. Někdo popadl hajduka za límec a odtáhl ho stranou. Dívka vzhlédla na úplně nahého, krví zacákaného muže a vylekaně se odstrčila patami.

„Jen klid, Eržiko. To jsem já. Dýchej zhluboka. Už ti nikdo neublíží.“

„Trádino…“

„Ano, já. Neboj se.“

„Žiješ.“

„Žiju. Ale tebe trefili…“

Chtěl se jí podívat na rameno, ale nestihl to.

„Dado! Phrale!“ vykřikla a po čtyřech se vrhla k nejmladšímu bratrovi a pak k otci. Třásla jimi, jako by jen spali, hladila je, zoufale objímala. Jak jinak, nereagovali. Eržičino naříkání se neslo lesem.

Kornel zaslechl sténání. Otočil se, přešel k Lebkovi a klesl k němu na kolena. Zachariáš si zkrvavenýma rukama svíral břicho. Skvrna na chalátu byla velká a tmavá; nevěstila nic dobrého.

„Kornelie…“

„Nic neříkej, Zachariáši! Ošetříme tě.“

„Zbytečně…“

„Není to tak hrozné. Znám spoustu chlapů, které zasáhli do břicha, a dnes tancují odzemek a plodí zdravé syny…“

„Kornelie… Vím, že umírám…“

„Ponořím tě do jezírka. Pořád je v něm Kámen mudrců. Jenom ti musíme napsat na čelo ten správný šém. Na tom tvém svitku…“

„Korneli!“ Krev vyrážející na rty potvrdila, že Zachariáš mele z posledního. „Žiješ. A jsi… zdravý.“

Báthory se nadechl. „Jo. Chodím a můžu se prát. Nic jiného nepotřebuju. Ti, kdo udělali tohle, už buší na pekelnou bránu.“

„Vyléčil jsem tě…“ šeptal stařec. Oči už se mu zakalovaly. „Vytvořil jsem panaceu… nektar života… Kornelie?“

„Poslouchám tě, Zachariáši,“ vzal ho Báthory za šátrající ruku.

„Ty jsi mé Velké Dílo… můj Opus Magnum…“

Kornel se smutně usmál. „Vypadá to tak. Vynasnažím se být toho hoden.“

Lebka se pokusil úsměv opětovat. Tělem mu však škubla křeč, z úst unikl vlhký chropot, oči se obrátily v sloup.

„Ne!“ vykřikla Eržika.

Jenže údy ochably a šedivá hlava klesla.

Dívka se přisunula k nebožtíkovi a začala mu lomcovat chalátem. „Neumírej, mešteri! Slyšíš? Musíš uzdravit otce a bratry! Tak jako trádina!“

Kornel ji musel popadnout za ruce a odtrhnout křečovitě sevřené prsty z Lebkova oděvu. S pláčem se mu schoulila v náručí. Z rány na rameni ztratila mnoho krve, takže ji zanedlouho zmohla únava.

Lesem se blížily hlasy a dusot běžících nohou. Báthory sáhl po šavli, ale z houští se vynořili jen ostatní cikáni z tábora. Zaslechli ozvěny vzdálených výstřelů a vyrazili vajdovi na pomoc. Jakmile spatřili, že dorazili pozdě, dali se do kvílení, hořekování a lomení rukama.

Kornel odevzdal Eržiku do jejich rukou a vstal. Mysl měl překvapivě jasnou a přesně věděl, co je potřeba udělat.

„Potřebuju šaty,“ pronesl. „A boty. A zbraně. Pomozte mi svléknout ty svině.“

Ochotně přiložili ruce k dílu. Co si nevzal Báthory, okamžitě pobrali sami.

~ ~ ~

V Lebkově chýši bylo tak bezútěšně prázdno, že Kornel obětoval pár minut a roztopil v pícce. Dvířka nechal otevřená, aby kmitavé světlo ohně tmavou komnatu aspoň trochu prosvětlilo. Překvapivě silný pocit zármutku tím však nepřebil. Chvíli přemýšlel, jestli udělal dobře, když Zachariášovo tělo nechal cikánům a přikázal jim pohřbít ho společně s Chmurou a jeho syny. Jenže na to, aby nebohému zajistil řádný židovský pohřeb, neměl čas ani prostředky.

Ze svých věcí našel v chatrči jen kroužkovou suknici a český tesák. Jeho šatstvo a obuv, roztrhané, nasáklé krví a proděravělé kulkami a hroty šípů, Lebka dávno spálil. Pancíř, také na několika místech poškozený, natáhl na propocenou halenu a na něj oblékl odraný kožený kabátec s rukávy po lokty. Opásal se řemenem, k boku připjal opasník s pochvou na šavli, přes hruď převěsil bandalír. V širokých kožených poutkách už měl zastrčený pár pistolí. Byla to veteš s hlavněmi dlouhými jako předloktí, ale aspoň měly moderní křesadlové zámky. Samozřejmě nezapomněl ani na zásobu kulek a prachu. Kromě šavle sebral jednomu z hajduků baltu – sekera s dlouhým toporem, čtvrtobloukovým ostřím a hrozivým železným trnem mu připomněla zbraň, kterou svatý Jiří v jeho vidině dorazil draka. Rozhodl se to považovat za znamení.

Už ho zde nic nedrželo. Rozhlédl se po prázdné místnosti, povzdechl si, krátce se pomodlil za Zachariášovu duši a nasadil si ukořistěný klobouk. Široká střecha byla na okrajích roztřepená, jako by ji okousaly myši. Obrátil se ke dveřím…

A ztuhl.

„Hledáš zlato?“ hlesla Eržika, opírající se zdravým ramenem o zárubeň. Druhou ruku už měla ošetřenou a zavěšenou v prostém obvazu. Byla tak bledá a ztrhaná, že Báthory zapochyboval, jestli jej nepřišel strašit jen její duch.

„Proč ses škrábala do toho kopce? Měla bys ležet…“

„To zlato…“ zopakovala a vpotácela se do místnosti. „Vím, kde Lebka schoval dukáty.“

„O čem to blouzníš?“

„Tam v koutě,“ prošla kolem něj. „Pod kamenem…“

Zamračeně ji následoval do zadní části obydlí, zahloubené do skalnatého úbočí. Dívka klesla na kolena a začala se potýkat s

kamenem v patě hrbolaté stěny. Jak jinak, v tomto stavu s ním ani nepohnula.

„Ukaž.“ Báthory si dřepl a bez větší námahy balvan odvalil.

Pozvedl obočí.

„Dukáty, říkáš?“ vytáhl z díry pod kamenem skříňku s okovanými rohy.

„Židovské zlato,“ přikývla. „Dado…“ Vzlykla a spolkla hořkou bouli. „Dado mi přikázal vyslídit, kde ho Lebka schovává… Nic jsem mu neprozradila, ale teď…“

„Kde by Zachariáš vzal zlato? Byl to štvanec, už léta na útěku. Že by mu baron Eszterházy za tu poslední službu tak dobře zaplatil?“

Na truhlici byl zámek. Kornel vytáhl pistoli a popadl ji za hlaveň. Jeden úder okovaným koncem pažby…

„Zkus tohle,“ podala mu Eržika klíč.

Byl ušpiněný něčím tmavým, lepkavým. Kornel si odpustil komentář o okrádání mrtvých a po krátkém souboji s rezavým zámkem truhlici otevřel. Společně do ní nahlédli.

„I kdyby tady Zachariáš někdy ukrýval poklad,“ ušklíbl se Báthory trpce, „nakonec zemřel jako chudý muž.“

Shrnul ze dna truhlice hrst mincí a zběžně je spočítal.

„Třináct zlatých a sedmdesát denárů. Rozdělíme se?“

„Nech si je,“ zavrtěla Eržika hlavou a unaveně se posadila na paty. „Tobě se budou hodit víc. Půjdeš hledat syna, že?“

„Kdyby ses neobjevila, už bych byl na cestě.“

„Možná budeš muset chlapce vykoupit z otroctví…“

„Věř mi, k tomu je třináct zlatých málo. Musím někde sehnat podstatně větší obnos.“

„Kde?“

„Znám někoho, kdo by mi mohl půjčit. Takže si dědictví po Zachariášovi klidně nech.“

„Když už, tak se spravedlivě rozdělme.“

„Je tady ještě jedno řešení.“

„Na co myslíš?“

„Máte v táboře nějaké koně? Vy cikáni jste dobří chovatelé koní, ne?“

Pohlédla mu do obličeje a vyčerpaně se usmála. „Rozumím. Jsi přece trádino.“

~ ~ ~

„Nádherné zvíře,“ zopakoval Báthory překvapeně, a zatímco oře hladil od očí k nozdrám, ještě jednou si ho změřil pohledem. Pod lesklou, tmavě hnědou srstí hrály svaly, černá kopyta neklidně přešlapovala. Hustý chvost švihal do silných stehen. „Ani jsem nedoufal, že tady narazím na takhle prvotřídního koně.“

„Náš nejlepší,“ zabručel Čorta, cikán přibližně v Kornelově věku, který se promptně ujal práv a povinností vajdy. Jedním okem šilhal a zuby měl jako noty na buben, ale jinak to byl kus chlapa. „Určitě stojí za víc než třináct dukátů. Hlavně teď, když musíme zdrhat.“

„No a co, že musíme? Co to sem pleteš?“ okřikla ho Eržika. „Je to snad trádinova vina?“

„To rozhodně není. Můžou za to tví bratři, Eržo.“

„Slyším dobře? Pomlouváš mrtvé? Chceš, aby tě přišli strašit?“

Čorta se zarazil – bylo poznat, že Eržičin názor na věci mezi nebem a zemí neberou v táboře na lehkou váhu. „To ne. O mrtvých jen dobře. Jenomže taková je pravda. Oni čórli hajdukům krávu…“

„Ale když sis pochutnával na hovězím, až se ti dělaly boule za ušima, tak sis nestěžoval!“

„Doufal jsem, stejně jako všichni, že nás hajdukové nevyčenichají… Jenomže vyčenichali. A možná přijdou další.“

„To se nedá vyloučit,“ připustil Báthory. „Hajducká bratrstva drží pohromadě jako rodina. Takže je možné, že se ostatní vydají hledat ztracené kumpány.“

„No vidíš, Eržo. I gadžo to dosvědčil. Jsme v nebezpečí. Musíme zrušit tábor a pospíchat pryč. Koník by se hodil. Má větší cenu než třináct zlatých…“

„Jestli chceš smlouvat, Čorto, zbytečně plýtváš dechem,“ zarazil ho Kornel. „Nic víc nemám. Po šavli a pistolích pošilháváš zbytečně. Ty potřebuji snad ještě víc než koně. Kromě toho… podělil jsem se s vámi o kořist, ne?“

„Co? O jakou kořist?“

„Z mrtvých hajduků. Oddělal jsem je já, takže mám nárok na všechno, co měli u sebe. Ale obrali jste je většinou vy, jen nahé mršiny jste nechali pohozené v lese. Vsadím se, že měli i pár zlatek v měšcích. Skončily ve tvé kapse, Čorto. Ber to jako mou platbu za koně.“

Čorta se zamračil a založil si ruce na hrudi. Než však stačil vymyslet protiargument, Eržika dodala:

„Trádino pomstil dada a bratry. Navíc, co by hajduci udělali, kdyby je nezabil? Přemýšlel jsi o tom, Čorto? Určitě by přišli i do tábora, hledat náhradu za jalovici. Tebe by zapíchli a koně ti vzali. Před tím tě trádino zachránil. Nás všechny. Jsme mu dlužní za své životy. Takže mu vrátíme i jeho uzdu a sedlo.“

„Ale…“ zalapal Čorta po dechu.

„Ticho! Hned je přines!“ utrhla se na něj Eržika a Báthory obdržel další důkaz toho, jak ji v táboře respektují – novopečený vajda sice zlostně zafuněl, ale pod dívčiným upřeným pohledem opět splaskl, otočil se a odkráčel pro postroj.

„Jmenuje se Rušano,“ pohladila Eržika zvíře po dlouhé hřívě.

„Co to znamená?“

„Vztekloun,“ ušklíbla se. „Je divoký, svéhlavý a náladový. Při okovávání kope, a když se mu někdo nelíbí, kousne ho.“

„Opravdu? Ničeho z toho jsem si zatím nevšiml. Asi jsme si padli do oka.“

„Asi. Ale i když s ním občas šijí všichni čerti, je rychlý jako vítr a vytrvalý jako… jako kůň.“

„To mi stačí,“ pokýval Kornel hlavou.

„Máš před sebou dlouhou cestu?“

„Velmi dlouhou.“

„Trádino…“

Obrátil k ní pohled, zaskočený změnou tónu. Měl dojem, že se její tmavé oči vlhce zaleskly, ale otočila hlavu a ukryla obličej v černé hřívě.

„Jela bych s tebou,“ řekla, hledíc kamsi do lesa za táborem.

V jejím hlase zaslechl i vše ostatní, co nevyslovila. Nečekaně se mu sevřelo hrdlo. „Eržiko…“

„Já vím, nejde to. Jsem zraněná a zesláblá, jen bych tě zdržovala. Ale chtěla bych. Moc bych chtěla. Hlavně teď, když mi nikdo nezůstal…“

„Ale zůstal. Vidím, jak si tě lidé v táboře váží. Do očí ti to nepřiznají, protože jsi příliš mladá, ale už pochopili, že jsi tady nejbystřejší. Potřebují tě.“

„Asi ano. Čorta je nemehlo…“

„Budeš je kurýrovat, radit jim, ukazovat cestu. Ať už se novým vajdou stane kdokoli, ve skutečnosti je povedeš ty. A Bůh ví, co všechno ještě dokážeš. Vzala jsi Zachariášovu knihu.“

„Chci se z ní učit. Jen musím najít někoho, kdo mě naučí židovské písmo…“

„Ty si poradíš. Dávej ale pozor, aby ten svazek u tebe nikdo nepovolaný nenašel. Víš, jaká je doba.“

„Vím. Nechci skončit s hořícím chrastím pod patami.“

„Tak.“ Kornel se na ni zahleděl, jako by si ji chtěl co nejlépe zapamatovat. „Možná se ještě někdy setkáme. Až najdu Miška.“

„Možná. Ale možná se už neuvidíme.“

„Doufám, že ano. Jsem tvým dlužníkem. Našla jsi mě tam v roklině. Pomáhala jsi mě léčit. Zachariáš mi vrátil zdraví, ale bez tebe by ze mne zbyly jen vlky ohlodané kosti…“

Nenechala ho domluvit – najednou k němu přistoupila a přitiskla mu hlavu na hruď. Zaskočeně zamrkal a opatrně ji objal.

Vlasy jí voněly kouřem táborových ohňů.

Čorta, nesoucí na rameni sedlo a celý postroj, se v rozpacích zastavil opodál a počkal, dokud se Eržika nevymanila z gadžova náručí. Rozběhla se pryč, roníc slzy jako hrachy.

Krátce nato už Báthory vyklusal z lesa na hlavní cestu, obrátil Vzteklouna k jihovýchodu a vyrazil vzhůru údolím směrem ke Štiavnici.

~ ~ ~

„Mimořádné kázání, otče. Velmi výstižné.“

„Děkuji, domine Topertzere.“

„To o tvrdohlavosti luteránů bych nechal tesat do mramoru a vsadit do zdi naproti radnici, aby vaše spravedlivé rozhořčení probudilo i ty zabedněné protestantské palice.“

„Jen se snažím docítit toho, aby vrátili Církvi majetky, jež neprávem sebrali dominikánům.“

„Podpoříme vás v tom všemi prostředky. Už brzy se situace otočí a z katolické menšiny bude zase většina. Cítím to v kostech.“

„Doufejme, že se vaše kosti nemýlí. Bůh s vámi.“

Peter Báthory se rozloučil s hloučkem účastníků večerní mše, pokynul starému kostelníkovi, který právě zamykal těžká kovaná vrata, a zamířil k faře.

V uličce lemující masivní zeď farní zahrady se zarazil a zpomalil. Před bránou stál uvázaný statný tmavý hřebec. Na faráře se zamračil hrozivým černým okem, nevlídně zafrkal a křísl podkovou do kočičích hlav. Vypadal jako oř samotného Lucifera – div že mu dech nepáchl sírou. Otec Peter se mimovolně pokřižoval. Kůň podrážděně vycenil zubiska, jako by věděl, co to gesto znamená. Farář kolem něj bleskově proklouzl do pootevřené brány.

Zahradu už halil stín, vrhaný majestátní budovou kostela. Kněz však ihned postřehl, že v břečťanem obrostlém altánku někdo sedí. Zády k bráně, s ošklivou jizvou na nedávno vyholené hlavě, v otrhaném oděvu potulného žoldnéře, se šavlí položenou na lavici a tureckou sekerou opřenou o stolek.

Peter se zarazil a chvíli vážně přemýšlel, zda nemá vyběhnout zpět na ulici a přivolat městské dráby. Slyšel, jaké ošklivé věci se stávají duchovním v oblastech nejtvrdších náboženských sporů. Císařem nařízená rekatolizace nacházela u hornouherského obyvatelstva pramálo pochopení…

Pak se ale osmělil a odkašlal si.

„Pane? Kdo vám dovolil…“

Muž v altánku se ohlédl. „Já jsem si dovolil.“

„Jak? Kdo?“

„Snad mě nedáš zatknout, bratříčku?“

Peter Báthory ztuhl. „Korneli?“

„Tváříš se, jako bys viděl ducha.“

„Ale vždyť… U všech svatých, ty žiješ?“

„Jak vidíš. Neposadíš se? Nějak se ti roztřásla kolena.“

„Kde ses tady vzal? Utekl jsi martalovcům?“

„Nemusel jsem. Nikdy mě nezajali.“

„Husaři prohledali statek i lesy. Tvé tělo nenašli, tak jsem si myslel…“

„Ne, nechytili mě.“

„A co je s Miškem?“

„Přišel jsem za tebou se stejnou otázkou.“

Peter vkročil do altánku a klesl na lavici naproti Kornelovi. Nepřivítali se, neobjali, dokonce ani ruce si nepodali.

„O chlapci nic nevím.“

„Prohledali jste statek pořádně? Žádné tělo?“

„Těl tam byla spousta. Jeho ale ne.“

Kornel si oddechl a na okamžik přivřel oči. „Díky Bohu. Takže ho odvlekli s sebou. Je naděje, že pořád žije.“

„Kéž bys měl pravdu.“

„Co husaři? Pronásledovali tu sebranku?“

„Až ke Krupině. Bez úspěchu…“

„Ale něco se snad dozvěděli, ne? Někdo musel martalovce zahlédnout. Všimnout si, jestli s sebou mají chlapce…“

„Ne. Proklouzli skoro bez povšimnutí. Čekal jsem, zda nepošlou žádost o výkupné. Přece jen, zajatce ze šlechtického rodu se nevyplatí prodat jen tak, jako obyčejného otroka…“

„A nic.“

„Vůbec nic.“

„Takže zbývá jediné. To, s čím jsem počítal od začátku.“

„Co máš na mysli?“

„Pojedu na jih a pokusím se chlapce najít.“

„Na tureckém území?“

„Jistě.“

„Má to ještě smysl? Od přepadení uplynul měsíc. Vlastně víc. Skoro šest týdnů.“

„Vím.“

„Chlapec už může být na cestě do janičářských táborů někde v Anatolii, na druhém konci říše…“

„Uvědomuji si to. Věř mi – kdyby to bylo možné, vyrazil bych dřív.“

Peter Báthory pokýval hlavou a zkoumavě si bratra prohlížel, jako by se znovu ujišťoval, že nemluví s přeludem.

„Kde jsi vlastně celou tu dobu byl?“

„Ležel jsem v horečkách. Skoro jsem vypustil duši. Naštěstí mě našli dobří lidé a pomohli mi.“

„Mohl jsi dát vědět.“

„Nemohl. Byl jsem na tom opravdu špatně.“

„Ta jizva na hlavě je čerstvá, že?“

„Jo. A není jediná. Měl jsem i pár zlomenin a střelných ran. Ti špinavci mě pořádně zřídili.“

Peter pozvedl obočí. „To ses z toho vylízal rychle. Vypadáš při síle.“

„Okolnosti mého vyléčení nechejme stranou. Pro tvůj vlastní vnitřní klid nechtěj znát podrobnosti. Vraťme se k tomu, proč jsem tady.“

„A to je?“

„Potřebuji peníze. Jestli chlapce najdu, nejspíš ho budu muset vykoupit.“

„Korneli,“ Petrova dlaň shrnula ze stolku neviditelný drobek, „rád ti v této věci pomůžu, Miško pro mě byl jako vlastní syn nebo mladší bratr, ale obávám se…“

„Sto zlatých. Sežeň mi sto zlatých.“

„Jen sto? Za urozené křesťanské zajatce chtějí Turci víc. Tisíce zlatých…“

„Jen pokud jde o výkupné. A to nikdo nepožadoval. Takže z Miška bude běžné zboží na trhu s otroky. Tam by stovka mohla stačit.“

„Sto ti dokážu obstarat hned.“

„Ale?“ Kornel si poposedl. „Opravdu?“

„Jak říkám.“

„Výborně. Ber to jako poskytnutí půjčky. Když mě prohlásí za mrtvého, jako jediný příbuzný zdědíš můj majetek v Drienově. Bude tam víc než sto zlatých…“

„Proč by tě měli prohlásit za mrtvého?“

„Proč asi? Nemůžu se teď hlásit nadřízeným a žádat o uvolnění z císařské armády. Na byrokratické nesmysly nemám čas.“

„Ale… takhle vlastně budeš dezertér. Muž mimo zákon. Štvanec.“

„Jenže o tom víme jen my dva. Oficiálně budu mrtvý.“

„Kornelie…“

„Neoslovuj mě tak, prosím.“

„Zatahuješ mě do lží a nezákonností. Já přece nemůžu…“

„Ale můžeš. Kvůli Miškovi. Tohle je jediná možnost, jak ho zachránit. Jedu ho hledat a potřebuji tvé peníze a mlčení.“

Peter Báthory se zhluboka nadechl a dlaní si uhladil dozadu sčesané řídké vlasy.

„Musíš se rozhodnout, bratříčku,“ trval na svém Kornel. „Nemůžu otálet.“

„Nezůstaneš do rána?“

„Kdepak. Odjíždím hned.“

„V noci?“

„Obloha je jasná, měsíc skoro v úplňku, cesta široká. Do půlnoci jsem v Krupině. A hned za svítání pojedu dál. Takže? Můžu počítat s tvou podporou?“

Peter vstal. „Jistě. Ale jen kvůli chlapci.“

„Zapamatuji si to.“

„Počkej tady.“

Kněz vyšel z altánku a zmizel v budově fary. Kornel si oddechl, jako by právě odhodil těžké břímě. Vstal a připjal si pochvu se šavlí, baltu zastrčil za opasek.

„Je tam sto padesát,“ řekl Peter, když se vrátil a podal mu objemný měšec. „Cestou budeš mít i další výdaje. A tady,“ pozvedl druhou ruku s ranečkem narychlo uvázaným z kusu čistého plátna, „je trocha jídla.“

Kornel mu pohlédl do očí. „Pán Bůh ti to zaplať, bratříčku.“

„S Bohem si o tom promluvím sám. Tak či onak, budu se modlit za úspěch tvé výpravy.“

„Když chlapce najdu, přivedu ho. Když ne, aspoň ho pomstím.“

„Asi bych tě měl okřiknout, abys potrestání viníků nechal na Nejvyšším, ale… v tomto případě ti dávám požehnání.“

Kornel se letmo usmál a přivázal si měšec s penězi k opasku.

„Mrzí mě, že jsem zmeškal otcův pohřeb…“

„I mne. Ale vzhledem k okolnostem je to pochopitelné. Pochovali jsme ho stejného dne jako Šlachu a všechny ostatní. Pohané neušetřili nikoho. Když nepočítám Miška, nebrali zajatce. Skoro to vypadalo, jako by je kořist vůbec nezajímala.“

„Jsi blízko pravdě.“

Další pohled z očí do očí. „Ty víš, co je přivedlo na Široký vrch, je to tak?“

„Vím. Pomstychtivost a nenávist.“

„Vůči tobě.“

„Jak jinak? Nechci to rozebírat. Svou pýchou jsem na nás přivolal pohromu a teď to musím odčinit. Sbohem, Petře.“

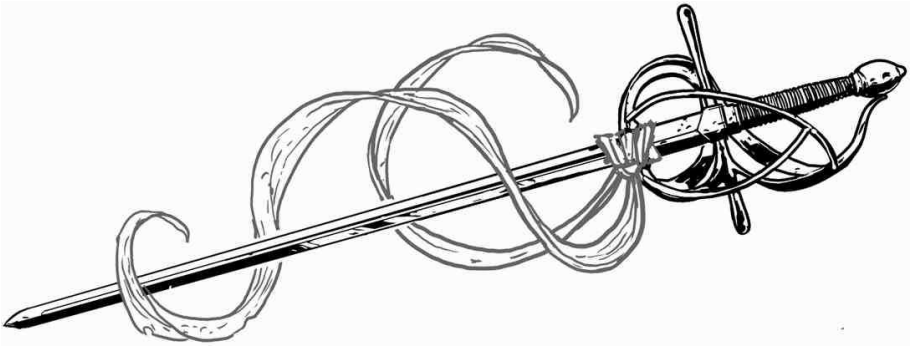
„I ty buď s Bohem, bratře. Nechť ti ukáže správnou cestu.“

Kornel se už chtěl otočit, ale Peter k němu náhle napřáhl rozevřenou dlaň. Zarazil se, pohlédl nejdříve na ruku, pak Peterovi do očí, vzápětí gesto opětoval, přitáhl si bratra blíž a krátce, avšak vroucně ho objal.

Potom se svižně otočil a vyšel z brány.

Vztekloun už jednou podkovou nervózně vykřesával jiskry na dlažbě – skoro jako by chtěl novému pánovi připomenout, že je čeká dlouhá cesta a musejí vyrazit.

Báthory tedy nasedl a vyrazili.

HLAVA SEDMÁ,

v níž se Báthory přesvědčí, že nešťastné náhody nechodí po horách, ale po nerozvážných poutnících. Zároveň však díky této lekci získá nečekaného společníka.

Hostinec se jmenoval *Pod šibenicí*.

Důvod zahlédl Báthory dlouho předtím, než si mohl přečíst nápis na vývěsním štítu. K hostinci na odlehlém rozcestí sice dorazil dobrou hodinu po soumraku, ale i potmě už zdálky viděl strašidelnou konstrukci, černající se na pozadí hvězdné oblohy. Dokonce se zdálo, že šibenice pořád slouží svému účelu. Ale jen dokud nepřiklusal blíž – to, co se pohupovalo v nočním vánku, byl jen slaměný panák, navlečený do otrhaných hadrů. Vrány ho oklovaly a oškubaly jako skutečného oběšence.

Byl to prapodivný způsob, jak upoutat pozornost poutníků jedoucích kolem, ale Báthory už viděl i bizarnější – například v levické hospodě *Turkova hlava* se na hosty skutečně zubila lebka v turbanu. Bůh ví, kdo ji původně nosil na krku.

Pod šibenicí Báthory zastavil koně a chvíli mlčky čelil dilematu. Na jedné straně ho po celém dni v sedle lákala představa teplé večeře a suchého noclehu. Druhý vnitřní hlas mu však připomínal, aby zůstal opatrný.

Tak jako celý den.

Města a hrady míjel obloukem, kolem vesnic a statků pokaždé proklusal s kloboukem staženým hluboko do čela, s rolníky na polích, sekáči na loukách nebo pastýři odpočívajícími pod stromy u cesty vždy prohodil jen pár slov.

„Neprojela tudy před měsícem tlupa martalovců? Nevezli s sebou asi dvanáctiletého chlapce? Plavý, štíhlý, vysoký…“

Jakmile zahlédl větší skupinu pocestných nebo odlesk slunce na kyrysu či přilbici, raději sjel z cesty a počkal v lese nebo za nejbližší terénní vlnou. Jistě, okrádalo ho to o čas, ale nemohl riskovat. Novohradská stolice, již dnes křižoval, sousedila s Jágerským ejáletem, takže tady skoro na každém kopci stála pevnost. Kdykoli mohl narazit na pohraniční hlídku. Vůbec by mu neprospělo, kdyby ho nějaký starý známý poznal a začal to roztrubovat. Jak správně poznamenal Peter, byl teď vlastně dezertér křížený s údajnou mrtvolou.

Navíc se blížil k údolí Zagyvy, za níž začínalo pohanské území. Tady se musel mít na pozoru dvojnásob. Na druhou stranu, právě přítomnost turecké hranice způsobila, že už dobré tři hodiny nepotkal živou duši. Zdálo se, že ani v zájezdním hostinci pod jihovýchodními svahy Dubových vrchů nebude kdovíjak rušno. Z komína se sice kouřilo a okna ohnivě mžourala do noci, ale jinak tu vládlo ticho.

Jen panák na šibenici vrzal provazem.

Vztekloun netrpělivě hrábl kopytem. Zřejmě už větřil seno a čerstvou vodu.

„Já vím,“ poplácal ho Kornel po šíji. „I já jsem celý utrmácený. A za nic na světě se mi nechce nocovat kdesi v houští a krmit klíšťata.“

Bylo rozhodnuto. Sesedl a vzal koně za uzdu. Po celodenním putování po cestách i necestách bylo zvíře tak krotké, že by se k němu spíše hodilo jméno Beránek. Báthory to ocenil, protože se chtěl k hostinci přikrást nepozorovaně a nejdříve se důkladně porozhlédnout. Netoužil po žádném nepříjemném překvapení.

Úmysl mu skoro nevyšel. Na zápraží Vztekloun náhle škubl uzdou a polekaně frkl. Ze tmy u boční stěny hostince zaznělo varovné vrčení. Zachrastil řetěz, zasvítily divoké oči.

„Neopovaž se,“ procedil Báthory skrz zuby.

Velké černé psisko spolklo štěkot a po chvíli zmateného čenichání a vrtění ocasem zalezlo zpátky do boudy.

„Hodný pejsek," řekl Báthory s udiveně pozvednutým obočím.

Na dvoře nebyly vozy, voli ani koně. Pusto a prázdno. Kornel uvázal Vzteklouna k napajedlu, obezřetně přešel k nejbližšímu oknu a přes špinavé sklo nahlédl dovnitř.

Očouzený trámový strop podpíralo několik dřevěných sloupů. Mezi nimi stály dlouhé stoly a lavice z nahrubo ohoblovaných prken. Po stolovnících však nebylo ani vidu, ani slechu. Báthoryho chtě nechtě napadlo, jestli nenarazil na hostinec duchů, jenž se prý za soumraku zjevuje na odlehlých místech a hosty, kteří do něj vstoupí, už nikdy nepustí ven. Když však natočil hlavu ještě víc, přece jen někoho zahlédl.

V rohu, u hromady sudů, seděli dva chlapi. Jeden v uválené zástěře – určitě hostinský – a druhý v obnošeném dolománu a dobře vyzbrojený. Nevypadal na Turka ani poturčence, spíše na hajduka. Přijatelná společnost. Kornel prošel pod oprýskaným vývěsním štítem ke dveřím a stiskl masivní kliku.

„Mír tomuto domu," pozdravil.

Hostinský úlekem skoro spadl z lavice. Host ihned sáhl po pušce s hlavní jako trombón, kterou měl položenu na stole vedle šavle. Kornel rychle vešel do světla a sňal si klobouk.

„Dejž to Pán Bůh," hrabal se hostinský zpoza stolu. „Vítám tě, pane…"

„Kam s koněm?"

„Za roh a dozadu," ukázal krčmář. Rozšafnost gesta ho usvědčila z hojného popíjení.

„Najdu tam čeledína?"

„Odpusť, pane, ale jsem tady na všechno sám. Jakmile tě obsloužím, půjdu zvíře odstrojit…"

„Nech to být, postarám se o něj sám. Zatím mi přichystej pivo a něco na zub."

Báthory vzal Vzteklouna za uzdu, obešel budovu a vstoupil do přistavené stáje. Uvnitř byla tma jako v pytli, ale v černotě se právě otevřel zadní vchod do hostince. Z obdélníku matného světla vyšel šenkýř a zavěsil na hřebík poblikávající lucernu.

„Smažím na tuku klobásky a jitrničky, pane. K tomu je cibule a kysané zelí. Chléb mám čerstvý, včera upečený…“

„Výborně.“

Kornel odepjal sedlo, sňal ohlávku i propocenou přikrývku a důkladně vytřel koně senem. Vztekloun mezitím výhružně cenil zuby na zvíře ve vedlejším stání. Grošák bezpochyby patřil hostu v dolománu. Mohutná hruď a kratší nohy prozrazovaly vytrvalého, i když nepříliš rychlého běžce.

Krátká chodba páchnoucí močí zavedla Báthoryho do nálevny. Výzdoba rozvěšená na sloupech a stěnách potvrzovala, že jde o hajducký hostinec – na hřebících a skobách visely volské rohy a lebky, podkovy, smotaný karabáč, šavle s širokou čepelí v nádherně zdobené pochvě, fokoš s pobitým toporem, turecký třmen.

„Večeře bude za okamžik, pane,“ postavil hostinský na stůl korbel s pivem. „Rač se posadit. Přenocuješ?“

„Pokud máš slamník bez blech a ploštic…“

„Za to ručím.“

„Kolik si účtuješ?“

„Dukát za noc.“

„Jídlo a pití je doufám v ceně…“

„Jen večeře a první pivo. Zbytek je zvlášť.“

„To je ale ďábelsky drahý nocleh…“

„Když dáš dva dukáty, můžeš do rána jíst a pít, co hrdlo ráčí. Výhodná nabídka.“

„Ty musíš být žid. Že jsi žid?“

„Ne, pane, poctivý křesťan, jako že je Kristus nade mnou.“

Báthory se ušklíbl a vytáhl ze záňadří menší váček, do něhož si z Peterova měšce odsypal pár zlatek na běžné výdaje. Jednu minci hodil hostinskému. „Pro začátek. Pak se uvidí.“

Hostinský ozkoušel dukát zuby. „Uctivý služebník,“ potvrdil kladný výsledek zkoušky. „K pivu i něco ostřejšího, Blahorodí?“

„Není potřeba,“ ozval se druhý host. „Já přítele pozvu na panáka. Ty už hlavně dones tu večeři. Jinak mi dáš slevu za to, že ti tady fidlají cikáni v mém břichu!“

Kornel si neznámého krátce změřil. Muž už překročil čtyřicítku, vlasy na temeni mu zřídly, v původně černých knírech a vousech se

bělaly první šediny. Oči však měl živé, obličej kulatý, barvu ve tvářích zdravou, postavu mohutnou – tuk možná převažoval nad svalstvem, ale takhle vsedě se to nedalo posoudit.

Báthory by si za jiných okolností nepřisedl, ale v prázdném šenku by to vypadalo podezřele a hostinský mu tak jako tak nedal na vybranou – postavil korbel na stůl, o nějž opíral lokty dřívější návštěvník. Kornel tedy přehodil sedlové vaky přes lavici naproti vousáči a baltu, šavli a bandalír s pistolemi položil na tabuli k jeho zbraním.

K cizincově výzbroji patřila ještě dýka a čakan s hrozivě zahnutým ocelovým trnem.

„Šimon Borlobáš," nadzvedl se vousáč. „Z Klačan na Žitavě."

„Je mi ctí," sevřel Báthory podávanou ruku. Svalstva bylo přece jen víc než tuku. „Kornel Hájek."

„Hájek?" klesl Borlobáš zpátky na lavici. „To zní česky."

„Protože to je české jméno."

„Nech mě hádat. Pocházíš z Čechů, kteří uprchli do Uher po Bílé hoře."

„Trefil ses. Otec přišel v té vlně."

„Takže jsi řádný protestant."

„Ne. Matka byla katolička, přiměla otce konvertovat."

„Ach," splaskl Borlobáš. „Nu což, nevadí. Slíbenou skleničku ti kvůli tomu neodepřu."

„Jestli tě to uklidní, k otázkám víry mám poměrně vlažný přístup."

„Chacha. V tom se shodneme. Taky nemusím třikrát denně dřepět v kostele. Navíc, pokud si mám vybrat mezi katolíkem a tou bezbožnou chátrou z jihu, přece jen upřednostním křesťana."

„Myslím, že si rozumíme. Na zdraví, Šimone."

„Na tvé, Korneli."

Společně obrátili panáky, společně zkroutili obličeje.

„Režná," zasípal Borlobáš. „Škrábe, jako bys polykal koťata. Ale v těchhle nuzných končinách a ještě nuznějších časech musíme být vděční i za takovýhle truňk. Ještě do druhé nohy?"

„Neodmítnu."

Pálenka v kalíšcích hezky řetízkovala.

„Co že je tu tak prázdno?“ rozhlédl se Báthory.

„Divíš se? Postavit si hospodu na křižovatce hned u popraviště… Co je to za pitomý nápad? Každého pocestného hned napadne, že tady po nocích skučí duchové oběšených vrahů.“

„Možná napadne, možná ne,“ zapojil se hostinský, který právě položil na stůl hlasitě prskající a přímo vražedně vonící pekáč. „Ale pamatuju časy – a nepominuly zase tak dávno – kdy zde byla každý večer hlava na hlavě. Někteří hosté byli nuceni sedět na obyčejných špalcích, protože na lavicích už se mačkal jeden zadek vedle druhého. Občas i urození nocležníci museli spát na seně, tak bylo v pokojích plno. A toho piva a vína, co se vypilo…“

„Doba je zlá,“ pokýval Borlobáš hlavou.

„Doba za nic nemůže, Blahorodí. To lidé, kteří nám vládnou, stojí za hovno. Císař tuhle zemi vysává jako pijavice.“

„Věru, zkurvení Habsburkové!“ odplivl si Borlobáš na podlahu. „Nenažrané katolické svině… Neber si to osobně, Korneli.“

„Neberu,“ pokrčil Báthory rameny, vytáhl zavírací nůž a sáhl po chlebu. „Ode mne se chvalozpěvů na Vídeň nedočkáš.“

„To rád slyším. Jinak bych ti už, na mou duši, nenalil.“

Báthory se ušklíbl, když se ale podíval na Borlobáše, pochopil, že to myslí vážně.

„Zasraná politika.“ Šimon vytáhl z pouzdra na opasku nůž a opotřebovanou vidličku, otřel si je o rukáv a pustil se do klobás a jitrnic. „Někdy se mi zdá, že ve Vídni sedí jen samí vypočítaví mamlasové. Třeba by i chtěli zlomit hornouherské a sedmihradské pány, ale vědí, že jim nikdo jiný zadky před tureckými šavlemi neochrání. Nejraději by se zbavili pohanů i protestantů naráz. I teď se to tak snaží navléct. Jenom se bojím, že kvůli jejich přešlapování na místě Sedmihradsko padne a hadrové hlavy si tam zřídí další župu.“

„I já se toho obávám,“ přikývl Kornel a utrhl od bochníku nakřivo upižlaný krajíc. „Rákoczy natropil spoustu pitomostí, ale teď mu přeju, aby se ubránil Turkům i domácím zrádcům.“

„Cože?“ zarazil ho Borlobáš a pohlédl na něj přes pekáč. „Rákoczy? Vždyť ten už je na pravdě Boží.“

Na špičce nože nabodnutý kus klobásy se zastavil na půli cesty k Báthoryho ústům. „Co?“

„Prach a broky! Chceš říct, že o tom nevíš?“

„Vážně ne. Naposledy se mi doneslo, že ho budínský Ahmed paša u Kološváru zahnal na ústup…“

„Zahnal na ústup? Člověče, rozdrtil Rákoczyho jako ploštici. S těžkými zraněními ho odvezli do Varadínu. Tam kníže přibližně po dvou týdnech skonal. Opravdu jsi o tom nic nezaslechl? Kde jsi trčel víc než měsíc?“

„Léčil jsem se ze zranění,“ natočil Kornel hlavu tak, aby Borlobáš lépe viděl čerstvě zhojenou jizvu. „Celé týdny v bezvědomí, v horečkách…“

„Ošklivý šrám. Co se ti stalo?“

„Můj dům přepadli martalovci.“

„Och… která oda?“

„Karačiovci.“

„Slyšel jsem o nich. Hnusná sebranka. Nadělali velkou škodu?“

„Velkou. Hlavně na životech.“

„To tě přivedlo do pohraničí? Jdeš těm zkurvencům po stopě? Chceš se pomstít?“

„To taky. Hlavně mi ale odvlekli syna.“

„Aha.“ Borlobáš pozvedl obočí, ale když zachytil Kornelův pohled, raději sklopil zrak a tvářil se, že ho zajímá kysané zelí, které právě ve velké dřevěné míse přinesl hostinský.

„Vím, co tě napadlo,“ usmál se Báthory trpce. „Neboj se, to zranění na hlavě mě nepřipravilo o zdravý rozum. Vím, že najít zajatce po tak dlouhé době je čirý nesmysl. Tím spíše na tureckém území. Jenže já se s tím nedokážu jen tak smířit. Musím o chlapci zjistit aspoň něco. Jestli ho prodali jen tak, do otrocké služby, nebo do janičářského výcviku… cokoli.“

„Rozumím. Nevědomost dokáže být mučivá. Zažil jsem to ve dvaapadesátém. Slyšel jsi o vozokanské bitvě?“

„Kdyby jen slyšel,“ rozhodl se Kornel trochu zariskovat. „Dokonce jsem se jí zúčastnil.“

„Vážně? V které jednotce?“

„V novozámecké, pod Forgáčovým velením.“

„Hmmm, takže jezdec. No, já byl jeden z těch kosami a cepy lomozících sedláků na vozové hradbě. Turci mi pár dní předtím

vypálili dům a unesli ženu a dceru. Tehdy jsem prožíval to, co teď ty. Nejistotu, jestli je ještě někdy uvidím… Naštěstí jsem obě našel v houfu zajatců, které pohani na ústupu z prohrané bitvy nechali jít.“

„To zní jako šťastný konec.“

„Jak se to vezme.“ Šimon se zakousl do klobásy, až mu načervenalý tuk poprskal vousy. „Žena mě krátce nato opustila a vzala s sebou i dceru.“

„Cože? Proč?“

„Protože ve chvíli, kdy Turci přepadli náš dům, jsem obdělával jednu ženskou v sousední vesnici. A někdo to mojí staré vyžvanil. Prohlásila, že už mě nikdy nechce vidět, a utekla ke svému bratrovi do Topolčianek. Je to zámožný kupec s vínem, nejspíš se jí tam vede dobře. Mně nezbylo nic. Ani hospodářství, ani rodina. Tak jsem se dal k vojsku. V bitvě mi to s vidlemi docela šlo, takže mě přidělili k halapartníkům.“

„Kde jsi sloužil?“ Báthory vyškrabával kroupy ze střívka mastného jelita.

„V Levicích. Ale jen půldruhého roku. Polovinu služby jsem strávil v base. Za nepřístojné chování. I bičování jsem okusil…“

„Potíže s nadřízenými?“

„Když ti velí člověk, který je na slovo vzatý pitomec…“

„To znám. To moc dobře znám.“

„A tak jsem se stal hajdukem. Svobodný žoldnéřský život mi okamžitě zachutnal, i když je pravda, že na těchhle stezkách člověk zažije i hnusné věci. Pořád se ale utěšuju, že jsem v konečném důsledku napáchal víc dobrého než zlého.“

„To my všichni, Šimone. Napijme se.“

„Na zdraví.“

Nejdříve cinkly skleničky, pak zarachotily korbely. Krčmář se k přípitku přidal, i když se mu už očividně začínaly klížit oči.

„Takže Rákoczy padl,“ zopakoval Báthory zamyšleně. Ani pálenka stoupající do hlavy mu neodehnala z čela chmury. „Sedmihradsko je vydáno Turkům napospas.“

„Ne úplně. Rákoczyho věrní zatím nesklonili zástavy. Varadín se prý vysmál pohanským hrozbám a odmítl kapitulovat. Ali paša určitě zuří.“

„Který Ali paša?“

„Ten z Temešváru.“

„Köse Ali Čengizade. Slyšel jsem o něm. Starý, ale pořád nebezpečný. Vynikající vojevůdce. O jeho sipáhiích se říká, že je to nejlepší turecká jízda v pohraničí.“

Šimon přikyvoval pečenou cibulí na vidličce. „Vždyť právě oni rozprášili Rákoczyho oddíly. Proto velkovezír odvolal Ahmeda pašu a pověřil Aliho, aby se stal vrchním velitelem. *Serdárem*, jak říkají ti nevěřící neřádi.“

„Proti Köse Alimu nemají Varadínští šanci. Nakonec budou muset požádat o pomoc Vídeň.“

„To už udělali. Určitě si říkali, že v takové situaci je lepší vydat pevnost císaři, než na vlastní pěst čelit mohamedánské sběři…“

„A? Co na to vídeňská vojenská rada?“

„Co já vím? Ale slyšel jsem, že na severu skončila válka se Švédy…“

„Jo, už v květnu.“

„Takže císař mohl stáhnout vojsko z Polska dolů na sedmihradské hranice.“

„Uhm,“ zamumlal Báthory s plnými ústy. „To zní rozumně.“

„Zní, jako zní. Jen jestli z toho něco bude. Pokud vojsko zůstane trčet na čáře a zpoza ní se bude dívat, jak Turci plení Rákoczyho knížectví…“

„No ano. Kdyby se císař zapojil do bojů o Varadín, znamenalo by to začátek nové velké války s Turkem.“

„Přesně o tom mluvím. Nevěřím, že vídeňští napudrovanci mají koule na něco podobného. Ne kvůli kusu protestantské země. Jak říkám, zasraná politika,“ zopakoval Šimon a vyplivl na zem tvrdou kroupu z jelita, jen se ze škvír mezi prkny zaprášilo. „Ale že stovky udatných chlapů položily životy ve snaze zastavit bezbožnou zhoubu, to vrchnost nezajímá. Hajduky z povodí Tisy Turci skoro vybili, celý Hajdúság lehl popelem. Kníže Balázs Kecskeméthi hrdinsky padl v boji s přesilou… Proto se teď bratři z celé země sjíždějí do Sedmihradska. Od úst k ústům letí zpráva o krvavém meči. Je potřeba pomstít se za mrtvé druhy, zakousnout se mohamedánovi do šíje!“

Při posledním slově Borlobáš praštil pěstí do stolu. Hostinský, který mezitím napůl usnul s lokty opřenými o desku stolu a bradou v dlaních, skoro vyletěl z kůže.

„I ty jsi poslechl volání do boje?“ pohlédl Báthory Šimonovi do obličeje.

„Jistě.“

„I když se ještě neví, jestli císařské vojsko něco podnikne?“

„Na tom nezáleží. Beztak nebudeme bojovat pod habsburskou zástavou. Tady nejde o žold, tohle je otázka hajducké cti. Rozpoutáme vlastní válku. Pěkně po našem – budeme útočit ze zálohy, přepadávat v noci, mařit turecké zásobování, číhat u lesních zásek…“

„Chápu. Ale to ses vydal do války, na nepřátelské území, jen tak na vlastní pěst?“

„Ty máš co říkat,“ zachechtal se Borlobáš a sáhl po korbelu. „Ale máš pravdu, doufal jsem ve společnost. Říkal jsem si: hajduci se sjíždějí, pohraničí se jimi bude jen hemžit, přidám se cestou k nějaké družině. Například v zájezdních hostincích nikdy není o hajduky nouze. Jenže tady si zjevně můžu naverbovat akorát tak duchy dávných oběšenců.“

Šimon vysrkl zbytek piva a vrazil prázdnou nádobu hostinskému pod nos.

„Upaluj mi načepovat další, hnido líná. Zlato mámit z chudého pocestného, na to tě užije, ale svižněji se otáčet kolem sudů, to ani náhodou. Nechrápej a hni sebou. Než se vrátím, chci mít na stole plný korbel.“ Hajduk se zvedl z lavice a pohladil si břicho. Zpod dolománu, který už dávno přišel o původní rudou barvu i většinu ozdobných šňůr, zaznělo varovné hřmění. „Kdo se zelím futruje, na prevítě nocuje. Kde máš latrínu, vydřiduchu?“

„Za domem, Blahorodí, musíš vyjít stájí…“

„Modli se, abych to stihl.“

Borlobáš popadl lucernu a bambitku a zmizel v tmavé chodbě. Báthory dojedl, otřel si umaštěné strniště do rukávu a zamyšleně se zadíval do korbelu. Všechno, co se právě dozvěděl, mu vířilo hlavou jako hejno netopýrů v zavalené jeskyni. Potřeboval si uspořádat myšlenky. Promyslet, jak tyhle novoty změní jeho plány…

„Myslím, že jsem je viděl, pane,“ ozval se hostinský od hromady sudů. Pivo hlasitě zurčelo.

„Hm?“ zareagoval Kornel nepřítomně, zrak stále ponořený do piva.

„Ty martalovce. Ještě jsem si říkal – ti musejí zuřit, když se ze severu vracejí s tak mizernou kořistí. Nehnali dobytek ani otroky…“

Báthory zprudka zvedl hlavu.

„Naštěstí měli naspěch, takže se dlouho nezdrželi. Sežrali, na co přišli, vychlastali sud piva a hajdy k hranicím…“

„Cože?!“ zařval Kornel a vyskočil od stolu. „O čem to blábolíš?“

Hostinský se vylekaně ohlédl. Když spatřil, s jakým výrazem k němu Báthory kráčí, přikrčil se v koutě mezi sudy a roubenou stěnou. Korbel mu skoro vypadl z rukou.

„Mluv!“ štěkl Báthory. Oči mu planuly jako uhlíky v rozdmýchaném žárovišti.

„Ti martalovci… začátkem června… Mohli to být ti, kdo…“

„Byl s nimi chlapec?! Hubený, světlovlasý?“

Hospodský horlivě přikývl. „Ano. Jediný zajatec, kterého s sebou měli…“

Báthory znehybněl a na chvíli zmlkl – jen jeho pohled doslova propaloval hostinského.

„Jestli lžeš,“ procedil skrz zuby, „budeš se ráno houpat na šibenici místo toho strašáka!“

„Říkám pravdu, jako že je Bůh nade mnou…“

„Ten chlapec – v jakém byl stavu? Měl nějaká zranění? Plakal? Bránil se?“

„Vypadal spíš… vyčerpaně. A odevzdaně. Všiml jsem si několika modřin a stop po karabáči, zaschlé krve na šatech…“

Báthory strašlivě, přímo nelidsky zavrčel a zprudka se rozehnal. Hospodský vyjekl, stáhl hlavu mezi ramena a nastavil předloktí; pivo z korbelu vyšplíchlo na podlahu. Pěst však zaduněla na víku poloprázdného sudu.

Hospodský opatrně vyhlédl. Host si otřel zkrvavené kotníky prstů o kabátec. „Ale v sedle se udržel, i když měl ruce svázané,“ zachraptěl hospodský.

„Všiml sis jejich bunčuku?“ zeptal se Báthory o něco střízlivěji.

„Myslím… že na něm byly medvědí drápy…“

Kornel se odtáhl, zhluboka se nadechl a přikývl. Pak se rychle vrátil ke stolu a sáhl po bandalíru.

„Pane? Snad nechceš jet pryč, takhle v noci…“

Znenadání se venku rozštěkal pes.

Báthory nastražil uši. Na příjezdové cestě zaduněla kopyta. Koní bylo víc.

„Šlak aby to…“ Neblahá předtucha jej probodla jako rozžhavený rožeň; byla tak silná, až hraničila s jistotou. Švihl pohledem k zadnímu vchodu. Vzápětí tu myšlenku zavrhl – než osedlá koně…

Hbitě si hodil bandalír na tělo a vyškubl z poutka pistoli. Druhou rukou popadl prachovnici z kravského rohu a palcem ucvrnkl zátku na užším konci.

Koně dorazili na zápraží. S hlasitým ržáním a řinčením postrojů prudce zastavovali.

Báthory natáhl kohoutek na první zásek, odklopil ocílku z pánvičky, nasypal prach.

Pokřikující jezdci seskakovali z koní.

Zaklapl pánvičku, položil pistoli na stůl, vzal do ruky druhou zbraň. Ke dveřím se blížily kroky. Ostruhy cinkaly. Neznámí se něčemu chechtali.

Kornel nasypal prach, odhodil prachovnici na stůl, zavřel pánvičku…

Kdosi vrazil do dveří a ty se rozletěly dokořán.

~ ~ ~

„Hej, šenkýři! Naraz čerstvý sud s pivem! Máme žízeň jako dromedáři na poušti!“

Bylo jich půl tuctu. V kožešinových čepicích se sponami a barevnými pery nad čelem, v dolománech těsných na hrudi a volných okolo kolen, s plášti a kabátci sepnutými pod krkem, přepásaní pobitými řemeny, šerpami a bandalíry. Kalhoty úzké, boty vysoké, kníry dlouhé a zakroucené, hlavy nad ušima vyholené, vlasy padající z temen v dlouhých copech. Ale hlavně ověšení pistolemi, šavlemi, baltami, čakany, fokoši. Hajdukové jako malovaní – i když zaprášení a do dálky páchnoucí koňským potem i lecčím jiným.

Do šenku se nahrnuli jako velká voda – ve dveřích do sebe strkali, jako by hrozilo, že pití nebude dost a ten, kdo se opozdí, zůstane na suchu.

Kohoutky na dvou pistolích zlověstně cvakly.

„Azaňád…“

Hajduci ztuhli a ztichli, zírajíce do temnoty v ústích hlavní.

Potom svorně vzhlédli a zadívali se neznámému do obličeje.

Báthory jejich pohledy opětoval. A hned věděl, že je zle.

„Ať se propadnu,“ zavrčel vůdce šestice, černovlasý dlouhán s karabinou opřenou o rameno. „Vidíte to samé, bratři?“

„Vidíme, Gábore,“ přisvědčil muž s černou páskou přes oko, stojící po velitelově pravici. „Taky poznávám všechno, co má ten chlap na sobě. Ať mi vrány vyklovají zbývající oko, jestli ta pistole s pěkně kovanou rukojetí nepatřila Ferencovi. A támhleta balta Pištovi. A šavle, přisámbohu, vypadá zrovna jako Arpádova.“

Gábor svraštil obočí. „Co jsi zač, zjizvená hlavo?“

„Záleží na tom?“ Báthory stál tak, aby ho od bandy dělil masivní stůl.

„Tvoje šaty a zbraně ještě nedávno patřily našim druhům. Odešli do kopců stopovat cikánské zloděje… a už se nevrátili. A ty zjevně víš, kde je jim konec.“

„To tedy vím,“ potvrdil Báthory.

„Takže? Jak jsi přišel k jejich věcem? Nevím, jak jinak získat jejich výstroj a výzbroj, než ji stáhnout z jejich mrtvých těl, vykroutit ze studených prstů.“

„Právě tak jsem to udělal.“

Gábor zachmuřeně pokýval hlavou. Jeho pět společníků se mezitím opatrně rozestoupilo do stran. Jejich ruce se pod pláštì a kazajkami nenápadně přesouvaly k pouzdrům a poutkům s pistolemi.

„Nerad soudím předčasně,“ řekl vůdce hajduků, „takže ti položím ještě jednu, poslední otázku. Už jsi je mrtvé našel, nebo…?“

„Ne,“ promluvil Báthory do významné odmlky. „Zabil jsem je. Všechny tři. A jestli se o něco pokusíte, půjdete rovnou za nimi.“

Z ticha, které zavládlo, se daly tesat náhrobní kameny. Hostinský se pod stolem zuřivě křižoval a otevíral ústa v neslyšném otčenáši.

„Je nás šest,“ připomněl jednooký chlap. V levačce potěžkával palcát s ocelovou hlavicí, pravačku pomaličku přesouval k bandalíru. „A ty máš jen dvě pistole…“

„Jenže tebe zastřelím jako prvního,“ namířil na něj Báthory jednou ze zbraní. „Jak se ti ten nepoměr líbí teď? Pořád se cítíš ve výhodě?“

Muž naprázdno polkl.

„Chce si ještě někdo zamluvit kulku?“

Nikdo se nehlásil.

„Dobrá. Uděláme to takhle: Vy zůstanete tam, kde jste; tak, jak jste. Bez unáhlených pohybů, bez šátrání po zbraních. Hostinský mi půjde osedlat koně a vyvede ho před stáj. Já se pak zdvořile rozloučím, vyjdu ven, skočím do sedla a vypařím se jako pára nad hrncem. Vy si dáte večeři a ráno půjdete svou cestou. Odměnou za to vám bude skutečnost, že nikdo z vás nezhebne. Co říkáte na takovou nabídku?“

„Má něco do sebe,“ zabručel Gábor. „Ale i kdyby se ti podařilo vyklouznout, počítej s tím, že ti půjdeme po krku. Dříve nebo později tě dostaneme.“

„To je v tuhle chvíli daleká budoucnost. Nejdříve je třeba vyřešit tuhle situaci. Hostinský?! Vylez! Vezmi mé věci a jdi mi nachystat koně. Rychle!“

Krčmář s vystrašeným skuhráním vystrčil hlavu zpod stolu. Když však vzhlédl, znovu zakňučel a zalezl zpátky.

Báthorymu naskočila na zátylku husí kůže. V chodbě, která ústila přímo za jeho zády, vrzla podlaha.

„Ale to se podívejme!“ zachechtal se Šimon Borlobáš. „Člověk si jenom odskočí zbavit se přebytečného nákladu, a když se vrátí, namísto jednoho společníka ke korbelu jich má rovnou sedm. To je šťastné číslo!“

„Jak pro koho,“ zasyčel Gábor. „Než se dostaneme k pivu a pálence, asi se bude čepovat krev.“

„Věru, už ji cítím ve vzduchu.“ Zaskřípal natahovaný kohoutek bambitky. „Zdravím tě, Kilenci. Dlouho jsme se neviděli.“

Báthory cítil, jak mu za límec stéká studený pot. Otázka, na čí stranu se postaví Borlobáš, se zdála být zodpovězena.

„Nebude to více než rok,“ odvětil vůdce hajduků. „Jak se daří, Šimone? Vidím, že už se nepotloukáš po cestách sám. Našel sis kumpána.“

„Ale kdepak. Tady se ctihodným panem Hájkem se známe sotva hodinu.“

„Dobře,“ ušklíbl se Gábor ošklivě. „Dobře že k sobě nepatříte. Tenhle chlap totiž vůbec není ctihodný. Má u nás nevyrovnaný dluh. Ustup stranou a nemíchej se do toho.“

„Ustoupím, co by ne? Jen co se dozvím, o co jde a kdo je v právu.“

Hajduk zúžil oči. „Radím ti…“

„To nedělej, Kilenci. Neraď mi, když na tebe mířím bambitkou. Odpověz na otázku.“

„Snad bys nezradil své hajducké bratry a nezastal se chlapa, který prolil naši krev?“

„Ale, ale? To udělal?“

„Nevidíš, že je nás míň? Nevzpomínáš si na Ference, na Krátkého Pištu, na Arpáda…“

„Matně. Je to pravda, Korneli? Opravdu jsi je zabil?“

„Zjevně,“ zabručel Báthory. Byl přesvědčen, že zde a v tuto chvíli jeho cesta končí. „Neptal jsem se jich, co jsou zač. Prostě jsem oddělal tři chlapy, kteří se snažili zabít mne a mé přátele. Neměl jsem na vybranou. Buď já, nebo oni.“

„Přátele?“ štěkl jednooký hajduk s palcátem. „Vždyť to byli cikáni, zlodějské prašiviny, odehnali nám jalovici…“

„A trestem za to mělo být vraždění a znásilňování.“ Báthorymu se zdálo, že vzduch v hostinci houstne a vtéká do plic pomaleji. Pevněji sevřel v dlaních pažby pistolí. „Ti tři hlupáci si mysleli, že mě jen tak podříznou. Vypadám jako tele, které samo skloní hlavu před řeznickým kladivem?“

„Takže to byl poctivý boj,“ uzavřel Borlobáš. „Je to tak, Korneli?“

„Pokud se ti zdá poctivé, že byli tři a já sám. Oni po zuby ozbrojení, já nahý jako batole.“

„Nahý? To tě přistihli s ženskou?“

„Tak dost, kurva!“ vyprskl Gábor zvaný Kilenc. „Nejsme u soudu! Tadyhle zjizvená hlava nám zamordoval tři druhy. Srát na to, jak k tomu došlo. Prolil hajduckou krev, a to nemůže zůstat bez odplaty! Rozhodni se, Šimone. Buď ustup stranou, nebo se k někomu přidej. Ale vybírej moudře. Nás je šest. Tenhle zkurvenec je sám jako prst.“

Borlobáš si povzdechl. „Víš, Kilenci, kdybychom se setkali za jiných okolností, nejspíš bych se zaradoval, že se mám ke komu připojit. I vy zřejmě jedete k Varadínu bít Turka…“

„Jako každý hajduk, kterému zbyl kousek hrdosti.“

„Tak, tak. Mohli z nás být spojenci. Jenže s tímhle chlapem jsem si ještě před chvílí družně připíjel a docela jsme si padli do noty, i když jsme různého vyznání. A něco mi říká, že když tvrdí něco o čestném boji s Ferencem, můžu mu věřit. Takže to uděláme tak, jak navrhl. Vy nepodniknete nic unáhleného ani podezřelého a my se vypaříme jako rosa na letní louce. Nikdo nemusí přijít k újmě…“

„Musí.“

„Co to?“

V Gáborových očích, do této chvíle zlověstně černých, vyšlehly pekelné vatry.

„Chcípnete oba!“ vyštěkl a bleskově sklonil pušku. Nacvičeným pohybem čtyř prstů natáhl kohoutek, krátce zamířil a stiskl spoušť.

Karabina zarachotila a vyplivla oheň, dým a olovo.

~ ~ ~

Z tmavého stropního trámu vyprskly bílé třísky. Tam se totiž zaryla kulka z Kilencovy pušky.

Kouřící hlaveň pokračovala v pohybu vzhůru. Černovlasý hajduk se s chrčením svalil na záda. Dolomán mu potřísnila krev z díry pod ohryzkem. Přesně tam ho krátce před výstřelem zasáhla kulka z Báthoryho pistole. Zvuk obou zbraní splynul do jediného zahřmění.

Zavířil kouř. Hajduci zařvali. Kornel dodržel slib a vypálil do Gáborova pobočníka. Zasáhl ho kousek nad zdravé oko. Čelo explodovalo, chlap se otočil ke dveřím a sklátil se obličejem dolů k podlaze, pěkně rovnoběžně s velitelem třesoucím se v posledních křečích.

Báthory o krok ustoupil, zapřel podrážku do stolu a převrátil ho na bok. Pekáč zařinčel na podlaze, tuk se rozprskl. Kornel se rychle přikrčil. Na poslední chvíli – zbylí čtyři hajduci právě vyškubli od opasků pistole.

Zbraně zarachotily. Ze stolu pršely třísky. Jedna kulka prolétla skrz a vylomila kus dřeva jen kousek od Kornelovy hlavy. Vytřeštil oči a popadl šavli spadlou na zem…

„Hlavu dolů, Korneli!“

Ohlédl se. Borlobáš v tmavé chodbě klesl na jedno koleno a přirazil pažbu bambitky k rameni. Báthory se jen jednou podíval do ústí hlavně, připomínající velkou troubu, a jak dlouhý, tak široký se vrhl na podlahu.

Zaburácení bambitky pohltilo všechny ostatní zvuky. Broky různých velikostí a tvarů se rozprskly po místnosti.

Dva hajduci se zhroutili jako podťatí. Třetího zasáhl okraj ničivé smrště do ruky. S jekotem dopadl na zem, kde se okamžitě obrátil na všechny čtyři a hrabal se k dokořán otevřeným dveřím. Když to uviděl poslední nezraněný hajduk, sotva osmnáctiletý smrkáč, odhodil pistoli a přikrčený vyrazil ven.

„Nestřílejte, páni!“ křičel a ukazoval jim prázdné ruce. „Pro Krista, nestřílejte!“

Na prahu popadl raněného druha a společně se vypotáceli do tmy. Krátce na to zaržáli koně, práskl bičík, rozlehlo se nedočkavé „hyjé!“ a dva koně nazdařbůh vyrazili kamsi do noci.

Báthory se nadzvedl a opatrně vyhlédl přes hranu převráceného stolu. Ve vzduchu vířil dým a na podlahu se snášelo jemné krvavé mrholení. Smrděla spálenina a výkaly, uvolněné ochablými střevy. Ozývalo se sténání, chrčení a bublání. Kornel se chopil šavle, zapřel se kovovou pochvou o podlahu a vstal. Obnažil čepel…

Jenže v tu chvíli kolem něj rázně prošel Borlobáš, zvedl ze země čakan a vkročil do vířícího mračna.

„Měli jste to zapotřebí, pitomci?“ osopil se na jednoho z ležících chlapů. „Nemohli jste nás prostě nechat odejít? Nikomu se nemuselo nic stát!“

Čakan se mihl kouřem. Ozval se zvuk, jako když pes rozdrtí v čelistech obranou kuřecí kost. Borlobáš zafuněl a se širokým

rozmachem udeřil ještě jednou. A znovu a znovu. Praskání lebky, prorážené ostrým hrotem, se změnilo ve vlhké čvachtání. Kornel pozvedl obočí. Už už chtěl přejít k Šimonovi a zastavit ho, ale v tu chvíli údery konečně ustaly.

Nikdo už nesténal ani neskučel.

Borlobáš vykročil z pozvolna se rozplývajících oblaků jako starý pekelník. Od hlavy až k patám byl zacákaný čerstvou krví. Z hlavice čakanu odkapávala mazlavá směs.

„Kurva!“ zaklel a sehnul se pro poloprázdnou láhev s pálenkou. Zavdal si pár doušků, z nichž by se slabšímu chlapovi okamžitě podlomila kolena. „Takhle nám posrat příjemný večer!“

Podal láhev Báthorymu. Kornel se nenechal dvakrát pobízet.

„Mrzí mě to, Šimone,“ řekl po řádném doušku. „Zatáhl jsem tě do svého sporu…“

„Ale hovno zatáhl. Kdybych nechtěl, tak se do toho nezamíchám. Jenom doufám, že nebyli v právu.“

„Říkal jsem pravdu. Jejich kumpány jsem zabil v sebeobraně. Přišli a začali vraždit hlava nehlava. Kvůli jedné krávě…“

„Už to nechejme být. Věřím ti.“

„Jsem tvým dlužníkem. Zachránil jsi mi krk.“

„Na to se vyser.“ Šimon se zhluboka nadechl a podvědomě si otřel obličej, čímž si po tvářích rozetřel kapky chladnoucí krve. „Raději vymysli, co teď. Je bezpečné zůstat tady do rána? Půjdeme si lehnout a ti dva, kteří utekli, nám přijdou podříznout krky…“

„Podle mě se nevrátí. Ale zůstat tady by stejně nebylo nejmoudřejší řešení. Nestojím o další překvapení. Uklidíme mrtvoly, spláchneme krev a půjdeme o dům dál. Krčmáři! Hej, krčmáři! Vylez a jdi odvést hajducké koně do stáje. A osedlej ty naše. Slyšíš?“

„Neslyší,“ řekl Šimon, když nahlédl pod lavici.

„Cože?“

Hlava hostinského ležela v kaluži krve. Bílé kousky lebky ve vlasech ukazovaly místo, kam ho zasáhla zbloudilá kulka.

Venku žalostně zakňučel pes.

„Do prdele,“ ulevil si Báthory. „A to se říká, že ať už se v hospodě strhne cokoli, krčmáři se nikdy nic nestane.“

„Já jsem to předvídal,“ zašeptal Borlobáš a znovu sáhl po láhvi.

„Tušil jsem, že tohle místo je prokleté. Prý *Pod šibenicí*. Tfuj. Rovnou to tady mohli pojmenovat *Čekárna na trampoty*.“

~ ~ ~

Hostinec opustili svižným klusem a zastavili se, až když jim chladný noční vzduch vyhnal z hlavy pálenku i rozrušení z krvavé přestřelky. Utábořili se v lese kousek od cesty, pod starým košatým dubem. Oheň nerozdělali, jen se natáhli mezi silné, vyčnívající kořeny, každý z jedné strany stromu, sedlo pod hlavou, přikrývku a plášť až k uším, zbraně k ruce. Téměř spolu nepromluvili, jen mlčky vstřebávali čerstvé zážitky a snažili se usnout.

Bylo asi hodinu po půlnoci. Les tiše ševelil. Hvězdy blikaly.

Najednou Báthory zvedl hlavu. I koně přešlápli z nohy na nohu a zafrkali.

„Co se děje?“ vykoukla zpoza vrásčitého kmene nejdříve hlaveň bambitky a pak i Šimonova hlava.

Kornel se posadil. „Neslyšíš?“

Borlobáš nastražil uši.

„U všech svatých,“ vydechl po chvíli. „To zní jako řinčení řetězu!“

„Taky mi to tak připadá.“

Zírali mezi stromy na cestu. Zvuk přicházel v jejich stopách. Báthory se chopil pistole a natáhl kohoutek.

„Jako by po hradské cestě cválal samotný Satanáš,“ zachraptěl Šimon. „Rohaté čertisko, které na řetězu táhne duše hříšníků…“

Zmlkl, protože v tu chvíli utichlo i strašidelné chřestění – přímo tam, kde se oblouk cesty nejvíce přibližoval k tábořišti. Snažili se něco zahlédnout, ale marně.

Neznámý vyčkával v temnotě.

„Větří,“ hlesl Borlobáš. „Čichá člověčinu.“

Báthory neodpověděl. Přitáhl si lucernu, jíž si při útěku z hostince svítili na cestu, a ze sedlové brašny vytáhl křesadlo.

„Co to vyvádíš?“ sykl na něj Šimon. „Dočista ses zbláznil?“

Řetěz znovu zachrastil. A sešel z cesty – zřetelně slyšeli, jak šustí v trávě a otírá se o kmeny a vystupující kořeny. Borlobáš se přikrčil za dubem.

Zadusaly rychlé kroky. Vztekloun zaržál a zalomcoval uzdou. Kroky se zastavily v bezpečné vzdálenosti.

Báthory škrtl pazourkem o ocílku, rozfoukal troud a zapálil knot v lampě. Na mýtině pod dubem zatančilo mihotavé světlo. Až k nočnímu hostu nedolétlo, ale těsně za okrajem světelné skvrny se zableskla dvojice divokých očí. Ve tmě se krčila mohutná černá silueta. Borlobáš si přitiskl pažbu bambitky k rameni.

„Ne," zvedl Kornel ruku. „Rozvahu, Šimone. Myslím, že nám nic nehrozí."

„Vždyť je to nějaký strašný…"

Ozvalo se nešťastné zakňučení. Zjevení se nahrbilo a sklonilo hlavu k zemi. Borlobáš ztuhl, vytřeštil oči… a vzápětí si oddechl a sklonil bambitku.

„Čert aby to… není to psisko z hostince?!"

Kornel se ušklíbl a pozvedl lucernu. „No pojď sem!" zavolal na psa. „Pojď. Neboj se. Slyšíš?"

Pes se narovnal a opatrně dokráčel blíž. Vztekloun znovu zaržál.

„A ty se uklidni, ano?" osopil se na něj Báthory.

„Člověče, ta zvířata tě poslouchají na slovo," zašeptal Borlobáš, když hřebec krotce ztichl a pes došel tak blízko, že ho Kornel mohl podrbat za ušima. Jak jinak, následovalo vrtění ocasem a slastné vrnění. „Jak to děláš?"

„Copak já vím?" pokrčil Báthory rameny. „Nikdy předtím jsem to na sobě nepozoroval. Až teď. Od té doby, co jsem se zase postavil na nohy."

„Možná ti to zranění něco posunulo v hlavě a proměnilo tě v zaklínače koní. A psů. A Bůh ví čeho ještě."

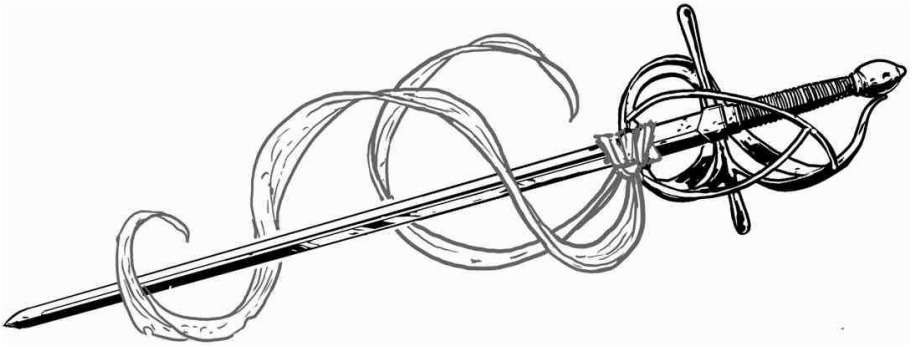
„Možná."

Báthory položil lucernu a odepjal psovi z obojku řetěz. Na jeho opačném konci byl pořád připevněný železný kruh i s prknem z psí boudy.

„Co s tebou, chlupáči?" mluvil Kornel ke zvířeti, které si mezitím lehlo a s vyplazeným jazykem hlasitě oddechovalo. „S námi jít nemůžeš. Jen bys na nás štěkotem poutal pozornost těch, kterým se chceme vyhnout."

Pes si položil hlavu na přední tlapy a znovu zakňučel.

„Tak teď,“ řekl Borlobáš se zřetelným neklidem v hlase, „jsem si jistý, že rozuměl každému tvému slovu.“

HLAVA OSMÁ,

v níž Báthoryho nátura, jako již nejednou předtím, zvítězí nad zdravým rozumem a vrhne ho tak do víru nebezpečí.

„Takhle tedy vypadá konec světa," utrousil Borlobáš a zívl, až mu zapraštěla čelist. Celou noc dřímali jen tak na půl oka a do sedel se vyškrábali brzy, ještě za tmy. Ani se nezdržovali snídaní, jedli cestou.

„Přinejmenším toho křesťanského," zamumlal Báthory s plnými ústy. Než opustili hostinec, důkladně vyrabovali sklep. Sedlové vaky jim voněly po uzeném.

Stáli na nevysokém hřebeni západně od Zagyvy. Kalné světlo úsvitu postupně odhalovalo široké údolí. Souvislý lesní porost okolních svahů se tam dole trhal do chumáčů hájů, roztroušených po travnatých březích.

Za řekou se zvedala tmavě zelená masa Mátry. Na ní už ležel stín půlměsíce.

„Také je to konec naší společné cesty," dodal Kornel, hodil špičku klobásy krčmářovu psovi a sáhl po čutoře s vínem.

Borlobáš se na něj podíval. „A to jako proč?"

„Já jedu na druhý břeh."

„Kdo říká, že já ne?" svraštil Šimon huňaté obočí, až se mu spojilo s kožešinovou čepicí.

„Zdravý rozum.“ Báthory se napil. Nepřeháněl to, na opíjení bylo ještě brzy. „Já *musím* vkročit do jámy lvové. Proč by ses ty vystavoval stejnému nebezpečí?“

„Jak to proč? Mám namířeno do Varadínu. A nejkratší cesta vede přímo přes Jáger. Z čehož plyne, že ještě pár dní si můžeme navzájem krýt záda.“

„Nejkratší cesta, to ano… kdybys byl jestřáb. Jenže my se musíme plahočit po zemi. A po té se neustále prohánějí turecké hlídky. S vetřelci nemívají slitování. Pokud nejsi mohamedán, případně nemáš zvláštní povolení od samotného paši nebo alespoň místního sandžakbega, nesmíš na jejich území nosit zbraň, a dokonce ani jezdit na koni.“

„Jo, o tom jsem slyšel…“

„Takže? Umíš snad citovat Korán?“

„To ne, ale nemám ani hnědé spodky. A určitě nepojedu oklikou přes pohraniční župy na severu. Než bych se dobelhal k Varadínu, už by bylo po válce. Takže jedu s tebou. Punktum.“

Báthory na něj pohlédl. Ve tváři se mu rozladění mísilo s potěšením. „Opravdu?“

„Opravdu.“

„Rozmyslel sis to dobře?“

„Ne. Ale garantuju ti, že mě neuslyšíš hořekovat, jestli nás cestou postihne nějaká mrzutost.“

„Nikdy nelituješ svých rozhodnutí?“

„Nikdy *nedělám* špatná rozhodnutí.“

Báthory pozvedl obočí. Borlobáš opětoval jeho pohled – a rozchechtal se, až koně pohodili hřívami a pes sklopil uši.

„Jak myslíš,“ ušklíbl se Kornel. „Upřímně – budu vděčný za společnost. Dva jezdce sice pohanské hlídky zahlédnou snadněji než jednoho, ale na druhou stranu, když cestu zkříží něco zlého, dva si s tím lépe poradí. A vůbec – aspoň budu mít příležitost splatit ti dluh.“

„Už jsem ti řekl, aby ses na to vyprdl,“ mávl Šimon rukou. „Vyrazíme?“

„Pojeďme. Ať jsme za řekou, než na cestě začne být rušněji.“

Pobídli koně. Černý pes klusal vedle Vzteklouna, jako by ho k tomu vycvičili. Hřebec se na něj občas zamračil, nevrle dupl

kopytem nebo varovně švihl ocasem, ale pes tomu příliš pozornosti nevěnoval.

„Zvláštní, že tady hadrové hlavy nepostavily pevnost nebo aspoň strážní stanici," brouzdal Borlobáš pohledem po neosídlených březích. „Hlavní cesta z Novohradu do srdce ejáletu, brod přes hraniční řeku… a nikdo tady nehlídá a nevybírá mýto? Opravdu divné. Já bych tu postavil vojenský tábor s posádkou jezdců a střelců, stloukl kolem něj palisádu, na roubené věže umístil děla…"

„Nesmysl," zavrtěl Báthory hlavou. „Z toho by jen plynulo zbytečné napětí. Na hranicích musí být území nikoho. Údolí Zagyvy slouží přesně k tomu. Jakmile by některá ze stran umístila posádku přímo na pomezí, ti na druhém břehu by znervózněli a rojili by se kolem jako vosy. Dříve nebo později by se strhla mela. A z takových věcí se už nejednou rozhořely války."

„To jo. Ale takhle to vypadá, že hranice vlastně nikdo nehlídá…"

„Co by ne? Na obou březích bez ustání čenichají jízdní hlídky."

„A ty se do sebe občas nepustí?"

„Jistě, ale šarvátka mezi hraničáři není totéž jako přepadení pevnosti. A vůbec – Turci jsou lišky prohnané. Jsou pořád v pohybu. Kdykoli se můžou zjevit kdekoli. Překročíš čáru a uchlácholený tím, že z tebe nikdo nemámil mýto, si to vesele štráduješ po cestě… A najednou bum, uprostřed lesa oddíl po zuby ozbrojených bešliů. Obklíčí tě, zablýskají šavlemi a strčí ti před obličej listinu s vezírovou pečetí a pověřením vybírat clo a poplatky za užívání cest. Zacinkej mincemi, jinak budeš chrastit kostmi."

„Hmmm… Na tom něco je. Jenom doufám, že *nás* takhle nepřekvapí. Máš představu, kudy se dáme?"

„Zatím jen vím, kudy se *nedáme*. Vidíš ten potok támhle na druhém břehu?" ukázal Báthory proti proudu. „Podél něj se vine cesta na východ, po úpatí hor, do údolí Tarny. K Siroku."

„Slyšel jsem o něm. Velký hrad."

„A početná turecká posádka. Střeží severní přístupové cesty k Jágru, takže siročtí jezdci neustále pročesávají kraj. Hradu se musíme zdaleka vyhnout. A cestě, podle možností, také."

Šimon na něj poočku pohlédl. „Přisámbohu, Korneli, na člověka, který prý tyhle končiny nenavštívil, jsi pozoruhodně dobře informovaný.“

„Pečlivě jsem si prostudoval mapu,“ lhal Báthory hladce. „A mluvil jsem s jedním kupcem, který byl v Jágru před pár lety nakupovat víno a na vlastní oči viděl…“

Kornel ztichl a zprudka přitáhl Vzteklounovi uzdu. Také jeho nový čtyřnohý společník se zastavil, zavrčel a za krkem se mu zježila srst.

„Co se děje?“ rozhlížel se nechápavě Šimon.

V tom okamžiku práskl výstřel.

~ ~ ~

Ještě než utichla ozvěna, poletující od jednoho svahu k druhému, opustili oba jezdci cestu a vklouzli do lesního šera. Tam sesedli a uvázali koně k nízko visícím větvím.

„Odkud?“ hlesl Borlobáš.

„Od řeky.“ Báthory poplácal Vzteklouna po šíji a vydal se zpět k okraji lesa. Pes se mu držel u pravé nohy. Šimon je následoval a cestou sypal prach z rohu na pánvičku bambitky.

Našli místo, z něhož měli dobrý výhled na údolí, a zároveň je houští krylo před případným pohledem zespodu. Zrakem zvědavě šmejdili po březích.

Náhle zaslechli vzdálený výkřik. Obrátili pohledy k jihu. Z lesíku za řekou vyrazil jezdec. Zuřivě švihal koně koncem uzdy a tryskem se hnal k severu. Krátce nato se zpoza stromů vyřítili dva ozbrojenci v kroužkových pancířích a šišácích zdobených bílými pery.

„Sipáhiové,“ sykl Báthory a položil psovi dlaň za ucho. „Klid, kamaráde. Jestli se teď rozštěkáš, dostaneš nás do pořádné šlamastyky.“

Uprchlík strhl koně k řece a sjel ze břehu. Voda vytryskla do výšky. První Turek odbočil za ním. Druhý zarazil koně, vyškubl z pouzdra u sedla pistoli, opřel dlouhou hlaveň o předloktí, krátce zamířil a vystřelil.

Pod štvancem padl kůň. Zoufalé řičení umlčela voda. Jezdec na chvíli zmizel pod hladinou, pak se vynořil o několik loktů dál, a hrabaje rukama i nohama jako pes, zkoušel doplavat na uherský břeh.

Neměl šanci. Druhý Turek vjel v gejzírech vody do řeky a okamžitě byl u něj. Přímo ze sedla kopl uprchlíka do hlavy, přehodil mu kolem krku provaz a nelítostně ho vytáhl zpátky na východní břeh. Zajatec oběma rukama křečovitě svíral smyčku, aby ho provaz neudusil, ale i tak zůstal ležet na břehu, svíjel se v křečích, kašlal a zvracel. Turci kroužili kolem a zlostně na něj pokřikovali.

„Člověče," mhouřil Borlobáš oči, „není to jeden z Kilencových chlapů? Ten holobrádek, kterému se podařilo prásknout do bot?"

„Je to on," přisvědčil Báthory bez zaváhání. „Jenže kde má kumpána?"

„Bůh ví. Pošramotil jsem mu ruku, ale ne tak vážně, aby se nedožil rána…"

„Už ho vidím. Zmrzačená paže už ho rozhodně netrápí."

„Cože?"

„Podívej támhle."

„Prach a broky!"

Z lesíku na jihu vyklusali další dva jezdci, lehkooděnci v turbanech a kabátcích zastrčených do širokých kalhot, oba ozbrojení luky. Bezpochyby bešliové – žoldnéřští jezdci z Rumelie a Bosny, sloužící v pohraničních pevnostech. Jeden za sebou vedl koně s prázdným sedlem, druhý nesl kopí s čerstvou hlavou nabodnutou na hrotu.

„Tak," zašeptal Borlobáš, „pohani dokončili, co jsme my včera načali."

„Ne úplně. Toho druhého nechali naživu."

Dva sipáhiové se chvíli dohadovali, pak obrátili koně na sever a beze spěchu zamířili k ústí údolí, jímž z hor přitékal potok. Potácejícího se zajatce táhli na provazu za sebou.

„Jako tele na porážku."

Kornel se zadíval na Šimona a všiml si žil, jež mu naběhly na ruce svírající pažbu bambitky.

„To by nebylo zrovna rozumné," upozornil ho.

„Cože?“ hleděl Borlobáš za mizejícími jezdci. „O čem to mluvíš?“

„Nemůžeme pro toho kluka nic udělat.“

Šimon otočil hlavu. „Jistěže ne. Proč bychom riskovali krky kvůli někomu, koho jsme včera skoro oddělali sami? Tím spíš, že bychom čelili dvojnásobné přesile? Nesmysl!“

„Naprostý,“ přisvědčil Báthory. Také se však upřeně díval za Turky a obličej měl podivně strnulý, temný a zlověstný. Oči se mu ve stínu pod širokou střechou klobouku kovově leskly. „I kdybychom je přemohli, zmizení čtyřčlenné hlídky by způsobilo rozruch a kraj by už zítra zvonil pohanským železem. To určitě nepotřebujeme.“

„Kromě toho,“ dodal Borlobáš, „nedáš přece v sázku osud vlastního syna. Když se necháš oddělat kvůli cizímu parchantovi, kdo pomůže tvému klukovi?“

„Svatá pravda. Musíme se vyhýbat zbytečným střetům. Když se budeme plést do každého tureckého bezpráví, které cestou zahlédneme, nedorazíme do Jágru ani za rok.“

„Tak tak. No, co se dá dělat, pojeďme svou cestou…“

„Na druhou stranu,“ nehnul se Báthory z místa, „si představuju, že stejně vedli na provazu i mého Miška.“

Šimon ztuhl uprostřed otočky. Posunul si beranici do týla, otřel si orosené čelo, poškrábal se za uchem.

„Možná kdybychom je překvapili, náhlým útokem vyrovnali síly…“

„Přesně na to myslím. Hajducké přepadení. S tím máš přece zkušenosti. Navrhni něco.“

„Máme bambitku a dvě pistole, to by v tom byl čert, abychom aspoň dva neskolili první salvou…“

„To bych neriskoval. Výstřely je slyšet na míle daleko – hlavně z toho tvého kanónu. Tam za řekou už nikdy nevíš, jestli se zpoza nejbližšího ohybu nevyřítí další mohamedánští ozbrojenci.“

„Takže musíme jednat bleskově. Nedat ani našim protivníkům šanci vystřelit.“

„Rozhodně. Rychle a v tichosti, tak to musí celé proběhnout.“

„Tak jak to uděláme? Rozděl a panuj?“

„Možná kdybychom byli tři. Jeden jako návnada, dva útočící ze zálohy…“

„Nějak se přizpůsobíme. Využijeme terén…“

„Jo.“ Báthory zamyšleně pokýval hlavou. „Zatím je budeme sledovat a cestou něco vymyslíme… Netuším sice, jestli za to ten hajducký smrkáč stojí…“

„Každá křesťanská duše, kterou vyrveš z pohanských spárů, se počítá.“

„Některé křesťanské duše si zaslouží nabodnout na Satanovy vidle. Spíše uvažuji o tom, že by se nám na cestu pašalikem mohly hodit turecké oděvy a pancíře.“

„Vidíš, to mě nenapadlo.“

Vyměnili si pohledy.

„Pořád to není rozumný nápad,“ řekl Borlobáš.

„Ani trochu,“ přitakal Báthory a vycenil zuby ve vlčím úsměvu.

Šimon se zachechtal.

Rychle se vrátili ke koním.

~ ~ ~

Sándor Szilárd vzhlédl a zadíval se svému kumpánovi Matějovi do očí.

Matěj jeho pohled neopětoval. Vytřeštěné bulvy sice zdánlivě zíraly dolů, na svázaného druha, avšak byly dočista prázdné, bez jiskřičky vědomí.

Žádný div. Maťova hlava byla nabodnutá na kopí.

Turci schválně zarazili ratiště do země tak, aby bledý obličej s vyvalenýma očima, pokleslou čelistí a jazykem lezoucím mezi zuby zůstal obrácený k zajatci. Vlasy visely v krví slepených pramenech jako mrtví hadi. O hlavu se živě zajímal hmyz – masařky drze lezly nebožtíkovi do nosu a do úst.

Sándor odvrátil zrak a stiskl zuby, aby zadusil vzlyky, jež mu znovu začaly bublat v hrudi.

Za těch deset měsíců, kdy se toulal s Kilencovou družinou, si právě s Matějem porozuměl nejvíc. Přestože pocházeli z úplně jiných míst Uher – Maťo přišel z chudých oblastí šarišské stolice až odněkud za Prešovem, Sándor se narodil v Hajdúságu za Tisou – byli

vrstevníky a rychle našli společnou řeč. Spřáhli se proti starším členům skupiny, kteří se jim věčně posmívali a nadávali jim do zelenáčů. Tohle spojenectví se časem přetavilo do skutečného přátelství…

Jenže kde je mu teď konec?

Na hrotu tureckého kopí.

Sándor urputně přemýšlel, jaký osud chystají pohané jemu. V mysli mu vyvstávaly jen ty nejodpornější představy. V jedné z nich se viděl rozčtvrcený a rozvěšený na řetězech a hácích na hradbách Siroku. Tak Turci obvykle zabíjeli hajduky – uvázali je mezi čtyři voly, nařízli kůži kolem kloubů a zapráskali biči. „Kdo celý život smrdí kravami, ať po lejnech klouže i do pekla," říkávali.

Od ohniště se ozvalo škodolibé zachechtání. Sándor se tam podíval. Jeho věznitelé se podle všeho zabývali podobnými úvahami jako on – každou chvíli se ohlíželi, častovali ho temnými pohledy a zlověstně se šklebili.

Mladík se rozkašlal. Do nosu se mu dral pronikavý pach moči. A nejen vlastní, jíž měl nasáklé kalhoty – kout mezi zbytky starých zdí, kam s ním jeden z bešliů mrštil, zjevně sloužil jako záchod.

Smrad byl tak silný, že ho nepřebila ani vůně pečeného jehněčího, šířící se od ohniště.

Turkům se dnes dařilo. Krátce před polední modlitbou narazili na dva pastýře se stádem ovcí. Starý bača a jeho holobradý pomocník právě sešli ze severních kopců a pokoušeli se se stádem rychle a nepozorovaně projít údolím na svahy Mátry. Jenže ovce se shlukly kolem potoka a odmítly pokračovat bez napojení. Marně bača práskal karabáčem, marně jeho ovčácký pes se štěkotem obíhal stádo a vrhal se ovcím po nohou. A právě v tu chvíli, jako na potvoru, zařinčely na cestě podkovy tureckých koní. Bača i pasáček zmizeli v blízkém lese jako duchové. Pes se rozběhl proti jezdcům, ale kulka z pistole rázně umlčela jeho štěkot.

Pak velitel skupiny, robustní sipáhi s dlouhými černými kníry – tentýž, který ráno jediným švihem usekl chudákovi Matějovi hlavu – předvedl svou zručnost s kopím. Mocným bodnutím proklál bečící jehně a dobře míli ho vezl napíchnuté na hrotu jako na rožni. Slunce bylo právě v zenitu, když se před nimi zpoza ohybu vynořila vesnice.

Nebo spíše to, co kdysi vesnicí bývalo.

Zkáza ji musela postihnout už dávno, patrně během velké patnáctileté války, jež tyto končiny uvrhla do pohanského područí. Z dřevěnic nezbylo v podstatě nic, jen rovy zarostlé mechem a trávou. Tu a tam ze změti houští, bodláčí a planých stromků vykukovaly zbytky kamenných zdí. Rozvalinám kraloval zřícený kostel. Zařízení a střechu zničil požár, věž se zhroutila, zvon odvezli a zřejmě roztavili na turecké dělo, ale zubaté zbytky zdí a pilířů pořád čněly vzhůru. Uprostřed chrámové lodě se černalo ohniště, svědčící o tom, že zde pocestní táboří často. Ani Sándorovi věznitelé nebyli zřídkavými nocležníky – věděli, že nemusejí pracně rozdělávat oheň, stačilo prohrábnout žároviště a rozfoukat uhlíky. Vzápětí už se nad plameny otáčely rožně a na nich *šiš kebab* z čerstvého masa, cibule a papriky.

Turci nikam nespěchali a jejich bosenští poskoci rozhodně neprotestovali. Po vydatném obědě si nalili kávu, zapálili čibuky s dlouhými troubelemi a o něčem si mumlavými hlasy vyprávěli. Sándor rozuměl turecky obstojně, avšak zachytával jen útržky vět a slov.

…prašiví hajduci…

…nestačilo vypálit jejich smradlavé brlohy v pustě…

…sebranka zahnojená…

…v týlu Ali pašova vojska…

…způsobit velké škody a ztráty na životech…

…nejodpornější z džaurů…

…Ahmed Seydi je měl vyhladit z povrchu zemského…

„…všechny do posledního!“ zvýšil jeden ze sipáhiů hlas, vylil kávovou sedlinu z cínového hrnečku do ohniště, odložil dýmku a rázně vstal. „Hej, beraní hlavo!“ štěkl na zajatce v koutě rozvaliny. „Posloužíš jako odstrašující příklad! Vystavíme tvé zmrzačené ostatky u cesty, aby hajdučtí hovniválové věděli, co je čeká, když se pokusí proklouznout kolem Siroku!“

Nato se sipáhi otočil a zamířil ke dveřím do sakristie vlevo od plevelem zarostlých trosek oltáře. Pod popraskaným obloukem prošel do místnosti, jíž se už dávno zmocnil břečťan a kapradí.

„Pozor na kopřivy, Kásime!“ křikl za ním velitel hlídky.

Dva bešliové se rozchechtali.

Sándor polkl naprázdno. Nemýlil se – pohané mu chystali bídný konec.

Skoro si znovu načůral do kalhot.

Turek a Bosňané srkali kávu, bafali z dýmek a s labužnickými výrazy vydechovali voňavý kouř. Jejich hlasy se znovu slily do mumlavého proudu.

…vládce džaurů přikázal stáhnout vojsko…

…zbabělec, neodváží se čelit velkovezírovi…

…spíš prohnanec…

…obětoval Varad…

…zůstala jen malá posádka…

…jestli se nevzdají, všichni projdou obloukem meče…

Kdesi za zdí zachrastily kameny. Velitel zvedl hlavu a zamračil se. Zatímco Bosňané dál rozebírali situaci v Sedmihradsku, on obrátil zrak ke dveřím do sakristie.

„Proč ti to tak trvá, Kásime?“ zakřičel.

I jeho společníci ztichli a otočili se.

Žádná odpověď.

„Kásime?“ vykřikl velitel znovu a nervózně zaškubal knírem.

Ticho. Dokonce i ptáci v korunách stromů zmlkli. Stíny vrhané zbytky zdí potemněly.

Sipáhi a bešliové si vyměnili pohledy. Nezačali zmatkovat. Rozvážně odložili hrnečky a čibuky, vstali ze špalků a chopili se zbraní. Velitel si nasadil šišák, nasunul na předloktí kruhový štít a obnažil kilič se širokou, výrazně zahnutou čepelí. Mezitím pohlédl na jednoho z Bosňanů a ukázal vystrčenou bradou na zajatce. Muž vytáhl z toulce vzadu na opasku dlouhý šíp, přiložil ho k tětivě luku a přešel ke kopí s Matějovou hlavou. Postavil se tak, aby měl na očích hlavní vchod do kostela. Za jeho zády se Sándor nechápavě rozhlížel, a navzdory pevně utaženým poutům se snažil posadit.

Druhému bešlimu dal velitel znamení, aby ho následoval. Lehkooděnec také nesl v levačce luk, ale pravou rukou vytáhl pistoli.

Opatrně se přikradli ke dveřím vedle oltáře. Na Kásima nevolali. Věděli, že kdyby mohl, už by se ozval.

Sipáhi z bezpečné vzdálenosti nahlédl do sakristie. Střecha i zadní zeď se změnily v hromadu sutin, skrze něž se dovnitř prodíral les. Nic se tam nehýbalo – jen stíny listoví, ostře řezané poledním sluncem, se chvěly v mírném vánku.

Turek pokynul pobočníkovi. Ten pozvedl pistoli, rychle překročil práh a namířenou zbraní před sebou opsal půloblouk. Když okem sledujícím mušku nezavadil o žádný cíl, ustoupil stranou a přitiskl záda ke zdi vedle dveří. Sipáhi zprudka vešel do sakristie, přikrčil se a pozvedl kruhový kalkan tak, aby kryl nejen sebe, ale částečně také muže s pistolí.

V napůl zřícené místnosti pronikavě páchly výkaly. Hlídky jezdící od Siroku k Zagyvě zde často tábořily a sakristii používaly jako záchod už celá léta. Muslimové to považovali za dobrý žert, takto vyjádřit opovržení nad křesťanským Bohem.

Tentokrát jim do smíchu nebylo.

Velitel vykročil. Pomalu obcházel hromadu kamenů a zvětralého zdiva, pěkně tepanými puklicemi na kolenou rozhrnoval kapradí a kopřivy. Bešli ho následoval, dlaně potící se na pažbě pistole a těle luku. Pach zesílil, přímo dusil. Do ticha pronikavě bzučely mouchy.

Náhle se sipáhi zastavil. Bešli sklonil zrak a znehybněl také.

„Niyáhá…“ zasténal přiškrceně.

Zpoza plevelem zarostlých trosek vyčnívaly Kásimovy nohy v botách z kordovánu. Velitel udělal ještě dva kroky, aby na tělo lépe viděl. Bosňan naopak začal couvat a očima, v nichž se rodila panika, šlehal kolem sebe.

„Ubohý Kásim,“ hlesl velitel. Jeho dlouholetý pobočník ležel ve vrstvě vysušených i čerstvých výkalů, kalhoty stažené ke kolenům, hrdlo podříznuté od ucha k uchu, pancíř potřísněný krví, oči zírající do korun stromů, jejichž větve se natahovaly přes zbytky zdí.

Do Turkových žil se vlil spravedlivý hněv.

„Prokletý vrahu!“ zařval a nedočkavě švihl kiličem. „Kde jsi?! Ukaž se!“

Zachrastilo kamení.

Sipáhi se bleskově otočil.

Do sakristie padl stín postavy, která se právě přehoupla přes vrchol zdi.

~ ~ ~

Bešli zaječel, vrávoravě ustoupil a pokusil se proti seskakujícímu útočníkovi včas pozvednout pistoli.

Nestihl to. Muž s vyholenou hlavou ještě ve vzduchu mocně švihl šavlí.

Ruka svírající pistoli dopadla do kopřiv. Z pahýlu paže vytryskla fontána krve, na slunci jasná a třpytivá jako víno. Bešli zavřískal ještě hlasitěji, zapotácel se, narazil zády do zdi u dveří a sesunul se na zadek.

Útočník se vztyčil z podřepu, do něhož klesl při doskoku, a otočil se k veliteli.

„Chcípneš!“ zařval sipáhi zlostně, pozvedl štít a rozehnal se mečem. „Valláhi…“

Jeho bojový pokřik přerušil divoký štěkot.

Turek se překvapeně ohlédl.

Z houští za hromadou sutin se vymrštil černý, očima blýskající přízrak, odrazil se od Kásimovy mrtvoly a s vyceněnými tesáky skočil na velitele hlídky.

Sipáhi na poslední chvíli obrátil proti šelmě kalkan.

~ ~ ~

„Begu?!“ zakřičel bešli, stojící u kopí s hajdukovou hlavou. Povyk, ozývající se z boční části kostela, mu naplnil žaludek bodavou ledovou tříští. Přešlápl z nohy na nohu. Nevěděl, jestli má běžet druhům na pomoc, nebo držet pozici a dohlížet na vězně, jak mu přikázal velitel.

„Begu efendi!“ zavolal znovu a hlas mu přeskočil. „U Proroka, co se to tam děje?“

Velitel vykřikl. Nebyla to však odpověď na bešliho volání – sipáhi zlostně nadával někomu cizímu.

Bosenský žoldnéř se rozhodl. Pozvedl luk, natáhl tětivu s šípem a zamířil ke dveřím do sakristie. Sotva však udělal pár kroků, zříceninou se rozlehl štěkot.

Velitel zařval. Zařinčelo železo – čepel o čepel. Jednou, dvakrát. Pak kdosi ohavně, vlhce, bublavě zachrčel. Slyšitelně upadlo tělo. Nějaké zvíře vrčelo – přidušeně, jako by trhalo maso a chlemtalo

čerstvou krev. Někdo bolestně skučel a blábolil – bešli poznal hlas svého druha z Bosny. Rychlé kroky. Syknutí čepele a nezaměnitelný zvuk ostří, protínajícího svaly a kosti. Něco se skutálelo na kamennou podlahu. Nářek raněného zmlkl.

Kostel zahalilo ticho.

Opeření šípu lechtalo bešliho na pobledlé tváři. Neklidné frkání koní před bránou kostela mu vnuklo nápad, co by měl udělat. Stále míře lukem na dveře do sakristie, začal se zatajeným dechem couvat k hlavnímu vchodu.

„Kampak, hadrová hlavo?“ zeptal se někdo za jeho zády.

Bešlimu skoro vyskočilo srdce z hrudi. Bleskově se otočil a téměř bez míření pustil tětivu. Mohutná postava, nahlížející jedním okem do brány, svižně uskočila za zeď. Šíp se na dvoře zabodl mezi kopyta tureckých koní. Zaržáli, zalomcovali uzdami.

Volaje Alláha sáhl Bosňan rychle do toulce. Robustní muž však už přeskočil práh a vběhl do kostela. V pravačce točil šavlí, v levačce svíral čakan. Bešli pochopil, že už nestačí vystřelit. Duchapřítomně odhodil luk a vyškubl z pochvy u pasu jatagán.

Výpad šavlí odvrátil. Zatímco však ostří po sobě jiskřivě klouzala, útočník švihl čakanem.

Píď dlouhý železný bodec se zarazil bešlimu do boku. Bosňan zavyl. Hromotluk trhl čakanem k sobě a udeřil soupeře do obličeje hlavicí šavle – tak tvrdě, až praskla kost a muži sletěl z hlavy turban.

Bešlimu změkla kolena. Klesl do kleku a hruď mu zalila krev z rozdrceného nosu. Vítěz se rozmáchl šavlí. Už však nesekl. Bosňan obrátil oči v sloup a hlava se mu zvrátila dozadu, čímž převážila tělo, které se svalilo na záda, ještě jednou sebou škublo a potom už se nepohnulo.

„Prach a broky,“ vydechl Šimon Borlobáš a vytrhl z mrtvoly čakan. „Ty jsi asi nebyl zrovna tvrdohlavý. Zarazil jsem ti nos až do mozku, co?“

Pak vzhlédl. „Korneli?! Všechno v pořádku?“

Ze dveří sakristie nejdříve vyběhl krčmářův pes. Vesele vrtěl ocasem, čenichal kolem a olizoval si tlamu zmáčenou čerstvou krví. Za ním vyšel Báthory. Pruhem látky, který ještě před okamžikem zdobil bešliho hlavu, si otíral čepel šavle.

„Díky Bohu,“ vydechl Borlobáš. „Zvládl jsi je.“

„Moc nechybělo,“ zabručel Báthory a zastrčil šavli do pochvy. „Jeden měl pistoli. Srazil jsem mu ji na zem i s prackou, ale je zázrak, že při nárazu nevystřelila.“

„Spíš bych řekl, že turecké bambitky mají tužší kohoutky.“

„Taky pravda. Nejsi zraněný?“

„Ne, to není moje krev. Co ty?“

„Ani škrábnutí. Jenom jsem si zaprasil holínky.“ Kornel si otřel podrážku o hranu zlomeného pilíře.

„Pohanské lejno?“ zachechtal Šimon.

„To byl nápad, přepadnout je na hajzlu,“ zavrčel Báthory a hlučně si odplivl. Potom si vzpomněl, kde vlastně je, otočil se k troskám oltáře, provinile sklopil zrak a pokřižoval se.

„Chtěl jsi hajducké triky, ne?“ otíral si Borlobáš zpocené čelo. „Tak tohle je jeden z nich. Mnohokrát osvědčený. I ten nejlepší bojovník je zranitelný ve dvou situacích – mezi babskými stehny… a na latríně.“

„No jo.“ Báthory došel k ohništi a shýbl se pro měděnou konvici. Zakroužil s ní. Na dně ještě cosi zažbluňkalo. „Byli tak laskaví, že nám nechali trochu kávy. Dáš si?“

„Ech, ne. Mně se z té jejich hořké černé polívky kroutí huba. Víc mi voní jejich tabák. Moje dýmka před týdnem praskla. Turecké čibuky jsou prý dobré.“

Kornel pokrčil rameny a narovnal se. Srkaje ještě teplý nápoj z plechového hrnečku, obrátil pohled do kouta v přední části kostela.

I Šimon se podíval. Oba se tvářili, jako by si spoutaného mladíka všimli až teď. Hajduk na ně zíral s pootevřenými ústy.

„Podívejme se!“ zvolal Borlobáš teatrálně. „Není to náš přítel z hostince na rozcestí? Ten, co se při pohledu na krev rozfňukal a začal žadonit, abychom už nestříleli? A pak zbaběle vzal nohy na ramena a nechal za sebou jen smrad čerstvých chcanek?“

„Na mou duši, je to on!“ přidal se Báthory k představení. „A zdá se, že nás poznal i on. Jinak by se netvářil, jako by měl koule v katových kleštích. Můžeš tu hubu zase zavřít, mladíku.“

Šimon vytáhl zpoza opasku nůž a prošel kolem kopí s useknutou hlavou.

„Počkejte, pane!“ vykřikl mladík a začal se odstrkovat nohama pryč od blížícího se kolohnáta. „Nedělejte to! Nejsem s vámi v žádném sporu! Včera v hospodě… nechtěl jsem střílet! Vůbec vás neznám. To Kilenc, on s vámi měl nevyrovnané účty. Při krvi na kříži, zapřísahám vás…“

„Přestaň, strašpytle!“ houkl Borlobáš a nešetrně strčil do zajatce botou, čímž ho převalil na břicho. „Nepřišli jsme tě dorazit. A přestaň sebou házet jako úhoř, nebo ti vážně pustím žilou!“

Stačilo pár tahů nabroušeným ostřím a přeříznutá pouta sklouzla ze zápěstí. Mladík znehybněl, obličej zabořený v močí nasáklém písku. Až když podle stínu viděl, že robustní chlap odchází, pomalu se zvedl do sedu a s nechápavým výrazem si mnul ztuhlá, odřená předloktí.

„Neptej se proč,“ poradil mu Báthory zachmuřeně. „Jinak o tom začneme vážně přemýšlet a přijdeme na to, jaké hlouposti jsme se právě dopustili.“

„Necháte…“ vysoukal ze sebe mladík. „Necháte mě jít?“

„Na to zapomeň. Aspoň zatím. Kvůli vlastnímu bezpečí ti nedovolíme jen tak pobíhat po okolí. Kromě toho, život a svobodu si musíš odpracovat. Pomůžeš nám odstranit mrtvoly. No tak, vstávej! Rozhýbej si hnáty. Nejdříve je potřeba sipáhiům stáhnout zbroj…“

„Cože? Proč?“

„Zopakuju to už jenom jednou – naposledy,“ ucedil Báthory nevlídně. „Žádné otázky!“

„Jestli se bude někdo ptát,“ připojil se Šimon, „tak jedině my. Tvé jméno, zmetku?“

„Sándor… Sándor Szilárd.“

„Szilárd?“ vyprskl hajduk a sklonil se k mrtvému bešlimu. „Zatím jsi moc udatnosti nepředvedl. Kde jsi k tomu hrdinskému jménu přišel?“

„Je po otci, hajduckém hejtmanovi…“

„Zatím děláš tátovi jenom ostudu. Máš co napravovat. Předveď, že dokážeš být užitečný. Hybaj, popadni toho parchanta za nohy.“

„Já přivedu koně,“ řekl Báthory, vysrkl zbytek kávy a odhodil prázdný hrneček.

„No jasně!“ zvolal Šimon s hraným rozhořčením. „Ruce pryč od špinavé práce, co?“

„Podle zásluh, příteli, podle zásluh,“ ušklíbl se Kornel a zamířil k vratům kostela. „Ty jsi skolil jednoho, já tři. A to ses nemusel brodit v hovnech.“

~ ~ ~

Než se stíny rozbitých zdí a stromů posunuly o dvě pídě, tábořiště v rozvalinách zívalo prázdnotou a nic nenasvědčovalo tomu, že zde ještě nedávno odpočívala turecká hlídka. Ani pískem a prachem zamaskované krvavé skvrny se na první pohled nedaly postřehnout.

„Pojedeš s námi, spratku,“ zopakoval Borlobáš Sándorovi, když se s důkladně vydrhnutýma rukama vrátil od potoka. „Při tvém štěstí bys padl do rukou první hlídce, která vyrazí ze Siroku hledat ty čtyři mršiny.“

„Hlavně musíme sejít z cesty,“ zamumlal Báthory a nasedl na Vzteklouna. „Vyrazíme do kopců.“

„Jen tak nazdařbůh do lesů?“ udělal Šimon grimasu. „To nám cesta do Jágru bude trvat několik dní…“

„Je tam ovčí stezka,“ řekl Sándor.

Pohlédli na něj.

„Asi tři míle po proudu potoka,“ ukázal na západ. „Turkům tam zkřížili cestu dva pastýři. Hnali stádo na jih, do vrchů. To jehněčí bylo od nich…“

„Říká pravdu,“ obrátil se Šimon ke Kornelovi. „Všiml jsem si země udusané ovčími kopyty…“

„Ano, vzpomínám si. Pastýřská stezka by naši cestu přes hory urychlila…“

„Ale museli bychom se vracet. Navíc po cestě. Každý, koho potkáme, nás může udat Turkům. Už jsme štěstí pokoušeli dost.“

„Riskneme to. Alespoň zmateme případné pronásledovatele. Když najdou mrtvoly a vyrazí po našich stopách, budou si myslet, že prcháme k Zagyvě, za hranice, do bezpečí. Ani je nenapadne, že jsme najednou změnili směr a ve skutečnosti se pokoušíme proniknout hlouběji na jejich území.“

„No jistě. Nenapadne je, že bychom mohli být takhle pitomí.“

„V tomto případě toho využijeme ve svůj prospěch,“ ušklíbl se Báthory. „Na stezku odbočíme nenápadně, zamaskujeme stopy. Navíc na ovčí pěšině se otisky kopyt ztratí snadněji než na měkké lesní půdě. Dost řečí. Jedeme. Cvalem. Ale oči na stopkách!“

Jakmile pobídli koně, z brány kostela vyběhl černý pes a rychle jezdce dohnal. V tlamě si nesl kost ulepenou zbytky krvavého masa.

„Upřímně doufám, že je to kost z jehněte,“ poznamenal Šimon.

„Já taky,“ přiznal Kornel. „Pohanská krev mu náramně chutnala.“

„Hnusná bestie. Co když si usmyslí, že ochutná i nás? Říkám ti, měli bychom se ho zbavit. Jestli je ti ho líto, Korneli, já mu proženu lebku čakanem…“

„Ne. Zatím si ho necháme. Každý jiný pes by nám ten náhlý útok překazil. On ale ne. Dřepěl se mnou v houští, ani nemukl… Kde se v psovi, který celý život prožil na řetězu u boudy, vzala taková disciplína?“

„Netuším. Podle mne je to tvoje zásluha. Říkám ti – rozumí každému tvému slovu.“

„Že by? Vím jen to, že mi pomohl. Tam v sakristii. Skočil na tureckého velitele. Právě v nejvhodnější chvíli. Jako by přesně věděl, co a kdy udělat…“

„Přestaň. Běhá mi z toho mráz po zádech. Ještě si začnu myslet, že je to nějaký zakletý člověk, který musel sloužit krčmáři v začarovaném hostinci…“ Borlobáš se rychle pokřižoval.

„Jak se jmenuje?“ zeptal se Sándor.

Báthory ho neokřikl za porušení příkazu o kladení otázek. „Bůh ví,“ pokrčil rameny. „Jeho předchozí majitel nám to nestačil říct. Ale mám nápad na nové jméno. Šimone?“

„Co je?“

„Hádej, jak mu budeme říkat.“

„Nemám tušení a je mi to úplně… počkej! Asi vím.“

„No?“

„Čert!“

Báthory se zachechtal a sklonil pohled k psovi, který poslušně klusal vedle Vzteklouna.

„Budeš Čert, kamaráde. Slyšíš? Čert! Čertisko!“

Pes k němu zvedl pohled a oddaně zavrtěl ocasem. Na krvavém hnátu v jeho tlamě se hemžili mravenci.

~ ~ ~

„Fuj, do háje!“ ohrnul Šimon nos a odplivl si vysokým obloukem do křoví u stezky. „Ten tvůj kamarád začíná pěkně zavánět. Slyšíš, klacku?“

„Slyším,“ ohlédl se Sándor v sedle. „Nemůžu za to, pane. Je teplo…“

„Já vím, že jsi slunce nepověsil na oblohu ty. Jen se ptám, jestli je nutné, abychom ten hnus táhli s sebou. Akorát nás kvůli němu žerou ovádi.“

„To vy jsme mě popoháněli; prý na pořádný pohřeb není čas,“ sklonil mladík pohled k pytli, který se mu houpal u pravé nohy. „Matěj pro mě byl jako bratr. Pro jeho tělo už nemůžu nic udělat, zůstalo u Zagyvy napospas larvám a liškám, ale aspoň o hlavu se postarám. Nenechám ji jen tak shnít někde v lese.“

„Vím, vím, už jsi to říkal. A rozumím tomu. Hlavu je potřeba náležitě křesťansky pohřbít, jinak ji posedne zlý duch a bude kvílet po těle. Kdo potřebuje, aby se po cestách motala další bezhlavá mátoha? Hej, Korneli! Vidím, jak se ti třesou ramena! Neřehtej se! To jsou vážné věci. A vůbec, nechceš si to vyměnit? Chvíli pojedu v čele já, na čerstvém vzduchu, a ty budeš vzadu čichat ten smrad. A nebo nechejme fakana jet za námi. Pochybuju, že by se pokusil utéct. Co, Sándore? Vzal sis z dneška ponaučení a neuděláš už žádnou pitomost?“

„Nic takového nemám v úmyslu, pane.“

Báthory zatáhl za uzdu a ohlédl se. Borlobáš a Szilárd, následující ho po chodníku husím pochodem, také zastavili. Kornel se díval přes jejich hlavy dolů ze svahu, do hlubokého lesnatého údolí a na protilehlý sráz. Když nepostřehl známky nepřátelského pohybu, pokynul Sándorovi.

„Myslím, že se můžeme na chvíli zastavit. Dopřejeme tvému příteli důstojné rozloučení.“

„Není tady posvěcená půda,“ namítl Šimon. „Když ho zahrabeme jen tak v lese…“

„Chceš snad hledat normální hřbitov? Dáme mu na hrob kříž a důkladně se pomodlíme. To musí stačit. Sesedejte.“

Den pokročil. Slunce pozvolna klesalo k modravému horizontu.

Sándor hrotem tureckého kopí vyhrabal pod starým dubem jámu a vložil do ní pytel s Matějovou hlavou.

„Pro jistotu bych ji zatížil kamenem,“ navrhl Borlobáš.

Mladík vzhlédl a nesouhlasně se zamračil.

„Nezírej tak na mě, usmrkanče, nebo ti natáhnu jednu po…“

„Nech ho, Šimone,“ zasáhl Báthory, který právě přinesl kříž vyrobený z narychlo ořezaných větví. „Ať druha pochová, jak uzná za vhodné.“

Borlobáš si odfrkl, ukázal oběma záda a vrátil se ke koním. Z grošákova sedla sňal čutoru s vínem a řádně si přihnul.

Sándor navršil z hlíny malou hromádku a zabodl do ní kříž.

„Nějaká slova na rozloučenou?“ nadhodil za ním stojící Báthory.

Klečící mladík pokrčil rameny. „Sbohem, Matěji,“ řekl jen. „Mír tvé duši, kamaráde.“

Pak sepjal ruce a krátce se pomodlil.

„Amen,“ uzavřel Báthory. Mladý hajduk vstal, ale k odchodu se neměl. Svěšená hlava, prázdný pohled a mírné chvění svědčící o potlačované bouři pocitů přiměly Kornela položit mu ruku na rameno.

„Asi neprožíváš nejlepší období života, chlapče…“

„To tedy ne, pane,“ zavrtěl Sándor hlavou. „Ještě před pár dny se zdálo, že nás v Kilencově družině čeká dobrý rok. Na zvolenském jarmarku jsme za tučné peníze prodali stádo krav. Zisk byl takový, že jsme si všichni konečně mohli koupit koně i s postroji, a ještě nám zbyla hrst denárů. S Matějem jsme přemýšleli, že se oddělíme od ostatních a pojedeme vlastní cestou. Já jsem se chtěl vrátit do Hajdúságu, na rodnou pustu. Maťo, sirotek bez domova, slíbil, že pojede se mnou…“

Báthory zachmuřeně naslouchal.

„Najednou dorazila zpoza Tisy výzva hajduckých kapitánů. Volali družiny z celých Uher do pomstychtivé bitvy u Varadínu. Tak naléhavě, že to zlomilo dokonce i Kilence, i když byl do té doby ke zvěstem o tureckém běsnění v Hajdúságu hluchý. Přijal znamení

krvavého meče. A rozhodl, že už dál nebudeme čekat na ty tři, kteří se nevrátili z honu na zloděje. Dobře jsme věděli, o co mu ve skutečnosti jde. Nechtěl dělit zisk z výhodného kšeftu na další tři díly. Všichni jsme to přešli mlčením.“

Sándor se nadechl.

„Bůh ale ne. Ten nad tím rukou nemávl. Seslal na nás trest. Nejdříve tam v krčmě na křižovatce. S Matějem jsme sice jen o vlásek unikli, ale radovali jsme se příliš brzy. Za svítání nás hned za Zagyvou překvapila turecká hlídka.“

Mladík si rukávem otřel oči a nos. Pak se ještě jednou pokřižoval a rázně se otočil.

„Pojďme. Ztratili jsme hodně času.“

„To teda jo, šlak tref tvoji mateř,“ zavrčel Borlobáš a zašpuntoval čutoru. Víno z něj táhlo na sáh daleko. „Nemohli jste to nechat na večer, až se utáboříme?“

„Pokud vím, ty sis stěžoval na smrad,“ připomněl mu Báthory.

Šimon se zamračil a podrážděně zkřivil ústa, ale neřekl nic a nasedl na koně.

„My nejsme žádný Boží trest,“ řekl Kornel Sándorovi, když se rozjeli. „Jenom chlapi zmítaní stejnou mizérií osudu jako ty. Neměj obavy – jen co se ujistíme, že jsme setřásli sirocké Turky, propustíme tě. Budeš se moci vrátit do Hajdúságu, k rodině.“

„Dej Bůh, abych ještě nějakou našel…“

„Dej Bůh. Z povodí Tisy se šíří zlověstné zprávy. Turci prý cestou do Sedmihradska vraždili a pálili všechno, co jim padlo do cesty.“

„Tak nebo tak – zachránil jste mi život. Děkuji vám, pane.“

„Žádný pán. Jsem Kornel.“

~ ~ ~

„Poslyš, Korneli,“ začal Borlobáš, „řekni mi… hm…“

„No?“

„Co ty jsi vlastně zač?“

Báthory na něj pohlédl. Les zřídl a přestal se drát na stezku, takže mohli klusat bok po boku.

„Nerozumím.“

„Přemýšlím, kdo jsi. Myslím doopravdy.“

„Víš, kdo jsem. Včera jsem ti vyprávěl…“

„Co jsi vyprávěl, je jedna věc. Co vidím, je věc druhá.“

„Ano? A co vidíš?“

„Pamatuješ, jak jsem ti říkal, že jsem nechal vojenské služby kvůli potížím s autoritami? Že jsem nesnášel, když mi duté hlavy dávaly nesmyslné rozkazy?“

„Kam tím míříš?“

„Ne že bych ti chtěl nadávat do dutých hlav, Bože chraň. Ale… ať se na to dívám z kterékoli strany, převzal jsi velení.“

„Cože?“

„Ale no tak! Stačil mi jediný den po tvém boku, abych zjistil, že jsi člověk, který je zvyklý rozkazovat. Jaké hodnosti jsi dosáhl v Nových Zámkách?“

„Kaprál.“

„Tak o tom vážně pochybuju. Musel jsi být vyšší šarže. Dokonce přemýšlím, jestli ti v žilách nekoluje modrá krev.“

„Jinými slovy – lžu. To chceš říct?“

„Neurážej se. Zřejmě máš dobrý důvod, proč tajíš svoji totožnost. A já to respektuju. Dneska jsi dokázal, že nejsi turecký špion. Ale přesto mě hryže otázka, co tě ve skutečnosti žene do Jágru.“

Báthory zastavil koně. Borlobáš také. Pohlédli si do očí. Ty Kornelovy matně zářily ve stínu pod širokou krempou klobouku.

„Řeknu ti to takhle, Šimone,“ promluvil Kornel po krátkém váhání. „Ne všechno, co jsem o sobě tvrdil, je pravda. Ale pro to, abych neroztruboval své jméno, mám vážné důvody. Není v tom podezřívavost vůči tobě ani snaha vodit tě za nos; s tebou má tajemství nijak nesouvisejí. A rozhodně jsem nelhal, pokud jde o účel mé cesty do Jágru. Martalovská sebranka mi unesla syna. A já ho jedu zachránit. Nebo alespoň zjistit, jaký ho potkal osud. Nic jiného mě tam netáhne. Nezajímá mě válka v Sedmihradsku, netrápí mě zkáza Hajdúságu. A je úplně jedno, kým jsem byl předtím, jaké hodnosti jsem dosáhl a jestli jsem z poddanského nebo urozeného rodu. Jsem jen otec, hledající svého chlapce. To je pravda a na tom jediném záleží.“

Borlobáš na něj dlouhou chvíli zkoumavě hleděl. Pak pokýval hlavou.

„Nic víc jsem slyšet nepotřeboval. Věřím ti. A… opravdu jsi katolík?“

„Opravdu.“

„Škoda. Ale jsem rád, že jsme si to vyjasnili. Alespoň částečně. Jen tě prosím, už na mě nezkoušej ty své důstojnické móresy. Pokaždé, když ve tvém hlase zaslechnu rozkazovačný tón, začnou mě svědit staré jizvy po karabáči.“

Báthory se křivě ušklíbl. „Vynasnažím se…“

Nad horským sedlem, jímž právě projížděli, se rozlehlo varovné zaštěkání.

„Čert něco větří,“ zbystřil Báthory pozornost a pobídl Vzteklouna. Šimon a Sándor ho svižným klusem následovali.

Slunce před chvílí zašlo za hory a lesy Mátry už se plížilo šero. Porost kolem stezky se však trhal a ustupoval před čím dál většími loukami. Trojice se vynořila z lesního stínu do zbytků denního světla.

„To stačí, blecháči!“ zavolal Báthory na Čerta. Pes stál stranou od stezky a štěkal směrem k úpatí travnatého svahu. Když jezdci minuli shluk stromů, jenž jim bránil ve výhledu, zahlédli pod úbočím dřepící salaš. V košáru se s bečením přelévalo Čertem vystrašené ovčí stádo. Z nízkých dveří právě vyšli dva chlapi v širácích a širokých pobitých opascích. Jeden už měl šedivé vousy, druhý nebyl starší než Sándor. V rukou svírali valašky a svinuté pastýřské karabáče.

„Pán Bůh dej dobrý večer!“ zavolal na ně Báthory.

„I vám, pokud jste křesťané a nepřivedly vás zlé úmysly,“ odvětil starý bača.

„To nás myslím vystihuje. Najde se u vás suchý nocleh a voda pro koně? Zaplatíme. Ne jako ti čtyři, kteří si dnes bez optání vzali jehně.“

Pastýř zaváhal a vyměnil si pár tichých slov s pomocníkem. Pak zavolal: „Co o nich víte?“

„Že už žádného křesťana neoloupí. Nikdy.“

„Vážně? Co se jim stalo?“

„Tohle jsou jejich koně,“ ozval se Borlobáš a ukázal na zvířata, jež vedli na opratích za sebou. „A v těch vacích na sedlech je jejich zbroj. Co myslíš, dědku, vydali nám to všechno dobrovolně?“

„Jestli je to tak, přivážíte dobré zprávy. Ale zároveň to znamená, že vám za patami čenichají mstiví mohamedáni.“

„Možná ano, možná ne,“ pokrčil Šimon rameny.

„*Možná* stačí. Když vám poskytneme přístřeší, učiní to z nás vaše komplice. Za jiných okolností byste zde byli vítáni, ale… odpusťte, pánové, netoužíme po špičatém kůlu v zadku.“

„A my na vás nechceme přivolat zbytečné potíže,“ přikývl Báthory chápavě. „Nu což, pojedeme tedy dál a utáboříme se v lese.“

„Za kopcem je dobré místo, pane,“ ukázal bača na východ. „Pod skálou tryská pramen, tam napojíte koně.“

„To myslíš vážně, Korneli?“ zeptal se Borlobáš tlumeně. „Budeš brát ohledy na nějakého smradlavého ovčáka? Vrazíme těm dvěma pod nos pistole a ještě nám rádi ustelou na vlastních postelích…“

„Zbytečně. Jenom bychom se v noci museli bát nejen tureckých šavlí, ale taky pastýřských valašek.“

„Svážeme je a hotovo.“

„Už jsem řekl, Šimone. Necháme je na pokoji.“

Borlobáš se zachmuřil. „Zase ten panovačný tón. Žádal jsem tě, aby ses ho vyvaroval…“

„Ale sýr a skopové vám rádi prodáme!“ dodal bača. „I žinčice by se našla.“

„Díky, jídla máme dost. Spíš by se nám hodil průvodce, který se tady v horách dobře vyzná. Ten mladý, to je tvůj syn?“

„Vnuk, pane. Dcera mi zemřela, zeť se kamsi vypařil a kluk zůstal mně…“

„Bude ti chybět nějaké tři čtyři dny?“

„Oj, to bude. Jsem už starý, bez pomoci si neporadím. Hlavně teď, když mi ti bezbožní špinavci zabili psa. Až se ke košáru přikradou vlci, co proti nim zmůžu sám?“

„Dám ti tureckou pistoli. I váček prachu a pár kulek.“

„Nesmíme nosit střelné zbraně, pane. Dovolí nám jen valašky, abychom měli čím odhánět divokou zvěř…“

„Nemusíš pistoli vystavovat na odiv. Dobře ji schováš a vytáhneš jenom v případě nouze. Tak co? Pustíš chlapce do služby? Potřebujeme se co nejrychleji dostat přes kopce a přitom se vyhnout vesnicím, a hlavně tureckým posádkám.“

„Já nevím, pane. Kubo sice zná v horách každou stezku, každý srnčí chodníček…“

„Tři dukáty hned teď, na ruku. Další tři, až nás junák dovede na určené místo. A k tomu tu pistoli. Pěknou, kavkazskou, stříbrem tepanou.“

Bača si znovu s vnukem vyměnil pár tichých vět.

„A kam přesně vás má dovést, pane?“

„To se dozví cestou. Pokud se dohodneme.“

Chvíli bylo ticho; jen ovce bečely. Pomalu se smrákalo.

„Tři dukáty do chlapcových rukou, pane?“ zavolal po chvíli pastýř.

„Jen co se bezpečně dostaneme do cíle.“

Bača se poškrábal za uchem a posunul si širák do čela. „Tak tedy dobrá, pane. Vyplať mi teď na ruku pět dukátů a Jakub ráno přijde do vašeho tábora. Tam mu dáš instrukce.“

„Pět?“ zašklebil se Kornel.

„Neříkal jsi, že pět dopředu a tři potom?“

„Ne. Tři a tři.“

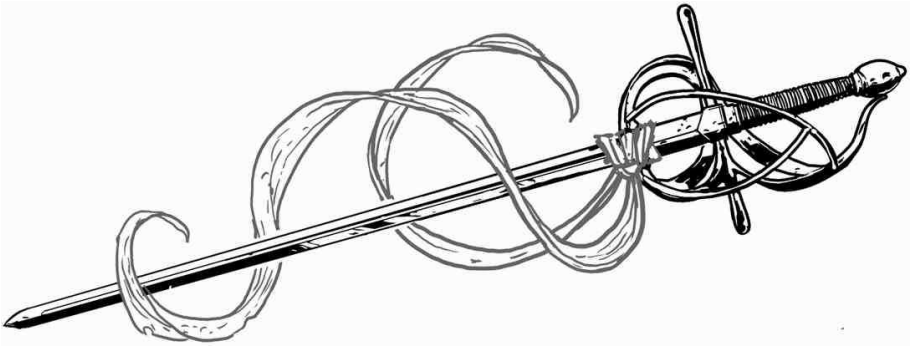
„Ach, já jsem slyšel pět. Proto jsem přistoupil na nabídku.“

„Držte mě, nebo tomu dědkovi ukroutím…“ prodralo se skrz Borlobášovy vyceněné zuby, ale Kornel se jen pobaveně zasmál.

„Dobrá tedy, záloha ať je pět zlatých. Ale odpřísáhneš mi, že kdyby se na nás kdokoli ptal, viděl jsi nás jet na západ k Zagyvě.“

„Ovšemže k Zagyvě, pane,“ přikývl bača. „Vždyť proč by chlapi, kteří pobili tureckou hlídku, mířili hlouběji na pohanské území? To by se museli dočista pomátnout!“

Když Báthory vytahoval ze záňadří měšec, křivě se usmíval.

HLAVA DEVÁTÁ,

v níž Báthory zjistí, že horečnaté vize mohou být někdy pravdivé, a navzdory dalším komplikacím dorazí k zamýšlenému cíli své cesty.

„Rojí se jako sršni,“ utrousil Šimon Borlobáš a přisunul se blíže k okraji skaliska. „Nahoru a dolů, tam a zpátky. Prašiviny zkurvené.“

„Divíš se?“ Báthory ležel na břiše kousek od něj a hleděl přes skalní hranu do údolí. „Za ty dva dny už museli zjistit, že se jim ztratila hlídka. Není vyloučeno, že objevili mrtvoly. Možná přišli i na to, že jsme neutekli za Zagyvu. Proč by jinak čenichali po cestách na téhle straně Mátry?“

„Ten rozruch nemusí být kvůli nám. Mohamedáni jsou ve válečném stavu. Jestli slyšeli o výzvě hajduckých hejtmanů zpoza Tisy, musejí počítat s tím, že se přes hranice začnou trousit žoldnéři z Horní Země.“

„Může být,“ uznal Báthory. „Ale něco mi říká, že tamti dole se snaží vyčenichat právě nás. Viditelně nejsou na rutinním průzkumu. Podívej, jak prohledávají břehy. Jako by věděli, že se pokusíme přebrodit Tarnu.“

„Ale odkud by… Och. K čertu. Mohli to vypáčit z bači.“

„Přesně toho se bojím.“

„To by ale znamenalo, že stařík…“

„Bezpochyby.“

„Tak tohle nesmíme pověsit na nos mladému. Hned by se obrátil a upaloval zpátky k salaši. Ještě ho budeme potřebovat.“

„Tak, tak. Do Jágru je to pořád asi deset mil. Bez Jakuba tu stezku za Tarnou sotva najdeme.“

„Hm.“ Šimon upřeně hleděl k řece. Od skály ji dělila hustá doubrava. Na břehu se několik lehkooděných bešliů o něčem dohadovalo s velícím sipáhiem v lesklé zbroji. „Jen se na ně podívej, Korneli. Až sem cítím, jak jsou nervózní.“

„No právě. Nemám z toho dobrý pocit.“

„Ani já. Na druhou stranu, rád je vidím vyvedené z míry. Hej, prasata, jak se vám líbí, že někdo podřízl, vyválel v hovnech a pohodil do křoví pár vašich kumpánů? Hlupáci, tady jsme! Přímo za vámi! Neotáčejte k nám zadky, nebo vás do nich nakopeme!“

„Nehraje nám do karet, že je u Tarny tak rušno,“ zabručel Báthory temně. „Nejrozumnější bude přejít na druhý břeh až za tmy. To znamená další zdržení.“

Borlobáš si všiml, jak jeho společník zatíná zuby.

„Rozvahu, Korneli. Jestli si Bůh přeje, abys svého syna našel a zachránil, pár hodin navíc jeho osud neovlivní.“

„Jen aby, Šimone. Jen aby.“

Báthory naposledy pohlédl k řece. Sipáhi rázně zavelel, načež dvanáctičlenná skupina obrátila koně a vyrazila podél řeky k severu. Kornel se zadíval oním směrem. Zhruba míli od jejich rozhledny se na příkrém návrší nad řekou rýsovala silueta hradu. Trochu se mu sevřel žaludek, když si uvědomil, jak blízko nepřátelskému brlohu jsou.

A do dalšího se chystali vniknout. Přesněji řečeno – *on* se chystal.

Pozpátku se odplazili od okraje skalní plošiny, v bezpečné vzdálenosti vstali a sešli po příkrém úbočí. Sándor, Jakub a nedočkavě se ošívající Čert je čekali na řídce zalesněném úpatí.

„Břehy se hemží Turky,“ oznámil jim Kornel. „Tarnu přebrodíme až v noci.“

„Do soumraku zbývají dobré tři hodiny,“ zamračil se Jakub. „Ztratíme hromadu času…“

„Nerozuměl jsi, troubo?“ osopil se na něj Borlobáš. „V údolí hlídkují pohané. Navíc jsme na dohled od Siroku. Chápu, že to chceš mít co nejdříve za sebou a vrátit se k dědovi do salaše, ale…“

„Tak pojeďme na jih.“

„Co?“

„Pojeďme jinam.“

Kornel zvědavě zvedl obočí. „Co je na jihu?“

„Nagyodú.“

„Nějaká vesnice?“

Jakub přikývl. „Za ní je stezka. Vede do kopců. Je stejně dobrá jako ta, po které jsem chtěl jet původně.“

„Zbytečná zajížďka, ne?“ pochyboval Borlobáš.

„Právě že ne, pane. Po jižní stezce je to do Jágru o kousek blíž.“

„A to Nagyodú,“ zeptal se Báthory, „je daleko?“

„Hodinu. Nanejvýš hodinu a půl. Údolí je tam sice širší, ale les se táhne až k vodě, takže se jím nepozorovaně dostaneme až na břeh. A určitě tam nedohlédnou hlídky ze sirockých věží. Menší šance, že narazíme na Turka.“

„Než se úplně setmí, už můžeme být míle za Tarnou,“ přemýšlel Kornel nahlas, dlaně položené na pažbách pistolí. „Navíc, jestli je to tamtudy opravdu blíž… Co říkáš, Šimone?“

„Opravdu tě zajímá, co si myslím?“

„Jistěže,“ pozvedl Báthory koutek úst. „Nechci ti rozkazovat.“

Borlobáš mu úšklebek vrátil. „Nakonec stejně bude po tvém. Souhlasím, jeďme na jih.“

~ ~ ~

Slunce už se dotýkalo vrcholků Mátry, když se nesourodá skupina přikradla vlahým lužním lesem k Tarně. Vesnice, o níž mluvil Jakub, stála na druhém břehu.

„Ježíši Kriste,“ zachraptěl Báthory.

„Co je?“ polekal se Šimon, sáhl po bambitce a švihl pohledem doleva, doprava a mezi stromy k řece. „Co vidíš?“

„Ta vesnice…“ Slova vázla Kornelovi v krku.

„Co je s ní?“ Šimon se zmateně díval na pár prostých chýší na kůlech, dřevěné molo a čluny houpající se na vodě, zkrvavené odrazem večerních červánků. „Já nic…“

„Už jsem ji viděl,“ hlesl Báthory a pobídl Vzteklouna.

„Počkej! Nechoď blíž. Čím méně lidí nás uvidí… Korneli!“

Báthory hajduka neposlouchal. Projel mezi břízami a olšemi až k vodě, tam zastavil a sesedl.

„Zůstaňte tady,“ zavrčel Borlobáš na nechápavě zírající mladíky, sklouzl z grošáka a s bambitkou v ruce spěchal k okraji lesa.

„Co to vyvádíš, člověče?“ zasyčel na Kornela z šera pod stromy. „Pojď zpátky. Zahlédnou tě…“

Mezi dřevěnicemi se rozštěkali psi.

„Co jsem říkal? Do prdele!“ Borlobáš vyšel na břeh a popadl společníka za rameno. „Schovejme se, rychle! Ke každému oku, co nás zahlédne, patří ústa, která všechno vyžvaní Turkům!“

Báthory se konečně vzpamatoval, vzal Vzteklouna za uzdu a vrátil se do lesního přítmí.

„Prach a broky, co to mělo znamenat?“ hleděl na něj Šimon ustaraně. „Choval ses jako uřknutý. Jako by tě zmámila bludička…“

„Něco takového,“ přisvědčil Kornel nepřítomně. „Zůstala ti ještě nějaká pálenka?“

„Jistě.“ Vrátili se ke zbytku skupiny a Borlobáš sňal ze sedla čutoru. „Na. Mluv, o co jde?“

Báthory si pořádně přihnul. „Tu vesnici už jsem jednou viděl.“

„Už jsi tady někdy byl?“

„Právě že ne. Viděl jsem ji… ve snu.“

„Cože?“ Šimon se zamračil. Jakub a Sándor si za Kornelovými zády vyměnili udivené pohledy. Čert se na pána díval, jako by všemu rozuměl a napjatě čekal, co dalšího se dozví.

„Ve snu. V blouznivé vizi. Když jsem se léčil ze zranění.“

„Byl jsi tady – v horečnatých představách?“ zopakoval Šimon pomalu.

„Jak říkám. Zdálo se mi, že jsem v Michalově kůži. Prchal jsem před martalovci. U řeky mě dohnali. Přesně tam, kde jsem před chvílí stál. Ta olše, nakloněná nad vodu… to je to místo, Šimone! Zřetelně

jsem ho viděl ve snu. A můj syn tu byl. Karačiovci tudy projeli cestou do Jágru.“

Borlobáš ho chvíli probodával znepokojeným pohledem. Pak natáhl ruku a násilím mu vykroutil čutoru z prstů.

„Už nepij,“ řekl prapodivně bezbarvým hlasem. „Potřebuješ si odpočinout. Dnes v noci budu držet hlídku já, aby ses pořádně prospal…“

„Nezbláznil jsem se,“ odsekl Kornel, zastrčil nohu do třmenu a nasedl na Vzteklouna. „Taky mi to přijde neuvěřitelné… a zneklidňující. Ale ten sen si živě pamatuji a určitě vím, že se nemýlím.“

„Dobrá, kamaráde, dobrá…“

„Přestaň. Jsem úplně při smyslech. Vy jeďte ještě kousek na jih. Za ohybem řeky se přebroďte a vyrazte do kopců…“

„Počkej, a ty?“

„Dojedu vás později.“

Borlobáš přešlápl z nohy na nohu. „Nechceš jít do té vesnice, že ne?“

„Musím. Jestli se opravdu stalo to, co jsem viděl ve snu, vesničané si určitě všimli…“

„Ale hovno!“ ztratil Šimon trpělivost. „Nesmíme se ukazovat! Nikomu. Dneska prohodíš pár slov s nějakým sedlákem a zítra budou Turci kopat do tvé mršiny. Jestli už si neceníš vlastního života, mysli na to, že ohrožuješ i nás ostatní!“

„Já vím. Jenže jinak to nejde. Synův život je mi přednější. Pokud ho někdo viděl, potřebuji to slyšet.“

S těmi slovy Báthory pobídl Vzteklouna zpátky k řece. Čert vykročil za ním, ale jezdec ho ostře okřikl a rázným gestem poslal zpátky. Pes se s uraženě svěšenou hlavou a staženým ocasem vrátil ke zbytku družiny.

„Blázen,“ odfrkl si Borlobáš, odvrátil pohled od vzdalující se temné siluety a nasedl na grošáka. „Normálně mu přeskočilo! Jedeme, usmrkanci. Rychle pryč, než na nás doopravdy přivolá pohromu!“

Pobídli koně a vyrazili lesním přítmím k jihu.

Tarnu přebrodili, aniž by někoho potkali nebo zahlédli. V širokém oblouku minuli vesnici a jali se stoupat do svahů vrchoviny. Jakub se nemýlil – stezka tam opravdu byla, široká a dobře vyšlapaná. Mohli ujíždět svižným tempem, přestože světla rychle ubývalo. Jakub s tureckou kobylkou pod zadkem klusal vpředu, Sándor za ním a Borlobáš vzadu.

Šimon celou cestu kroutil hlavou, každou chvíli se ohlížel přes rameno a hlasitě láteřil.

~ ~ ~

Než dosáhli prvního hřebenu, na obloze už blikaly první hvězdy. Stoupání bylo dlouhé a pozvolné, až těsně pod vrcholkem se stezka prudce zvedla a půl honu šplhala po travnatém srázu s řídce roztroušenými stromy a skalními zuby. Raději sesedli a vedli koně za uzdy.

Na temeno dorazili s hlasitým funěním, Čertovi visel jazyk skoro až k zemi.

„Tady na něj počkáme," rozhodl Borlobáš a omotal grošákovu uzdu kolem větve smrku.

„Utáboříme se?" zeptal se Sándor.

„Řekl jsem něco takového?" odsekl Šimon, vzal bambitku a vrátil se kousek níž, na místo, odkud měl lepší výhled do údolí. Sedl si na balvan, masivní zbraň opřel vedle sebe, zapálil si ukořistěný turecký čibuk a ponořil se do mlčení. Jen občas mrzutě zafuněl, bezpochyby při vzpomínce na Kornelovu paličatost.

Úplně se setmělo. Hvězdy se rozmnožily, jako by se ty první, jasnější, roztříštily na roje menších. Hluboko v údolí jako uhlíky v popelu poblikávala světla vesnice. Báthory nejel. Šimonova odfrknutí byla čím dál podrážděnější. Dokouřil a vyklepal dýmku.

„To sis tam našel holku?" zabručel, šátraje po měšci s tabákem.

Znenadání mu koutek oka olízl kratičký světelný záblesk. Zprudka otočil hlavu.

Do stráně šlehla ozvěna výstřelu.

Zaklel, odložil dýmku, seskočil z balvanu a popadl bambitku.

Ve tmě mezi vesnicí a úpatím kopce se znovu zablesklo. Jednou, dvakrát, potom do třetice – bliknutí plamenů, vlasatice jisker. Okamžik nato dolétlo k návrší hřmění výstřelů.

Koně na návrší zafrkali a zakřepčili na místě – prohnalo se kolem nich něco černého, funícího, blýskajícího očima.

„Čerte!“ zakřičel Šimon, jenže pes ho neposlouchal. Pádil po stezce do údolí a rychle se ztratil z dohledu. K Borlobášovi přiběhli Sándor a Jakub.

„Co by se asi dělo?“ odsekl na jejich vystrašené otázky. „Kornel je ve šlamastyce, přesně jak jsem ho varoval. Nabijte všechny zbraně, které máme s sebou. Nezírejte, všiváci! Hněte sebou, jinak je s námi zle!“

Mladíci se o překot rozběhli k ukořistěným koním. Z brašen vylovili turecké pistole. Borlobáš mezitím přidřepl za balvan.

„Sem!“ zavelel a ukázal přes stezku. „Támhle za tu skálu!“

Mladíci rameno na rameni zaujali pozici na protější straně chodníku. Jakub zjevně neměl se střelnými zbraněmi zkušenosti, ale Sándor si s prachovnicí počínal šikovně a tři pistole byly rychle připraveny ke střelbě.

„Palte jen na můj povel!“ zavrčel Borlobáš. „Ne abyste, vy strašpytlové, vystřelili na první stín, co se pohne. Ještě skolíte Kornela!“

Z temnoty dolehl Čertův štěkot. Zuřivý, vzteklý, přímo ďábelský. Práskly další výstřely, jenže psa neumlčely. Někde dole ržáli koně, kleli jezdci. Náhle vřavu přehlušilo dunění kopyt na stezce. K hřebeni svižně stoupal jezdec. Šimon hranou dlaně natáhl kohoutek bambitky, opřel hlaveň o balvan a zamířil.

„Stůj!“

Kůň zaržál a zajančil, jen tak tak, že neshodil jezdce ze sedla.

„Šimone! To jsem já!“

„Korneli! Rychle sem, člověče!“

Vztekloun několika skoky zdolal poslední, nejstrmější úsek. Báthory seskočil do trávy a plácnutím po zadku poslal koně dál.

„Co se to, kurva, děje?!“ vyhrkl Šimon.

„Co asi? Turecká hlídka. Zasraní bešliové, ani v noci nedají pokoj.“ Kornel tasil prázdné pistole a začal vytahovat střelivo z bandalírů. „Znenadání se tam objevili. Upláchl jsem jen o vlásek.“

„Kolik jich je?“

„Přijelo jich sedm. Dva jsem zastřelil, jednoho sekl šavlí. Nevím, jak vážně.“

„Takže jich zbývá čtyři nebo pět. To zvládneme,“ obrátil Šimon pozornost zpátky k bambitce a podél hlavně se zadíval do tmy pod kopcem. Pořád odtamtud zaznívalo zuřivé psí rafání. Zarachotil další výstřel. Štěkání náhle utichlo.

„Čert,“ vydechl Kornel.

„O něj bych se nebál. Té pekelné bestii nic neublíží. Co ty? Nejsi raněný?“

„V té rychlosti jsem si ani nevšiml. Ale nic mě nebolí.“ Báthory zacvakal ocílkami a kohoutky pistolí. Zase byl připravený střílet. „Neměli jsme raději zdrhnout?“ nadhodil.

„A celou cestu do Jágru čekat, kdy ti kříž polechtá šíp nebo kinžál? Hovno, raději se těm tchořům postavím tváří v tvář.“

Za stromy níže na srázu zazvonily podkovy a postroje. Jezdci svižně stoupali k temeni hory.

„Já střílím jako první, jasné?“ sykl Borlobáš přes stezku.

Sándor horlivě přikývl a přikrčil se za balvanem. V každé ruce svíral pistoli. Jakub obouruč držel třetí tureckou zbraň a chystal se poprvé střílet na člověka. Ve tmě zářila bělma jeho vytřeštěných očí.

„Kam se podělo to naše původní *proklouzneme k Jágru nepozorovaně*?“ ucedil Šimon, trochu se nadzvedl, ne příliš pečlivě zamířil – se svou zbraní ani nemusel – a zařval:

„Olověná večeře, bastardi! Nažerte se!“

A zmáčkl spoušť.

Báthory zaťal zuby a stáhl hlavu mezi ramena, jako by těsně u něj zaburácela houfnice.

Hlavní vyplivnutý plamen vytrhl z temnoty kmeny nejbližších stromů i přijíždějící bešlie, odrazil se ve vytřeštěných očích koní.

Vzápětí se zase všechno propadlo do tmy. Do černoty plné šíleného vřískotu, řičení koní a rámusu padajících jezdců i zvířat.

„Teď!“ vykřikl Borlobáš. „Na co čekáte, hlupáci?“

Kornel, Sándor a Jakub naráz vykoukli z úkrytů, namířili pistole na chaotickou změť stínů a stiskli spouště.

Salva z pěti zbraní smetla ze stráně další muže a koně. Ačkoli střelcům zalehlo v uších, zřetelně slyšeli, jak se nějaký oř s téměř lidským křikem kutálí po svahu a řev jeho jezdce zaniká v praskání kostí.

Báthory a Borlobáš odhodili kouřící zbraně, tasili šavle, do levaček baltu a čakan, společně vyskočili zpoza balvanu a bok po boku vpadli do toho vztekle, zmateně i bolestně hulákajícího zmatku na úbočí.

Ve skrýši dřepící Sándor a Jakub bez dechu zírali na změť zbraněmi lomozících stínů. Slyšeli, jak železo protíná svalstvo i kosti, jak praskají lebky, čvachtá krev. Jeden z bešliů vystřelil z pistole. Záblesk vytrhl ze tmy přízraky zacákané čerstvou krví.

„Čubčí synu!“ zařval Borlobáš a udeřil. Bodec čakanu zvučně prorazil lebku.

Vřava utichla.

Z kopce dolů se vzdaloval dusot kopyt.

„Kurva! Do prdele!“ nadával Borlobáš.

„Trefil tě?“ staral se udýchaný Báthory.

„Lízl. A popálil prachem. Štípe to jako ďas. Co ty?“

„Odřené klouby, pár škrábanců, nic vážného.“

„A ti dva? Hej! Žijete, smrkáči?“

„Jsme v pořádku,“ zvedl se Sándor zpoza skály.

„Jasně že jste. Celou dobu jste nevystrčili nosy z úkrytu, co?“

„Vleze kráva dobrovolně na jatka?“

„Ještě buď drzý, parchante prašivý! Tohle všechno je jen kvůli tobě! Kdybychom se nerozhodli, že tě vyrveme z pohanských spárů…“

„Tentokrát je to spíš moje vina,“ přerušil ho Kornel.

„Aspoň že to přiznáš,“ odvětil Borlobáš. „Doufám, že to stálo za to.“

„Stálo. Vesničané je viděli.“

„Martalovce?“

„I kluka. Přesně, jak se mi to zdálo.“

„Vážně?“

„Vážně.“

„Tak teď mám z tebe trochu husí kůži, brachu. Potřebuju hlt kořalky, abych to zahnal.“

„Taky si dám. A pak vyrazíme. Je nejvyšší čas. Hlavy vzhůru, mládenci. Dneska žádné chrápání. Pojedeme až do rána. Najdeš cestu i potmě, Jakube?“

„M… myslím, že… že ano, p… pane…“

„Třesavka? To přejde. Na krev si zvykneš, příteli. Přijdou časy, kdy bude téct v potocích a řekách namísto vody…“

„Slyšíte to?“ zvolal Šimon.

Ztichli. Na stezce zaťapaly tlapy. Ze tmy se ozvalo zakňučení.

„Čerte! Přežil jsi to, kamaráde? Pojď sem. Kriste, ty smrdíš. A jsi celý ulepený od krve.“

„Čí je?“ zeptal se Šimon. „Jeho?“

„Nevypadá, že by ho něco bolelo. Chodí po všech čtyřech.“

„Říkal jsem ti to. Tu potvoru obyčejné olovo nezastaví. Dost řečí. Jedeme pryč.“

„Pojeďme,“ přikývl Báthory. „A svižně. Směr Jáger.“

~ ~ ~

V nejhlubší tmě zhruba hodinu před úsvitem se přece jen zastavili, aby dopřáli odpočinek zakopávajícím koním.

„Klidně si zdřímni,“ řekl Báthory Šimonovi. „Mně stejně hučí v hlavě jako v úlu. Budu hlídat.“

Nemuseli se dohadovat. Borlobáš i oba mladíci se svalili na zem jako podťatí, a než se desetkrát nadechli, usnuli. Báthory s Čertem po boku vystoupal na kamenitou vyvýšeninu nad stezkou a tam si klekl. Sundal si klobouk, zpod oděvu vytáhl řetízek, sevřel v dlani stříbrný křížek a zavřel oči.

„Pane Bože… Prosím o život svého syna. Vím, že jsem se k vlastní rodině choval jako hrubián, ale za to musím činit pokání jen já. Nikdo jiný. Doveď mě k Miškovi, abych ho mohl zachránit. Když bude potřeba, vyměním svůj život za jeho.“

Chvíli jako by čekal na odpověď, pak klesl do sedu a ukryl tvář v dlaních. Čert do něj šťouchl čenichem, a když vycítil chvění deroucí se z pánovy hrudi, tiše zakňučel.

~ ~ ~

„Tři, jak jsme se dohodli,“ odpočítal Báthory na Jakubovu dlaň dukáty. Po krátkém zaváhání oddělil palcem z hrsti ještě dvě mince. „A tohle je přídavek za dobrou službu.“

„Děkuji, velkomožný pane. Děkuji! Bůh vám žehnej!“

„To se bude hodit. Teď se vrať.“

„Jáger ještě není na dohled…“

„Právě proto. Ztrať se, dokud je to jakž takž bezpečné. Nechci, aby se ti něco stalo – lidé kolem mne v poslední době umírají jako mouchy. Určitě víš, jak se vyhnout pronásledovatelům.“

„Jistě. Půjdu tajnými stezkami, srnčími chodníčky… Mě nevyčenichají, pane.“

„To rád slyším. A teď jdi, než se na nás sesype nějaká další pohroma.“

Jakub se s širákem přitisknutým k hrudi uctivě poklonil, o krok ucouvl a chtěl se otočit, ale pak se zarazil.

„Pane?“

„Ano?“ vzhlédl Báthory od balíku, který Šimon se Sándorem shodili z tureckého koně.

„Něco mě napadlo. Mám v Jágru příbuzného. Strýce. Oženil se s matčinou sestrou…“

„Co s ním?“

„Už léta jsme se neviděli, ale když mu odevzdáte pozdravy od tchána, tedy mého dědečka…“

„Obávám se, že nebudu mít čas ani příležitost hledat tvé blízké a odevzdávat jim nějaké…“

„Vyslechněte mě, pane. Strýc je čestný chlap. Poctivý křesťan. I když žije v hadím hnízdě, do pohanského kostela nechodí a Turky z duše nenávidí.“

„Ach tak,“ zúžil Báthory oči. „Myslíš, že by pro mě mohl něco udělat?“

„Určitě. Když se odvoláte na Kopovičovy z Kamenného vrchu a objasníte mu okolnosti našeho setkání, pomůže vám. Přinejmenším vám poradí, kde se můžete poptat na syna.“

„Jak ho najdu? Čím se živí?“

„Má výheň na rohu Tržní ulice.“

„Jméno?“

„Kovács.“

„Nomen omen. Tak dobře. Vlastně výborně. Křesťanská pomoc v mohamedánském brlohu se bude hodit. Ještě jednou díky, Jakube Kopoviči z Kamenného vrchu. Už dál neotálej. Bůh tě opatruj.“

„I vás, pane.“

Mladý pastýř si nasadil širák, upravil pobitý opasek, opřel valašku o rameno a vzápětí už jeho opánky odměřovaly vzdálenost k nejbližšímu lesu.

„Není všechno proti nám,“ poznamenal Kornel, když se Jakub ztratil ve stínu stromů.

„Jen to nezakřikni,“ zabručel Borlobáš, zvedající z rozprostřené plachty součásti turecké zbroje. „Nejtěžší část je teprve před námi.“

„Přede mnou,“ opravil ho Báthory.

„A už je to tady zase,“ povzdechl si Šimon.

„Co?“

„Teď řeknu, že jdu s tebou, a ty zase spustíš tu starou písničku o tom, že je zbytečné, abychom se nebezpečí vystavovali oba…“

„Nespustím. Tentokrát se o tom vůbec nebudeme dohadovat.“

„To tedy nebudeme. Jdu do Jágru s tebou, a hotovo. Uzavřená věc. Kterou zbroj si navlečeš ty? Já bych mohl být sipáhi. Ty s těmi světlými vousy spíš bešli…“

„Neposloucháš mě, Šimone. Tohle je soukromá záležitost. Nijak se tě netýká. Ani tebe, ani Sándora. Nejrozumnější bude, když objedete Jáger širokým obloukem a namíříte si to rovnou k Tise. Každý máme svůj cíl a své poslání. To vaše je v Hajdúságu, v lesích u Varadínu. Mé čeká tady za kopcem.“

„Bla, bla, to už jsi říkal…“

„Jestli mě neposlechneš, praštím tě pažbou pistole po kebuli a nechám tě v lese. Myslím to vážně. A je mi jedno, jak se ti líbí můj panovačný tón.“

Šimon se pomalu vztyčil.

„Korneli,“ řekl vážně, „co zmůžeš sám v nepřátelském městě?“

„A co zmůžeme dva? Jen vzbudíme větší podezření…“

„Vždyť se přestrojíme.“

„I tak. Jakmile budeme dva, hlídky se budou vyptávat, co jsme zač, ke které posádce patříme, co nás přivádí do pašova sídla. Sám proklouznu snadněji. Budu se vydávat za posla se spěšnými zprávami.“

„Posel ve zbroji sipáhiho? To nespolknou.“

„Právě naopak. Vzbudí to dojem, že jde o něco důležitého. Neodváží se mě zbytečně zdržovat.“

Borlobáš se podrbal ve stříbrem protkaných vousech. „Uznávám, že to zní rozumně… Ale navzdory tomu…“

„Nevymýšlej, Šimone. Tentokrát ti neustoupím. Ty pokračuj k Varadínu, za voláním hajduckého krvavého meče. Sándora vezmi s sebou, jede za Tisu hledat rodinu. Tady a teď naše společná pouť končí.“

Šimon si povzdechl.

„Bojovali jsme bok po boku. A šlo nám to pěkně od ruky. Myslel jsem, že ještě pár pohanských kebulí společně setneme…“

„Možná k tomu bude příležitost. Pořád jsem tvým dlužníkem.“

„Řekl jsem, abys na to zapomněl. Beztak na to nejsem zrovna hrdý. Koneckonců, zachránil jsem zasraného katolíka.“

Podívali se na sebe a nahlas se rozchechtali. Opodál stojící Sándor na ně jen nechápavě civěl.

„Jedno mi ale řekni,“ nadhodil Šimon, když se uklidnil, „jak chceš přesvědčit hlídače u brány? Něco budeš muset říct. Umíš snad turecky?“

„Pár slov. Snad to bude stačit…“

„Já umím docela dobře,“ ožil Sándor.

„Cože? Jak to?“

„Rozumím turecky. Za rodáka z Istanbulu bych se asi vydávat nemohl, ale určitě se domluvím.“

„Kde ses tu hatmatilku naučil?“ protáhl Šimon obličej.

„Hajdúság přece patří pod Jágerský ejálet.“

„Pravda,“ přikývl Kornel. „Vlastně ses narodil na tureckém území. Tak dobrá. Dáš mi lekci turečtiny.“

„Takhle narychlo?“ zapochyboval Borlobáš.

„Říkám, že pár slov umím. A mám dobrou paměť.“

Sándor přikývl. „Co přesně chceš vědět?“

~ ~ ~

Slunce se právě odpoutalo od hřebene, který je dělil od jágerského údolí, když se Báthory a Borlobáš rozloučili pevným stiskem rukou a chlapsky krátkým objetím. Pak si Báthory nasadil péry zdobený šišák a nasedl na Vzteklouna. Kůň se nervózně ošíval, nebyl zvyklý na turecký postroj, ale stačilo, aby na něj Kornel zavrčel, rázně škubl uzdou, a on se uklidnil a poslušně vyrazil k hřebeni.

Čert zaštěkal a rozběhl se za jezdcem.

„K sakru!“ zaklel Báthory. Zarazil koně a přísně ukázal zpátky k dvojici hajduků u stezky. „Vrať se! Dělej!“

Pes se zastavil, ohlédl se, pak se znovu zadíval na Kornela a nešťastně zakňučel.

Báthory si povzdechl a sesedl z koně. Pes k němu okamžitě přiběhl. Báthory se sklonil a všemi deseti ho podrbal za ušima.

„Nemůžeš jít se mnou, kamaráde,“ řekl důrazně a hleděl Čertovi přímo do očí. „Prostě nemůžeš. Podívej se na sebe. Vypadáš, jako bys utekl z hlídky před pekelnou bránou. Lidé se tě bojí. Ve městě bys na mne zbytečně upozorňoval. Takže se musíš vrátit. Půjdeš se Šimonem. On je odteď tvůj pán. Poslouchej ho, jako bych to byl já. Rozumíš?“

Pes znovu zaskučel a začal zametat ocasem prašnou stezku, ale když Báthory vyskočil do sedla a pobídl Vzteklouna, už se za ním nerozběhl. Vsedě se za ním díval, dokud jezdec nedosáhl nejvyššího bodu stoupání a nezmizel ve slunečním jasu.

Pak se Čert zvedl a vrátil se k hajdukům. Borlobáš věnoval psovi nevrlý pohled.

„Čert, kterého mi byl čert dlužen,“ utrousil. „Varuju tě, prašivino. Jenom jednou se na mě ošklivě podíváš a prorazím ti hlavu čakanem.“

Čert sklopil uši.

„Zdá se, že ti rozumí stejně dobře jako Kornelovi,“ poznamenal Sándor.

„To by měl, jinak s ním zatočím.“ Šimon se vyhoupl do sedla. „A pro tebe platí to samé, smrkáči. Budeš mě poslouchat na slovo, jinak se rozdělíme a půjdeš k Tise sám, beze zbraně, bez jídla a pěkně po vlastních. Rozuměls?“

„Rozuměl.“

„Dobře. Vyrazíme. Máme před sebou dlouhou cestu.“

Obrátili se ke slunci levým bokem a sjeli ze stezky do řídkého lesa. Čert je odevzdaně následoval. Jen občas se ještě zastavil a nešťastně se díval na východ, k návrší, za nímž zmizel Báthory.

~ ~ ~

Jágerské brány střežili janičáři. Střelci navzdory neblahé pověsti vypadali malebně a důstojně, s vysokými plstěnými börkami na hlavách a odznaky v podobě dřevěných lžiček nad čelem, v bělostných bavlněných dolamách a volných kalhotách zastrčených do holínek z červené kůže. Za pestrobarevnými šerpami dobře nabroušené jatagány a balty, u boků těžké kiliče, v rukou muškety nebo halapartny s dlouhatánským ostřím, zvané tirpany.

Na Ráckou bránu v severozápadním rohu opevnění dohlížela šestičlenná hlídka. Ve stinném koridoru, protínajícím parkán mezi nižší vnější a masivní hlavní hradbou, posedávalo pět střelců. Bafali z čibuků a vedli družný rozhovor, kolemjdoucí si však měřili ostražitými pohledy a o zeď opřené muškety měli připravené k okamžitému použití.

Velitel hlídky – od ostatních ho odlišovala obuv z dražší žluté kůže a na dolamu navlečený vyšívaný kaftan – se procházel před bránou. Občas vyšel i na padací most. Jednu ruku měl za zády, druhou na hlavici meče, ve tváři výraz hladového vlka. Bez důkladného vyslechnutí a kontroly dokladů nepustil nikoho do města a většinou ani z města. Právě jeho důslednost mu vysloužila žluté holínky a povolení připnout si na börk nikoli dřevěnou, ale měděnou lžičku. Jednoho dne, až se jeho zásluhy nahromadí, získá stříbrný odznak a ostatní důstojníci ho začnou titulovat džorbači – „ten, kdo vaří polévku“. Možná ho dokonce pozvou na rokování k posvátnému kotli kazanu.

Jenže to byla vzdálená budoucnost. Do té doby musí stát na vartě před jágerskými hradbami a přísně vrčet na přicházející poutníky.

Jistěže, nebyla to jen nudná zahálka. Služba přinášela mnoho nepříjemných, ba dokonce nebezpečných situací. Dnešek toho byl důkazem.

Zhruba hodinu před polední modlitbou přiklusal od severu jezdec – muž v černém turbanu, natřásající se v sedle velkého šedohnědého dromedára, s dlouhatánskou puškou opřenou pažbou o stehno a hlavní obrácenou k obloze. Proklusal mezerou v palisádě, která zvenčí lemovala příkop, a vyjel na padací most. Velitel hlídky ho jakživ neviděl, takže mu vyšel vstříc, uprostřed mostu ho rázným gestem zastavil a zeptal se, co je zač.

Zatímco černý turban hledal v brašně listiny, z města se vytrmácela malá karavana. Prostě oděný muž v čele vedl na provazu za sebou tři velbloudy s objemnými balíky na zádech. Velitel janičářů velbloudáře znal – jeho průvod pravidelně vozil zásoby na hrad Sirok – a tak mu jen pokynul, že může projít.

Pěšák vyvedl dromedáry na most. Za ním se ze stínu parkánu vynořovaly mulami tažené vozy.

Muž v černém turbanu podal veliteli doklady. Sotva do nich janičář nahlédl, k hradbám dolehl sílící rachot kopyt. Velitel se ohlédl. Od vinicemi pokrytých svahů na severozápadě se blížil další jezdec. Na koni, cvalem, za sebou táhl mračno zvířeného prachu. A byl to sipáhi, podle zbroje nižší hodnost.

Janičáři a sipáhiové se nikdy neměli příliš v lásce. Ale poté co sipáhiové pomohli velkovezírovi potlačit vzpouru istanbulských janičářů, se vysloveně nenáviděli. Velitel hlídky zkřivil ústa, vrátil černému turbanu listiny a zamával na blížícího se jezdce, aby zastavil.

„Z cesty!“ zakřičel sipáhi. „Uhněte! Naléhavá zpráva pašovi! Od velitele Siroku!“

Janičář v jeho slovech postřehl podivný přízvuk. Podíval se lépe a jezdcovo plavé strniště mu prozradilo, že nejde o rodilého Turka.

„Stůj!“ houkl na něj.

„Z cesty!“ Sipáhi vůbec nezpomalil. „Naléhavá zpráva ctihodnému pašovi!“

Velbloudář zastavil tři dromedáry u jezdce v černém turbanu. Když viděl, jak krkolomně se sipáhi žene k bráně, otočil se a mávl na vozky, aby nevjížděli na most a vyhnuli se tak hrozící srážce.

„Ukaž mi pečeť!“ štěkl velitel janičářů.

„Tajná zpráva!“ Sipáhi se prohnal mezerou v palisádě a vtrhl na most. „Naléhavé! Uhněte!“

Velitel hlídky se nezalekl. Nekompromisně zahradil neznámému cestu a sáhl na krásně vykládanou rukojeť pistole. Jezdec konečně přitáhl uzdu. Hřebec zaržál a zpomalil. Podkovy podklouzly na mostních trámech.

„Naléhavá zpráva ctihodnému pašovi!“ zvolal sipáhi znovu.

„Jméno a hodnost!“ odvětil velitel hlídky stejně ostrým tónem.

Sipáhi musel chtě nechtě úplně zastavit.

„Z cesty!“ obořil se na janičáře povýšenecky.

Strážce se nedal. Stříbrnou lžičku měl na dosah. Jeden nadutý sipáhi mu nebude rozkazovat. Popadl koně za ohlávku a druhou rukou vyškubl zpoza šerpy pistoli.

„Identifikuj se, jinak tě zastřelím jako psa,“ řekl a palcem natáhl kohoutek.

Velbloudář a střelec v černém turbanu jen valili oči a nenápadně ustupovali. Neklidní dromedáři mručeli a podupávali. Pětice střelců u brány vstala a zamračeně se dívala na most.

„Bude to?“ zavrčel velitel hlídky.

Sipáhi vytřeštil oči na zvedající se pistoli. Pak pohlédl janičáři do obličeje. V tu chvíli se mu v zorničkách podivně zablesklo.

Něco vykřikl. Něco, čemu velitel hlídky nerozuměl. Ani nemohl – ta slova nebyla určena jemu.

Koně jako by posedl zlý džin. Nejdříve škubl hlavou, čímž vysvobodil ohlávku z janičářových prstů. Vzápětí švihl pyskem zpátky, popadl rameno potácejícího se strážce do zubů a zacloumal jím jako hadrovým panákem.

Skučící velitel hlídky sebou praštil na kraj mostu, až mu börk spadl z hlavy. Pistole při dopadu vystřelila. Kulka zabzučela mezi velbloudy, urazila kus zdiva z bašty nad bránou a s hvízdáním odletěla někam k blankytné obloze. Prach a úlomky kamene zasypaly börky a ramena pěti střelců.

Rozkřičeli se. Všichni najednou – janičáři, jezdci, vozkové. Muly se splašily a s hýkáním vyrazily. Vozkové ze všech sil škubali opratěmi, ale marně. První vůz sjel pravými koly z mostu a zaskřípal osami o kování na krajním trámu. Forman zaječel a bleskově seskočil

z kozlíku. Právě včas – vůz se vzápětí převážil a s rachotem se sesunul do zděného příkopu, přičemž s sebou strhl i kopyty bušící zápřah. Do mělké vody se vysypaly sudy.

Druhý vůz skoro srazil janičáře u brány. S kletbami uskakovali. O zeď opřené muškety popadaly na dlažbu.

Tři provazem spojení velbloudi zuřivě plivali na dromedára, patřícího muži v černém turbanu. Zvíře odpovědělo na spršku zpěněných slin pokusem kousnout prvního nákladního velblouda do šíje. Jezdec se neudržel v sedle a spadl na most. Jeho puška žbluňkla do příkopu.

Kůň údajného posla ržál, cenil zuby a stavěl se na zadní. Sipáhi se ohlédl, jako by zvažoval útěk. Pak ale obrátil pohled dopředu.

Muly i dromedáři panikařili, zběsile dupali a jejich hlasy se v ozvěnách odrážely od hradeb. Muži nadávali. Řetězy spojující konec mostu s otvory nad bránou pronikavě řinčely.

Sipáhi se rozhodl. Rázně pobídl koně a vřítil se do zmatku na mostě.

„Zadržte toho muže!“ křičel zvedající se velitel hlídky. Držel se za rameno, bělostnou dolamu mu potřísnila krev.

Nikdo ho neposlouchal. Janičáři měli co dělat, aby nějak zvládli zmatek před bránou a uklidnili muže v černém turbanu, který tasil šavli a pokřikoval hrozby na velbloudáře.

Velitel hlídky šťavnatě zaklel, ale to už údajný posel se štěstím prokličkoval chaosem na mostě a mezerou vedle vzpříčeného vozu se prosmýkl do stínu koridoru. Janičář vrávoravě vyrazil k bráně, jenže po pár krocích uvázl mezi hulákajícími muži před bránou. Znovu zanadával, zhluboka se nadechl a z plných plic zařval, aby přestali. Bylo načase dokázat, že si žluté holínky a měděnou lžíci pořád zaslouží.

Báthory se se staženým hrdlem – a nejen hrdlem – prohnal předsunutým parkánem, pak průjezdem pod mohutnou baštou a nakonec pod špičatými hroty padací mříže vtrhl do jágerských ulic.

Musel se ovládnout, aby přes rameno nevrhl pátravý pohled. Se zaťatými zuby se díval vpřed, ke štíhlé siluetě hlavního minaretu, jenž ukazoval poutníkům cestu na náměstí. Báthory se však v centru města neměl v úmyslu promenádovat. Zpomalil a odbočil do

opuštěně vypadající vedlejší uličky. Až tehdy, těsně předtím, než mu roh budovy zakryl výhled, nenápadně přelétl zrakem ulici, jíž přijel.

Proud fezů, turbanů, klobouků a kožešinových čapek. Nad živou hladinou tu a tam jezdec nebo vozka na kozlíku oslem tažené káry. Ani náznak zčeření, způsobeného ozbrojenci, kteří se bezohledně prodírají davem. Běžný ruch.

Podkovy zvonily v úzké, močí páchnoucí uličce. Báthory zamrkal, aby vyhnal z očí pot, jenž se v pramíncích valil zpod šišáku.

„Veleben buď, nebeský Otče…“

Uprostřed modlitby si uvědomil, že za záchranu vděčí někomu jinému.

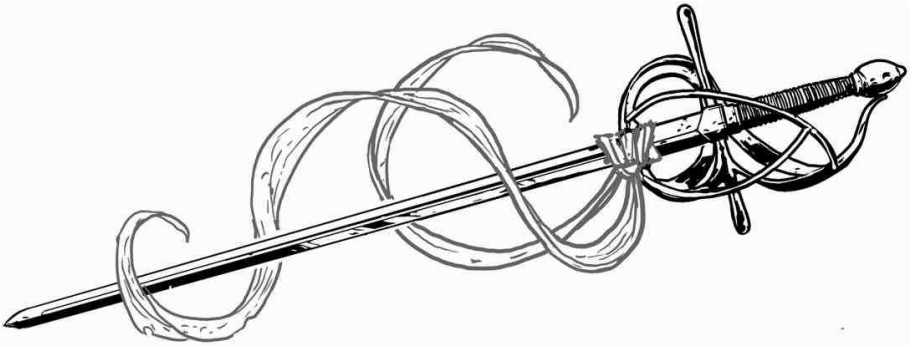
„Hodný koník,“ poplácal Vzteklouna po krku. „Poslechl jsi bez zaváhání. Ten nafoukaný čubčí syn nestačil ani zvednout pistoli.“

Vztekloun pohodil hřívou, zakoulel očima a zaržál.

Báthory se tak trochu nepříčetně zachechtal a zároveň hlubokými nádechy tišil bušící srdce.

Byl uvnitř. Podařilo se.

Dorazil do Jágru.

HLAVA DESÁTÁ,

v níž Báthory hledá křesťanskou pomoc v pohanském doupěti, avšak kvůli srdcím rozežraným nedůvěrou téměř nalezne záhubu. Také zjistí, že život může spasit nejen zbraň, ale i slovo.

„Hej!“ zavolal Báthory. „Slyšíte mě?!“

Zjevně neslyšeli. Zvonění kovadliny se rozléhalo otevřenou dílnou a nepříjemně rozechvívalo ušní bubínky. Jeden z tovaryšů však postřehl Kornela, jak nahlíží do předsunutého přístřešku, přešel k mistrovi a vzal ho za rameno. Kladivo se zastavilo a řinčení konečně utichlo.

„Co je?!“ zakřičel kovář na učně. Nesnášel, když ho takhle rušili při práci. Přísloví o nutnosti kovat železo, dokud je žhavé, nevzniklo pro nic za nic.

Tovaryš ukázal na ulici. Kovář se otočil.

„Odpusť, begu efendi!“ Pořád křičel. „Neslyšel jsem tě!“

„Potřebuju okovat koně.“

„Cože?!“

„Můj kůň potřebuje…“

„Promiň, pane! Chviličku!“ Kovář zastrčil podlouhlý kus železa, z něhož zjevně tvaroval čepel šavle, zpátky do výhně, kladivo a kleště odevzdal staršímu tovaryši a druhého okřikl, ať pořádně

rozdmýchá oheň. Potom si špinavými prsty vytáhl z uší zátky z koudele vytvarované a vytvrzené ušním mazem.

„Teď už tě slyším, begu efendi," dodal o něco tišeji, avšak stále zvučnějším hlasem, než bylo nutné.

„Ptám se, jestli mi okováte koně," zopakoval Báthory a pohlédl řemeslníkovi do očí. Musel přitom trochu zvednout hlavu. Majitel výhně byl dlouhán, žilnatý a šlachovitý, vymykající se obvyklým představám o kovářích coby robustních chlapech s metrákem svalů na kostech.

„Odpusť, begu efendi." Gestem, jakým kupec představuje své zboží, ukázal kovář na řady balt a kiličů podél zadní stěny dílny. „Jak vidíš, mám plné ruce práce. Na příkaz samotného Hüseyin paši, nechť mu dá Alláh dlouhý život. Posily pro Köse Aliho pašu u Varadínu potřebují novou výzbroj…"

„Myslíš, že to nevím?" lhal Báthory. „Proč asi potřebuju okovat koně? Taky odjíždím do boje s nevěřícími."

„Na hradě je přece posádkový kovář, pane…"

Kornel zaváhal jen na okamžik. „Ty drzý džaure! Hradní kovář má ještě víc práce než ty! Doufal jsem, že tady ve městě nebudu muset stát ve frontě!"

Kovář bleskově sklopil zrak.

„Kéž Šejtán vyškubne můj troufalý jazyk! Slituj se nad prostořekým otrokem, begu efendi. Dřu dnem i nocí, chvilku si neoddechnu, na kování podkov a běžné práce mi nezbývá čas…"

Ztichl, protože Báthory náhle vytáhl měšec.

„Platím zlatem," vylovil z něj třpytivý dukát.

„Uherským?" vzhlédl kovář překvapeně.

„Jistě. Žádné mizerné akče. Oba víme, že i v příborníku nejchudšího křesťanského šlechtice je více stříbra než ve všech mincích se sultánovým znakem."

Dlouhán ztuhl. Doširoka rozevřené oči zářily ze sazemi ušpiněné tváře. Kornel mu musel dukát do mozolnaté dlaně vtisknout. „To je za pár podkov příliš mnoho, vznešený begu…"

„Proto žádám ještě něco. Odpovíš mi na pár otázek."

„Ptej se…"

„Ty jsi Kovács, že?"

„Jménem i povoláním, přesně tak.“

„A za ženu sis vzal horalku z Mátry, ano?“ Kovář sebou trhl, jako by se něčeho polekal. „Odkud to můžeš…“

„Odpověz! Oženil ses s horalkou?“

„Ano. Ale už tři roky se mnou nežije.“ Řemeslníkovy oči jako by ztratily lesk. „Hüseyin paša se ji rozhodl poctít svou přízní a přijmout ji do harému…“

„To mě mrzí.“

„Pane?“

„Jak se jmenovala za svobodna?“

„Nerozumím…“

„Odpověz. Její dívčí jméno.“

„Kopovičová.“

„Z Kamenného vrchu?“

„Přesně tak.“

„Kdo tam ještě žije?“

„Pane, opravdu nechápu…“

„Na Kamenném vrchu. Kdo tam ještě žije?“

„Můj tchán, starý ovčák. A asi i synovec, sirotek po švagrové.“

„Jakub.“

Kovář se neovládl, svraštil obočí a proklál neznámého podezřívavým pohledem. „Správně, malý Kuba.“

„Už není tak malý. Vyrostl z něj statný junák. Pozdravuje tě. Dnes ráno jsem s ním mluvil.“

„Dnes? Ale… Cože?“

„Možná bychom měli jít dovnitř,“ navrhl Báthory a obezřetně se rozhlédl napravo i nalevo. Výheň stála na rohu a do otevřeného přístřešku bylo vidět ze dvou rušných ulic. Také tovaryši, přestože se tvářili, že je zajímají jen měchy a výheň, zvědavě špicovali uši.

„Jak si přeješ, vznešený begu. Rač dále. O koně se ti postarají učni.“

„Díky.“ Báthory sňal z oře sedlové vaky. „Chovej se slušně,“ přikázal mu šeptem a následoval Kovácse dílnou do zadní části domu.

~ ~ ~

„Mám tady soudek dobrého vína, efendi.“ Kováč si svlékl koženou zástěru a zběžně se opláchl v dřevěném džberu. „Ale ty určitě respektuješ Svatou knihu…“

„Zkoušíš mě? Má víra víno nezakazuje.“

„Jak to? Myslel jsem, že Mohamed řekl…“

„Nejsem o nic větší mohamedán než ty.“

Kovács zaslechl kovové zachrastění a ohlédl se. Záhadný host mu ukazoval křížek, který právě vytáhl zpod oděvu.

„Efendi?“

„Dřív než se hloupě zeptáš – ne, nestrhl jsem ho z krku zabitého džaura. Ten křížek patří mně.“

„Jsi křesťan, efendi?“

„Jasněji už to asi nevyjádřím.“

„Ale sipáhiům přece není dovoleno…“

„Nejsem ani sipáhi.“ Báthory si povzdechl. „To divadlo mě začíná unavovat. Už nemusíš hrát nechápavého pitomce. Rozumím tomu, že mi nedůvěřuješ, já tobě ani o chlup víc, jenže nemám času nazbyt, takže bychom tuhle část mohli přeskočit.“

„Nejsi sipáhi,“ zopakoval Kovács.

„Ne. Ta zbroj ještě před pár dny patřila někomu jinému. A nedal mi ji dobrovolně.“

Dlouhán zachmuřeně pokýval hlavou. Potom se narovnal, takže se náhle stal ještě vyšším, a přihlouplý výraz z jeho obličeje stekl jako vosková maska.

„Jak se jmenuješ?“ ztvrdl mu hlas.

„Kornel Hájek.“

„Na čí příkaz jsi přijel a co ode mne chceš?“ Po úslužném tónu nezbylo ani památky.

„Nesloužím nikomu. Přijel jsem v osobní záležitosti. Kopovičovi mi poradili, že tě můžu požádat o pomoc. Prý jsi spolehlivý člověk. Jeden z mála poctivých křesťanů v tomhle pohanském brlohu.“

Kovács neodpověděl. Doslova pitval hosta pohledem. Po chvíli pokýval hlavou, jako by dospěl k příznivému rozsudku. „Posaď se. Naliju ti tedy víno? Já si dám pivo, jestli se neurazíš…“

„Urazím se, když nenabídneš i mně. V tomhle horku dám přednost pivu.“

„Souhlasím. Tady v Jágru jsou všichni posedlí vínem, ale na žízeň je pivo určitě lepší.“

Posadili se ke stolu, zaplněnému špinavým, už poněkud zapáchajícím nádobím.

„Omluv ten svinčík,“ odsunul Kovács misku, v níž se bělala plíseň a hemžily drobné mušky. „Chybí mi tady ženská ruka…“

„Nevadí. Už jsem viděl horší. Dokonce i tam, kde byla hospodyně doma.“

Dlouhán se křivě ušklíbl. „Na zdraví.“

„Na tvoje.“

Pivo kupodivu nebylo teplé ani zkyslé. Kornel ho vypil na jediný zátah.

„Když jsem tě tam venku uviděl a uslyšel,“ řekl Kovács, „v tureckém pancíři, ale s plavými vousy a bez cizího přízvuku, považoval jsem tě za našince, který přijal mohamedánskou víru a vstoupil do pašových služeb. Takoví jsou nejhorší. Zkurvení zaprodanci, kteří kvůli vyšší hodnosti v tureckém vojsku klidně udají krajana. Kéž by v pekle vylizovali Alláhovu řiť!“

Báthory vzhlédl od pití. Kovács ho upřeně pozoroval.

„Už zase měl zkoušíš,“ ušklíbl se Kornel. „Kdybych byl špion, tohle rouhání by mě zvedlo ze židle.“

„Hm. Nehnul jsi brvou. Buď opravdu nejsi špicl… nebo máš vynikající sebeovládání.“

„Nesnáším poturčence stejně jako ty. Možná víc. Na druhou stranu – kdybych byl opravdu zrádce a udavač, právě by ses odsoudil k smrti. Za taková slova se naráží na kůl. Takže si zřejmě můžeme navzájem důvěřovat.“

Dlouhán si zamračeně dopřál další doušek piva.

„K věci,“ otřel si vlhké saze z knírů. „Co tě sem přivádí?“

„Hledám syna. Můj statek ve Štiavnických vrších přepadli martalovci. Chlapce zajali a odvlekli.“

„Která oda?“

„Karačiovci.“

„Ti už dobré tři týdny nejsou ve městě. Odjeli s první vlnou vojska za Tisu. Mají za úkol zásobovat Ali pašovo vojsko nakradeným dobytkem a obilím. Kdy tě vlastně přepadli?“

„Už je to víc než měsíc.“

„A ty doufáš, že po takové době syna najdeš?“

„Nejsi první, kdo se na mne dívá jako na blázna. Kvůli zranění jsem nemohl vyrazit na cestu dřív, ale to mi v pátrání nezabrání. Udělám cokoli, abych chlapce zachránil, nebo aspoň zjistil, co se s ním stalo.“

„Nebudu ti lhát – počítej s tím, že už je po smrti. Přinejmenším třetina zajatců cestu nepřežije…“

„U Tarny chlapce viděli vesničané. Ještě žil. Je pravděpodobné, že se dostal až do Jágru. Otázka zní, co s ním ta chátra udělala tady. Znáš někoho, kdo to může zjistit? Někoho důvěryhodného?“

Kovács opět hodnou chvíli zkoumal cizincovu tvář. Potom přikývl: „Někoho takového znám.“

„Zaveď mě k němu.“

„Večer.“

„Nemám času nazbyt. Pronásledují mě sipáhiové ze Siroku. Zanedlouho dorazí do města a začnou pročesávat ulice.“

„Právě proto tě k přátelům zavedu až po soumraku. Kromě toho musím co nejdříve dokončit zakázku pro pašu a odvézt zbraně na hrad. Vojsko už zítra vyrazí na pochod. Při práci odstraním všechno, co tě spojuje se zabitým Turkem. Dáš mi všechnu kořist, hlavně zbroj a zbraně.“

„Roztavíš je?“

„Co jiného? Potřebuješ nenápadné ošacení a novou totožnost. Něco ti seženu. Mezitím se najíš a odpočineš si – teď vypadáš, jako by tě tři dny honili po lesích vlci. Na ulici bys s tímhle uštvaným výrazem okamžitě vzbudil podezření. A ještě jedna důležitá věc.“

„Poslouchám.“

„Nic z toho nebude zadarmo. Rozluč se s myšlenkou, že by tady někdo kvůli tobě riskoval život jen z křesťanské sounáležitosti.“

Báthory rozvážně přikývl. „S výdaji jsem počítal. Kolik chceš za svou pohostin…“

Přerušil ho pronikavý melodický hlas, který se náhle rozlehl nad městem. Tovaryši v dílně okamžitě přestali lomozit nástroji. Rušné ulice se znenadání ponořily do ticha.

„To je volání k polední modlitbě?“ zajímal se Báthory.

„Nikdy předtím jsi ho neslyšel?“

„V životě jsem nenavštívil mohamedánské město.“

„Muezzin z minaretu hlavní mešity vyzývá věřící, aby se zastavili a upnuli myšlenky k Alláhovi.“

„Co přesně volá?“

„Proč to chceš vědět?“

„Někteří tvrdí, že pohanské modlitby jsou podobné našim.“

„To sotva. Navíc adhan není modlitba. Muezzin kvičí asi tohle: *Bůh je největší. Není boha kromě Boha. Mohamed je Boží posel. Pojďte se modlit a dosáhnete spásy*. A tak dále, pořád dokola, pětkrát denně.“ Kovács si odplivl na podlahu, jako by se chtěl zbavit pachuti, jež mu ulpěla na jazyku. „Všechny kostely přestavěli na mešity. Dnes už ve městě žije jen málo křesťanů – a ještě méně těch, kdo to veřejně přiznávají…“

„Ale Turci jinou víru nezakazují, pokud vím.“

„Nezakazují. Mají však jiné způsoby, jak džaurům znepříjemnit život a připomenout jim, že vyznávají *falešného Boha*. My křesťané se setkáváme v malé kapličce v chudinské čtvrti na druhém konci města. Potichu, potají, jako bychom páchali něco nezákonného. Jenomže Boží mlýny se nezastavily. Melou pomalu, ale nemilosrdně.“

Kovács dopil pivo a vstal. „Jednoho dne namísto tohohle psího vytí budou nad Jágrem znovu znít křesťanské zvony.“

~ ~ ~

„Sice není zákaz nočního vycházení, ale po soumraku jsou turecké hlídky v ulicích početnější a kontrolují všechny chodce, hlavně jinověrce. Pokusíme se jim vyhnout, ale jestli se nám to nepodaří, pamatuj si tohle: Jsi můj bratranec Lájos Kovács z Vacova. Dostal ses do finančních potíží a přišel sis ode mne půjčit peníze. Podepsali jsme smlouvu a jdeme si na ni připít do hospody U černého býka. Zapamatuješ si to?“

„Jistě,“ přikývl Báthory. Nasadil si vysoký tmavý klobouk bez ozdob a přes ramena si přehodil černou pelerínu se špičatým límcem. „Pod plášť by se možná dala schovat pistole nebo tesák. Dozadu na opasek…“

„Ani nápad!“ vrhl na něj Kovács varovný pohled. „Žádné zbraně. Turci jsou v poslední době čím dál nervóznější a ostražitější. Jestli nás zastaví hlídka, určitě nás prohledá. Stačí, aby ti v kapse našli zavírací nožík, a budeš spát s potkany v hradní temnici.“

„Uklidni se. Rozumím. Žádná zbraň. Jdeme?“

„Pojďme. Nevzdaluj se ode mne, a kdyby něco, mluvit budu já.“

Když vyšli na ulici, muezzin právě svolával věřící na *yatsi*, poslední z pěti denních modliteb. Báthory následoval Kovácse spletí úzkých bočních uliček. Pohybovali se západně od řeky, která roztínala město na dvě poloviny, a protože sloužila jako hlavní stoka, teď v létě příšerně smrděla.

Pokaždé, když se jim otevřel výhled na druhý břeh, Báthory zalétl zvědavým zrakem k hradu na východním návrší. Cimbuří a věže osvětlovaly řady loučí a olejových kahanců. V Kornelovi se cosi zachvělo. Právě tyto zdi a bašty před více než sto lety hrdinsky bránil vévoda István Dobó. Jen zhruba dvě tisícovky obránců, včetně civilistů a žen, čelilo stopadesátitisícovému tureckému mračnu. Navzdory tomu se Jáger ubránil.

Do tureckého područí padl až o čtyřicet let později, v nešťastném devadesátém šestém roce.

„Kdysi pýcha Uherska, dnes hadí hnízdo,“ povšiml si Kovács objektu Kornelovy pozornosti. „Paša sídlí nahoře v paláci. Tam někde je zavřená i Anna.“

„Tvá žena?“

Dlouhán přikývl. „Už jsou to tři roky, kdy ji odvedli do pašova harému. Od té doby jsem o ní neslyšel.“

„Myslel jsem, že do harémů se vybírají panny z urozených rodů…“

„Do toho sultánova možná. Tady v pohraničí se hodnostáři spokojí s každou dobře vypadající ženskou. No a do mé dílny občas zavítají i turečtí důstojníci. Tak se paša doslechl o kovářově krásné ženě. A od té doby jsem sám. Ještě štěstí, že nám Bůh nedal děti. Nevím, jak bych se o ně postaral… Přidejme do kroku.“

Zrychlili. Kovář věděl, jak se vyhnout hlídkám. V jednu chvíli zahlédli na konci uličky náměstí s fontánou a u ní skupinu janičářů

ve vysokých börcích, ale okamžitě odbočili do stínu a pokračovali zvratky páchnoucí a potkany se hemžící pasáží.

„Taky jsem přišel o ženu," poznamenal Báthory. „Před mnoha lety…"

„Zemřela?"

„Na břišní mor."

„Stát se vdovcem je možná lepší. Ani si nemůžu najít nějakou jinou, která by mi pečovala o domácnost. Anna je pořád naživu a zůstává mou manželkou, i když musí sdílet postel s pohanem." Kovács zaskřípal zuby.

„Musel jsi zuřit, když ti jen tak odvedli ženu."

„Neodvedli ji *jen tak*. Dostal jsem za ni tři tisíce akče."

„Ach tak."

„Vím, co si myslíš. Že jsem Annu prodal jako obyčejnou otrokyni."

„Zřejmě jsi neměl na vybranou."

„Právě že měl. Stříbro, nebo nabroušené železo… Pozor, už jsme blízko. Zpomal. Tvař se, jakoby nic. Obyčejná večerní procházka. Dva měšťané se vydali do vinárny."

Vyšli z bočního průchodu na jednu ze širších ulic. Po několika krocích ji protínala další; křižovatka vytvářela malé náměstí. Měli štěstí, právě v tu chvíli na něm nebyla ani noha. Beze spěchu dorazili ke staré budově na rohu. Byla tmavá, jen škvírami v okenicích se prodíralo matné světlo. Nad dveřmi na dvou řetězech potažených měděnkou visel vyřezávaný býk – černá barva už z něj dávno oprýskala. Kovács sáhl po klice.

Utekla mu zpod prstů. Někdo právě otevřel dveře zevnitř.

Báthory a Kovács zdřevěněli tváří v tvář čtyřem mužům v turbanech a kaftanech.

~ ~ ~

Mohamedáni počastovali dvojici nevlídnými pohledy.

„As-Selamün Aleyküm," pozdravil Kovács pohotově, sňal si klobouk, uklonil se a ustoupil Turkům z cesty. Báthory rychle následoval jeho příkladu.

„Wa Aleyküm As-Selamün,“ odvětil první z mužů a zamračil se na ošklivou jizvu na Kornelově hlavě. Báthory se mu díval pod nohy. Turek se chtěl něco zeptat, ale ostatní se hrnuli za ním a postrkovali ho ven. Dva z nich se viditelně potáceli a mluvili o to hlasitěji, oč obtížněji jim slova splývala z jazyků. Za skupinkou se táhla vůně tabáku a vína.

„Děkujeme, urození pánové, a šťastně dojděte domů!“ vyprovázel je srdečný ženský hlas.

Kovács a Báthory v úkloně počkali, až jim čtveřice ukáže záda, pak rychle vešli a ještě rychleji za sebou zavřeli.

„A nebo sebou práskněte do stoky a utopte se ve sračkách,“ dodala dívka citelně chladnějším tónem.

Byla malá a kyprá, boky úrodné, vnady kypící z těsné šněrovačky, vlasy jako leštěná měď. Pohled tak pronikavý, že by ji leckterý inkvizitor okamžitě poslal na hranici. Sedmnáct, nanejvýš osmnáct let. Právě uklízela prázdné číše a karafy ze stolu uprostřed místnosti. Pod nízkým klenutým stropem se převaloval oblak voňavého modravého kouře. Kromě rusovlásky nebyla v hostinci ani noha. Přinejmenším do chvíle, kdy se Kovács zeptal:

„Do prdele, co tady ty hadrové hlavy chtěly?“

„Co asi? Víno,“ odvětil mu nízký, zavalitý, snědý čtyřicátník, který právě vyšel z klenutého průchodu naproti dveřím. Dorazil ke stolu, který dívka právě uklidila, a zvedl hezky zdobenou vodní dýmku. „A rozhodně se neupejpali. Vychlastali skoro tři pinty. Vítej, Imre. Kdo je to s tebou?“ Bystré tmavé oči si Báthoryho pozorně změřily.

Kovács se opíral zády o dveře, jako by se bál, že se Turci zase vrátí. „To je Kornel…“ Zaváhal, zalovil v paměti.

„Hájek,“ doplnil Báthory. „Ze Štiavnice.“

„Tvrdí o sobě, že je turkobijce,“ odlepil se Kovács od dveří. „Nezaznamenal jsi, že by po městě čenichali Siročtí?“

„Zaznamenal,“ přisvědčil majitel podniku. „Jsou pořádně nabroušení. Prý někdo oddělal dvě hlídky. Tvrdíš, že je to tvá práce, domine Hájku?“

„Řekněme, že vím, co se těm chlapům ze Siroku přihodilo.“

Krčmář pokýval hlavou a zastrčil si vodní dýmku pod paži. „Jsem János Márton. Patří mi to tady. Co pro tebe můžu udělat? Chceš zmizet, splynout s davem, v bezpečí se dostat zpátky za hranice?“

Báthory stiskl podávanou ruku. „Někoho tady hledám. Chlapce. Asi před měsícem ho přivlekli Karačiovci.“

„Hmmm. Měsíc je dlouhá doba. Nebude snadné ho vypátrat.“

„Ale dokážeš to? Zjistíš o něm něco?“

„Zjistím leccos o leckom, kdo se třeba jen otřel o Jáger. I kdyby se jenom vychcal do příkopu pod hradbami a pak šel dál. Ale zadarmo ta informace nebude.“

„Nemám prázdné kapsy. Myslím, že se dohodneme.“

„Určitě. Ágnes,“ nahlédl Márton do menší vedlejší místnosti s pecí a výčepním pultem, kde se dívka mezitím pustila do mytí nádobí, „zavři, zamkni, pozhasínej. Ať nás nikdo neruší. Hlavně ne další po víně žíznící pohani.“

„Jistě, drahý,“ pohodila hřívou a zazubila se, když ji Márton zlehka plácl po zadku. Báthory pozvedl obočí. Kvůli velkému věkovému rozdílu je zpočátku považoval za otce a dceru.

„Následujte mě, pánové,“ chopil se Márton tříramenného svícnu.

Krátkou chodbou přešli ke kamenným schodům do podzemí. Báthory si v mihotavém světle voskovic všiml, že interiér je v podstatně lepším stavu než fasáda. Na zdech žádné vlhké mapy, žádná popraskaná omítka. Necítil plíseň ani zatuchlinu, přestože dům musel být starý, určitě ještě z křesťanských dob.

„Netrpíme nouzí,“ všiml si Márton Kornelova hodnotícího pohledu. „Sice neprosperujeme jako ty nablýskané nové kavárny a lázně v centru, ale žebrotou zatím chodit nemusíme. Zanedbané průčelí je záměr – abychom ještě více odradili mohamedánskou honoraci. Snažíme se, aby vinárny zůstaly útočištěm křesťanů.“

„To ale v těchto končinách nejsou majetní zákazníci…“

„Ne, jenže nás naštěstí neživí příjmy z nálevny. Turci sice víno oficiálně nepijí, ale jeho pěstování a výrobu podporují. Vědí, že je to cenný obchodní artikl. Ostatně, naše nejlepší značky vyrábíme z odrůdy vinné révy, kterou do Jágru přivezli Turci.“

„To jsem nevěděl.“

„Nerad to přiznávám, ale díky mohamedánům má jágerské víno podstatně vyšší kvalitu. Proto je po něm za hranicemi taková poptávka. A z toho plynou mé zisky – vyvážím víno do křesťanských zemí. Do Košic, do Prešpurku, do Vídně. Tam si naštěstí nikdo víno odepírat nemusí.“

„A co ti čtyři?“ ukázal Kovács palcem přes rameno. „Myslíš, že nečetli Korán?“

„Ti porušili víc přikázání. Dva z nich, když se trochu namazali, se začali poplácávat po ramenou a osahávat rozhodně důvěrněji, než to Korán považuje za přípustné. Doufejme, domine Hájku, že tvého syna nekoupil nějaký sodomita. Mezi tureckými hodnostáři se najde dost takových, kteří se za štíhlým chlapcem ohlédnou spíše než za suknì.“

„Nestraš, domine Mártone,“ polkl Báthory naprázdno.

„Svět spěje k morálnímu úpadku. Některým mohamedánům už nestačí ovocné šerbety, káva a opium. Hledají nová rozptýlení, a tak se často zatoulají do vinných sklepů.“

„Kam až má člověk zalézt, aby tam nenarazil na pohanskou havěť?“ odfrkl si Kovács. „Brzy to tady přestane být bezpečné.“

„Nesýčkuj, Imre.“

Na úpatí schodiště Márton odemkl kované dveře a zavedl hosty do příjemně chladného sklepení. Báthory se nadechl vůně dubového dřeva a dozrávajícího vína. V chabém světle svící kráčeli úzkou uličkou, lemovanou hromadami sudů.

„Musí se ti dařit, domine Mártone.“

„Nestěžuju si. Kdyby mi turecký výběrčí pravidelně neprošmejdil truhlici, žil bych si jako paša.“

„Musíš si něco dávat stranou. Nezapisovat do účetních knih.“

„To samozřejmě dělám. Jenže daně jsou i tak dost mastné. Turci jsou úplně posedlí všemožnými poplatky. Sedrali by z tebe kůži.“

Na konci uličky se sklepení rozšiřovalo. Pod cihlovou klenbou stál dlouhý stůl, ve výklencích zdí se leskly karafy a číše.

„Zde vítáme skutečné hosty. A nabízíme opravdové víno. Nahoře většinou naléváme jen břečku. Hlavně Turkům, aby sem pak už nelezli. Posaď se, domine Hájku.“

Kornel si sedl na hoblovanou lavici. Kovács zůstal stát za ním. Márton na řemeslníka významně pohlédl a neznatelně přikývl.

Šestý smysl, který Báthoryho v uplynulých dnech tak spolehlivě varoval před nebezpečím, tentokrát selhal. Když nad tím později přemýšlel, připsal to na vrub únavě – odpoledne zamhouřil oči sotva na hodinku.

Tak nebo tak, když mu na zádech naskočila husí kůže, bylo už pozdě.

„Počkejte!“ zvolal a zvedl ruku v obranném gestu.

Kovácsův stín se mihl po zdi. Něco tupého, ale tvrdého zasáhlo Kornela do zátylku. Druhou ránu mu zasadil stůl, do něhož narazil čelem. Svezl se z lavice na podlahu, ale to už nevnímal, protože se mu zatmělo před očima.

~ ~ ~

Probral se v malé tmavé místnosti. Z kamenných zdí sálal chlad. Vzduch byl navzdory tomu těžký a voněl po uzeném. Báthory se zamlženým zrakem rozhlédl a spatřil železné háky visící ze stropu. Houpaly se na nich šunky, klobásy, velké pláty slaniny.

A on.

Ruce měl svázané nad hlavou, provaz zavěšený na jednom z masivnějších háků. I kotníky měl spoutané; špičky holínek se sotva dotýkaly podlahy. Cítil, jak mu praskají chrupavky v ramenních kloubech.

„Už jste z něj něco dostali?“ zeptala se Ágnes, která se právě zastavila na prahu spíže.

„Zrovna se probral. Imre ho praštil tak, že by to skolilo i vola. Štěstí, že mu neprorazil lebku.“

„Štěstí?“ zabručel Kovács, stojící s rukama založenýma na hrudi u police se zavařeninami. „To se uvidí podle toho, k čemu se přizná. Jestli je to turecký špicl…“

„Tak ho na ten hák pověsíme za žebro,“ vstoupil do Kornelova zorného pole Márton. „Vím, co si teď myslíš, domine Hájku. Že jsme krvelačná městská spodina. Lupiči, kteří tě chtějí obrat o měšec zlata, o němž jsi mluvil.“

„O žádném zlatu jsem nemluvil,“ zachraptěl Báthory.

„Opravdu ne," potvrdil Kovács. „O dukátech víš ode mne, Jánosi."

„Hrabal ses mi ve věcech?" zasyčel na něj Báthory.

„Jistě. Zatímco jsi podřimoval. Snažil jsem se zjistit, kdo ve skutečnosti jsi. Našel jsem ale jen ty dukáty."

„A proto jsme se museli uchýlit k téhle malé podlosti," dodal Márton a posvítil Báthorymu do obličeje svícnem. „Nechceme tě okrást ani zabít. Musíme se jen ujistit, že nejsi turecký špion. Odpovídej pravdivě a modřina na zátylku a boule na čele zůstanou jedinou újmou na zdraví, kterou dnes utrpíš. Imre, přidrž ho, ať sebou nehází."

Kovács z boku popadl Báthoryho kolem trupu. Márton mezitím sejmul z kovového bodce voskovici a podal svícen Ágnes.

„Teď," vysvětloval vězni mrazivým hlasem, „se ti tahle svíčka začne přibližovat k rozkroku. Čas, který nás dělí od vzplanutí tvých kalhot, nejlépe využiješ tím, že nám prozradíš pravé jméno a skutečný účel příjezdu do Jágru. V opačném případě budou k večeři smažená vejce."

Báthory vycenil zuby. „V tohle asi nejste moc dobří, co?"

„V čem?" znejistěl Márton.

„V mučení. *Svíčka se ti bude přibližovat k rozkroku*? To mě má zastrašit?"

Hostinského oči se proměnily v černé díry. „Jen počkej. Ty posměšky tě rychle přejdou, až se ti seškvaří chlupy na koulích. Bude-li ti i potom pořád veselo, přistoupíme k dalším procedurám. Například tady Imre, jak už víš, to umí s kladivem a kleštěmi. Popřípadě tě vezmeme na prohlídku stoky, která protéká za támhletou zdí. Jak by se ti líbilo místo jágerského vína ochutnat jágerské splašky?"

„Zbytečná námaha. Všechno, co jsem vám o sobě řekl, je pravda."

„V to pevně doufáme," přikývl Márton, trochu se sehnul a ze vzdálenosti zhruba jednoho lokte začal přibližovat svíčku do oblastí pod Kornelovým pasem. Knot hořel jasným plamenem. Světlo se odrazilo v Ágnesiných očích a dodalo jim přímo dychtivý výraz.

Báthory sebou instinktivně škubl, ale Kovácsovy ruce ho svíraly jako železné obruče.

„Do prdele!“ zaklel. „Dobře mě poslouchejte, mamlasové. Jestli mě hned teď pustíte, ještě pořád to může skončit přátelskou dohodou…“

„Plýtváš dechem a časem, tohle nás nezajímá,“ připomněl mu Márton skoro vlídně. „Tématem je tvá totožnost a skutečné úmysly. Drž se ho.“

„Co ještě chcete slyšet? Přijel jsem do Jágru najít syna. Karačiovci mi vypálili statek, pobili čeleď a odvlekli chlapce. Mne samotného zranili, proto jsem se tak zdržel!“

„Karačiovci opravdu byli minulý měsíc někde na severu,“ přikývl Márton. „Už se do toho dostáváš. Pokračuj. Vlastnil jsi statek, sedlovou brašnu máš plnou zlata… nejsi jen tak někdo.“

„Jsem ze zemanského rodu. A Karačiovci můj dům nepřepadli náhodou. Mám s nimi nevyrovnané účty.“

„Co konkrétně?“ Svíčka se dál blížila ke Kornelovu rozkroku. Možná si to jen namlouval, ale začínal cítit teplo.

„Krevní msta!“ vykřikl. „Proto věřím, že chlapce neprodali jen tak do otroctví. Hasan Karači se na něm chtěl pomstít za všechno, co jsem mu způsobil!“

„Co jsi mu způsobil?“

Nebyl to klam. Už skutečně cítil teplo. „Zabil jsem mu otce. A před měsícem bratra. V souboji na hranicích, nedaleko Drienova. Dej pryč tu svíčku, hovnivále!“

Márton si vyměnil udivený pohled s Kovácsem. Potom se znovu podíval na zajatce.

„Ty že jsi zabil Omara a Irhana Karačiovy?“

„Přesně tak!“ Ve vzduchu zasmrděla hořící látka. „A oddělám i vás, jestli okamžitě nepřestanete! Přísahám při svatém Jiřím!“

Márton rychle odtáhl voskovici. Z Kornelova rozkroku už však stoupal proužek kouře. Márton se sehnul a foukl na černou skvrnu, rozlézající se po tkanině. Vyskočil první plamínek. Krčmář vyvalil oči a začal do něj bušit dlaní. Báthory vykřikl a strašlivě zaklel.

Vzduchem se mihla baculatá ruka s džbánem. Na doutnající kalhoty i hostinského pleš vyšplíchl proud sytě rudé tekutiny. Krátce

to zasyčelo a bylo po požáru. Kovács pustil visícího muže a potácivě ustoupil.

Márton si vytřel víno z očí a ohlédl se. Ágnes držela v jedné ruce svícen, ve druhé prázdný džbán.

„Býčí krev?“ olízl si Márton rty a narovnal se. Byl sice podsaditý, Kovácsovi sahal sotva po ramena, ale na dívku se díval seshora.

Ágnes pohlédla do džbánu, jako by tam byla napsaná odpověď. Žádnou nenašla, a tak jen provinile pokrčila rameny.

„Naše nejlepší víno!“ štěkl hostinský. „Máš vůbec představu, jakou cenu má to, co jsi právě vylila?!“

„Určitě ne větší než moje koule,“ vydechl Báthory.

Márton se k němu otočil.

„Kapitán Kornelius Báthory?“ procedil skrz zuby. „To je ještě nepravděpodobnější historka než to, čím jsi nás krmil doteď. Jak nám chceš dokázat, že jsi opravdu onen slavný turkobijce?“

„Rozvažte mě a dejte mi meč. Předvedu vám, jak jsem probodával turecká srdce a stínal hlavy v turbanech.“

„No, podle mě,“ ozval se Kovács, „to docela sedí k tomu sirockému poplachu. Jestli jim někdo pobil tolik mužů…“

„Sklapni, Imre,“ zavrčel Márton. „Vím, že to sedí. Ale jen pokud je příběh o pobitých hlídkách pravdivý. Celé to může být jen kamufláž. Vymyšlená báchorka, která má špionovi usnadnit průnik do našich řad.“

„Začínáte mě srát,“ pronesl Báthory temně. „Vážně. Nezahrávejte si s…“

„Já vím, jak nám dokáže svou totožnost.“

Tři muži udiveně pohlédli na Ágnes.

„Nepleť se do toho, drahá,“ zafuněl Márton nosem. „Už jsi udělala dost. Vážně to stačilo.“

Dívka však přistoupila blíž, vzhlédla k Báthorymu, hlubokým nádechem ještě těsněji naplnila živůtek a přednesla:

Podzimní slunce mi zavřelo oči a pod kostelem na úbočí opřelo záda o kamennou stěnu.
Zpoza ní se mi vkradla do spánku vůně spadaných jablek ve vánku a vzpomínka na rozesmátou ženu.

Na kroky v tlejícím listí. Na dotek dlaní a první paprsky světla v okně za svítání.

Báthory překvapeně zamrkal. János a Imre zírali jako telata na nová vrata.

„Co to má znamenat?“ vysoukal ze sebe Márton.

Ágnes si ho nevšímala. Opětovala Kornelův tázavý pohled.

„Jestli jste ten, za koho se vydáváte, musíte vědět, jak je to dál.“

„Napsal jsem to už dávno,“ zabručel Báthory. „Je naivní myslet si, že si to budu pamatovat.“

„Jen to zkuste,“ povzbudila ho. „Vítr zesílil, z kamene dýchl chlad… Pokračujte.“

Zajatec přivřel oči, zhluboka se nadechl, vyfoukl a s nepříliš velkým nasazením zarecitoval:

Já vstal, leč ona zůstala spát,
slunce zašlo, obloha potemněla. Mezi námi mlčí zeď, již zdola
nepodkope sapérova štola a nerozmetá přesný zásah z děla.
Na druhé straně se ježí kříže. Mrholí.
Poslední polibek si vzala mlha v údolí.

Ágnes zazářily oči. Zachichotala se a zatleskala, málem povyskočila.

„Takže jste to opravdu vy!“ zajásala. „Četla jsem vaši knihu snad stokrát. Je nádherná. Polovinu básní umím zpaměti. Musíte se podepsat do mého výtisku!“

„Tak dost!“ vyštěkl Márton. „Co to tady předvádíš, ženská?!“

„Je to určitě Kornelius Báthory,“ vlnila se Ágnes a rozrušeně si volnou rukou upravovala vlasy. „Před lety napsal knihu. Mám ji u postele. Ta ohmataná, co z ní už vypadávají listy. Minule jsem tě prosila, abys formanům s vínem nařídil koupit v Prešpurku nový výtisk. Jsou to nejkrásnější a zároveň nejsmutnější básně o lásce, jaké kdy kdo…“

„Dobře, dobře!“ houkl Márton. „Už rozumím. A odrecitoval to správně?“

„Slovo od slova.“

„Dokazuje to něco?“ ozval se Kovács. „Tu knihu si může obstarat kdokoli.“

„Ale no tak,“ zamračila se na něj Ágnes. „To už by ta kamufláž byla moc složitá, ne? Ani Turci nejsou tak prohnaní.“

„Pravda,“ souhlasil Márton zamračeně. „A kdyby plánoval od začátku, že nás obalamutí touhle totožností, oháněl by se jménem Báthory hned. Myslím… zdá se… asi je to opravdu on.“

Vzhlédli k muži na háku. Tvářil se více než rozladěně, jedno obočí tázavě pozvednuté, jako by chtěl vědět, dokdy tahle komedie potrvá. Márton pokynul Kovácsovi. Ten přešel k Báthorymu a rozpačitě se usmál.

„Teď tě sundám z háku. Budeš se chovat rozumně, jasné? Všechno, k čemu tady došlo, bylo nezbytné. Chápeš to? Nemůžeme věřit každému chlapovi, který přijde a řekne, že chce patřit k hnutí odporu.“

„V uplynulých letech jsme podnikli několik útoků a atentátů,“ dodal Márton. „Zabili jsme přes sto lidí. Turků i kolaborantů. Paša proto neustále posílá do ulic špehy a snaží se vyčenichat naše úkryty…“

„Rozumím,“ přerušil ho Báthory. „Udělali jste jen to, co bylo nutné. A teď už mě konečně sundejte!“

V jeho hlase zadrnčelo něco, co mohli považovat za důkaz důstojnických móresů. Kovács zajatce znovu popadl, bez větší námahy ho nadzvedl a sundal z háku. Márton vytáhl bičak a přeřízl Kornelovi nejdříve pouta na rukou a pak i na nohou.

Jakmile provazy sklouzly z holínek, Báthory sehnutého vinaře kopl. Márton přidušeně vyjekl a svalil se na podlahu. Kovács zaskočeně o krok ucouvl, ale Kornel se k němu bleskově otočil a praštil ho pěstí přímo do úst. Imre narazil zády do police a sesypal se na zem i s několika sklenicemi.

Ágnes vystrašeně ustoupila, popadla svícen a namířila ho na Báthoryho.

Vůbec si jí nevšímal.

„Choval jsem se dost rozumně?“ bručel a masíroval si ztuhlá, provazy odřená zápěstí. „Sráči zasraní. Potkani z kanálu. Dubové hlavy.“

Zatímco jim nadával a přemýšlel o přídavku, se sténáním se sbírali ze střepů a nakládaných okurek. Uzeninu přebila octová vůně.

„Myslím, že si navzájem nejsme nic dlužni," oddechoval Márton přerývaně. Držel se za nakopnutý bok a bolestně se šklebil.

Báthory se k tomu nevyjádřil. „Vraťme se ke stolu. A doufám, že si nemusím ždímat kalhoty, abych konečně ochutnal proslulou býčí krev."

~ ~ ~

Báthory zakroužil vínem v křišťálové číši, strčil dovnitř nos a důkladně si přivoněl.

Věděl, že to zvláštní, tak trochu strašidelné jméno vymysleli vínu Turci. Během neúspěšného obléhání Jágru v roce patnáct set padesát dva dostávali obránci před každou bitvou pohár vína – na posilnění a osmělení, aby jim pohled na obrovskou přesilu pohanů neproměnil srdce v sulc. Sultánovi vojáci se o tom dozvěděli, a protože selhával jeden šturm za druhým, začala se mezi nimi šířit fáma, že kapitán Dobó a jeho muži vlastně nepijí obyčejné víno. Do nápoje prý přilévají býčí krev, jež muže na hradbách proměňuje v nebojácné, neporazitelné bojovníky.

Když vojsko nakonec odtáhlo s dlouhým nosem, turečtí velitelé u sultána Sulejmana omlouvali selhání tím, že obránci se kvůli zázračné „býčí krvi" změnili v démony.

Báthory se opatrně napil a poválel víno na jazyku. Jágerský bikavér už samozřejmě pil i předtím, ale jak právě zjistil, byl obrovský rozdíl mezi vínem vyváženým do Horní Země a tím, které mu natáhli z dubového sudu přímo v jágerském sklepení.

Skoro okamžitě zapomněl na všechno, co se odehrálo v uplynulých chvílích.

Jeho hostitelé zjevně ne. Márton si mnul bok a pořád tiše sténal. Kovács si cpal prsty mezi krvácející rty a zkoušel zuby. Jeden se mu kýval.

„Všechna čest," zasténal Báthory spokojeně. „Vinařství určitě rozumíte víc než vyslýchání špionů."

Zamračili se na něj a raději sáhli po číších. Lili do sebe vzácné víno jako vodu.

„Kapitán Báthory,“ promluvil po delší odmlce Márton. „Hodně jsme o tobě slyšeli. I Turci o tobě často mluví. Někteří s obdivem, jiní si odplivnou. Když o tobě slyší našinec, představí si rytíře v pozlacené zbroji, cválajícího s plamenným mečem nad hlavou v čele husarské družiny. Objevil ses tu ale sám, inkognito, jako nějaký tulák… Nediv se, že jsme ti nevěřili.“

„Ovšemže jsem přijel sám a pod falešným jménem. A nejen kvůli Turkům. Pokud jsem chtěl bez otálení vyrazit po stopě únosců, nemohl jsem se zdržovat vojenskou byrokracií. Žádost o propuštění ze služby se posílá na hlavní kapitanát. U vyšších důstojníků, hlavně pokud jsou veliteli pevností, je schvalovací proces neuvěřitelně dlouhý.“

„Takže jsi něco jako dezertér?“ zeptal se Kovács. Přejížděl si po bolavých zubech špičkou jazyka a hlasitě při tom mlaskal.

„Ne *něco jako*. Jsem dezertér – se vším, co k tomu patří. I s případným vojenským soudem a šibenicí. Proto své pravé jméno nevyžvaním každému na potkání. Jenže co se stalo, to už se nedá odestát. Hoďme to za hlavu. Teď potřebuji slyšet, zda jste schopni a ochotni pomoci mi v mé záležitosti.“

„Schopni jsme,“ přikývl Márton. „A za ochotu zaplatíš.“

„Když to zlato bude tam, kde jsem ho nechal…“

„Máš mě za zloděje?“ zabručel Kovács.

„Kdepak! Člověka, který se mi hrabe ve věcech, zatímco spím, bych z nekalých úmyslů nikdy nepodezříval.“

„Neurážej!“ zvýšil Kovács hlas. „Vysvětlil jsem ti, proč to bylo nutné…“

„To stačí, pánové,“ zarazil je Márton. „Stejně jsem neměl na mysli dukáty.“

Báthory se na něj tázavě podíval.

„Pár zlatek budu potřebovat na úplatky, to je jasné,“ vysvětloval hostinský, „ale mohl bys nám laskavost oplatit jinak.“

„Jak *jinak*?“

„Více než zlato by se nám hodily tvé schopnosti.“

Báthory se zamračil a zaťukal nehty do stopky číše.

„Ne,“ řekl tvrdě.

„Počkej, neunáhli se. Nech mě vysvětlit, o co jde…“

„Zbytečně bys plýtval slovy. Nezúčastním se žádné vaší operace. Chci jen zjistit, co Karačiovci udělali s mým synem. Hned potom vypadnu z města a už se tady neukážu.“

„Jen mě vyslechni, prosím,“ naléhal Márton. „Jsi člověk s bohatými vojenskými zkušenostmi, slovutný turkobijce. I když nám třeba nechceš pomoci přímo, mohl bys poradit, vylepšit náš plán…“

„Jde mi jen o chlapce,“ zopakoval Báthory umíněně. „Nevystavím se dalším zbytečným nebezpečím. Cestou sem jsem se choval jako hlupák. Strkal jsem nos do věcí, do nichž mi nic nebylo, a ohrozil tak svůj, a proto i synův život. Víckrát tu chybu neudělám.“

„Ale vždyť tě žádám jen o radu…“

„Už jsem řekl.“

Márton si povzdechl a zavrtěl se na lavici. „V tom případě se ale nedohodneme. Chceš snad chlapce hledat po městě na vlastní pěst? To nepovažuješ za zbytečné riziko?“

Báthory zkřivil rty. „Nezkoušej na mě kšeftařské fígle, Mártone. Nevyjednávej, nevydírej. Nabízím ti za pomoc slušný obnos ve zlatě. Nic jiného. Ber, nebo nech být. Pokud mi nechceš pomoci, řekni to rovnou a já hned teď vstanu, odejdu a už se nesetkáme.“

„Sám ve městě nemáš šanci…“

„Nějak si poradím.“

„Chystáme ale něco velkého…“

„Vaše plány mě nezajímají. Beztak půjde jen o další nesmyslný atentát. Odkráglujete nějakého tureckého hodnostáře, kterého okamžitě nahradí jiný. Nic nezměníte, jen rozzuříte pašu a ten se pomstí na nevinných.“

„Právě že paša se na nikom mstít nebude.“

Báthory se zarazil. Pohlédl nejdříve na Mártona, pak na Kovácse, jestli to myslí vážně, a když ani jeden z nich nehnul brvou, zaťukal si ukazovákem na spánek. „Dočista jste se pomátli? Víte, co tím způsobíte? Jak krutá bude turecká odveta? Zavraždit nějakého odabašiho nebo sandžakbega je jedna věc. Sáhnout na život samotnému pašovi, guvernérovi provincie, velkovezírovu přímému podřízenému…“

„Nemusíš nám to vysvětlovat,“ zabručel Kovács. „Zažili jsme turecké protiúdery. Víme, jak se jim vyhnout, kam se schovat. Máme své Město pod městem.“

„Co je to?“

„Něco, co Turci už dlouho hledají,“ ujal se Márton opět slova. „Podzemní bludiště. Pod Jágrem je spousta vinných sklepů a kanálů. Za více než šedesát let turecké nadvlády je jágerští křesťané propojili tajnými chodbami. Vznikla souvislá síť, kterou se nepozorovaně dostaneš do kterékoli části města. Většinu našich akcí jsme uskutečnili díky Městu pod městem. Ani tentokrát to nebude jiné. Nikdy k tomu nebyla lepší doba, kapitáne. Zítra vyráží z Jágru vojsko k Varadínu. Počet tureckých ozbrojenců ve městě se sníží na třetinu. Ideální příležitost podniknout hlavní útok…“

„Už to zase zkoušíš. Řekl jsem ti, že o tom nechci nic vědět.“ Báthory odstrčil prázdnou číši a vstal. „Pán Bůh zaplať za víno, lepší jsem nikdy nepil. Zjevně to je ale jediná věc, kvůli níž se sem vyplatilo přijít. Vyprovodíte mě?“

„Počkej přece, domine Báthory,“ vztáhl k němu Márton ruku. „Nerozčiluj se. Vím, že jsme tě nepřivítali zrovna srdečně, ale pomoc ti neodmítneme.“

Báthory se otočil zpátky, ale zůstal stát.

„Zjistíme, co se stalo s tvým synem,“ upřesnil Márton.

„Bez toho, že byste mě zatahovali do svých plánů?“ zabručel.

„Když na tom trváš…“

„Kolik času potřebuješ, abys něco vyslídil?“

„Hned ráno rozhodím sítě. To by v tom byl čert, aby v nich do večera nic neuvázlo.“

„Takže zítra po soumraku se tady můžu stavit?“

„Bude lepší, když zde rovnou zůstaneš. Volných pokojů máme dost. U Kovácse bys beztak nebyl v bezpečí. Siročtí rozhlásili, že hledají muže s plavými vousy v sipáhiovské zbroji. Jak dlouho potrvá, než si Imreho sousedé vzpomenou, že někoho takového zahlédli před kovárnou?“

„Anebo že ho viděli vcházet dovnitř,“ přikývl Kovács. Tvářil se, jako by podobné hrozbě čelil denně, avšak jeho oči prozrazovaly neklid. „Dříve nebo později se hlídky přijdou vyptávat do kovárny,

možná mi i prohledají dům. Je nutné co nejdříve se zbavit *všech* stop. Nejen kořisti od sipáhiů.“

„Koně a zbraně ještě budu potřebovat,“ namítl Báthory.

„Neboj se, nenameleme ti koníka do klobás. Ani ti neroztavíme bambitky. Ráno sem všechno dopravím.“

„Jak?“

„Stará osvědčená finta. Zapřáhnu tvého koně k vozu a budu se tvářit, že vezu nějaké zboží. V posledních dnech jsem to dělal tak často, že mě všichni turečtí drábové dobře znají a neměli by mě zbytečně vyslýchat a prohledávat. Zbraně ukryju ve voze, má dvojité dno, už se mi to několikrát osvědčilo. Tady koně vypřáhnu a pro vůz se později vrátím se svou mulou.“

„To zní jako solidní plán,“ usoudil Márton.

„Tobě možná,“ mračil se Báthory. „Já se vidím úplně sám a beze zbraní v cizí místnosti, která se jediným otočením klíče může proměnit ve vězeňskou celu…“

„Pořád plný nedůvěry?“ zašilhal po něm Márton. „Kdybychom tak moc dychtili po tvém zlatu, už by z tebe támhle ve spíži crčely poslední zbytky krve.“

„Živého mě můžete prodat Turkům. Určitě za mne vypíší odměnu.“

„Za prvé: turecké odměny za štvance a zločince nestojí za nic. Za druhé: i v takovém případě bys visel na háku. Jen bez podříznutého hrdla.“

Báthory se zhluboka nadechl a vypustil vzduch nosem. „I tak se budu cítit lépe se sedlovými vaky a pistolemi po ruce.“ Pohlédl na Kovácse. „Vrátím se s tebou do dílny.“

„Je to rozumné? Sem jsme se dostali bez povšimnutí, jenže Štěstěna by si mohla říct, že už nám přála dost…“

„Kdo tvrdí, že se budeme znovu plížit ulicemi? Máte přece to své Město pod městem.“

Kovács a Márton si vyměnili pohledy.

„Tvrdili jste,“ dodal Báthory, „že vám umožňuje nepozorovaně se dostat do kterékoli části Jágru.“

Kovář a vinař pořád jako by se přetlačovali očima.

„A vy se divíte mé nedůvěře?“ ušklíbl se Báthory.

Korpulentní hospodský se poškrábal na strništěm pokrytém dvojitém podbradku.

„Dobře. Riskneme to. Imre cestu bludištěm zná, odvede tě tam a zase zpátky. Ale necháš si zavázat oči. Aspoň na chvíli. Ty chceš mít u sebe zlato a zbraně, my ti zatím neukážeme vchod do Města pod městem.“

„Konečně jsme se na něčem dohodli.“

Zavázali mu oči černým šátkem. Dali si záležet, aby opravdu nic neviděl. Pak ho vodili po rozlehlém sklepení a několikrát otočili dokola, aby úplně ztratil orientaci. Poté ho Kovács donutil vylézt po nějakých schůdcích nebo žebříku. Po čtyřech se protáhli dlouhým nízkým tunelem. Jeho průvodce s funěním odtlačil falešnou kamennou zeď a Kornela udeřil do nosu pronikavý zápach. Uslyšel šplouchání vody, jež se v klamavých ozvěnách rozléhalo klikatými chodbami. S Kovácsovou pomocí sestoupil na kluzké kamenné molo a nechal se vést. Po dvou nebo třech odbočkách nastal čas sejmout šátek. Báthory kolem sebe zamžoural v mihotavém světle lucerny. Zdi stoky se vlhce leskly, na hranici světla se hemžili potkani a ve strouze teklo něco, co Kornel podrobněji nezkoumal, protože si chtěl udržet v žaludku skvělé Mártonovo víno.

„Za mnou,“ kývl Kovács střapatou hlavou. „Pozor pod nohama. A tiše. Nikdy nevíš, jestli nad kanálovou mříží nahoře na ulici nestojí janičářská hlídka.“

Byl to skutečný labyrint. Po několika zákrutách, odbočkách a podzemních křižovatkách Báthory zavrhl snahu zapamatovat si cestu a zcela se odevzdal do rukou průvodce.

~ ~ ~

Když našel všechny své věci tam, kde je nechal, byl vděčný za mizerné světlo Kovácsovy lampy – skrylo jeho zahanbený výraz.

„Koně asi podzemím neprovedeme, co?“ zeptal se a přehodil si přes hruď bandalír.

„Ne. Ráno ti ho přivedu.“

„Věřím ti. Teď už ano. Ten plán s vozem je dobrý. Jenom se bojím, že se nebude líbit Vzteklounovi. Do chomoutu ho nejspíš nikdy nenavlékli.“

„Žádný strach. Kovám koně každý den. Dokážu si poradit i s nejtvrdšími palicemi. Určitě lépe než s tvrdohlavými náturami některých lidí.“

Báthory se znovu provinile ušklíbl. Vytáhl ze záňadří menší měšec a odpočítal na dlaň pět zlatých.

„Za tvou pomoc a ochotu. A promiň mi ten zub.“

Kovács se nezdráhal. Dukáty z Kornelovy dlaně zmizely, jako by je někdo odčaroval.

~ ~ ~

Ještě před půlnocí byl Báthory zpátky v hostinci U černého býka. Pokoj, který mu vybral Márton, byl malý, skromně zařízený, s oknem do úzké vedlejší uličky. V odlehlé části domu, v prvním patře, aby případně mohl uprchnout, kdyby se v nálevně něco semlelo.

Nic víc za daných okolností nepotřeboval.

Z velkého džbánu nalil do lavoru vlažnou vodu, omyl si ruce a obličej, opláchl se v podpaží. Pak lavor položil na zem k posteli, posadil se na pelest, zul si boty a odmotal onuce. Myl si nohy a přemýšlel o své situaci a mizerných vyhlídkách. Pozvolna na něj padala únava.

Téměř se lekl, když někdo zaklepal na dveře.

„Kdo je to?“ zavolal, zatímco si rychle utíral nohy.

„Já.“

Poznal ten hlas. „Chvilku strpení.“

Vzal jednu pistoli, natáhl kohoutek a šel otevřít. Klíč zarachotil v zámku, vrzly panty.

V světle tříramenného svícnu se ohnivě zaleskly čerstvě vyčesané vlasy a zuby odhalené v širokém úsměvu.

„Můžu poprosit, pane kapitáne?“ zeptala se Ágnes.

Nejdříve nerozuměl, ale pak mu ukázala kalamář s brkem a pod paží zastrčený ošoupaný svazek. Chmury v Báthoryho tváři vystřídal rozpačitý úsměv. Bez dlouhého zdráhání však pozval hostinskou dál, posadil se k rozhrkanému stolku, chopil se pera, a zatímco si mladá žena tiskla sepjaté dlaně k ňadrům a v očích se jí leskly slzy štěstí, napsal na prázdnou první stranu tak úhledně, jak jen dokázal:

Drahé Ágnes
s úctou a vděčností
m. p. Kornelius Báthory
Jáger, 19. července A. D. 1660

„Jak jen se vám odvděčím?“ zašvitořila rozzářená vinařka, když dokončil poslední ozdobný tah a zastrčil brk zpátky do kalamáře.

„Už jsi pro mne udělala dost,“ usmál se nejistě. „Dole ve sklepení jsi mi zachránila život. Anebo přinejmenším zdraví.“

„To nestojí za řeč. Tak vzácný host…“

„Ágnes?!“

Do komnaty padlo světlo další svíčky. Ve dveřích stál Márton. Oč směšněji vypadal v dlouhé noční košili s krajkovými rukávy, o to přísněji se na ženu mračil. Zbledla jako křída.

„Chtěla jsem jen věnování do knihy, drahý…“

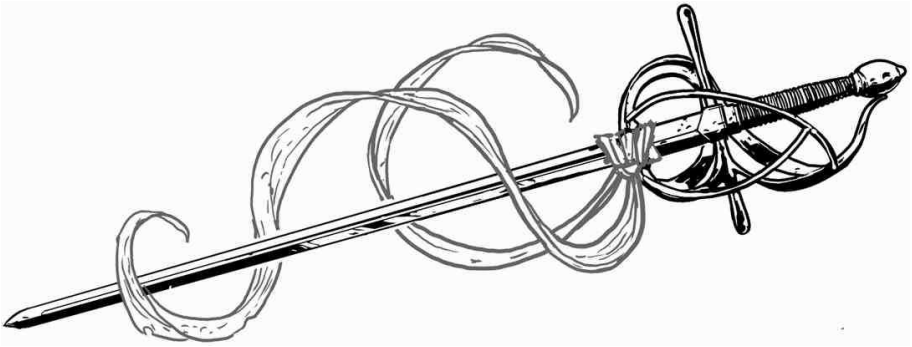
„No jistě. Upaluj do postele! A tobě, pane kapitáne, se hluboce omlouvám za manželčinu nevychovanost.“

„To není potřeba,“ odkašlal si Báthory do pěsti. „Vše proběhlo v nejvyšší počestnosti a ujišťuji tě…“

„Tobě v této otázce věřím, pane kapitáne. Jí ne. Hybaj, bosorko jedna!“

Báthory foukl na inkoust, zavřel knihu a podal ji kypré krčmářce. „Dej na ni pozor, ta kniha je teď vlastně důkaz.“

„I kdyby nebyla,“ věnovala mu Ágnes pokradmu významný úsměv, „uschovám ji jako nejvzácnější poklad.“

HLAVA JEDENÁCTÁ,

v níž Báthory konečně zachytí Michalovu stopu a za dramatických okolností opouští dočasné útočiště i samotný Jáger.

Báthory se právě hrbil nad stolkem a věnoval se údržbě pistolí, když venku zahřmělo. Skla v okně zařinčela, z praskliny v omítce se vysypal prach, z parapetu vzlétli holubi.

Nebyl to opravdový hrom. Kornel odložil olejem vonící součástky, utřel si ruce do umaštěného hadru, vstal a přešel k oknu. Sklo vypadalo, jako by je chodily špinit všechny jágerské mouchy. Zaskřípal kličkou. Spodní část rámu musel protlačit vrstvou holubího trusu. Mártonovi udržovali zanedbaný vzhled domu skutečně důsledně.

Zatímco ozvěny salvy utichaly v dálce, nad městem se rozlehlo rytmické kovové bušení. Janičářské kotle. Jako obvykle přehlušily všechno ostatní. Plukovní *mehter*, který se také opřel do klarinetů, trubek a tympánů a spustil svižnou pochodovou melodii, s nimi nemohl soupeřit.

Vojsko odcházelo. Turci rádi využili každou příležitost k uspořádání okázalé vojenské přehlídky, a proto oddíly janičářů a sipáhiů nevyjely východní hradní bránou přímo ven z města, ale

sestoupily z vršku do centra a po široké nábřežní ulici pochodovaly na jih, k Maklárské bráně.

Báthory se vyklonil z okna, zastínil si oči před ostrým dopoledním sluncem a snažil se něco zahlédnout. Vinárnu U černého býka však od řeky dělil pás husté zástavby. Přes střechy viděl jen oblaka kouře z kanónů, rozplývající se nad hradem.

„Škoda," zabručel. Jistým způsobem osmanskou vojenskou organizaci obdivoval a demonstraci její síly a disciplíny by rád viděl.

S povzdechem sklonil pohled k ulici před hostincem.

A okamžitě stáhl hlavu dovnitř.

Nad okraj nízké stříšky, jež stínila vchod, trčelo několik bělostných börků s lžičkami na sponách. Také hlavně mušket a ostří tirpanů.

Báthory ztuhl jen na okamžik. Vzápětí se vrhl ke stolu, přehodil si přes hruď bandalír a pustil se do nabíjení pistolí.

Ruce se mu jen míhaly. Současně se snažil něco zaslechnout, ale buď mu srdce bilo příliš hlasitě, nebo janičáři nenašli důvod dělat rozruch. Jenže co když vinárnu prohledají a ve stáji na zadním dvoře najdou Vzteklouna? Kovács dodržel slib a hned ráno koně přivedl…

Nabiják právě zatlačil papírovou zátku do hlavně, když se na chodbě ozvaly kroky. Jeden pár nohou. Dobré znamení, jenomže Kornel na dobrá znamení už dávno nespoléhal. Zaklapl víčka a ocílky, natáhl kohoutky a namířil pistole na dveře.

Kroky se zastavily. Dům zahalilo ticho. Báthorymu z čela skanula krůpěj potu, přestože mezi kamennými zdmi i teď uprostřed léta panoval chládek. Bříška ukazováčků něžně pohladila spouště pistolí.

Někdo zaklepal.

„Kdo je tam?"

„Já."

Báthory si oddechl, ale pistole nesklonil. „Je odemčeno."

Dveře se pootevřely. Márton se zarazil na prahu.

„Jen klid, kapitáne. Jsem sám."

Kornel obrátil ústí hlavní ke stropu. „Už jsou pryč?"

„Viděl jsi je?"

„Zrovna jsem vykoukl z okna, když se motali u vchodu."

Márton ztuhl. I jemu se z čela po bledých tvářích až na podbradky skutálelo pár lesklých kapek. „Kriste… Doufám, že tě nezahlédli. A že si nevšimli otevřeného okna, protože jsem jim namluvil, že nemám žádného hosta.“

Báthory se vrátil k oknu, přitiskl záda ke zdi vedle výklenku, natáhl krk a opatrně vyhlédl ven. V uličce pod oknem nebyla ani noha. Zastrčil si jednu pistoli pod paži a rychle okno zavřel.

„Ptali se na mne?“

Márton přikývl a klesl na jedinou židli v místnosti. „Muž s plavými vousy, sipáhiovská zbroj. Nic víc zatím nevědí, chvála Bohu…“

„Co jsi jim řekl?“

„Že jeden takový napájel koně venku ve fontáně, ale pak zase nasedl a odjel k jihu.“

Báthory se zachmuřil. „Raději jsi mě měl zatajit úplně.“

„Když se tváříš jako hluchý a slepý, je to ještě podezřelejší. Psům je potřeba nechat očichat kost a pak ji odhodit co nejdál. Jinak na tebe nepřestanou dorážet.“

„Nakonec se tak jako tak vrátí.“

„Do té doby už budeš pryč z Jágru. Alespoň doufám. Ne že bych se tě chtěl zbavit, ale…“

„Chápu.“ Báthory opatrně palci povolil kohoutky pistolí. „Už vypsali odměnu?“

„Tisíc akče.“

„Kolik je to zlatých?“

„Momentálně dostaneš za jeden poctivý florén i dvě stě akče. Hodnota tureckých stříbrňáků klesá ze dne na den. Brzy budou mít větší cenu i kozí bobky.“

„Pět zlatých za mou hlavu?“ zachechtal se Báthory nervózně. „Mohl bych se urazit.“

„Je to polovina ročního příjmu nižšího důstojníka sipáhiů. Na pohanském území pořád zajímavá sumička. Někdo by se mohl ulakotit.“

„Kovács?“

„Je oddán naší věci. Z jeho strany nic nehrozí. Ručím za to.“

„Jeho tovaryši?“

„Jsou z loajálních křesťanských rodin. Ale pro jistotu jsem přikázal Imremu, aby každému slíbil po sedmi zlatých, když budou držet huby. Prostě tureckou nabídku přeplatíme. Samozřejmě to půjde z tvého měšce.“

„Samozřejmě.“ Báthory pokýval hlavou. „Nic jsi nezanedbal, co?“

„Modlím se k Bohu, abys měl pravdu.“

„Když už mluvíme o penězích… Těch deset zlatých, co jsem ti dal ráno, ještě žádná ústa neotevřelo?“

„Je brzy. Dukáty se teprve kutálejí k novým majitelům. Až když zacinkají ve správných kapsách, začnou se paměti rozsvěcovat. Obrň se trpělivostí. Jak jsem slíbil, do večera o chlapci něco zjistím.“

„Díky. Opravdu. Nevím, co bych si bez tvé pomoci počal.“

Márton mávl rukou a vstal.

„Oběd ti Ágnes přinese sem. Bude lepší, když do večera nevylezeš z pokoje.“

„Souhlasím.“

„A už raději neotevírej okno. Nikdy nevíš, odkud se kdo dívá.“

Když se za vinařem zavřely dveře, Báthory se vrátil ke stolu a zbraním. Chopil se ocílky, a zatímco s ní přejížděl po ostří šavle, znovu se pohroužil do zamyšlení. Občas šeptem odříkával zvláštní modlitby a upínal mysl k Miškovi.

Kdesi na jihu, už za městskými hradbami, doznívalo dunění janičářských kotlů.

~ ~ ~

Během dne se obloha zatáhla mračny. Přibližně v době, kdy muezzin ohlašoval odpolední modlitbu *ikindi*, nadobro pohltila slunce. V podvečer probralo Báthoryho z dřímot další zahřmění. Tentokrát to nebyla hradní děla. Posadil se na posteli, položil nohy na zem a dlaní si protřel obličej. Zdálo se mu o Širokém vrchu. O mamince, když byla ještě zdravá a hlučná a byla jí plná kuchyň. Za něco ho přísně kárala, ale i tak ji zase rád viděl a cítil její blízkost.

Na okno zaťukaly první kapky. Dlouhé období úmorného sucha a horka skončilo.

Večeři mu přinesl Márton. Báthory to ocenil. Ágnes se od něj během oběda ani nehnula, celou dobu ho doslova hltala pohledem a při každé manipulaci s nádobím mu strkala pod nos překypující živůtek. Nevěděl, kam má uhnout pohledem.

„Už něco vím," prohlásil Márton, když byl Báthory v polovině telecího řízku.

Kornelovi se zastavily čelisti. Těch pár teplých soust v žaludku se okamžitě proměnilo v hroudu studených, hemžících se červů.

Položil příbor, odstrčil talíř, sáhl po sklenici a napil se vína. Sklonil číši; pak ji zase zvedl a dopřál si ještě dva doušky.

„Vlastně asi všechno, co se tady v Jágru dalo zjistit," dodal Márton.

„Pokračuj."

„Ještě předtím tě musím požádat, aby sis zachoval rozvahu a nepodnikl nic unáhleného. Já už jsem všechno důkladně promyslel a chci ti navrhnout…"

„Co ses dozvěděl o chlapci?" vysoukal ze sebe Báthory a sevřel v prstech stopku číše.

„Je pryč."

Venku se zablesklo. Stíny obou mužů se divoce zazmítaly na stěnách.

„Ale žije?"

„To nevím. Nechci ti lhát, probouzet v tobě marné naděje. Když odjížděl z Jágru, žil. Ale byl prý samá modřina a strup. Vypadal zlomeně, odevzdaně."

Stalo se to, s čím Márton počítal. Stopka křišťálové číše se zlomila. Zbytek vína se rozstříkl po stole. Kornel si strčil do úst krvácející palec.

„Kdo ho odvedl?" zamumlal. „Otrokáři? Janičáři?"

„Martalovci. Nechali si ho."

Báthory na něj pohlédl.

„Když se Karačiovci vrátili ze severu, už je tu čekal rozkaz, aby okamžitě odjeli k Varadínu. Starat se o zásobování, dělat průzkum první vlně jágerských oddílů…" Márton zachytil netrpělivý záblesk v Kornelových očích a přešel k věci. „Můj člověk našel svědka, který

na vlastní oči viděl chlapce, jak odjíždí s nimi. Samozřejmě byl pořád zajatcem. Ruce měl přivázané k sedlové hrušce.“

„Takže Hasan se na něm nestačil dosyta vyřádit a vzal ho s sebou,“ shrnul Báthory temně. „Aby ho dál mučil a ponižoval.“

„Nejspíš. V tuhle chvíli znají chlapcův osud jen Karačiovci.“

„A ti jsou u Varadínu.“ Báthory vstal a sáhl po bandalíru.

„Počkej,“ vyskočil Márton. „Teď nemůžeš nic dělat. Už mám plán, jak tě dostat z města. Ráno přijde Kovács. Použijeme jeho trik s vozem…“

„Ráno je pozdě.“

„Bylo by podezřelé, kdyby Imre opustil město v noci, obzvlášť v tomhle počasí…“

„Ráno je pozdě,“ zopakoval Báthory.

„A co uděláš?“ zvýšil Márton hlas a zastoupil mu cestu ke dveřím. „Nasedneš na koně, cvalem vyrazíš k některé z bran a pokusíš se probít strážemi? Máš rozum? To se ti nikdy nepodaří. Když tě lžíce srazí do příkopu, synovi už nepomůžeš. Takže se uklidni. Posaď se. Dojez večeři. Všechno pečlivě promyslíme. Potřebujeme jistotu, že se bezpečně dostaneš za hradby…“

„A že vás neohrozím. O to jde především, je to tak?“

„Přirozeně. Snad bys mi nevyčítal, že si chráním vlastní zadek?“

Báthory se zhluboka nadechl. Váhal.

„Posaď se,“ naléhal Márton. „Prosím. Předestřu ti svůj plán.“

Po další odmlce, vyplněné vzdáleným hromobitím a šuměním deště za oknem, Kornel opravdu klesl na židli.

„Poslouchám.“

Vinař si oddechl. „Jak jsem říkal, použijeme starý Kovácsův trik. Tvého koně zapřáhneme do vozu, zbraně a ostatní věci schováme pod falešné dno. Imre si už vymyslí příběh pro hlídky, kdyby se vyptávaly, kam má namířeno. V tomhle je dobrý…“

„Jak se dostanu ven já?“

„Převlečeme tě za žebráka. Pořádně špinavého a smradlavého, aby nikoho ani nenapadlo se k tobě přiblížit, natož tě prohledávat. Do města by Turci trhana nepustili, ale když uvidí, že odcházíš, ještě ti zamávají na rozloučenou. Imre na tebe počká na bezpečném místě někde za kopcem.“

Báthory zamračeně hleděl na stůl.

„Není to dobrý plán?“ znejistěl Márton.

Kornel si přitáhl zpátky talíř a chopil se příboru. „Je,“ zabručel. „Mohlo by se to podařit.“

„Takže souhlasíš? Zůstaneš do rána?“

„Potmě a v lijáku bych se stejně daleko nedostal.“

Márton si mimovolně otřel čelo. „Rozumná řeč.“

„Hm.“

Vinař chvíli sledoval, jak Báthory nepřítomně přežvykuje telecí, a pak si rozpačitě odkašlal.

„Ještě jedna věc.“

„No?“

„Dnes večer se dole ve sklepení sejde pár dobrých, naší věci oddaných křesťanů. Byl bych poctěn, a oni určitě taky, kdyby ses k nám připojil.“

„Mluv otevřeně. Bude to tajná porada spiklenců. O útoku na pašu.“

„No… ano. Když odmítneš, pochopím to. Očividně jsi teď myšlenkami daleko od Jágru…“

„Přijdu.“

„Co?“

„Říkám, že se zúčastním. Proč ne? Ráno odjíždím, takže je to vlastně jedno.“

„Vážně? Budu ti neskonale vděčný. Všichni tě obdivují. Povzbudí je, když se proslulý šermíř a turkobijce zúčastní setkání…“

„Už jsem řekl, že přijdu. Jsem tvým dlužníkem.“

„Tak dobře. Výborně.“ Hostinský přešlápl z nohy na nohu, očividně zaskočen Kornelovým souhlasem. „Pošlu Ágnes, aby uklidila rozbité sklo. Přinese ti další víno. A ošetří prst.“

Než Báthory stačil zaprotestovat, zavřely se za Mártonem dveře.

~ ~ ~

Seděli kolem stolu na konci sklepení jako apoštolové při poslední večeři. Až na to, že jich bylo jen sedm a pili lepší víno. Také byli rozmanitějšího zevnějšku – od holobrádků až po bělovlasé kmety, od neokázale oblečených zástupců řemeslnických cechů po honosnější

příslušníky městské aristokracie. Světlo ze dvou svícnů, už tak dost mdlé, ještě ztlumil kouř z dýmek, takže to vypadalo jako setkání duchů v přízračné mlze.

Když se z tmavé uličky mezi sudy vynořil Báthory, muži ztichli. Jako na každou vojenskou poradu, jíž se kdy zúčastnil, dorazil upravený, v čistém oblečení, přepásaný bandalírem, se šavlí u boku a pistolemi v pouzdrech. Možná i proto všichni přítomní vstali.

„Pánové, kapitán Kornelius Báthory," dmula se Mártonova hruď pýchou. „Myslím, že není nutné vyjmenovávat obávané pohanské hrdlořezy, jejichž hlavy kapitán setnul. Příběhy o jeho udatných skutcích jsme všichni slyšeli…"

„Jsem přesvědčen, že byly notně přehnané," utrousil Báthory a krátce se uklonil. „Je mi ctí, pánové."

Márton mu postupně představil všechny přítomné. Kornel každému z nich podal ruku. Stisky byly vřelé, pohledy plné obdivu. Cítil se kvůli tomu nesvůj, protože si právě teď nijak obdivuhodně nepřipadal. Spíše v něm poslední informace prohloubily pocit osobního selhání.

„Kapitán už o našich plánech něco málo ví," začal Márton, když si odbyli formality a společně si připili „na brzký pád půlměsíce".

„Pozval jsem ho, protože má bohaté vojenské zkušenosti. Může naši záležitost zhodnotit s nadhledem a odstupem. Poukázat na chyby, které my už nevnímáme, protože jsme do věci příliš ponoření. Občas kvůli stromům nevidíme les."

„Než přejdeme k věci," promluvil Báthory, přičemž zůstal stát a podvědomě zvolil tón, který obvykle používal na taktických poradách, „musím zopakovat otázku, již jsem položil už tady panu Mártonovi: Uvědomujete si, jak krutou odvetu atentát na pašu vyvolá? Pomysleli jste na represe, které budou následovat? Na to, kolik křesťanských životů smete pohanská odplata?"

„Zvážili jsme to velmi pečlivě," přikývl muž s naježenými stříbrnými vousy. Jmenoval se Dobó a byl vzdáleným potomkem největšího jágerského hrdiny. „Přežili jsme a přetrpěli předchozí turecké protiúdery, nějak zvládneme i tenhle. Strach z odvety nás nesmí odradit ani zastavit. Nesmíme si ho vůbec připustit."

„Protože, a to už jsem taky říkal,“ pokračoval Báthory, „tento atentát v konečném důsledku zmaří více křesťanských než mohamedánských životů.“

„Válka se neobejde bez obětí, kapitáne. A my *jsme* ve válce. Ne v otevřené, na jakou jste zvyklý vy – ale ta naše je stejně nelítostná a krvavá.“

„Je nutné pamatovat i na to,“ dodal Báthory, „že paša je jen člověk. Nahraditelný jako kterýkoli jiný důstojník nebo úředník. Sami nejlépe víte, jak rychle se střídají hodnostáři v turecké správě. Žádné doživotní funkce. Zabitého pašu nahradí nový dřív, než otroci smyjí krev současného.“

„Kapitáne Báthory,“ ozval se nejmladší ze spiklenců, podle drahého oblečení šlechtický synek, „při vší úctě, od muže s vaší pověstí bych nečekal takovou… malomyslnost. Válka se přece nevede jen na hlavním bojišti. Její součástí je i mnoho menších útoků. Například zde, v nepřátelském týlu…“

„To mi nemusíte vysvětlovat,“ skočil mu Báthory do řeči. „Vedl jsem z Drienova několik výpadů na turecké území. Pro Osmanskou říši to byla jen komáří bodnutí, ale ty výpady měly strategický význam. Jste si ale jistí, ctění pánové, že vaše akce přinese něco více než jen ztráty na životech? Čeho tím atentátem vlastně dosáhnete?“

„Toho, že se Turci budou bát,“ odpověděl mu Dobó. Kostěný náustek dýmky chrastil v mezeře vylámaného chrupu. „Připomeneme jim, že ani po téměř sedmdesáti letech mohamedánské vlády nad Jágrem jsme před půlměsícem nepoklekli. Že tohle pořád není Turecko, ale jen okupované nepřátelské území, jehož obyvatelé se nesmířili s krutovládou pohanů a jsou odhodlaní, a hlavně schopní dát jim to pocítit.“

„Že v našich srdcích stále plane Kristův kříž!“ zvolal mladý šlechtic, vyskočil a pozvedl číši k přípitku. „A uherská hrdost!“

Někteří stolovníci současně zamručeli, jiní si vyměnili kradmé úšklebky.

„Bušení do hrudi nám teď nepomůže, domine Hartale,“ zabručel Dobó, ale sklenici smířlivě pozvedl. „Snažme se o věcný přístup.“

Mladík po něm šlehl pohledem, obrátil do sebe celý obsah číše, zacukal vykroucenými špičkami kníru a klesl zadkem zpátky na lavici.

„To je, oč tady běží, kapitáne," ozval se Márton a obrátil pohled zpátky k Báthorymu. „Někdo musí Turkům ukázat, že křesťané nebudou jen nečinně přihlížet jejich řádění. To, co dělají v posledních měsících, je neslýchané. Vydrancovali povodí Tisy, vypálili a vyvraždili Hajdúság. Zpustošili okolí Debrecínu a samotné město se zachránilo jen vyplacením obrovského výkupného. Teď ta bezbožná chátra obléhá Varadín. Když pevnost padne, Sedmihradsko se stane dalším tureckým ejáletem. A co na to Vídeň? Hovno – odpusťte mi ten výraz, pánové. Císař jen přihlíží a možná si mne ruce, že za něj Turci udělali špinavou práci a zatočili s protestantskými rebely."

„Severně od Varadínu se prý pohybuje císařské vojsko," podotkl Báthory.

„Houby pohybuje. Dřepí na místě jako kvočna na vejcích. Maršál De Souchés prý měl upřímnou snahu převzít velení nad Varadínem a ubránit ho před Ali pašou, jenže vídeňská vojenská rada mu to zakázala. Musel se stáhnout za hranice. Jeho jediným úkolem je dohlédnout, aby se Turci nevydali dále na sever, na Zemplín, ke Košicím. Jak říkám, císař Sedmihradsko obětoval. Varadín padne, o tom není pochyb. A právě v tuto bezútěšnou chvíli je potřeba dát najevo, že ještě zůstali tací, kteří se osmělí čelit turecké svévoli!"

Při posledním slově Márton plácl dlaní do stolu. Spiklenci znovu zahučeli a zazněl další přípitek.

„Obdivuji vaše odhodlání, pánové," prohlásil Báthory upřímně. „Taky už trochu lépe rozumím vašim pohnutkám. Zbývá otázka, zda je na útok správná chvíle."

„Teď je ta nejsprávnější," položil Márton prázdnou číši. „Už léta nebylo v Jágru tak málo vojáků…"

„Spíše jsem poukazoval na celkovou situaci. Vztahy mezi Portou a Vídní jsou napjaté. V Horní Zemi se mluví o další velké válce…"

„Mezi Turky také," vyfoukl Dobó úhledný obláček kouře. „Právě proto se musíme pustit do práce. Všichni, jak jsme tady, se každý den modlíme, aby válka opravdu vypukla. Čím dříve, tím lépe. Osmanská

říše už není, co bývala. Má velké vnitřní problémy. My to tady denně vidíme na vlastní oči. Disciplína v armádě se zhoršuje. Morální úpadek postupuje…“

„Mohamedáni začínají pít víno,“ zachechtal se Márton.

„I taková drobnost o něčem svědčí,“ přikývl Dobó vážně. „Jestli teď vypukne válka, existuje velká naděje, že skončí tureckou porážkou. Dej Bůh, aby ztratili severní provincie! Nad Jágrem znovu zahlaholí křesťanské zvony!“

Jak jinak, následoval další hlučný přípitek. Báthory se mračil. Všimli si jeho nesouhlasného výrazu a postupně utichli.

„Závidím vám optimismus, pánové. Žel Bohu, já situaci vidím jinak. Od doby, kdy je velkovezírem Mehmed Köprülü, turecká vojenská moc roste. Porazili Benátčany u Dardanel a v Egejském moři, potlačili povstání v Anatolii i vzpouru sipáhiů v samotném Istanbulu. A jak vás tak poslouchám, i tažení v Sedmihradsku se zapíše mezi velkovezírovy úspěchy. Kdepak, pánové, Porta není slabá. Právě naopak. Už celá desetiletí nepředstavovala takovou hrozbu.“

„Je ale docela možné,“ pokýval Dobó dlouhou troubelí dýmky, „že tohle všechno jsou jen křeče chcípajícího zvířete. A k osobě samotného velkovezíra… Něco vám povím, kapitáne. Já Mehmeda Köprülüa znám. Osobně. Ve čtyřicátém sedmém byl necelý rok jágerským pašou. Uznávám, je to lišák a schopný vojevůdce. Ale vím o něm ještě něco. Už tehdy, před třinácti lety, byl starý. Hodně starý. Dnes mu musí být přes osmdesát. Už nebude vládnout dlouho.“

„I kdyby, je tady jeho syn. Starý Köprülü si u sultána vymohl dědičnost úřadu. Takže až zaklepe bačkorami, moci se okamžitě chopí Ahmed Fazil. A ten je prý ještě dravější a ambicióznější. Dokonce se proslýchá, že sní o dalším velkém tažení na Vídeň.“

„Já jsem zase slyšel, že Ahmed není zdaleka tak prohnaný a schopný jako jeho otec.“

„Právě proto by mohl být nebezpečnější. Bezhlavě se vrhne i do toho, čeho by se jeho moudřejší otec neodvážil.“

„Už to tady přece zaznělo,“ promluvil mladý Hartal ostře. „My novou válku s Turkem vítáme. Naše situace se už nemůže zhoršit!“

„Souhlasím,“ přikývl Dobó. „Kam tímhle vším vlastně míříte, kapitáne? Snažíte se nás odradit, nebo snad zastrašit? To není zrovna to, co jsme od vás očekávali.“

Báthory kolem sebe zakroužil pohledem. Ve tvářích přítomných četl nepochopení, výčitky, zklamání, dokonce hněv. Zhluboka se nadechl a konečně se posadil.

„Omlouvám se, pánové.“ Vzal do ruky číši a několika doušky dohnal zameškané přípitky. „Tady pan Márton mě pozval na poradu, protože doufal, že vás povzbudím, vliji vám do žil trochu turkobijeckého odhodlání. Namísto toho vás odrazuji a zpochybňuji vaše rozhodnutí. Odpusťte mi to. Jsem právě ve složité osobní situaci, a tak vidím v černých barvách i všechno ostatní…“

„Slyšeli jsme, že hledáte syna,“ přikývl Dobó a vyfoukl kouř nosem. Chvílemi se zdálo, že mu dým stoupá i z uší. „Unesli vám ho martalovci?“

„Karačiovská oda. A ta, jak mi bylo řečeno, vyrazila k Varadínu. Takže se tam vydám i já. Hned ráno.“

„Budeme se za vás modlit, kapitáne. Cítíme s vámi. Každého z nás Turci připravili o příbuzné nebo přátele. Mnohé popravili, jiní zaživa hnijí v Žalářní věži nahoře na hradě. Už jen kvůli nim musíme něco podniknout. I když se nám je nepodaří rovnou osvobodit, aspoň jim dáme vědět, že si nepěstujeme mozoly na zadku a nestaráme se jen o vlastní bezpečí, zatímco oni trpí v temnicích a na mučidlech.“

„Myslím, že už vám začínám rozumět,“ přisvědčil Báthory po delší ponuré odmlce. „Povíte mi tedy víc o svém plánu?“

„Vymyslel ho János,“ pohlédl Dobó na Mártona.

„Podstatou je,“ ujal se vinař ochotně slova, „že jediným úderem zlikvidujeme hned několik hodnostářů. Nejen pašu, ale také většinu důstojníků a významných úředníků.“

„K tomu je potřebujete dostat na jedno místo,“ poznamenal Báthory.

„Správně. A nemusíme ani použít lest. Oni se setkávají tak jako tak. Dokonce pravidelně.“

„Nějaká kavárna?“

„Těsně vedle. Vyhodíme do vzduchu hlavní jágerský *hamam*.“

„Lázně?“

„Přesně. Když Turci dokončovali rozestavěné hradní zdi, při kopání základů narazili na horké prameny. Okamžitě nad nimi vybudovali lázně. Jsou jimi úplně posedlí, vysedávají tam celé hodiny. Nejen kvůli tělesné očistě – popíjejí kávu, bafají z vodních dýmek, kují pikle proti křesťanům…“

„Anebo si užívají,“ poznamenal Hartal. „Některé levnější hamamy slouží i jako nevěstince.“

„Ty o tom musíš něco vědět,“ poznamenal měšťan po jeho pravici. „Kdy jsi byl naposledy za tou břišní tanečnicí?“

„Chodím tam na výzvědy!“ ohradil se ruměncem zalitý mladík. „Kolik užitečných informací už jsem tam vyslechl…“

Jeho hlas zanikl ve vlně bouřlivého smíchu.

„No, a luxusní hamam v podhradí navštěvuje i Hüseyin paša,“ uzavřel Márton, když veselí utichlo.

„S po zuby ozbrojenou osobní gardou, předpokládám,“ přemýšlel Báthory nahlas. „A samotné lázně budou také bedlivě střeženy…“

„To nám přece nevadí. Čím víc Turků tam bude, tím větší jim způsobíme ztráty.“

„Ale jak se chcete dostat do… ach. Dobrý Bože.“ Kornel protáhl obličej. „Město pod městem.“

Márton se usmíval od ucha k uchu jako Lucifer, jemuž smrtelník právě otiskl palec na smlouvu. „Přesně tak. Turci při odkrývání pramenů vyhloubili podzemí tunely. Do jednoho z nich jsme se prokopali z našeho tajného průchodu a rozšířili ho tak, abychom mohli pod hamam nanosit sudy s prachem. Vlastně jsme to už udělali. Všechno je připraveno. Stačí natáhnout zápalnou šňůru a zakřesat křesadlem. Nejlépe v době mezi odpolední a první večerní modlitbou, kdy je v lázních nejvíce tureckých pohlavárů. Včetně paši.“

„To zní… ďábelsky,“ pozvedl Kornel obočí.

„Beru to jako lichotku,“ ušklíbl se Márton. „Ty jako kapitán pohraniční pevnosti…“

„Bývalý kapitán.“

„To je jedno. Určitě toho víš hodně o obléhání. Zažil jsi kopání zákopů i podminovávání tunelů…“

„Předpokládám, že i vy máte s výbušninami bohaté zkušenosti.“

„Jistě, ale nic podobného jsme zatím ještě nezkusili. Máš pro nás nějakou radu?“

Báthory byl rád, že přešli k praktickým záležitostem. „Zřejmě víte, že účinek výbuchu znásobíte, když sudy s prachem obložíte kamením, kusy starého zdiva nebo dlažebními kostkami. Anebo jiným haraburdím, třeba zlámanými podkovami…“

„Ano, to jsme udělali.“

„Postaral bych se o dostatečnou délku zápalné šňůry. Pokud Turci při hledání pramenů opravdu proděravěli úpatí hradního kopce, zával může být rozsáhlý…“

„I to nás napadlo. Délka šňůry není problém. Kovács říkal, že jí sehnal pěkných pár sáhů.“

„A vůbec, kde tak dlouho trčí?“ rozhlédl se Dobó. „Poslední porada před akcí, a on si nepřijde…“

„Ráno mi říkal, že se opozdí,“ zastal se Kovácse Márton. „Prý kvůli kování tureckých šavlí zanedbal jinou práci a teď to musí dohnat. Nechce přijít o zákazníky.“

„To zní jako bohapustá výmluva,“ utrousil Hartal. „Jsem jediný, komu to zní podezřele?“

„Přijde, jen se trochu opozdí,“ odsekl vinař. „Přece si nenaděláme do kalhot kvůli každé prkotině.“

„Tvrdíš, že jsem strašpytel?“ nadzvedl se Hartal.

„Pánové, no tak!“ rozsekla vzduch mezi nimi troubel Dobóovy dýmky. „Pokračujte, kapitáne.“

„Ještě jsem si vzpomněl na jednu vážnou hrozbu, s níž je nutné při výbuchu počítat.“

„A to?“

„Zkáza může na některých místech otevřít vstupy do Města pod městem.“

Márton ztuhl. Také ostatní muži se zachmuřili.

„K čertu, na to jsme nepomysleli,“ zašeptal Dobó.

„V určitých vzdálenostech je potřeba labyrint odříznout od chodeb, vedoucích k místu výbuchu. Když Turci objeví tunely – a oni je určitě vyslídí – ať je zavedou jen do smradlavých kanálů, ne k tajným vchodům do vašich sklepení.“

Hlavy skloněné nad stolem zamyšleně přikyvovaly.

„A možná nejdůležitější věc,“ dodal Báthory, „útok bych pečlivě načasoval. Určitě bych s ním teď pár dní počkal. Posily pro Ali pašu vyrazily teprve dnes. Pořád se v případě nouze mohou rychle vrátit.“

„To je dobrá připomínka,“ zamračil se Márton. „Odpočítáme dny, které jednotky potřebují pro přesun k Varadínu… Co je, kapitáne?“

Všechny pohledy se obrátily k Báthorymu. Právě pozvedl dolitou sklenici, avšak ruka na půli cesty ztuhla, jako by ve víně vycítil jed.

„Co se děje?“ zopakoval Márton nervózně.

„Jánosi?“ zachraptěl Báthory, ale zrak k vinaři neobrátil. Vzhlédl ke klenutému stropu, jako by se snažil zrakem provrtat vrstvy zdiva a nahlédnout do přízemí domu. „Už máš zavřeno, že?“

„Jistě. I zamčeno a zhasnuto. Jen Ágnes možná ještě…“

„Dorazili hosté,“ pronesl Báthory změněným hlasem. „Nezvaní a nevítaní.“

„Cože? Jak…“

Báthory rychle položil číši, vstal, obrátil se obličejem do uličky mezi sudy a vyškubl z poutek pistole.

V tu chvíli se hostincem U černého býka rozlehl pronikavý rachot.

~ ~ ~

Spiklenci na okamžik ztuhli. Vzápětí jako když do nich střelí.

Márton z výklenku ve zdi vytáhl kladivo, přeběhl k nejbližšímu sudu a jediným přesně mířeným úderem odrazil víko. Nevychrstlo víno. Vinař zevnitř vytáhl bambitku s hlavní silnou jako chlapské předloktí. Druhou rukou popadl prachovnici a zuby z ní vyškubl zátku.

„Únikový plán!“ křikl na ostatní a rozběhl se mezi sudy ke dveřím.

Před ním se hnal Báthory. Márton v běhu obratně nasypal prach na pánvičku a hodil prachovnici jen těsně zaostávajícímu Hartalovi. Mladý šlechtic svíral v ruce pistoli. Také ostatní muži si rychle brali ze sudu zbraně.

Báthory skrz pootevřené dveře zahlédl na schodech mihotavé světlo.

„Lžíce!“ zaječela Ágnes. „Zachraň se, kdo…“

Umlčel ji tupý úder. Bezvládné tělo se skutálelo po schodech a narazilo do dveří, rusovlasá hlava klesla na práh.

„Ágnes!“ zakřičel Márton.

Dům naplnil dusot nohou a štěkavé hlasy. Báthory zahlédl na schodech první rudé holínky. Doběhl ke dveřím, nohou je otevřel dokořán a bez zaváhání vystřelil na prvního janičáře. Bílou dolamu potřísnila krev. Muž se zhroutil na záda a po zadku sklouzl po schodišti. Vřava v domě nabírala na síle.

„Stranou!“ křikl na Kornela Márton a oběma rukama pozvedl bambitku.

Pokud jim po Báthoryho výstřelu zalehlo v uších, po zaburácení vinařovy zbraně dočista ohluchli. Řev zasažených janičářů jako by k nim doléhal z obrovské dálky.

Márton odhodil zbraň, popadl bezvládnou Ágnes pod pažemi a táhl ji přes práh do sklepení. Kornel mu získal trochu času dobře mířeným výstřelem z druhé pistole. Jenže i janičáři už se vzpamatovali a v krvavé tlačenici na schodišti se pokoušeli namířit na dveře muškety.

„Pozor!“ zaječel Báthory na Hartala, který právě doběhl na místo. Mladík ho buď neslyšel, nebo na výstrahu nedbal, namířil pistoli přes Mártona, skloněného k Ágnes, a stiskl spoušť.

Pistole zaprskala, zakouřila, avšak výstřel nevyšel. Hartal zaklel, hodil zbraň po janičářích a vrhl se stranou.

Janičáři problém se zvlhlým prachem neměli. Zarachotily dvě muškety.

První kulka se s jiskřením a hvízdáním odrazila od podlahy a zasáhla jeden ze sudů. Vytrysklo víno. Druhý kus olova otevřel rudý pramen v Mártonově boku. Hostinský se zapotácel a Ágnes mu vyklouzla z rukou.

Jenže to už byla dívka dost daleko od prahu, aby se dveře daly zavřít. Báthory to udělal. Hartal pohotově zasunul železnou závoru.

„Jánosi!“ křikl Báthory na vinaře.

„To nic,“ zasténal Márton. Jednou rukou si svíral ránu, druhou se opíral o sud. Lapal po dechu. „Kulka uvázla v sádle…“

„Určitě?“

„Pomozte mi s Ágnes…“

„Pusť,“ odstrčil krčmářovy ruce Hartal a sklonil se k dívce. Báthory mu přiskočil na pomoc. Zvedli ji, každý si přehodil přes rameno jednu její ruku a pospíchali od dveří, jimiž už otřásaly údery janičářů.

Ostatní spiklenci mezitím uprostřed uličky vztyčili skládací žebřík a sňali víko z největšího sudu na vrcholu hromady. Jeden za druhým do něj po čtyřech vlezli. Báthory si sám pro sebe přikývl. Předpokládal, že únikový východ bude v jednom ze sudů.

„Rychle! Ty dveře nevydrží věčně!“

S pomocí ostatních mužů vyzvedli Ágnes do sudu. Hartal ji pomáhal sunout do tajné chodby. Mezitím Báthory přidržoval Mártona při výstupu po žebříku.

„Musíme…“ sípal vinař. „Za sebou…“

„Já to udělám,“ postrčil ho Kornel do tmavého otvoru. On sám do sudu vlezl pozpátku. Vytáhl žebřík a prostrčil ho kolem sebe dozadu. Potom se natáhl pro víko.

Turci se obořili na dveře něčím těžším a tvrdším. Kování a závora hlasitě řinčely.

Víko zapadlo na místo. Báthory se ocitl v naprosté tmě. Po čtyřech couval, až dokud se nedostal do trochu širší kamenné chodby. Tam se obrátil a pokračoval. Brzy zahlédl matné světlo – spiklenci měli dost duchapřítomnosti, aby vzali přichystané lucerny.

Seskočil na kluzké molo stoky. Dva chlapi za ním s funěním zatlačili vyvýšené tajné dveře, jež dokonale splynuly s kamennou zdí.

„Která kurva?“ zavrčel Dobó a pozvedl jednu z lamp.

„Kovács, kdo jiný?“ odvětil Hartal. „V první chvíli mě napadlo, že špiclem je tady kapitán, ale to by určitě na lžíce nestřílel s takovou chutí.“

„Logika velí, že to byl člověk, který chyběl na poradě,“ řekl Báthory, zatímco si rychle dobíjel pistole.

„Já tomu pořád nemůžu uvěřit,“ kroutil hlavou Márton. „Imre byl vždycky oddaný naší věci. Možná nezradil dobrovolně. Jestli ho přiskřípli, natáhli na mučidla…“

„To by si už ráno nevymýšlel výmluvy, proč nepřijít na poradu,“ odfrkl si Hartal.

Ágnes, sedící zády opřená o vlhkou zeď, zasténala a pohnula hlavou.

„Drahá!“ sklonil se k ní Márton. „Díky Bohu, žiješ!“

Otevřela oči. Chtěla se na něco zeptat, ale náhle se předklonila a začala hlasitě zvracet. Márton ji pevně držel.

„Co… se stalo?“ zachraptěla, když ustaly křeče.

„Vtrhli k nám janičáři. Praštili tě. Spadla jsi ze schodů. Máš něco zlomeného?“

„Hrozně mě bolí ruka… Necítím prsty…“

„Hlavně abys měla v pořádku hlavu a nohy,“ utrousil Báthory. „Musíme jít, pánové. Janičáři brzy najdou vchod. Jánosova krev je dovede k falešnému sudu.“

To Ágnes nadobro probralo.

„To nic, lásko,“ zarazil její otázky Márton. „Jen škrábnutí. Pojďme. Musíme Turkům zmizet v bludišti.“

Báthory a Hartal zvedli Ágnes. Molo bylo úzké, takže ji podepřel jen mladý šlechtic. Márton kulhal a sykal bolestí, ale jinak se držel statečně. Báthory s nabitými pistolemi v rukou střežil uprchlíkům záda.

„Och, Kriste Pane,“ vyjekla Ágnes náhle.

„Co?“ zastavil se Hartal, protože ho napadlo, že dívka bude znovu zvracet.

„Kapitáne, nechala jsem tam knihu s vaším podpisem…“

Báthory se křivě ušklíbl. „Já jsem tam nechal dobrou baltu a měšec s více než sto dukáty. A svého koně. Navíc jestli Kovács opravdu zradil, přišel jsem o způsob, jak se dostat z města.“

„Kovács,“ odplivl si Hartal do stoky a pokračoval v chůzi. „Nejraději bych šel a podřízl tomu zkurvysynovi kejhák. Na mou duši! Vychutnal bych si ho. I kdyby to mělo být to poslední, co udělám, než mě nabodnou na turecký kůl!“

„Možná to není zase tak šílený nápad,“ ohlédl se na něj Dobó. „U Kovácse je pořád schovaná zápalná šňůra…“

„Pokud ji neodevzdal Turkům,“ namítl Márton.

„Pochybuju, že by odhalil důkaz o vlastní účasti na atentátu…“

„Zase tak hloupý nebyl,“ souhlasil Báthory. „Ani jim neukázal vchod do podzemí pod kovárnou. Jinak by na nás číhali i ve stoce a odřízli nám únikovou cestu.“

„Pravda,“ přikývl Dobó. „Takže tam zápalná šňůra bude.“

„A co s ní?“ nechápal Márton. „Snad nechceš v téhle situaci pokračovat v plánu?“

„Přemýšlejte,“ mluvil Dobó, zatímco pokračovali v rychlé chůzi. „Zrádce zřejmě nahlásil naše jména. Nikdo z nás se nemůže vrátit domů. V tuto chvíli už k našim příbytkům určitě směřují janičářské oddíly. Možná už dokonce vykoply pár dveří.“

„Co naše rodiny?“ zhrozil se jeden ze spiklenců – ten, který nesl druhou lucernu.

Dobó se tvářil tvrdě, přestože se mu v očích zračila téměř fyzická bolest. „V tomto okamžiku pro ně nemůžeme nic udělat. Pokud se je pokusíme zachránit, pravděpodobně padneme do tureckých rukou. Měli bychom spasit aspoň sami sebe…“

„Máme zbaběle utéct a nechat ženy a děti napospas katům a otrokářům?“

„To není zbabělost, ale zdravý rozum.“

„Rozum, nebo ne, já jdu domů a pokusím se rodinu dostat pryč. Možná tam Turci ještě nedorazili.“

„Já jdu taky,“ přidal se další muž.

Dobó se zastavil a posvítil jim do obličejů. Viděl v nich zoufalé odhodlání. „Nemám čas vás přemlouvat. Dělejte, jak myslíte. Ale každý na vlastní pěst. Pokud se vám poštěstí přežít, únikovou cestu znáte…“

„Je příliš nebezpečná,“ namítl Márton. „Pohanské hlídky teď budou v nejvyšší pohotovosti. Zahlédnou nás z hradeb…“

„Právě proto potřebujeme tu zápalnou šňůru,“ přerušil ho Dobó. „Výbuchem odvrátíme jejich pozornost.“

„Ale… v noci je hamam prázdný…“

„Už nejde o to, abychom někoho zabili. Právě naopak, exploze nám zachrání životy. Kdo zhruba za hodinu nebude u propusti, musí si poradit sám.“

„Jsi odhodlaný odpálit nálož?“ provrtal ho Hartal pohledem.

Dobó rázně přikývl.

„Já ti tu šňůru obstarám," prohlásil mladík. „Vážně. Beztak nemůžu jen tak pláchnout. Myšlenka, že jsme se nepomstili tomu Jidášovi, by mě mučila celý život. Vždyť dílna není zase tak daleko. Jen neznám cestu do lázní."

„Půjdu s tebou," řekl Dobó. „Ve dvou se nám to může podařit."

„Co když šňůru nezískáte?" přeskakoval Báthory pohledem z jednoho na druhého. „U Kovácse teď může být víc janičářů než na hradě…"

„Tak prostě půjdu pod hamam a odpálím nálož přímo," prohlásil Dobó. Ve tváři se mu nezachvěl jediný sval. „Vy ostatní se snažte do té doby dostat ke hradbám. Těsně po výbuchu budou mít Turci úplně jiné starosti, tak se pokuste co nejrychleji přeplavat příkop a ztratit se ve tmě."

„Vy to myslíte vážně!" zíral na odhodlanou dvojici Márton.

„Možná je to šílenství, jenže lepší plán takhle narychlo nevymyslíme," zaškubal Hartal knírkem. Báthory převzal z jeho péče tiše sténající Ágnes.

„Mám sto chutí jít s vámi…"

„Proč byste to dělal, kapitáne?" zavrtěl Hartal hlavou. „Snažte se dostat z Jágru a zachránit syna. Tohle se vás vlastně netýká."

„Tak přispěju aspoň tímhle," podal mu Báthory jednu z pistolí.

„Vám se bude hodit víc," odstrčil ji mladík rukou. „Na Kovácse budu stejně potřebovat tišší zbraň…"

„Jen si ji vezměte. Když už kvůli ničemu jinému, tak sám pro sebe. Ne že bych vám to přál, Bože chraň, ale kdyby vám hrozilo zajetí…"

„Rozumím. Lepší kulka do hlavy než kůl do zadku," zachechtal se Hartal trochu nepříčetně a vzal si pistoli. „Sbohem, kapitáne."

„Sbohem, pánové. Doufám, že se nevidíme naposledy."

Neztráceli čas slzavým rozloučením. Hartal a Dobó svižně vyrazili tunelem zpátky. Po chvíli přeskočili stoku a ztratili se v úzké boční chodbě.

Báthory chvíli naslouchal, ale když se z bludiště neozvalo nic, co by prozrazovalo blížící se pronásledovatele, vydal se za ostatními uprchlíky. Ágnes se mezitím jakž takž vzpamatovala, a přestože ji raději pořád podpíral, šla už vlastně sama.

Město pod městem je zhltlo jako noc zbloudilé stíny.

~ ~ ~

Bylo něco po půlnoci, když se konečně vymotali z podzemí. Úzký kanál ústil do zděného koryta jágerské řeky. Báthory už nějakou dobu tušil, že ona *úniková cesta* je vlastně propusť v hradbách, jíž řeka vytéká z města. Nemýlil se.

Muž v čele skupiny otevřel dvířka lucerny a sfoukl plamínek. Pak vyhlédl ven.

„Opatrně," sykl na něj Báthory, pustil Ágnes a přešel kolem udýchaných uprchlíků dopředu. „Tohle je jedna z věcí, kterou zrádce mohl vyzradit Turkům. Co když tady na nás číhají?"

„Nestraš," vyvalil na něj oči Márton. Funěl hlasitěji než ostatní. Na ránu si sice tiskl provizorní obvaz z cáru Ágnesiny spodničky, jenže krvavá skvrna na kalhotách se pořád zvětšovala.

Báthory vystrčil hlavu z ústí stoky. Přímo nad ním se klenul kamenný most. Vpravo se tyčily městské hradby a majestátní parkán Maklárské brány. Říční koryto s vysokými zděnými nábřežími se mírně svažovalo k zamřížovanému otvoru pod opevněním.

„Kus mříže chybí," vysvětloval muž s lucernou – Báthory si nevzpomínal na jeho jméno. „Pod hladinou. Jen dva pruty, ale člověk se tamtudy protáhne."

„Pod hladinou?" sklonil Kornel pohled. To, co Jágerští nazývali řekou, byl sotva potok, a i když stoky po vydatném večerním lijáku chrlily zpěněné proudy, voda přesto nenaplnila koryto ani k nábřežním zdem.

„Tam pod hradbou už začíná příkop," uklidňoval Báthoryho muž s lucernou. „U propusti je voda hlubší."

„Na mříži se určitě zachytilo všechno městské svinstvo," zkřivil Báthory ústa. „Otvor může být ucpaný. Někdo by tam měl jít a přesvědčit se. Abychom neuvázli ve slepé uličce."

Muž se nadechl a odevzdaně přikývl. „Já půjdu."

Báthory ho neodrazoval, natož aby se nabídl místo něj. Vyhlédl zpod mostu k vrcholku hradeb. Po ochozu osvětleném loučemi právě prošly dvě postavy s tirpany na ramenou.

„Dejte si pozor," obrátil se k muži. „Držte se u zdi."

Spiklenec přikývl, odevzdal mu lucernu a spustil se z vyvýšeného ústí stoky do rákosí u úpatí zdi. Zakrátko šustění kradmých kroků utichlo ve tmě.

Čekali. Báthory stříhal ušima jako rys na číhané. Jednou zaslechl od propusti hlasité zacákání a okamžitě šlehl pohledem k hradbám a věži nad bránou. Poplach se však nestrhl. Krátce poté kdosi přešel po mostě; soudě podle rázného kroku další janičářská hlídka. Báthory prsty hladil pažbu pistole a občas gestem naznačil ostatním uprchlíkům, aby nešeptali.

Po nějaké době tráva pod nábřežím znovu zašustila a vyklouzl z ní kradmý stín. I když Báthorymu už před nějakou dobou znecitlivěl čich, teď ho smrad doslova profackoval.

„Měl jste pravdu, kapitáne," hlásil vyzvědač. Mezi slovy potlačoval dávivé nutkání ke kašli. „Díra byla ucpaná. Stěží se mi ji podařilo uvolnit. Ten hnus si ani nedokážete představit. Dvakrát jsem se poblil. Ale už se tamtudy dá prolézt."

„To byl od vás hrdinský výkon. Vážně. Díky." Báthory tlumeným hlasem přivolal uprchlíky. „Půjdeme po jednom. Zhruba jsem odhadl, v jakých rozestupech přecházejí stráže po hradbách. Budu vás pouštět podle toho."

Postupně se přesouvali od ústí stoky k opevnění. Báthory a o něj opřená Ágnes šli jako poslední. Shrbení vlezli pod klenbu propusti. Na chvíli byli v jakéms takéms bezpečí, jenže nejtěžší část měli teprve před sebou – museli se ponořit do splašků a prolézt otvorem pod hladinou. Voda – pokud se to vůbec dalo nazvat vodou – zde byla skutečně hlubší, sahala Kornelovi skoro po hrudník.

„Podrž mi ji," podal Ágnes pistoli. Věděl, že prach v bandalírech už před vlhkem neuchrání, ale aspoň jeden výstřel chtěl mít k dispozici i dál.

Když se vynořil na druhé straně, měl co dělat, aby se nepozvracel. Mezerou mezi mřížemi si vzal pistoli, podal ji Mártonovi a ponořil se zpátky, aby pomohl Ágnes.

Podařilo se. Byli venku z města. Alespoň částečně. Přebrodili se ven z propusti a přitiskli se k eskarpě, zděnému břehu příkopu u paty hradeb.

„Zbývá už jen čekat,“ šeptl Báthory. „Doufejme, že pánům Hartalovi a Dobóovi jejich odvážný plán vyjde. Snažte se odpočívat. Sbírejte síly.“

„To se vám snadno řekne,“ hlesl muž s lucernou. Nohy měli pořád ve vodě a chvěli se zimou. Zatínali čelisti, protože se báli, že hlídky nahoře na hradbách zaslechnou i drkotání zubů. Ágnes pevně objímala manžela. Márton dýchal přerývaně. Báthory na něj občas s obavou pohlédl. Vinař ztrácel síly, a jestli budou vyčkávat příliš dlouho, nepřeplave příkop. Kromě toho se mu ve špinavé vodě mohla do rány dostat nákaza.

Měli pocit, že se čas táhne do nekonečna. Báthory už si začal pohrávat s myšlenkou, že Hartal a Dobó neuspěli. Znamenalo by to, že se musejí dostat na druhý břeh, aniž by je kryl rozruch ve městě.

Najednou se od propusti ozvalo tiché zašplouchání. Báthory tím směrem bleskově namířil pistoli.

„Kapitáne?“

„Pane Hartale?“ Kornel obrátil hlaveň k obloze. „Díky Bohu! Dokázali jste to!“

„Řekl jsem si, že vám vrátím pistoli.“

„Hehe. A Dobó?“

„Šel k hamamu. Připravte se.“

„Takže jste našli šňůru?“

„Kdyby jen to.“

Báthory přimhouřil oči. Ve tmě si až teď všiml druhého stínu, který se plahočil za Hartalem. K bledému obličeji a útlým ramenům se lepily mokré černé vlasy. Oči vystrašeně svítily.

„Kdo je to?“

„Tomu neuvěříte.“

„Mám hádat?“

„Anna Kovácsová.“

Báthorymu poklesla čelist. „To přece není…“

„Vnikli jsme do dílny a našli ji tam. Chápete? Kovács zradil za příslib, že mu ji vrátí. Když vozil ty zbraně nahoru na hrad, navrhl Turkům, že zachrání pašův život. Výměnou za svobodu své ženy. A paša dodržel dohodu. Anna zrovna čekala v kovárně, sbalená a připravená k odchodu. Jenže když se Kovács vrátil od Černého býka,

našel svou milou s pistolí u spánku. Vím, brát ženu jako rukojmí není zrovna kavalírské, jenže v téhle situaci…“

„A co bude dál?“ Báthory měl pocit, že mu srdce vyskočí z hrudi.

„Kovács dostal kromě ženy i listinu s pašovým podpisem. Zaručuje mu bezpečný odjezd z města. Dobře věděl, že mu po té zradě někdo půjde po krku, a tak se pojistil. A ještě něco ten všivák prohnaný vymyslel.“

„Co? Mluvte!“

„Šel s janičáři do vinárny a vzal si odtamtud vašeho koně. Potřeboval ještě jednoho, aby mohli s ženou co nejdříve zmizet z Jágru. Ale nejlepší část příběhu teprve přijde, kapitáne. Ta svině…“

Hartal ztichl a přitiskl se k nahrubo otesaným kamenům. Nahoře nad nimi prošla hlídka.

„Dokonce vyčenichal i to vaše zlato,“ dodal mladík šeptem. „Řekl jsem mu, že jestli chce svou drahou ještě někdy vidět, musí na nás počkat u staré kaple na rozcestí Pod javory. Kvůli koním a zásobám. Možná propašuje i zbraně. Budou se nám hodit.“

Báthory byl přesvědčen, že se mu to jen zdá. Měl chuť Hartala popadnout a pořádně obejmout, jenže od brány se najednou ozvaly nevrlé hlasy. Zarachotil rumpál, zařinčely řetězy, zaskřípala mříž. Na padací most vyjeli dva koně. Jezdec byl jen jeden, druhé zvíře vedl na uzdě.

„To je on,“ sykl Hartal.

Anna sebou trhla, jenže mladík ji nešetrně popadl a přitáhl k sobě. „Ani muk, ženská, jinak se s ním už nesetkáš. Ani po smrti ne, protože ten čubčí syn půjde Luciferovi rovnou pod vidle.“

Kovács zvládl jančícího Vzteklouna, pobídl ho a odcválal cestou na jih. Rumpál znovu zavrzal. Mříž klesla dolů.

V okamžiku, kdy její dolní hroty s duněním zapadly do otvorů v dlažbě, otřásl Jágrem výbuch.

~ ~ ~

Záblesk se odrazil od nízkých mraků, jako by se vracela podvečerní blýskavice. Rachot exploze doslova trhal vzduch. Země se chvěla. Až k hradbám dolehl lomoz hroutících se zdí hamamu a zřejmě i

okolních budov. Do příkopu nedaleko uprchlíků žbluňklo několik kusů rozmetaného zdiva.

Vzápětí se ozval příšerný randál. Zazněly poplašné zvony a gongy. Na hradbách dusaly běžící nohy. Turečtí důstojníci metali rozkazy. Skrz cimbuří a mříže v bráně se do noci cedilo světlo plamenů.

„Teď! Rychle!“ zavelel Báthory, obětoval pistoli vodě, a pomáhaje jednou rukou Mártonovi, začal plavat.

Cákali, funěli, hlasitě lapali po dechu. Za jiných okolností by je určitě někdo zpozoroval. Teď však nikoho na hradbách ani nenapadlo dívat se ven z města.

Když se vyplazili na kontreskarpu a ohlédli se, z oblohy ještě pršel oheň. Nad Jágrem se jako obrovitý přízrak roztahovalo černé mračno, smíchané z kouře, prachu a bouřkových oblaků.

„Pane Bože, snad to Dobó přežil,“ zachraptěl Hartal.

„Jestli ano, tak co s ním bude?“ zeptal se Báthory.

„Říkal, že si nějak poradí. Prý se schová v podzemí a později, až rozruch utichne, zkusí uprchnout z města. Budu se za něj modlit.“

„To my všichni. Neztrácejme čas. Utíkejte, jak můžete!“

Příkop na jižním obvodu města naštěstí nechránila palisáda. Uprchlíci se už po několika krocích ponořili do vysoké trávy. Krátce nato jim výhled na městské hradby zakryly první roztroušené stromy.

Zdálo se, že jsou z nejhoršího venku.

~ ~ ~

„Opatrně,“ ucedil Báthory a tasil šavli. „Určitě je ozbrojený a o něco se pokusí. Musí mu být jasné, že jestli nám padne do rukou…“

„Nic nepodnikne,“ usuzoval Hartal. „Kvůli té ženské dnes poslal na popraviště přinejmenším tucet dobrých křesťanů. Musí do ní být blázen. Neobětuje její život pro záchranu toho svého.“

„Jak romantické,“ odfrkl si Báthory, pozvedl šavli a přitiskl ji vystrašené Anně Kovácsové pod bradu. „Jenže se obávám, že tenhle milostný příběh musí skončit tragicky. Hej, Kovácsi! Vylez, zrádče! Víme, že tam jsi!“

Stará opuštěná kaplička hleděla do noci vytlučenými černými okny, zívala vylomenými dveřmi. Zaskřípalo zdivo pod podrážkami holínek. Z temnoty ve vchodu se vynořila vysoká hubená silueta.

„Už ani krok! Nechoďte blíž! Mám pistoli!“

„A já mám šavli,“ odvětil Báthory. „Jestli to náhodou nevidíš, lechtám s ní tvou milovanou na krku. O nic se nepokoušej, jinak jí ušmiknu tu pěknou černovlasou hlavu. Věř mi, po dnešní noci nemám náladu být galantní ani rozvážný.“

„Pusť ji! Nemá s tím nic společného.“

„Jak to, že ne? Kvůli ní jsi odporně zradil! Pro jeden život jsi obětoval mnoho dalších. Musíš zaplatit, jestli chceš, aby aspoň ona vyvázla živá.“

„Dám ti zlato. Mám tvůj měšec. Sebral jsem ho Turkům pod nosem.“

„Zlato nestačí. Chceme i koně a zásoby. Kde jsou?“

„Koně potřebuju.“

„My taky. Kde jsou?!“

„Uvnitř. Nedám vám je.“

„Ale, opravdu? Myslíš si, že pro nás mají koně a dukáty větší cenu než pro tebe to, co jsi dnes tak těžce získal zpátky?“

Kovács zaváhal. „Mám pistoli,“ zopakoval. „Jestli se mi pokusíte vzít koně, budu střílet.“

„Máš jeden výstřel. V téhle tmě netrefíš ani hovno. Nanejvýš Annu, protože ji nastrčím před sebe.“

„Ty jeden zbabělý…“

„Poslouchej mě!“ zakřičel Báthory. „Nemáme čas na vyjednávání. Jsi obyčejný věrolomný tchoř. Všichni, kdo jsou tady se mnou, ti chtějí zakroutit krkem. Máš jedinou možnost, jak se zachránit. Dej nám, co chceme. Vyveď ven koně. Můj měšec pověs na hrušku Vzteklounova sedla. Jakmile to uděláš, pustím tvou ženu.“

Kovács tlumeně zaklel a přešlápl z nohy na nohu. „Chceš mě obelstít…“

„Udělej to!“ štěkl Báthory. „Hned! Poslechni, a možná to oba přežijete.“

Hartal se k němu naklonil. „Ani náhodou,“ sykl. „Já toho zkurvence odejít nenechám.“

Kovács ještě chvíli otálel, pak ale obezřetně zacouval do tmy v rozvalinách. Zanedlouho na dlažbě zaklapala kopyta. Z brány se vynořil Vztekloun.

„Pojď sem, kamaráde!“ hvízdl na něj Báthory.

Kůň pohodil hřívou, zaržál a zamířil k pánovi. Na sedle se mu pohupoval cinkající měšec.

„Teď pusť mou ženu!“ ozval se ze tmy Kovács.

„Dej nám i druhého koně a zásoby! Rychle!“ Báthory zvýšil tlak na čepel šavle. Anna zakvílela. *Za tohle se budu smažit v pekle*, pomyslel si Kornel.

„Ty bastarde!“ zaklel Kovács, ale po chvíli na rozbitých schodech zařinčely i podkovy druhého koně. Hartal ho pohotově vzal za uzdu.

„Teď ji pusť!“ zakřičel Kovács.

Báthory sklonil šavli. „Odpusť,“ řekl Anně. „Neměl jsem jinou možnost.“

Neodpověděla. S kvílením se rozběhla ke kapličce. Kovács se znovu objevil ve vchodu. Anna se mu s pláčem vrhla do náruče. Jednou rukou ji pevně objal, druhou výhružně zašermoval pistolí.

„Nepřibližujte se! O nic se nepokoušejte! Ještě nejsme tak daleko, aby z hradeb nezaslechli výstřel! A ať nikoho nenapadne nás sledovat!“

S těmi slovy začal ustupovat k javorovému háji za kapličkou.

„Já si tě najdu,“ cedil Hartal skrz zuby, ale tak, aby ho Kovács neslyšel. „Přísahám při Bohu. Vystopuju tě a nechám tě sežrat tvoje vlastní koule.“

„Teď ho ale necháme jít,“ zašeptal Báthory. „Opravdu jsme ještě blízko města. Není nutné dělat zbytečný rozruch. Slyšíš, Kovácsi? Vezmi nohy na ramena. Upaluj odtud a neohlížej se. Děkuj všem čertům, se kterými jsi podepsal smlouvu, že ti zachránili krk.“

Kovács ještě chvíli couval, pak se prudce otočil a rozběhl se mezi stromy. Annu táhl za sebou. Za chvíli už po něm nebylo ani památky.

Báthory si odplivl a zasunul šavli do pochvy. Pak popadl Vzteklouna za ohlávku, poplácal ho po šíji a sňal ze sedla měšec.

„Zdá se, že je tam všechno,“ potěžkal ho a natáhl ruku k Hartalovi.

Mladý šlechtic na něj překvapeně pohlédl.

„Za pomoc,“ vysvětlil Báthory.

„To nemůžu přijmout…“

„Ale můžete. Zachránil jste mě. Pokud se podělíte s ostatními, potěší mě to.“

„Jistěže se rozdělíme,“ vysoukal ze sebe dočista zaskočený Hartal, „ale co vy?“

„Já mám všechno, co potřebuju,“ zaťukal Báthory nehty na pažbu pistole. „Vám se peníze na útěku budou hodit víc. Budete potřebovat koně, léky, jídlo…“

„Kapitáne,“ dokulhal k nim Márton, „chtěl jsi tím zlatem vykoupit syna z otroctví…“

„To je minulost. Teď už ho vysvobodím jen železem. Tady máte. Berte, dokud dávám.“

Hartal se chopil měšce. „Skláním se před vaší velkorysostí, kapitáne.“

„Naopak, pane Hartale. Já se klaním vaší statečnosti. Za jiných okolností bych vám s radostí věnoval i svého koně, ale… toho teď potřebuji.“

„Vím. Pojedete k Varadínu. Za Karačiovci.“

„Přesně tak.“

„Nechť vás Bůh a všichni svatí ochraňují.“

„I vás. Všechny. Kam půjdete?“

„Nejdříve na východ, do lesů. A pak asi na sever. Zkusíme se dostat do Horní Země, hranice nejsou zase tak daleko.“

„Až zabušíte na brány Drienova, určitě vám neodmítnou pomoc. Jen neprozraďte, že jste se se mnou setkali. Hodně štěstí. Budu se za vás modlit.“

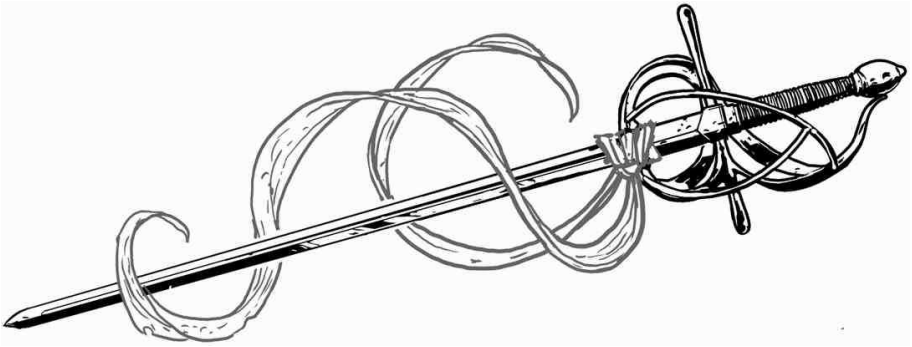
Báthory si s každým rychle potřásl rukou, krátce objal plačící Ágnes a řekl Mártonovi, že nikdy nepil lepší víno než v hostinci U černého býka. A ať se snaží přežít, jinak se nebude mít kdo postarat o jeho mladou ženu.

Pak nasedl na Vzteklouna. Než ho obrátil, naposledy zalétl pohledem k Jágru. Nad městem se mihotalo světlo požáru. Zkáza musela být rozsáhlá. I bez toho, že by výbuch zabil nějakého hodnostáře, zasadili spiklenci Turkům tvrdý úder. Báthoryho obličej zkřivil škodolibý úsměv.

Ohlédl se. Siluety uprchlíků už mizely mezi stromy za kapličkou. Vaky se zásobami si rozdělili. V koňském sedle se hrbil Márton.

Možná přežijí, pomyslel si Báthory a popohnal Vzteklouna. Hřebec byl po dvou dnech ve stáji odpočatý a plný energie. Ze svižného klusu přešel do cvalu a po chvíli už pádil s větrem o závod, až mu zpod kopyt odletovalo bláto.

V dálce se zablesklo. Z hor se k jágerskému údolí vracela bouřka.

HLAVA DVANÁCTÁ,

v níž Báthory putuje do Sedmihradska, čelí věcem, jež jsou mimo jeho chápání, a zažije nečekané setkání.

Noční liják proměnil cestu v pás řídkého bahna. Ve výmolech, škarpách a kolejích stála špinavá voda. V hlubších úvozech se cesta měnila v kalný potok.

Vzteklounovy nohy, břicho a boky pokrývala hnědá břečka. Báthoryho holínky a kalhoty na tom nebyly o nic lépe. Plášť, který nechal Kovács smotaný za sedlem a pod nímž se teď Kornel rozmrzele hrbil, nasákl vodou a ztěžkl jako husarský pancíř. Mokro a chlad však Báthorymu nedělaly největší starosti. Znervózňovalo ho, že nemá suchý prach – voda mu pronikla dokonce i do prachovnice. Navíc si neměl jak střelivo vysušit. Déšť sice za svítání ustal, ale nevyčasilo se; den zůstal sychravý a dotěrně vlhký.

Přibližně hodinu po poledni narazil na čerstvé stopy. V bahně se otisky kopyt, podrážek i kol rychle slévaly, ale tyto byly ještě zřetelné. Ihned přitáhl Vzteklounovi uzdu, narovnal ramena a zadíval se vpřed.

Od rozbřesku se kolem Báthoryho rozprostírala pravá dolnozemská pusta. Nudně jednotvárnou žlutozelenou rovinu jen občas oživily nízké travnaté vršky, shluky lužních remízků, jezera a rybníky. Obvykle bylo v tomto kraji vidět do dáli, jenže dnes se

jihovýchodní obzor topil v šedivém oparu. Báthory však věděl, že někde tam, v mlze, možná míli nebo dvě před ním, pochoduje jágerské vojsko.

Dopoledne narazil na pozůstatky nocležiště. Počítal s tím, že během dne Turky dožene.

Nastal čas sjet z cesty. Beztak na ní nebylo bezpečno. Dosud se jí držel pouze proto, že končiny neznal a bez slunce mohl snadno ztratit správný směr.

Vzteklounovi se ulevilo, když odbočili z rozbahněné silnice. Bez pobízení zrychlil. Báthory ho nasměroval k táhlé vyvýšenině severovýchodně od cesty. Z hřebene konečně zahlédl jágerské oddíly – dlouhatánská řada drobných, zablácených postaviček, koní a vozů se pod mlžným příkrovem plahočila k Tise. Orchestr nevyhrával, janičářské kotle mlčely. Vzhledem ke stavu cesty mělo vojsko co dělat, aby se vůbec dokázalo pohybovat vpřed.

„Broďte se takhle až k Varadínu," popřál jim Báthory, pobídl Vzteklouna a sjel po odvráceném úbočí zpátky na rovinu. Také on mířil k Tise. Jen s mírným severním odklonem – na Debrecín, k hajduckým osadám, po stopách pustošivého dubnového tažení Ahmeda paši.

Vysoká tráva hlasitě šustila a zanedlouho Vzteklounovi očistila zablácené nohy i trup.

~ ~ ~

„Zlomyslnost se nevyplácí," promlouval Báthory k Vzteklounovi zpod promočené kápě. „To je poučení z dnešního dne. Když někomu přeješ něco zlého, Bůh zařídí, aby se to obrátilo proti tobě. Ne aby tě potrestal, jen ti chce dát ponaučení. Zapamatuj si to."

Kůň jen unaveně frkl. Z klusu už dávno přešel do kroku. Poslední míli sotva pletl nohama.

Odpoledne se znovu rozpršelo. Ne tak prudce jako v noci, zato vytrvale. Občas zadul vítr a proměnil souvislou vodní clonu v roztrhané šedivé záclony, povlávající mezi mraky a oceánem slehlé trávy.

Pusta se pozvolna měnila v močál.

Navečer Báthory narazil na cestu a rozhodl se jí držet. Rychle se stmívalo, avšak on tvrdohlavě pokračoval. Říkal si, že cesta určitě vede k obydlím, k lepší matraci, než je vlhký mech pod tu a tam rostoucími stromy.

Jenže pak si v jednu chvíli uvědomil, že už je tma a on se pořád trmácí nedozírnou rovinou. V dálce duněl hrom. Temnotu nad zvlněným severním obzorem roztínaly klikaté blesky. Mraky se prodíraly záchvěvy nafialovělého světla.

Báthory bohapustě klel – možná spíše proto, aby potlačil drkotání zubů. Měl pocit, že mu vlhko dočista rozmočilo šlachy a svaly a co nevidět se mu začnou odlupovat od kostí.

„Ďas aby spral takovouhle…“

Do čvachtání kopyt a šumění deště se nečekaně přimísil jiný zvuk. Báthory přitáhl uzdu, zvedl hlavu a poodhrnul kápi, aby lépe slyšel.

Rytmické klepání nějakého dřeva. Skřípot železa. Pravidelné klapání.

Do kopců na horizontu znovu neslyšně udeřil blesk. Jeho světlo vylouplo z temnoty přímo před Kornelem patrový kamenný dům s doškovou střechou a velkým otáčejícím se kolem na delší straně.

„Mlýn! To je mlýn, kamaráde! Sucho a střecha nad hlavou.“

Vztekloun bez pobízení vykročil. Kopyta zaduněla na dřevěném můstku. V trámy zpevněné strouze pod ním hučela zpěněná voda – náhon pro mlýnské kolo. Na zápraží Báthory sesedl a hned se hrnul ke dveřím. Už už na ně chtěl zabušit, jenže pěst se mu zastavila ve vzduchu. Vztekloun za ním neklidně zaržál a dupl kopytem. Báthory se ohlédl.

„Ty to taky cítíš, že?“ pronesl tlumeně.

Znovu se podivil, odkud se to v něm bere. Předtím tak silné a přesvědčivé předtuchy nemíval. Tohle nebyl jen pocit – *věděl*, že zde něco není úplně v pořádku.

Jenže počasí jako by ho chtělo popohnat. Znovu zafoukal vítr a pleskání vodních provazců Báthoryho zaštípalo na kůži. Přestal otálet, zabušil a o krok ustoupil, ruka pod pláštěm svírala jílec šavle.

Chvíli se zdálo, že ho nikdo neslyšel. Pak ale uvnitř zavrzaly panty a ve skulinách vrat zakmitalo světlo.

„Kdo je tam?“ zeptal se nevlídný hlas.

„Pocestný, jenž hledá sucho a teplo. Zaplatím.“

„Jsi sám?“

„Sám, když nepočítám koně.“

„Křesťan?“

„Od hlavy až k patě.“

Chvilka zamlklého váhání.

„Ustáj si koně,“ přikázal hlas. „Stáj máš po pravé ruce. Ty velké dveře.“

U zdi hlavní budovy se krčila nižší dřevěná přístavba. Kolem ní protékala říčka – zřejmě nějaký přítok nebo boční rameno Tisy. Báthory v zákmitech blýskavice zahlédl hráz, dotýkající se vzdáleného rohu mlýna.

Zavedl Vzteklouna do stáje. Zvíře pohazovalo hlavou ve zjevné snaze vyškubnout uzdu z pánovy ruky.

„Nejanči,“ zavrčel na něj Báthory, přestože sám měl pocit, jako by se mu v břiše svíjela zmije. „Jsem ve střehu.“

Ve tmě se otevřel průchod do domu. Na prahu se zastavila nejasná postava s lucernou v ruce. Věnovala hostu dlouhý zkoumavý pohled, pak zavěsila lucernu na hřebík u dveří a vrátila se do hlavní budovy. Báthory v chabém světle zahlédl několik koz a ovcí, polehávajících na slámě. Také tam stál kůň. Kornel si ho podezřívavě prohlédl. Nebylo to tažné zvíře, jež zde ve mlýně mohlo tahat vozy s obilím a moukou, případně točit hřídelí, když nastalo sucho. Kdepak. Stála před ním dobrá jezdecká klisna.

„Neznáme se?“ zašeptal Kornel a obešel zvíře. Byla tam tma, značku na stehně musel nahmatat.

Turecké klikyháky.

„Známe,“ odvětil v duchu, čelo svraštělé.

Rozhodl se Vzteklouna neodsedlávat – pro všechny případy. Sundal si z ramen vodou nasáklý plášť a pověsil ho na hřebík místo lucerny, kterou vzal do levé ruky. Dveře vedly do malé předsíně. S pravačkou na rukojeti šavle a hlasitě čvachtajícími holínkami vstoupil do obdélníku jasnějšího světla v pootevřených dveřích.

Ocitl se v prostorné obytné místnosti s masivním stolem, nahrubo stlučenými židlemi, policí plnou džbánů a sklenic, okovanou truhlicí,

postelí a pecí. Mlynář stál zády ke dveřím a míchal obsah jednoho ze dvou bublajících hrnců.

Báthory odtáhl ruku od šavle, ale úplně se neuvolnil. „Mír tomuto domu.“

„Dejž to Pán Bůh.“

„Málokdo by otevřel cizinci. Obzvlášť za tmy a v tomto nečase. Díky, příteli.“

Mlynář oklepal vařečku, přikryl hrnec poklicí a otočil se. Tvářil se, jako by ho tak někdo oslovil poprvé. Chvíli se dokonce zdálo, že začne protestovat.

Namísto toho se zeptal: „Koně jsi nechal být? Měl bys ho odsedlat a pořádně vytřít slámou, jinak se ti nachladí…“

„Udělám to,“ přikývl Báthory. „Jen jsem ještě ztuhlý. Ten déšť je studený jako v listopadu. Úplně mi zkřehly prsty.“

„Pojď se ohřát.“

Báthory postavil lucernu na stůl a zamířil k peci. Přitom si poočku prohlížel mlynáře, čtyřicátníka nepříliš mohutné, zato však pevné postavy. Dlouhé mastné vlasy částečně zakrývaly pravou polovinu obličeje. Báthory však i přesto postřehl ošklivou jizvu na čele a tváři. Přímo v cestě měla oko – děsivě bledé, kalné. Slepé.

„Zrovna vařím krupičnou kaši,“ oznámil pán domu. „A skopové na cibuli. Mám ti trochu nabrat?“

„Neodmítnu. Od včerejška jsem nejedl.“

„Odkud jedeš?“

„Z Jágru.“

„A kam?“

„Do Sedmihradska.“

„Žoldnéř?“

„Něco takového. Ale nemusíš se bát, neoloupím tě. Nejsem takový.“

„Nebojím se. Jinak bych tě hnal od dveří jako psa.“

„Žiješ tu sám?“ pohlédl Báthory na jedinou postel.

„Sám.“

„Žádná rodina?“

„Už dlouho ne.“

„Tovaryši?“

„Žádní.“

„Je to velký mlýn. Kolo se točí i v noci, jak vidím. Pro jednoho práce až nad hlavu.“

„Melu pro tři vesnice. Ale zvládám to bez pomoci. Zdraví mi zatím slouží, díky Bohu.“

Báthory natáhl ruce do páry nad hrnci. Mlynář se sehnul k proutěnému koši se dřevem, vzal polínko, otevřel jím rozžhavenou kovovou západku na dvířkách pece a přiložil do ohně.

„Nějak nechce táhnout,“ utrousil, zvedl železný pohrabáč a ostrým hákem na konci zašťoural do uhlíků.

„Mizerné počasí,“ přikývl Báthory a promnul si ruce. „Prší přímo do komína, sráží to kouř zpátky…“

Mlynář se narovnal, poodstoupil a vší silou švihl pohrabáčem.

Báthory se bleskově sehnul. Pohrabáč mu zasvištěl půl pídě nad temenem.

„Do prdele!“ zaklel mlynář a zavrávoral.

Stále přikrčený Báthory sevřel pravou dlaní levou pěst a vší silou vrazil loket levačky do mlynářovy bránice.

Jednooký se s vyraženým dechem zhroutil na blízkou židli a převrátil se i s ní na podlahu. Pohrabáč nepustil. Pokusil se jím ještě jednou máchnout, ale Báthory ho nakopl do ruky tak silně, až praskla kost. Pohrabáč s řinčením zapadl pod stůl. Mlynář zalapal po dechu a zavyl na celý dům.

Umlčelo ho koleno, jež mu přistálo na hrudi. Čelist zasáhla tvrdá pěst.

„To se podívejme, zkurvenče zákeřný!“ štěkl Báthory zlostně. „Chtěl jsi mě oddělat? O všechno oloupit? Takhle si tady přivydělávᾶš?“

„Moje ruka!“ naříkal mlynář. „Zlomil jsi mi ruku!“

„Zlomím ti i vaz, když neodpovíš. Nejsem tvá první oběť, co? Kolik pocestných ti takhle vlezlo do pasti? Komu patřil ten turecký kůň ve stáji? Co jsi udělal s jezdcem? Mluv!“

„Já jsem nechtěl,“ skučel mlynář. „Přinutily mě…“

„Kdo tě přinutil?“ nerozuměl Báthory. „Je ve mlýně ještě někdo?“

„Jsou tam… Vyčkávají. Číhají.“

„Kdo?“ ztlumil Báthory hlas a s obavou se ohlédl ke dveřím, vedoucím do dalších prostor mlýna. „Máš kumpány? Kam se zašili?“

„Říkaly, že mi zničí hráz,“ blábolil mlynář, vyplivuje krev z prokousnuté tváře. „Že mě utopí jako kotě… Když za sebe nenajdu náhradu…“

„Přestaň, k ďasu!“ popadl ho Báthory pod krkem. „Mluv srozumitelně, jinak ti na mou duši…“

Mlynář mu pohlédl do očí. „Ten jezdec ještě žije.“

Báthory znehybněl. „Kde ho vězníš?“

„V mlýnici.“

„Kdo je tam s ním? Kdo ho hlídá?“

„Nikdo. Ale dnes v noci přijdou. Možná už se blíží. Jestli nás zaslechly…“

„Z tebe nic kloudného nedostanu.“ Báthory mlynáře pustil a nešetrně ho obrátil na břicho. „Ani se nehni, jinak ti zatancuju šavlí na palici!“

Vstal a rozhlédl se. Z jedné police sebral klubko lněného motouzu, jímž se převazovaly pytle s moukou. Pečlivě mlynáři spoutal zápěstí i kotníky. Když bezohledně zacházel se zlomenou rukou, zajatec hlasitě skučel.

„Nesnaž se utéct, jinak s tebou bude zle. Nežertuju.“

Vzal ze stolu lucernu, tasil šavli a obrátil pohled k zadním dveřím.

Byly trochu pootevřené a panovala za nimi tma černá jako uhel.

Báthory naprázdno polkl, přešel k nim a otevřel je špičkou boty.

~ ~ ~

Prostorná místnost byla plná pytlů s moukou a obilím. Báthory dobře věděl, že oheň a moučný prach jsou nebezpečnou kombinací, ale spolehl se na to, že skleněné stěny lucerny plamínek ochrání. Překročil práh.

Mlýnem se rozléhalo klapání kola a skřípání hřídelí. Na střeše šuměl déšť. Ve žlabu náhonu šplouchala voda. Jinak Báthory neslyšel nic. Opatrně prošel skladištěm a šavlí strčil do dalších dveří.

Už tak splašené srdce se rozbušilo ještě rychleji. Mlýnice byla plná klamných pohybů. Točící se dřevěná kola vrhala na stěny zubaté

stíny. Báthory se kradl podél zdi. Našel schodiště do prvního patra. Vzhlédl, pozvedl lucernu. Nahoře usilovně pracoval samotný mlýn, převody spojený s hnacím zařízením v přízemí. Kamenné žernovy hlasitě skřípaly.

Báthory položil chodidlo na prkno prvního schodu.

Vtom zaslechl cosi, co nepatřilo k obvyklým zvukům mlýna.

Natočil hlavu jako nedoslýchavý stařec.

Řinčení železa.

Sundal nohu ze schodu. Zvuk přicházel odněkud zdola – zpod kamenné podlahy.

Pevněji sevřel rukojeť šavle a vydal se kolem otáčejících se kol. Měl pocit, že se ocitl v útrobách obludy, která má místo srdce soustavu rachotících převodů.

Náhle se zastavil. Kousek před ním se ve vrstvě bílého prachu rýsovaly dveře v podlaze. Po krátkém váhání k nim došel, poklekl a se zaťatými zuby vytáhl ze železných ok závoru. Pak těžký poklop se zafuněním zvedl.

Do sklepa vedly úzké kamenné schody. Na jedné straně se tiskly ke zdi, druhou chránilo rozvrzané zábradlí. Báthory otevřel dveře a nechal je klesnout na podlahu vedle otvoru. Začal sestupovat po schodech; vzduch před sebou krájel ostřím šavle.

K řinčení se přidalo přidušené mumlání. Báthory se zastavil v polovině schodiště, sklonil hlavu a natáhl ruku s lucernou nad zábradlí. Kmitající plamínek urputně zápasil s temnotou v místnosti. Světlo se horko těžko doplazilo ke zdi naproti schodům.

Choulila se tam nahá, bledá, vyhublá postava. Ústa měla ucpaná a převázaná hadrem. Ruce spoutané za zády. Řetěz, jímž na sebe vězeň upozorňoval, spojoval okovy na jeho hrdle s železným kruhem zapuštěným do zdi.

Báthoryho neblahé předtuchy už nešeptaly kdesi v koutě vědomí. Křičely mu přímo v mozku.

„Sándore?“ vydechl, když se na muže podíval lépe.

Mladý hajduk vytřeštil oči, znovu něco zoufale zamumlal skrz roubík a škubl řetězem.

„Vydrž!“ Zděšený Báthory seběhl ze schodů. Minul čtvercový otvor v podlaze, v němž šplouchala voda, a poklekl k vězni.

„Marie, Josefe a všichni svatí,“ drmolil, zatímco mladíkovi uvolňoval ústa a ruce. „Co to s tebou provedli, chlapče? Neviděli jsme se sotva čtyři dny, ale ty vypadáš, jako bys hladověl celé měsíce!“

„Pan Hájek…“ zablábolil Sándor. „Díky Bohu.“

„Neboj se, dostanu tě odtud,“ chlácholil ho Báthory, zatímco zkoumal obruč na krku plném odřenin. „Mlynáře jsem zneškodnil. Do prdele, jak ti mám sundat tohle haraburdí?“

„Klíč… Mlynář má klíč. Nosí ho na krku.“

Báthory pohlédl do mladíkových vytřeštěných, přímo nepříčetných očí. „Musím pro něj dojít.“

„Ne, prosím!“

„Jinak tě neosvobodím. Zkusil bych řetěz přestřelit, ale všechen prach mám mokrý…“

„Nenechávejte mě tady!“ žadonil Sándor. Kostnatými prsty šátral po Báthoryho oděvu a snažil se ho zachytit, jenže byl příliš slabý. Kornel se mu vysmekl, popadl šavli a lucernu a vztyčil se.

„Hned jsem zpátky, chlapče. Uklidni se. Vydrž. Bude to jen chvilka.“

„Už jsou blízko!“ vykřikl Sándor zoufale. „Slyšel jsem je! Přicházejí! Když zjistí, že je něco jinak, zardousí mě. Jako toho ubožáka přede mnou.“

V polovině poslední věty se hajdukův hlas zlomil a změnil se ve skučení. Báthory zhrozeně ucouvl ke schodům. Pohledem zavadil o otvor v podlaze a trhl sebou. Jen se mu to zdálo, nebo se ve vodě pod domem opravdu něco mihlo?

Kriste, ať je to jenom hra stínů…

„Vrátím se!“ ujistil ještě jednou Sándora, otočil se a vyběhl po schodech.

Protáhl se kolem rachotících kol, prolétl skladištěm a vtrhl do kuchyně.

Tam ztuhl.

Na podlaze, kde nechal mlynáře, ležely jen zbytky provazů.

Na zápraží zarachotila kopyta.

~ ~ ~

„Ne! Kurva! Do prdele!“

Proběhl otevřenými dveřmi do předsíně a do stáje.

Vztekloun byl pryč.

Báthory přiskočil ke klisně, připraven na ni vyskočit – třebas byla bez sedla – a pronásledovat uprchlíka. Nějaký mlynář přece není lepší jezdec než on…

Venku se rozlehlo Vzteklounovo ržání. Následoval výkřik a zřetelné plácnutí těla do bláta.

Báthory nechal klisnu klisnou a vyběhl ven. V divoce poskakujícím světle lucerny skoro nic neviděl, a tak jen nazdařbůh zamířil k mostu přes náhonový žlab. Do severních kopců udeřil blesk. V jeho světle se přímo před Báthorym vzepjal na zadní pronikavě řičící hřebec. Pod ním se něco pohnulo a kdosi nejdříve zaklel a pak přivolal Boha.

Oř dopadl na všechny čtyři. Přední kopyta udeřila vší silou. Ležící muž náhle ztichl.

„Hóóóu!“ zvolal Báthory, sám vystrašený Vzteklounovým hněvem, a vztáhl mezi sebe a zvíře ruku s lucernou. „Klid, kamaráde! Už je dobře! Klid! Prrr!“

Kůň ještě jednou podrážděně zadusal kopyty, pohodil mokrou hřívou, zafrkal a ustoupil. Báthory sklonil lucernu. Mlynářovými končetinami škubaly poslední křeče. Lebku měl rozštípnutou přesně v linii staré jizvy. Z rány viselo slepé oko, bobtnal chuchvalec mozku.

Báthory se sehnul a sáhl mrtvému na krk. Nahmatal kožený řemínek. Vytáhl zpod zakrváceného oděvu klíč a pevně ho sevřel v dlani.

„Už je dobře,“ promluvil znovu k Vzteklounovi, vztyčil se a natáhl ruku. Kůň se jakž takž uklidnil a dovolil Kornelovi, aby ho vzal za ohlávku. „Pojď, kamaráde. Musíme se tam vrátit. Vím, že je to špatné místo, ale bude to jen okamžik.“

Vztekloun dával pofrkáváním najevo, že se mu to nelíbí, ale jinak se cestou do stáje nevzpíral.

Báthory právě prošel předsíní zpátky do kuchyně, když se budovou rozlehl Sándorův zoufalý výkřik.

~ ~ ~

„Nechte mě! Bestie hnusné! U slz Matky Boží…“

Slova přešla do skučení, a to částečně zaniklo ve sboru prapodivných vrčivých hlasů. Báthory nad dveřmi do sklepa zaváhal, avšak jen na chvilku. Vzápětí už s otčenášem na rtech rychle scházel po kamenných schodech.

Světlo lucerny zatančilo po místnosti.

„…přijď království Tvé…“

Zbytek modlitby se Báthorymu zasekl v krku. Znehybněl uprostřed schodiště, jako by mu holínky vrostly do kamene.

Sándora vůbec neviděl. Řetěz řinčel na kruhu vsazeném do zdi, jeho druhý konec se však ztrácel pod změtí těl. Nahých, na první pohled ženských, i když nepřirozeně bledých a vyzáblých – jeden by řekl, že až průsvitných. Od otvoru v podlaze se táhla mokrá stopa, prozrazující, odkud se bytosti vzaly.

Dychtivý souboj o kořist nepřerušilo ani světlo a kroky.

„Táhněte od něj, stvůry!“ vykřikl Báthory a pozvedl šavli.

Hemžení konečně ustalo. Klubko hubených údů se rozpletlo jako nudle ve vroucí polévce. Divoženky se ohlédly. Zpod popelavých vlasů přilepených ke tvářím zazářily divoké oči. Zpod sinalých rtů vyjely ostré zuby, zaznělo podrážděné syčení. Dlouhé ostré nehty zaškrábaly na podlaze.

Báthory se zastavil. K úpatí schodiště už mu chyběly jen tři stupně. Tváří v tvář dravčím obličejům a přikrčeným, jakoby ke skoku se chystajícím postavám si náhle přál, aby to bylo víc.

„Pane Hájku…“

Pozvedl lucernu. Zpoza hnusného houfu se prosebně natáhla ruka. Po bledé pokožce stékal rudý pramínek.

„Tady jsem, Sándore!“ zavolal.

„Prosím vás, pro lásku Boží…“

„Neboj se! Už ti neublíží!“

Těžko říct, zda mu rozuměly. Mlynář tvrdil, že mu vyhrožovaly, ale Báthory nic jako lidskou řeč v jejich hlasech nezaslechl. Tak nebo onak, jedna z nich zaskřehotala a přihrbenými skoky vyrazila ke schodům. Ostatním – napočítal jich půl tuctu – to dodalo odvahu a pohnuly se také.

„Kriste!“ zvolal Báthory a rozehnal se šavlí.

Ruka se mu na okamžik zarazila ve vzduchu. Přece jen na jejich tělech rozeznával zřetelné ženské rysy; navíc byly tak panensky útlounké… A on nikdy neublížil ženě, natož dítěti.

První divoženka rozevřela ústa, že by to obyčejnému smrtelníkovi vykloubilo čelist, vycenila tesáky a skočila. Drápy na zkřivených prstech proťaly vzduch.

Báthory sekl. Vší silou.

~ ~ ~

Okamžik před úderem ho zachvátila obava, zda jsou bytosti vůbec smrtelné. Zda jimi obyčejné železo neproletí jako mlhou.

Vlasatá hlava vylétla až ke stropu, jakoby vystřelená gejzírem tmavé krve. Tělo se zhroutilo v zuřivých křečích.

Byly z masa a kostí. Dobře.

Dalším švihem usekl dva natahující se paráty.

Sklepem otřásal ohlušující skřek. Pršela krev.

Báthory se rozmáchl potřetí.

Bestie ustoupily.

„Táhněte, strigy!“ zařval a zakroužil kolem sebe šavlí i lucernou, jako by to byly relikvie s božskou mocí. „Zalezte zpátky do bahna!“

Couvaly, ale do díry v podlaze se nestáhly, dokonce ani ty raněné ne. Vytvořily půlkruh a číhaly. Báthory sestoupil ze schodů a se zády přitisknutými ke zdi se přesouval k Sándorovi. Bestie se kradly za ním, jako by ještě doufaly, že poleví v ostražitosti a ony se budou moci pomstít.

„Chlapče?“ zavolal Báthory.

Řetěz zařinčel. „Pane Hájku… Vezměte mě odsud…“

„Zkus se odemknout!“

Na kamenné podlaze zazvonil klíč. Houf divoženek se zavlnil, jenže Báthory s dupnutím udělal krok vpřed a znovu opsal výhružný oblouk čepelí šavle. S prskáním a skřehotáním ucouvly.

Sándor se nejdříve pokoušel uchopit samotný klíč, pak zápasil se zámkem na obruči.

„Jde to? Nemáme na to celou noc…“

Něco cvaklo. Okovy s řinčením dopadly na zem.

„Výborně! Na, vezmi lucernu! Chyť se mě! Vstávej!“

Vodní bytosti vycítily příležitost a znovu odhalily tesáky. Šavle však sykla vzduchem a minula krk nejodvážnější z nich jen o palec. Okamžitě trochu zkrotly. Když se Sándor pověsil na Báthoryho předloktí a vstal na rozechvělé nohy, zklamaně zaskučely.

„Pojďme odsud.“

Do schodů jako první stoupal Sándor – křečovitě se přidržoval zábradlí. Báthory mu kryl záda. Bosorky se nevzdávaly. Lezly za nimi do schodů, oči jako rozdmýchané uhlíky.

„Uhni!“ štěkl Báthory, když vylezl do mlýnice. Sándor vrávoravě ustoupil. Kornel se rychle sehnul pro dveře, překlopené vedle otvoru.

Z díry s výskotem vyletěla jedna z divoženek. Dopadla na Sándora a srazila ho k zemi. Lampa se jen zázrakem nerozbila – v mlýnici plné prachu by to způsobilo katastrofu.

Báthory zaklel a pustil těžké dveře na hlavy dalších bosorek. Slyšel, jak padají ze schodů. Otočil se k té, jež se dostala nahoru – obkročmo seděla na Sándorovi a snažila se mu zakousnout do krku. Báthory ji sekl šavlí do zad. Zvrátila hlavu dozadu a příšerně zavřískala. Vypáčil čepel z rány, popadl obludu za vlasy, strhl ji z mladíka a mrštil jí k pohonu mlýnu.

Zřítila se mezi dvě velká kola. Křehké tělo zachytily kolíky, sloužící jako zuby. Zařízení se na okamžik zaseklo. Zaskřípal namáhaný materiál. Divoženka drcená strašlivou silou vytřeštila oči. Bylo slyšet, jak praskají kosti.

Proud vody venku v náhonu byl silný. Velké lopatkové kolo se otočilo a hřídel přenesla jeho energii na pohon uvnitř.

Hlasitě to křuplo. Vychrstla krev. Kola se znovu roztočila. Na zubech pleskala střeva a mokré vlasy.

Báthory si otřel z tváře tmavé cákance a otočil se ke dveřím v podlaze. Už se nadzvedávaly. Blýskaly se pod nimi oči a vyceněné zuby. Vší silou a váhou na poklop dupnul. Jedna z divoženek nechala v mlýnici prsty. Báthory klesl na kolena a zastrčil železnou závoru. Ze sklepa zněl strašlivý řev.

Sándor se přidržel zdi a s námahou se zvedl na nohy.

„Kolikrát tě ještě budu zachraňovat?“ zašklebil se na něj Báthory, přehodil si jeho ruku přes rameno a vyvlekl ho z mlýnice.

~ ~ ~

V kuchyni to páchlo spáleninou, u stropu se převalovala oblaka kouře. Na plotně sporáku syčela a prskala vzkypělá kaše. Báthory si vzpomněl, jak byl hladový. Teď už hlad rozhodně necítil. Žaludek mu bublal až v krku.

Zamířil k velké truhlici. Kupodivu nebyla zamčená. Přesně jak předpokládal, našel uvnitř věci ubožáků, kteří skončili ve sklepě.

„Obleč se!“ podával Sándorovi části mužského oděvu. „Rychle!“

Prohrabal se truhlicí až k cennějším věcem na dně. Objevil pár pěkných pistolí a rapír s nepříliš honosným košem a dřevěnou pochvou potaženou obyčejnou kozlečí kůží. Když však povytáhl čepel, okamžitě viděl, že má šířku a sílu, na něž byl zvyklý. Odepjal si od opasku pochvu šavle, zastrčil do ní neočištěnou čepel a podal zbraň Sándorovi. Sám si připjal meč a znovu ponořil ruce do truhlice. Dole pod šaty nahmatal menší truhličku. Vytáhl ji – byla těžká. Zámek urazil rukojetí pistole. Zevnitř vytáhl dva objemné váčky. Ani je nerozvazoval, stačilo je potěžkat. Jeden podal Sándorovi, druhý schoval do záňadří.

„Vypadněme z téhle pekelné díry…“

Vztekloun vyplašeně zaržál. Báthory popadl lucernu a rozběhl se do stáje. Hřebec poulil oči na otevřené dveře. Báthory vyhlédl na dvůr. V matném světle svíčky viděl, jak se u strouhy náhonu hemží bledé postavy. Přesně tam, kde nechal ležet mlynáře. Uslyšel páravé zvuky, mlaskání, přidušené vrčení.

„Dobře ti tak, parchante,“ odplivl si a vrátil se ke koním. Našel turecký postroj a rychle osedlal kobylu.

„Udržíš se v sedle?“ zeptal se rozechvělého Sándora.

„S Boží pomocí…“

Vyvedli vystrašeně frkající koně na dvůr. Strigy se zalekly dusotu kopyt a stáhly se do náhonu. Zbytky mlynářova těla sklouzly přes okraj žlabu a zmizely ve vodě.

Báthory pomohl Sándorovi nasednout a sám vyskočil na Vzteklouna. Rychle přejeli po můstku, odbočili k řece, sjeli po strmém břehu a několik sáhů pod hrází přebrodili mělké koryto. Krátce nato už cválali po rozbahněné cestě k východu. Bouřka se mezitím přesunula někam před ně. Blesky šlehaly do vzdálených transylvánských kopců.

Strašidelný mlýn za nimi pohltila mokrá tma.

Ne že by se ohlíželi.

~ ~ ~

Necelá hodina nebezpečné jízdy lijákem, tmou a bahnem je přivedla k lidským obydlím. Vísku tvořilo přibližně půl tuctu srubů shluklých kolem studny s dlouhatánským vahadlem.

„Tady o nocleh prosit nebudeme," ohlédl se Báthory.

„Cože?" narovnal se Sándor. Klimbal v sedle, obličej skoro nořil do koňské hřívy. „Proč?"

„Protože nemusíme. Není tady živá duše."

Sándor se rozhlédl. Báthory měl pravdu. Všude ticho a tma. V domech, ale také v ohradách, kůlnách, chlévech a stájích. Žádný kouř stoupající z komínů, žádní štěkající psi. Oba muži pátrali zraky po stopách požáru, ale buď je skryla deštivá noc, nebo zkáza přišla pouze s mečem v dlani a rozséváním ohně se nezdržovala.

Prošli kolem studny a zastavili před největší dřevěnicí, zřejmě sídlem místního rychtáře.

„Možná," vysoukal ze sebe Sándor, „není rozumné tady zůstávat. Duchové těch, kdo tady…"

„Ale no tak," zarazil ho Báthory, seskočil do bláta a přešel k turecké kobyle. „Chápu, že jsi zažil strašlivé a nepochopitelné věci, ale proto ještě nemusíš všude vidět přízraky. A vůbec, i kdyby sem chodili strašit všichni duchové z pusty, stejně už dál nedojedeme.

Za chvíli se svalíš ze sedla a zlomíš si vaz. Potřebujeme si odpočinout. Oba."

Hajduk neměl sílu dohadovat se. S námahou přehodil levou nohu přes sedlo a doslova spadl Báthorymu do náruče. Kornel ho postavil na zem a odvedl do domu.

Hodina pokročila, a tak neztrácel čas. Zapálil zbytek rozteklé svíčky na stole. Roztopil v pícce. Pomohl Sándorovi svléknout mokré šaty a zabalil ho do dek a ovčích houní na posteli u pece. Vyšel ven, vzal koně za uzdy, zavedl je do stáje, odsedlal a narychlo je vytřel senem. Vrátil se do domu, našel lucernu a měděný kotlík a vydal se ke studni. Nejdříve do ní spustil blikající světlo, aby se ujistil, že dovnitř nikdo nenaházel mrtvoly. Naštěstí nic podobného

nespatřil. Nabral do kotlíku vodu a šel ji postavit na sporák. Pak donesl vodu koním. Když už byl ve stáji, ještě jednou vytřel zvířata a přehodil přes ně přikrývky, jež nalezl v domě. Vztekloun otočil hlavu a pokusil se deku popadnout do zubů a strhnout.

„Neopovaž se!“ pohrozil mu Báthory vztyčeným ukazovákem.

Voda v kotlíku už začínala vřít. Báthory prohledal zadní část domu. Našel hloubenou kamennou spíž. Byla, jak jinak, vyrabovaná, ale vyštrachal pár změklých cibulí, scvrklých mrkví a petrželí, hrst rozsypaných krup, zbytky sádla ve střepech rozbité sklenice, a dokonce tři hlíznaté brambory. U stolu to všechno narychlo očistil, nakrájel a naházel do kotlíku. Přidal sůl a majoránku.

Pak se zul, svlékl a rozvěšel kusy svého i Sándorova oděvu kolem pece. Natáhl si pár hadrů, jež útočníci rozházeli, když v truhlici a velké almaře pátrali po něčem cennějším. Byly mu velké, ale na tom teď vůbec nezáleželo.

Než změkla zelenina a brambory, stačil se ještě postarat o zbraně, aby vlhkem nezačaly rezivět.

Sándor hlasitě jektal zuby. Báthory se ohlédl. Mladík na něj valil oči.

„Za chvíli bude polévka.“

„Děkuji,“ zachraptěl Sándor. „Pán Bůh ti to oplať, pane Hájku…“

„Přestaň s tím pánem. Jsem Kornel. A nejmenuju se Hájek.“

„Ne?“

„Mé skutečné jméno je Báthory.“

„Kornelius… Báthory? Kapitán Kornelius…“

„Správně.“

„Ten, co zabil…“

„Ano. Ten, co zabil. Nebudeme to teď rozebírat. Raději mi řekni, kam se poděl Borlobáš.“

„Bůh ví… Hned za Jágrem jsme se rozdělili.“

„Proč?“

„On chtěl jet nejkratší cestou k Varadínu. Já zase do Hajdúságu. Takže jsem odbočil severněji. Jenže jsem nedojel ani k Tise.“

„Vím. Narazil jsi na mlýn.“

„Jakýpak mlýn? Hnízdo démonů. Mlynář mě pozval ke stolu, nabídl pivo a omaštěné pirohy… a potom mě praštil po hlavě.

Probral jsem se ve sklepě, svlečený a spoutaný jako tele při značkování. K řetězu byl přikovaný chlap, nikdy předtím jsem ho neviděl. Kost a kůže, duše na jazyku. Jako by z něj něco vysálo sílu. V noci jsem pochopil, co…“

„Nemusíš o tom mluvit. Zbytečně se rozrušíš. Odpočívej.“

„Prostě ho sežraly. Přímo před mýma očima. Pustily se do něj zuby i nehty. Ječel jako na mučidlech, dokud mu neprokously hrdlo. Nakonec zbyly jen krvavé kosti… a i ty si odtáhly do vodního doupěte pod hrází… Vsadím se, že tam mají sbírku lebek, hotovou kostnici…“

„Říkám ti, už na to nemysli.“

„Když bylo po všem, přišel mlynář a přikoval k řetězu mě. Myslel jsem, že jsem jen další večeře, ale když se ty strigy vrátily…“

„Co?“

„Říká se, že vodní víly utancují zbloudilé mladíky k smrti…“

„Vím.“

„Ve skutečnosti nejde o tanec.“

Báthory na něj pohlédl.

„A jednou jim to nestačilo. Další noc se vrátily. Chtě nechtě jsem musel uspokojovat jejich choutky. Věděly, jak mě přinutit. Asi v tom byla nějaká kouzla. Rvaly se o pořadí, ale vystřídaly se všechny. Zřetelně jsem cítil, jak mi ubývají síly. Už po dvou nocích jsem si mohl spočítat všechna žebra. Pochopil jsem, že budu otrokem, dokud mlynář, ten hnusný pavouk, nelapí do sítě dalšího hlupáka. Pak mě bosorky sežerou jako toho chudáka přede mnou a řetězem bude chrastit někdo jiný…“

„Jo, bylo to tam strašné,“ přikývl Báthory zachmuřeně. „V duchu se modlím, aby to byl jen zlý sen. Nikdy jsem nic podobného nezažil.“

„Ani já. A doufám, že už ani nezažiju.“

Báthory vstal od stolu a přešel k peci. „Polévka už bude.“

Sándor se s námahou posadil na lůžku. Nepřítomně civěl na podlahu.

„Člověk si vyslechne spoustu divokých historek,“ promluvil do klepání vařečky v kotlíku. „Hadi se zlatými korunkami ukazují cesty k pokladům. Čerti jako černí psi po nocích obcházejí vesnice.

Bosorky se slétají na začarovaných kopcích a vaří v kotlích lidské hlavy…“

„Jeden chlap z drienovské posádky přísahal, že viděl v noci na zříceninách Šalgova tančit bílou paní.“

„Přesně o tom mluvím. Takové báchorky jeden slyší skoro denně. Jenže by mě nikdy nenapadlo, že na nich může být něco pravdy. Že mi ty pověry jednoho dne ožijí přímo před očima a pokusí se mi zhltnout duši…“

„Už na to nemysli,“ zopakoval Báthory.

„To se ti snadno řekne. Ale jak se mám ještě někdy dotknout ženy, aniž bych si vzpomněl na ty slizké potvory?“

„To chce čas. Vzpomínka vybledne, uvidíš. Zamkneš ji do kobky v koutě své mysli a zahodíš klíč. Na, jez. Není zrovna vydatná, ale zahřeje tě. Rozproudí krev v žilách.“

Sándor vzal dřevěnou misku a svíral ji v kostnatých prstech jako žebrák prosící o milodar. Chvíli si vychutnával teplo a vůni prostého jídla, pak vzhlédl.

„Už podruhé jsi mi zachránil život, kapitáne…“

„Korneli.“

„Korneli. Mohl jsi mě tam nechat. Dole ve sklepě…“

„Ne, to tedy nemohl.“

„Jsi statečný chlap. A dobrý člověk.“

„Tím bych si nebyl tak jistý.“

„Proč bys mi jinak pomáhal?“

Báthory opětoval Sándorův upřený pohled. „Ani nevím. Možná proto, že jsi ještě takové ucho. Holobrádek. Kolik je ti vlastně let?“

„Osmnáct. Jak to s tím…“

„Možná mi připomínáš syna.“

„Ach.“

Báthory si také naplnil misku, posadil se ke stolu, nabral a zamyšleně foukal na lžíci. Sándor srkal polévku přímo z misky.

„Takže jsi v Jágru nepochodil?“

„Jak se to vezme. Dozvěděl jsem se, že chlapec možná pořád žije. Hasan Karači ho vzal s sebou k Varadínu. Takže tam taky mířím.“

„Proč severní cestou přes Hajdúság?“

„Na hlavní silnici se to hemží Turky. Jáger vyslal posily. Ali paša buší do Varadínu veškerou silou.“

Chvíli se ozývalo jen hlasité srkání a praskot dřeva v pícce. Světnicí se šířilo příjemné teplo.

„Vidíš, už vypadáš líp,“ řekl Báthory, když vyškrábal poslední kroupy a kousky vařené cibule. „Na mou duši, do očí se ti vrátil lesk a do tváří barva. Když se ještě pořádně vyspíš, zvládneš i sám naskočit na koně.“

„Dej Bůh, abys měl pravdu.“

„Jak je to daleko do tvé vesnice?“

„Když vyrazíme za úsvitu, v poledne jsem doma.“ Sándor se zarazil. „Pokud mi nějaký domov zůstal.“

Báthory přikývl. „Je nutné počítat s nejhorším. Ale teď se tím netrap. Možná všechno dobře dopadne. Najdeš blízké, postarají se o tebe… Hoď starosti za hlavu a zkus usnout. Já budu dřímat jen tak na půl oka. Pohlídám nás.“

Sándor mu vrátil prázdnou misku.

„Nejlepší polévka, jakou jsem kdy jedl.“

„Viď?“ usmál se Báthory. „I mně chutnala.“

Mladík klesl zpátky na postel, stočil se do klubíčka a přitáhl si houně až k uším. Než se desetkrát nadechl, usnul.

V noci sebou občas házel ze snu, nesrozumitelně blábolil a šermoval rukama, jako by s někým zápasil. Báthory, podřimující ve vrzajícím křesle u pece, se pokaždé probral, natáhl ruku, chytil mladíka za rameno a držel ho, dokud se Sándor neuklidnil.

~ ~ ~

Déšť v noci ustal, avšak ráno bylo šedivé, chladné a zamlžené. Báthory se vydal na výpravu za jídlem. Spíže domů zívaly prázdnotou. Na jednom dvoře však v hnoji hrabala zapomenutá slípka. Chytil ji a zakroutil jí krkem. Pak ještě nahlédl do blízkého kurníku. Měl štěstí. V jedné posadě bylo hnízdo plné vajec.

Když se s těmi vzácnými poklady vracel do rychtářova domu, o nos se mu otřel nepříjemný zápach. Zachmuřil se a následoval ho. Tušil, co najde.

Za stodolou si vesničané vlastnoručně vykopali velký hromadný hrob. Jen ho už potom neměl kdo zaházet. Ze špinavé vody se natahovaly hnijící údy, zíraly hlavy s vyklovanýma očima, otevírala se ústa plná bahna.

Sándorovi o druhém nálezu neřekl. Po vydatné snídani se převlékli do osušených cestovních oděvů, osedlali koně a vyrazili. Báthory vedl koně tak, aby se vyhnuli jámě s mrtvolami.

Zanedlouho je cesta dovedla k brodu přes Tisu. Řeka byla po lijáku rozbouřená, ale na druhý břeh se dostali bez větších obtíží. Vjeli do Hajdúságu.

~ ~ ~

Liduprázdná vesnice, v níž přenocovali, byla pouze výstrahou. Předznamenávala mnohem horší zkázu za řekou.

Zde si nájezdníci vzpomněli i na oheň. Z hajduckých osad, usedlostí i menších statků zůstala jen spáleniště. Tiché, bezútěšné hřbitovy, nad nimiž se místo náhrobků a křížů tyčily zuhelnatělé kostry domů a kůly ověšené zbytky mrtvol. Celé lesy kůlů. Hajdukové měli bojovnost v krvi. Bránili se tvrdě, jenže za to zaplatili krutou daň.

Požár byl na několika místech tak silný, že rozrušil i kamenné zdi. V jedné vesnici se zřítila kostelní věž. Puklý zvon ležel v troskách empory na rozbitém vstupním schodišti. Báthory a Szilárd se u něj pokřižovali a krátce pomodlili.

Celé hodiny nezahlédli živou duši. Sychravým krajem se prohánělа jen zdivočelá psiska, schopná zaútočit i na člověka. Nemusel to ani být osamělý poutník – dvojici hodnou chvíli sledovala zlověstně vrčící smečka. Až když proti ní Báthory pobídl Vzteklouna a spustil hlasitý křik a kletby, psi se rozprchli do pusty.

Sándor, přestože ráno vypadal zdravěji, postupně znovu bledl. Tváře se mu tiskly k sevřeným čelistem, oči se kalily nejhoršími obavami. Nejdříve pozůstatky tureckého řádění pozoroval vyděšeným pohledem, později už raději odvracel zrak a kolem zpustošených obydlí projížděl rychlejším klusem. Báthory ho neutěšoval, neutvrzoval jej v planých nadějích. Musel by totiž lhát – v záchranu Sándorovy vesnice a rodiny nevěřil.

Pokračovali v cestě za tíživého ticha. Dokonce neslyšeli ani hlasy vran a krkavců. Mrchožrouti už dávno vyklovali oči z lebek, obrali maso z kostí a odletěli k východu – za vojskem, jež jim na pochodu chystalo stále čerstvé hody.

Minulo poledne. Cesta se kroutila močálovitým krajem. Pod oceánem vysokého rákosí se ukrývaly rozsáhlé vodní plochy. Vklusali do lužního lesa. Báthory si v jednu chvíli uvědomil, že Sándor zaostává. Také zpomalil a ohlédl se.

„Už jsme blízko, že?“

Sándor zarazil koně a opětoval jeho pohled. Jeho výraz připomínal tváře umrlců, jež na Báthoryho ráno zíraly z bahnitého hrobu.

„Nemusíš tam jet,“ navrhl Báthory. „Já pojedu na průzkum, a jestli je to tam stejné jako všude jinde, prostě vesnici objedeme.“

„Ne,“ hlesl mladík. „Chci se přesvědčit na vlastní oči.“

„Určitě? Rozmysli si to. Bude lepší zapamatovat si domov, jaký byl předtím. Zažil jsi v posledních dnech dost strašných věcí.“

Sándor se narovnal v sedle. „Zvládnu to.“

Báthory zamyšleně přikývl.

Pobídli koně.

Na kraji lesa se rozprostíralo jezírko. Na jeho břehu stávala vesnice. Domy na kůlech.

Zbyly jen kůly. Ohořelé, smutně vyčnívající z ostatních trosek, jež se sesypaly na mělčinu. Skutečnost, že vesnice stojící tak blízko vody shořela na popel, dokazovala jediné – že v okamžiku, kdy vypukl požár, už neměl kdo hasit.

Sándor ani nejel blíž. Zastavil klisnu několik koňských délek od spáleniště a díval se. Dlouho, mlčky, nehybně.

Nakonec řekl:

„Měl jsi pravdu. Pojeďme pryč.“

Vrátili se na cestu. Kroutila se kolem jezera a mezi luhy dále na východ, k Debrecínu. Sándor klusal vpředu. Ani jednou se neohlédl. Zhruba po míli však kůň náhle zastavil. Báthory pohlédl na mladíka a uviděl, jak se kácí ze sedla. Rychle k němu dojel a včas ho zachytil.

Utábořili se v nedalekém březovém háji. Když se Sándor probral z mdlob, rozplakal se. Nedokázal přestat. Báthory mu položil ruku na rameno, ale po chvíli ji zase odtáhl.

~ ~ ~

Zkáza Hajdúságu se vymykala Báthoryho chápání. Jistě, hajdukové byli divoká cháska. V mnohém připomínali kozáky od Dněpru. Žili si svobodně a neradi se podřizovali zeměpánům. Jedinou autoritou, již uznávali, byli jejich vlastní hejtmani – a ti si museli vůdcovské postavení tvrdě vybojovat. Ve válečných časech se nechávali najímat jako žoldnéři a v boji neměli sobě rovného. V dobách příměří se toulali po kraji a živili se prací s dobytkem nebo jako osobní stráž. Nu a jako všichni žoldnéři, když na ně dolehla mírová nouze, často loupili, unášeli, prodávali do otroctví. Není divu, že je některé uherské župy postavily mimo zákon a coby štvance nelítostně pronásledovaly a věšely.

Jenže v uplynulých desetiletích se toho hodně změnilo. Hajduci se začali usazovat a živit se poctivou rolnickou a pastýřskou prací. Zakládali rodiny. Jejich kočovnické tábory mezi Tisou a Sedmihradskem se měnily ve skutečné vesnice, nebo dokonce městečka.

Zapouštěli kořeny.

Jen ty daně, jejichž vymáháním byli Turci tak posedlí, platit odmítli. Ani pod půlměsícem se jim nechtělo bojovat. Asi proto se je Seydi Ahmed paša rozhodl vyhladit. A dal si záležet. Záhuba se zakousla do země tak hluboko, že se ani po třech měsících do osad nevrátil život.

Báthory už rozuměl krvavému meči, který rozeslali přeživší hajdučtí kapitáni. Chápal, proč tolik prahnou po pomstě.

A rozuměl i Sándorovi, když si konečně protřel oči, mezi prsty se vysmrkal a prohlásil:

„Pojedu s tebou k Varadínu.“

Báthory si povzdechl a pokýval hlavou.

„Nebudu ti na obtíž, slibuji,“ pokračoval mladík. „Uzdravím se. Zesílím.“

„Hm.“

„A určitě mě nebudeš muset znovu zachraňovat.“

„V pořádku, vždyť nic neříkám.“

„Jestli mě odeženeš, pojedu do Sedmihradska na vlastní pěst.“

„Posloucháš mě vůbec? Nevadí mi, že se ke mně přidáš.“

„Opravdu?“

„Opravdu. Kdybych tě odrazoval, jen bych plýtval dechem.“

„To tedy ano. Musím najít hajduky. Po jejich boku budu rubat zkurvené pohany. Hlava nehlava, nemilosrdně jako škodnou zvěř.“

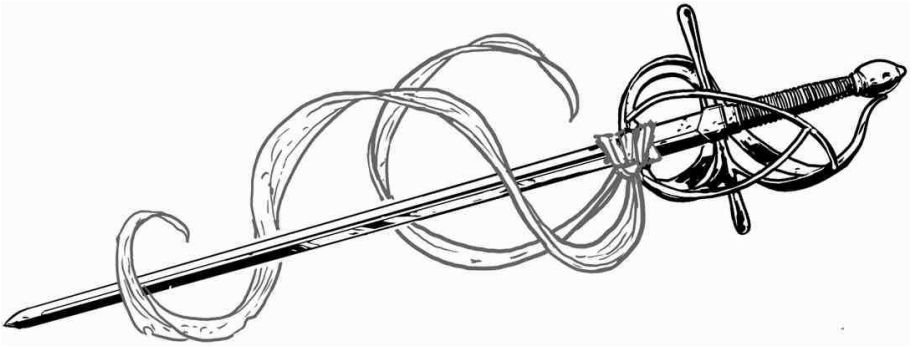
„To připomíná mé vlastní plány.“

„Takže vyrazíme?“

„Jestli jsi připraven…“

Krátce poté už svižně klusali cestou na východ. Mračna se konečně protrhala. Slunce vrhlo na zem první paprsky – do vějíře se rozprostírající sloupy matného světla prořezávaly sychravý vzduch. Báthorymu to připomínalo ilustrace z otcovy ohmatané Bible. Už jako dítě si představoval, že to se na zem dívá Bůh.

Kdo ví, jak se mu líbilo, co v těchto končinách spatřil.

HLAVA TŘINÁCTÁ,

v níž Báthory bloudí sedmihradskými vrchy, setká se s tajemnou lovkyní a ocitne se ve vlčím doupěti.

Lesem na svazích Měděných hor se prodíral statný stín. Dunění kopyt znělo v majestátním tichu rouhavě jako klení v kostele. Propletence větví s rachotem a praskáním rozráželo košaté paroží.

Na úpatí stráně jako by se stromy a houštiny rozestoupily a jelen ve víru listí vyběhl na louku. Úzké horské sedlo, tu a tam poseté bílými balvany, se táhlo od skalních zubů na návrší až kamsi do vzdáleného údolí. Uprostřed louky jelen zastavil, otočil se a zavětřil.

Z lesa ve svahu zaznělo zavytí.

Jelen poskočil a splašeně vyrazil k porostu na druhé straně sedla. Jakmile se ponořil do přítmí mezi jedlemi a smrky, z porostu půl honu za ním vyrazili pronásledovatelé.

Šedočerné kožichy, dychtivý svit v očích, vyceněné tesáky, čenichy lapající pach zpocené kořisti.

Prohnali se loukou a vtrhli do houští, kde teprve před pár okamžiky zmizela kořist.

Na les opět dosedalo vznešené ticho.

„Dvanácterák?“ vydechl Sándor.

„Nádherný kus,“ přikývl Báthory a poškrábal se špinavými nehty pod bradou. Strniště na dlouho neholené a nemyté tváři pekelně svrbělo. „Ale už mlel z posledního. Každou chvíli ho strhnou.“

„Je ho pro ty prašivce škoda. Nepohrdl bych kusem pečené zvěřiny.“

„Ani nemluv.“

Stáli mezi stromy na kraji lesa přibližně půl druhého honu pod místem, jímž se prohnala štvanice. Pevně drželi koně za ohlávky a konejšivě je hladili po nozdrách.

„Vraťme se do údolí,“ navrhl Sándor, otočil se a zasunul nohu do třmenu. „Ta sebranka už určitě projela. Cesta bude volná…“

„Počkej.“

„Co?“

Báthory stále hleděl vzhůru horským sedlem. „Koukni.“

Mladík položil chodidlo zpátky na zem a přešel ke Kornelovi.

Na horním konci louky, těsně pod rozeklanými skalisky, vyjel z lesa jezdec. Štíhlý, v tmavém plášti, s kápí na hlavě. V ruce svíral pušku, dlouhatánskou hlaveň obrácenou k obloze, pažbu opřenou o sedlo u stehna. Stáhl si kápi, aby se mohl rozhlédnout lépe. Po ramenou se mu rozprostřela záplava plavých vlasů.

Kornel a Sándor zacouvali hlouběji do stínu.

„To mě podrž,“ hlesl Báthory.

„Co?“

„Nevšiml sis jeho obličeje?“

„Viděl jsi mu na takovou dálku do obličeje?“

„A ty snad ne?“

„Mám dobré oči, ale nejsem sokol, člověče…“

„Je to žena.“

„Cože?“

„Podívej se pořádně.“

Sándor se opatrně přesunul k jedli na okraji porostu a zpoza kmene vyhlédl ke skalám.

„Odtud to namouduši nepoznám,“ zavrtěl hlavou. „Kdybychom alespoň viděli postavu, jenže pod tím pláštěm…“

„Říkám, že je to ženská.“

Z lesa na odvrácené straně hory znovu zaznělo zavytí.

Tajemný jezdec za ním obrátil hlavu a pobídl nervózně přešlapujícího koně. Svižným klusem sjel níž do sedla, pak odbočil a se skloněnou hlavou se ponořil do lesa. „To je ale nebezpečný způsob lovu," poznamenal Sándor. „Ta smečka nevypadala, že by se chtěla dělit o kořist."

„Možná nám tady něco uniká," zabručel Báthory.

„Co jako?"

„Nevím. Něco."

„Nestraš mě. Po tom mlýnu ochotně uvěřím čemukoli. V Hajdúságu o Sedmihradsku vždycky kolovaly strašidelné pověsti…"

„Pár z nich jsem slyšel," přisvědčil Báthory. „Máš pravdu. Nemá smysl fantazírovat. Jinak začneme za každým stromem vidět ducha, upíra nebo strigu. Jako by tu nečíhalo dost jiných nebezpečí. Pojeďme odtud."

„Pojeďme."

Nasedli na koně a vydali se okrajem porostu do údolí. Neurazili ani deset koňských délek, když v hlubinách lesa zarachotil výstřel. Trhli uzdami a ohlédli se. Ze stejného směru zaznělo koňské zaržání.

Vyměnili si pohledy.

„Nechtěli jsme strkat nos do cizích potíží," připomněl Sándor.

„Já vím. Ale jestli je to opravdu žena, tak je to právě teď *žena v nesnázích*."

„Ozval se v tobě rytíř?"

„Smečka jí nedovolí podruhé nabít pušku."

„Na koni jim možná unikne…"

„V lese jsou vlci rychlejší."

„Pravda."

Báthory obrátil Vzteklouna. „Nemusíš jet. Stejně ještě nejsi úplně při síle. Sotva udržíš v ruce šavli…"

„K čemu by mi byla šavle? Potřebujeme palebnou sílu."

Rázně pobídli koně.

~ ~ ~

Les se znovu odmlčel, takže se chvíli nazdařbůh proplétali smrčinou. Pak zahlédli parožím olámané větve a otisky tlap a kopyt v měkké půdě. Vyrazili po stopě. Báthory vytáhl z poutka na bandalíru pistoli.

Ze srázu poskakoval do údolí potok. Nad kamenitým korytem se skláněly stromy, jež neunesl podemletý břeh – vytvářely podivuhodné slavobrány.

K jednomu z vývratů byl přivázán černooděncův kůň. Vzpínal se a škubal uzdou, až se zdálo, že kmen uvolní a ten se skutálí po úbočí. Báthory přelétl zvíře zběžným pohledem. Nepostřehl žádná zranění.

Zprudka zastavil na vyvýšeném břehu.

Na mýtině za bystřinou se v podupaném kapradí hemžily šedivé kožichy. Vlci se o něco s takovým zápalem rvali, že ani nezachytili přítomnost jezdce. Báthory se podíval lépe – spatřil krev na tlamách a kousky vnitřností mezi tesáky.

„Bestie.“ Mocným zatáhnutím za uzdu přinutil Vzteklouna, aby přestal tancovat, pozvedl pistoli a natáhl kohoutek.

„Ne!“ vykřikl někdo.

Báthory znehybněl. Vlci zvedli hlavy. Konečně ho spatřili a zablýskali očima i zuby.

„Nestřílej,“ požádal hlas v lese za potokem. „A vy běžte. Honem! Slyšíte?“

Vlci obrátili zraky k postavě v přítmí pod stromy. Zaváhali, zašvihali ocasy, avšak rázné gesto, jímž příchozí doplnil slova, je přimělo poslechnout – rozběhli se do lesa a za chviličku už po nich nebylo ani vidu, ani slechu.

Báthoryho ruka s pistolí neklesla.

„Co se děje?“ vyhrkl Sándor, jenž u něj právě zastavil klisnu.

„Nemýlil jsem se,“ ucedil Báthory. „Přinejmenším v tom, že je to žena. Ve všem ostatním nejspíše ano.“

Ze stínu smrků vystoupila plavovláska. Žádná dívka, zralá žena něco po třicítce. Plášť si někde sundala, takže viděli, že má na sobě mužský oděv – obnošený zelený dolomán a kalhoty zastrčené do vysokých holínek. U boku široká, těžká šavle. V jedné ruce zkrvavený lovecký nůž. V druhé pistoli s nataženým kohoutkem.

„Co jste zač?“ chladně si je přeměřila šedivýma očima.

„Nejsi raněná, paní?“ vyvalil Sándor oči. „Ti vlci…“

„Ti vlci mě poslouchají na slovo.“

Sándor se zmateně podíval na společníka, ten však zachmuřeně hleděl na ženu a bříškem palce hladil kohoutek pistole.

„Nevypadali jako krotcí mazlíčci,“ utrousil.

„Ne,“ ušklíbla se plavovláska. „Jsou divocí. Přiběhnou, jen když je zavolám.“

„Jak je to možné?“

„Kdo jste?“ zopakovala žena ostřeji.

Báthory se jí upřeně díval do očí. Pevně jeho pohled opětovala. Měla ve tváři jakousi povýšeneckou výzvu. Ani trochu se nebála, právě naopak – tvářila se a zřejmě se i cítila jako někdo, koho by se měli obávat ti druzí. Koně frkali. Bystřina zurčela.

„Kornel Hájek,“ řekl Báthory po chvíli. „Tohle je Sándor Szántó. Jsme žoldnéři.“

„V čích službách?“

„V ničích. Právě jsme dorazili do Sedmihradska. Rozhlížíme se a přemýšlíme, komu prodat naše ostří.“

„A co kde ukradnout a koho znásilnit.“

„Važ slova, paní,“ přimhouřil Báthory oči. „Neurážej. Zahlédli jsme tě už nahoře u skal. Krátce poté, co proběhla smečka. Hnali jsme se sem v obavě, že ti vlci ublíží.“

„Mám vám věřit šlechetné úmysly? Spíše jste se přijeli podívat, jestli na vás nezbude kus čerstvé zvěřiny.“

„Sbohem, paní,“ řekl Báthory odměřeně, povolil kohoutek pistole a zatažením za uzdu obrátil koně.

„Počkejte!“ zvolala. „Dejme tomu, že vám věřím.“

Báthory jí ukázal záda a pokynul Sándorovi.

„Vím, kde by dva zruční bojovníci nalezli uplatnění.“

Kornel a Sándor si vyměnili pohledy. Pak obrátili koně zpět k potoku.

„Ale musíte mi o sobě říct víc,“ dodala a zastrčila pistoli za opasek.

„Co chceš vědět?“ opřel se Báthory zkříženými předloktími o sedlovou hrušku.

„Odkud jste přijeli?“

„Z Horní Země.“

„Kde jste tam sloužili?“

„Banský kapitanát. Ochrana přístupových cest ke Štiavnici a Kremnici. Posádky v Levicích, Pukanci, Krupině…“

„Protestanti? Katolíci? Kalvinisti? Nebo dokonce mohamedáni?“

„Přijde na to. Kdo nám platí, toho víru vyznáváme,“ ušklíbl se Báthory.

„Chápu. Hlavně aby neměl hluboko do truhlice.“

„To je jediná podmínka.“

„Napadlo mě, že byste mohli bojovat pod *mým* velením.“

Sándor překvapeně protáhl obličej. Báthory ani nehnul brvou.

„Také máme pár otázek, paní…“

„Potřebujete vědět jen to, že jsem Ileana Rónayová, vdova po baronovi Andrási Rónayovi. Manžel loni zahynul v bitvě s rákoczyovskými tchoři. Krátce nato vydrancovali náš zámek a ze mne udělali štvance. Ale už dávno nejsem na útěku. Právě naopak, jsem zase lovec. Mám družinu.“

„Viděli jsme ji před chvílí.“

Ileana odhalila bělostné zuby. „S vlky jezdím jen na lov. Má stará vášeň. Mám však na povel i jiné vlky. Dvounohé. Také s nimi pořádám štvanice – jenže ne na vysokou.“

„Na *rákoczyovské tchoře*?“

„A na tu zahnojenou chátru z pusty, která se k nim teď přidala, navzdory starým sporům. Turecký srp nesežnul Hajdúság dost důkladně. Část tamější lůzy unikla a teď škodí v Sedmihradsku. Přepadává v lesích, číhá na odlehlých úsecích cest, útočí na menší oddíly a posádky. Ale už to nebude trvat dlouho. Jejich houfy řídnou. Já sama jsem nechala vztyčit několik kůlů, na nichž si hajdukové naposledy zakřepčili. Zanedlouho jim zasadíme rozhodující úder. Proto vám nabízím službu ve své jednotce. Bude se hodit každý meč, každá šavle.“

Báthory nenápadně zašilhal na Sándora. Mladík se držel statečně a nedal na sobě nic znát, i když trochu pobledl.

„Takže bojuješ na straně Turků a barcsayovců?“ zeptal se Kornel ženy.

„Bojuji hlavně na vlastní straně,“ pokrčila rameny. „Politika mě nijak zvlášť nezajímá.“

„Platíš ale tureckým stříbrem…“

„Nevoní vám?“

„Uherské zlato má nejen lepší vůni, ale i hezčí zvuk a lesk.“

„Nabízím podíl z kořisti. A my nedrancujeme vesnice. Nekrademe klobásy z udíren a králíky z kotců, nenaháníme slepice po dvorech. Náš nepřítel má těžší měšec. Nejednou cinká zlatem.“

„Ale visí na opasku vedle dobře nabroušené šavle. A, odpusť mi ten výraz, vedle koulí, jež nejsou zbaběle scvrklé.“

„Tak už to chodí. Lepší kořist, nebezpečnější protivník. Berte, nebo nechte být. Jestli se ale teď otočíte, vyvarujte se spojenectví s těmi, kterým jsem na stopě. Jejich dny jsou sečteny.“

„Vidíš, na tuhle okolnost jsem skoro zapomněl. Předvídavý žoldnéř volí nejen lépe platící, ale hlavně vítěznou stranu.“

„To spolu přece úzce souvisí. Tak jak, přidáte se?“

„Hm,“ narovnal se Báthory v sedle. „Vypadá to tak. Přinejmenším to zkusíme. Těžko uzavírat dohodu po pár slovech prohozených někde v lese. Dopřej nám trochu času.“

„Dohodnuto. Pro začátek mi pomůžete s úlovkem. Poradila bych si, ale když už jste po ruce… Přiveďte mi koně.“

S těmi slovy se otočila a zamířila mezi stromy.

„Co to vyvádíš, Korneli?“ sykl Sándor vyděšeně. „Vážně chceš jet s ní? Ta ženská je… divná. Mám z ní husí kůži. Nejdříve vyjde najevo, že ji poslouchají vlci, pak se ukáže, že velí našim úhlavním nepřátelům…“

„Právě proto nás může přivést na správnou stopu. Nevím jak ty, příteli, ale já už mám trmácení po kopcích akorát tak dost. Takže budeme hrát tohle divadlo a přitom se pokusíme něco zjistit. Kdyby začalo přituhovat, vezmeme nohy na ramena.“

„Ale co když to nepůjde? Odhalí nás, skočí nám po krku…“

„Probijeme se.“

„Cože? Ty chceš riskovat…“

„Sándore,“ přerušil ho Báthory důrazně, „já už nemám čas spoléhat se na šťastné náhody.“

Mladík se zarazil.

Nemohl si nevšimnout, jak se Kornelovi ze dne na den, ba dokonce z hodiny na hodinu, zhoršuje nálada. Už šestý den pátrali v Měděných horách po martalovcích. Našli několik vypálených vesnic a statků, dva velké masové hroby, celé hrozny oběšenců na stromech a šibenicích, tucty kůlů s nabodnutými mrtvolami, ale původce

tohoto dopuštění ne a ne vyčenichat. Viděli sice z úkrytů podél cest ozbrojence projíždějící tam a zpátky, jenže většinou se jednalo o řádné turecké oddíly, případně družiny znesvářených Sedmihradských – o rákoczyovské rebely či barcsayovské zaprodance.

Čerstvou martalovskou stopu zachytili až včera. Báthory se na ni pověsil jako lovecký pes, ale když dnes dopoledne bandu konečně dostihli, ukázalo se, že nejde o Karačiovce. Bunčuk, který krátce před ústupem do lesů zahlédli, patřil jiné odě, zřejmě srbským Vranovičovcům. Báthoryho trudomyslnost se ještě prohloubila. Až do setkání s tajemnou jezdkyní nepromluvil ani slovo.

Teď však v jeho očích planula naděje.

„Musím jednat," dodal Báthory. „Jinak už syna nikdy neuvidím. Nenutím tě, abys jel se mnou. Nebudu ti mít za zlé, když se teď otočíš a pojedeš svou cestou. Ačkoli na tvém místě by mě zajímalo, co chce ta ženská podniknout proti hajdukům."

Nečekal na odpověď – pobídl Vzteklouna dolů ke břehu. Ileanina hřebce vedl na uzdě za sebou.

Sándor ho dostihl hned za potokem.

Baronku nalezli o kousek dál. Na krví nasáklé, parohy a kopyty rozryté hlíně ležel jelen. Už byl rozříznutý od krku až po slabiny a vyvržený – vlci se předtím rvali o jeho vnitřnosti.

„Jediná rána přímo na komoru," zabručel Báthory uznale, když seskočil z koně. „Přesná, smrtící."

„S manželem jsem občas jezdívala na lov. Nejdříve jsem ho doprovázela s fraucimorem; točily jsme slunečníky, ovívaly se vějíři a povzbuzovaly chlapy v předvádění loveckých zručností… Pak jsem si i já řekla o pušku. A po nějaké době už jsem hony organizovala sama."

„Neobyčejná kratochvíle pro ženu," poznamenal Sándor.

„Nejsem obyčejná žena," odvětila Ileana. „Pomozte mi ho naložit na koně."

Svázali jelenovi zadní nohy, přehodili provaz přes silnou smrkovou větev a vytáhli zvíře na koňský hřbet. Ileana si k potoku došla umýt ruce a nůž. Když se vrátila, byli připraveni k odjezdu.

„Kam pojedeme?" zeptal se Báthory.

„Na místo, kde mě čeká můj oddíl,“ odvětila neurčitě. „A kde se máme setkat s čerstvými posilami.“

Sňala z větve plášť, chopila se pušky opřené o vrásčitý kmen, vzala koně za uzdu a vykročila dolů úbočím. Následovali ji po vlastních, také vedli koně za sebou.

„Odpusť, ale neuvěřila jsi nám nějak moc rychle?“ nedalo to Báthorymu. „Žoldnéři přece jenom slídí po tom, co by ukradli a znásilnili.“

„Ujišťuji vás, že šavli a pistoli nenosím pro ozdobu. Kromě toho,“ obrátila se k nim s chladným zábleskem v očích, „ty vlky můžu přivolat lusknutím prstů.“

Jako na potvrzení jejích slov se odněkud z lesa ozvalo zavytí.

Kornel a Sándor podvědomě přidali do kroku.

~ ~ ~

Dříve to musela být nádherná zahrada. Dnes už se nedalo poznat, kde končí les, a kde začíná park. Oblázky sypané chodníčky zarostly plevelem, hladiny umělých jezírek zmizely pod vrstvou listí a zeleného kalu, kdysi umně zastřihávané živé ploty zdivočely a proměnily zahradu v bludiště.

„Vítejte na panství Zelená Hora,“ usmála se Ileana trpce. „Anebo ve Vlčím doupěti. Tak to tady potají nazývají vesničané z okolí.“

Báthory a Szilárd vzhlédli. Z bujné vegetace před nimi se vynořil zámek – čtyři do čtverce spojené patrové budovy s nádvořím uprostřed. Vytlučená okna slepě zírala do houstnoucího večerního šera. Pod okapy nebo přímo v nich hnízdili ptáci. Zdi byly popraskané a plné skvrn, na východním křídle dokonce s hojnými černými šmouhami od ohně. Požár strávil i kus střechy. Voda ve zděném obvodovém příkopu byla kalná a páchla zatuchlinou.

Rychle se stmívalo. Od východu se valila temnota a hltala poslední zbytky denního světla. Déšť už byl na spadnutí. Trojice rychle obešla sídlo a vykročila na příjezdovou cestu. Balustrádou lemovaný most je dovedl k bráně. Z oken strážnice nad portálem se vysunuly muškety. Ileana pokynula nejasným postavám na jejich opačném konci a pokračovala dál.

Dělová koule nebo nálož rozmetala těžká vrata po celém podjezdu. Také nádvoří neslo zřetelné stopy boje a rabování. Omítka všude otlučená a popraskaná, dlažba zasypaná plesnivějícím šatstvem a rozbitým nábytkem vyházeným z oken. Tu a tam pořád zřetelné krvavé skvrny.

Obešli převrácený, rozstřílený kočár – obránci ho zjevně použili jako provizorní hradbu, když padla brána – a podél vyschlé fontány zamířili k požárem nedotčenému severozápadnímu křídlu.

„Baronko!“ Ze stínu kolonády se vyhrnul robustní, prošedivělý vousáč. Na sobě měl poškrábaný, na několika místech dokonce proděravělý a pak zase snýtovaný kyrys. Za opaskem měl kromě dalších zbraní zastrčený velitelský palcát s dvanácti listy. „Díky Bohu! Zrovna jsme si říkali, že pokud se neobjevíte do setmění, vezmeme louče a půjdeme vás hledat.“

„Ale jděte, Balázsi. Já se v lesích neztratím. A nežije v nich nic, co by mě ohrozilo, to dobře víte.“

„Lesy se neprohání jen divoká zvěř.“ Muž měl hluboký, dunivý hlas, jenž se dokonale hodil k jeho medvědímu vzhledu. K narážce připojil i podezřívavý pohled, kterým probodl cizince. „Kdo to s vámi dorazil?“

„To jsou pánové Hájek a… Szántó, je to tak? Pánové, rytíř Balázs Pogány, má pravá ruka. Také jeho připravilo rákoczyovské běsnění o majetek a rodinu.“

„To nerad slyším,“ řekl Báthory a vztáhl k Pogányovi ruku.

Šlechtic položil levačku na hlavici palcátu a palec pravé ruky zastrčil za opasek. Oči se mu propadly do stínu huňatého obočí. „Co je přivádí, baronko?“

„*Já* je přivádím. Setkali jsme se nahoře na Zubaté. Pomohli mi s úlovkem a projevili ochotu přidat se k nám.“

„Jen tak?“

„To určitě ne. Živí se žoldnéřským řemeslem.“

Pogány se zachmuřil ještě víc. „Jsme odkázáni na nájemné hrdlořezy, baronko? Raději bojuji po boku chlapů, kteří pobíjejí hajduckou a rákoczyovskou lůzu z přesvědčení, a ne z touhy po kořisti, nebo – ještě hůře – z pouhé krvelačnosti.“

„Ne tak ostře, Balázsi,“ pokárala ho Ileana. „Tady pan Hájek je na křivá obvinění háklivý. Pravda je taková, že v naší situaci nemůžeme vybíravě ohrnovat nosy. Brzy se nám bude hodit každá šavle.“

„Nejsem si jistý…“

„Jenže já si jistá jsem. Že se setmělo, že začíná mrholit a že jsem hladová jako vlk. Vy dva!“ mávla šlechtična na ozbrojence, kteří právě přecházeli nádvoří. „Jelena do kuchyně a na rožeň s ním! Doufám, že jste rozdělali oheň.“

Muži od Ileany poslušně převzali uzdu jejího koně a vedli ho ke dveřím pod arkádou.

„Jak myslíte, baronko. Na vaši odpovědnost.“ Pogány ještě jednou pohlédl na Kornela a Sándora. „Tak ať si najdou místo mezi ostatními chlapy…“

Ileana zavrtěla hlavou. „Pomohli mi s jelenem, nenechám je jíst vodnatý guláš.“

„Nic proti guláši,“ poznamenal Báthory.

„Baronko,“ nadechl se Pogány, „přece je nechcete pozvat…“

„Chci. A dost už, Balázsi. Co ostatní účastníci porady? Už o sobě dali vědět?“

„Dorazili ještě před námi. Utábořili se dole ve vesnici – nebudou tam na ně vzpomínat v dobrém…“

„Tak už to chodí. Kdo přijel?“

„Alaybeg Yusuf Turhan…“

„Samozřejmě.“

„…a odabaši Vranovič.“

Ileaně ztuhla tvář. „Martalovci?“

„Celá oda. Popravdě, asi jich je víc než Turhanových sipáhiů.“

„To mají být slíbené posily? Martalovská lůza?“

„Na to se musíte zeptat Turhana. Dostaví se hned po večerní modlitbě.“

„Dobrá. Ať ho stráže okamžitě uvedou do hodovní síně.“ Ileana se otočila k Báthorymu a Szilárdovi. „Pánové, jděte se postarat o koně. Zřídili jsme provizorní stáje támhle ve východním křídle – po požáru už z něj jiný užitek nebude. Pak vás očekávám v jídelně. Ta rozsvícená okna v patře,“ kývla hlavou.

Báthory dloubl do Sándora a oba zamířili k části zámku s prohořelou, částečně zřícenou střechou.

~ ~ ~

Ileana rázně kráčela k arkádě. Pogány, ve své robustnosti poněkud neohrabaný, se ji snažil dohnat.

„Baronko," zavrčel tlumeně, „dočista jste se pomátla?"

Zastavila se tak náhle, že do ní skoro vrazil. „Takový tón si vyprošuji, Balázsi."

„Jenže ti dva mohou být špioni!"

„Nejen že mohou, ale zřejmě také jsou."

Šlechtic se zarazil. Otevřel ústa, avšak jen zalapal po dechu a zase je zavřel.

„Přinejmenším něco skrývají," pokračovala Ileana tlumeně. „Určitě nepřišli do Sedmihradska jen kvůli kořisti a žoldu. Ten, co se představil jako Hájek, po něčem – nebo po někom – pátrá. A doufá, že ho můžeme přivést na správnou stopu. Ten druhý… to je podle mě hajduk. Přímo jsem slyšela, jak se mu rozbušilo srdce, když jsem mluvila o pobíjení havěti z pusty."

„Ale proč jste je tedy přivedla sem?"

„Přítele si drž blízko, nepřítele ještě blíž. Než by nás měli potají sledovat, raději je budeme mít na očích. Vyberte pár spolehlivých chlapů, ať na ně dohlédnou. Ti dva nesmějí čmuchat po zámku bez našeho vědomí. Ani se nesmějí vypařit bez mého svolení." Barončin prohnaný úsměv nabral na zlověstnosti. „Jen ať nás dál považují za naivní hlupáky. Počkáme si. Jejich skutečné úmysly dříve nebo později prosáknou na povrch."

„Nač čekat? Proč jim nešlápneme na krky hned? Až je polechtá rozžhavené železo, raz dva zazpívají, o co jim opravdu jde."

„Trpělivost, Balázsi. Jsou i jiné způsoby. Kromě toho – těm dvěma se nebude šlapat na krk snadno. Hlavně tomu staršímu ne. Je… nebezpečný. Pamatujte na to."

Ze tmy se na nádvoří snášel houstnoucí déšť.

~ ~ ~

„Asi tři tucty," zabručel Báthory.

„Cože?“ přestal Sándor drhnout klisnu slámou. Od nečekaného setkání v lese nepromluvil. Celou cestu jen nenápadně, poočku zíral na záhadnou plavovlásku. Hlavou mu vířila její slova o narážení hajduků na kůly. Byli mezi nimi i jeho příbuzní a známí?

Kornel pokynul vystrčenou bradou. Provizorní stáj zabírala dvě dlouhé místnosti, jež předtím zřejmě sloužily k ubytování čeledi. Zeď, která je oddělovala, se částečně zřítila.

„Tolik má baronka mužů,“ upřesnil. „Soudě podle koní.“

„Já jich vidím víc.“

„Třetina jsou muly a nákladní koně. Jezdeckých je něco přes třicet.“

„Aha. Tak s tolika chlapy celkovou situací nezamíchá. Ani nezastaví hajduckou pomstychtivost.“

„Nezapomínej na zmíněné spojence.“

„Turci a Vranovičovci.“

„Jo. Čert si podal ruku s Ďáblem.“

„A my jsme jim vlezli do kotle.“

„Nesýčkuj. Nedůvěřují nám, nespustí z nás oči a určitě nám nedovolí jen tak odjet… ale pořád můžeme využít situace ve svůj prospěch. Když už nic jiného, aspoň jsme u zdroje čerstvých zpráv.“

„Hlavně aby nedošlo na tvá slova a nemuseli jsme se ke svobodě prostřílet.“

„S tím bych raději počítal. Je potřeba mít neustále prach na pánvičkách.“

Dali koním vodu a seno, přehodili si sedlové vaky přes ramena a vyšli na nádvoří. Do severozápadního křídla se vcházelo velkými dvoudílnými dveřmi. Strážci před nimi se na cizince zamračili, ve vstupu jim však nebránili.

Loučemi osvětlené vstupní hale dominovalo široké, nad podestou rozvětvené schodiště. Zdi, kamenná zábradlí i samotné schody byly zjizvené mnoha drobnými krátery po kulkách. Na několika místech se rýsovaly tmavé cákance. Musel to být urputný boj.

„Kriste…“ Báthory se rozhlížel po přízemí zámku. Jako vždy se mu na místech, jež teprve nedávno kypěla životem a náhle je ovládla bezútěšná zkáza, sevřelo hrdlo. Navíc mu to připomnělo vypleněný dvorec na Širokém vrchu.

Hala i do stran se rozbíhající chodby připomínaly obrovské smetiště. Podlahu pokrývala vrstva rozmláceného nábytku, poházeného šatstva, cucky závěsů a záclon, ba dokonce i cáry rozřezaných obrazů a gobelínů. Cestou ke schodům křupaly dvojici pod holínkami skleněné a porcelánové střepy, úlomky rozbitých soch, a dokonce kusy lebek – útočníci v ničivém amoku sráželi na zem i lovecké trofeje. Na okrajích mihotavých světelných skvrn se hemžili a pištěli potkani.

Vyšli po schodech. Horní podlaží nemělo chodby – přecházelo se přímo z jedné místnosti do druhé. Za menším neosvětleným salónkem se před Kornelem a Sándorem otevřela hlavní síň. Osvětloval ji oheň v masivním krbu a několik voskovic přilepených přímo k desce dlouhatánského stolu. Ten zůstal jakoby zázrakem nepoškozený. Zhruba polovina židlí se zachránila, ostatní skončily polámané a s rozpáraným čalouněním – ležely teď na hromadě u krbu a sloužily jako topivo.

Kromě Ileany a Pogányе se zde nacházelo dalších šest mužů. Vítali příchozí stejně nevraživými pohledy jako baroncin pobočník. Ileana to ignorovala, všechny navzájem představila a pozvala „Hájka a Szántóa“ ke stolu.

„Pohled na tu spoušť rve srdce,“ pokusil se Báthory o zdvořilost. „Očividně to býval skvostný zámek. S nádhernou zahradou.“

„Italský architekt,“ řekla Ileana. „A italský zahradník. Přijeli spolu. Vlastně to byli milenci. Ale přestože budili pohoršení tím, že svůj vztah nestoudně dávali najevo, práci odvedli bezchybnou.“

„To se musí nechat,“ vložil se do rozhovoru Pogány. „Zelenohorský park patřil k nejkrásnějším v Sedmihradsku. Vzpomínám si, jak jsme s Andrásem jedno léto cvičně šermovali venku pod kaštany.“ Kývl hlavou k oknům vedoucím do zahrady. „Jenže co z té nádhery zbylo? Všechno zničili zkurvení rákoczyovští bastardi… odpusťte mi ten výraz, baronko.“

„Ale jděte, Balázsi,“ zasmála se Ileana syčivě. „Nebudeme křísit velkopanské móresy. Za necelý rok jsem jim úplně odvykla. Rákoczyovci *jsou* zkurvení bastardi. Vzali mi muže, majetky, ukradli mi celý předchozí život. Ať za to v pekle navěky žerou Satanova hovna!“

Báthory zamrkal. Pogány se rozchechtal a ostatní muži se k němu přidali.

„To si žádá přípitek!“ vykřikl robustní pobočník. „Proslídili jsme sklepy, ale jsou dočista vyrabované. Tak se předveďte, pánové, co máte v čutorách?“

„Hlavně žádné víno,“ odfrkla si Ileana. „To si nechte na opíjení selských holek a zajatých panských slečinek. Dala bych si něco ostřejšího.“

Nepilo se z číší, ale z otlučených cestovních hrnků, případně z kožených a dřevěných kalíšků, jež sloužily jako víčka na hrdlech polních lahví. Jeden z mužů se vytasil s medovinou. Byla kyselá, až kroutila ústy, avšak o to silnější – hned stoupala do hlavy.

„Ale už brzy bude zámek znovu váš,“ nadhodil jeden z mužů. „I okolní pozemky. Jen co zadusíme povstalecký odpor, kníže Barcsay odmění věrné. Přinejmenším jim vrátí, co jim rákoczyovská chátra sebrala.“

„Možná,“ odvětila Ileana. „Věřte, nebo ne, nepřemýšlím nad tím. To nejdůležitější mi beztak nevrátí.“

„Ubohý András,“ povzdechl si Pogány. „Na památku statečného pana Rónaye. Položil život za naši věc!“

Znovu zacinkaly hrnky a kalíšky.

„Jeho ztráta mě bolí víc než zkáza zámku,“ dodala Ileana nepřítomně.

„Ještě to není ani rok,“ zabručel Pogány. „Chce to čas. Všechno jednou přebolí.“

„Jistěže přebolí, pane rytíři.“ Ileana se vynořila ze vzpomínek a do hlasu se jí vkradl zlověstný tón. „Jen co z Varadínu vyženou posledního rákoczyovského prašivce.“

„Já jsem ale slyšel,“ skočil Báthory do Pogányova nádechu k dalšímu přípitku, „že když Turci dobudou Varadín, neodtáhnou a nenechají tu vládnout Barcsaye a jeho přívržence. Údajně z pevnosti učiní sídlo nové osmanské provincie.“

Síň znovu obestřelo ticho, rušené jen šuměním deště za okny a prskáním lakovaného dřeva v krbu. Nad hlavami mužů se v mírném průvanu kroutily chuchvalce dýmu z dlouhých čibuků.

„Tak jsem to alespoň slyšel," dodal Báthory. „Nevím, co je na tom pravdy."

„Ano, říká se to," přisvědčila Ileana. „Velkovezír prý o tom sní už od první invaze do Sedmihradska v padesátém osmém. Zjevně tím chce vyslat do Vídně zprávu, že Osmanská říše na severních hranicích nezeslábla, ba naopak, pořád má sílu dobývat nová území."

„Jenže jestli tady ustanoví turecký ejálet," pokračoval Báthory, „těžko můžete doufat, že vám vrátí majetky…"

„Vrátí nám je, pane Hájku," pronesla baronka přesvědčeně. „Máme příslib samotného velkovezíra a serdára Aliho paši."

„Skutečně? Turci tak velkorysé sliby nedávají zadarmo."

„Jistěže ne. Něco jsme jim za to nabídli."

„Smím se zeptat co?"

Pogány zúžil oči a nadechl se, Ileana ho však předběhla: „Varadín."

Báthory si uvědomil, že na něm všichni přítomní visí pohledy jako inkvizitoři.

„Varadín?" Snažil se mluvit pevným hlasem. „Jak jim můžete vydat Varadín?"

„Snadno. Varadín má své strážce. A my řekneme Turkům, jak je zničit."

Báthory se znovu rozhlédl. Inkvizice se proměnila v zachmuřený pohanský panteon. Sklopil zrak k hrnku a napil se.

Strážcové Varadínu.

No samozřejmě. Tento poznatek opravdu mohl být klíčem k pevnosti.

Zvenčí, od brány, zaznělo troubení rohu. Dorazili barončini noví spojenci.

~ ~ ~

Jako první překročil práh síně muž v Kornelových letech. I postavou se mu podobal, měl však úzké tmavé oči, dlouhé černé kníry a nakroucenou špičatou bradku. Jeho kroky zvonily železem – na kroužkovém pancíři měl kyrys podobný husarskému; masivní hrudní plát i menší puklici na zádech zdobily orientální ornamenty. Když si

sundal šišák s chocholem, železným kšiltem, posuvným nánosníkem a lícnicemi, v ohnivém světle se zaleskla hladce oholená lebka.

„Alaybegu Turhane,“ přivítala ho Ileana mírnou úklonou.

„Baronko Rónayová,“ opětoval gesto.

„Ráda vás opět potkávám. Doufám, že přinášíte dobré zprávy.“

Pohlédl jí do očí, ale neodpověděl. Namísto toho ukázal na společníka – muži v chrastícím bechterci zpod přilbice omotané turbanem padaly na ramena stříbrné vlasy, ale krok měl stále rázný a držení těla pevné. Z obličeje mu sálala hrozba – kvůli ošklivé jizvě, jež protínala ústa a na kousku odhalovala žlutý chrup, neustále vypadal, jako by výhružně cenil zuby.

„Odabaši Vladan Vranovič.“

„Znám ho,“ přikývla Ileana.

„Už jste se setkali?“

„Ne, ale pověst ho předchází.“

„Vás také, vlčí baronko,“ řekl martalovec.

Křivě se ušklíbla. „Vítejte, pánové. Račte ke stolu. Za okamžik bude večeře. Ulovila jsem na vaši počest jelena. Pokud vím, Korán konzumaci zvěřiny nezapovídá.“

„Ne, nezapovídá,“ usmál se Turhan letmo. „Pokud je připravena předepsaným způsobem. Ovšem v mimořádných situacích se pravidla nemusejí dodržovat zase tak přísně.“

„Takže se s námi i napijete?“

„Pokud to nebude víno…“

„Spíše něco pro zahřátí.“

„To se hodí. Večer je chladný a deštivý, cestou jsme promokli.“

Společně s Turhanem a Vranovičem usedli k hodovní tabuli dva pobočníci. Zbytek suity zůstal stát u dveří a zaujal postoj s dlaněmi na rukojetích šavlí.

„Jestli dovolíte, zdvořilostní řeči odložíme na později,“ navrhla Ileana, když si připili. „Přejděme přímo k jádru našeho setkání.“

„Souhlasím,“ přikývl Turhan. „Přináším pozdravy od ctěného Köse Aliho paši, nechť mu dá Alláh sílu. Vzkazuje vám, že vaši nabídku přijímá. Zároveň mě poctil důvěrou a pověřil jednáním v jeho a velkovezírově jménu.“

„Výborně. Nic tedy nebrání uzavření dohody.“

„Nic, o čem bych věděl. Majetky vám budou vráceny v plném rozsahu. Ostatním zde přítomným pánům také.“

Baročini pobočníci si vyměnili rychlé pohledy a obličeje, jako by se jim vynořily z hlubokého stínu do světla. Schylovalo se k dalšímu přípitku, jenže Ileana se prozatím tvářila odměřeně.

„To není vše, oč jsem žádala.“

„Kromě toho,“ pokračoval Turhan, „vám budou poskytnuty posily. Abyste mohla rozdrtit nepřítele, jehož pronásledujete.“

„Nejde přece jen o mou osobní touhu po odplatě. Porážka povstalců je také v zájmu vznešené Porty.“

„Samozřejmě.“

„Kolik jste tedy přivedl mužů?“

„Sto. To by mělo stačit.“

„Sto sipáhiů?“

„Ne. Sipáhiů je zhruba polovina. Zbytek tvoří Vranovičovci.“

Barončina tvář připomínala masku.

„Takže Ali paša si myslí, že se spokojím s martalovci,“ řekla a úkosem pohlédla na Vladana Vranoviče. Ten se tvářil, že ho zajímá jen čibuk a měšec s tabákem, i když ve skutečnosti pozorně stříhal ušima.

„Martalovci neprošli vojenským výcvikem,“ pokračovala. „Nemají zkušenosti s dobýváním opevněných nepřátelských pozic. Jsou zruční pouze v náhlých přepadech ze zálohy, v drancování, vypalování a zotročování. Plní výzvědnou činnost, ničí protivníkovo zázemí, zásobují hlavní vojsko…“

„I to jsou ve válce užitečné schopnosti,“ vzhlédl Vranovič od dýmky, zastrčil si náustek do jizvou vyseknuté mezery ve rtech a zabafal. „Žádné osmanské vojsko nevyrazí do boje bez martalovského předvoje.“

„To dobře vím, odabaši,“ odvětila Ileana chladně. „Jen říkám, že se lépe hodíte k rozsévání strachu mezi civilním obyvatelstvem než pro přímý střet se zkušeným, dobře vyzbrojeným protivníkem. Ctihodný alaybegu,“ obrátila pohled zpátky k Turhanovi, „jsem rozčarovaná. Oddíl, který jste přivedl, k porážce nepřítele stačit nebude.“

„Musí,“ namítl důstojník. „Víc mužů Ali paša neuvolní. I těch padesát sipáhiů jsem si musel vydupat. Skoro jsem kvůli své neústupnosti upadl do nemilosti.“

Ileana klesla hlouběji do křesla. „Padesát jezdců. Zatraceně málo. Jste přece alaybeg. Velitel pluku. Máte na povel tisíc mužů.“

„Jsem velitel, ne majitel oněch mužů. Podléhám vyšším autoritám. Ty rozhodly, že více mužů zpod hradeb Varadínu odvést nemohu. Obléhání se nevyvíjí podle očekávání. Paša má k dispozici padesát tisíc mužů, a přece selhává jeden šturm za druhým. Přitom pevnost brání jen asi osm set bezvěrců.“

„To má být argument? Slíbila jsem vám přece, že situaci ve Varadínu otočím! Že zlomím odpor obránců.“

„Ali paša váš návrh vítá, ale považuje ho za… nejistý. Nenabízíte nám přímý vstup do pevnosti. Nevíte, jak překonat opevnění.“

„Ne. Ale pokud uděláte, co vám řeknu, morálka obránců se zlomí a rozdrobí jako ztrouchnivělý kmen. Sami vám pak otevřou brány, za to ručím.“

Turhan se naklonil dopředu a opřel se lokty o stůl. „Není na čase prozradit nám, jakým zázrakem toho chcete docílit?“

Ileana po krátkém zaváhání pokynula Pogányovi. Ten rozepnul brašnu, kterou měl pověšenou přes opěradlo židle, a vytáhl z ní poskládaný zažloutlý papír s roztřepenými, zřejmě od myší okousanými okraji.

„Tohle potřebujete k získání Varadínu,“ řekla baronka Turhanovi. „Tohle… a schopné dělostřelce.“

„Ali paša má nejlepší topčie – výkvět osmanské artilerie.“

„V tom případě to nebude těžké.“

„Ale *co*?“

„Musíme zničit Strážce Varadínu.“

Alaybeg nechápavě zamrkal. Pohlédl na Vranoviče, ten však pouze pokrčil rameny a vyfoukl oblak kouře.

„Strážcové Varadínu?“ obrátil se Turhan zpátky na baronku. „Kdo to je?“

„Ne kdo, ale *co*,“ nasadila svůj lišácký úšklebek. „Ve městě stojí na čtyřech různých místech velké bronzové sochy. Zpodobňují staré uherské krále – svatého Štefana, svatého Imricha a dvakrát svatého

Ladislava. Říká se, že dokud dohlížejí na Varadín, město nepadne do nepřátelských rukou.“

„A co s tím?“ zachmuřil se Turhan. „Je to jen hloupá džaurská pověra.“

„Ovšem jen z vašeho pohledu, alaybegu. Odpusťte, ale váš názor na místní křesťanské legendy není podstatný. Důležité je, že jim věří obránci Varadínu. A dejte na mě – oni jim věří bezvýhradně. Jsem si jistá, že se ke svým svatým dennodenně úpěnlivě modlí. Jsou to symboly jejich odporu. Dodávají jim sílu a odhodlání k dalšímu boji.“

Turecký důstojník měl stále pochybovačně zkřivená ústa. Jako pravověrný muslim hluboce pohrdal modloslužebnictvím. Když se však rozhlédl, spatřil přesvědčené výrazy ve tvářích baroncinych společníků. Popadl zašlý cínový pohár a lokl si pálenky. Na muslima si s ní poradil dobře, dokonce ani nezkřivil ústa.

„Dobrá,“ praštil pohárem o stůl. „Vy tedy tvrdíte, že když ty sochy zničíme, zlomíme bojovného ducha obránců?“

„Odpřísáhnu vám to na hrob svého muže a nenarozeného dítěte.“

„To nemusíte. Zkusím vám věřit, i když tomu modlářství opravdu nerozumím. Ale jestli chceme pevnost takhle zasáhnout, potřebujeme znát přesnou polohu soch.“

Ileana opatrně rozložila starý papír. „Tohle je plán města. S vyznačenými místy, na něž se musí zaměřit vaše artilerie. Soustředěnou palbou, salvu za salvou. Když se vám podaří skolit svaté, Köse Ali paša může začít odpočítávat hodiny do konce obléhání.“

Turhan si dokument přitáhl k sobě a pozorným pohledem prozkoumal nákres. Pak papír rychle složil a přes rameno podal pobočníkovi.

„Ještě dnes v noci vyšlu k Varadínu posla. Přímo do serdárova hlavního stanu.“

Ileana pokývala hlavou. „Jak vidíte, alaybegu, já jsem svou část dohody dodržela. Vy jste však nepřivedl dost mužů. Jistě víte, že hajdučtí hejtmani v uplynulých týdnech svolávali kumpány zblízka i z daleka. Na znamení krvavého meče přitáhly tlupy až z Horní Země.

Několik jsme jich zastavili a nabodali na kůly, jenže mnohé další určitě proklouzly až k Pohanské citadele.“

„K Pohanské citadele?“

„Tam se ukrývají.“

„O tom místě jsem nikdy neslyšel…“

„Je to zřícenina starého hradu v transylvánských horách. Vím jistě, že právě odtamtud ti psi vyrážejí do útoků. Na turecký týl, na majetky těch, kdo zůstali věrní Barcsayovi…“

„Kolik jich tam je?“

„To přesně nevím. Počet může být vysoký. Proto jsem žádala o vydatné posily.“

„Říkáte, že pevnost je v troskách…“

„To ano. Ale z jednoho zajatého hajduka jsme vydolovali popis onoho místa a říkám vám – bude to tvrdý oříšek. Z údolí chrání hrad močály, kopce za ním jsou provrtány jeskyněmi a starými doly. Nepřítel se tam může schovat a škodit ještě týdny, možná měsíce. Proto potřebujeme výraznou převahu. Abychom mohli udeřit silně, rázně, ze všech stran. Ukončit to celé jediným útokem.“

Alaybegovy nehty zabubnovaly na stole. „Nemám důvod zpochybňovat vaše obavy. Souhlasím, hodilo by se nám víc mužů, ale k Varadínu se vracet nebudu. Mohl bych naverbovat Tatary a kozáky. Velký oddíl pod vedením Keraj beje drancuje vesnice mezi Měděnými horami a Královým lesem.“

„V Divokém údolí? Přesně tamtudy potáhneme.“

„Je docela možné, že na ně cestou narazíme.“

„Dá se na ně spolehnout?“

„Nedá. Jenže v této situaci nemáme na vybranou.“

„A co ostatní martalovské ody?“

Všechny obličeje se obrátily k Báthorymu. Turhan pozvedl obočí, jako by se ptal, kdo je ten neoholený trhan.

„Pokud vím,“ nedal se Kornel zastrašit pronikavými, skoro inkvizičními pohledy, „někde v Sedmihradsku se pohybují také jágerští Karačiovci.“

Chladnokrevné vystupování Vladana Vranoviče okamžitě vzalo za své.

„Karačiovci?!“ štěkl, prudce se narovnal, naježil vousy a kouř z dýmky vyfoukl nosními dírkami jako starý pekelník. „Ti nejsou hodni nazývat se martalovci! Jsou to jenom zkurvení albánští lupiči! Všivá, zahnojená lůza! Těm bych nevěřil ani tolik jako Tatarům!“

„Uklidni se, odabaši,“ zarazil ho Turhan. „Nevraživost mezi družinami je za těchto okolností nepřípustná. Ať už je příčinou vašeho sváru cokoli, všichni podléháte osmanskému velení…“

„Svár?“ zvolal Vranovič pobouřeně. „Prý svár! Svár je, když sousedově jabloni přečnívají větve přes plot a moje děcko z nich očeše jablka. Mezi můj rod a ty albánské pomyje je zaseknutá krevní msta. Prastará a nesmiřitelná. Sahá celá pokolení do minulosti!“

„Všichni jste sultánovi otroci!“ připomněl mu Turhan přísněji a sevřená pěst prozradila, že v sobě dusí razantnější projevy nadřazenosti. Sipáhiové pohrdali dokonce i janičáři, srdcem osmanské armády, natož pomocnými útvary. „Můžu vám z moci, svěřené mi serdárem, přikázat bojovat bok po boku. Své bezvýznamné spory si řešte až poté, co naplníte sultánovu vůli!“

Vranovič rozčileně zafuněl a zakoulel očima, ale už nic neřekl, jen si vrazil dýmku mezi zuby a zprudka potáhl, až tabák v hlavičce zaškvířil.

„Víte vůbec, kde se Karačiovci pohybují?“ nadhodil Báthory.

Ileana na něj zkoumavě pohlédla. Snažil se tvářit ležérně, jako by ho to ve skutečnosti příliš nezajímalo. „Popravdě řečeno,“ odvětila po chvíli, „už nějakou dobu o nich není slyšet. Prý vyrazili Divokým údolím na jihovýchod, směrem na Kološvár, jenže pak jako by se vypařili. Neslyšela jsem o nich už dobré dva týdny. Víte někdo víc?“ rozhlédla se.

Stolovníci jen krčili rameny a vrtěli hlavami.

„Možná na ně cestou narazíme,“ přemítal Turhan. „Pokud ano, naverbujeme i je. A ty proti tomu nevzneseš jedinou námitku, odabaši.“

Vypadalo to, že Vranovič překousne troubel.

Sousedním salónkem se rozlehly kroky. Alaybegova suita u dveří sáhla po šinširech a kiličích.

„Jen klid,“ usmála se Ileana a vstala. „To je naše večeře.“

Vrzly panty a do sálu vešli tři baroncini družiníci. Namísto podnosu nesli tabuli z rozbitého stolu. Na ní byly navršeny nejlepší kusy z rozporcovaného jelena a v popelu opečené cibule, jablka a další dobroty.

Všem přítomným lačně zazářily oči. Porada prozatím skončila.

~ ~ ~

„Domine Hájku?“

Kornel a Sándor se zastavili na podestě a ohlédli se k vrcholku schodiště. Ze dveří salónku vyšla Ileana, v ruce svícen, vlasy rozpuštěné. V očích měla zvláštní svit, jenž rozhodně nebyl pouze odleskem plamenů svící.

„Baronko?“

„Máš naspěch?“

Báthory zaváhal. Turhan a Vranovič se hned po večeři rozloučili – alaybeg s tvrzením, že jako velitel oddílu musí přečíst první súru při modlitbě *yatsi*, jež se konala zhruba hodinu po soumraku. Báthory a Szilárd rušného odchodu mohamedánů využili, aby se také vytratili. Nemělo cenu trčet na poradě. Baroncini pobočníci už začínali být přiopilí a jejich žvanění bylo prošpikováno nostalgií a sebelítostným kňučením.

„Ne, ale jsem k smrti utahaný a pálenka mi stoupla do hlavy…“

„Můžeš ještě na slovíčko?“ začala sestupovat po širokých stupních.

„Inu…“

„Nezdržím tě dlouho.“

„Paní Ileano!“ vypotácel se ze dveří nad schody Pogány. Už měl řádně upito a častoval Báthoryho neskrývaně nepřátelskými pohledy.

„To je v pořádku, Balázsi,“ ohlédla se na něj vdova. „Za chvíli jsem zpátky.“

„Neměla byste…“

„Sama vím nejlíp, co bych měla, a co ne. Díky.“

„Raději vás doprovodím, abyste náhodou…“

„Není potřeba.“

Přešlápl z nohy na nohu. „Určitě?“

„Vraťte se ke stolu, Balázsi.“

Pogány zafuněl, rozpáral Báthoryho ještě jedním rozdurděným pohledem, uraženě se otočil a odkráčel salónkem zpátky do hodovní síně.

Kornel podal Sándorovi sedlové vaky. „Jdi napřed. Najdi nám místo k noclehu.“

„Korneli…“

„Bez obav,“ pohlédl na něj Báthory významně.

Sándor spolkl další námitky, sebral vaky a seběhl ze schodů. Když se u dveří naposledy ohlédl, viděl, že baronka stoupá po protilehlé větvi schodiště. Báthory ji následoval.

~ ~ ~

„Chtěla jsem s tebou mluvit mezi čtyřma očima,“ ohlédla se Ileana v prvních dveřích nad schodištěm.

„Pokud tím neutrpí tvá pověst…“

„Má pověst už není, co bývala,“ usmála se letmo.

Místnost podle všeho sloužila jako čítárna. Na podlaze se válelo několik křesel, třínohý stolek s prasklou kruhovou deskou, a hlavně spousta knih, vysypaných z převrácených a rozlámaných polic. Báthorymu stačil jediný pohled na kožené vazby se zlatými literami, aby zjistil, že se zde nacházejí také velmi vzácné svazky – teď už povětšinou potrhané, plesnivějící, ohlodané potkany. Shýbl se a téměř s úctou zvedl německé vydání Cervantesova Dona Quijota. Pod ním ležela útlejší kniha. Verše Bálinta Balasse. Báthory tvorbu slavného turkobijce důvěrně znal. Vzal svazek, obrátil ho, narovnal pokrčené stránky.

Tak těžko je mi
v cizí zemi,
cítím se jak žebrák.
V srdci se mi vzňal
smutek, bol a žal
nemám se kam vydat.

„Oblíbená komnata mého manžela,“ řekla Ileana. „Někdy tu trávil celé večery a v zimě i dny. Jen tak vysedával v křesle, popíjel víno a četl si. Podívej,“ pozvedla svícen, „to je on. András Rónay.“

Černovlasý muž s nakroucenými kníry se přívětivě usmíval, což se poněkud nehodilo k hrdému postoji s dlaní na rukojeti šavle.

„Vypadá mladě.“

„Zemřel mladý. Portrétovali ho rok před smrtí.“

Báthory na ni poočku pohlédl. Upřeně se dívala na obraz.

„Zklamala jsem ho.“

„Jak?“

„Nedala jsem mu dědice.“

„To si přece nemůžeš klást za vinu. Některým manželům Bůh nepožehná.“

„Otěhotněla jsem až po deseti letech manželství. Bohužel těsně před jeho skonem. Chtěla jsem mu tu radostnou novinu oznámit, až se vrátí z boje.“

Báthory mlčel. Za oknem šuměl déšť.

„Možná je lepší, že se to vůbec nedozvěděl. Stejně jsem o dítě přišla během útoku na zámek. Rákoczyho žoldnéři mě znásilnili; byla jsem právě ve čtvrtém měsíci.“

„To mě mrzí.“

Otočila se k němu. „Odpusť.“

„Prosím?“

„Nechtěla jsem se vrtat ve své minulosti. Mluvme o tobě.“

„O mně? Všechno podstatné už víš.“

„Ale kdepak.“

Posvítila mu do obličeje. Přimhouřil oči, jako by ho mihotavé plamínky svíček oslňovaly.

„Proč hledáš Karačiovce?“

„Já že hledám Karačiovce? Jak jsi na to přišla?“

„Nevykrucuj se. Už odmala vidím do lidí. O babičce se povídalo, že dokáže číst myšlenky, dokonce předpovídat budoucnost. Něco jsem po ní zdědila. Vždycky přesně odhadnu povahu člověka. A někdy i jeho úmysly.“

„A ta schopnost ti prozradila, že hledám Karačiovce?“

„Ne. Jen že po něčem zarytě pátráš. Že jsou to Karačiovci, jsem zjistila až na poradě. Neuniklo mi, jak ses tvářil, když o nich byla řeč. Ty nejsi obyčejný žoldnéř. Šermíř, rytíř, voják… to ano. Ale ne vyprahlá duše, která se živí zabíjením. Na něčem ti záleží. Mýlím se?“

Pořád jí hleděl přímo do očí.

„Ne, nemýlíš.“

„Tak mi odpověz: Proč stopuješ bandu martalovců? Pomsta? Zabili ti někoho z rodiny? Vypálili dům?“

„Co to změní na naší dohodě?“

„Zatím nic. Jsem jen zvědavá. Pogány navrhl, abychom si s tebou nehráli a nabodli tě na kůl. Pěkně pomalu, abys při tom ještě zazpíval. Mě naopak zajímáš živý. Právě se snažím odhadnout, zda ti můžu alespoň trochu důvěřovat. Tak co? Zabili ti někoho? Tu jizvu na hlavě máš od nich?“

Báthory si sáhl nad ucho, jako by na šrám úplně zapomněl.

„Uhodla jsem?“

„Ne úplně. Kvůli jedné jizvě bych se až do Sedmihradska netrmácel.“

„Tak proč tedy?“

„Unesli mi syna.“

Zamrkala.

„Aby se mu pomstili za to, že jsem zabil jednoho z nich. Nedostali mne, a tak si vybili nenávist na chlapci. Odvlekli ho do Jágru… a pak k Varadínu.“

Zkoumala pohledem jeho obličej.

„Říkáš pravdu,“ pronesla po chvíli. „Doufáš, že syn žije?“

Pokrčil rameny. „Je to chabá naděje. A možná i naivní. Uvědomuji si to. Ale pokud ho i přese všechno nezachráním, musím vědět, co s ním udělali. Když už nic jiného, chci najít jeho hrob.“

„Rozumím.“

„Všechno ostatní je nepodstatné. Nezajímají mě šarvátky rákoczyovců s barsayovci. Je mi lhostejné, jestli Turci dobudou Varadín, nebo zda se tobě podaří vystopovat hajduky. Jediné, co chci, je pár minut o samotě s Hasanem Karačim.“

„To se mi líbí,“ přikývla. „Co tvůj společník?“

„Sándor? Co s ním?“

„Oč jde jemu?“

„Není nebezpečný. Bublají v něm zlé, ublížené pocity, ale pořád je to jenom zmatené vlče, které přišlo o smečku a hledá si novou.“

Pozvedla obočí.

„Co?“ pohlédl na ni.

„Nic. Když už mluvíš o smečce… Nevrtá ti to hlavou?“

„Že ovládáš vlky? A proč vesničané říkají tvému zámku Vlčí doupě? No… vlastně ani ne. Proměňuješ se snad za úplňku ve vlka?“

Tlumeně se zasmála. „Mnozí si to myslí.“

„To není odpověď.“

„Říkal jsi, že tě to nezajímá.“

„Upřímně řečeno, nepotřebuji se šťourat v cizích záhadách.“

„Proč? Máš dost vlastních?“

Zaváhal. „Dejme tomu.“

„Co například?“

„Sám přesně nevím.“

„No tak, jsem zvědavá.“

Povzdechl si. „Předtuchy. Podivné instinkty. Podezřele mě poslouchají zvířata. Možná kdybych tam v lese vlky okřikl, poslechli by stejně jako na tvůj příkaz.“

„Možná kdybys něco přikázal mně, taky bych poslechla. I já mám své divoké, zvířecí já.“

Postřehl její zvláštní pohled. „Pochybuji, že bys někoho poslouchala.“

Znovu odhalila zuby. „Tak nebo onak, teď jsi mě začal zajímat ještě víc, pane… Jak se to vlastně doopravdy jmenuješ?“

„Mé jméno by věci jen zkomplikovalo. Turci a Vranovičové by ho určitě neslyšeli rádi. A já chci být člen tvé družiny. Alespoň na nějakou dobu.“

„Budeš. O to se postarám. Musím tě ale varovat – neudělej nic, co by mi zkřížilo plány. A dohlédni na toho holobrádka. Jestli si myslí, že se vypaří a odcválá k Pohanské citadele varovat své hajducké kumpány, skončí v Pogányových rukou.“

„Zapamatuji si to.“ Báthory narovnal ramena. „Teď, jestli dovolíš, si půjdu trochu odpočinout. Předpokládám, že vyrazíme hned ráno.“

„Dříve než dole ve vesnici zakokrhají kohouti.“

„Pokud nějací přežili nájezd Vranovičovců.“

„Tak. Dobrou noc, domine Hájku.“

„Dobrou, baronko.“

Nevyprovodila ho. Když se ve dveřích naposledy ohlédl, znovu hleděla na portrét. Vlasy měla prozářené světlem svící.

~ ~ ~

„Co chtěla?“ zvedl Sándor hlavu z přikrývkou zakrytého sedla.

„Ještě nespíš?“ klesl Báthory do pelechu z plísní páchnoucí slámy. Dlouhou místností znělo chrápání, mlaskání a funění baroncinych družiníků. Občas si někdo ze spánku upšoukl nebo zamumlal jméno své milenky.

„Pochybuju, že vůbec zamhouřím oči. Tak co chtěla?“

„Dostat se mi do hlavy.“

„A podařilo se jí to?“

„Skoro mi pohledem provrtala lebku.“

„Na mne u večeře taky tak zírala. Ty její oči… Až se mi z toho svíral žaludek. Měl jsem pocit, že něco ví.“

„Přinejmenším tuší, co jsme zač.“

„Myslíš?“

„Je to prohnaná potvora.“

„To není dobré. Měli bychom co nejdříve upláchnout. Nejlépe ještě dnes v noci. Už jsme přece vyčenichali všechno, co jsme potřebovali, ne?“

„Vlastně ano.“

„Kromě toho, někdo by měl zastavit toho tureckého posla.“

„Blázníš? Chceš potmě a v tomhle nečasu nahánět čavuše na rychlonohém arabském koni? To je beznadějné. Nejspíš už vyrazil. Nedohnali bychom ho, ani kdyby nás na ramenou nesli samotní čerti.“

„Jenže když doručí Ali pašovi plán města…“

„Já vím. S tím už nic nenaděláme; ze zámku se do rána nedostaneme. Barončini chlapi nás hlídají. Dalo by se utéct okny a přes příkop, ale museli bychom tu nechat koně. S nimi jedině bránou. A ta se hemží strážci. Neprojedeme.“

„Mezi těmihle hrdlořezy nás nic dobrého nečeká, Korneli. Jsou to lovci hajduků. Jestli přijdou na to, kdo jsem…“

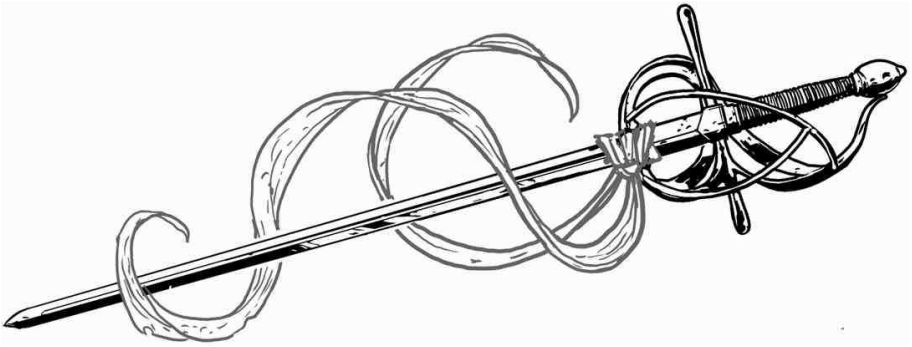
„Neboj se. Neskončíš na kůlu. Zkus si zdřímnout. Odpočiň si. Čekají nás těžké dny.“

„Ech… Jak můžeš být tak klidný?“

„Jen se snažím nepropadat zbytečné panice.“

Báthory se k němu obrátil zády, položil meč i pistole tak, aby je měl po ruce, a zavřel oči.

Vydrž, Miško, zůstaň naživu! Už jsem blízko.

HLAVA ČTRNÁCTÁ,

v níž je Báthory nucen učinit obtížné rozhodnutí. Následně se zúčastní divoké štvanice – žel, nikoli v roli lovce.

Jeli na východ proti proudu Rychlého Körösu. Údolí, kterým řeka oddělovala Měděné hory na severu od Králova lesa na jihu, bylo čím dál užší a svahy nad ním strmější. Na sklonku dne se háje a louky podél řeky nadobro vytratily. Zůstala jen kamenitá cesta, vinoucí se podél břehu. Údolí se změnilo v roklinu.

„Kdybych velel vašim nepřátelům," bloudil Báthory pohledem po vrcholcích vápencových útesů, „počkal bych si na vás právě tady. Stačilo by pár soudků se střelným prachem, na vhodných místech je nastražit do puklin ve skalách…"

„Jenže ty té sebrance nevelíš," zabručela Ileana. Na rozdíl od svých pobočníků nezvedla ke skalám znepokojený pohled. „A oni sami by nic takového nevymysleli, ani kdyby na to měli kuráž. Je to jen tupé stádo, které se vyhrabalo z poddanského hnoje, popadlo do pracek nabroušené železo a po několika týdnech rabování a vraždění se začalo považovat za vojsko."

„Zásah, baronko!" zachechtal se Pogány dunivě. „Prý vojsko! Rozprášíme ho jako smečku toulavých psů. Ani nebudeme

potřebovat šavle a pistole – stačí si v křoví nařezat čerstvé pruty a pořádně je vyšlehat.“

„Jistě,“ přikývl Báthory. „A nařežte jich pár i pro tu stohlavou posilu, kterou jste si vyžádali od Turků.“

Pogány se otočil v sedle a proklál jej zlostným pohledem, jenže Báthory už si stáhl klobouk zpátky do čela a ukryl tvář ve stínu krempy. V duchu si vynadal, že na silácké řeči celý den chlastajícího a takhle k večeru už slušně přiopilého mamlasa vůbec reagoval.

Poočku se zadíval na Ileanu. Od rána byla nevrlá. Nemusel být kdovíjaký myslitel, aby uhodl příčinu.

Vranovičovci.

Takhle špinavou a špatně zorganizovanou chátru člověk neviděl každý den. Dokonce i baroncina různorodá a měsíci bojů a toulavého života poznamenaná družina vypadala vedle srbských martalovců jako spanilá jízda. Mezi Ileaninými muži nebyla nouze o husarské kyrysy a kroužkové pancíře. Kdo neměl zbroj, vypínal hruď alespoň pod šňůrami zdobeným dolománem. Za pasy, u boků a na sedlech pistole, meče, šavle, sekery, čakany, fokoše, palcáty. Mnozí vlastnili pušky, bandalíry a prachovnice měli ztěžklé municí.

Vranovičovci byli s výjimkou samotného velitele a hrstky jeho pobočníků navlečení jen do otrhaných kabátců, kabanic nebo šub z ovčích houní. Na hlavách propocené širáky, vypelichané beranice, přinejlepším uválené turbany. Měli šavle a několik seker, dvě nebo tři lepší ručnice a pár zastaralých doutnákových mušket – Báthory dokonce zahlédl chlapy s luky a toulci na zádech. Páchli na sto honů a zdravý zub nebo kousek nezjizvené a nepoďobané kůže aby pohledal.

„S těmihle vyvrheli nedobudeme ani chlív, natož Pohanskou citadelu,“ zavrčela Ileana, když je ráno spatřila shromážděné ve vesnici pod Zelenou Horou, a hlučně, chlapsky si odplivla. „Do prdele, vždyť tyhle by vyhnali i z pekla, aby jim to tam nezasmradili a nezavšivili.“

To, že Turhanovi sipáhiové chrastili kroužkovými pancíři, blýskali šišáky a k nebi zvedali buď hroty kopí, nebo hlavně křesadlovek, jí už náladu nevylepšilo. Nemluvě o tom, že měla

očividně své dny. Báthorymu neuniklo, že Ileana čas od času zastavuje koně a s obličejem odvráceným od mužů vydýchává křeče.

Celý den s ní nebyla řeč a její mrzutost se přenesla i na družinu. Za těchto okolností neměli Kornel a Sándor nejmenší šanci nenápadně se oddělit a zmizet. Naježení baroncini chlapi je při každém zastavení koně či rozhlédnutí se po okolním terénu častovali varovnými pohledy. Všichni kromě Pogánye. Ten je výrazem tváře přímo povzbuzoval, aby podnikli něco podezřelého. *Jen směle do toho! Dopřejte mi možnost vpálit vám kulku do zad.*

Sándor si už k večeru nedokázal udržet chladnokrevnou masku. Nervozita prosakovala na povrch, vkrádala se mu do gestikulace a těkavých očí. Báthory ho musel několikrát uklidnit významným pohledem.

Úžlabina se změnila v soutěsku. Útesy se nakláněly nad řeku a pás pohasínající oblohy mezi nimi jako by se s každým krokem zužoval. Skály v mnohonásobných ozvěnách odrážely řinčení podkov, postrojů a pancířů. Hukot zpěněné řeky zněl jako neustávající hřmění. Jezdcům z toho zaléhalo v uších, koně neklidně pohazovali hřívami. „Kriste, jako bychom se blížili ke vchodu do pekla," hlesl Sándor.

Sotva to řekl, začalo se houstnoucí šero před nimi trhat. O půl honu dál se skaliska rozestoupila do stran, jako když se otevře brána.

Vyšli do rozlehlé kotliny. Skály nechali za zády a cestu konečně oddělily od řeky stromy skloněné nad vodou. Na jihu, za řekou, se zvedaly lesnaté svahy, na severním břehu zase travnatá úbočí s vápencovými tesáky vysoko na hřebenech. Světla znovu přibylo. Vrcholky kopců byly ještě zalité ohněm večerních červánků.

Na jakémsi poloostrově v ohybu řeky stála liduprázdná, téměř se zemí srovnaná vesnička. Zkáza jezdce nepřekvapila. Dnes po celou cestu nenarazili na živou duši, ačkoli projeli několika vesnicemi. Vlny bezohledných nájezdníků – hajduků, martalovců, Tatarů a bůhvíkoho ještě – změnily osídlení v Divokém údolí v řadu pustých spálenišť.

Pogány, Turhan a Vranovič po krátké poradě s Ileanou nařídili sesednout a rozbít tábor. Jen baronka zůstala v sedle. Obrátila koně a pobídla ho na východ.

„Paní Ileano!“ zavolal za ní Pogány. „Neměla byste se vzdalovat!“

Neuznala za nutné odpovědět. Namísto toho ještě zrychlila, nechala vesnici za sebou a zakrátko zmizela za stromy v ohybu cesty.

„K ďasu!“ zaklel pobočník. „Proč to musí pořád dělat? Někdo by ji měl raději sledovat.“

„Žena občas potřebuje soukromí,“ neudržel se Báthory. „Hlavně když se necítí zrovna nejlépe. Jestli sis náhodou nevšiml…“

„Tebe se nikdo na nic neptal!“ osopil se na něj Pogány. „Neotevírej hubu, nemudruj a poslouchej, abych se náhodou nerozhodl, že tě na noc svážu. A vůbec… asi to udělám.“

„Můžeš to zkusit,“ přikývl Báthory, obličej stále ukrytý pod střechou klobouku. „Doufám, že najdeš odvahu udělat to osobně a nebudeš se při tom schovávat za pistoli.“

Pogány zrudl jako rak a syčivě se nadechl skrz vyceněné zuby, jenže Báthory mu ukázal záda, vzal Vzteklouna za uzdu a odkráčel k plané jablůňce, pod níž se usadil Sándor.

„Co tady ještě děláme?“ zavrčel mladík tlumeně. „Už jsme dávno měli hnát koně k Pohanské citadele.“

„Je to snad moje vina?“ odsekl Báthory. „Sám víš, že se nenaskytla příležitost. Ten chodící demižon ze mne nespustil oči. Stačilo, abych se koukl jinam než na cestu, a hned šátral po pistoli. Ani krajina nám zrovna nepřeje, v té roklině nebylo jak se oddělit.“

„Ztrácíme tady drahocenný čas…“

„Uklidni se, ano? V noci, až většina z nich bude spát a začnou pohasínat táboráky, zmizíme. Taky už mám téhle kumpanie plné škorně.“

„Dnes v noci? Určitě?“

„I kdybychom museli podříznout hlídky.“

„Já bych s chutí vykuchal Pogányе. Vypustil mu chlast z břicha.“

„Stoupni si do řady.“

Báthory chtěl Vzteklounovu uzdu omotat kolem větve pláňky, ale náhle naklonil hlavu na stranu a stáhl obočí ke kořeni nosu.

„Co je?“ zeptal se Sándor.

Kornel se otočil k východu.

Na cestě znovu zařinčely podkovy. Zpoza stromů vyjela Ileana. Okamžitě viděli, že se něco stalo – mrzutost v jejím obličeji vystřídalo rozrušení.

„Baronko!“ vykročil jí Pogány vstříc. „Co se stalo?“

„Tucet mužů do zbraně a za mnou!“ škubla uzdou.

„Co jste našla?“ zajímal se Turhan. Právě na koni objížděl vesnici a vydával poslední rozkazy.

„Těla,“ odvětila. „Muži a koně. A ne málo.“

„Ozbrojenci?“

„Jsou oloupení až na kůži, ale zjevně to byl vojenský oddíl.“

„Jedu s vámi. Vezmu muže…“

„Není třeba, alaybegu. Nemusíme se tam nahrnout všichni a rozdupat veškeré stopy. Zkusíme zjistit, k čemu tam došlo. Mí chlapi provedou průzkum. Doufám, že jste ještě nevečeřeli, pánové. Mrtvoly tam leží už několik dní.“

„Ale dá se poznat, co jsou zač?“ naléhal Turhan. „Turci? Tataři? Sedmihradští? Hajduci?“

„Většinou jsou tmavovlasí. Zahlédla jsem turbany i beranice.“

„Jižané? Že by martalovci?“

„Pravděpodobně.“

Báthory se chytil sedlové hrušky a zasunul chodidlo do třmenu.

„A ty se chystáš kam?!“ štěkl na něj Pogány.

Báthory nasedl, jako by hromotluka vůbec neslyšel.

„Nerozuměl jsi?“ zařval Pogány.

„Zkus mi v tom zabránit,“ zavrčel Báthory takovým tónem, že od něj ucouvl dokonce i Sándor.

Robustní šlechtic zaklel a sáhl po pistoli.

Uprostřed pohybu ztuhl. Než se jeho prsty dotkly pažby pistole, Kornel už měl vlastní zbraň napůl vytaženou z poutka na bandalíru.

„To stačí!“ vpadla mezi ně Ileana. Zmrazila Pogánye přísným pohledem a pak se otočila k Báthorymu. „Nevíme, jestli jsou to Karačiovci.“

„Nebudu tady vyčkávat, až zjistíte víc. Prohlédnu mrtvé sám.“

„Všechno se dozvíš, až se vrátíme.“

Báthory zvedl hlavu a zpod stříšky klobouku jí pohlédl do očí. „Jdu tam. Nestůj mi v cestě.“

„Čubčí synu!“ zařval Pogány, až si poprskal vousy slinami. „Ty nám budeš vyhrožovat?! Vlastnoručně tě sedřu z kůže, přísahám při Všemohoucím!“

Ileana ho ignorovala. Upřeně hleděla Báthorymu do očí.

„Může jít s námi,“ prohodila po chvíli přes rameno.

„Baronko, to nemyslíte vážně!“ vykřikl Pogány.

„Mladík ale zůstane tady,“ dodala a otočila koně.

Sándor zmateně pohlédl na Báthoryho, ten však jeho pohled vůbec neopětoval. Pobídl Vzteklouna za baronkou a alaybegem.

Pogány ještě chvíli bezmocně soptil, ale potom zuřivě okřikl vybrané jezdce, aby nezdržovali a ráčili sebou pohnout.

~ ~ ~

Kousek za vesnicí, za stromy v zatáčce, vykrojila řeka do břehu hlubokou zátočinu. V propletencích kořenů pod podemletými břehy a mezi větvemi padlé olše se zachytilo několik mrtvol – břicha nadmutá, oči vyžrané, obličeje rozteklé do zelenavého slizu.

„Kriste, to je ale smrad…“ Pogány si zakryl nos dlaní a odvrátil obličej, ale už bylo pozdě. Rozkašlal se, projela jím dávivá křeč, rychle se naklonil v sedle a vyzvracel řídkou žlutavou vodu. Celý den nic nejedl, jen si přejícně přihýbal z čutory.

„Nechcete se vrátit do tábora, rytíři?“ zkřivila Ileana rty. „Tohle je jen začátek. Dál je to ještě horší. Pro nos i oči.“

„Zvládnu to,“ zachraptěl Pogány, vyplivl lepkavou slinu, mezi prsty si vysmrkal nos a narovnal se v sedle. Očividně trochu vystřízlivěl – jako by mu někdo uštědřil pár facek. „Pojeďme.“ Cesta se postupně vzdalovala od řeky. Vlevo se zvedal smrčinou pokrytý sráz, vpravo se mezi jezdce a vodu vklínil les. I tentokrát je nejdříve varoval čich. Jak pach sílil, zpomalovali. Nakonec zastavili.

Před nimi se rozkládalo bojiště. Pod stromy po obou stranách cesty ležely mrtvoly a koňské mršiny. Společnost jim dělala mračna bzučícího hmyzu a podle stavu některých těl se tu dosyta nakrmili i ptáci a lišky. Na první pohled to vypadalo jako masakr bezbranných, protože mrtví neměli žádné pancíře ani zbraně. Vítězové je obrali o všechno, co mělo alespoň nějakou cenu. A na co zapomněli, to našli

pozdější kolemjdoucí. Některým nebožtíkům zbyly jen spodky a onuce, jiným ani to. Zmizela také sedla a koňské postroje.

„A prý že ta *zahnojená chátra* nedokáže nastražit past," neodpustil si Báthory poznámku a pobídl Vzteklouna.

Ileana ho následovala. „Kdo tvrdí, že útočili hajduci?"

„Já. Vypadá to jako typické hajducké přepadení," ukazoval Báthory. Stromy u cesty byly zjizvené kulkami, zpod potrhané kůry prosvítalo lýko. „Číhali na obou stranách. Nejdříve spustili palbu ti na svahu. Martalovci ustoupili k řece… jenže mezi stromy se skrývala druhá polovina oddílu."

Báthory odbočil do lesíku. Ileana a ostatní se drželi těsně za ním. Pogány chraplavě klel a očividně bojoval s nutkáním zvracet. Turhan a barončini družiníci se netvářili o nic hrdinštěji – tváře měli bledé, čelisti sevřené.

Mrchoviště se táhlo až k vodě. Hodující zvířata učinila své, ale i tak se dalo rozeznat, že na rozdíl od rozstřílených mrtvých u cesty pokrývají tato těla hlavně sečné a bodné rány.

Báthory zastavil a sesedl. Špičkou boty obrátil mrtvolu a pohlédl jí do obličeje. Potom spěchal k další.

„To je chceš prohlédnout všechny?" zeptala se Ileana.

„Všechny. Dokud je trochu světla."

„Je jich přinejmenším padesát."

„Já vím." Obrátil na záda dalšího nebožtíka. Z otevřených úst vypadali červi.

„Paní baronko! Něco jsem našel!"

Ohlédli se. Mezi stromy se proplétal jeden z jezdců. V ruce držel hlavici zlomeného bunčuku.

„Medvědí drápy," hlesla Ileana a sklonila pohled k Báthorymu.

Zbledl víc než Pogány. Vzápětí se otočil a spěšně vykročil.

„Hej!" vykřikl Pogány a sáhl po pistoli.

„Nechte ho," položila mu baronka dlaň na zápěstí.

Báthory kličkoval lesíkem, od mrtvoly k mrtvole.

„Co ho to posedlo?" nechápal Turhan.

„To jsou Karačiovci," řekla Ileana. „Byl s nimi jeho syn."

„Jeho syn se dal k martalovcům?"

„Ne. Unesli ho a vzali s sebou jako otroka."

„Ach tak. Útočníci asi nerozlišovali, kdo je s Karačiovci dobrovolně, a kdo z donucení. Zabíjeli rychle, jednoho za druhým.“

„Taky si myslím.“

Pod stromy se už stmívalo. Oddíl se vrátil na cestu. Ileana za sebou vedla Vzteklouna. Když ho brala za uzdu, pokusil se ji kousnout, ale stačil jediný varovný pohled, aby si to rozmyslel.

Báthory přeběhl přes cestu do lesa na úpatí srázu. Mlčky se dívali, jak s narůstajícím zoufalstvím prohlíží jednoho mrtvého za druhým. Zvěří ohlodaného muže na okraji bojiště popadl za vlasy a zvrátil mu hlavu tak prudce, až praskl vaz. Pohled do hnijícího obličeje mu však zjevně nic neřekl. Vyšel zpátky na cestu a zamířil k Vzteklounovi. Dech měl zrychlený. Vypadal znepokojeně a rázně.

„Nenašel jsi ho,“ konstatovala Ileana.

„Ne.“ Svižně se vyhoupl do sedla. „Ani Hasana. Musím prohledat širší okolí.“

Sklonil se a popadl uzdu, jenže její druhý konec pevně vězel v baroncině dlani. Báthory vzhlédl. Jejich pohledy se setkaly.

„Nedělej to,“ sykla Ileana.

„Chlapce mohli při přepadu zranit,“ řekl přiškrceně. „Nebo padl do hajduckého zajetí. Musím okamžitě vyrazit a prohledat okolí. Najít stopy nebo někoho, kdo útočníky viděl.“

„Rozumím ti,“ přikývla, jenže uzdu nepustila. „Musíš ale pochopit, že tě nemůžu pustit. Dříve nebo později bys narazil na hajduky a varoval je před námi.“

„Vaše třenice mě nezajímají. Nebudu se vám do nich plést. Jde mi jen o syna. Důrazně tě žádám – ne, já tě prosím – nech mě jít.“

„Ne.“

Šero v lese i na cestě zhoustlo.

Báthory pustil uzdu a narovnal se v sedle. Zhruba v polovině pohybu vyškubl z bandalíru pistoli, hrana levé dlaně bleskově natáhla kohoutek, ústí hlavně se otočilo proti zaskočené Ileaně.

„Nikdo se ani nepohne!“

Koně zafrkali a zadupali, muži zabručeli a sáhli po zbraních.

„Zabiju ji!“ vykřikl Báthory a přitiskl hlaveň mezi baroncinu překvapeně vytřeštěné oči. Levačkou tasil druhou pistoli, a přestože

jedním palcem to šlo hůř, natáhl kohoutek. „Ji a prvního z vás, kdo se o něco pokusí! Bez nejmenšího zaváhání!“

„A pak co?“ zasyčel Turhan, který stál za Ileanou a viděl tak Báthorymu do obličeje.

„Pak tasím meč a pokusím se prosekat.“

„Nemáš nejmenší šanci.“

„Chceš se přesvědčit, jestli se probiju až k tobě, alaybegu? Nebude to první turecká hlava, kterou si přidám do sbírky. A ty nebudeš první osmanský důstojník, který si myslel, že je lepší než já.“

Turhan se zachmuřil. „Co jsi vlastně zač?“

Báthory na okamžik zaváhal. Pak pozvedl koutek úst. „Kapitán Kornelius Báthory, k vašim službám.“

Všichni přítomní protáhli obličeje. Pouze v šedých očích se podivně zablesklo, jako by Ileanu to poznání nějakým způsobem potěšilo.

„Kliďte se mi z cesty. Baronka pojede se mnou. Až dokud se nebudu cítit alespoň trochu v bezpečí. Neopovažte se nás pronásledovat. Když uvidím, že nás někdo sleduje, ublížím jí.“

„Mizero,“ procedil Pogány skrz zuby. „Oháníš se jménem slavného turkobijce, ale jsi obyčejný zbabělec. Ohrožuješ život urozené ženy.“

„A navíc nám vydáváš napospas svého druha,“ připomněla Ileana.

„Nedá se nic dělat, syn je mi přednější. Sándorovi jsem už dvakrát zachránil krk. Je načase, aby si poradil sám.“

„Jakmile se vrátíme do tábora,“ vrčel Pogány, zatímco nenápadně přesouval ruku k pistoli, „osobně tomu hajduckému parchantovi…“

Báthory na něj namířil druhou pistoli. Pogány ztichl a znehybněl. Vzduch ztěžkl, zhoustl napětím.

Báthory přimhouřil oči.

„Neuděláš mu nic,“ ucedil a stiskl spoušť.

Kulka zasáhla Pogánye doprostřed obličeje, roztříštila nos, prohnala se mozkem, a když se vzadu vynořila z lebky, s pronikavým břinknutím strhla z hlavy přilbu.

Kůň splašeně poskočil, čímž urychlil pád robustního těla na cestu. Čerstvou krví pokropený kyrys hlasitě zařinčel. Ozvěna výstřelu letěla údolím.

„Ještě někdo?“ štěkl Báthory do vířícího kouře.

Ohromeně na něj zírali.

„Moudré rozhodnutí. Ustupte! Baronko, odjíždíme!“

„Tohle jsi neměl dělat.“ Zbledla jako stěna.

Dloubl ji hlavní do čela. „Hni sebou, jinak si lehneš k němu.“

Zlehka pobídla hřebce, Vzteklouna vedla na uzdě za sebou. Báthory šlechtičnu nespouštěl z mušky. Když se ohlédl, Turhan a ostatní stáli na cestě jako zakletí.

Brzy zašli za zatáčku.

„Stůj. Podej mi uzdu. I svoji pistoli. Hezky pomalu. Chyť pažbu mezi prsty jako chcíplou krysu. Dobře. Teď si odepni šavli a odhoď ji do křoví. I lovecký tesák.“

„V táboře určitě zaslechli výstřel,“ sykla Ileana. „Za chvíli se za tebou požene celá kompanie.“

„To doufám.“

„Cože?“

„Zmatek nahraje do karet Sándorovi. Snad to pochopí a využije situace.“

„Takže jsi to plánoval?“

„Kdepak. Čistá improvizace. Spojil jsem užitečné s příjemným.“

„Zavraždil jsi ho. Odporně, zbytečně.“

„Zabíjení je vždycky odporné a zbytečné. Dost řečí. Jedeme. Rychle.“

Pobídli koně. Ileana klusala vpředu, Báthory za ní, pistoli pořád v ruce.

Na nebi zamrkala první hvězda.

~ ~ ~

Přibližně po hodině dorazili na rozcestí. Jedna cesta směřovala k brodu, přecházela na druhý břeh a pokračovala podél řeky. Druhá, zjevně méně používaná větev, odbočovala k severovýchodu a strmě stoupala do kopců.

„Tady se rozloučíme,“ řekl Báthory. „Sesedni.“

Sklouzla ze sedla. „Všechno jsi zkazil. Líbil ses mi, na mou duši. Doufala jsem, že nalezneme společnou řeč i cestu. V mnohém jsme si podobní. Oběma nám v žilách koluje něco divokého. Oba jsme přišli o dítě…“

„Já ne. Můj syn má pořád naději.“

„Myslíš? Po tom všem? Musel by to být zázrak, aby přežil. A ještě větší štěstí bys potřeboval k jeho nalezení. Hlavně za těchto okolností. Nemysli si, že ti po dnešku dovolím jezdit sem a tam po kraji a vyptávat se na chlapce. Udělám z tebe štvanou zvěř.“

„Plané hrozby. Musíš vést vojsko dál k Pohanské citadele. Nemůžeš ztrácet čas a sílu tím, že mě budeš honit po lesích.“

„Nebudu tě pronásledovat osobně. Ani po tvé stopě nepošlu muže.“

Pohlédl na ni. Ve tmě se matně blýskaly její šelmí oči i zuby, vyceněné ve zlověstném úsměvu.

„Snažíš se mě dohnat k tomu, abych tě zabil?“ namířil na ni pistoli.

„To neuděláš.“

„Protože tě poslouchají zvířata? Myslíš, že můžeš rozkazovat i mně? Na mne tvoje čáry máry neplatí.“

„Vím, že ne. Ale stejně mě nezabiješ. Zase tak chladnokrevný nejsi.“

„Neviděla jsi tu díru v Pogányově palici?“

Jen se na něj upřeně dívala.

Otočil hlaveň pistoli k obloze, povolil kohoutek, zasunul zbraň do poutka a vzal Ileanina koně za uzdu.

„Sbohem, vdovo. Už se nikdy nesetkáme.“

„Tím bych si nebyla tak jistá, kapitáne.“

Otočil se k ní zády, pobídl Vzteklouna a vyrazil po cestě do kopců. Barončina hřebce vedl za sebou.

Ještě měl rozcestí na dohled, když údolí Rychlého Körösu naplnilo pronikavé vytí. Koně polekaně zaržáli. Báthory se zastavil a ohlédl se. Na bledším pozadí se uprostřed rozcestí prapodivně hrbila tmavá postava. Obličej zvedala k obloze. Když tmou zaznělo další zavytí, nebylo pochyb o tom, z čího hrdla vychází.

Z lesů za řekou přiletěla odpověď.

Báthory nejdříve tlumeně zaklel, pak se pokřižoval a rázně pobídl Vzteklouna.

~ ~ ~

Když na rozcestí dorazili Turhanem vedení jezdci, Ileana seděla na velkém balvanu nedaleko brodu a netrpělivě houpala nohama.

„Baronko? Jste v pořádku?“

„Dal jste si na čas, alaybegu, jen co je pravda.“

„Sebral vám koně?“

„Chudák koník. Nejspíš poslouží jako návnada.“

„Prosím?“

„Jenže to kapitánovi stejně nepomůže. Možná je to zpomalí, ale nezastaví.“

„Nerozumím…“

„To nic,“ seskočila z balvanu. „Který kavalír mě vezme k sobě do sedla? Vracíme se do tábora.“

„Nebudeme pronásledovat toho bídáka?“

„Proč? Jen bychom mrhali časem a silami.“

„Nenecháme ho přece beztrestně…“

„O všechno jsem se postarala.“ Ileana sevřela nabídnutou ruku jednoho z pobočníků a vytáhla se k němu na koňský hřbet. „Po jeho stopě se ženou neúprosní lovci. A až ho dostanou… ani my bychom nevymysleli Báthorymu nepříjemnější smrt. Na to se spolehněte.“

„Obávám se, že vám vůbec…“

„To nic, alaybegu,“ zopakovala. „Vrátíme se. Jsem unavená.“

Ozbrojenci obrátili koně a vyrazili zpátky na západ. Jen Yusuf Turhan ještě chvíli stál na rozcestí a nechápavě se mračil. Pak ale z kopců na severu zaslechl vytí.

Rázem vše pochopil. Vzpomněl si na povídačky, jež si o Ileaně Rónayové šeptali prostí vojáci.

„Alláhu,“ hlesl a vyrazil za zbytkem skupiny.

~ ~ ~

Neustále jich přibývalo. Vyráželi z hluboké lesní temnoty, sbíhali po travnatých stráních. Po jednom i v celých smečkách – pádící černé skvrny se postupně slévaly do jediné hrozivé masy. Vytím

přivolávali další a další. Jako by se baročnina vůle přenášela z bestie na bestii, jako by se ke štvanici sbíhali všichni vlci z transylvánské vysočiny.

Od údolí Körösu urazili nejméně tři míle. Vzteklounovi už odletovaly od nozder chuchvalce pěny. Mlel z posledního. Kornel mu dovolil trochu zpomalit, odmotal od sedlové hrušky uzdu druhého koně a vytáhl zpoza opasku Ileaninu pistoli.

„Promiň, kamaráde," řekl a střelil baročnino zvíře do hlavy.

Kůň se zhroutil do trávy u cesty, vysoko kopaje kopyty.

Báthory odhodil pistoli, sklonil se nad Vzteklounovu šíji a zabořil podpatky do zpocených slabin. Cikánský oř cvalem stoupal do táhlého svahu. Nad hřebenem vycházel podivně velký měsíc.

Na návrší se Báthory ohlédl. Vypadalo to, jako by se přes horské sedlo natahoval obrovitý stín. Když jeho přední výběžek dorazil k ležícímu hřebci, prudce zpomalil a obtočil se kolem mršiny; i na tuhle vzdálenost bylo slyšet zlostné rafání a vrčení. Temné mračno však bylo příliš velké, jeho zaostávající boční a zadní části se jako jezdci na křídlech útočícího vojska přelily po stranách dopředu, kde se znovu spojily a převzaly vedení štvanice.

Báthory zaklel a vyrazil vstříc měsíci. Vztekloun se tryskem prohnal po kamenitém temeni a začal sestupovat do rozlehlého údolí na druhé straně. Hluboko dole se cesta zařezávala do lesa, který se táhl dále na severovýchod a pokrýval kopce, kam až oko dohlédlo.

„Vydrž, bráško! Nesmíš mě zklamat!"

Byli už v dolní polovině táhlého klesání, když z lesa před nimi znenadání vyrazila mohutná čtyřnohá silueta. Vztekloun zaržál, škubl sebou a dočista ztratil rytmus – div že nezakopl o vlastní nohy. Setrvačnost téměř vymrštila Báthoryho ze sedla.

Útočník se varovně bušících kopyt nezalekl, odhodlaně se řítil po cestě přímo na jezdce.

Báthory nabral rovnováhu a tasil poslední nabitou pistoli.

Bestie zaštěkala.

Báthory zaváhal s palcem na kohoutku zbraně. To nebyl vlčí hlas. Trhl uzdou.

Černý přízrak kousek před splašeně tančícím Vzteklounem seběhl z cesty a na louce předvedl několik prapodivných skoků.

Vypadalo to, jako by se radoval.

„Čerte?!“ zvolal Báthory překvapeně.

Obrovský pes znovu poskočil, radostně zakňučel a zavrtěl ocasem.

„Pryč odtud, kamaráde!“ okřikl ho Báthory a vrhl pohled přes rameno. „Jinak tě tví bratránci roztrhají na cucky!“

Čert se podíval vzhůru po úbočí. Zavrčel, vycenil zuby a útočně se nahrbil.

Vyjící tmavá skvrna se přelila přes hřeben a valila se dolů ze svahu.

Čert se prudce odrazil zadními, vymrštil se pružně a úderně jako ocelové péro a tryskem vyrazil do kopce.

„Čerte!“ zavolal Báthory, jenže pes ho neposlouchal. Jeho zuřivý štěkot přehlušil udýchané hlasy smečky. Masa začala zpomalovat. Čert naopak zrychlil. Uháněl, jako by mu někdo zapálil ocas. Sálala z něj taková síla a odhodlání, až se houfy vlků začaly trhat a rozbíhat do stran.

V čele štvanice pádil mohutný vlk. Čert na něj bez zaváhání skočil a srazil ho k zemi jako slabé srnčí mládě. Ostatní bestie je okamžitě obklopily. Mnozí vlci se však prodrali houstnoucím chumlem kolem soupeřící dvojice a pokračovali v honbě.

Vztekloun zaržál. Báthory se konečně vzpamatoval a obrátil ho k lesu.

V tu chvíli se temnota pod stromy zahemžila pohybem a zamžourala na Báthoryho rojem planoucích očí. Vztekloun zařičel a vzepjal se na zadní. Zaskočený Báthory sjel ze sedla na koňský zadek. Chodidla mu vyklouzla z třmenů. Tvrdě přistál v pásu trávy uprostřed cesty. Kůň prudce uskočil, vyškubl uzdu z Kornelových prstů a s větrem o závod vyrazil po louce do rychle se zužující trhliny mezi vlky z lesa a těmi, kteří se řítili ze svahu.

Les chrlil jeden čtyřnohý stín za druhým. V běhu se vlci roztáhli do šířky. Byli to zkušení lovci. Odřízli Báthorymu únikovou cestu a teď stahovali smrtící smyčku.

Báthory zvedl ze země pistoli, vyskočil a tasil meč. Štíhlá čepel zasyčela. Vlci se rychle přibližovali. Oči jim planuly odrazem

měsíčního svitu. Tlamy cenily lačné tesáky. Báthory se zhluboka nadechl.

„Stůjte!“ zařval z plných plic. „Neopovažte se!“

Vypadalo to, jako by na místě, kde právě stál, vybuchl sud se střelným prachem a tlaková vlna zasáhla první šik vlků. Zarazili se tak náhle, že je zezadu se valící druhové strhli na zem a společně se skutáleli do trávy.

Někteří však proběhli. Báthory chladnokrevně vyhodnotil, který z nich se k němu dostane nejdříve, pozvedl pistoli a střelil skákající šelmu rovnou do tlamy. Dalšímu rapírem téměř oddělil hlavu od těla. Třetího nabodl na čepel jako na rožeň. Když se ho snažil setřást z meče, další vlk mu chňapl po levém předloktí. Praštil ho do zubů hlavní pistole – tak silně, že se šelma se skučením zřítila na zem. Zoufale sebou metala v trávě a šátrala si tlapami po čenichu.

„Tak dost! Přestaňte!!!“

Jeden vlk se mu pokusil zezadu zakousnout do nohy. Kornel se včas otočil, vrazil mu hrot rapíru do krku a připíchl ho k zemi.

A tehdy, naprosto nečekaně, útok ustal. Báthory vytáhl meč ze zdechliny a švihl kolem sebe pohledem i čepelí. Vlci kolem něj pořád kroužili, vrčeli a cenili tesáky, ale už se nepřibližovali.

„Táhněte odsud!“ zakřičel. „Rozumíte? Stvůry zablešené! Upalujte zpátky do lesů a zalezte do svých děr! Hned! Zmizte mi z očí!“

Ke Kornelovu překvapení vlci sklopili uši, stáhli hlavy mezi ramena a ocasy mezi nohy. Když nahoře na svahu zaznělo divoké štěkání, se zmateným kňučením se rozprchli.

Báthory se ohlédl. Po cestě se k němu blížil Čert. V měsíčním svitu se mu srst mokře leskla. Výš na stráni se v trávě černaly přinejmenším tři zdechliny. Jeden vlk kulhal za svými druhy; ukousnutá přední tlapa mu visela na poslední šlaše. Další se jen plazil a za sebou táhl zchromlé zadní nohy. Čertovy čelisti mu podle všeho rozdrtily páteř.

„Jiří Drakobijce a všichni andělé a svatí…“ vyplivl ze sebe Báthory. Rapír zabodl do země a teď se rozechvělýma rukama pokoušel nabít obě pistole. Každou chvíli se nevěřícně rozhlížel,

jenže vlci se už změnili v nejasné stíny, mizející v lese a za obloukem úbočí. Za chvíli už po nich nebylo ani vidu, ani slechu.

Čert mu seděl u nohy, kmital jazykem a ocasem zametal cestu.

„Díky, kamaráde," poškrábal ho Báthory za ušima. „Kde ses tu vzal?"

Pes jemně chytil do zubů jeho zápěstí, zvedl se na všechny čtyři a zacouval.

„Kam mě to táhneš?"

Čert zakňučel.

„Dobře," přikývl Kornel, zastrčil nabité pistole do bandalíru a zvedl rapír. „Veď mě."

Čert se otočil a zamířil po cestě k lesu. Než se ponořili do tmy pod stromy, Báthory strčil do úst dva prsty a pronikavě zahvízdal. Když se po několika krocích nedočkal odezvy, zkusil to znovu.

„Doufám, že ho ty potvory nedostaly."

Někde vpředu zapraskalo houští a na cestě zaduněla kopyta.

„Rušano! Ty zrádče! Žiješ?"

Vztekloun zafrkal. Báthory přidal do kroku. Kůň však zahlédl Čerta, polekaně uskočil, pohodil hřívou a bezmála se znovu dal na útěk.

„Jen klid," vkročil Báthory mezi něj a psa, který se moudře zastavil a stáhl na kraj cesty. „Tohohle přece znáš. Nepatří k nim. Neublíží ti. Právě naopak – oběma nám zachránil kůži."

Vztekloun byl nejistý a ještě chvíli před pánem ustupoval, ale Kornel hbitě sebral ze země uzdu a přinutil ho zastavit.

„Nejsi raněný?" promlouval ke zvířeti a chlácholivě ho plácal po rozechvělém hřbetě. „Nedohnali tě? Nepokousali? Ne, že? Jsi rychlý jako vítr."

Kůň byl očividně v pořádku. Báthory kroutil hlavou nad takovým štěstím. Až na pár drobných škrábanců vyvázli z celé šlamastyky nezraněni. Ani Čert nevypadal, že by ho něco bolelo. Rozběhl se před ně po cestě a v zatáčce na Báthoryho čekal.

Kornel nasedl na koně a pobídl ho za psem.

„Kam mě to vedeš?"

Čert na něj valil oči, jako by se ze všech sil snažil odpovědět, jenže psí podoba mu to ne a ne dovolit.

Jeli tmou, protkávanou stříbrnými stuhami měsíčního světla. Les byl až nepřirozeně tichý. Tu noc se už vytí nad karpatskými výběžky neozvalo.

~ ~ ~

„Jsi si jistý?“ zapochyboval Báthory, když Čert odbočil z cesty na úzkou, zřejmě jen zvěří vyšlapanou stezku, jež se už po několika loktech ztrácela v hustém porostu. „Víš, kam to vede?“

Pes dvakrát štěkl, otočil se a svižným krokem zmizel v temnotě.

Vztekloun se nejdříve vzpíral, ale pak se podvolil tahu uzdy a sešel z cesty.

Za šustění větví nad stezkou a praskání suchých klacků pod kopyty se proplétali nočním lesem. Čert volal Kornela naléhavým štěkotem. Občas na něj někde počkal, případně se kousek vrátil, ale potom zase nedočkavě vyrazil vpřed. Dusot tlap se každou chvíli ztrácel v houštinách.

Ušli možná půl míle. Na Báthoryho už se pomalu začínal přenášet Vzteklounův neklid, když vtom Čert vpředu radostně zaštěkal. Mezi stromy problesklo matné světlo. Brzy se ukázalo, že proudí z dokořán otevřených dveří obrovského loveckého srubu. Ten stál na mýtině obklopené statnými jehličnany. Ke kratší boční stěně byl přistavěn přístřešek, pod nímž u kupy sena podupávala pětice koní. V ohništi na zápraží blikaly uhlíky.

„Psisko jedno, kde jsi lítalo?“ zabručel muž, jehož urostlá postava se rýsovala v ohnivém obdélníku dveří. Báthory, shrbený v sedle na kraji lesa, chlapa nepoznával – ani po hlase, ani jinak.

Čert znovu zaštěkal.

„Ale, sklapni!“ osopil se na něj neznámý, hlasitě zívl, přešel po vrzající verandě k rohu dřevěnice, rozepnul si kalhoty a začal močit. „Šimone!“ prohodil přes rameno. „Dáváš pozor? Nespíš?“

„Mám oči na stopkách,“ ozvalo se ze stromu přímo za Báthorym.

Vztekloun zaržál a hodil zadkem, div že Kornela znovu neshodil.

„Poplach!“ vykřikl muž u srubu a s rozepnutými kalhotami v ruce klopýtal ke dveřím. Z domu zazněl rámus, dupání, řinčení oceli a kletby.

Báthory sáhl po pistoli.

„To bych nedělal, zkurvenče!“ štěkl muž, usazený na provizorním posedu v koruně stromu. „Mířím přímo na tebe! Vytáhni ten krám a odstřelím ti palici!“

Báthory ztuhl.

„Šimon?“ podivil se. „Šimon Borlobáš?“

Také muž na stromě zaváhal. „Co jsi zač, do psí… Počkat! Kornel?“

„To jsem já!“ strhl si Báthory z hlavy klobouk.

Muž na posedu na něj zamžoural. Chabé světlo ze srubu přetrhávaly tmavé postavy, jež pobíhaly uvnitř a hulákaly jedna přes druhou. Rachotily okenice a z malých okýnek vylézaly hlavně ručnic a pistolí.

„Prach a broky!“ zařehtal se Borlobáš a zvedl hlaveň bambitky k obloze. „Zadržte, chlapi! Haló, slyšíte?! Konec poplachu! Skloňte zbraně! Tohle není nepřítel!“

Hluk ve srubu utichl. Muži obezřetně vyhlíželi zpoza zárubní a rámů oken.

„Kde se tady bereš, člověče?!“ chechtal se Šimon, zatímco slézal po provazu na zem.

„Přivedl mě Čert.“

„Hehe.“ Potřásli si rukama. „Ale co v Jágru? Dostal ses tam vůbec? Vyšlo to s tím převlekem?“

„Vyšlo. Ve městě jsem ale nepochodil.“

„Nenašel jsi syna? Nebo snad…“

„Ne. Žije. Přinejmenším odjel živý z Jágru. Řekli mi, že ho Karačiovci odvlekli s sebou.“

„Ech… člověče, Karačiovci už jsou bradou vzhůru. Hajduci je přepadli a pobili jako štěňata.“

„Vím, viděl jsem mrtvoly. Ale kluk tam nebyl. Pořád se modlím a doufám…“

„Šimone!“ zavolal statný chlap, který se znovu objevil ve dveřích. „Koho to tam máš?“

„Klid, bratři! To je pan Kornel Hájek! Vyprávěl jsem vám o něm. Ten, co mi pomohl pobít tureckou hlídku nahoře na sirocké cestě.“

Báthory se ušklíbl nad touhle verzí, vzal koně za uzdu a následoval Borlobáše ke srubu.

„Co jsou zač?“ zeptal se.

„Tady tihle? Hajduci. Správní chlapi. Přidal jsem se k nim před třemi dny za varadínskými humny. Ale už jsme se stačili skamarádit. Buď bez obav.“

Čert na zápraží předváděl radostný tanec.

„Co to do něj dneska vjelo?“ vrtěl Borlobáš hlavou. „Večer dřímal pod posedem, klidně si prděl ze spaní, ze snu kňučel na feny. Pak zaslechl z lesa vytí, zastříhal ušima, zavrčel a vyrazil jako namydlený blesk. To musí být tím měsícem.“

„Je úplněk.“

„I ty jsi to musel slyšet. V jednu chvíli se vytím otřásaly kopce. Jako by těch vlků byla stovka.“

„Kdyby jen stovka.“

„Viděl jsi je?“

„Z nepříjemné blízkosti. Ti vlci se hnali za mnou, Šimone.“

„Cože? Opravdu?“

„Nebýt Čerta, asi by mě dostali.“

„Vlci, říkáš?“ zachytil muž ve dveřích kus rozhovoru.

„Korneli, to je Samo Igalyč,“ představil ho Borlobáš. „Velitel skupiny. Pobočník hlavního hejtmana Szilárda.“

„Szilárda?“

„Věřil bys tomu? Hajdukům velí Sándorův strýc. Bůh ví, co s tím klukem je. Rozdělili jsme se hned za Jágrem.“

„Našel jsem ho kousek od Tisy. Přijel se mnou do Sedmihradska.“

„Ať se propadnu! Vážně? A kde je?“

„Těžko říct. Večer jsme se museli rozdělit. Dlouhý příběh.“

„Jak tak poslouchám,“ otočil se Igalyč k chlapům, kteří se tlačili ve dveřích a zvědavě mu nahlíželi přes rameno, „Čubka je zase jednou na lovu.“

„Čubka?“ pohlédl na něj Báthory.

„Čubka. Vlčice. Ta mrcha Rónayka. Víš o ní něco?“

„To tedy vím. Celý den jsem klusal po jejím boku.“

Hajduci znehybněli. Někteří vyvalili oči, jiní se nedůvěřivě zamračili.

„Vede vojsko k Pohanské citadele,“ pokračoval Báthory. „Musíme varovat všechny, kdo se tam ukrývají. Valí se na ně pohroma.“

Hajduci si vyměňovali zmatené pohledy.

„Asi padesát sipáhiů, stejný počet martalovců a baroncina družina,“ pokračoval Báthory. „I když ta má teď o jednoho chlapa míň. Zastřelil jsem jí pobočníka – proto na mě poštvala vlky.“

„Jejího pobočníka?“ zeptal se Igalyč. „Pogánye?“

„Přesně toho.“

„Tvrdíš, že jsi ho zabil?“

„Střelil jsem ho do obličeje. Z takové vzdálenosti, jako teď stojíš ty. Slítl z koně jako pytel brambor.“

„Slyšeli jste to, braši?“ prohodil Igalyč přes rameno. „Ten chlap prý oddělal Pogánye!“

Chlapi ve srubu zklamaně zahučeli.

„Za tohle tě budou všichni hajduci nenávidět,“ obrátil se Igalyč ke Kornelovi.

„Proč?“

„Každý z nich snil o tom, že tomu zkurvenému násoskovi vyrve střeva vlastníma rukama.“

Báthory se zašklebil. Jeden z hajduků navrhl, že si na to musejí okamžitě připít. Vypuklo shánění čutor. Kornel zatáhl za uzdu a zavedl Vzteklouna pod přístřešek.

„Ani ho neodsedlávej,“ došel Igalyč na kraj verandy. „Jestli mluvíš pravdu, musíme hned vyrazit k Pohanské citadele.“

„Proč? Stačí vyslat do hradu rychlého posla. Zbytečně bychom klopýtali nocí všichni.“

„Už tady beztak není bezpečno. Jestli za tebou Čubka poslala své bestie…“

„Vlků se bát nemusíš. Pro dnešek štvanice skončila.“

„Jak to můžeš vědět?“

„Vím. Další dlouhý příběh.“

„Nemáš jich nějak moc? Co takhle nám je povyprávět?“

„Jen co se postarám o koně a něčeho se napiju.“

Igalyč pokýval hlavou, otočil se a zašel do srubu. Báthory vytíral zpoceného Vzteklouna senem a poslouchal, jak velitel přikazuje jednomu z mužů, že se má přichystat na cestu.

„A ještě jim vzkaž," dodal Báthory, když posel došel pod stříšku a začal si sedlat koně, „že alaybeg Turhan, který velí sipáhiům, má v plánu naverbovat i Keraj bejovy Tatary a kozáky. Prý se taky pohybují krajem."

„Do prdele," zaklel na verandě stojící Igalyč. „To vypadá, že se na nás chystá pořádná přesila. Nepřivezl jsi dobré zprávy, pane Hájku."

„Špatné zprávy, které se doslechneš včas, jsou někdy dobrými zprávami."

„Hm. Na tom něco bude."

Posel utáhl podpěnku a vyhoupl se do sedla.

„A ještě něco," vzpomněl si Igalyč. „Řekni hejtmanovi, že tomu bastardovi může useknout hlavu a nabodnout ji na kůl. Z výkupného ani z výměny zajatců nebude nic."

Báthory se prudce otočil.

„Koho jsi myslel tím bastardem?"

„Jednoho zajatého martalovce…"

„Jeho jméno!"

„Cože?"

„Jak se jmenuje?"

„Hasan Karači. V Divokém údolí jsme nedávno pobili jeho…"

„Odabaši je naživu?!"

„Zatím ano. Szilárd doufal, že ho vyměníme za hajduky, kteří úpí v tureckém zajetí. Právě se vracíme od Varadínu, kde jsme byli s nabídkou na výměnu. Ali paša, kéž ho dobrý křesťanský Bůh ztrestá, se nám vysmál. Nějaký martalovec mu prý nestojí za to, aby omilostnil *zatracené hajduky*. Jen tak tak, že i nás pět nepadlo do tureckých spárů…"

Báthory zprudka přešel k Igalyčovi. Oči mu planuly tak, že hajduk skoro ucouvl. „Zúčastnil ses toho útoku na Karačiovce?"

„Jistě. Všichni jsme tam byli, celá kumpanie…"

„Viděl jsi s nimi chlapce? Otroka, asi dvanáctiletého, světlovlasého, zřejmě celého vyhladovělého a potlučeného…"

„Ne,“ zachmuřil se Igalyč. „Na nikoho takového si nevzpomínám. Ale za nic neručím. Seběhlo se to rychle. Pobíjeli jsme je hlava nehlava. Co to má být za děcko?“

„Jeho syn,“ řekl přicházející Borlobáš.

„Ach tak. Chápu. Mrzí mě to, pane Hájku, ale o klukovi nic nevím.“

Báthory sklopil zrak. Pak zprudka pohlédl na posla, stále čekajícího na zápraží.

„Ať Hasana nezabíjejí. Jen on ví, co se stalo s mým synem. Musím ho vyslechnout. Potom ho pro mne za mne nakrájejte do tlačenky, ale nejdříve s ním potřebuji mluvit. Je to otázka života a smrti. Řekni hejtmanovi, že mu za tuhle laskavost vyložím plány baronky Rónayové.“

Jezdec tázavě pohlédl na Igalyče. Ten přikývl. „Vzkaž Szilárdovi, co jsi právě slyšel.“

Posel bez dalšího otálení pobídl koně a vyrazil po stezce. Brzy ho pohltila lesní tma.

„Pojď dovnitř, pane Hájku,“ kývl Igalyč hlavou. „Najíš se a povyprávíš, co tě cestou potkalo. Šimone, vrať se na hlídku.“

„To mi neuděláš, Samo!“ vykřikl Borlobáš. „Chci slyšet, co kamarád zažil…“

„Vzpíráš se rozkazům? Ke kumpanii ses přidal dobrovolně.“

„Čert nás pohlídá,“ řekl Báthory. „Že ano, blecháči?“

„To bláznivé psisko…“ začal Igalyč.

„To bláznivé psisko je statečnější a možná i chytřejší než my všichni dohromady. Čerte? Budeš držet hlídku?“

Čert zavrtěl ocasem, obrátil čumák k lesu a výhružně zavrčel, jako by chtěl varovat i noční stíny, že dokud zde dává pozor on, na mýtinu u srubu není radno vkročit.

~ ~ ~

„…jenže v tu chvíli jsem myslel jen na svého chlapce.“ Báthory mezi řečí usrkával zbytky zaječího guláše. Zbytek v kotlíku byl vodnatý a kořeněný a plavaly v něm už jen šlachy, kosti a poslední rozvařené kroupy, ale dali mu k němu aspoň velký krajíc chleba. Okrájel z něj plíseň a teď si ho trhal a vytíral jím dno měděné nádoby. „Na ten lán

cesty, co jsem kvůli němu urazil. Na všechna protivenství… To se nedalo jen tak hodit za hlavu. Ne v okamžiku, kdy jsem měl na dosah důležitou stopu. Zkrátka a dobře, Sándora jsem tam nechal. Napospas rónayovcům a osudu.“

„Ale hryže tě kvůli tomu svědomí, jak tak koukám,“ poznamenal Igalyč, bafající z dýmky.

„Hryže, jak by nehryzalo. Když někoho dvakrát vytáhneš z bryndy, tak za něj převezmeš odpovědnost.“

„Z bryndy?“ odfrkl si Borlobáš. „Z pořádného smradlavého lejna. Jestli je pravda to o tom mlýnu…“

„Věř mi, Šimone,“ vzhlédl Báthory od misky, „byl bych raději, kdyby se mi to jen zdálo. Nestojím o podobné zážitky, jenom abych měl strašidelnou historku k posezení u piva.“

„Mladému Szilárdovi jsi nebyl nic dlužen,“ kýval hlavou Igalyč. „Nevyčítej si, že jsi ho nechal s rónayovci. Stál jsi před volbou. Na tvém místě bych si vybral stejně.“

„Třeba ten výstřel opravdu způsobil v táboře zmatek,“ dodal Šimon. „Snad toho mladík využil.“

„V to doufám.“

„Vraťme se k tomu, jak to Pogány schytal do ksichtu,“ zašklebil se Igalyč. „Říkáš, že jsi to do něj napálil pěkně zblízka?“

„Až mu plamen z hlavně spálil obočí a vousy. Kulka proletěla hlavou, jako když střelíš do shnilé tykve. Přiznávám, nezapíšu si to mezi čestné skutky, ale udělalo mi to dobře. Ten nadutec mě sekýroval od první chvíle.“

„Naopak, je dobře, že jsi ho neoddělal čestně. Poctivou smrt si nezasloužil. Víš, co všechno ten parchant napáchal? Kolik našich druhů umučil a narazil na kůly? V Pohanské citadele nenajdeš jedinou duši, které by Pogány a jeho poskoci nezamordovali příbuzného nebo druha ve zbrani. Všichni ti budou nadosmrti závidět, že sis s ním takhle vytřel zadek. Byl to dobrý skutek. Na tom, jestli to bylo rytířské, hovno záleží.“

„A co baronka?“ zamumlal Báthory s plnými ústy.

„Čubka? Co je s ní?“

„Jaký je její příběh? Odkud se vzala ta její schopnost rozkazovat vlkům?“

Igalyč zabafal z fajfky. „O tom koluje spousta drbů, báchorek a polopravd. Když se Ileana vdávala za Andráse Rónaye, byla to nejhezčí nevěsta v Sedmihradsku. Děvče krev a mlíko, srdce ze zlata. Všichni šlechtici mladému baronovi záviděli, od zemanů až po samotného knížete. Odmítla tucet nabídek ke sňatku – a že to byly onačejší nabídky. Ona ale chtěla jen Andráse. Velká láska. Taková, o jakých zpívají trubadúři.“

„Jenže nežili šťastně až navěky.“

„To tedy ne.“

„Kde se to zlomilo? Slyšel jsem o marné snaze porodit následníka…“

„Přesně tam začal příběh o Vlčici ze Zelené Hory. Ileana a András hodně toužili po dítěti. Jenže Bůh jim ho nedopřál. A tak se baronka začala cpát všelijakými medikamenty. Platila nekřesťanské sumy mastičkářům, alchymistům, vesnickým vědmám a všelijakým šarlatánům. Nic ale nepomáhalo. Ileana chřadla a taky v hlavě se jí to všelijak pomotalo. Potom jí někdo – podle některých Rohatý osobně – poradil tu věc s vlčím mlékem.“

Hajduci se začali křižovat.

„Prý je to zaručený recept,“ pokračoval Igalyč. „Když žena pije vlčí mléko, nejen že otěhotní, ale zaručeně porodí mužského potomka. Ileana přikázala zámeckým lovcům, aby slídili po lesích a chytali živé vlčice. Brzy bylo nádvoří zámku plné klecí a po nocích se nad panstvím ozývalo vytí. Od té doby to tam lidé nazývají Vlčí doupě.“

„Ale pomohlo to, ne? Otěhotněla.“

„To až později. Dávno potom, co se změnila. Z vlčího mléka do ní přešlo něco divokého. Zlaté srdce se změnilo v kámen. Prý začala trestat služebnictvo, většinou kvůli drobnostem, avšak o to přísněji. Dokonce kolovaly zvěsti o mučení a záhadných úmrtích, o tělech, jež sluhové za nocí tajně vynášeli ven a zakopávali v lese…“

„Druhá hraběnka Báthoryová,“ odfrkl si jeden z hajduků.

Kornel nehnul brvou.

„Taky začala pěstovat kratochvíle, které nejsou pro urozenou dámu zrovna vhodné,“ pátral Igalyč v paměti. „Například propadla lovecké vášni. Hádám, že to už se v ní ozývala vlčí nátura. Dychtila

po lesních štvanicích. Lidé o ní začali rozhlašovat, že je upír a vlkodlak.“

Následovala druhá vlna horlivého křižování. Báthory se nepřidal.

„Nakonec přece jen otěhotněla,“ vyprávěl Igalyč dál. „Jenže Andráse už ta zpráva nezastihla. Padl v bitvě s Rákoczyho muži. Ti potom zaútočili na Zelenou Horu. Ileanu znásilnili a zmlátili tak, že skoro vypustila duši.“

„Potratila.“

„Jo.“ Igalyč se odmlčel. „Víte, co si myslím?“ ozval se po chvíli. „Možná je dobře, že o to děcko přišla. Bůh ví, co by vlastně porodila.“

Hajduci zachmuřeně přikyvovali.

„Ale jak říkám,“ rozhodil velitel rukama, „polovina z toho jsou jenom pověry a povídačky. S jistotou víme jen to, že se z vdovy stala pomstychtivá mrcha, která se nezastaví před ničím.“

„To můžu potvrdit,“ přitakal Báthory. „Mluvil jsem s ní jako teď s vámi, z očí do očí, a v té ženě dřímá něco děsivého. Není radno ji podceňovat. Když si jednou umínila, že vyhubí všechny hajduky a rákoczyovce v Sedmihradsku, půjde za svým cílem jako pes za kostí.“

„Anebo dokud jí někdo nezkříží cestu a nepošle ji za Andrásem. Což se může stát právě při útoku na Pohanskou citadelu. Pokud tě správně chápu, pojedeš s námi…“

„Rozhodně. Musím mluvit se zajatcem.“

„Vyrazíme za úsvitu, ještě před východem slunce. Což mi připomíná, že je načase natáhnout si hnáty. Určitě už minula půlnoc.“

„Dávno.“ Báthory od sebe odstrčil kotlík. „Díky za večeři. Přišla mi k duhu.“

„Nu, pečenou zvěřinu jako v zámku jsme nepodávali…“ ušklíbl se Igalyč.

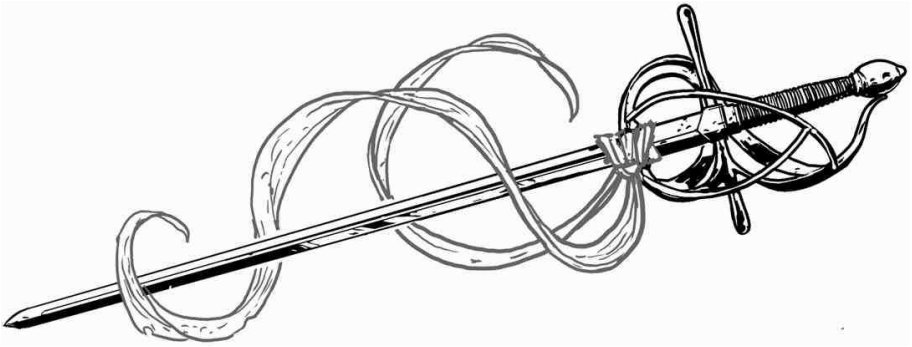
„Lepší zaječí guláš v družné společnosti než jelení hody s lidmi, kteří tě považují za špeha.“

„Hehe. Dobře řečeno.“ Igalyč k němu natáhl ruku s čutorou. „Líbíš se mi, pane Hájku. Popravdě řečeno, chvíli jsem přemýšlel, jestli nejsi rónayovský špicl, ale v lidech se trochu vyznám a vidím, že jsi rovný chlap.“

Báthory vzal čutoru, přivoněl – až mu vyhrkly slzy – otřel hrdlo dlaní a párkrát si lokl. Chvíli lapal po dechu, ale nerozkašlal se, což hajdukové ocenili uznalým mručením.

Ve srubu bylo těsno a dusno. Báthory se odporoučel ven. Byla teplá letní noc, takže mu nevadilo, když se uložil v seně pod přístřeškem, vedle koní a Čerta, který okamžitě přiběhl a svalil se k němu. Báthory ho zamyšleně škrábal za ušima, dokud oba neusnuli.

Do rána se už nic nestalo.

HLAVA PATNÁCTÁ,

v níž se naděje lámou jako stébla a pomsta ani trochu nechutná tak sladce, jak si Báthory v prvopočátku představoval.

Slunce už od rána pražilo jako o život a z jezdců i koní se lil pot. Nic na tom nezměnila ani skutečnost, že cesty a stezky, po nichž jeli, se většinou vinuly lesy – dokonce i ve stínu pod stromy vládlo nesnesitelné parno. Družina za svítání vyrazila svižným klusem, avšak v poledne už byla zmožená jako po celodenním putování a táhla se sotva krokem.

„Škoda, že si tu houni nemůžeš svléknout, co?“ posmíval se Borlobáš Čertovi. Pes jazykem téměř lízal prach z cesty.

„Musíme zastavit,“ zasténal Igalyč. „Aspoň na hodinku. Přečkat nejhorší horko.“

„Nemáme času nazbyt,“ namítl Báthory. Sundal z hlavy klobouk a vytřel si dlaní pot z obočí. Krempu pokrývaly vlhké skvrny lemované klikatou bledou linií zaschlé soli.

„Vím, co tě žene, pane Hájku,“ otočil se k němu velitel. „Jenže koně potřebují odpočinek a my taky.“ Zadíval se před sebe. „Jestli si dobře vzpomínám, na druhé straně támhletoho kopce jsme nocovali. Že jo, chlapi? Cestou k Varadínu. V té zříceně.“

Hajduci si clonili oči dlaněmi a nepříliš jistě přikyvovali.

„Je tam starý statek,“ vysvětlil Igalyč Báthorymu. „Dávno zpustlý, zarostlý plevelem a pláňkami. Ale je to dobré místo pro tábor. Stín, studánka…“

„Kdo by odolal?“ připustil Kornel s povzdechem.

S vidinou brzkého odpočinku přiměli koně naposledy zrychlit.

~ ~ ~

To, co Igalyč nazval *statkem*, byl ve skutečnosti rozlehlý, nejspíše zemanský dvorec, usazený mezi lesem a zdivočelým ovocným sadem na plošině pod skalnatým vrcholkem hory. Zkáza ho opravdu postihla už dávno. Z palisády zbyl sotva viditelný hrbol v trávě, pozůstatky roubených budov připomínaly rovy, zanedbané a ztrácející se pod kapradím a bodláčím. Jakž takž se zachovaly kamenné zdi hlavní budovy, ale i ty se už drobily a hromadami zvětralého zdiva se plazilo trní, kopřivy a jiný plevel.

Voda ve studánce pod pramenem byla spásně svěží. Hajduci napojili sebe i koně a uložili se kolem vyhaslého ohniště v ruinách domu. Chroupali planá jablka, kouřili čibuky a pozvolna upadali do dřímoty.

Báthory v Čertově společnosti bloumal zříceninami. Mračil se. Narůstal v něm neklid, jehož původ si nedokázal vysvětlit. Chvílemi se ho zmocňoval pocit, jako by tohle místo znal; dokonce ještě v dobách, kdy tu žili původní majitelé – což byl samozřejmě nesmysl, protože usedlost musela být zpustlá nejméně sto let.

Nakonec usoudil, že mu rozvaliny prostě připomínají dvorec na Širokém vrchu. Tajemná úzkost pramenila z představy, že stejný osud čeká i jeho rodný dům. Trosky a vzpomínky nakonec pohltí okolní krajina.

Prodchnut nejasným smutkem se vrátil do tábora a posadil se vedle Borlobáše k mechem porostlé zdi. Šimonovi se klížily oči a kouřící dýmka mu visela z úst. Hrozilo, že mu každou chvíli spadne do klína a vysype se z ní horký tabák.

Báthory vytáhl nůž a pustil se do nezralého jablka. Zatímco žvýkal a trpká kyselost mu křivila ústa, zrak mu náhle padl na mohutný tvar naproti. Břečťanem zarostlý kamenný hrbol zřejmě býval krbem – nasvědčoval tomu pahýl cihlového komínu.

Báthory se zachmuřil.

„Člověče…“ hlesl a odhodil zbytek jablka.

„Co?“ probral se Borlobáš z polospánku.

„Vidíš to?“ vystrčil Báthory bradu. „Je tam nějaký reliéf, ne?“

„Netuším, co je to reliéf…“

„Obrazec, který vystupuje z kamene.“

„Jo, něco takového tam je. A co má být?“

„Nevím.“ Báthory vstal a přešel kolem černé skvrny ohniště ke krbu. Snažil se odhrnout břečťan. Rostlina se bránila, musel použít nůž. Z odhaleného reliéfu sfoukl zvětralé zdivo a kousíčky suchého listí.

„Ať se propadnu,“ zachraptěl.

„Co jsi našel?“ zeptal se Igalyč, kterého Kornelův zápas s břečťanem probral z dřímot.

„Erb.“

„Jaký?“

„Tři tesáky. V poli chráněném drakem.“

„Báthoryové?“

„Přesně tak,“ otočil se Kornel k hajdukům. Už se probrali všichni a viseli na něm tázavými pohledy.

„Jsem doma,“ řekl.

~ ~ ~

„Jak, *doma*?“ zamračil se Šimon Borlobáš a vstal. „Neříkal jsi, že pocházíš ze Štiavnických vrchů?“

Báthory už rozuměl zvláštním pocitům, které na něj dotíraly od příjezdu k rozvalinám. „Ano, narodil jsem se v Horní Zemi,“ přisvědčil. „Tohle je ale původní sídlo našeho rodu. Odtud zřejmě pocházel Gregor Báthory. Slyšeli jste o něm? Bojoval u Moháče. Biskup Tomory mu krátce před smrtí svěřil meč…“

„Turkobijce,“ vzpomněl si Igalyč. „Ale co ty máš společného s rodem Báthoryů?“

Kornel se rozhlédl. Všichni zvedali obočí, jen Borlobáš se mračil jako v neblahé předtuše.

„Nejsem Hájek.“

Hajducké obličeje se proměnily v kožené masky. Hlavně Šimonova.

„Jakpak to?“ zeptal se Igalyč a také vstal.

„Nejmenuju se tak. Kvůli okolnostem, které mě vyhnaly z Horní Země, musím cestovat inkognito.“

„Inko… co?“

„Změnil jsem si jméno.“

„A jak se tedy jmenuješ?“

„Báthory. Kornel Báthory.“

Muže okolo ohniště jako by někdo očaroval. Vypadalo to, že Borlobášovi každou chvíli vypadnou bulvy z důlků.

„Kapitán Kornel Báthory?“ zeptal se chraplavě.

„Promiň, Šimone. Nemohl jsem ti říct pravé jméno. A vymyslel jsem si i ten český původ. Všechno ostatní je pravda. O Karačiovcích, o mém synovi…“

Borlobáš konečně popadl dech. „Tušil jsem to. Tušil jsem, že nejsi obyčejný voják!“ zvýšil hlas. „Kapitán Báthory!“ To už doslova hulákal. „Kriste, vždyť já rubal pohany po boku proslulého turkobijce!“

Báthory pozvedl obočí.

„A katolíka,“ dodal Igalyč odměřeně. „Přívržence Vídně.“

„Ale hovno, Kornel není jeden z nich!“ obořil se na něj Šimon. „Že ne, Korneli?“

Báthory pokrčil rameny. „Nebudu se za svou víru nikomu omlouvat. A už vůbec ne v situaci, kdy na způsobu, jakým vyznáváme Krista, vůbec nezáleží.“

„Ale záleží, pane kapitáne, záleží,“ vycenil Igalyč zuby. „To Vídeň nás nechala v téhle šlamastyce. Varadín nepadne proto, že Čubka prozradila pohanům, jak zničit svaté strážce. Padne, protože císařská vojenská rada má nasráno v kalhotách. Raději stáhne ocas před Turkem, než aby pomohla sedmihradským rebelům.“

„Jak s tím souvisí má víra?“ zeptal se Báthory chladně.

„Vážně, co to s tím má společného?“ přidal se Borlobáš. I Čert se zvedl ze země a přešel k Báthorymu. „Všichni, jak jsme tady, stejně nesnášíme mohamedány a ty věrolomné hnidy, co jim lezou do zadnic!“

„Jistě. Ale někteří z nás s nimi bojují, zatímco jiní jen přihlížejí a dumají, jak z toho něco vytěžit.“

„A tím chceš říct co?“ vloudil se do Šimonova hlasu ostřejší tón. „Házíš všechny do jednoho pytle? Jen kvůli víře? Do prdele, vždyť tady kapitán je možná nejzdatnější lovec hadrových hlav, který chodí po zemi! Možná oddělal víc mohamedánů než my všichni dohromady! A ty se opovažuješ osočit ho z přisluhování Vídni, Samo?“

Igalyč se na něj zamračil. „Kroť se, člověče. Mluvíš se svým hejtmanem…“

„No tak, chlapi!“ obrátil se Šimon k ostatním. „Budeme si tady nadávat do katolíků a luteránů? Budete se na kapitána mračit kvůli jeho víře, i když přinesl zprávy, které zachrání celou Szilárdovu kumpanii?“

Mlčeli. Dva mladší hajduci už trochu zahanbeně, Igalyč pořád zachmuřeně.

„Opravdu jsi sem přijel na vlastní pěst?“ zeptal se po dlouhé chvíli.

„Kvůli tomu jsem tajil své jméno,“ potvrdil Báthory. „Neměl jsem čas podávat žádost o uvolnění z vojenské služby a čekat na odpověď z kapitanátu.“

„Znamená to, že jsi dezertér?“

„Jestli padnu císařským vojákům do rukou, poženou mě rovnou před polní soud. V lepším případě. V horším mě oběsí na prvním stromě.“

Igalyč se znovu odmlčel. Už se nemračil. S neurčitým výrazem hleděl na Báthoryho a vyfukoval jeden oblak kouře za druhým. Po chvíli si dýmku vytáhl z úst, obrátil ji a vyklepal o ukazovák. Potom se otočil, sklonil se ke svým věcem, odložil čibuk a zvedl čutoru. Z hrdla sňal kožený kalíšek, zuby vytáhl zátku, pak kalíšek naplnil, došel ke Kornelovi a podal mu ho.

„Ať všichni pohani chcípnou,“ řekl a pozvedl čutoru.

„Nemusí všichni chcípnout,“ usmál se Báthory letmo. „Stačí, když ten svůj půlměsíc přestanou násilím cpát křesťanům a vrátí se do pouští za Istanbulem.“

„A tam ať chcípnou!“

S úšklebky si přiťukli. Báthory do sebe hodil pálenku jediným douškem, hajduk si také dopřál pořádný lok.

„Tak tedy vítej v Szilárdově kompanii, kapitáne.“

Napětí konečně povolilo. Borlobáš si dlaní setřel pot z čela. Čert zívl, odkráčel na své místo a lehl si.

„Dobrá řeč,“ prohodil Báthory tlumeně, když se se Šimonem vrátili do stínu zdi.

„Netuším, kde se to ve mně vzalo. Ale nemysli si – i já se na tebe zlobím.“

„Kvůli jménu? To ti na něm tak záleží?“

„Kvůli tomu, že jsi mi nevěřil. Ani po tom, co jsem se postavil na tvou stranu. Tam, v hospodě za Zagyvou…“

„*Pod šibenicí*.“

„Jo, *Pod šibenicí*. Stál jsi proti přesile. Přesto jsem se přidal k tobě. I když jsem tě neznal…“

„Za to jsem ti vděčný, Šimone. Pořád jsem tvým dlužníkem. A neříkej, že se na to mám vyprdnout.“

„Mimochodem,“ dodal Borlobáš ještě tišším hlasem, „to jim nevyprávěj. Nikomu v Pohanské citadele.“

„Samozřejmě,“ usmál se Báthory křivě. „Hejtmanovi Szilárdovi by se asi nelíbilo, že jsme postříleli hajduckou družinu.“

„Hlavně ne tu, jejíž členem byl synáček jeho bratra. Sándor tehdy upláchl jen se štěstím. Moc nechybělo a mohl hnít s Kilencem a ostatními v žumpě za hospodou.“

„Jo,“ přikývl Báthory.

Borlobáš mlaskavým pobafávání probouzel vyhasínající dýmku.

„Hájek… Hájek. Co je to vlastně za jméno? Kde jsi ho vzal?“

„Tak se za svobodna jmenovala má žena. Hájková.“

„Och. Ta z Prahy? Ta, co během švédského obléhání…“

„Ta.“

„Hm. Tak to jsi vlastně ani moc nelhal, když sis půjčil její jméno.“

„Ne, vlastně ne.“

Slunce pražilo. Ve zříceninách bzučel hmyz, koně švihali ohony a Čert ve spánku hrabal tlapami.

~ ~ ~

Na noc se zastavili v nevelké horalské osadě. Krčila se v údolí, sevřeném ze severu lesnatými svahy a z jihu travnatými stráněmi. Nenašli v ní ani nohu; i chlévy, stáje a ohrady zely prázdnotou. Nezdálo se však, že by vísku postihla zkáza. Nikde žádná krev, žádné díry po kulkách, ani stopa po požáru nebo násilném vylamování dveří.

„Odešli teprve nedávno," podotkl Igalyč, když v rychtářově dřevěnici polínkem prohrábl popel v peci. Zablikaly ještě doutnající uhlíky. „Zřejmě dnes ráno. Zdá se, že vesnici opustili z vlastní vůle."

„Jak se to vezme," zabručel Báthory. „Určitě před něčím utíkali."

Před čím, to zjistili hned po setmění. Jeden z mladších hajduků, kterého Igalyč postavil na hlídku, je zavolal na zápraží.

Hleděli k jihovýchodu. Nad černým obzorem se vznášelo rozptýlené narudlé světlo – jakoby poslední záchvěv večerních červánků, jen na nesprávné světové straně.

„To musí být velký požár," řekl Borlobáš.

„Obrovský," přisvědčil Igalyč. „Určitě hoří víc vesnic najednou."

„Možná vzplanul i les," odhadoval Báthory. „To se stává. Tataři?"

„Bezpochyby," přikývl velitel družiny. „Je to v Divokém údolí, ale Čubka se svým oddílem se ještě nemohla dostat tak daleko. To by nás museli o kus předjet. Ano, budou to Tataři. Ti mají ten pitomý kočovnický zvyk nechat za sebou jen spáleniště."

„Předpokládejme, že Ileana to světlo vidí také. Ukáže jí cestu za případnými spojenci. Alaybeg tvrdil, že má pravomoc je naverbovat. Počet barončiných mužů se tedy zdvojnásobí."

„Přinejmenším."

„Kolik má Pohanská citadela obránců?"

„Je tam skoro tři sta lidí. Z toho ale hodně uprchlíků před tatarským a martalovským drancováním. Ženy, děti, starci, zbídačení sedláci. Ti jsou v boji k ničemu…"

„Sedláky bych nepodceňoval. Zažil jsem, jak rozzuření poddaní dokázali cepy a kosami znepříjemnit život janičářům i sipáhiům…"

„Pravda, u Vozokan," vzpomněl si Borlobáš. „Měl jsem jen sekeru a vidle. Zabil jsem jimi tři Turky."

„Každopádně,“ navázal Báthory, „kolik je na hradě ozbrojenců? Chlapů schopných boje…“

„Asi sto padesát.“

„Hajduci?“

„Většinou. K tomu pár bývalých Rákoczyho mužů.“

„Tak jako tak je to málo. Valí se na vás přesila. Vaší jedinou výhodou je znalost terénu.“

„To jo. Je to členitý kraj. V kopcích spousta jeskyní, v údolích blata a rašeliniště. Husté smrčiny i zrádné rozsedliny. Bylo by tam kde nastražit past, přehradit cestu zásekem…“

„A Tataři neumějí bojovat v kopcích,“ dodal Báthory zamyšleně. „No jo, možná tady je naděje. S rozumnou taktikou…“

„Hejtman Szilárd určitě ocení tvé rady. Jsi zkušený velitel.“

Báthory neodpověděl. Hleděl k jihu a myslel na to, že jakmile vyslechne Hasana Karačiho a vypáčí z něj něco nového o Miškovi, ponechá Pohanskou citadelu a její posádku napospas osudu a půjde si vlastní cestou.

I kdyby to měla být jen pouť k chlapcovu hrobu.

~ ~ ~

Horaly, v jejichž vesnici přenocovali, dostihli dalšího dne odpoledne. Uprchlíci postupovali pomalu – v hornatém terénu, se třemi plně naloženými vozy a početným stádem ovcí to ani jinak nešlo.

„Jak daleko je to k Pohanské citadele, pánové?“ zeptal se rychtář, sedící na kozlíku prvního žebřiňáku, a sklonil starou pistoli, kterou vytáhl na uvítanou.

„Pro vás, tímhle hlemýždím tempem, ještě nejméně dva dny,“ odhadoval Igalyč. „Do zítřejšího soumraku to nestihnete.“

„Otázka zní, jestli to stihnout chcete,“ poznamenal Báthory. „Na Pohanskou citadelu se valí nepřátelská přesila.“

„Hospodin s námi! Opravdu?“

„Opravdu. Turecká trestná výprava. Tak abyste se nedotrmáceli přímo pod šavle těch, před nimiž se snažíte utéct.“

„Ale, pro Kristovy rány, co máme dělat?“

„Na vašem místě bych se ukryl v kopcích. Hluboko v lese. Mimo cesty a stezky. Postavil bych si tam provizorní tábor a počkal, dokud

se nepřežene nejhorší. Jídla jste si vzali dost, vydržíte do podzimu. Ale tak dlouho nebude potřeba. Až padne Varadín, Turci nastolí řád a tatarské a martalovské běsnění poleví. Třeba se budete moci vrátit domů.“

„Jezukriste, Varadín padne?!“

„Možná už padl,“ zabručel Igalyč a pobídl koně.

~ ~ ~

Na jihu neustále přibývalo kouře. Postupně zahalil obzor, proměnil linii vzdálených kopců v nezřetelnou siluetu, přízračné zjevení z cizího světa. V podvečer už vířící mračno zastíralo jižní oblohu jako bouřková mračna. Namísto deště se z něj však sypal žhavý popel.

Po soumraku nad kopci znovu poblikávalo světlo požárů. Připadalo jim, že je jasnější a zlověstnější než minulou noc. Dokonce už ve vzduchu cítili spáleninu.

Jako by zkáza postupovala za nimi.

~ ~ ~

Ráno Báthorym cloumala netrpělivost. Ještě za šera osedlal Vzteklouna a pak se pustil do přípravy skrovné snídaně. Rámusil při tom měděným nádobím, aby hajduky co nejdříve postavil na nohy. Už se nedokázal tvářit chladnokrevně. Igalyč mu večer slíbil, že když trochu pobídnou koně, kolem poledne dorazí do Pohanské citadely.

Tam čekal Hasan Karači. Jediný žijící člověk, který přesně věděl, jaký osud potkal Michala Báthoryho.

Kornel se ani nenajedl. Nedokázal to.

„Šijí s tebou všichni čerti,“ poznamenal Borlobáš, když si vytíral ospalky z očí.

Báthory neodpověděl. Čert se na Šimona zadíval, jako by se chtěl ohradit, že on s tím nemá nic společného.

Když vyšlo slunce, měli za sebou už dobrou míli cesty.

~ ~ ~

Pohanská citadela byla vybudovaná tak, aby její posádka měla dobrý výhled na rozlehlá údolí na jihu – odtamtud už odnepaměti přicházelo nebezpečí. Díky tomu však i příchozí už zdálky viděli

zubaté zříceniny na ostrohu porostlém buky. Igalyč a jeho družina postupovali klikatým údolím a hrad před nimi každou chvíli mizel za stromy a výběžky okolních hřbetů, aby se vzápětí znovu vynořil, pokaždé o něco zřetelnější a zdánlivě větší.

Dno údolí bylo vlhké, místy vysloveně bahnité. Cesta, občas široká s bídou pro jeden vůz, se kroutila mezi čvachtajícími blaty, stíny březových a olšových hájů a kolem jezírek lemovaných rákosím.

Na břehu jednoho z nich, těsně před začátkem stoupání k hradu, stálo několik černých kamenů. Při bližším pohledu se na jejich povrchu daly rozeznat staré rýhy, symboly a obrazce.

„Pohanské modly?“ podivil se Báthory.

„Podle nich dostal hrad jméno,“ přisvědčil Igalyč. „Nechápu, proč je zdejší křesťané už dávno nepovalili do jezera.“

„Proč jste to neudělali vy?“

Igalyč opětoval Kornelův pohled. „To je dobrá otázka.“

„Ta voda ale divně smrdí,“ zkřivil Borlobáš obličej.

„Drž si koně, aby se jí nenapil. Je jedovatá. Kdybys v ní chvíli podržel ruku, zrudne ti kůže a naskáčou puchýře. Místní věří, že v hlubinách pořád sídlí pohanský přízrak. Nějaká dávnověká bohyně. Dokonce jsem slyšel, že sedláci z okolních vesnic jí sem pořád chodí obětovat. Po nocích, potají. Hm… Mogoš. Tak jim tuším říkají. Jezírku i démonovi.“

„Čarodějnictví,“ zabručel Šimon, zachrchlal a odplivl si přes vysoké rákosí směrem k jezírku.

Hajduci na něj vyděšeně pohlédli.

„To raději nedělej,“ varoval ho Igalyč. „Není radno pokoušet pekelné mocnosti. Jinak přijdou pokoušet ony tebe.“

Borlobáš nadzvedl obočí. „Dej pokoj, ještě těm pověrám začnu věřit!“

Sotva to vyslovil, modly se pohnuly.

Šimon sebou trhl a polekaně zaklel. Jeho grošák zaržál. Čert, který byl už od příjezdu k jezírku celý naježený, vycenil zuby a zaštěkal.

„Klid, klid!“ zvolal Igalyč. „To jsou jen hlídky.“

Zpoza kamenů vyšli dva hajduci. Měli pušky, ale hlavně drželi obrácené k obloze.

„Hejtman se tě už nemůže dočkat," oznámili Igalyčovi místo pozdravu.

„Posel dorazil?"

„Dorazil. Všichni se chystají na bitvu." Strážcové se zadívali na Báthoryho a Borlobáše. „Vedeš posily?"

„Tak nějak."

„Hodilo by se jich víc."

„Vím. Tihle dva ale vydají za tucet."

Jezdci pobídli koně k úpatí hradního kopce. Cesta se ponořila do lesa a začala stoupat.

„Hromová střela aby do toho praštila," sňal Šimon čepici a otřel si z čela studený pot, „skoro to se mnou seklo."

~ ~ ~

„Máte dělo?" podivil se Báthory, když je serpentina klikatící se po západním svahu dovedla k rozvalinám brány a on nad zbytky hradeb spatřil elegantní hlaveň. „Kolubrina?"

„Poloviční, feldšlanga," upřesnil Igalyč. „Střílí deset liber železa. Ale to ještě nic není. Na horní hradbě je čtyřicetiliberní kartoun."

„No tedy…"

„A ještě máme jednu starou, ale dobrou houfnici. Má krátkou hlaveň a rozumnou váhu, dva koně ji raz dva přesunou, kam je potřeba."

„To není špatné. A střelivo?"

„Železné koule do kolubriny, několik sekanci plněných kartáčů do houfnice a granáty do kartounu."

„Granáty, vážně?"

„Pláště z lité oceli. Děsivé už od pohledu."

„Prachu je dost?"

„Na několik dní těžké palby."

„Myslíš, že vydržíme *několik dní*?" zapochyboval Borlobáš.

Báthory však zamyšleně pokyvoval hlavou a na rtech mu pohrával zvláštní úsměv.

Bašta brány se sesypala, takže se dovnitř vcházelo mezi pahýlem zdi po levé ruce a vysokou haldou sutin po pravé. Průjezd byl široký jen sáh a uzavíral se dřevěnými kozami se špičatými kůly trčícími do cesty.

Rozlehlé dolní nádvoří donedávna sloužilo jako tábořiště pro uprchlíky. Provizorní přístřešky, stlučené z vymýceného mlází a přitisknuté ke zbytkům původních hradních budov, však osiřely. Z početných ohnišť zbyly jen černé fleky. Pár koz se páslo na plevelu a s mečením uhýbalo jezdcům z cesty. Na nos útočil smrad tělesných výměšků – lidských i zvířecích.

„Už je evakuovali," utrousil Báthory.

„Chvála Bohu," řekl Igalyč. „Ženské a děcka by se nám jen zbytečně motaly pod nohama."

Vnitřní hradba, obléhající skalnatý vrcholek kopce, byla o něco zachovalejší – ještě měla cimbuří a střílny. Bránu kromě družiny zamračených hajduků střežilo také velké dělo umístěné na sypaném, mohutným valem podepřeném bastionu.

„Někdo ho má rád, že?" poznamenal Báthory, když viděl, jak se pečlivě vyleštěná bronzová hlaveň ve světle odpoledního slunce zlatavě leskne.

„Tak, tak. Díváš se na miláčka pana Alberta Mertidese," odvětil Igalyč.

„Mertides? Nikdy jsem o něm neslyšel."

„Zvláštní povaha. Nevrlý, málomluvný, ale jinak rovný chlap. Sakramentsky dobré oko. Velel Rákoczyho dělostřelcům – dokud je Ahmed paša u Kološváru nerozprášil a všechna děla nepadla do tureckých rukou. Všechna kromě tohohle kartounu. Ten pan Mertides zachránil a s několika chlapy ho dotáhl až sem. Říkají mu Bujarý Býk."

„Dovedu si představit proč," zakřenil se Báthory.

Na horním nádvoří bylo nesrovnatelně rušněji. Strmá ulička, stoupající k bergfritu na skále, se jen hemžila ozbrojenci. Zarostlé, pohublé tváře pod propocenými beranicemi a otrhanými klobouky, špinavé ruce na hlavicích šavlí a fokošů, oškubané dolomány, kabanice, šuby, tu a tam kroužkový pancíř. Ve vzduchu pach kouře, moči a něčeho, co už mělo být dávno pohřbeno alespoň tři lokty pod

zemí. Ohrada s koňmi, vystrkujícími čenichy mezi kůly ve snaze dosáhnout na vzácné trsy zeleně. Provizorní výheň a řinčení kovadliny, protrhávající jednolitý hukot mužských hlasů. Bušení kladiv a seker, dusot nohou i kopyt, pokřikování, ržání a mečení. Ale také smích, přiopilý zpěv, kvílení píšťaly a dunění bubnu, ani vzdáleně tak rytmické jako údery kovářského kladiva. Syčení masa na rožních a tabáku v čibucích. Pára nad měděnými kotlíky. Vrabci, nezbedně poletující kolem.

Mladší hajduci se oddělili a ponořili se do té vřavy, Báthory, Borlobáš a Igalyč stoupali dál. Podkovy zvonily na šedobílých kamenech.

Bergfrit měl tvar vysokánského čtyřbokého hranolu, který jako by vyrůstal přímo ze skály na návrší. Už neměl střechu, vrchol jako by mu ukousla nějaká obluda, a západní zeď protínala hrozivá prasklina. Navíc světlo vnikající do prostor za okny naznačovalo, že několik vnitřních pater se zřítilo společně se střechou a zdivem z horní části stavby. Navzdory tomu působila věž stále majestátním dojmem. Rebelové si v ní zřídili velitelství.

„Zůstaň tady," přikázal Báthory Čertovi, když sesedali z koní. „Nemotej se kolem, netrop neplechu, neděs lidi."

Pes ochotně odkráčel do stínu a tam se svalil na bok na jakž takž chladný kámen.

Nad dveřmi visela vybledlá, otrhaná zástava. Byl na ní prostý obrazec spojených, vzhůru zakroucených býčích rohů, pod nimi zkřížená šavle a fokoš. To vše v horizontálně rozděleném zeleno-červeném poli, představujícím rodnou pustu a krev, kterou za ni hajduci prolévali.

Temné přízemí věže páchlo plísní a zatuchlinou. Muži vystoupali po úzkém schodišti do prvního patra. Jako u každé brány a dveří, jimiž od příjezdu prošli, i zde je vítali dobře ozbrojení strážcové. Na dva cizince hleděli s nedůvěrou, ale Igalyčova přítomnost jim zavřela ústa.

Vnitřkem bergfritu protahovalo, ale místnost byla i tak plná kouře. Pocházel z dýmek – v napůl otevřeném ohništi naproti dveřím se přes den netopilo. Strop nebyl zděný, ale hradový. Díru, kde trámy prorazily shora padající trosky, zakryli navoskovaným plátnem a

vrstvami slámy a chvojí. Za deště sem muselo pořádně zatékat. Dokonce i v tomhle horku Báthory cítil všudypřítomnou vlhkost.

„Bratr Samo!“ vyvalil se zpoza stolu šlachovitý, žilnatý, hojně zjizvený padesátník v rozhalené, propocené košili. Měl dlouhé vousy a hlavu nad pravým uchem vyholenou až doprostřed temene – vlasy na druhé polovině byly spletené do copů, už dávno ztvrdlých špínou a mastnotou. Když krátce popadl Igalyče kolem ramen, Kornel a Šimon postřehli, že mu na levé ruce chybějí poslední články všech prstů. To nevypadalo na zranění z boje – někdo mu musel špičky uříznout nebo uštípnout kleštěmi.

„Odpusť mi, bratře Tamási,“ sklopil Igalyč zrak, když od sebe odstoupili. „Raději bych se vrátil s dobrými zprávami…“

„Nech to být, Samo. Neznáme se přece od včerejška. Vím, že jsi udělal, co bylo v tvých silách. Veškerá vina padá na hlavu toho zkurveného pohana. Aspoň je vidět, jakou váhu přikládá životům svých mužů. Jsou to pro něj jenom otroci. Jen smečka, v níž jednotlivec nemá žádnou cenu. Když si odabašiho necení jeho vlastní velitel, proč bychom s ním my nenaložili jako s prašivým psem?“

„Ale zatím jste to neudělali, že ne?“ postoupil Báthory dopředu.

Hejtman si ho přeměřil od holínek až k napjatému obličeji.

„Ne. Žije.“

„Chvála Bohu!“ oddechl si Borlobáš hlasitě. „Co je, Korneli? Nespadl ti kámen ze srdce? Neraduješ se?“

„Neraduje,“ odpověděl mu Szilárd, zkoumavě hledící do Báthoryho obličeje. „Právě naopak – bojí se, co mu martalovec řekne. Posel svou žádost vysvětlil docela zmateně, vlastně jsem to úplně nepochopil… ale řekl jsem si, že jestli má Karači ještě pro někoho cenu, klidně mu dopřeju dva nebo tři dny života navíc.“

„Kde ho držíte?“ zeptal se Báthory.

„Jsi nedočkavý, domine… jak že se to…“

„Hájek,“ doplnil Igalyč. Báthory nehnul brvou.

„Pane Hájku,“ zopakoval Szilárd. „Takže jak je to? Hasan Karači má nějaké informace o tvých blízkých?“

„O synovi. Karačiovci ho odvlekli. Prý ho měli s sebou i při odjezdu z Jágru. Zdá se ale, že do Sedmihradska už nedorazil.“

„Když jsme Karačiovce přepadli v Divokém údolí, určitě s nimi žádný chlapec nebyl. Na tvém místě bych se připravil na špatné zprávy.“

„Můžu tedy Hasana vyslechnout?“

„Nepočká to chvíli?“ narovnal Szilárd ramena. „Prý máš pro nás informace o rónayovcích. Ty by se nám hodily okamžitě – právě plánujeme obranu citadely,“ pokynul k dalším hejtmanům a důstojníkům, kteří seděli za stolem. „Navíc prý víš, kam se poděl můj synovec Sándor. Nejsme si kdovíjak blízcí, ale mám nesplacený dluh vůči svému bratrovi. Hrdinsky padl po boku knížete Kecskeméthiho, když bránil kostel v Szoboszló…“

„Všechno se dozvíš,“ přerušil ho Báthory. „Ale žádám tě… ne, já tě prosím – musím vědět, co se stalo s mým synem. Hned teď. Pusť mě ke Karačimu.“

Szilárd se až ošil, když viděl a slyšel takovou naléhavost.

„Já vám všechno řeknu, bratři,“ vložil se do debaty Igalyč. „Tady pan Hájek mi cestou vylíčil vše podstatné. Až se vrátí z temnice, doplní podrobnosti. Věřím, že nám chce upřímně pomoci.“

„Tak tedy dobrá,“ přikývl hejtman po delší odmlce, vyplněné zíráním na Báthoryho. „Jdi a dostaň z martalovce, co se dá. Jakkoli uznáš za vhodné. Ale nezabíjej ho ani ho moc nezmrzač. Chci, aby ten ničema vnímal, až ho budeme narážet na kůl.“

„O to potěšení bych ho nepřipravil,“ odpověděl Báthory vážně. „Bůh ti to oplať, pane hejtmane.“

„Klíče ti dají stráže u brány.“

~ ~ ~

Na úpatí úzkého schodiště jim cestu přehradila rezavá mříž, zajištěná řetězem a visacím zámkem. Strážce podal louči Kornelovi a zachrastil svazkem klíčů. Chvíli zápasil se zámkem, dokud se neozvalo cvaknutí. Řetěz zařinčel, panty mříží zaskřípaly, až se z toho ježily vlasy.

„Díky,“ kývl Báthory hlavou. Strážce ustoupil stranou a nechal muže projít.

„Zamknu za vámi. Pro jistotu. Až skončíte, zavolejte.“

„Tak si neseď na uších,“ poradil mu Borlobáš a následoval Báthoryho. Trval na tom, že se zúčastní výslechu – jinak by ho prý mezitím strávila zvědavost.

Schodiště se tisklo ke zdi rozlehlé kobky. Jak po něm sestupovali, světlo louče odhalovalo zubožené lidské trosky na podlaze žaláře. Všechny byly přikovány k dlouhému řetězu, jehož oblouky visely mezi železnými kruhy, v řadě zapuštěnými do zdí. Vzduch příšerně páchl močí, výkaly a plesnivou slámou.

„Kriste, tohle není temnice, ale chlív,“ odkašlal si Borlobáš do dlaně.

Báthory kráčel kolem vězňů. Mhouřili oči, zakrývali si obličeje kostnatými hnáty, odvraceli se a blábolili kletby. Turecky, řecky, tatarsky i v dalších jazycích. Hotová přehlídka národů podrobených Osmanskou říší.

V koutě úplně vzadu seděl muž s hlavou a rukama vsazenýma do klády. Nebyl tak špinavý, vyzáblý a vousatý jako ostatní vězňové – zjevně ho sem zavřeli teprve nedávno.

Báthory se zastavil. Najednou měl pocit, že jediným zvukem v kobce je tlukot jeho srdce.

Právě dorazil na konec cesty.

~ ~ ~

Hasan Karači vzhlédl.

„Co je?“ zachraptěl. „Co chcete, prasožrouti?“

„To je on?“ zeptal se Šimon a zamračil se – očividně ho zklamalo, v jakém stavu Kornelova úhlavního protivníka nalezli.

Báthory jen mlčky přikývl. Stále se držel opodál, jako by se nechtěl ani nadechnout vězňova smradu.

„Co jste zač?“ snažil se je Hasan zahlédnout lépe, jenže Báthory schválně držel pochodeň tak, aby martalovce oslňovala. „Prašiví džauři! Přišel můj čas? Tak do toho! Jsem připraven. Půjdu z téhle potkaní díry rovnou do ráje.“

„Půjdeš,“ přisvědčil Borlobáš. „Ale po kouskách. V takových bolestech, že ještě před Alláhem se budeš jen plazit a skučet jako pes. Sedmdesát panen bude sbírat tvá střeva a cpát ti je zpátky do rozervané prdele.“

Odabaši jim pohrdavě plivl na holínky a odvrátil tvář, jako by ho přestali zajímat. Ticho rušilo jen škrábání potkanů v koutech a chraplavé oddechování vězňů. Kornel se nehýbal ani nic neříkal. Šimon se na něj tázavě zahleděl. Najednou otálení pochopil.

„Odvahu, brachu. Je lepší to vědět než se dál mučit pochybnostmi a planými nadějemi.“

Báthory mu podal louči, dřepl si k zajatci a sundal klobouk.

„Poznáváš mě?“ zeptal se.

Odabaši se zamračil, jako by lovil v paměti. Vzápětí se mu rozšířily oči. Trhl kládou, zařinčel řetězem.

„Ty žiješ,“ hlesl přiškrceně.

„Jak vidíš.“

„Byl jsi na cáry. Rozmlácený, rozstřílený, vykrvácený…“

„Vylízal jsem se z toho. Už zase skáču přes kaluže mohamedánské krve. Chtěl jsem prolít i tu tvou. Ale když vidím, v jakém jsi stavu…“

„Ještě bych s tebou dokázal zkřížit čepel.“

„O tom vážně pochybuju. Hajduci se s tebou nemazlili. Za jiných okolností by mi tě bylo líto. Zbyla ti síla už jen na vřískání na kůlu. Ali paša odmítl výměnu. Odkopl tě. Vlastně nad tebou vyřkl ortel, hajduci ho jen vykonají. Ještě dnes chcípneš.“

„Nebojím se,“ odvětil Hasan, přestože jeho oči říkaly něco jiného.

„Kdyby to bylo na mně, uštědřím ti jen ránu z milosti a zahrabu tě na hnojišti. Zvláštní. Jsi mi skoro lhostejný.“

„Lžeš. Ještě zůstalo něco, co ti není lhostejné.“

Báthory přikývl a vztyčil se.

„Kde je?“

Karači unaveně pozvedl koutky úst. „Zkus hádat.“

Báthory zapřel podrážku do klády a přirazil ji mezi zdi v koutě. Řetěz zařinčel. Hasan zachrčel, vyvalil oči, jazyk mu vylezl mezi zuby.

„Netahej mě za nos,“ zavrčel Kornel. „Vím, že z Jágru odjel s vámi, ale při hajduckém přepadení už s odou nebyl.“

„Nebyl,“ chrčel Hasan. „Vůbec nedojel do Sedmihradska.“

„Kde je?“ zopakoval Báthory, podpatek holínky pořád opřený o hranu klády.

„Nevím…“

„Tohle na mě nezkoušej. Kde je?!“

„Říkám pravdu. Nevím, kde je jeho tělo.“

Báthory znehybněl, proměnil se v sochu, v kus hrbolatého kamene. Borlobáš mu v obavě před výbuchem nenávisti opatrně položil ruku na rameno.

„Zachovej rozvahu, brachu. Jestli ho teď odděláš, hejtman ti nepoděkuje.“

Báthory položil nohu na zem a ohlédl se. Šimon rychle odtáhl ruku.

„Zabít ho?“ odvětil Kornel chladným, cizím hlasem. „Kdepak. Neokradl bych ho o rozkoš ze špičaté borovice.“

Opět shora pohlédl na Hasana.

„Kde se to stalo?“

„U Tisy. Chvíli poté, co jsme ji přebrodili. Harant si vyčíhal správnou chvíli, naskočil na koně a dal se na útěk zpátky k řece. Byl zrovna uprostřed brodu, když jsem po něm střelil. Vzala ho voda. Hledáním mrtvoly jsme se nezdržovali.“

Borlobáš sledoval Báthoryho koutkem oka. „Možná ho jenom zranili…“

„Trefil jsem ho přímo do hlavy,“ řekl Hasan. „Odletěla mu polovina lebky. Jako když bambitkou střelíš do dýně.“

Báthory mlčel a nehýbal se, zdálo se, že ani nedýchá.

„No, zabít ho sice nemůžeme,“ začal Šimon, „ale uštědřit mu pár kopanců, vymlátit zuby…“

„Zbytečně,“ řekl Báthory temně. „Kromě toho… jsem mu vlastně vděčný.“

„Cože?“

„Konečně mě zbavil nejistoty. Pamatuješ? Mluvili jsme o ní. Že může být horší než vědomí o smrti blízkého člověka.“

„To byly jenom řeči. Ale vražda tvého vlastního syna…“

„Počítal jsem s tím, Šimone. Už několik dní mi naděje jen kalila zrak.“

„Jen tak mávneš rukou? Smíříš se s tím, že jsi celou cestu podstoupil nadarmo? Všechno, co jsi kvůli chlapci udělal…“

„Polovinou z toho jsem jen chlácholil vlastní svědomí.“

„Jak to?“

„Nechme toho. Nestojí to za řeč.“

„Prach a broky, odkud se v tobě vzala taková chladnokrevnost?“

„Pojďme odsud. Nasákneme tím smradem.“ Báthory naposledy pohlédl na věžně. „Až tě vyvlečou ven, budu nablízku. Budu se dívat.“

„Jak si mou hlavu vezme někdo jiný?“

Báthory se zarazil uprostřed prvního kroku.

„Jeden Karači ti nakonec unikl,“ dodal odabaši. „Ten, který tě zranil nejvíc.“

„Nevšímej si ho,“ varoval jej Šimon. „Jen se tě snaží vyprovokovat.“

„Je mi jedno, jak strašlivě mě ti pasáci popraví,“ zachechtal se Hasan syčivě. „Nad tebou jsem vyhrál. Pomstil jsem se ti. Vědomí, že jsi nezachránil syna, tě bude trýznit až do smrti!“

Borlobáš v obavě z nejhoršího přeskakoval pohledem z Kornela na Hasana a zase zpátky. Báthory se však nehýbal, oči sklopené, záda obrácená k věžni.

Trvalo dlouhou dobu, než zvedl hlavu. Zdálo se, že dospěl k rozhodnutí. Zprudka vykročil kolem ostatních zajatců k úpatí schodiště. Na Hasana už se nepodíval.

~ ~ ~

„Vydejte mi ho!“ křikl Báthory, jen co vkročil do velitelské paloty.

Hejtman a jeho pobočníci zaskočeně vzhlédli od mapy na stole.

„Karačiho?“ zachmuřil se Szilárd.

„Vydejte mi ho,“ zopakoval Báthory. „Není mu souzeno skončit na kůlu.“

„Varoval jsem tě před špatnými zprávami. Teď toužíš martalovce zardousit vlastníma rukama.“

Báthory se zastavil u stolu a opřel se o něj pěstmi. „Chci s ním zkřížit čepel.“

Hejtman pozvedl obočí. „Souboj?“

„Muž proti muži.“

„Ten bastard má na rukou krev tvého syna – a ty mu chceš dopřát rychlou, dokonce čestnou smrt? Neposkytne ti větší zadostiučinění, když ho uvidíš chcípat na kůlu?“

„Chci mu sám setnout hlavu.“

„Ale proč v duelu?“

Báthory se nadechl. „Protože musím dokončit, co jsem před pár lety započal.“

„A to je?“

„Zabil jsem mu otce. Pak bratra. Hasan má právo se se mnou bít – a zhebnout mou rukou. Chci, aby se vědělo, že Karačiovy jsem zahubil já. Všechny tři. Že jsem je porazil, rozdrtil, vyhladil z povrchu zemského. A hlavně chci, aby si to Hasan uvědomil, ještě než zemře.“

„Počkej chvíli,“ založil si Szilárd ruce na hrudi. „Tvrdíš, že Omar a Irhan Karačiové padli tvou rukou?“

Báthory pevně opětoval jeho pohled. „Přesně to tvrdím. Proto se mi Hasan tak krutě pomstil.“

„To ale znamená,“ vloudil se do hejtmanova hlasu zlověstný tón, „že se nejmenuješ Hájek.“

„Ne. Jsem Báthory. Kornelius Báthory. Bývalý poručík v Nových Zámkách, později kapitán hradu Drienov.“

Hajduci chvíli němě zírali. Potom jeden z nich bouchl dlaní do stolu.

„Do prdele, vždyť hornozemští Báthoryové jsou katolíci!“

„Forgáčovsko-kohárykovští přisluhovači,“ přidal se další.

„A co?!“ zavrčel na ně Báthory tak, že vstávající muži zase padli zadky zpátky na lavici. „Přijel jsem do Sedmihradska z jediného důvodu – najít svého syna! A přitom zabíjím všechny Turky a poturčence, kteří mi zkříží cestu. Jestli mi někdo z vás vynadá do císařských špehů nebo mě obviní z křivých postranních úmyslů, ať si hned začne brousit šavli, protože ho vytáhnu ven a tam se ukáže, na čí straně stojí Bůh!“

Hajduci se mračili a vraštili ústa. Samo Igalyč se tvářil rozhořčeně, jako by se i on dozvěděl pravdu o Kornelově totožnosti až teď.

„Vydejte mi Hasana Karačiho,“ zopakoval Báthory. „Nabízím vám za to své zkušenosti. Vím, jak bránit hrad. I s mečem a pistolí mi to docela jde.“

„Chvastoun!“ odfrkl si hajduk, který na něj před chvílí vyletěl.

Báthory hleděl na Szilárda. „Navrhl jsem vám obchod. Berte, nebo nechte být. Když odmítnete, okamžitě nasedám na koně a odjíždím.“

„A co když ti to nedovolím?“ zeptal se hejtman, rozpletl ruce a nechal je klesnout k opasku. „Co když tě nechám vsadit do okovů a hodit do temnice?“

Báthory o krok ucouvl a mírně se rozkročil.

„Do toho. Vydej rozkaz. Musím tě ale upozornit, že na pánvičkách mám prach a meč jsem si nabrousil dnes ráno.“

Rozhostilo se ticho. Hajduci se tvářili jako vlci, kteří se nedokáží rozhodnout, jestli jim útok na rozzuřeného zubra stojí za rohy rozpáraná břicha a kopyty zpřerážená žebra.

Pak se zničehonic palotou rozlehl chraplavý smích.

Všechny obličeje se obrátily k Szilárdovi.

„Kriste na nebi!“ zvolal hejtman, ústa od ucha k uchu. „Chvíli jsem si namouduši myslel, že se tady začneme mordovat!“

Hajduci si vyměňovali zmatené pohledy.

„Tak dobrá,“ otočil se Szilárd na Báthoryho. „Vyhovím ti. Ano, vyhovím. Nechám tě bojovat s tím mrchožroutem. Pod jednou podmínkou.“

„Poslouchám.“

„Dovolíš nám ten souboj sledovat.“

Báthory pořád připomínal napnutou ocelovou pružinu, ale rty už se mu zlehka zvlnily.

„Protože,“ dodal Szilárd a rozhlédl se po udivených pobočnících, „vidět slavného turkobijce bojovat s pohanem bude určitě zajímavější než dívat se na další narážení na kůl. Na kůly nabodáváme skoro denně. Tohle bude vítané zpestření. Nemám pravdu, bratři?“

Nejistě přikyvovali.

„Vy tam!“ zakřičel hejtman na strážce u dveří. „Jděte do žaláře, sundejte martalovci kládu a postarejte se, aby dostal pořádně najíst a

napít. Ať ho ošetří a najdou mu pohodlné místo, aby si trochu zdříml. Večer musí být při síle. Nechceme přece, aby ho tady kapitán probodl při prvním výpadu.“

Strážci jen přikývli a vycouvali z místnosti.

„Takhle sis to představoval?“ zeptal se vůdce hajduků.

„Děkuji ti, pane hejtmane,“ řekl Báthory, zaskočený prudkou změnou Szilárdova postoje.

„Nemáš zač. Opravdu. Nedělám to pro tebe, spíš pro chlapy na hradě. Potřebují povzbudit před bitvou. Raz dva se roznese, že k nám zavítal slovutný šermíř. Když uvidí, jak ulovíš další trofej, vzpruží je to, vlije do žil kuráž. I oni zatouží setnout pár mohamedánských hlav.“

„Kéž bys měl pravdu.“

„Věř mi. Znám je. A teď rychle k mapě. Předestřeme ti plán obrany hradu.“

Napjatá atmosféra praskla jako mýdlová bublina a muži se konečně uvolnili.

„Tak mě napadlo,“ přikročil Báthory blíž, „vy jste vůbec neuvažovali o ústupu? Přece jen se na vás valí přesila. A tohle už není skutečná pevnost, jen stará zřícenina. Můžete nechat hrad hradem a odejít s ostatními do jeskyní…“

„Právě že nemůžeme,“ zvážněl Szilárd. „Musíme uprchlíky krýt. Udržet nebezpečí co nejdál od nich. Nejsou to jen nějací anonymní sedláci, kapitáne. Jsou to i naše rodiny. Ženy, děti, matky, milenky, babičky, dědové. Lidé, kteří nám pomáhali, protože doufali v ochranu. Kdybychom utekli s nimi, nepřátelé by nás dříve nebo později stejně dostihli a rozsekali. Úplně všechny. Takhle jim budou čelit jen bojeschopní chlapi.“

„Jenže když se přes vás prosekají…“

„Neprosekají,“ zaťal hejtman pěst.

Báthory přikývl. „Vítězství je jediná možnost.“

„Ty přece víš, co to znamená bojovat za rodinu.“

„Ano. Naučil jsem se to.“

„Tak tedy,“ sklonil Szilárd pohled k mapě, „k hradu vede jen tahle úzká cesta. A my máme tři děla, namířená dolů do údolí…“

„Měl bych otázku,“ ozval se Borlobáš, postávající kousek za Báthorym.

Ztichli a tázavě se na něj podívali. Šimon rozpačitě přešlápl z nohy na nohu.

„Něco na zub by se nenašlo?“

~ ~ ~

„Co má tohle všechno znamenat?“ zeptal se Hasan Karači. „Čeho tím chceš docílit?“

Stál uprostřed kruhového, mírně se svažujícího prostranství na dolním nádvoří. Z dlažby pod jeho nohama vyrážel plevel, tu a tam se černaly kozí bobky. Slunce zapadalo a kolem se plazily dlouhé stíny zubatých zřícenin a hajduků, kteří se na ně vyškrábali. Přišli sem snad všichni. Szilárd a ostatní hejtmani se usadili na schodech jakoby zázrakem zachované kapličky. Ostatní, na něž nezbylo vyvýšené místo, seděli nebo postávali v kruhu kolem provizorního kolbiště. Také Borlobáš byl s nimi. Čert, sedící u jeho pravé nohy, se nervózně ošíval – jako by věděl, že se jeho pán vystavuje smrtelnému nebezpečí.

Podpatky Báthoryho holínek klepaly o kočičí hlavy. Klobouk, kabát, bandalíry i opasek odložil, na sobě měl jen propocenou, na hrudi rozhalenou, do kalhot zakasanou košili. Rukávy si vyhrnul nad lokty.

V pravé ruce svíral rapír, v levačce měl dlouhou úzkou tureckou šavli v prosté pochvě. Ze vzdálenosti několika kroků ji hodil Hasanovi. Odabaši ji pohotově chytil. Postoj měl pevný, oči nezkalené. Odřeniny od klády skryly obvazy.

„Šinšir,“ řekl Báthory. „Takový, s jakým bojoval tvůj otec a bratr. Předpokládám, že i ty jsi na něj zvyklý.“

Hasan sevřel pochvu v jedné a rukojeť v druhé dlani, ale zbraň netasil.

„Odpověz mi, džaure. Co máš za lubem?“

„Nic,“ odsekl Báthory. „Nehledej v tom žádný trik, žádný postranní úmysl. Budeme se bít. Jeden z nás zemře. To je celé.“

„Ale proč to děláš?“

„Zbytečně se vyptáváš. Sám nevím.“

„Poškádlil jsem tvou ješitnost? Přece jen chceš získat mou hlavu?“

„Není to snad jedno?“

„Potřebuju to vědět.“

Báthory mu chtěl znovu odseknout, ale něco v Hasanově naléhavém výrazu ho přinutilo odpovědět. „Chci jen dokončit, co jsme před dvěma měsíci začali. Vyzval jsi mě tehdy na souboj. Já výzvu přijal. Tím jsme uzavřeli dohodu, kterou nám okolnosti neumožnily dodržet. Tak ten závazek naplníme tady a teď. Připraven?“ Báthory se pružně zhoupl v kolenou a švihl mečem, až se od starých zdí a sutin odrazila ozvěna.

Karači o krok ustoupil, šinšir stále v pochvě. „Mohl ses dívat, jak mě narážejí na kůl. Místo toho mi nabízíš čestnou smrt.“

„Čestnou, nebo ne, beztak půjdeš Šajtánovi pod vidle. Čekáš snad, že takového zlosyna čekají rajské slasti?“

„Celý život jsem zabíjel bezvěrce. Alláh mě přijme.“

„I Alláh ví, že Karačiovi jsou jen škodná. Plenil jsi a vraždil, stejně jako tvůj otec a bratr. Takže skončíš jako oni.“

Báthory poskočil a učinil lehký vyzývavý výpad, aby přinutil soupeře reagovat. Hasan rychle ucouvl, tasil šavli, odhodil pochvu pod nohy vzrušeně hučících hajduků a zaujal obranný postoj.

Báthory právě na tohle čekal. Bez otálení zaútočil. Hasan výpad pohotově odrazil, stejně jako následující a pak i tři další; bránil se obratně, ráznými švihy zakřivené čepele. Kornel však měl od prvního okamžiku převahu a zatlačil protivníka na okraj kruhu. Hajduci se jim s kletbami klidili z cesty a přitom zakopávali a vráželi jeden do druhého. Hasan prudce uhnul, čímž Báthorymu konečně unikl. Využil toho a přeběhl zpátky doprostřed kruhu.

„Nezabij ho moc rychle, kapitáne!“ zakřičel Szilárd. „Pohraj si s ním trochu! Osekávej ho kousek po kousku!“

Publikum požadavek sborově podpořilo.

Báthory kráčel k Hasanovi. Odabaši se k němu natočil pravým bokem, šavli šikmo směřující k zemi – předváděl ukázkovou kvartu, přestože nejspíš netušil, že takový střeh vůbec existuje, natož jak se mu říká.

Báthory ani nezpomalil, z chůze pružně přešel do dalšího výpadu. Čepel šiniru vyletěla a odrazila bodající rapír vzhůru tak silně, až to Báthoryho na okamžik vyvedlo z rytmu. Karači toho bleskově využil, ukročil vlevo a přikrčeně se vrhl vpřed, hrot šiniru mířící pod rukou s rapírem na Kornelův trup.

Báthory se v poslední chvíli prohnul jako kočka a vrávoravě uskočil. Navzdory tomu zazněl zvuk párané látky.

Hajduci ztuhli. Čert vyskočil na všechny čtyři, zaštěkal a moc nechybělo, aby vtrhl mezi duelanty.

Karači kousek popoběhl, aby se dostal z protivníkova dosahu, potom se otočil a znovu zaujal obranný postoj.

Báthory nabral rovnováhu a sklonil pohled. Okraje rozříznuté košile zrudly krví. Hrot šiniru mu sklouzl po žebrech a zanechal tam nehezký šrám.

„Zdá se, že šermuješ lépe než tvůj bratr," pokýval hlavou a znovu vykročil.

Kousek před protivníkem klamně zakličkoval a vzápětí zaútočil.

Výpad, kryt, výpad, kryt.

Čepele se srazily a jiskřivě sklouzly jedna po druhé. Ostří šiniru zastavil až koš na záštitě rapíru. Báthory strhl obě zbraně doprava a vrazil do Hasana levým ramenem. Náraz je od sebe oddělil. Martalovec se zapotácel, tak tak, že nespadl.

Z výše položených částí hradu se s krákáním vzneslo hejno vran, přelétlo nad dolním nádvořím a rozprostřelo se po korunách stromů za hradbou.

„Už tě volají," odplivl si Báthory.

„Anebo tebe. Mrchožrouti nerozlišují křesťanské a mohamedánské maso."

Hasanova hruď se rychle zvedala, po tváři mu stékaly pramínky potu. Dny o vodě a plesnivém chlebu o sobě dávaly vědět. Pokýval hlavou. „Už asi chápu, proč jsi trval na souboji. Mým zabitím chceš otupit vlastní selhání. Dopřát si falešný pocit vítězství. Jenže tím se nic nezmění."

„Zbytečně plýtváš dechem. Soustřeď se na umírání."

Hasan kupodivu zaútočil jako první. S hrdelním výkřikem skočil, opsal čepelí oblouk nad hlavou a sekl.

Báthory mrštně uskočil vpravo. Když mu šinšir naprázdno zasvištěl kolem levého ramene, rychle se vrátil a Hasanovu ruku s šavlí obratně sevřel v podpaží. Zároveň strčil levou nohu pod protivníkovo dopředu vysunuté koleno. Když trhl zaklesnutou pravačkou, prohnul poturčence dozadu a odkryl si tak celý jeho trup. Zároveň vysoko pozvedl rapír, hrot směřující dolů.

Jmenovalo se to Agrippova finta. Báthory se ji naučil podle nákresu ve sto let staré učebnici, kterou jako největší poklad opatroval jeho otec.

Hasan vytřeštil oči a zvedl proti rapíru volnou levou ruku.

Báthory bodl. Silně, rázně, nelítostně.

Meč propíchl mladíkovu dlaň a pokračoval k hrdlu. Karači však sebou trhl, takže mu hrot zasáhl tvář – vnikl do úst, zaskřípal o zuby, probodl jazyk a hrtan a vylezl vzadu ze šíje. Krční páteř nezasáhl, takže bodnutí Hasana neusmrtilo okamžitě. Ohavně zachrčel a poprskal krví svou dlaň, kterou meč přirazil skoro až ke rtům – vypadalo to, jako by si jen zakrýval zívající ústa.

Báthory pokračujícím tlakem povalil Hasana na záda a nechal ho vlastní váhou sklouznout z čepele. Hned poté se otočil k Borlobášovi.

„Baltu!“

Šimon nezaváhal, přiběhl k němu, podal mu sekeru a převzal zakrvácený rapír. Báthory se otočil k Hasanovi.

Poslední z rodu Karačiů se dusil vlastní krví. Obrátil se na břicho a trhavými pohyby se snažil plazit po dlažbě.

„Nech ho, ať si to vychutná!“ zakřičel Szilárd, sestupující ze schodů před kapličkou. Také ostatní hajduci porušili kruh a vzrušeně se hrnuli blíž.

Báthory jako by je neviděl a neslyšel. Sklonil se k poraženému soupeři, levačkou ho popadl za vlasy, zvedl mu obličej z dlažby a rozmáchl se sekerou.

První řada hajduků se zastavila. Ti vzadu se za pomoci loktů a pěstí všemožně snažili prodrat dopředu, poskakovali, stavěli se na špičky, kleli.

První úder umlčel Hasanovo chrčení. Druhý mu přesekl vaz. Třetí úplně oddělil hlavu od trupu.

Z pahýlu krku tryskala krev a plnila škvíry mezi dlaždicemi.

Báthory se vztyčil, obličej potřísněný karmínem, useknutou poturčencovu hlavu v jedné, baltu v druhé ruce, a tak trochu nepříčetně, jako by náhle nevěděl, odkud se tu vzal, zakroužil pohledem kolem sebe. Viděl, jak se k němu hrnou hajduci, a triumfálně pozvedl trofej jako bájný Perseus hlavu Medúzy. Krev prýštící z hrdla mu vydatně skrápěla košili.

Nadšený křik mužů nabral na síle. Čert kolem Kornela radostně poskakoval a hlasitě štěkal. Někteří hajduci dokonce tasili pistole a stříleli do vzduchu. Jiní plivali na bezhlavou mrtvolu a předháněli se v návrzích na její zohavení.

Báthory se otáčel, oči vytřeštěné, ukazoval všem Hasanovu hlavu a měl pocit, že je to hlava jeho syna a on se každým okamžikem zhroutí a rozpláče.

~ ~ ~

Jezírko pod hradem v noci světélkovalo. Báthoryho to nepřekvapilo – Igalyč mu o úkazu vyprávěl cestou. Přece však užasl, když na vlastní oči spatřil přízračnou záři nad hladinou. Přestože tušil, že bude souviset se složením vody, v tuto chvíli byl spíše ochoten uvěřit hajducké verzi – že se po soumraku v jezírku probouzí pohanská Mogoš.

Zvedl zrak výš a zadíval se na jižní konec údolí. Požár už nebyl jen rozptýleným světlem nad obzorem. Místy bylo možné zahlédnout přímo plameny, ohnivé jazyky vylétající nad koruny stromů.

Nepřátelé se blížili. Neměli pěší oddíly, netáhli s sebou vozy. Jezdci postupovali rychle. Báthory odhadoval, že za světla už budou na dohled a nejpozději v poledne se nahrnou do úvalu pod citadelou.

Ve tmě na vnitřní straně hradby zachrastilo kamení. Čert vyskočil na všechny čtyři, naježil se, zablýskal tesáky. „Korneli?“ ozvalo se z rozvalin. Pes se uklidnil a zavrtěl ocasem. „Tady jsem.“

„Lezu k tobě.“

„Nezlom si nohu.“

Šimon se skoro po čtyřech vyškrábal po sutinách ke zbytkům kamenného schodiště a po něm vyšel na ochoz. Báthory seděl v proluce cimbuří, zády opřený o dělostřelbou otlučený ozub.

„Už jsem myslel, že jsi odjel. Dočista, pryč z hradu," supěl Borlobáš. „Musel jsem se podívat do stáje, jestli tam Vztekloun pořád je."

„Jen jsem si potřeboval provětrat hlavu. Být chvíli sám."

„Aha. Tak promiň."

„To nic. Už jsem se napřemýšlel dost."

„Nevyrušil jsem tě? Při modlitbě, nebo tak…"

„Nemodlil jsem se."

„Možná bys měl. Za chlapcovu duši."

„Jo. Asi bych měl."

Šimon sundal čapku a prohrábl si vlhké vlasy. I po setmění bylo pořád dusno. „Co rána? Ještě bolí?"

„Cítím ji," položil si Báthory dlaň na pravý bok. „Ale stehy drží. Dobře jsi to zašil."

„Vážně? V tomhle nejsem kdovíjak zručný. Určitě ti zůstane ošklivá jizva."

„Nebude první a nejspíš ani poslední."

„Myslíš, že se z ran ještě stihnou stát jizvy? Jsi zkušený voják, Korneli. Radil ses s hejtmany. Jak to vidíš?"

„Můžeme dát nepřátelům pořádnou lekci. Způsobit velké ztráty. Ale zároveň bychom měli myslet na zadní vrátka. Na ústupové cesty."

„A jsou nějaké?"

„Je tam stezka. Vede do lesů ve východních kopcích."

„Po tom hřebeni za bergfritem?"

„Uhm."

„Myslíš, že ji budeme potřebovat?"

„Přesila je příliš velká," pokrčil Báthory rameny a obrátil pohled do proluky.

„Přesto zůstáváš."

„Zůstávám. Nemám kam jít. Chtěl jsem hledat Miškův hrob, ale…"

„Já vím. Žádný není. Zkurvení martalovci."

Mlčeli. Z horního nádvoří zaznával zpěv přiopilých hajduků. Přestože je čekal nerovný boj – nebo možná právě proto – řádně si

dávali do nosu. Hejtmani jim v tom nebránili, právě naopak – také ve velitelské palotě v bergfritu se dnes chlastalo jako o život.

„Ale skolil jsi toho prašivce pěkně, to se musí nechat,“ ozval se po chvíli Šimon. „Ta poslední finta… inu, cvičený šermíř se nezapře. I na Szilárda a všechny ostatní to udělalo dojem. Jsi hrdina dne.“

„Hovno hrdina,“ zabručel Báthory.

„Necítíš aspoň malé zadostiučinění?“

„Ten bastard měl pravdu. Neutišil jsem pocit vlastní viny. Ani náznakem.“

Čert zakňučel, jako by mu chtěl projevit účast.

„Jsem unavený, Šimone,“ povzdechl si Báthory. „Strašně unavený. Teď to na mne všechno dolehlo. Nikomu to neříkej, ale mám chuť bulit jako malé děcko.“

„Žádná hanba. I chlapi se občas potřebují vybrečet. Nikdo se ti za to smát nebude. A kdyby jo, rozmlátíš mu čumák – to na bolest taky zabírá. Anebo je třeba se napít. Ztřískat se pod obraz Boží. Aspoň na chvíli zapomeneš.“

„Zítra se to vrátí.“

Borlobáš se ponuře zachechtal. „Zítra už nám to možná bude jedno.“

~ ~ ~

Kráčeli ruinami k horní bráně, když se nad hradem ozvalo táhlé hučení. Ohlédli se. Zvuk zaznával z údolí, i když ozvěny byly klamavé.

„Hlídka u jezírka,“ odhadoval Šimon. „Někdo přijel.“

„Pojďme se podívat. Jestli dorazil z jihu, bude vědět víc o nepřátelích. Možná je viděl na vlastní oči.“

Uličkou mezi zchátralými budovami došli k dolní bráně. Průjezd byl v noci přehrazený. Tříčlenná hlídka už se krčila za zátarasy, pušky v rukou.

Netrvalo dlouho a na příjezdové cestě zaklapaly podkovy. Z temnoty se vynořil osamělý jezdec. Unaveně se hrbil v sedle schváceného koně.

„Stůj!“ křikl na něj jeden ze strážců. „Co jsi zač?“

Neznámý s námahou zvedl hlavu.

„Prach a broky!“ zvolal Borlobáš. „Není to…“

„Sándor,“ přisvědčil Báthory. „Žije. Otevřete! To je hejtmanův synovec!“

Hajduci bez zbytečných otázek odtlačili stranou jeden zátaras. Báthory a Borlobáš vyběhli před bránu. Sándor se snažil sesednout. Přiskočili mu na pomoc právě včas – nebýt jejich pohotových rukou, zřítil by se dolů na cestu.

„Zavolejte Szilárda!“ křikl Borlobáš na strážce.

„Chlapče,“ promluvil Báthory na ležícího mladíka. „Co je s tebou? Zranili tě?“

Sándor otevřel oči. „Korneli… Myslel jsem, že je po tobě. Že tě strhli barončini vlci…“

„Unikl jsem jim. A ty taky, díky Bohu! Odpusť, musel jsem tě tam nechat.“

„Ten výstřel mě zachránil. Všichni naskočili na koně a spěchali za baronkou. V tom zmatku jsem vyrazil do kopců. Nejdříve si toho ani nevšimli…“

„Výborně, chlapče, výborně! Doufal jsem, že to uděláš. Kde ses celé dny toulal? Jsi raněný?“

„Ne. Jen jsem tři dny nejedl a nespal…“

„Z toho tě raz dva vyléčíme,“ zachechtal se Šimon.

„Pan Borlobáš…“

„Tak, tak, jsem to já. Nebudeš mi věřit, ale rád tě vidím, smrkáči.“

Báthory pomohl Sándorovi posadit se a v náhlém popudu ho zprudka objal. Když ho nepouštěl, Šimon se na něj zadíval.

„Korneli?“

„To nic,“ protřel si Báthory obličej. „Jenom rád vidím přítele. Pojď, Sándore. Vezmeme tě nahoru do hradu.“

Sotva prošli průjezdem, zablikaly před nimi louče. Od horní brány se valila skupina zvědavých mužů, v čele s velkým náskokem hejtman.

„Sándore!“ přímo odtrhl mladíka od Báthoryho a pevně ho objal. Sándor mu visel v rukou jako hadrová loutka. „Dostal ses z toho! Uprchl jsi Vlčici…“

„Uprchl,“ přitakal Sándor trochu přidušeně. „Ale dnes jsem na ni zase narazil. Zrada.“

„Cože?“ odtáhl se vůdce hajduků na délku paží. „Jaká zrada?“

„Rozdělili se. Vzhůru údolím táhnou jen sipáhiové a Tataři.“

„Cože? Mluv srozumitelně! Hej, podejte mi někdo čutoru! Tady máš, chlapče, napij se.“

Doušek vína mladíka skutečně vzpružil.

„Zakládají požáry, aby upoutali pozornost,“ pokračoval. „Aby vás ani nenapadlo, že útok přijde i z druhé strany. Barončina družina a martalovci míří oklikou přes lesy na severní konec údolí. Zatímco budete čelit Turkům a Tatarům, nečekaně vám vpadnou do zad.“

Zděšené ticho se šířilo houfem okolostojících jako vlna na zčeřené hladině.

„Chlapče,“ hlesl hejtman Szilárd. „U Boha Všemohoucího, víš to jistě?“

Sándor se znovu napil. „Brzy odpoledne jsem narazil na stopy baročina oddílu. V lese na západních kopcích.“

„Kriste Ježíši,“ odvrátil se hejtman od mladíka a přelétl pohledem ostatní. „Víte, co to znamená, bratři? Že rónayovci a martalovci zanedlouho dorazí k jeskyním. Jestli vyčmuchají uprchlíky…“

„Musíme tam okamžitě vyrazit,“ nenechal ho domluvit jeden z velitelů. „Dostat se k jeskyním dřív než ta chamraď…“

„Není jiná možnost,“ přisvědčil Szilárd. „Vyhlaste poplach! Do hodiny ať jsou všichni připraveni k odjezdu!“

„Všichni?“ vkročil mezi hejtmany Báthory. „To snad ne.“

„Proč?“ švihl po něm Szilárd pohledem. „Sám jsi říkal, že nemá cenu bránit zříceninu. Bojem o hrad jsme jen chtěli udržet nepřítele co nejdále od jeskyní. Ty svině nás ale převezly…“

„Uklidni se, hejtmane,“ zvýšil Báthory hlas. „Vy všichni!“

Hajduci k němu obrátili tázavé pohledy.

„Nepřítel rozdělil síly,“ pokračoval Báthory. „To je dobře. Díky tomu ho porazíme. Nejdříve rozdrtíme jednu polovinu, pak druhou.“

„Musíme hlavně zachránit naše rodiny…“ začal Szilárd znovu.

„Udělejte to,“ přikývl Báthory. „Vezmi část chlapů a vydej se k jeskyním. Překvap baročin oddíl a rozmetej ho. Zbylí muži budou zatím bránit hrad. Na nějakou dobu Turky a Tatary zadrží. Až se

vypořádáte s rónayovci a martalovci, vrátíte se a pomůžete nám pohany definitivně odrazit.“

„K čemu to bude dobré? Můžeme se všichni přesunout k jeskyním a tam nejdříve čelit jedné a pak druhé nepřátelské vlně.“

„Jenže tady máte děla. Takhle narychlo je přesunout nedokážete. Byla by škoda je nevyužít…“

„Já tady Býka nenechám,“ prohlásil snědý chlap v mušketýrském klobouku, kterého už Báthorymu představili jako střelmistra Mertidese. „I kdybyste odjeli všichni, já a mí chlapi tady zůstaneme a zítra si procvičíme střelbu do pohanských houfů.“

„To je slovo do pranice,“ přikývl Báthory a pohlédl na Szilárda. „Střelci můžou útočníkům způsobit těžké ztráty. A kdyby Turhanovy oddíly přece jen prorazily, máme únikovou cestu. Tak jako tak oslabíme nepřítele a získáme hromadu drahocenného času.“

Hejtman se pořád mračil, ale už nekroutil hlavou.

„Asi je to rozumný návrh,“ připustil. „Ale kdo tu zůstane?“

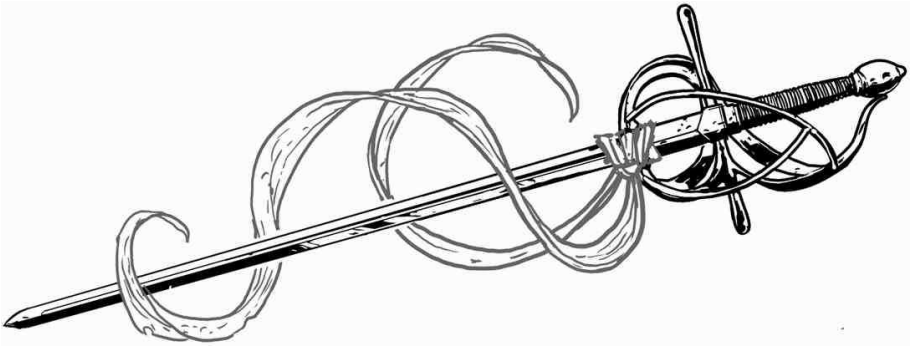
„Snadný výběr. Nech tady chlapy, kteří nemají v jeskyních rodiny. Ty ostatní tady stejně neudržíme.“

„Pravda. A ty? Zůstáváš?“

„Rozhodně. Na mne nikdo nikde nečeká.“ Kornelovi se podivně zaleskly oči, ale vzápětí zkřivil rty ve zlověstném úšklebku. „Budu se věnovat tomu, co mi jde nejlépe.“

„Stínání mohamedánských kebulí,“ zachechtal se Szilárd.

Báthory přikývl. „Býval jsem hradní kapitán. Tak budu bránit hrad.“

HLAVA ŠESTNÁCTÁ,

v níž nad Pohanskou citadelou hřmí, blýská se a prší železo.

Brzy ráno z mohutného bastionu u horní brány hleděli k jihu – Báthory s Čertem po boku a Samo Igalyč, jemuž Szilárd svěřil velení nad zbývající padesátkou hajduků. Na okamžik se k nim připojil i Albert Mertides. Klobouk měl naražený až na huňaté obočí, vousy naježené, černé kníry rozčepýřené. Vypadal jako pekelník, jenž se v přestrojení vydal mezi smrtelníky. V pobité kožené brašně však neměl Luciferem poplivané smlouvy na duše – vytáhl odtamtud skládací nizozemský dalekohled a dlouhou chvíli jím studoval údolí pod hradem. Pak se otočil k obsluze kartounu a začal ji nevrlým hlasem komandovat. Pět pomocníků se kolem děla točilo jako jinoši kolem nejhezčí děvy na vesnické tancovačce. Měli co dělat – zbraň takového kalibru obvykle obsluhoval tucet mužů.

„Dovolíte?“ zeptal se Báthory.

Mertides na něj blýskl očima ze stínu pod ohnutou krempou. Báthory ukazoval na dalekohled. Velitel dělostřelců se zatvářil jako kupec, který špatně smlouval a musí zboží prodat pod cenou. Téměř vztekle vrazil předmět Báthorymu do ruky, otočil se na podpatku a odkráčel k náměru.

Bujarý Býk nebylo žádné zastaralé harampádí, dostřel se upravoval šroubem pod kovovým hroznem na konci hlavně. Mertides sevřel v obou dlaních páčku, křížem zastrčenou do šroubu, a pomalu s ní otáčel. Přestože hlaveň vážila dobrých deset tisíc liber, šroub a čepy v kolébce lafety jen tichounce vrzaly. Všechny převody byly pečlivě promazané.

„Nic si z toho nedělej," sykl Igalyč koutkem úst, když se Báthory vrátil k nízké předprsni. „Takový je pořád. Většinou horší. Když se to tak vezme, dneska má dobrou náladu. Určitě se raduje, že svého miláčka konečně provětrá."

Báthory se ušklíbl a zvedl dalekohled.

Jižní obzor se utápěl ve směsici kouře a mlhy z lesů. V noci se konečně ochladilo, vydatně sprchlo a den se probudil do sychravé šedi. Slunce se schovávalo za mraky, jež se unaveně opíraly o vrcholky kopců.

„Vidím pohyb," mračil se Báthory do okuláru. „To budou oni."

„Ukaž?" Igalyč se podíval do dalekohledu, chvíli jím bloudil v prostoru, pak znehybněl a nakonec přikývl. „Je to tak. Už se valí. Jako brouci z hromady hnoje. Nejpozději v poledne jsou tady."

„Tak nějak."

„Co myslíš, jaký mají plán?"

„Nemám křišťálovou kouli, příteli. Musíme hlavně doufat, že nevědí o našich kanónech a přitáhnou pěkně na dostřel. Nic nezpůsobí horší paseku než zásah do sevřeného houfu jezdců. Kdyby nám s tímhle popřálo štěstí…"

„Štěstí?!" odfrkl si za nimi Mertides. „Co to má společného se štěstím? Na štěstí se spoléhají jenom idioti. My potřebujeme spolehlivou zbraň a chlapy, kteří s ní umějí zacházet."

„A obojí máme, že?" ohlédl se Báthory.

Mertides jen pokrčil rameny, sklonil se zpátky k náměru a jeho řeč se změnila v nesrozumitelné mumlání.

Báthory se usmíval. Ten chlap se mu líbil. „První salva bude nejdůležitější. Nejdříve vystřelí Býk, pak kolubrina. Na houfnici a ruční zbraně přijde řada později."

„Čelo útoku budou tvořit Tataři," přemítal Igalyč.

„Určitě. Alaybeg Turhan je liška podšitá. Nevystaví sipáhie prvnímu střetu. Bude si je šetřit pro hlavní boj, až vlny Tatarů zadusí náš nejtvrdší odpor.“

„Hlavní boj… Kde se asi odehraje?“

„Poprvé bychom na ně měli udeřit už pod hradem, v lese na úbočí, na vhodném úseku cesty. Pěkné hajducké přepadení.“

„Se zásekem a bleskovým útokem ze zálohy,“ zablesklo se Igalyčovi v očích. „O to se postarám osobně. Jenže s touhle přesilou se můžou probít…“

„Nejen můžou, ale taky se probijí. Dříve nebo později. Pak se urychleně stáhneme do hradu a budeme se bránit tady. Dokud to bude dávat smysl.“

„Než se vrátí Szilárd.“

„Nebo dokud nezačne hrozit, že nás pohané pobijí do posledního chlapa. Odrazíme je od první hradby, pak od druhé… a když do té doby nepřijde pomoc, použijeme únikovou cestu. Co se tak šklebíš?“

„Ta stezka za hláskou… viděl jsi ji na vlastní oči?“

„Ne.“

„Je úzká jako panenská štěrbina. Na východním konci se klikatí po skalní hraně se srázem vlevo i vpravo. Vlastně se hodí jen pro lámání krků a koňských nohou. Jestli nás na ni Turci zaženou, zmrzačí se tam víc chlapů než v boji.“

„To zní povzbudivě.“

„Dej na mě – stezku bych použil jen v nejvyšší nouzi.“

„Uvidíme. Všechno je v rukou Božích. Možná se ubráníme. Možná se včas vrátí Szilárdův oddíl…“

„Možná, možná,“ zabručel znovu Mertides. „V rukou Božích. Se štěstím. Ťulpasové s takovým přístupem si ani nezaslouží zvítězit!“

„Zajdete s námi na hrneček kávy, pane střelmistře?“ zeptal se ho Báthory dobromyslně. „Na povzbuzení. A něco zakousnout. Abychom nepobíjeli pohany nalačno. Během dne už na jídlo nebude čas.“

„Kůzlečí voní až sem,“ začichal Igalyč a vrátil Mertidesovi dalekohled. Ten ho s hlasitým cvaknutím složil a schoval do brašny, kterou pevně uzavřel sponou. Zdálo se, že je pošle ke všem čertům,

ale když vykročili dolů valem na vnitřní straně hradby, připojil se. Dokonce dovolil svým chlapům, aby ho následovali.

Kousek za bránou, na začátku příkrého stoupání k bergfritu, se mezi rozvalinami nacházel plácek s velkým ohništěm uprostřed. Na rožních se otáčely tři kozy, všechny už řádně obrané. V kotlíku bublala káva. Hajduci posedávali okolo, na špalcích, trámech a kamenech z rozpadlých zdí, mastili si vousy pečeným masem, srkali horký nápoj a mlaskavě potahovali z čibuků. Věděli, že to možná dělají naposledy, a tak si vše vychutnávali s neobyčejnou naléhavostí.

Šimon se hrbil vedle Sándora na prkně položeném na dvou kamenných kvádrech. Popíjel z plechového hrnečku s výrazem, jako by ho nutili pít vlastní moč.

„Já snad té pohanské břečce nikdy nepřijdu na chuť," bručel. „Ani cukr tomu nepomáhá. Pořád to chutná jako odvar z cikánské prdele."

„Tak proč to piješ?" zašklebil se na něj Igalyč, napil se a spokojeně zasténal.

„Protože mi všichni tvrdí, že ty chcanky povzbuzují tělo i mysl. Nechci být jediný, kdo bude uprostřed tatarského útoku zívat."

Hlučně se té představě zasmáli; všichni kromě střelmistra Alberta, který se na Šimona mračil jako na typického příslušníka sorty „ťulpasů a idiotů".

Pustili se do kozího masa. Čert drtil kosti, jako by měl čelisti a tesáky z oceli. Báthory si přisedl k Sándorovi. Mladík vypadal o dost lépe než včera. Oči se mu už neleskly jako v horečce, do tváří se mu vrátila barva, třesavka ho zjevně přešla.

„Vyspaný do růžova?"

„Chrápal jsem jako zařezaný. Celou noc. Ani nevím, kdy odjel strýc. Stovka chlapů na koních, a já je neslyším… Co je nového?" kývl Sándor k hradbám. „Viděli jste něco?"

„Nepřítel se blíží. Nejpozději v poledne ho budeme mít na dostřel. Zůstaneš?"

„A kam bych šel? K jeskyním odcválali ti, kdo tam mají rodiny. Mně zůstal jen strýc a ten mou ochranu určitě nepotřebuje."

Báthory na něj poočku pohlédl. „Modlím se za tvé příbuzné. Otec prý zemřel hrdinsky, po Kecskeméthiho boku.“

„Musíš být pyšný, že jsi synem takového muže,“ podotkl Igalyč.

„Nejsem hoden nosit jeho jméno,“ mračil se Sándor do hrnku s kávou. „Zatímco já jsem jen planě bloumal po Horní Zemi, on cedil krev při obraně Hajdúságu…“

„Nepodceňuj se, hochu,“ zarazil ho Báthory. „Včera jsi nám přinesl zprávu, která možná zachránila stovky životů.“

„Možná. Jestli strýc dorazil k jeskyním včas. Myslíte, že to stihl?“

„Určitě,“ uklidňoval ho Igalyč. „Pokud si udrželi tempo, kterým odsud odjeli, nejspíš byli k ránu na místě. Možná už se dokonce střetli s barončiným oddílem.“

„To není vyloučeno,“ zamumlal Báthory s plnými ústy. „O tom ale teď nemá cenu přemýšlet. Čeká nás vlastní mela. Tak jak, Sándore, cítíš se na to?“

Mladíkovi nejistě zatěkaly oči, ale hned se vzpamatoval a odhodlaně narovnal ramena. „Jistě. Nezůstanu přece dřepět v závětří…“

„Můžeš obsluhovat dělo. Nebo dělat spojku mezi střelci na hradě a chlapy na úpatí kopce…“

„Ne. Chci se bít. Šavli mám nabroušenou.“

„Nemusíš si nic dokazovat…“

„A ty se o mě nemusíš tak strachovat. Nejsem tvé děcko.“

Báthory přestal žvýkat a vrhl na mládence zvláštní pohled.

„Já vím, Sándore. Vím, že nejsi.“

„Och…“ Junák pochopil, proč ho všichni probodávají očima. „Promiň, Korneli. Jsem hlava dubová, huba nevymáchaná. Nechtěl jsem ti připomínat…“

„To nic,“ odpověděl Báthory trochu ztuhle. „Zapomeň na to. Když se chceš bít, budeš se bít. Jen se snaž udržet si hlavu na krku. Jasné?“

„Jasné.“

Samo Igalyč hodil okousanou kost Čertovi, obrátil do sebe zbytek kávy, otočil se a přešel do středu posedávajících hajduků.

„Je čas, bratři,“ promluvil zvučně. „Dojezte, dopijte, dokuřte. Všichni se dojděte pořádně vykadit. Jinak to na vás přijde v boji – a nikdo se nechce v posledních křečích vyválet ve vlastních sračkách a takhle zasviněný předstoupit před tvář Boží. Nabruste šavle a sekery. Zkontrolujte, jestli máte v pistolích suchý prach; ještě pořád je všude mokro – aby vás to nepřekvapilo tváří v tvář pohanovi. Za půl hodiny ať jsou všichni připraveni. Přichystáme hostům vřelé hajducké přivítání.“

Chlapi ohnivější proslov nepotřebovali. Otírali si umaštěné prsty do halen a kabanic, dopíjeli kávu, vyklepávali popel z dýmek. Řinčeli zbraněmi, ocílkami, nabijáky. Většina odešla do zřícenin uposlechnout hejtmanovu praktickou radu. To vše bez zbytečného shonu a hluku, jako by je čekal všední pracovní den u dobytka v pustě.

Borlobáš vylil zbytek kávy na zem, zachrchlal, odplivl si a vstal.

„Nezbyl někomu hlt slivovice?“ zeptal se. „Vážně nechci chcípnout s pachutí té břečky na jazyku.“

K všeobecnému překvapení mu svou čutoru podal Mertides. Ani on si kávu nedal, takže Šimonovým nářkům nejspíše rozuměl.

„Ale není to slivovice,“ upozornil.

„A co tedy?“

„Tokajské.“

„Tokajské co?“

„Víno.“

„V Tokaji vyrábějí víno?“

„Už dlouho. Ale v posledních letech vyšlechtili mimořádně dobrou odrůdu.“

Nechápavě na něj zírali. Šimon vytáhl zátku a s nedůvěrou přičichl. Zachmuřené čelo se mu okamžitě vyhladilo. Dal si pořádný lok a druhý si nedopřál jen proto, že mu Mertides čutoru sebral a rychle ji zazátkoval – marně po ní okolostojící muži zvědavě pokukovali.

„Kriste,“ zasténal Borlobáš, hlasitě mlaskal a zachytával jazykem poslední zbytky chuti, „teď už klidně můžu odejít na věčnost.“

„Ne tak rychle, brachu,“ poplácal ho Igalyč po rameni, jen co vykročili. „Naverboval jsem tě v naději, že spolu sklidíme letošní úrodu tykví.“

„Těch s turbany?“

„Viděl jsi tu snad nějaké jiné?“

~ ~ ~

Krátce před polednem se mračna konečně roztrhala. Vykouklo slunce a v poslední zatáčce před hradem zablýskala ocel.

Přijížděli.

První voj tvořily přibližně dva tucty Tatarů. Snědé tváře, dlouhatánské kníry, pestrobarevné košile, místo opasků barevné šerpy, na hlavách kalpaky s vyhrnutými kožešinovými okraji. Sedla a postroje bohatě zdobené a hlasitě zvonící. V rukou svinuté karabáče, kopí nebo dlouhé pušky. Obličeje jako vlci – ostražité, ale beze strachu. Věděli, že slouží jako návnada, ale přihlásili se dobrovolně, aby ukázali, jak jsou smělí.

Mezi zatáčkou a úpatím hradního kopce na chvíli zmizeli za stromořadím, lemujícím cestu, pak vyjeli na louku u jezírka. Zastavili a udiveně se zadívali na černé modly. S menším zájmem zhodnotili kůly, na nichž byla nabodnuta hlava a rozčtvrcené tělo Hasana Karačiho. Pak dlouho stáli, naslouchali, natahovali krky, pohledy zkoumali les na hradním svahu i u cesty.

Všude ticho. Jen někde na kopcích horlivě kukala kukačka a krutě lhala o délce života, jenž měli muži ještě před sebou.

~ ~ ~

„Teď, pane?“ nedočkavě se zeptal Mertidese jeden z členů obsluhy děla na bastionu.

~ ~ ~

„Ještě vydrž,“ zasyčel Báthory, stojící u kolubriny na dolním nádvoří. Dělo odtáhli od brány k příhodnému průlomu v hradbě, jímž mířilo přímo na jižní cestu a přitom mělo dost místa na zpětný ráz.

Velitel tatarského oddílu chvíli stál v třmenech, pak klesl zadkem zpátky do sedla a pokynul pobočníkovi. Ten rázně obrátil koně a cvalem vyrazil zpátky po cestě.

Báthory se ohlédl k horní hradbě. „Rozvahu, Alberte. Neunáhli se. Máme čas.“

~ ~ ~

„Pane, jsou zrovna v nejlepší pozici,“ naléhala obsluha Bujarého Býka.

„Ale hovno,“ zabručel Mertides. Ledabyle se lokty opíral o předprseň, jako by byl všední den a on si jen vychutnával vyhlídku. „Držte zobáky, smradi, a čekejte na pokyn.“

Z brašny znovu vytáhl dalekohled, rozložil ho a sledoval, jak tatarská spojka mizí za zatáčkou. Cesta v oněch místech míjela mohutný horský výběžek, který se do údolí natahoval od západu. V úvalu za ním se teď ukrývala celá Turhanova horda.

Mertides sklouzl pohledem, vymezeným průzorem okuláru, zpátky k jezdcům u jezírka a nakonec k trojici mužů u kolubriny na dolním nádvoří. Báthory na něj mával kloboukem, jako by odháněl vosy.

„No jo, to vím i bez tebe,“ zabručel Mertides. „Starej se o ten svůj rezavý šrot, katolický mudrlante, a ukázky skutečného dělostřeleckého umění nech na mně.“

~ ~ ~

„No, jen pojďte,“ šeptal Šimon Borlobáš, krčící se v houští nad jihozápadním úpatím kopce. V rukou svíral bambitku, rameno opíral o mladý buk a mezerou v listoví pozoroval Tatary na louce. „Polezte, zavšivené palice. Nedejte na zlé předtuchy. Pojďte se s námi přivítat!“

~ ~ ~

„Pane, teď už ale opravdu jedou!“

Mertides zvedl dalekohled zpátky k zatáčce.

Zpoza smrků v ohybu cesty se vynořily bunčuky ozdobené koňskými a lidskými vlasy. Za nimi kožené čapky, sobolí kožešinou

lemované špičaté přilbice i holé hlavy s copy na temenech. Pak křiklavé haleny, dolamy a kaftany, tu a tam kroužkový pancíř. Nízcí, huňatí koníci, pohybující se krátkými, ale rychlými kroky.

Tataři, Nogajové, kozáci. Tam doma, na Krymu a v povodí Dněpru, se k smrti nenáviděli, neustále si navzájem podřezávali hrdla a kradli dobytek i ženy. Na dalekých výpravách v tureckém žoldu však házeli staré spory přes rameno a bojovali bok po boku.

„Smradlavá chátra," zabručel Mertides, narovnal se, scvakl dalekohled a otočil se k obsluze děla.

„Všichni na místa!"

~ ~ ~

„Připravte se!" zvolal Báthory. „Dělo na pozici!"

Dva hajduci se zapřeli do paprsků velkých dřevěných kol a s funěním dotlačili feldšlangu do průlomu v hradbě. Báthory se znovu ohlédl. Nad předprseň bastionu se pomalu vysunula majestátní hlaveň kartounu. Už se nemuseli bát, že je prozradí odlesk slunce na vyleštěném bronzu.

Tataři se hrnuli k úpatí hradní homole.

~ ~ ~

„Už jedou!" volal Šimon, sbíhající mezi stromy k hajdukům u hradní cesty. „Chystejte se, bratři! Do zbraně!"

„Víc ve zbrani už ani být nemůžeme," zachechtal se Igalyč nervózně a nasypal na pánvičku pistole prach.

„Za chvíli jsou tady," opakoval Borlobáš. „Báthory a Mertides nechali předvoj dojet blíž. Nejspíš chtějí kanonádou roztrhnout zmiji na dvě části. Ty, kteří zůstanou vpředu, si vezmeme na starost my. Určitě vyrazí po cestě k hradu."

„Dobře." Igalyč cenil zažloutlé zuby. „Olověné hody jsou připraveny."

~ ~ ~

Albert Mertides se zachmuřeně díval do údolí, ruce v bok, loket zlehka se dotýkající hlavně kartounu.

Čekal. Trpělivě, nehybně jako socha dávného vojevůdce, hledící do minulosti plné hrdinských bojů.

Muži za jeho zády si už skoro okusovali nehty.

Tataři se bez ustání valili ze zatáčky, na okamžik mizeli za stromy u cesty a pak se znovu objevovali u jezírka. Průvod už se spojil s předvojem a mířil k úpatí kopce.

Mertides potáhl nosem.

Chlapi za ním zpozorněli.

Střelmistr si sevřel černou bradku v pěsti a vykroutil ji do špičky. Bez úspěchu – zase se rozcuchala.

Střelci ani nedýchali.

Tatarů rychle přibývalo. Zaplavili údolí jako mravenci.

Mertides se otočil ke střelcům.

„Dobrá," řekl nevzrušeně. „Zatopte jim."

Muži přímo povyskočili. Nejstarší z nich foukl do knotu zaklesnutého do rozštěpu na hrotu luntové hole, ucouvl a z relativně bezpečné vzdálenosti přiložil doutnák k pánvičce u zadního žebrování hlavně. Ostatní chlapi se bleskově otočili od kanónu, nacpali si prsty do uší a stáhli hlavy mezi ramena.

Prach zaprskal. Muž s tyčí uskočil a odvrátil obličej.

Mertides si přidržel klobouk.

Býk zařval a divoce zakřepčil.

~ ~ ~

Od svahů se odráželo ohlušující hřmění. Vrchol bastionu zahalil oblak kouře. Báthory a dva hajduci se přikrčili a zakryli si uši dlaněmi.

Navzdory tomu zřetelně slyšeli skučení střely.

Vzteklé, zlovolné, ďábelské.

~ ~ ~

„Alláh!" zařval Keraj bej, velitel tatarského pluku. Právě dosáhl začátku stoupání k hradu, když vzduch rozpáralo strašlivé zaburácení. Vzhlédl, sokolím zrakem zachytil mihnutí střely na pozadí bledé oblohy a ohlédl se za ní, div že si nevykroutil krk.

„Pozor!"

V dunivých ozvěnách výstřelu ho muži vzadu u jezírka nemohli slyšet. A i kdyby, už by nestačili uhnout.

Čtyřicet liber železa vlétlo doprostřed houfu.

Jeden z Tatarů zmizel ze sedla, jako by ho někdo odčaroval. Jezdec za ním se zhroutil i s koněm, jemuž náhle odlétla hlava i s polovinou krku. Vychrstla krev, hlína i drny s trávou. Střela se odrazila od země, práskla do jedné z pohanských model – smršť kamenných úlomků zkrvavila dalšího chlapa – a skutálela se mezi zuřivě bušící kopyta.

Tam se po několika sázích zastavila, černá a hrůzostrašná jako hlava železného obra. Když k ní Tataři sklonili pohledy, mrkla na ně ohnivým okem.

Pak explodovala.

Hlína vyprskla až k nebesům. Změtí panikařících koní a jezdců prosvištěly úlomky lité oceli a ze země vyrvaných kamenů. Zároveň je rozhrnula tlaková vlna. Okamžik poté všechno pohltila nadouvající se plamenná bublina. Rákosí u jezírka slehlo.

Z nebe pršela krev a koňská moč. Sypaly se zuby, prsty, kopyta, úlomky kostí a stříbrné cvoky z ohlávek. Do trávy a na jezerní hladinu pleskaly ožehlé končetiny a krvavé cáry oděvů.

Kouř se spolu se zvířeným prachem a krvavou mlhou valil ke zčeřenému jezeru. Řev raněných a umírajících drásal ušní bubínky.

~ ~ ~

„Nádhera!“ zasmál se Báthory štěkavě. „Teď my!“

Jeden z hajduků foukl do knotu, jenže Báthory mu vyškubl luntovou tyč z rukou a sám ji sklonil k masivní hlavni.

„Všichni stranou!“

Kolubrina zakouřila nejdříve na konci, pak vpředu, vyplivla oheň a železo a odskočila dobrý sáh dozadu, přičemž okovaným koncem lafety rozorala kamenitou zemi.

~ ~ ~

„Cha!“ odhodil Mertides chladnokrevnou masku.

Feldšlanga byla určena pro dalekonosnou palbu, a přestože Báthory použil menší množství prachu a nastavil maximální depresi, koule přesto neškodně zahvízdala nad hlavami Tatarů u jezírka.

Svůj cíl si však našla. Uťala mladý kmen ve smrčině u cesty, ve smršti třísek a gejzírech krve se prohnala chumlem vyjících Tatarů a řičících koní, odrazila se od mohutnějšího kmene a skutálela se do bahnitého úvalu jižně od jezírka.

„Sráči!“ zakřičel Mertides na dělostřelce u dolní hradby. Na odpověď nečekal – obrátil se ke svým mužům. „Dobíjet! Rychle!“

Jeden z mužů už vytěrákem horlivě šmejdil ve vývrtu hlavně, druhý nabíral lopatkou ze sudu prach, další dva zápasili s koulí.

„Švihem, švihem!“ vrčel Mertides. „Jestli ten střep na dolním nádvoří vystřelí dříve než my, budu pohany ostřelovat vašimi hlavami!“

~ ~ ~

Slova jako panika a galimatyáš nemohly vystihnout to, co se rozpoutalo na úpatí hradního kopce. Jako by tajemná Mogoš vystoupila z jedovatých vod a posedla mysli mužů i zvířat.

Tataři neznali počet nepřátelských děl a snažili se zachránit před další střelbou. Většina z nich obrátila koně a pobídla je zpět po cestě, čímž na ní způsobila nevýslovný chaos. Jezdci vráželi jeden do druhého. Podsaditá zvířata zakopávala a s řičením padala, případně nazdařbůh sjížděla z cesty, což mělo ještě horší následky – kopyta klouzala na podmáčené půdě, koně vázli v blátě a shazovali jezdce do bahnišť, jež číhala v rákosí a pod pláty na první pohled pevného mechu.

„Prokletí zbabělci!“ hulákal Keraj bej, až mu přeskakoval hlas. „Neustupujte! Do útoku!“

Zbytečně však křičel, marně práskal nad hlavou velitelským karabáčem. Tatarská jízda se roztrhla jako kolem vozu přejetý slepýš, a zatímco hlava bezmocně syčela na úpatí zalesněného svahu, ocas se zmítal v krvi a vnitřnostech podél cesty. Jenom málokdo si v tom dopuštění uvědomil, že spása před kanonádou leží právě pod kopcem.

„Udeříme na pevnost!“ štěkl vůdce a obrátil koně proti úbočí. „Musíme zničit kanóny! Odvahu, bratři! Je to jen zřícenina. Za mnou! Ve jménu Alláhově!“

Asi čtyřicet mužů odhodlaně vykřiklo a pobídlo koně po cestě, do přítmí bučiny.

~ ~ ~

„Za chvíli jsou tady,“ hlesl Borlobáš, když se skrz stromy procedilo sílící dunění kopyt. Pohlédl na nedaleko dřepícího Sándora. „Zvládneš to? Necítíš slabost?“

„Co se pořád všichni staráte?“ odsekl mladík. „Ruku mám pevnou. Krev se mi jen vaří…“

„Pozor!“ sykl Igalyč, stojící za staletým bukem. Zmlkli a vyhlédli z úkrytů. Na cestě se objevil první bunčuk.

~ ~ ~

Hradní cesta se před Tatary zvedala čím dál prudčeji, ale oni přesto zrychlovali. Opsali půloblouk kolem spodní poloviny homole a dorazili na severní stráň.

Za prudkým ohybem škubli uzdami. Jezdci vzadu a uprostřed skoro převálcovali muže v čele, kteří začali zaskočeně couvat. Koně hlasitě ržáli. Keraj bej málem sletěl ze vzpínajícího se oře.

Na cestě ležel košatý buk. Za tlustým dvouklaným kmenem se krčilo několik mužů s ručnicemi. Už měli zalíceno.

To však nebylo to nejhorší.

Z rozsochy na Tatary zíralo široké ústí bronzové hlavně.

„Alláh!“ zařval Keraj bej a sáhl po pistoli.

Zatroubil hajducký roh. Hajduci za zásekem stiskli spouště. Kvéry zakouřily na obou koncích, vyprskly oheň a olovo. Dva Tataři spadli z koní. Pod jedním se oř zřítil a i s jezdcem se skutálel ze srázu pod cestou.

Střelci vyskočili a rozběhli se do lesa, dokud je ještě krylo mračno kouře. Několik Tatarů opětovalo palbu, jenže jančení koní způsobilo, že kulky z pistolí poletovaly nazdařbůh.

Za houfnicí dřepěl hajduk se zápalnou tyčí v ruce. Teď se nadzvedl, přiložil doutnák k pánvičce a vrhl se stranou.

Dělo zadunělo a poskočilo.

Když plátnem obalený dřevěný kartáč zasáhl nejbližšího tatarského koně do krku, střela už se rozpadala – zásah do svalnaté, šlachovité překážky ji dočista rozmetal. Olověné sekance zahvízdaly mezi jezdci.

Stříkala krev. Muži i jezdci padali. Ve vzduchu vířil kouř a listí, poletovaly bílé útržky lýka a chumáče koňských hřív. Kopyta zuřivě bušila do země i do vzduchu. Jezdci i koně se kutáleli po srázu pod cestou, jako balvany drtili změť křoví a tvrdě, za zvučného praskání žeber, vráželi do bukových kmenů.

Tatarům nebylo dopřáno, aby se vzpamatovali. Znovu zařval roh. Svah nad cestou ožil. Zpoza kmenů i vývratů, z lísková a hloží vykoukly hlavně pušek, pistolí a bambitek. Zahřměla další salva, stejně zkázonosná jako výstřel z houfnice.

„Pozór!“ zakřičel Samo Igalyč a potřetí zadul do rohu.

Dopadly sekery. Přeseknuté provazy švihly jako prasklé struny. Podťaté stromy, do této chvíle přidržované lany, padaly na cestu. Košaté koruny s hukotem a praskáním pročesávaly les a bušily do země. Dřevo se hlasitě tříštilo. Dva stromy se zřítily za Tatary a zahradily jim ústupovou cestu, ale několik dopadlo i přímo na ně, přičemž smetly ze srázu další skučící muže a řičící zvířata.

„Hajdy, bratři!“ zařval Igalyč. „Hajdy, hajdy!“

Hajduci odhodili kouřící pušky a pistole, pravicemi tasili šavle, do levaček fokoše, palcáty či sekery, a s děsivým řevem se sesypali z úbočí na cestu.

„Hajdy!“ přidal se Šimon k bojovému pokřiku, mávaje šavlí i čakanem.

„Hajdy, ve jménu Božím!“ ječel Sándor, běžící po jeho boku.

Keraj bej byl pořád v sedle, jenže se na šílícím koni bezmocně točil mezi padlými buky a nevěděl, kudy se dát, co udělat dřív.

Šimon a Sándor seběhli do zmatku na cestě. Kozáka, který se právě zvedal ze země, seknutí Szilárdovy šavle srazilo do kaluže koňské krve. To mladíka trochu zpomalilo. Šimon mezitím přiběhl k tatarskému vůdci. Ten ho spatřil a rozehnal se kiličem, nejspíše darem od tureckého hodnostáře. Borlobáš bleskově švihl čakanem, zarazil zahnutý bodec do bejovy hrudi a silným trhnutím shodil

Tatara ze sedla. Oř poskočil a bokem srazil Šimona na jedno koleno. Přibíhající Sándor toho využil a vší silou sekl Keraj beje do vyholené lebky.

Borlobáš bohapustě zaklel. Podrážděně od sebe odstrčil tatarského oře, jako by to bylo jen překážející kůzle, vstal, pořád zaseknutým čakanem si přitáhl Keraj beje blíž, vypáčil bodec z žeber a v záchvatu zuřivosti začal tupou stranou hlavice bušit do Tatarova obličeje.

„Kurva tvoje pohanská mať!“ křičel.

Sándor ustoupil, protože věděl, že příčinou vzteku je vlastně on. V bezpečné vzdálenosti se otočil a pohledem hledal dalšího soupeře. Marně. O zbylé nepřátele se mezitím postarali ostatní hajduci.

„Smrt pohanovi!“ křičel vítězoslavně Igalyč, zacákaný krví tak, jako by se v ní vykoupal.

Málokdo mu odpověděl. Urychleně doráželi Tatary a sbírali odhozené pušky a pistole. Chlapi, kteří dostali na starost houfnici, zapřáhli do lafety dva koně.

Ustupovali do hradu.

~ ~ ~

„Zpátky, zbabělci!“ křičeli pobočníci Yusufa Turhana. „Zpátky a do útoku! Chcete okusit naše karabáče?!“

Ustupující Tataři uvázli mezi krvavou hrůzou u jezírka a ocelovou stěnou sipáhiů, valící se zpoza jižního horského výběžku. Nejdříve alaybegovo štěkání ignorovali – pokoušeli se prosmýknout kolem Turků a dostat se do bezpečí za zatáčkou, mimo dostřel hradních děl.

Sipáhiové jim to nedovolili. Prásklo několik výstřelů, čepele kiliců potřísnila krev.

„Bojujte!“ zařval Turhan. „Jinak vás poženeme jako dobytek na jatka!“

Tatarská tlačenice se chtě nechtě obracela zpátky k Pohanské citadele.

„Jüri! Jüri!“ volal Turhan, široký meč nad hlavou. „Ve jménu Alláha a proroka Mohameda! Zvítězíme!“

~ ~ ~

„Rychleji!“ štěkl Báthory na chlapy u kolubriny. „Nesmějí se dostat moc blízko! Ztratíme je z dostřelu!“

Třpytivý oddíl sipáhiů sestupoval cestou k jezírku. Jezdce krymského chána hnal před sebou jako stádo ovcí.

Báthory běžel za dělo. Hajduci právě nacpali do hlavně kouli obalenou lněnou koudelí a nabijákem ji zatlačili až k prachové náplni na konci vývrtu. Báthory mezitím nábojníkem prošťoural zátravku. Bylo nebezpečné to dělat, dokud ještě chlapi nabíjeli zbraň, jenže na správný postup neměli čas. Jen co kanálkem vyvanul vzduch, vytlačený střelou z hlavně, nasypal do něj prach. Hajduci vytáhli nabiják a zastrčili do hlavně malou dřevěnou zarážku, aby měli jistotu, že se koule v nakloněném laufu udrží.

„Hotovo, kapitáne!“

Báthory foukl do knotu.

V tu chvíli nahoře na bastionu zařval Bujarý. Střelci mistra Mertidese byli přece jen rychlejší, přestože se obrovitý kartoun nabíjel složitěji.

A znovu kouř, plamen, vytí střely párající ovzduší.

~ ~ ~

Koule vybuchla v okamžiku dopadu. Svět před Turhanem zmizel v hnědavé smršti. Nedalo se rozeznat, co je mokrá hlína, a co obsah tatarských a koňských střev. Břečka společně s cáry těl, oděvů a postrojů pršela na sipáhie, kteří se snažili ovládnout zdivočelé koně.

Vzápětí se z hradu ozvalo druhé zarachocení. Alaybeg přivolal Proroka a přikrčil se v sedle; obličej skoro zabořil do koňské hřívy.

Druhá střela prosvištěla vysoko nad čelem tureckého oddílu. Odsekla špičaté vrcholky smrků a zasáhla sipáhie, kteří se teprve vynořovali ze zatáčky. Turhan se krátce ohlédl. Viděl, jak prší kamení a létají šišáky a úlomky bechterců, jak padají zpřelámaná kopí a vlajky. Ranění muži překřičeli i dodělávající koně.

Alaybeg se narovnal, spolkl srdce deroucí se do krku, pozvedl kilič a zařval:

„Mají jen dvě děla! Nestačí znovu nabít! Do útoku! Na hrad! Bijte bezvěrce! Jüri!“

„La illaha il-Alláh!“ křičeli sipáhiové. Strhávali s sebou rozprášené Tatary a valili se k úpatí hradního kopce.

Na louce ze dvou kráterů plných krvavého bláta stoupal dým.

~ ~ ~

„Dobrá muška, pane Mertidesi!“ zakřičel Báthory ze sedla, když na Vzteklounovi procválal horní bránou.

Mertides si jen hlasitě odfrkl, jako by o pochvalu za takovou samozřejmost nestál, a otočil se ke kartounu. Pět chlapů už se s ním mořilo a s kletbami a supěním se ho snažilo otočit.

„Honem, chlapi!“ zavolal Báthory na dva hajduky, poháněj ící koňský čtyřzápřah. Za ním na zjizvené dlažbě nadskakovala kolubrina. „Sem s ním!“ ukázal na rovinku před začátkem stoupání k bergfritu. „Rychle nabíjet! Pohani tu budou co nevidět!“

Čert zaštěkal. Báthory se ohlédl. Dolní bránou se už do hradu hrnuli hajduci. Báthory jim cválal vstříc. Čert upaloval za ním.

„Ztráty?“ zakřičel Kornel místo pozdravu.

„Dva mrtví, pár raněných,“ hlásil Igalyč. „Dočista jsme ty mamlasy zaskočili.“

„Výborně!“ zachechtal se Báthory, nadzvedl se v třmenech a pátral zrakem po svých druzích. Z proudu hajduků, udýchaných po spěšném výstupu na kopec, mu zamávala krvavá ruka. Šimon. A hned za ním Sándor. Báthory se zazubil.

„Houfnici proti bráně!“ štěkal Igalyč rozkazy. „Polovina mužů na ochoz! Ostatní do průlomů hradeb…“

„Počkej, hejtmane!“ skočil mu do řeči Báthory. „Změna plánu.“

„Cože?!“

„Budeme se bránit zpoza horní hradby.“

„Ale říkali jsme…“

„Vím, ale kvůli vylámané zdi je škoda plýtvat životy. Po těch jatkách pod kopcem si nepřítel rozmyslí, jestli nám znovu vběhne pod šavle a pistole. Bude ostražitější, možná vymyslí nějakou lest. Říkám ti, přišli bychom tady zbytečně o spoustu chlapů.“

Igalyč se mračil, ale přikyvoval. „Horní hradba není tak děravá…“

„Jistě. A neboj se, nedáme jim dolní nádvoří zadarmo.“ Báthory ukázal přes rameno na horní bastion. Samo vzhlédl, postřehl otáčející se hlaveň kartounu a rozzářily se mu oči. Vzápětí se otočil k hajdukům a vykřikl:

„Tady, bratři! Nastražte uši! Všichni za druhou hradbu! Jdeme, hněte sebou, Boha jeho!“

„Nerouhej se,“ zabručel Borlobáš, přestože ho hejtman v té vřavě nemohl slyšet. „A nedělej paniku. Cesta je zatarasená, pohanům bude chvíli trvat, než přes buky přelezou. Přisámbohu, to mi ale vyschlo v krku…“

Báthory sňal ze sedla čutoru.

„Voda?“ svraštil Šimon obličej, když si lokl. „Bodlo by něco na posilněnou. První útok jsme odrazili, jenže mohamedánů je pořád jako much na lejně…“

Sándor mu vytrhl čutoru z ruky a pil jako poutník na poušti.

„Držel se?“ zeptal se Báthory Šimona, zatímco stoupali k horní bráně.

„Držel, sráč jeden. Možná líp, než bylo potřeba. Oddělal tatarského beje.“

„Ejhle!“ pohlédl Báthory na Sándora hrdě.

„Ale z koně jsem ho strhl já!“ stěžoval si Šimon. „Mně příslušelo seknout ho šavlí do čela!“

„Ještě dneska pár lebek otevřeš,“ ujistil ho Báthory.

Hajduci bránou u bastionu proudili do horní části citadely. Báthory na Vzteklounovi odklusal mezi rozvaliny, sesedl a zatížil uzdu kamenem. Zatímco se vracel k hradbě, sypal z rohu na pánvičky pistolí prach.

„Na místa!“ vykřikoval Igalyč. „Všichni na místa! Na ochoz, k zátarasům. Do střehu! Čekat! Modlit se! Tento boj bude tvrdší. Všemohoucí k sobě povolá nejednoho z nás. Mějte ale na paměti, že na nebesa se stoupá po schodech z pohanských mršin!“

Bránu zatarasili nahrubo stlučenými kozami, z nichž trčely dopředu dřevěné i železné bodce. Mezi ně prostrčili hlavně kolubriny a houfnice.

„Otče náš, jenž jsi na nebesích…“ začal hejtman. Hajduci se svorně křižovali. Někteří líbali pistole, jako by to byly krucifixy.

Brzy byla mumlaná modlitba jediným zvukem, rozléhajícím se podél opevnění.

Nakonec utichla i ona.

~ ~ ~

„Vy něco vidíte?“ zeptal se Sándor, přikrčený za ozubem cimbuří.

„Ani hovno,“ zabručel Borlobáš, hlavu strčenou v proluce. „Jediný stín se nepohne, ani lístek se nezachvěje. Ale jsou tam, určitě. Číhají v lese za hradbou. Mají něco za lubem, špinavci prohnaní.“

„Ovšemže mají,“ potvrdil Báthory. Seděl na dávno odpadlém kvádru na ochozu, zády k cimbuří. V obou rukou svíral pistole, kohoutky natažené na první záskok.

„Ten dělostřelec prý má dalekohled…“

„A parádní,“ přisvědčil Báthory. „Nizozemský.“

„Kdyby nám ho půjčil…“

„Jdi a řekni si o něj.“

„Co je, co se tak pošklebuješ?“

„Jak říkám, zkus to. Budeme tě chytat pod bastionem.“

Čert zastříhal ušima, opřel se předními tlapami o okraj proluky, celý se naježil a zavrčel. Báthory vstal z kamene a vyhlédl směrem k bráně.

„Je to tady,“ řekl.

Jak jinak, i tentokrát Turci poslali dopředu sebranku z krymsko-dněperských stepí. Z lesních stínů se vynořovaly čepice s huňatými lemy i vyholené hlavy s ohony tmavých vlasů na temenech. Protahovali se děrami v povalených hradbách, lezli přes hromady sutin i na nich povalené stromy s větvemi osekanými do špiček. Menší skupiny se slévaly do proudů a ty se proplétaly zříceninami. Obezřetně postupovali k horní hradbě.

Šimon se trochu nadzvedl a připravil si bambitku k výstřelu.

„Máš čas,“ ucedil Báthory, i když i on natáhl kohoutky na doraz.

Nakonec hemžení na dolním nádvoří ustalo. Tataři a kozáci zaujali pozice v ruinách. Z úkrytů se vysunuly hlavně pušek a pistolí, žilnaté pěsti pozvedly luky.

„Vysvětlí mi někdo, proč jsme je nechali dojít tak blízko?“ zeptal se Šimon.

„To se brzy dozvíš,“ ujistil ho Báthory.

Někde u dolní brány zavřeštěly trubky.

„Kryjte se!“ křikl Báthory a skočil za ozub cimbuří.

Z rozvalin zazněl ostrý povel.

Zarachotily výstřely, zadrnčely tětivy. Z cimbuří létalo zdivo a kamenné odštěpky. Odražené kulky hvízdaly. Nad hlavami přikrčených hajduků bzučely šípy. Dva chlapi se s bolestným křikem zhroutili na ochoz.

„Jen plýtvají střelivem!“ vykřikl Borlobáš.

„Kdepak,“ zavrtěl Báthory hlavou. „Je to součást plánu.“

Sundal si klobouk, aby jeho širokou střechou nepřilákal zrak nepřátelského střelce, a jedním okem vyhlédl zpoza ozubu.

„No ovšem,“ odfrkl si.

„Co?“ vzhlédl k němu dřepící Sándor.

„Přicválali jezdci s háky na provazech.“

„Co je to za rachot?“

„Odtahují zátarasy z dolní brány. Čistí cestu sipáhiům.“ Báthory zalétl pohledem k nedalekému bastionu. Obsluha děla seděla za předprsní, jako by se nechumelilo. „Pane Mertidesi! Chystejte se! Brzy to přijde!“

Střelmistr se zase zatvářil, jako by o jeho rady nestál, ale pak pokynul pomocníkům. Nejstarší muž foukl do knotu na konci tyče.

Tataři a kozáci mezitím nabili zbraně. Turci znovu zatroubili. Zarachotila druhá salva. Olovo zlostně pleskalo do cimbuří. Kamení a prach se sypaly na hlavy a ramena přikrčených hajduků.

I v burácení zbraní zřetelně zaznělo řinčení podkov na dlažbě. Báthory opatrně vyhlédl prolukou.

„Už jdou.“

„Kdo?“

„Všichni.“ Báthory zamával kloboukem směrem k bastionu. „Teď, pane Mertidesi! Teď!“

„Pal,“ řekl Mertides tónem, jakým si jiní lidé objednávají v hospodě další pivo.

~ ~ ~

Bujarý Býk zařval tak, až měli hajduci pocit, že vybuchl – že možná příliš velká nálož nebo zaseknutá koule ve špatně vyčištěné hlavni rozervaly vrstvu bronzu. Většina z nich se vrhla na zem nebo na ochoz, zakryla si hlavu zkříženýma rukama a vzývala všechny svaté.

Kartoun neexplodoval. Vypálil na dolní bránu, jíž teprve před chvílí projel oddíl Tatarů a kozáků. Zatímco jezdci od Dněpru svižně stoupali k horní hradbě, úzkým průjezdem se už do hradu prodírali sipáhiové.

Zpětný ráz téměř shodil Býka z bastionu. Černá koule hvízdla nad hlavami Tatarů a vletěla mezi sipáhie.

To, že zasáhla také jezdce – dva z nich i s koňmi změnila ve změť roztrhaného masa a železa, další tři smetla ze sedel pouhou tlakovou vlnou – byl jen vítaný vedlejší účinek výstřelu.

Cílem byl ve skutečnosti zbytek bránové bašty nad průjezdem.

Koule do něj udeřila jako Boží hněv.

Zeď roztrhla prasklina. Okamžitě se zřítila a i s kusem hradby se sesypala přímo na sipáhie. Jako by to nestačilo, i halda na druhé straně koridoru povolila a proměnila se v drtivou kamennou lavinu.

Střelu zasypalo zdivo a kamení, přilehly ji koně se zlámanýma nohama.

Chvíli se zdálo, že krvavý zával nálož zadusil.

Pak koule vybuchla. Všechno, co se na ni navalilo, vymrštil ohnivý gejzír vysoko nad hradby a koruny stromů.

Menší kamenné úlomky padaly až na horní nádvoří. Bubnovaly do hradby a bastionu, krvavily hajdukům hlavy a plašily už i tak dost rozdivočelé koně.

Tataři cválající k horní bráně zpomalovali a vyděšeně se ohlíželi. Vůdce oddílu si však zachoval duchapřítomnost, vyštěkl pár rozkazů a směle pobídl koně. Jezdci ho následovali. V rukou roztočili provazy s háky na koncích. Soukmenovci v rozvalinách je kryli střelbou, hlavně z luků.

Tataři zarazili koně před zátarasy a hodili na ně háky.

„Teď!“ vykřikl Samo Igalyč a z ochozu mávl na obsluhu houfnice.

Knot se dotkl prachu na pánvičce. Dělo zahřmělo.

Děsivě vyjící kartáčová střela se okamžitě rozpadla. Mezi Tatary vletělo olovo s rozptylem dobře půl druhého sáhu.

Příšerný řev mužů. Ještě strašnější ržání koní. Nárazy padajících těl. Řinčení zbrojí. Zběsilý dusot kopyt. Chropot, sténání o pomoc, vzývání Alláha.

„Feldšlanga!“ zavelel Igalyč.

Kolubrina vypálila. Železná koule vletěla do rozvalin a rozmetala několik starých zdí. Padající kamení způsobilo mezi poschovávanými Tatary větší zkázu než samotná střela.

„Hajdy, bratři, do nich!“ zahulákal Igalyč.

Hajduci vyskočili, prostrčili mezerami v cimbuří pušky a pistole a s chutí zasypali apokalypsu pod hradbou krupobitím olova.

Tataři vřískali jako na mučidlech. Jak se předtím rojili vzhůru, teď vlna ustupovala – zkrvavená, zaprášená, polámaná, rozškubaná. V jejích patách se valil dým a prach. Uličkami pobíhali splašení koně s prázdnými sedly a uzdami, taženými po zemi. Jeden vlekl nohu svého jezdce, zachycenou v třmenu. Jen nohu.

Střelba ustala. Ještě chvíli lomozily valící se kamenné kvádry, pak zmlkly i ty. Dokonce utichlo i vytí Tatarů ve zříceninách, zlomilo se do chroptění a přidušeného sténání.

Citadelu obestřelo ticho.

Pak se pískáním a hučením v uších hajduků prodral smích. Co smích, řehot. Vítězoslavný, škodolibý, přímo nepříčetný.

Ohlíželi se a v chuchvalcích kouře pátrali po zdroji zvuku. Překvapeně zjišťovali, že zaznívá z bastionu.

Nemohli tomu uvěřit. Mertides, kterého nikdo neviděl ani se usmát, se teď řehtal z plných plic a v předklonu se plácal do stehen.

Hajduci obraceli pohledy k dolní hradbě.

Dým vířící nad troskami brány se trhal, prach se pozvolna usazoval.

Hajduci se na rozdíl od střelmistra nerozesmáli. To, co spatřili, je ohromilo; někteří se vyděšeně křižovali. Čertovo táhlé zakňučení přesně vystihovalo jejich pocity.

~ ~ ~

„Pane? Vznešený begu? Žiješ? Nejsi raněný?“

„Jsem v pořádku,“ odsekl Turhan a vyplivl krvavou slinu. Mezi zuby mu skřípal prach.

„Alláh je milosrdný!“

„Myslíš?“

Alaybegův kůň ležel mezi troskami a žalostně řičel. Nohy mu rozdrtil těžký žulový kvádr. Turhan vytáhl zpoza šerpy zaprášenou pistoli. Chtěl natáhnout kohoutek, ale nešlo to – zasekl se. Zlostně zbraň odhodil, sklonil se k sedlu, vytáhl z pochvy jatagán, sevřel ho v obou rukou a vrazil čepel koni pod krk. Následným trhnutím otevřel krvavý pramen. Arabský hřebec párkrát vykopl a znehybněl.

„Kolik máme mužů?“ zeptal se Turhan, klečící na mršině.

„Mrtvé a raněné je za těchto okolností těžké spočítat…“

„Neptám se na ztráty! Chci vědět, kolik mužů je schopno pokračovat v boji!“

„Včetně Tatarů?“

„Samozřejmě!“

„Té chátry nezbyla ani třetina…“

„Kolik?!“

„Hrubým odhadem… asi šedesát mužů schopných pozvednout zbraň.“

„Dobře. Tak ať ji pozvednou.“

„Vznešený begu, měli bychom počkat…“

„Na co?“

„Na posily. Martalovci a barončin oddíl…“

„Jen Alláh ví, co s nimi je. Možná už všechny žerou lišky. Namísto nich může dorazit zbytek té džaurské bandy. Musíme okamžitě zaútočit! Pomstít padlé druhy! Rázně, krutě, bez milosti!“

„Ale za těchto okolností…“

Turhan se zprudka ohlédl. Pobočník okamžitě přestal cokoli namítat, klesl na jedno koleno a pokorně sklonil hlavu.

„Odpusť, ctihodný begu!“

Turhan pustil jatagán, vstal a zhluboka se nadechl. Zdálo se, že začne štěkat rozkazy, jenže slova se mu zasekla v krku. Klečící muž pokradmu vzhlédl. Alaybeg váhal.

Po dlouhé chvíli se zafuněním vydechl.

„Máš pravdu,“ řekl stále temným, avšak znatelně příčetnějším hlasem.

„Pane?“

„Unáhlili jsme se. Vyplýtvali jsme příliš mnoho životů.“

„Čekám na tvé rozkazy, pane.“

Další zaváhání.

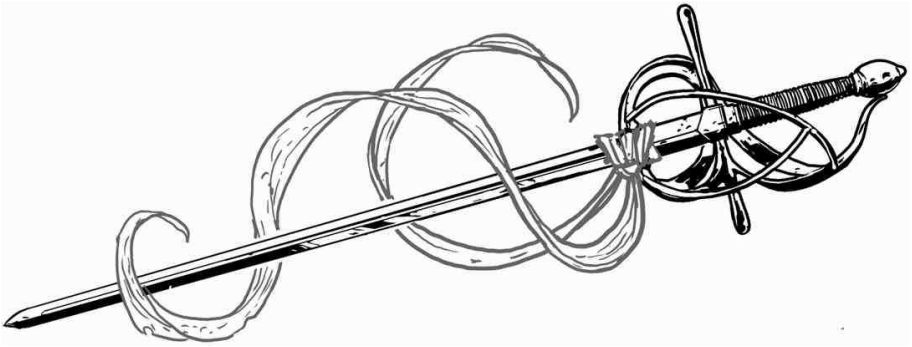
„Stáhněte se. Všichni. Mimo dostřel bezvěrců. Určitě se jen třesou, aby mohli znovu použít děla. Potřebujeme se přeskupit a naplánovat rozhodující útok.“

„Rozumím, pane,“ vyhrkl pobočník, vstal, odběhl a začal svolávat přeživší muže.

Náhle na příjezdové cestě zarachotila kopyta. Turhan se překvapeně otočil a tasil kilič. Také ostatní muži sahali po zbraních, vzhledem k předchozímu neúspěchu přesvědčeni, že se neblíží nic dobrého.

K hradu stoupala početná skupina jezdců. Alaybeg se na ně zahleděl pozorněji.

A sklonil meč. Neklid v jeho obličeji vystřídal triumfální úsměv.

HLAVA SEDMNÁCTÁ,

v níž Báthory čelí jednomu nepříjemnému překvapení za druhým.

„Co asi udělají teď?“ hloubal Samo Igalyč nahlas.

„Těžko říct,“ pokrčil Báthory rameny. „Dostali pořádnou lekci…“

„Kdyby jen jednu,“ ušklíbl se Borlobáš a zašťoural se malíčkem v levém uchu. Pořád ho měl zalehlé.

„Možná počkají na tmu,“ přemítal Igalyč. „Mezitím vymyslí nějaký úskok, trochu nás podusí ve vlastní šťávě…“

Báthory zašťoural nabijákem v hlavni pistole. „Nemůžou čekat příliš dlouho. Určitě si už všimli, že nebráníme hrad v plné síle. A když budou zbytečně otálet, vpadne jim do zad Szilárd.“

„Hej!“

Ohlédli se za hlasem.

„Co se děje?“ zavolal Báthory na Mertidese.

Střelmistr neodpověděl. Dalekohledem se díval k dolní bráně. Báthory, Igalyč a Borlobáš rychle přešli po ochozu na bastion.

Tentokrát Kornel nemusel o dalekohled žádat – Mertides mu ho podal sám.

„Kriste…“ hlesl Báthory, když pohlédl do okuláru.

„Co?“ znervózněl Igalyč a zadíval se ke spodní hradbě. Nad haldou trosek a nehybných těl v průjezdu se něco tyčilo. „To je hlava?“

„Na kopí,“ přitakal Borlobáš. „Kdo je to, Korneli? Mluv!“

Báthory mlčky sklonil dalekohled a podíval se na ně.

„To snad ne,“ pochopil Igalyč, ale přesto mu vyškubl dalekohled z ruky.

„Szilárd?“ zachraptěl Borlobáš.

Báthory přikývl.

„Cože?“ hlesl Sándor, jenž k nim právě přispěchal.

„Mrzí mě to, chlapče…“

„Je to strýc?“

„Vskutku.“ Igalyč zbledl jako krve zbavená mrtvola.

„Víte, co to znamená,“ řekl Báthory.

„Jo,“ odvětil Borlobáš, přestože to nebyla otázka. „Hlavu mohli přivézt jen barončini lidé.“

„Takže je po všem,“ prohlásil Igalyč a opřel se o předprseň, jako by ho přemohla slabost. „Zůstali jsme v tom sami.“

„Ale ne v pasti,“ uťal Báthory. „Máme únikovou cestu.“

„Navrhuješ, abychom vzali roha?“ pohlédl na něj hejtman.

Báthory neodpověděl. Dopřál společníkům čas na rozmyšlenou. Zdálo se, že vrchol bastionu zakryl stín mraku.

„Možná nejsou nepřátelské posily příliš početné,“ nadhodil Sándor. „Strýc měl sto chlapů. I když prohráli, životy určitě nedali lacino. Kolik Vranovičovců a barončiných lidí mohlo přežít?“

„O tom je v téhle situaci zbytečné spekulovat.“ Báthory si sundal klobouk a poškrábal se na jizvě. „Pánové, je nutné pohlédnout pravdě do očí – je po boji. Ať se na to dívám z kterékoli strany, nemá smysl pokračovat v obraně.“

„Ale uprchlíci z jeskyní…“

„Ti buď padli do rukou poturčencům, nebo se rozprchli po horách. Více jim pomůžeme, když se odtud dostaneme živí. Později je můžeme vyhledat a ochránit před pronásledovateli. Najít jim nové útočiště.“

„Pravda,“ souhlasil Igalyč po další zamyšlené odmlce. „Takže je opravdu konec? Jen tak se otočíme a rozprchneme se po lesích?“

„Máš jiný návrh?“

„Označí nás za zbabělce, když jen tak zdrhneme,“ ucedil Sándor.

Báthory se na něj zadíval. „Chceš padnout hrdinskou smrtí? S Božím jménem na rtech se vrhnout na turecké šavle? Čeho bys tím dosáhl?“

„Ničeho,“ odvětil místo mladíka Šimon. „Škoda tady chcípnout, když ještě můžeme jinde a jindy pohanům pořádně zatopit.“

Sándor se zachmuřil, ale už nic nenamítal. Muži na bastionu se ponořili do mlčení. Mertidesovi chlapi se točili kolem Býka. Hajduci na ochozech i na dvoře se připravovali na další šturm.

„Tedy dobrá,“ narovnal se Igalyč. „Bůh ví, že nás k tomuto rozhodnutí nedonutil strach. Přikážu chlapům, aby se připravili na ústup.“

„Rozumná řeč,“ přikývl Báthory. „Ale musíme si pospíšit. Pohané určitě čenichají kolem hradu a zkoumají, kudy se dostat dovnitř. Jestli najdou stezku na východní hřeben, odříznou nám poslední ústupovou cestu.“ Báthory se obrátil k obsluze kartounu. „Už toho můžete nechat, pane Mertidesi. Bujarý dotančil. Odcházíme.“

Pět pomocníků přerušilo činnost, ale Mertides se na ně zamračil tak, že se okamžitě dali znovu do práce.

„Půjdeme jako poslední,“ prohlásil dělostřelec. „Budeme vás krýt. Kdyby se ta sebranka rozhodla zaútočit právě uprostřed ústupu, ještě jí to krapet osolíme. Z Bujarého i z těch vašich prdítek.“

„K čemu velká gesta, pane Mertidesi?“

„Už jsem řekl,“ odsekl střelmistr a rázně Kornelovi ukázal záda, čímž ukončil debatu.

Báthory pokrčil rameny. „Jak myslíte. Možná je to z taktického hlediska rozumné řešení…“

„Samozřejmě že je!“ štěkl Mertides přes rameno. „Hlavně se už nedohadujte jako báby na tržišti a pohněte zadky! Jinak nás tady vážně zastihne tma a pak jsem zvědavý, kdo si na těch skalách za hradem zláme vaz jako první!“

~ ~ ~

Trhlinou v oblacích se znovu díval Bůh. Jak mraky pluly k východu, postupovaly i paprsky, ostře vyrýsované v ovzduší plném dýmu. Světelné skvrny na jejich koncích sklouzly po tmavě zelených západních svazích do údolí a vzápětí o něco rychleji, jako by využily rozběh, vylétly na hradní kopec. Přízračný svit zalil obě nádvoří a obestřel bergfrit – proměnil ho v rozmazanou siluetu ze snu.

Hlaveň Bujarého se zlatavě zaleskla. Albert Mertides po ní přejel dlaní. Obličej měl pořád zachmuřený.

Báthory mu rozuměl. Nešlo o samotné dělo. Byl to jen kus litého bronzu. Pro bývalého rákoczyovského artileristu však zbraň cosi symbolizovala. Staré časy. Slavné bitvy. Mertides doprovázel Rákoczyho na všech válečných taženích. Bujarý Býk tančil pod Krakovem, u Varšavy, na Černém ostrově. Chrlil oheň a železo na Turky u Koložváru.

To vše se propadlo do minulosti. Zbyli jen střelec a jeho zbraň. Rozloučení s ní znamenalo konec všeho.

„Je čas," porušil Báthory hluboké ticho.

Mertides vzhlédl. Z obsluhy děla už zůstal jen on. Jeho pomocníci odešli s prvním vojem hajduků.

„Jen jděte, pánové. Doženu vás."

Báthory se zachmuřil. „Nechcete tu zůstat, že ne? Ten kanón není raněný druh, který leží na bojišti. Nemá smysl kvůli němu vyplýtvat lidský život."

„Myslíte, že jsem úplný kretén? Nemám v plánu zaklepat bačkorama kvůli jednomu starému dělu!"

„To rád slyším."

„Ale rozhodně mu dopřeju ještě jeden výstřel. Pak ho zničím. Nedopustím, aby se ho zmocnili pohani. Granátů zbylo dost. Jeden nebo dva pod lafetu, obložit kameny a sbohem."

„I když ho poškodíte, nejspíš ho odvezou a přetaví na turecké dělo."

„To už mě netrápí."

„Protože už to nebude Bujarý Býk?"

Mertides pohlédl Báthorymu do tváře. Na okamžik mezi nimi problesklo něco jako porozumění.

„Vypadněte už,“ zavrčel střelec, otočil se, přešel k předprsni a vyškubl Borlobášovi z rukou dalekohled. „Ty taky, padej!“

Šimon něco nevrle zabručel a přešel po bastionu ke Kornelovi a Sándorovi.

„Je tam až podezřelý klid. V lese pod hradbami jako by nebyla živá duše. Jen mouchy lezou po hejtmanově hlavě.“

„Jsou tam,“ odvětil Báthory zamyšleně. „Něco chystají. Zmizíme, než si všimnou, jaké je na hradě ticho. Rychle!“

Šimon a Sándor se otočili a slezli po valu k přichystaným koním. Báthory se naposledy ohlédl.

„Neotálejte příliš dlouho, domine Mertidesi!“

Dělostřelec neodpověděl. Stál u předprsně a upřeně hleděl kamsi k dolní bráně. Jednu ruku měl položenou na lesklé hlavni, ve druhé svíral zápalnou tyč. Ze špičky knotu ve vidlici stoupal proužek kouře.

Čert na úpatí valu netrpělivě zakňučel.

„Bůh s vámi,“ pronesl Báthory a seběhl na nádvoří.

Vzápětí už vedl Vzteklouna uličkou mezi zříceninami kolem návrší k průlomu za bergfritem.

~ ~ ~

„Připravte se,“ zasyčela Ileana Rónayová na zbytky své družiny a přibližně dva tucty martalovců, kteří po smrti Vladana Vranoviče v bitvě u jeskyní přijali její velení. „Brzy to vypukne.“

Muži zacvakali ocílkami a kohoutky pušek a pistolí a skrčili se v úkrytech.

~ ~ ~

„Kriste!“ vyvalil Šimon oči, „tady nás ani nemusejí přepadnout pohani. Stačí špatně šlápnout a zabiješ se sám.“

„Tak došlapuj dobře,“ poradil mu Sándor, čímž si vysloužil další z Borlobášových nevraživých pohledů.

Sešli i s koňmi těsnou skalní strží za bergfritem a vyrazili po mírně se svažujícím hřebeni. Ten spojoval Pohanskou citadelu s horským hřbetem na východě jako přírodními silami vztyčená hráz,

jež částečně přehradila údolí. Stezka na vrcholku byla hrbolatá a často nutila uprchlíky překračovat kořeny buků nebo ostré balvany.

Báthory byl čím dál nervóznější. Každou chvíli se ohlížel a špicoval uši. Na hradu pořád leželo ticho. Pochmurné, podezřelé, zlověstné.

V půli cesty mezi hradem a protilehlým svahem se Báthory zastavil.

„Ďas aby to…“

„Co?“ vyhlédl Šimon podél Vzteklouna dopředu.

Hodný kus před nimi se vlnil chvost hajduckého husího pochodu. Hřeben byl čím dál užší a svahy pod ním strmější. Tam vpředu už Igalyč a ostatní museli místy kráčet bokem a dávat pozor, aby neztratili půdu pod nohama. Měli co dělat, aby uklidnili na uzdách vedené, vystrašeně frkající koně.

Báthory pořád otálel.

„Odvahu, brachu,“ pobídl ho Šimon, přestože sám pobledl. „Zpátky už jít nemůžeme.“

Báthory mu gestem naznačil, aby mlčel. Borlobáš se podíval lépe a pochopil, že Kornela nezastavila obava z nebezpečného chodníku. Díval se na Čerta. Ten neustále běžel kousek před nimi, jenže teď se zastavil, nahrbeně zíral někam kupředu, vrčel a varovně cenil tesáky.

„Co čenicháš?“ promluvil na něj Báthory.

Pes větřil směrem k husté bučině na konci hřebene, do níž právě vcházeli první hajduci. Ať už zachytil cokoli, Báthory to vzápětí vycítil také. Záhadné instinkty v něm zase jednou doslova vibrovaly.

„Co se děje?“ ozval se zezadu Sándor.

Nedostal odpověď. Ticho nad údolím a hradem zhoustlo a ztěžklo. Natolik, že si muži uvědomovali tlukot vlastních srdcí.

Náhle to Báthory pochopil.

„Dávejte pozor!“ zakřičel mezi dlaněmi přiloženými k ústům. „Pozor tam vpředu!“

Vztekloun sebou škubl a zaržál. Čert se rozštěkal.

V tu chvíli zarachotil výstřel.

~ ~ ~

„Bijte tu chamraď!“ zaječela Ileana Rónayová. Skrz oblak kouře, vířící před ústím její ručnice, ani neviděla, jak hajduk v čele průvodu padá dozadu a kutálí se ze svahu.

„Palte!“

Mezi stromy nad stezkou zaburácely zbraně.

Bzučící olovo vletělo mezi hajduky.

~ ~ ~

„Do prdele!“ klel Borlobáš a snažil se svého poskakujícího grošáka popadnout za ohlávku. „Prrr! Zabiješ nás, prašivče zkurvený!“

„Zpátky! Je to past!“ vykřikl Báthory, když viděl, co způsobila nepřátelská salva na konci hřebene. Hajduci padali ze stezky jako pouťoví provazochodci z lana rozkmitaného poryvem větru. Koně se řítili dolů s nimi. Povyk, řičení a lomoz se valily po srázech a jejich ozvěny se rozbíjely mezi stromy a ostrými balvany.

Šimon a Sándor se pokoušeli ovládnout a obrátit jančící koně.

„Ježíšikriste!“ vytřeštil Báthory oči.

Po hřebeni se k nim jako o závod hnal jeden z hajduckých koní. Ržál, prskal pěnu, šílel strachem. Zjevně byl připraven srazit ze stezky všechno, co by mu na ní překáželo.

Báthory tasil pistoli. Právě natahoval kohoutek, když Čert se štěkotem vyrazil koni vstříc. Zvíře zaržálo, ale nezpomalilo.

Čert skočil – jako vůdce smečky na kořist, uštvanou ostatními vlky.

Hřebec se vzepjal na zadní. Čert, zaklesnutý tesáky do svalnaté šíje, zavlál jako černý hadr. Pes i kůň v jednom chumlu dopadli na okraj stezky, převalili se přes hranu a vzápětí už se řítili ze srázu. Kopyta naprázdno bubnovala ve smršti suchého i čerstvého listí, občas švihl černý ohon. Nedalo se rozeznat, jestli pronikavý praskot vydávají větve nebo kosti.

„Čerte!“ zakřičel Báthory.

„Ser na něj!“ osopil se na Kornela Šimon. Podařilo se mu jakž takž zvládnout grošáka a právě se obracel k Sándorovi, který už klopýtal zpátky k hradu. „Musíme zmizet!“

Do buku sáh od nich plácla zbloudilá kulka. Vztekloun znovu zaržál, poskočil, zabubnoval kopyty ve vzduchu i do stezky. Skoro kopl vlastního pána.

„Přestaň!“ popadl ho Báthory za ohlávku a silným zatažením obrátil koně hlavou k citadele.

Ve chvíli, kdy sám zvedl pohled k hlásce, nad hradem zahřmělo.

~ ~ ~

„Nezastavujte se!“ překřičel Yusuf Turhan vytí raněných a švihl kiličem, jako by chtěl rozseknout mračno kouře a zvířeného prachu.

Výstřel z kanónu a následný výbuch koule rozmetal několik zdí, jimiž se Tataři a sipáhiové kryli během postupu k horní hradbě. Kamení drtilo muže jako hmyz.

„Pokračujte! Vpřed! Ve jménu Proroka!“

Mnoho odhodlání jim už nezbylo, přesto ale sborově volali Alláha a kličkujíce mezi rozvalinami, se hrnuli k hradní bráně.

~ ~ ~

Ileana Rónayová, následovaná pěticí narychlo svolaných jezdců, pobízela koně mezi stromy na úbočí. Za ní doznívala bojová vřava. Už bylo prakticky po všem. Hajduci bídně chcípali – koho nesmetla z hřebene první salva a panikařící koně, ten se zoufale pokoušel probít z úzké stezky na svah. Tam se stal snadnou kořistí pro martalovské šavle a sekery.

Baronka mířila po lesním chodníku na sever. U masivního skalního výčnělku škubla uzdou, popadla pušku a seskočila z koně. Její pobočníci zastavili a udiveně se dívali, jak Ileana nelidsky pružnými pohyby leze na skálu, na niž by se nikdo z nich nevyškrábal ani s provazem a železnými skobami.

Z vrcholku skaliska se jí otevřel výhled na celý hřeben. Přikrčila se a zúžila zorničky. Po vzdáleném úseku stezky spěchali tři muži a tři koně. Už byli skoro u hradního skaliska.

„Ne tak rychle, parchanti,“ zavrčela a vytáhla z bandalíru dávku pro jeden výstřel, zabalenou v papíru.

~ ~ ~

„Já vám ukážu, svině mohamedánské!“ klel Albert Mertides. Se zápalnou tyčí v ruce seběhl po valu k bráně. Houfnice a kolubrina zíraly přes ostnatý zátaras. Dělostřelec k nim přiskočil.

Nepřátelé se právě vyhrnuli z rozvalin a směřovali k bráně, koňmo i po vlastních.

Mertides vycenil zuby a přiložil knot k pánvičce houfnice.

Dělo zarachotilo a poskočilo. Olověné sekance syčely a hvízdaly. Pohané ječeli.

Mertides neotálel a vypálil z kolubriny. Všechno před bránou zmizelo v mračnu kouře – slyšel však, jak koule tříska do pevné překážky. K zemi se s rachotem řítily kameny.

Střelmistr se otočil, kousek popoběhl, foukl do knotu a sklonil zápalnou tyč k zemi. Střelný prach, jehož černá čára se po valu vinula na vrchol bastionu, ohnivě zaprskal.

Mertides zahodil tyč a vyrazil vzhůru uličkou k bergfritu.

V tu chvíli se z kouře před bránou vynořili první sipáhiové. Natáhli ruce s pistolemi.

Práskl výstřel.

Albert měl pocit, jako by mu někdo vrazil do ledvin rozžhavený pohrabáč – takový, jakým se odpalovala děla, když jako šestnáctiletý zelenáč nastoupil ke knížecí artilerii. S vyraženým dechem dopadl na kolena. Duchapřítomně se zachytil rukama a pokusil se vstát. Marně. Klesl zpátky na všechny čtyři.

„Pohanští kreténi,“ zasyčel skrz vyceněné zuby. „Kdyby vás tak vlastní matky…“

Zadrnčela tětiva. Šíp se zavrtal mezi páteř a levou lopatku a srazil Mertidese obličejem na cestu. Plival krev, hrabal nohama a z posledních sil se snažil otočit tak, aby viděl na bránu.

Útočníci právě zápasili s těžkým zátarasem. Z průjezdu nemohli vidět syčící oheň s ocasem bílého kouře, který právě doběhl mezi koule, navršené kolem kartounu.

Na vrcholu bastionu jako by se otevřel jícen sopky. Ohlušující výbuch utrhl hlaveň od lafety a vymrštil ji do výšky. Mertides ji sledoval kalícím se zrakem.

Bujarý Býk tančil jako ještě nikdy předtím. Impozantně se točil ve vzduchu, jakoby nesen rojem ocelových střepin a rostoucím

ohnivým sloupem. Dosáhl nejvyššího bodu, na okamžik se zastavil, černý stín v plamenné záplavě, a pak se zprudka zřítil zpátky. Když dopadl, nenarazil do bastionu. Stavba už neexistovala. Výbuch ji proměnil v kamennou lavinu, jež zavalila průjezd brány. Hlaveň s pronikavým kovovým zaduněním dopadla mezi trosky.

Kolem Alberta Mertidese rachotilo kamení, řinčely dýmající kusy kovu. Spokojeně zavřel oči, naposledy foukl do prachu na cestě, škubl nohama a znehybněl.

V obličeji mu ztuhl škodolibý úšklebek.

~ ~ ~

Ozvěny výbuchu se odrážely od kopců. Po zemském povrchu se jako po zčeřené hladině přehnala chvějivá vlna; na několika úsecích hradeb strhla sesuvy zvětralého zdiva. Sándor ucouvl před kamením, jež se valilo dolů soutěskou za bergfritem.

„Zapomeň na hrad," zavrtěl Báthory hlavou, když se mladík zmateně ohlédl. „Už se hemží mohamedány."

„Co teď?" vyhrkl Borlobáš udýchaně.

Báthory významně pohlédl dolů ze stezky, do prudce se svažujícího ohybu mezi hradním kopcem a severním úbočím hřebenu.

„Tam si zlámeme hnáty," vyvalil Šimon oči.

„Uvítám jakýkoli lepší nápad."

Borlobáš se ohlédl na východ. Kouř nad koncem stezky se už rozplýval. Hajduci doslova zmizeli z tváře světa. Jen trhavý pohyb na úbočí pod hřebenem naznačoval, že tam někde zápasí o život zmrzačení muži.

Báthory nečekal na odpověď. Rázným zatažením za uzdu zkrotil jančícího Vzteklouna a sešel ze stezky a vzápětí i z hřebene. Svah zde nebyl tak příkrý, ale kůň se přesto musel zapírat nohama proti klesání.

Sándorova klisna a Šimonův grošák se zjevně rozhodli, že tentokrát Vzteklouna následovat nebudou. Udidla jim skoro vykloubila čelisti, než je jejich páni přesvědčili, že nemají jinou možnost.

~ ~ ~

Jezdci pod skálou sledovali, jak baronka nabíjí pušku, a poočku si vyměňovali pochybovačné pohledy. Na takovou vzdálenost považovali zásah za nemožný.

Ileana jejich obavy očividně nesdílela. Naposledy zašťourala nabijákem v hlavni, vyškubla ho ven, natáhla kohoutek, nasypala prach na pánvičku, přiložila pažbu k rameni a pečlivě zamířila.

„Jak jsi mě to učil, Andrási?“ vydechla a stiskla spoušť.

~ ~ ~

Báthory si zhruba vteřinu před zásahem uvědomil, že je zle. Možná zaslechl hvízdnutí olova, možná syknutí Smrtčiny kosy. Tak či onak se přikrčil za Vzteklounem těsně předtím, než koňským krkem prolétla kulka.

Do obličeje mu vychrstla krev.

Až potom na východním svahu práskl výstřel. Báthory ho už ale nevnímal. Vztekloun se s pronikavým rykem vzepjal na zadní a svého pána, pevně zaklesnutého do uzdy, zvedl ze země jako slaměného panáka.

Vzápětí se muž i zvíře zřítili, a drtíce houští i mladé stromky, skutáleli se po svahu. Zastavil je až mohutný buk o několik sáhů níž.

„Korneli!“ vykřikli Šimon se Sándorem jednohlasně, pustili uzdy koní a o překot se rozběhli dolů úbočím.

~ ~ ~

Ileana Rónayová se vítězoslavně zachechtala, hodila si ještě kouřící pušku na záda, otočila se a seskočila ze skaliska.

Družiníci ztuhli. Ten skok by jinému člověku zpřelámal kosti, nebo by jej aspoň přinutil ztlumit dopad v kotrmelcích.

Baronka však doskočila pružně, plavně, pomohla si rukama, takže chvíli vypadala jako divoká šelma, odrazila se, doběhla ke svému hnědákovi a bez použití třmenů se vyšvihla do sedla.

„Za mnou!“ štěkla na nehybné chlapy. Z obličeje jí sálala dychtivost lovce.

~ ~ ~

„Noha,“ sykl Báthory, když ho Šimon a Sándor vysvobodili z ostružiní. Změť pichlavých šlahounů ho zachytila jako síť. „Něco mám s nohou. Ďas aby to…“

„Zlomená?“ obával se Borlobáš.

„Nevím.“ Kornel se držel za koleno a opakovaně se ho snažil ohnout a zase narovnat. Zatínal zuby bolestí, ale zdálo se, že končetinou hýbat může. „Zlomená asi ne…“

„Tomu se říká štěstí v neštěstí. Kůň tě mohl rozmáčknout o strom jako švába.“

Vztekloun se zmítal u buku výše ve svahu, hrabal kopyty, vydával žalostné zvuky a z tlamy mu kapala krvavá pěna. Šimon tasil pistoli.

„Ne,“ vztáhl k němu Báthory ruku. „Já sám.“

Borlobáš chápavě přikývl a vtiskl mu zbraň do dlaně. Báthory cvakl kohoutkem a zamířil.

„Promiň, kamaráde.“

Kulka vlétla cikánskému oři okem do mozku a ukončila jeho zoufalé pokusy vstát.

Výstřel nadobro vyplašil Borlobášova grošáka a popohnal ho za Szilárdovou klisnou. Ta už před chvílí využila volnosti a dlouhými skoky vyrazila vzhůru do svahu někam k lesu pod hradem. Šimon oba koně hlasitě proklel.

„Po vlastních Turkům neutečeme,“ zachraptěl Sándor a hřbetem dlaně si vytřel pot z obočí.

„Chceš tu stát a dumat o tom?“ Borlobáš se sklonil ke Kornelovi. „Pakujme se odtud. Ztratíme se jim v lesích.“

„Jestli mě potáhnete s sebou, tak asi sotva,“ odstrčil Báthory podávanou ruku.

„Drž hubu a vstaň!“ zavrčel překvapivě rázně Sándor, sklonil se k Báthorymu z druhé strany, popadl ho pod paží a donutil ho vstát. Bolest Kornelovi vyrazila dech, čehož jeho přátelé využili, a než stačil znovu zaprotestovat, vzali ho mezi sebe a vydali se na sestup šikmo ze svahu.

Někde nad nimi zaznělo turecké pokřikování, dusot nohou, chrastění kamení.

Neohlíželi se. Urychleně se ponořili do hustého porostu.

~ ~ ~

„Nemá smysl, aby nás dopadli všechny,“ procedil Báthory skrz zuby. Na mýtině pod kopcem si musel sednout, opřít záda o starý dub. Krkolomný sestup znásobil bolest v noze. A nejen v ní. Jako by se přihlásila i zranění, jež mu vyléčil Zachariáš Lebbek. „Máme šanci, jen když se rozdělíme. Každý půjde svou cestou…“

„Plýtváš dechem,“ zarazil ho Borlobáš. Rychle dobíjel pistoli. Ruce se mu trochu třásly.

„Nebuď hlupák, Šimone. Konečně se ti revanšuji za pomoc. Tak, že nedovolím, abys kvůli mně riskoval krk.“

„Prach a broky, přestaneš už? Podívej se na sebe! Nenecháme tě přece…“

„Poslechni! Vezmi nohy na ramena, dokud můžeš!“

„Už zase ten rozkazovačný tón?“ zamračil se Šimon, zacvakl ocílku na pánvičku a zastrčil si pistoli za opasek. „Varoval jsem tě, abys ho na mne nepoužíval. Hlavně ne, když žvaníš nesmysly. Odpočal sis? Tak hybaj, jdeme!“

„Na sever se táhne močál,“ kývl Sándor bradou. „Tam se jim ztratíme…“

„Aspoň ty mě poslechni, chlapče,“ vzhlédl k němu Báthory. „Nechci tě vidět umírat.“

„Myslíš, že já tebe jo?“ odsekl Szilárd a vsunul mu ruku pod paži.

„Nechápeš, Sándore?“ sevřel mu Báthory předloktí. „Když se na tebe dívám, vidím svého syna.“

Mladík se zarazil a opětoval Kornelův naléhavý pohled.

„Musíš přežít. Nedopustím, aby…“

Báthory ztichl, zamračil se, naklonil hlavu.

„Co je?“ hlesl Šimon.

Kornel se zprudka ohlédl k severu.

„Tam jsou!“ zaječel za stromy ženský hlas.

Zašplouchala voda, zafrkali koně, na vlhké půdě začvachtala kopyta.

„Běžte!“ zařval Báthory, přidržel se stromu a pokusil se vstát. Druhou rukou vytáhl z bandalíru pistoli.

Mezi břízami a olšemi se mihly siluety jezdců.

Práskl výstřel.

„Do prdele…“ hekl Šimon, udělal dva vrávoravé kroky vzad a padl na zadek. Sklonil zrak. Mezi prsty přitisknutými k břichu crčela krev.

„Šimone!“ Báthory se opřel zády o strom, tasil i druhou pistoli a natáhl kohoutky. „Proboha!“

Borlobáš k němu vzhlédl.

„Zabili mě,“ řekl udiveně a svalil se na záda.

„Utíkej, Sándore!“ křikl Báthory na zmateně zírajícího mladíka.

Jezdci rychle kličkovali lesem. Padl další výstřel. Báthoryho štíply do krku úlomky dubové kůry.

„Svině.“ Zamířil a vystřelil. Jeden z jezdců rozpřáhl ruce a svalil se ze sedla. Kůň ho táhl dál za nohu zachycenou v třmeni a vrážel s ním do kmenů, jen to praštělo. Útočníci s křikem roztrhli formaci, rozprchli se do stran.

„Chci ho živého!“ vykřikl ženský hlas.

Baronka. Bezpochyby. Báthory kolem sebe kroužil pistolí a snažil se Ileanu zahlédnout, jenže mezi stromy se míhaly jen nejasné siluety.

Jedna z nich škubla uzdou a prudce odbočila k Báthorymu.

Kornel zaklel a zamířil.

Zarachotila jiná zbraň. Pod útočníkem se zhroutil kůň, hlavou k zemi. Strašlivé ržání. Rachot, řinčení, praskání kostí. Báthory překvapeně šlehl pohledem stranou. Sándor odhodil kouřící pistoli, tasil šavli a rozběhl se k jezdci.

„Ne, Sándore!“ okřikl ho Báthory. „Zmiz odsud! Zachraň se!“

Sténající jezdec se snažil vysoukat zpod koně. Sándor ho z rozběhu sekl do krku. Krev zacákala blízké stromy.

Báthory zatnul zuby, odlepil se od stromu a vystřelil na chlapa, který právě stočil koně k mladíkovi. Kulka mu vysekla do skráně úhlednou dírku.

Prázdná pistole dopadla na zem. Báthory tasil rapír a vířícím kouřem kulhal k Sándorovi. Další výzvu k útěku už neměl kdy zakřičet. Mezi stromy se prohnal jezdec a vtrhl mezi ně. Náraz koňské hrudi srazil Sándora mezi kořeny mohutného buku. Vzduchem zasvištěla šavle. Kornel ji na poslední chvíli vykryl

rapírem. Síla úderu ho skoro srazila na kolena. Zapotácel se. Jezdec se znovu rozmáchl.

Zaduněl výstřel. Někde u země. Kulka zasáhla jezdce do zátylku a odtrhla mu z obličeje čelo.

Kůň běžel dál a muž se kolébal v sedle jako strašák na poli v poryvech vichřice.

Báthory sklonil pohled. Šimon Borlobáš se opíral o levý loket. Pravačka s pistolí bezvládně klesla.

„Kurvy zkurvené," zachrčel, obrátil oči v sloup a svalil se obličejem do listí.

Na kraji mýtiny trhl uzdou chlap v klobouku. Báthory se k němu otočil. Zrak mu vklouzl do tmy v ústí namířené pistole.

Zbraň poskočila, zakouřila, prskl oheň. Kulka škrábla Kornela do pravého ramene, otočila ho kolem vlastní osy a odhodila do kapradí.

„Hlupáku!" štěkl někde vzadu baroncin hlas. „Nezabíjej ho!"

Báthory cedil skrz zuby hrubé kletby a snažil se vstát. Zadusala u něj kopyta. Jezdec svižně sesedl, přešel blíž a kopl ho do boku. Kornel se s přidušeným skučením převalil na záda. Chlap se mu postavil na ruku, vykroutil mu z prstů rukojeť rapíru a vítězoslavně se mu zachechtal do tváře.

Zadusaly běžící tlapy, ozvalo se zaštěkání. Skloněný muž zaskočeně vzhlédl. Mihlo se něco velkého a černého, a chlap zmizel Báthorymu ze zorného pole. Výkřik zanikl v ohavném zvuku tesáků, drtících svalstvo, chrupavky i kosti.

Kornel se s námahou převrátil na bok a hledal pohledem Sándora. Ten nehybně ležel tam, kam dopadl. Zřejmě hlavou vrazil do vyčnívajícího kořene stromu a ztratil vědomí.

Čert tlumeně zavrčel. Báthory se ohlédl.

Ileana Rónayová sesedla z koně a vkročila na mýtinu. V rukou držela pušku. Sevřela v pěsti masivní kohoutek a natáhla ho. Čert zvedl čenich od chlapa s prokousnutým krkem – tělo sebou ještě škubalo, paty ryly do země – a znovu varovně zavrčel. Z tlamy mu stékaly lepkavé, tmavě rudé stružky.

Ileana se zastavila a se zájmem si Čerta prohlížela.

„To se podívejme," zvedla obočí. „Opravdový *pricolici*."

Pes se nahrbil, ohrnul okraj tlamy, odhalil krvavé tesáky.

„Zač jsi uvázl v psím těle?“ ušklíbla se Ileana.

Čert nenávistně štěkl a vyrazil.

Baronka bleskurychle přiložila pušku k rameni.

„Ne!“ vykřikl Báthory.

Zbraň zahřměla.

Čert se zhroutil na zem, přeoral kyprou hlínu a narazil do Ileaniných holínek. Z posledních sil po ní chňapl, jenže na krk mu dopadla okovaná pažba. Hlasitě to prasklo. Pes vykopl tlapami, křečovitě se zachvěl a znehybněl.

„Čubko!“ zaskučel Báthory.

„Tak mi říkají,“ překročila psí mršinu.

„Krvelačná, bezbožná bestie!“ plival směrem k ní a pokoušel se vstát. „Kéž bys chcípla!“

„Netruchli po blecháčovi. Vlastně jsem vysvobodila jeho duši. Byla poznamenaná vraždou – nebo ještě něčím horším. Teď už se může odebrat… do pekla.“

Kornel šátral po nedaleko ležícím rapíru.

„A ty taky,“ dodala, oběma rukama sevřela hlaveň pušky a udeřila s ní jako palicí ve velkém hmoždíři. Pažba zasáhla Báthoryho do jizvy nad pravým uchem.

Druhý úder mu zasadila zem a všechno se rozmazalo jako za mokrým sklem. Pak nastala tma.

~ ~ ~

„Kapitán Báthory,“ ušklíbla se Ileana Rónayová, sklonila se, vzala do vyceněných zubů nit, jež končila v jehle mezi jejími prsty, a ukousla ji těsně nad Kornelovým sešitým ramenem.

Škubl sebou a tiše zasténal. Bolest se vrátila. Syčela tepnami a rozlévala se do celého těla.

„Kapitán Kornelius Báthory,“ zopakovala, narovnala se a zkřivila krvavé rty. „Sám veliký turkobijce osobně. Když Ali pašovi přivedu tak vzácného zajatce, ještě mě bude prosit, aby mě mohl za všechny křivdy i služby odměnit horou zlata.“

Nečekala na jeho reakci; vstala a odešla k opodál planoucí vatře. Báthory se zkusil pohnout. Jak jinak, byl důkladně spoutaný. Koutkem oka však u popraskané zdi zahlédl Sándora.

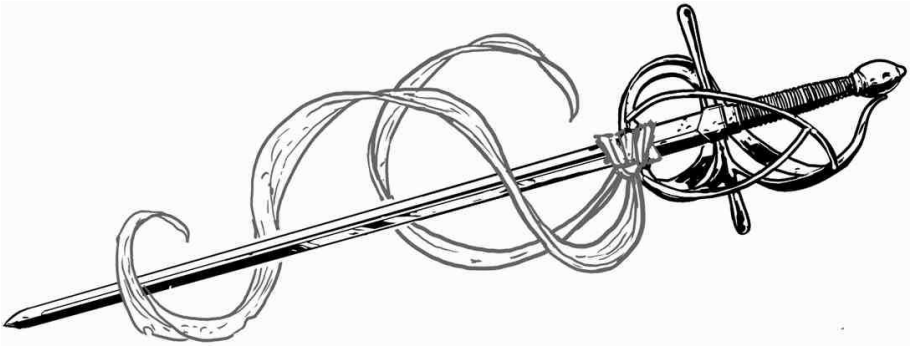
„Co s námi bude, Korneli?“ zahuhlal mladík rozbitými, zkrvavenými rty. Jedno oko mu úplně zavřel otok, druhým jen tak mžoural. „Co jen s námi bude?“

„Nevím, chlapče,“ zachraptěl Báthory po pravdě. „Nemám tušení.“

Zaslechl náraz a kletby. S námahou se natočil a uviděl, jak Vranovičové nakládají na žebřiňák objemné sudy. Jeden jim spadl, otevřel se a vysypala se z něj sůl a naložené lidské hlavy.

Pohané věděli, že krvavé trofeje nemohou nést nabodnuté na kopích. V horkém srpnovém počasí by se jim zakrátko rozpadly na kousky.

A do Varadínu byla dlouhá cesta.

HLAVA OSMNÁCTÁ,

v níž se Báthory vydá na cestu do neznáma.

V podvečer 25. srpna 1660 stáli Kornel Báthory a Sándor Szilárd na vysokém severním břehu Rychlého Körösu a dívali se přes řeku na jihozápad.

Před nimi se rozprostíral Varadín.

Navzdory neuvěřitelné únavě je ten pohled probral ze skleslosti a naplnil úžasem. Sándor v životě neviděl tak grandiózní stavbu. Kornela rozměry a tvar varadínské pevnosti nemohly zaskočit – Nové Zámky byly ještě mohutnější a měly téměř totožnou hvězdicovitou architekturu, jen Varadín měl místo šesti pouze pět cípů. Ohromilo ho však něco jiného.

Rozsah zkázy.

Po více než čtyřiceti dnech obléhání leželo město kolem pevnosti v troskách. Domy a nižší městské hradby vytrvalá dělostřelba doslova srovnala se zemí. Okolí tvrze bylo rozryto sítí tureckých zákopů a stovkami kráterů po výbuších. Hluboký hradní příkop se nepřátelům podařilo vypustit, takže zůstala jen hluboká bahnitá strouha, děsivě zívající u paty opevnění.

V nejhorším stavu byla samotná pevnost. Dva k řece obrácené bastiony se prakticky zřítily – vypadalo to, že je nepoškodila jen kanonáda, ale také nálože v tunelech vyhloubených až pod zdi.

Kurtiny mezi bastiony byly tak zjizvené dělovými koulemi, že se nedal zahlédnout ani loket nepoškozeného zdiva. Budovy uvnitř pevnosti už v tu chvíli ani nestály za řeč – zbyly z nich jen zubaté pahýly zdí a místy ani to.

Odevšad stoupala oblaka černého kouře.

„Zdá se, že je po všem," vydechl Sándor.

Báthory zachmuřeně přikývl. „Očividně. Varadín padl."

Mohamedáni se čile hemžili nejen v obrovském táboře na severním břehu řeky, ale také ve městě a nejbližším okolí pevnosti. Kam až oko dohlédlo, všude se pohybovaly tisíce a tisíce gaziů. Sipáhiové, janičáři, bešliové, azabi, topčičové. Turci, Tataři, Arméni, Gruzínci, Moldavané, Valaši, kozáci, stejně jako poturčenci z Balkánu nebo uherské Dolní Země. Stáda koní, mul, oslů, velbloudů, ovcí a dobytka.

Práskl karabáč. „Hněte sebou, kůže líné!"

Dlouhý provaz škubl smyčkami na krcích zajatců. Průvod vedený baronkou Rónayovou a alaybegem Turhanem – s převázaným okem a jednou rukou v prosté bandáži – se hnul dolů z kopce k řece. Sipáhiů, Tatarů a martalovců přežila sotva třetina původního počtu, ale nevraceli se se svěšenými hlavami. Vezli s sebou bohatou kořist – živou i naloženou na vozech; od uloupeného zlata přes sudy plné nepřátelských hlav až po zničená nepřátelská děla.

Trmáceli se táborem, mezi nesčetnými stany a prostými přístřešky ze dřeva a hlínou omítnutého rákosí, mezi ovčími ohradami, ochrannými palisádami, bodci naježenými zátarasy. Pod stovkami kotlů a rožňů hořely ohně. Vlály vlajky a vlasy na bunčucích, blýskaly se tugy. Na celých lesech kůlů podél řeky byly nabodány hlavy i těla. Tu a tam se vršily pyramidy lebek. Z příšerně páchnoucího lazaretu zaznívalo mumlání a sténání; zpod jedné plátěné stěny vytékal směrem k řece potůček rudohnědých splašků. Jen kousek odtamtud se nacházela k nerozeznání páchnoucí a podobnými zvuky řezaného a sekaného masa znějící jatka. Řezníci se po kotníky brodili krvavým bahnem a zručně zabíjeli, kuchali a porcovali tucty a tucty krav a ovcí na večerní oslavu.

Nad tím vším se vznášelo hučení hlasů a kakofonie orchestrů. Také všudypřítomný smrad špíny, který se mísil s vůní pečeného masa, pilafu a kouře z čibuků a vodních dýmek.

Köse Ali Čengizade paša sídlil v pavilonu, jenž společně s podobně honosnými, avšak menšími důstojnickými stany chránila vysoká palisáda. Tu střežila garda sipáhiů ve zlatem a stříbrem vykládané zbroji.

Příchozí měli štěstí. Serdára zastihli před bránou. Na prostranství před dvorcem právě dohrkotaly vozy tažené voly. Přijely od pontonového mostu přes řeku a vezly kusy obrovských soch.

„Uherští králové," hlesl Sándor, když si lépe prohlédl korunované hlavy světců.

„Strážcové Varadínu," přikývl Báthory ponuře.

Nešťastná zvěst letěla zástupem zajatců od úst k ústům. Ileana Rónayová se pyšně pošklebovala. Tohle byla její zásluha. Společně s alaybegem sesedli z koní a nechali se uvést k pašovi, před nímž padli na kolena a dotkli se čely země. Bělovousý Köse Ali je oba srdečně přivítal a pozval dovnitř. Očividně měl vynikající náladu.

Zajatce odvedli do ohrady s prostým přístřeškem překrytým slámou. Sundali jim z krků smyčky, ale okovy na rukou jim ponechali. Dali mezi ně kolovat tři džbery se zatuchlou vodou. Později jim dokonce přinesli kotel rýže, rozvařené na bláto. Vyhladovělí otroci si ji cpali do úst špinavýma rukama.

Mezitím zapadlo slunce a na obou březích řeky se rozhořely další stovky táboráků a celé roje loučí, luceren a lampionů. Po večerní modlitbě se z pašova stanu ozývaly zvuky bujaré hostiny. Ileana Rónayová se zvonivě smála a Turci v celém ležení se udiveně ohlíželi za ženským hlasem. Nic zvláštnějšího v táboře během obléhání nezaslechli.

„Čubka," odplivl si Sándor. „Čubka prašivá, věrolomná. Kéž by chcípla a dělala v pekle kurvu Luciferovi a všem démonům."

Báthory neodpověděl. Ani se na Sándora nepodíval. Už od odjezdu z Pohanské citadely před dvěma týdny byl málomluvný a skleslý. Pohled měl nepřítomný, obličej ztuhlý, jen stěží vnímal okolní svět. Sándor doufal, že jeho společník přijde s nějakým plánem na útěk, ale nedočkal se. Báthory jako by se smířil s

neradostným osudem a přijal otroctví coby formu pokání za svá selhání. Sándor netušil, jak ho z toho dostat, a postupně se sám nakazil druhovou malomyslností a beznadějí.

Už se pomalu blížil čas druhé večerní modlitby, když vrzla vrátka a do ohrady vešel v doprovodu strážců urostlý padesátník s prvními stříbrnými pramínky v černých vousech. Zastavil se před hloučkem zajatců, pozvedl lucernu a zavolal:

„Kornelius Báthory!“

Ze zamyšlení vytržený Báthory vzhlédl, ale neozval se.

„Kapitán Kornelius Báthory!“ zavolal Turek znovu.

„Co chceš?“ zavrčel Báthory.

Muž došel blíž, posvítil si na sedícího zajatce, pozorně si ho prohlédl a řekl: „Skutečně politováníhodné.“

Báthory překvapeně zamrkal, protože Turek hovořil obstojnou latinou. Navzdory tomu odsekl:

„Nevím, o čem to blábolíš, pohane. A rozhodně nestojím o tvou lítost.“

„Velká škoda, že se tak skvělý muž dostal do tohoto mizerného postavení,“ ignoroval muž Kornelovu nevrlost. „Hodně jsem slyšel o vašich skutcích, kapitáne. Také jsem četl knihu vašich básní. Vynikající verše – na bezvěrce.“

Báthory se zachmuřil. „Kdo vlastně jsi?“

„Evliya Mehmed ibn Derviš Mehmed Zilli. Jsem zde ve službách bosenského místodržitele Meleka Ahmeda paši, svého ctěného strýce. Předčítám Korán, překládám, občas sloužím jako písař, posel nebo vyjednavač. Hlavně si ale dělám poznámky o všem, co vidím. Velkomožný sultán Murad, nechť mu dá Alláh věčnou slávu, mě pověřil, abych procestoval celou Osmanskou říši a podrobně sepsal všechno, co jsem viděl a zažil. A já to poslání plním, přestože od té doby vládne říši už třetí vládce.“

„Obdivuhodné,“ zabručel Báthory. „A co s tím mám společného já?“

Evliya podal lucernu jednomu ze strážců a dřepl si, dlaně na kolenou. „Když jsem se doslechl, že je mezi zajatci tak výjimečný bojovník a umělec, pokusil jsem se Ali pašu přesvědčit, aby mi vás prodal. Vzal bych vás do svých služeb, možná jako osobního strážce,

a uchránil vás tak před potupným osudem otroka. Samozřejmě pod podmínkou, že byste přijal muslimskou víru.“

„To spíš zčerná slunce.“

Cestovatel pokýval hlavou ve střapci zdobeném turbanu. „Baronka Rónayová vaši reakci předpokládala. Köse Ali paša předběžně rozhodl, že vás pošle jako dar samotnému sultánovi. Vaše jméno znají až ve Velké Portě. Patříte mezi nejcennější zajatce tohoto tažení. Možná dostanete šanci cvičit osmanské šermíře.“

Báthory zkřivil ústa. „Raději si ukousnu jazyk a udusím se vlastní krví.“ Evliya si znovu bezradně povzdechl a vztyčil se. „Škoda, přeškoda. Tak vynikající muž. Dejte na mou radu, kapitáne Báthory. Přijměte Alláha a staňte se oddaným sultánovým otrokem. Mnozí zajatci se tak nakonec propracovali ke svobodě, ba dokonce zahájili skvělou kariéru. Tvrdohlavé odmítání pravé víry povede k jedinému – skončíte na galejích a do roka, nejpozději do dvou, útrpně zahynete. Takový osud vám nepřeji, to říkám naprosto upřímně.“

„Co mi Bůh určil, tomu se podvolím,“ zašeptal Báthory, sklonil pohled a opřel čelo o ruce položené na skrčených kolenou.

Evliya ho ještě chvíli pozoroval, jako by se snažil zachytit co nejvíce podrobností pro své zápisky.

„Bůh s vámi, kapitáne,“ řekl nakonec a otočil se na podpatku špičatého marokénového střevíce.

„Amen,“ zabručel Báthory.

Nad zničenými hradbami Varadínu se mihotalo rozptýlené světlo požárů.

~ ~ ~

Ráno Ali pašovi doručili dopis, v němž varadínský kapitán Matúš Balogh vyjádřil ochotu kapitulovat a za příslib volného odchodu přeživších obránců vydat pevnost dobyvatelům.

Serdár přikázal na oslavu vypálit ze všech střelných zbraní v táboře, z každé pušky, pistole i kanónu. Salva, jejíž hřmění se dlouhou dobu odráželo od severních vrchů, ukončila válku v Sedmihradsku a znamenala počátek osmanské nadvlády.

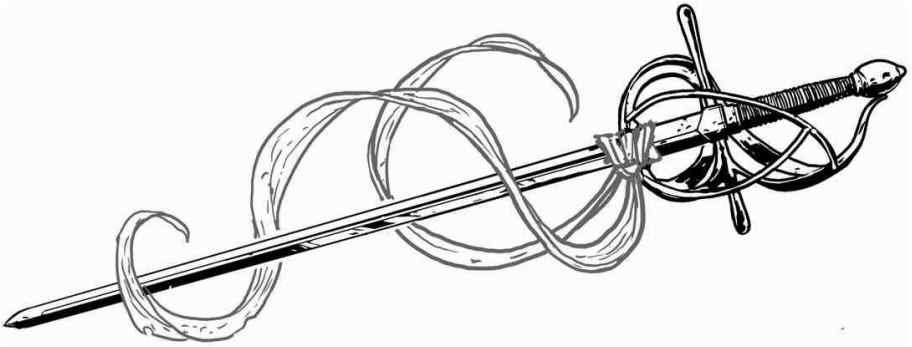
Nový ejálet nazvali prostě Varat.

~ ~ ~

O tři dny později vyrazila na jih karavana s otroky a poklady naloženými na více než padesáti vozech. Podle zákona patřila pětina z každé válečné kořisti sultánovi.

V řetězech zakovaní Báthory a Szilárd byli součástí onoho drahocenného daru. Mehmed IV., zvaný Avdži – *Lovec*, trávil léto v paláci v Edirnu, kde se oddával nákladným hostinám a honům v horách na bulharsko-trácké pomezí.

Karavanu čekala dlouhá a namáhavá cesta.

EPILOG,

v němž bezútěšným šerem probleskne světélko naděje.

Horka trvala až do poloviny září. Pak se počasí náhle změnilo a léto ze dne na den vystřídal chladný, větrný podzim.

Odpoledne v úterý dvacátého osmého bylo ještě nevlídněji než obvykle. Mezi hradbami Drienova skučela meluzína a hučel liják. Bylo chladno jako v listopadu. Čtyři muži, kteří vyfasovali hlídku u brány, seděli ve strážnici, hrbili se pod plášti, do nichž se dobýval průvan, a bez velkého nadšení pro hru chrastili v dřevěném poháru kostkami.

Jeden z nich právě poznamenal, že by do tohohle nečasu ani tchýni nevyhnal, když někdo zabušil na bránu. Údery bylo v běsnění živlů sotva slyšet.

„Koho to sem čerti…“ zabručel velitel hlídky, vstal, nasadil si přilbici, ze stojanu u dveří vzal halapartnu a vyšel do průjezdu brány. Tam hrubě zaklel, neboť větrem hnaný déšť šlehal až do koridoru. Přetáhl si přes přilbici kápi a přešel k menším dveřím v masivní dvoukřídlé bráně.

Otevřel průzor ve výšce očí a vyhlédl ven.

Nikde nikdo.

„Co to, k čertu…“

„Pane…“

Slabý hlas zaznával odněkud zdola. Velitel přitiskl tvář k průzoru a zahlédl žalostnou hromádku u paty hradby. Dlouho neostříhaný, příšerně špinavý, chorobně bledý a na kost vyzáblý chlapec jako by už měl duši na jazyku.

„Zmiz, žebroto!“

„Prosím, pane…“

„Nepros. Neotravuj. Tohle je hrad, ne sirotčinec. Jdi dolů do vesnice a tam si najdi hlupáka, který tě nakrmí a nechá přespat na seně.“

„Nepřišel jsem žebrat…“

„A co?“

„Hledám otce…“

Velitel si odfrkl. K takovým věcem občas docházelo. Voják na výjezdu přefikl vesnickou holku a ta pak přišla vydírat s dítětem na rukou, případně po letech poslala žebrat samotný plod hříchu, nuzného parchanta.

„Ztrať se, dokud ti to říkám po dobrém!“ Velitel zabouchl průzor, otočil se a vydal se zpět ke strážnici.

Za jeho zády slabá ruka znovu zabušila na kováním spoutané dřevo.

Strážce podrážděně zaklel, otočil se, rázně přistoupil k bráně, odsunul závoru, otevřel vrátka a namířil na ubožáka halapartnu.

„Okamžitě se pakuj, bastarde, jinak tě popoženu tak, že budeš cedit krev! Rozumíš? Vstávej a upaluj ocmrndávat do podhradí! No tak! Otrapo otrhaný, ještě sem zavlečeš mor nebo jiné neřádstvo!“

„Pane…“ vzhlédl chlapec prosebně. „Už nemůžu. Pro Boha vás prosím…“

„S tím na mne nechoď,“ odsekl velitel a skutečně chlapce pobídl nepříliš ostrým bodcem halapartny.

Hoch se bezvládně sesunul podél zdi na bok.

„Tak si tady chcípni,“ zabručel velitel. „Nedotknu se takového svrabovitého všiváka!“

Už už zavíral dveře, když chlapec hlesl:

„Pane… kapitán hradu…“

„Co je s ním?!“

„Je můj otec…“

Strážce zaváhal a zamračil se. Znenadání se mu věci poskládaly v hlavě a vyvstala z nich neblahá předtucha. Opřel halapartnu o zeď, vyšel vrátky před bránu a sklonil se k chudákovi na mokré dlažbě.

„Náš kapitán že je tvůj otec? Jestli lžeš, zlomím ti vaz. Slyšíš? Prober se! Jak se vlastně jmenuješ?!“

Chlapec k němu ztěžka vzhlédl, oči zírající jako z hlubokých jeskyní, a těsně předtím, než se velitel hlídky s křikem rozběhl dovnitř a dal troubit na poplach, z posledních sil zachroptěl:

„Michal Báthory.“

VYSVĚTLIVKY

aga – vysoký vojenský titul, hlavně u gardových jednotek nebo palácových stráží (např. nejvyšší velitel janičářů).

Agrippa, Cornelius – Heinrich Cornelius Agrippa von Nettensheim – slavný německý alchymista, mág, okultista a astrolog z přelomu 15. a 16. století. Právě jeho osoba a fámy o Agrippově schopnosti vyvolávat démony inspirovaly Goetheho k napsání Fausta.

akče – stříbrná mince, hlavní platidlo v Osmanské říši. Ve druhé polovině 17. století se její kvalita značně zhoršila, hodnota upadla a Turci při významnějších finančních transakcích raději používali benátský dukát nebo uherský zlatý, jež měly stabilní obsah zlata.

alaybeg – velitel alaye, tisícičlenného pluku lenních jezdců – sipáhiů. Podléhali mu čtyři důstojníci s hodností subašiho.

alkahest – univerzální rozpouštědlo, jež podle alchymistů sehrávalo důležitou úlohu při výrobě elixíru života a celkově Velkém Díle.

Anatolie – region zabírající většinu dnešního Turecka, v Osmanské říši jedna z největších a nejdůležitějších provincií.

„As-Selamün Aleyküm.“ – „Mír s tebou.“, turecká forma nejrozšířenějšího muslimského pozdravu (známého u nás ze

zkomolené formy „Salám Alejkum“). Odpovědí je „Wa Aleyküm As-Selamün“, tedy: „Mír i tobě.“

avra kedavra – klasické starobylé zaklínadlo (zkomolená forma je „abrakadabra“), používané okultisty pro inkantaci, tedy vyvolání nadpřirozené bytosti.

azabové – „svobodní“, druh osmanské pěchoty, vznikli ještě před janičáři. Byli tvořeni mladými, ještě neženatými Turky z Anatolie. Později z nich vznikla námořní pěchota.

Balassa, Bálint – zřejmě nejvýznamnější maďarský renesanční básník, autor vojenské i milostné (dokonce erotické) lyriky. Padl v bitvě s Turky.

Balogh, Matúš – (Balogh Máté) v době tohoto příběhu kapitán Osmany obléhaného Velkého Varadínu.

balta – turecká válečná sekera s jedním ostřím, později často používaná také uherskými bojovníky.

balustráda – ozdobně tvarované kamenné zábradlí.

bambitka – zastaralý výraz pro pistoli, konkrétněji jde o zbraň (pušku nebo pistoli) většího kalibru s hlavní na konci rozšířenou. Střílelo se z ní sekané olovo, větší množství železných kuliček a v případě nouze hřebíky, nebo dokonce kamenný štěrk.

Banské vrchy – turecké pojmenování pro oblast středoslovenských hornických měst (Štiavnické vrchy, Kremnické vrchy…).

Barcsay, Ákos – loutkový sedmihradský kníže, dosazený na stolec a podporovaný Turky v době, kdy se Jiří II. Rákoczy pokusil o samostatnou politiku a vyvolal tím nelibost sultána (resp. velkovezíra).

bastion – obranný prvek hradů a pevností se zděnou plentou a sypanou výplní (nezaměňovat s baštou).

beg – titul vyššího tureckého důstojníka, hlavně u sipáhiů (např. sandžakbeg byl velitel všech sipáhiů v sandžaku – okrese, jeho nadřízeným byl beglerbeg, velitel všech sipáhiů v ejáletu – provincii).

bechterec – původem orientální zbroj, kroužkový pancíř s řadami obdélníkových plátů na prsní části.

bergfrit – hláska, tj. masivní hlavní věž hradu s obrannou funkcí, resp. funkcí posledního útočiště (nejčastěji hranolovitého tvaru).

bešli – v osmanském vojsku druh lehké jízdy v pohraničních provinciích. Byla tvořena hlavně příslušníky balkánských národů. Jejich úkolem byla ochrana hranic a výzvědná činnost.

bičak – kratší turecký nůž. Slovo se dodnes používá v některých slovenských dialektech.

bölük – oddíl osmanských jízdních nebo pěších vojsk. Velikost se měnila podle období a druhu vojska, janičářský bölük měl 100 mužů.

börk – typická janičářská pokrývka hlavy, vyrobená z velkého kusu plsti, jenž přepadal dozadu. Vpředu byla připnuta kovová spona, na níž se nosil odznak lžíce.

brigantina – kratší vojenský kabátec.

bunčuk – ozdobné kopí, odznak hodnosti nebo příslušnosti ke kmeni, resp. vojenské jednotce. Zdoben byl nejčastěji koňskými žíněmi (ale také lidskými vlasy), někdy zvířecími drápy či kly. Turecký důstojnický bunčuk se nazýval tug a měl na špici zlatý půlměsíc.

Colloredo – hrabě Rudolf Hieronymus Eusebius Colloredo-Waldsee byl vysoce postaveným členem řádu maltézských rytířů. Během třicetileté války se prosadil v habsburské armádě, kde dosáhl hodnosti generála – polního maršála. Byl také vojenským velitelem Prahy. Během švédského vpádu roku 1647 se mu podařilo uprchnout z Malé Strany přes Vltavu a s legií pražských měšťanů a studentů ubránil před početnějším a lépe vyzbrojeným nepřítelem Staré Město.

čakan – válečné kladivo, v době tohoto příběhu v Uhersku hojně používané. Mělo dlouhou násadu a hlavici na jedné straně protaženou do bodce, jenž umožňoval prorážet nepřátelské přilbice a pancíře.

čavuš – posel, člen speciální turecké jednotky, jejímž úkolem bylo doručovat důležité zprávy mezi vyššími veliteli a hodnostáři.

Čelebi, Evliya – turecký cestovatel a autor objemné desetidílné Seyahatname (Knihy cest). Jeho dílo je možná nejobsáhlejším zdrojem informací o životě a historii (nejen) Osmanské říše v 17. století. Právě z jeho zápisků čerpají zásadní poznatky o uhersko-tureckých válkách i slovenští historici.

čeribaši – nižší hodnost u sipáhiů. Jeho úkolem bylo hlavně udržovat lenní jezdce v pohotovosti a připravenosti k boji.

čibuk – turecká dlouhá dýmka (původně „čubuk“).

černá polévka – dobové uherské označení kávy, zachovalo se i v historických dokumentech.

Dobó, István – baron, slavný uherský protiturecký bojovník. Od roku 1549 byl kapitánem Jágerského hradu, který v roce 1552 ubránil před mnohonásobnou tureckou přesilou. Později byl sedmihradským vévodou (místokrálem), tekovským županem a od roku 1560 kapitánem hradu Levice. „Na stará kolena“ byl obviněn ze spiknutí proti králi a strávil několik let ve vězení v Bratislavě. Dobó je jedním z hrdinů historického románu Gézy Gárdonyiho „Ergi csillagok“ (Jágerské hvězdy) z konce 19. století a také stejnojmenného maďarského velkofilmu z roku 1968.

dolama – turecká sutana ze saténu nebo bavlny, s úzkými rukávy, sahajícími až k zemi. Také součást janičářské uniformy. Z tohoto výrazu je odvozen uherský (slovenský) výraz „dolomán“.

dolomán – původně vojenský kabátec, součást např. husarské uniformy. Na prsou byl úzký, dole se rozšiřoval, knoflíky byly spojeny ozdobnými šňůrami.

Drienov – dobový název hradu Šomoška. Gotická pevnost ze 14. století se tyčí na slovensko-maďarské hranici poblíž obce Šiatorská Bukovina. Je unikátní tím, že je postavena ze šestibokých čedičových sloupů z nedalekého kamenného vodopádu.

Dubové vrchy – Cerové vrchy, horské pásmo na slovensko-maďarských hranicích. Jihozápadní výběžky zabíhají do Maďarska (Cserhát).

džakmarča – v Albánii zákon krevní msty (řídí se jím také současná albánská mafie).

džaur – „nevěřící“, hanlivé turecké pojmenování vyznavačů jiných náboženství než muslimského.

Edirne – bývalý Hadrianopolis, město v Trákii, v evropské části dnešního Turecka. Ve 14. a 15. století bylo hlavním městem Osmanské říše, později sloužilo coby oblíbené „venkovské sídlo“ tureckých sultánů, kde hostili významné zahraniční návštěvy a pořádali hostiny a lovy.

efendi – „pán“, uctivé turecké oslovení hlavně duchovních osob a výše postavených úředníků, ale také vojenských hodnostářů.

ejálet – také vijálet (od 19. stol.) nebo pašalik. Turecká provincie, v jejímž čele stál místodržící s tituly paša a beglerbeg.

empora – vyvýšená tribuna v zadní části kostela nebo kaple, určená pro urozené účastníky bohoslužby.

eskarpa – obezdívka hradního příkopu přímo pod opevněním. Naproti ní se nachází kontreskarpa.

Eszterházyové – významný uherský šlechtický rod. V tomto příběhu je zmíněna jejich účast v bitvě u Velkých Vozokan, v níž hrdinsky padli čtyři členové rodiny – Ladislav (podařilo se mu osvobodit křesťanské zajatce, jež Turci vedli s sebou, ale během ústupu jeho kůň uvázl v močálu a nepřátelé ho po urputném boji, v němž Ladislav utrpěl 24 sečných a bodných ran, zabili), František (při ústupu z pravého křídla mu Turci usekli hlavu) a bratři Tomáš (zemřel na následky početných střelných ran z janičářských mušket) a Gašpar (Turci ho ubodali).

fatiha – první súra Koránu, „Oteviratelka knihy“.

Filek – dobový název Fiľakova, v době tohoto příběhu významné protiturecké pevnosti

florén – zlatá mince, původně ražená ve Florencii, později často napodobovaná.

fokoš – oblíbená zbraň uherských hajduků, jakási kombinace obušku a valašky. Na konci silného toporu byla umístěna malá sekerovitá hlavice s ostřím vytaženým do nebezpečného bodce.

Forgáč, Adam – hrabě z významného uherského šlechtického rodu, oddaný Habsburkům, vášnivý zastánce rekatolizace. Zpočátku velitel hradu Szécsény (Sečany), pak hlavní kapitán Košic, novohradský a nitranský župan, v době tohoto příběhu velitel pevnosti Nové Zámky, kapitán hornických měst a hlavní hornouherský velitel. Vybojoval vítěznou bitvu u Velkých Vozokan (1652), v roce 1663 však byl poražen u Parkanu (dnešní Štúrovo) a následně Turkům po dlouhém obléhání vydal Nové Zámky, za což byl postaven před soud a na nějakou dobu uvězněn. Později zastával funkci zemského soudce a tvrdě postupoval proti protestantům.

Frauenbergský kostel – kostel v Banské Štiavnici. Dnes slouží jako Dům smutku.

furketa – vidlice na dlouhé násadě, o niž se během střelby opíraly těžší střelné zbraně, např. muškety.

fyzikus – lékař.

gazi – turecké označení vojáka bojujícího s nevěřícími. Jinak řečeno, muslim účastnící se „svaté války“.

ghúl – arabské mytologické monstrum, přebývající na pohřebištích a živící se hnijícím masem pochovaných nebožtíků. Jedná se o druh džina, tj. démona.

hajduk – původně pastýř a honák dobytka, od dob uherských stavovských povstání nájemný žoldnéř (a v mírových dobách často lupič, což mnohé župy a šlechtice vedlo k postavení hajduků mimo zákon). S jistým nadhledem můžeme hajduky považovat za jakési uherské kozáky. V protitureckých bojích sehráli významnou roli (přestože nebyly výjimkou ani případy, kdy bojovali na straně Osmanů).

Hajdúság – termín používaný od dob Štefana Bočkaje (polovina 17. století) označuje území mezi Tisou a Sedmihradskem (dnešní východní Maďarsko), osídlené hajduky.

Hájkové – významná pražská rodina, hlavně díky Tadeáši Hájkovi z Hájku, renesančnímu přírodovědci, astronomovi a alchymistovi. Byl osobním lékařem císaře Rudolfa II. a za své zásluhy byl povýšen do šlechtického stavu.

handžár – původně turecká dýka. Později se v Uhrách tento výraz používal všeobecně pro turecké meče.

hamam – turecké lázně, místo určené nejen k očistě, ale také k odpočinku a rozptýlení. Hamamy byly důležitou součástí osmanského veřejného života a pojily se s nimi mnohé důležité životní události.

homunkulus – v alchymii všeobecně umění stvořit živou bytost (např. golema), později se tento termín užíval hlavně jako označení malého člověka, který vznikl coby vedlejší produkt alchymistických procesů a sloužil svému tvůrci.

Hüseyin paša – Abaza Sari Hüseyin paša, původem z Abcházie, v době tohoto příběhu turecký místodržící v Jágru, po dobytí Varadínu první paša nové provincie Varat

ifrít – ohnivý okřídlený démon z arabské mytologie, druh džina.

ikindi – odpolední muslimská modlitba, vykonávaná zhruba tři hodiny po polední modlitbě.

„Inšalláh!“ – Když dá Bůh!

„In tortura.“ – na mučidlech, mučením (vynucené přiznání).

Jáger – maďarské město Eger. V době tohoto příběhu byl Jáger centrem turecké provincie Egir.

janičáři – pěchota osmanského vojska, financovaná ze státní pokladny. Jejími členy byli váleční zajatci, kteří přestoupili na muslimskou víru. Janičáři byli také vychováváni z chlapců (křesťanských i muslimských), jež Turci odebrali rodinám a odvedli do táborů s tvrdým výcvikem. Janičáři se nesměli ženit, jejich

životním cílem byla válečná činnost. Časem jejich moc a počet narostly tak, že mohli diktovat podmínky nejvyšším hodnostářům říše, a v jistém období dokonce ovládali Istanbul na způsob „výpalnické mafie“.

jatagán – orientální zbraň s mírně zakřivenou, jednostranně broušenou čepelí, velikostí někde mezi dýkou a mečem.

„Jüri!“ – turecky „Vpřed!“, příp. „Na ně!“

kabala – židovské mystické učení.

kaftan – původem orientální dlouhý plášť s rukávy, dole rozšířený, u krku úzký, často se stojacím zapínacím límcem.

kalkan – turecký (nebo všeobecně orientální) štít kruhového tvaru.

kalpak – kožešinová čepice, zejména u kočovných národů.

kapitanát – vojenská správní jednotka v Uhersku (např. kapitanát hornických měst). Vznikla jako odpověď právě na tureckou hrozbu.

kartoun – polní dělo s kalibrem od 10 cm (tzv. oktáva) do 25 cm (tzv. dvojkartoun), ale i větším. Jako u všech děl v době tohoto příběhu se také u kartounů uváděl kalibr ne v závislosti na průměru hlavně, ale na hmotnosti střely. Čtyřicetiliberní dělo tedy střílelo železné koule s hmotností 40 liber (cca 20 kg).

kebab – turecké jídlo z jehněčího, nejčastěji opékaného na rožni nad žhavým uhlím.

Kecskeméthi, Balázs – nejvyšší hejtman hajduků v povodí Tisy ve druhé polovině 17. století, maďarský národní hrdina. Zahynul v boji s tureckou přesilou 29. dubna 1660 při obraně města Szoboszló. Jeho posledním bojištěm byl místní kostel, v němž se opevnil se třemi sty dalšími hajduky, kteří v boji také zahynuli.

kilič – masivní turecký meč se širokou, výrazně zakřivenou čepelí, na konci s oboustranným ostřím.

kinžál – původem kavkazská zbraň, nůž nebo dýka s rovnou čepelí.

Kočičí – (Mačacia) lávový proud východně od hradu Drienov – Šomoška, pochází z nedaleké sopky Medves.

Kohárыové – uherský šlechtický rod, přívrženci Habsburků. V době tohoto příběhu byl nejvýznamnějším členem rodu Štefan I. Koháry, kapitán hradu Sečany, hlavní kapitán středoslovenských hornických měst. Hrdinsky padl v bitvě u Levic roku 1664.

Koložvár – také Kluž, Kolozsvár, dnes Cluj-Napoca, čtvrté největší město v Rumunsku.

kolubrina – v 17. století nejpoužívanější typ děla s kalibrem 5,5 cm až 18 cm. Kolubriny menšího kalibru (tzv. falkony a falkonety) se používaly k ničení živé síly protivníka, větší kalibry sloužily k likvidaci obranných fortifikací. V této knize se používá polokolubrina, tzv. feldschlanga (zmije) s kalibrem cca 12 cm.

koridor – chodba nebo ulička spojující dvě brány.

Köprülü, Fazil Ahmed – syn Köprülüa Mehmeda paši, po otcově smrti na podzim roku 1661 nastoupil do úřadu velkovezíra. Jeho působení se považuje za úspěšné – roku 1663 podnikl vojenskou výpravu do Uher, která navzdory porážce u Sv. Gotthardu skončila pro Turky úspěšně. Dobytím Kandie v roce 1669 ukončil zdlouhavé obléhání Kréty a za jeho úřadování Turci dobyli polskou pevnost Kamieniec Podolski (jak je popsáno v Sienkiewiczově románu *Pan Wołodyjowski* a stejnojmenné filmové adaptaci). Fazil Ahmed byl však znám i zálibou v alkoholu a vyčerpával ho mimořádně početný harém.

Köprülü, Mehmed – původem Albánec, velkovezír, jedna z nejvýraznějších postav turecké politiky 17. století. V době tohoto příběhu nejmocnější muž Osmanské říše – sultána Mehmeda IV. odstavil od moci tím, že mu poradil, aby se přestěhoval do Edirnu a tam se věnoval „reprezentaci říše“ (pořádání hostin a honů, zahálčivému a pohodlnému životu). Hlavní velkovezírovy vojenské úspěchy byly zmíněny přímo v románu – i díky nim během krátkého fungování v úřadu (od roku 1656 do své smrti roku 1661) pozvedl upadající říši na někdejší úroveň.

Köse Ali Čengizade paša – místodržící Temešváru (později Bosny, odkud původně pocházel). Byl vrchním velitelem osmanského vojska při obléhání Velkého Varadínu.

Králův les – Muntii Padurea Craiului, pohoří v severozápadním Rumunsku, výběžek Karpat, konkrétně součást Apusenských hor.

křesadlovka – zbraň s křesadlovým zámkem (prach na pánvičce zapaluje úder křemene ve svěráku kohoutku do ocílky). Jejím předchůdcem je zbraň s kolečkovým zámkem (stisknutí spouště otočí držák knotu, který zapálí prach na pánvičce).

kurtina – úsek hradby mezi věžemi nebo baštami.

lafeta – část děla s kolébkou, na níž spočívá samotná hlaveň.

„La illaha il-Alláh!“ – „Není boha kromě Alláha!“, příp. „Není boha kromě Boha!“

Leopold I. Habsburský – syn císaře a krále Ferdinanda III., od roku 1657 rakouský arcivévoda, od roku 1655 uherský král, od roku 1656 český král a od roku 1658 římskoněmecký císař. Za jeho mimořádně dlouhé vlády (do smrti roku 1705) byla habsburská monarchie skutečnou evropskou velmocí a definitivně odrazila osmanskou hrozbu. Byl velkým milovníkem umění (sám skládal hudbu) a podporoval vzdělání (např. založil univerzitu v Olomouci).

lunt – zápalný knot, doutnák.

Maharal – hebrejský akronym pro „Moreinu ha-Rav Loew“, tedy „náš učitel rabi Löw“, slavný židovský učenec a rabín z druhé poloviny 16. století, stvořitel pražského golema.

Marci, Jan Marcus – významný český fyzik a lékař. Roku 1626 získal titul „lékař Království českého“, od roku 1630 byl profesor na univerzitě, od roku 1658 osobní lékař císaře Leopolda I., od roku 1662 rektor Karlo-Ferdinandovy univerzity. Zabýval se také alchymií.

martalovci – pomocné jednotky lehké jízdy nebo pěchoty, tvořené hlavně příslušníky balkánských národů. Sloužili za nízký žold, žili většinou z kořisti. V pohraničních provinciích zastávali policejní funkci (ochrana cest před lupiči), během válečných tažení plnili výzvědné úkoly a zásobovali hlavní vojsko potravinami, tj. přepadávali sídla na nepřátelském území a brali dobytek, potraviny a

otroky. Byli vlastně nástupci akindžů, jejichž činnost ukončil sultánský zákaz na sklonku 16. století.

Měděné hory – Muntele Ses, pohoří v severozápadním Rumunsku, výběžek Karpat, konkrétně součást Apusenských hor.

Mehmed IV. – přezdívaný Avdži – Lovec. Turecký sultán v letech 1648-1687. Na trůn dosedl už jako sedmiletý. Věnoval se především radovánkám a honům a skutečnou moc drželi v rukou velkovezírové (hlavně z rodu Köprülüů). Navzdory tomu armáda právě jemu přisoudila odpovědnost za porážku u Vídně roku 1683 a následnou ztrátu celého Uherska. Nenávist k sultánovi vedla až k jeho sesazení roku 1687. Zemřel o pět let později.

mehter – turecký vojenský orchestr.

„m. p.“ – *manu propria*, vlastní rukou.

muezzin – müezzin, muslimský duchovní, jenž z minaretu svolává věřící k modlitbám v mešitě.

Murad – v tomto příběhu konkrétně Murad IV., osmanský sultán v letech 1623-1640. Je považován za posledního válečného tureckého sultána.

Mustafa – ostřihomský beg, který v létě 1652 vyrazil přibližně s 4300 muži (včetně Tatarů) na kořistnickou výpravu severně od Dunaje. Jeho cílem bylo dobýt Nové Zámky, jenže ty se snadno ubránily, proto vojsko alespoň vydrancovalo povodí řeky Žitavy. U vesnice Velké Vozokany Mustafovu hordu zastavilo vojsko pod velením Adama Forgáče a uštědřilo jí tvrdou porážku.

nábojník – ostrá kovová tyčka, kterou obsluha děla čistila zátravku (zápalný kanálek děla) od zbytků spáleného střelného prachu.

„Niyáhá!“ – turecké naříkání.

Nogajové – kočovný turkický kmen původem z jižní Sibiře, který se v době tohoto příběhu pohyboval v dněpersko-krymské oblasti. Často bojoval s kozáky, ale v některých případech také po jejich boku (hlavně v žoldu cizích mocností, např. Turků nebo Poláků).

Novohrad – historický region, župa zabírající území dnešního jižního Slovenska v oblasti Lučence a Fiľakova a severního Maďarska východně od Dunaje.

Nové Zámky – Újvár, dnes město na jižním Slovensku, v době tohoto příběhu nejmodernější pevnost v Uhrách. Roku 1663 ji Turci dobyli a učinili z ní na několik let sídlo nového ejáletu.

Nový zámek – hlásná věž specifického tvaru v Banské Štiavnici, postavená pro zachytávání varovných signálů z okolních kopců a včasnou výstrahu obyvatelstvu a k obraně města. Dnes je v ní Muzeum protitureckých bojů.

oda – doslova „komnata“, původně název janičářských kasáren, později synonymum „orty“ – vojenského oddílu v osmanském vojsku (janičáři, martalovci…).

odabaši – turecká vojenská hodnost, velitel ody.

onbaši – turecká vojenská hodnost, podřízený odabašiho, desátník.

Opponičtí – uherský šlechtický rod s rozsáhlými majetky na území Tekovské župy (povodí Hronu a Žitavy).

Opus Magnum – Velké Dílo, cíl každého alchymisty, nejčastěji vytvoření Kamene mudrců a elixíru života.

palatýn – nejvyšší zemský hodnostář Uherska, místokrál.

palcát – (slov. budzogáň) v 17. století v Uhersku stále hojně užívaná zbraň. Honosněji zdobené palcáty se zlatými nebo stříbrnými listy na hlavici byly používány jako odznaky velitelského postavení, jakási důstojnická žezla.

panacea – elixír života, podle alchymistů všelék. Měl vzniknout rozpuštěním Kamene mudrců ve víně nebo alkahestu.

parkán – prostor mezi hlavní hradbou a nižší předsunutou zdí zdvojeného hradního nebo městského opevnění (hlavně u bran).

paša – titul vysokých osmanských hodnostářů, hlavně místodržících provincií. Kromě tohoto administrativního titulu měli také vojenskou hodnost beglerbeg, tedy velitel všech sipáhiů v ejáletu. Významnější

pašové (správcové větších provincií, členové státní rady, sultánovi rádcové) měli titul vezíra.

permoník – mytologická bytost, hornický skřítek.

pilaf – jídlo z rýže, uvařené v masovém vývaru. Základní potravina osmanského vojska.

Prešpurk – jeden z dobových názvů dnešní Bratislavy.

pricolici – démonická bytost z rumunského folklóru. Pes nebo vlk, v němž přebývá duše hříšného člověka (nejčastěji vraha).

Pukanec – město na středním Slovensku, v dobách protitureckých válek významná pevnost, která střežila jednu z cest ke středoslovenským hornickým městům (k Banské Štiavnici).

Rákoczy – v tomto příběhu konkrétně Jiří II. Rákoczy (György II. Rákóczi), sedmihradský kníže. Odvrhl katolickou víru, přijal kalvinismus a stal se vehementním odpůrcem habsburské monarchie. V 50. letech 17. století uzavřel spojenectví se švédským králem Karlem Gustavem a napadl Polsko (dobyl Krakov a společně se Švédy vstoupil do Varšavy). V bitvě u Černého ostrova však byl roku 1657 poražen a vrátil se do Sedmihradska, kde se dostal do sporu s jinými domácími šlechtici i Osmany, kteří si nárokovali vliv v zemi. Následovalo několik tureckých i tatarských invazí do Sedmihradska. V bitvě s vojskem budínského paši u Kološváru 22. května 1660 byl Rákoczy poražen a těžce raněn. Zraněním podlehl 7. června ve Velkém Varadínu.

rapír – soubojový meč s úzkou čepelí a ozdobně tvarovaným košem, chránícím rukojeť. Vlivem mušketýrských filmů bývá často chybně označován jako „kord“ (kord je meč s podstatně širší, masivnější a trochu kratší čepelí).

Rösslová Barbora – měšťanská dcera z Banské Štiavnice, kterou otec odloučil od skutečné lásky a vehnal do několika nechtěných a povětšinou nešťastných manželství. Nakonec zešílela. Pověst tvrdí, že ji po smrti odnesli do pekla démoničtí černí psi. O Barboře vznikl také třídílný televizní film se Zdenou Studenkovou v hlavní roli.

Rumélie – jedna z největších provincií Osmanské říše, zabírající většinu Balkánského poloostrova – od dnešního Bulharska na východě až po Albánii na západě.

sabah – turecký výraz pro první ranní muslimskou modlitbu (konala se za úsvitu, ještě před východem slunce).

sandžak – okres, vojensko-administrativní správní jednotka v Osmanské říši. Několik sandžaků tvořilo ejálet – provincii.

sandžakbeg – správce sandžaku, velitel vojska na tomto území. Zodpovídal se beglerbegovi. Naopak několik alaybegů (velitelů pluku) se zodpovídalo sandžakbegovi.

seccáde – muslimský modlitební kobereček, na němž je obvykle vyobrazen výklenek v mešitě, obrácený k Mekce.

Sedmihradsko – Transylvánie, historický region a jistou dobu i samostatné knížectví na území dnešního severozápadního Rumunska.

sefirot – nebo sefír, v mystickém učení kabala jeden z deseti principů, aspektů Boha, jež společně tvoří Strom života.

serdár – dočasný titul, příslušející v Osmanské říši hlavnímu veliteli vojska během konkrétního válečného tažení.

Seydi Ahmed paša – původem Čerkes. V 50. letech 17. století byl místodržícím v různých provinciích v Anatolii, v letech 1656 až 1659 byl pašou v Bosně, v době tohoto příběhu místodržící Budína (dnešní Budapešť). Na jaře 1660 zahájil tažení proti Rákoczymu v Sedmihradsku, cestou vyplenil hajducké osady a města v povodí Tisy, obléhal Debrecín a porazil Rákoczyho u Koložváru. Roku 1661 ho zavraždili v Temešváru.

sipáhi – základ jízdy v osmanském vojsku, jakýsi „turecký rytíř“. Pobíral od sultána léno (timár) a měl v držbě půdu. Za to se povinně účastnil válečných tažení.

Souchés, de – hrabě Jean Louis Raduit de Souchés byl původem Francouz, velmi vzdělaný a sečtělý. Přes službu v různých evropských armádách během třicetileté války se propracoval až k vyššímu důstojníkovi v habsburské armádě (kvůli tomu konvertoval

z původní hugenotské víry na katolicismus). Ve 40. letech 17. století se vyznamenal při obraně Moravy (hlavně Brna) před švédskými vojsky, za což byl povýšen do hodnosti generála – polního maršála a hlavního velitele Moravy. Po třicetileté válce se zúčastnil švédsko-polského konfliktu. Odtamtud byl právě v době tohoto příběhu převelen do Uher, kde se z něj stal významný protiturecký bojovník. Roku 1664 osvobodil z tureckého područí Nitru a Levice a vybojoval vítěznou bitvu u Žarnovice – o tom všem se čtenář podrobněji dozví v dalších dobrodružstvích kapitána Báthoryho.

svatý Jiří – podle křesťanských tradic římský voják z konce 3. století po Kristovi, mučedník a vítěz nad drakem, který údajně znečistil přehradu nad městem Lydda v Palestině a způsobil tak morovou epidemii.

Svatý Kříž – obec v lokalitě dnešního Žiaru nad Hronom.

Sulejman – Süleyman I. Nádherný, sultán v letech 1520-1566, nejvýznamnější osmanský vládce 16. století a jeden z nejvýznamnějších vůbec. Za jeho vlády dosáhla říše nebývalého územního rozmachu a kulturního rozkvětu. Zemřel roku 1566 během obléhání maďarského hradu Sziget.

šafář – správce panského dvora.

Šalgov – (maď. Salgó) hrad v Maďarsku poblíž slovenských hranic, na dohled od hradu Šomoška – Drienov.

Šejtán – muslimský výraz pro Ďábla, Satana.

šém – cedulka nebo kulička s Božím jménem, která oživí golema.

šerbet – turecký likér z ovocné šťávy, medu a cukru.

šinšir – turecká šavle s dlouhou užší zakřivenou čepelí, na konci oboustranně broušená.

šišák – orientální jezdecká přilba s posuvným chráničem nosu, lícnicemi a špičatou horní částí.

šiš kebab – turecké jídlo, ražniči z jehněčího.

Tekov – historický region (župa) na území dnešního Slovenska mezi řekami Hron a Žitava, přibližně od Žiaru nad Hronom na severu až po Čatu na jihu.

tesák – původem česká zbraň používaná také v šermu, masivnější jednostranně broušená dýka.

tirpan – turecká zbraň, jakýsi druh halapartny s dlouhou násadou a hlavicí s protaženým ostřím.

Tomory, Pál – legendární turkobijce, bojovný mnich, později kaločský arcibiskup. Vybojoval s Osmany několik vítězných bitev (například roku 1523 u města Sremska Mitrovica). V bitvě u Moháče roku 1526 byl hlavním velitelem uherského vojska, ale zahynul na bojišti.

topči – osmanský dělostřelec, člen pravidelného vojska placeného státem.

tug – osmanský odznak vyšší vojenské hodnosti, tyč nebo kopí se zlatým půlměsícem na vrcholu a ohonem koňských žíní. Sandžakbeg měl jeden tug, paša menší provincie dva tugy, paša významnější provincie tři tugy, velkovezír pět a sultán sedm tugů.

yatsi – poslední z pěti denních muslimských modliteb, konala se hodinu až dvě (v závislosti na ročním období) po západu slunce.

Vacov – Vác, město na Dunaji v dnešním Maďarsku.

„Valláhi!“ – turecky „U Boha!“, také ve významu „Přísahám!“

Varadín – Velký Varadín, Nagyvárad, dnešní Oradea v západním Rumunsku. V době tohoto příběhu významná sedmihradská pevnost.

Velká Porta – rezidence sultána v Istanbulu, od 17. století synonymum pro „vládu“ nebo „dvůr“ Osmanské říše.

waldbürger – těžařský magnát v oblasti středoslovenských hornických měst (Banská Štiavnica, Banská Bystrica, Kremnica…). Díky statutu svobodných královských měst waldbürgeři úplně vytlačili z tohoto území šlechtu.

Wesselényi, Adam – syn palatýna Františka Wesselényiho, v době tohoto příběhu kapitán hradu Fiľakovo.

Wesselényi, Ferenc – (František Vešeléni) jedna z nejvýraznějších postav uherského politického života v 17. století. Protiturecký bojovník, od roku 1644 kapitán hradu Fiľakovo, od roku 1647 hlavní kapitán Horních Uher, od roku 1655 palatýn (místokrál, nejvyšší státní úředník po císaři). V době tohoto příběhu v něm však už dozrával vzdor vůči Habsburkům, později se stal hlavou hornouherského šlechtického spiknutí proti císaři.

Wyhne – jedno z dobových označení obce Vyhne nedaleko Banské Štiavnice na středním Slovensku. Vyznačuje se horkými prameny a jedním z nejstarších pivovarů na Slovensku.

zátravka – zápalný kanálek děla, spojující pánvičku na horní vnější straně hlavně s vnitřkem hlavně.

Zemplín – historický region (župa) na území dnešního východního Slovenska.

Zrínský, Nikola – chorvatský bán (královský místodržící), vášnivý turkobijce a významný spisovatel. Jeho nejznámějším dílem je epická poema Obléhání Szigetu, v níž popsal hrdinskou smrt svého praděda v boji s tureckou přesilou při obraně maďarského hradu Sziget roku 1566. Zrínský byl také hlavou spiknutí chorvatských šlechticů proti habsburské monarchii v 60. letech 17. století. Zemřel na lovu, kde ho zabil rozzuřený divočák.

Pro podrobnější představu o době, světě a lidech, zmiňovaných v románu Strážcové Varadínu, *pro vás autor na své webové stránce připravil rozsáhlou galerii, v níž naleznete dobové mapy, plány měst a hradů, portréty osobností, nákresy zbraní a dalších předmětů, ale i fotografie zachovalých historických památek. Najdete ji na adrese:*

http://www.cervenak.sk/obsah/galeria

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE

Armies of the Ottoman Turks 1300-1774, David Nicolle, Osprey

Banská Štiavnica – Svedectvo času, Marián Lichner a kolektiv, Harmony, 2002

Bitky a bojiská, Vojtech Dangl, Mladé letá, 1984

Bitky a bojiská v našich dejinách, Vojtech Dangl, Perfekt, 2005

Delostrelectvo čierneho strelného prachu, Ľudovít Letošťák, Epos, 2003

Encyklopédia slovenských hradov, Miroslav Plaček, Martin Bóna, Slovart, 2007

Evropa sedmnáctého století, Thomas Munck, Vyšehrad, 2002

Kniha ciest, Evlija Čelebi (výběr a překlad Vojtech Kopčan), Tatran, 1978

Osman's Dream, Caroline Finkel, Basic Books, 2007

Osmanská říše 15.-18. století, Frédéric Hitzel, Nakladatelství Lidové noviny, 2005

O válce turecké a jiné příběhy, Bartoloměj Paprocký z Hlahol, Odeon, 1982

Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov – Turci v Uhorsku I. a II., Pavel Dvořák a kolektiv, Literárno-informačné centrum, 2006

Rabovali Turci, Pavol Horváth, Tatran, 1972

Slovensko v tieni polmesiaca, V. Kopčan, K. Krajčovičová, Osveta, 1983

Stručná historie šermu, Jiří Vincenc, Elka Press, 2002

The Janissaries, David Nicolle, Osprey, 1995

The Ottoman Empire 1326-1699, Stephen Turnbull, Osprey

Turci na Slovensku, Vojtech Kopčan, Pavol Horváth, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1971

Turci v Tekovskej župe, Miroslav Pius, Zisk, 2004

PODĚKOVÁNÍ

Tato kniha by nikdy nevznikla bez rozsáhlé pomoci a podpory mnoha přátel a příznivců. Největší poděkování směřuje k Michalu Spádovi, který rukopis průběžně četl a obohatil ho takovým množstvím poznámek a připomínek, že by měl být uveden jako spoluautor – nemluvě o tom, že je autorem Kornelovy poezie.

Na mé e-mailové dotazy ohledně dobového střelectví a zbraní vždy ochotně a obsažně odpovídal Michael „Střelec“ Pešťák. Haldami kvalitních materiálů a rad mě zahrnul Braňo Kovár ze Slovenského archeologického a historického institutu. Vydatně mě knihami zásobila také děvčata z banskoštiavnické městské knihovny. Mnozí přátelé a známí mi naprosto nezištně a ochotně půjčili nebo darovali knihy (resp. filmy) týkající se doby a tématu románu, hlavně Roman Mocpajchel, Pavol Beňo, Dano Kanás, Juraj Šnirc, Martin „Šimon“ Schuster, výše zmiňovaný Michal Spáda a Robert Pilch.

Radami a podporou různého druhu přispěli Ján „Hymy“ Sedilek, Jiří Popiolek (můj korektor), Rasťo Weber (můj webmaster), Alexandra Weberová, Miloš Ferko, Ondřej Jireš, Martin Fajkus, Pavla Lžičařová, Jana Jůzlová, kluci z Pevnosti (Tomáš Němec, Martin Šust…), kluci z Fantázie (Ivan Aľakša, Ivan Pullman, Juraj Malíček…), Lívia Hlavačková, Aneta Čižmáriková, Martin

Stručovský, Dušan Fabian, Mišo Jedinák, Fero Rudík, Jiří Opát, Milan Barančok, Milan Vričan, Martin Šiška, Jozef Pankiewicz, Matej Vojtko, Martin Tomčík, Ondra Páleník, Tomáš Křivohlavý… zkrátka a dobře všichni z diskuse na mém webu nebo ze skupiny Ďuro Červenák Fans na Facebooku (tam hlavně adminové Branko Vanko, Juliana Vanková a Ján Funcík).

Samozřejmě děkuji celé své rodině, hlavně manželce Zoře a dceři Svetlance, které celou práci na knize přežily (a občas přetrpěly) se mnou.

V neposlední řadě věnuji knihu památce Jiřího Pilcha, který četl rukopisy mých předchozích knih a obohatil je mnoha podnětnými připomínkami. Žel, Strážce Varadínu už si přečíst nestačil – kniha by s jeho přispěním určitě byla ještě lepší. Žiješ dál v našich vzpomínkách, drahý příteli.

Ďuro Červenák, 30. 10. 2009

časopis o tom, čo nás baví

2010

fanstyle magazín

obsahuje články v češtine

filmy
seriály
komiks
hudba
poviedky
recenzie
fenomény
videohry
akčné figúrky
stolové hry
anime/manga

v ČR: v predajniach
Fantasya/Arrakis/Matrix
a na www.fantasya.cz

Predplatné aj do Česka:
www.press.sk/fantazia
poštovné zdarma!!!

fantázia

www.fantazia.sk

televíziahryfilmyknihykomiksfanstyle

pevnost

MĚSÍČNÍK O FANTASY, SCI-FI A HORORU

LITERATURA

- fantasy & sci-fi ságy (Zeměplocha, Temná věž, Eragon, Černokněžník aj.)
- mistrovská díla (Philip K. Dick, Stephen King, Jaroslav Velinský aj.)
- každý měsíc 15 recenzí na nové tituly a 1 klasiku) + knižní novinky za aktuální období
- původní rozhovory (Miéville, Feist, Gaiman, Doseděl, Mostecký, Kulhánek, Procházka aj.)
- literární novinky (informace o chystaných titulech, souhrny cen apod.)
- povídky od českých i zahraničních autorů (Žamboch, MacLeod, Mostecký, Medek, Miéville, Šlechta, Resnick, Červenák, Rečková aj.)
- doplňky: teoretické články o komiksu, poradna pro začínající spisovatele, fan fiction

FILM

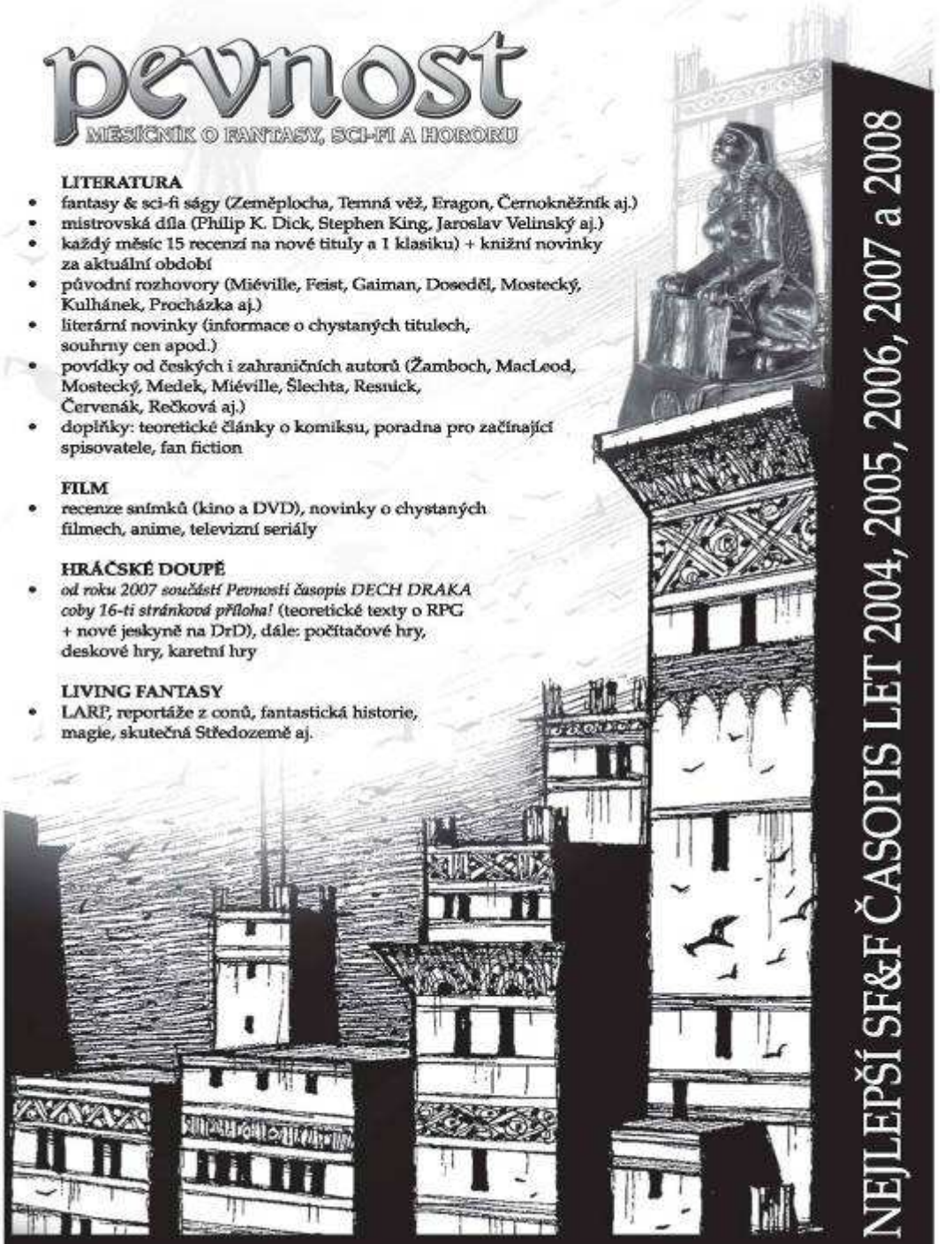
- recenze snímků (kino a DVD), novinky o chystaných filmech, anime, televizní seriály

HRÁČSKÉ DOUPĚ

- *od roku 2007 součástí Pevnosti časopis DECH DRAKA coby 16-ti stránková příloha!* (teoretické texty o RPG + nové jeskyně na DrD), dále: počítačové hry, deskové hry, karetní hry

LIVING FANTASY

- LARP, reportáže z conů, fantastická historie, magie, skutečná Středozemě aj.

NEJLEPŠÍ SF&F ČASOPIS LET 2004, 2005, 2006, 2007 a 2008

EXTRA BONUS! PEVNOST S KNIŽNÍ PŘÍLOHOU ZA POUHÝCH 125 KČ!

V Edici Pevnost vydáváme knihy autorů zvučných jmen: Andres, Doseděl, Dvořák, Mostecký, Neff, Rečková, Žemlička aj.

http://www.brokilon.cz

* Kompletní databáze knih nakladatelství Brokilon.

* Pravidelně aktualizovaná sekce „Ediční plán“.

* Ukázky z připravovaných i vydaných knih.

* Objednávky bez nutnosti registrace.

* Při objednávce z našeho webu zajímavé slevy!

Nakladatelství Brokilon vydává knihy těchto autorů: Bill Baldwin, Glen Ch. Cook, Juraj Červenák, Jack deCraft, Dušan D. Fabian, Robert A. Heinlein, Petr Heteša, Tanya Huffová, Aleksandra Januszová, Thorleif Larssen, Petra Neomillnerová, Jaroslav A. Polák, Mike Resnick, Dan Sherman & Dan Cragg a Vladimír Šlechta. O dalších autorech se usilovně jedná…

Juraj Červenák

STRÁŽCOVÉ VARADÍNU

(Dobrodružství kapitána Báthoryho, kniha první)

Z dosud nepublikovaného slovenského originálu
„Strážcovia Varadínu“ přeložil Robert Pilch.
Redakce Michal Spáda.
Jazyková redakce Jiří Popiolek.
Odpovědná redakce Robert Pilch.
Obálka, mapa a ilustrace Michal Ivan.
Vydání první.
Vydalo nakladatelství Robert Pilch – BROKILON,
Nuselská 1418/51, 140 00 Praha 4
roku 2009 jako svou 34. publikaci.
http://www.brokilon.cz
brokilon@brokilon.cz
Tisk Marten, s.r.o.

Cena 358,– Kč

ISBN 978-80-86309-33-0